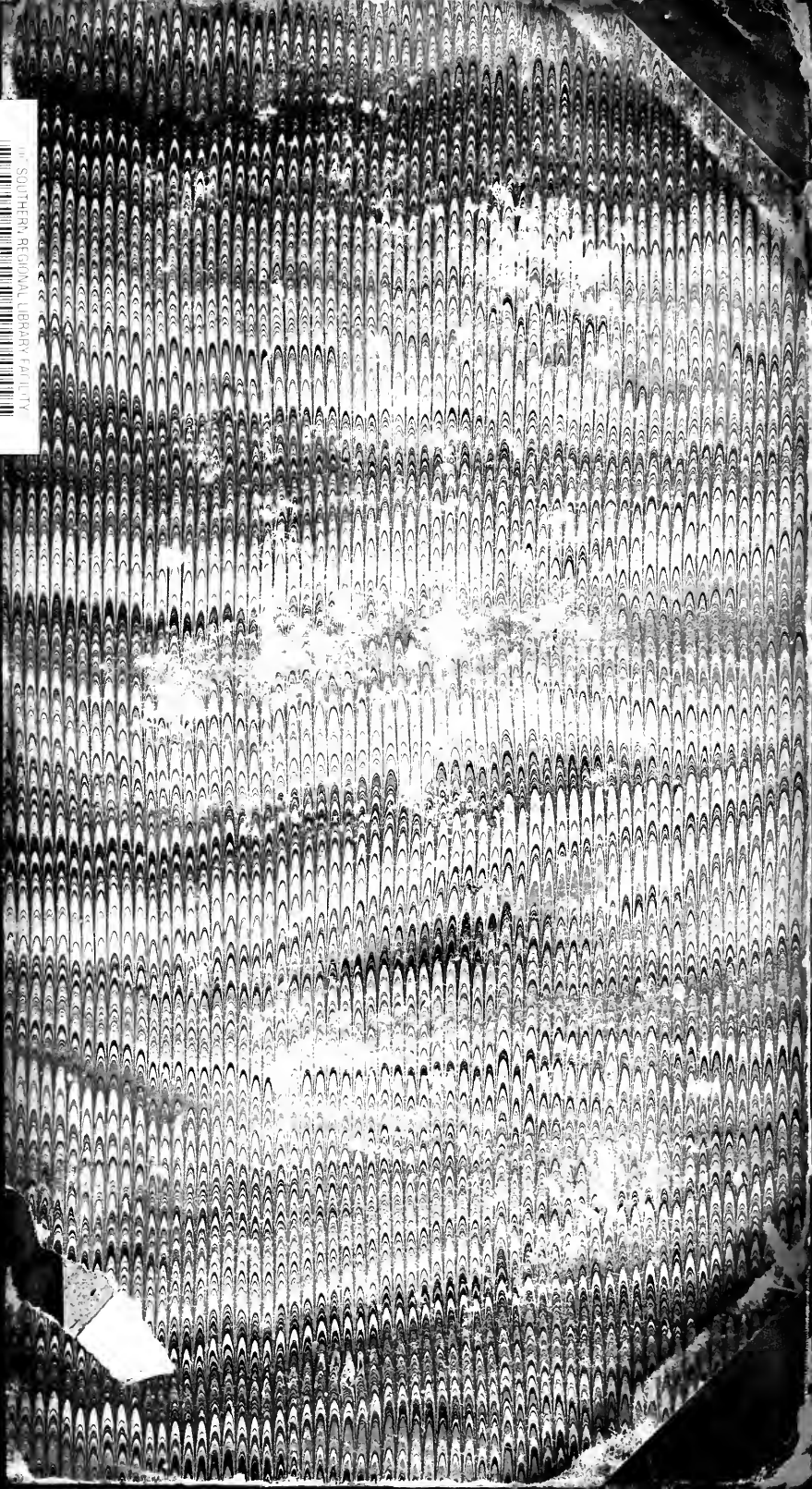

AA0004048229

THE SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

PA
6105
V24
v.45

Valpy -
Delphin classics.

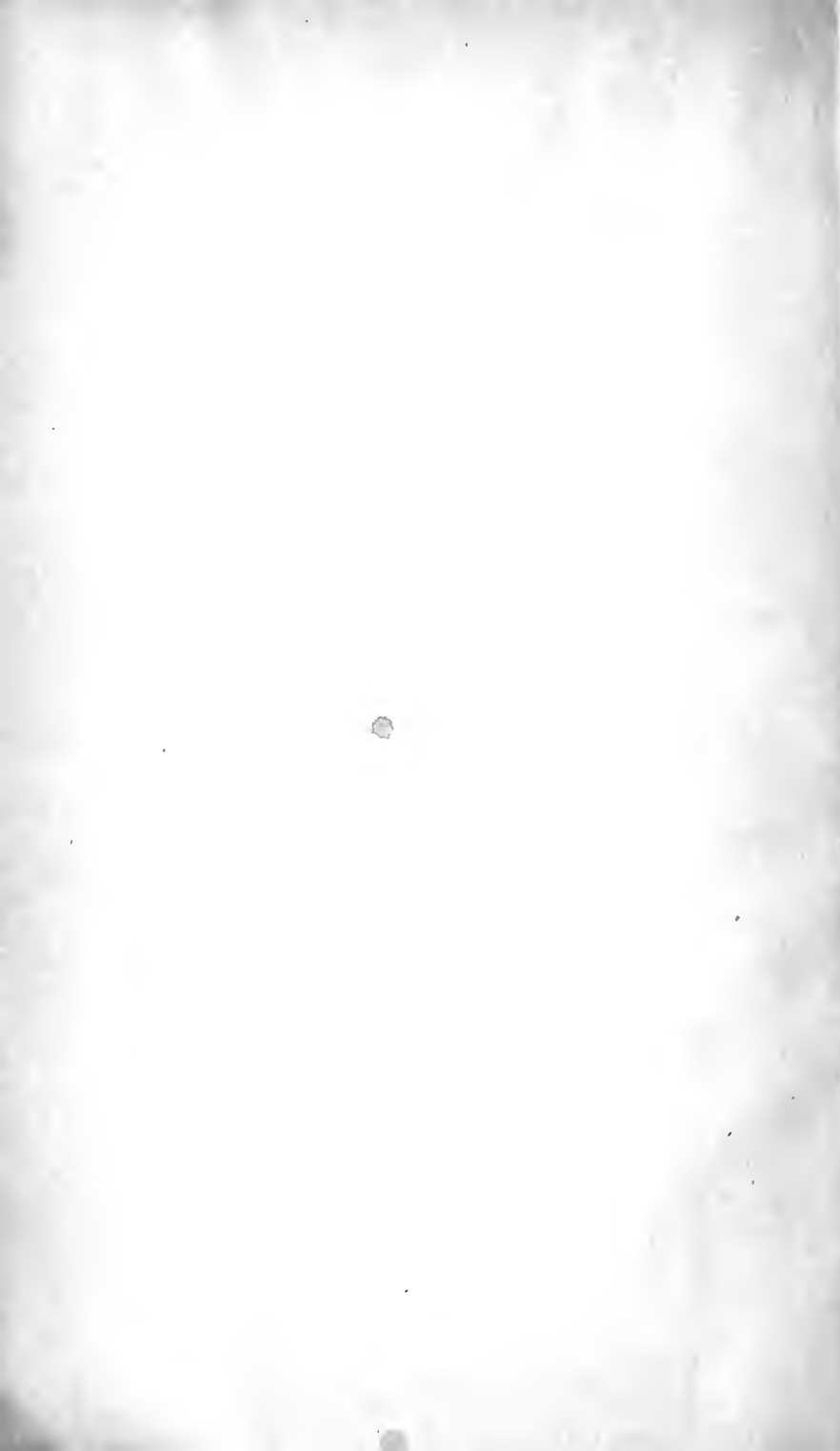
**Southern Branch
of the
University of California
Los Angeles**

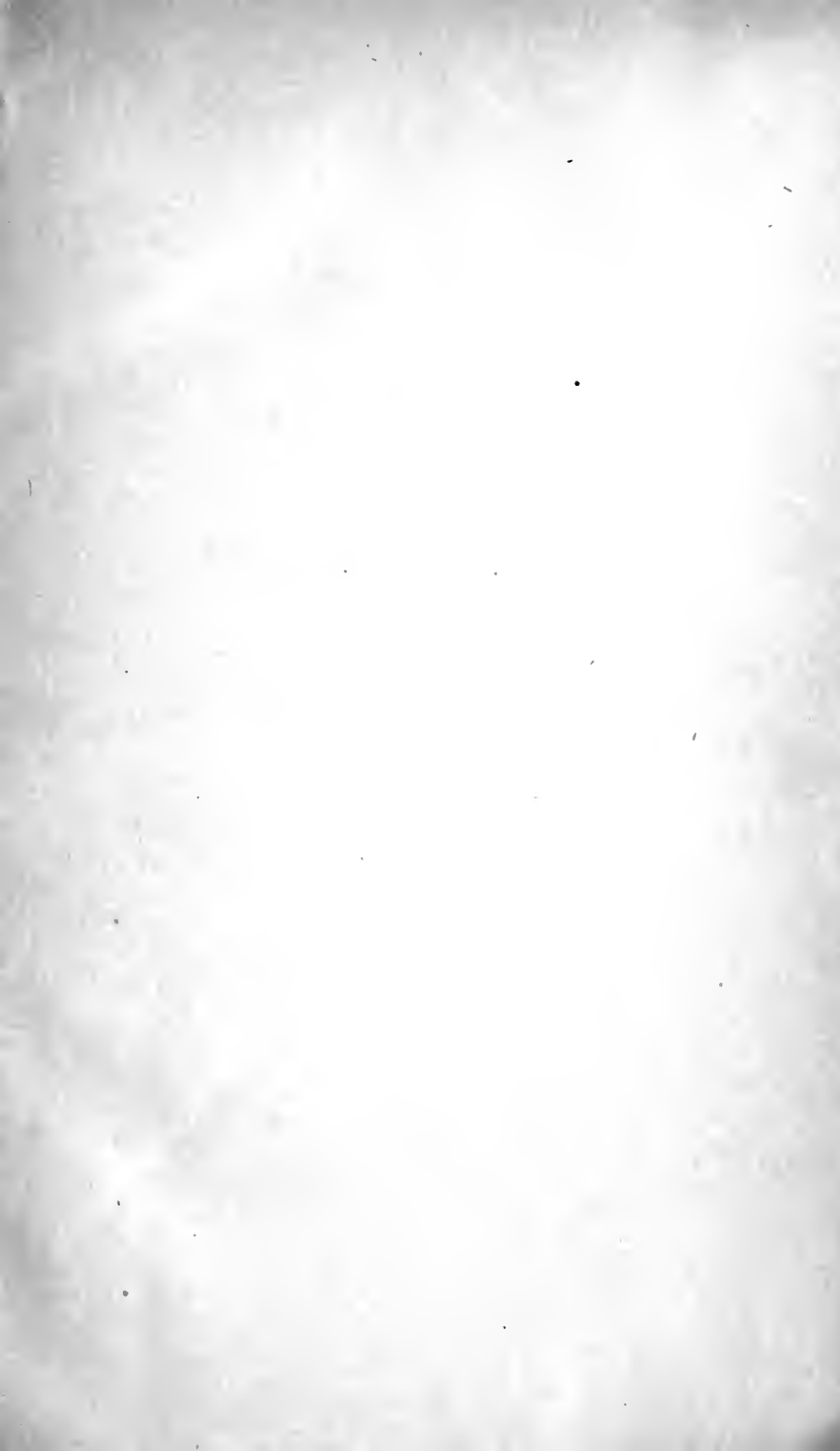
Form L 1

PA
6105
V24
v.45

This book is DUE on the last date stamped below

Form L-9-15m-8,'26

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

1964-65

1965

5

DICTYS CRETENSIS
ET
DARES PHRYGIUS
DE BELLO TROJANO.

VOL. II.

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

DICTYS CRETENSIS
ET
DARES PHRYGIUS
DE BELLO TROJANO
EX EDITIONE SAMUELIS ARTOPÆI
CUM NOTIS ET INTERPRETATIONE
IN USUM DELPHINI
VARIIS LECTIONIBUS
NOTIS VARIORUM
RECENSU EDITIONUM ET CODICUM
ET
INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS
ACCURATE RECENSITI.

ACCEDUNT

JOSEPHI ISCANI
DE BELLO TROJANO LIBRI SEX.

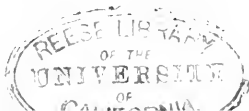
75866

VOLUMEN SECUNDUM.

T

LONDINI:
CURANTE ET IMPRIMENTE A. J. VALPY, A. M.

1825.

MAGNIFICO, NOBILISSIMO,

CONSULTISSIMO, ET DOCTISSIMO VIRO

DN. FRIDERICO PRUCKMANNO,

JCTO CELEBERRIMO,

ILLUSTRISSIMO ELECTORI BRANDENBURGICO A SECRETIORIBUS CONSILIIIS, ET MARCHIÆ CANCELLARIO, &c.

DOMINO ET FAUTORI SUO.

CUM Josephum Iscanum meis vindiciis postliminio redivivum et quasi Virbium vitæ et hæredio suo assererem, jamque, ut sæculi hujus moribus agitur, Pindari ductu πρόσωπον τηλαυγές et insigne oculiferium in frontispicio anquirerem, non opus erat satagei in morem, aut anxie illud quærere, aut præter rationem a sexto, quod dicitur, lapide accersere. Occurrebas enim statim, vir magnifice in Electorali ista Orchestra, cujus auctoritate et favore qua auctorem, qua meipsum roborare, et contra alienæ industriæ catillones munire possem. Electoris enim Brandenburgici consilium es et eloquium, tantaque cum dignitate in luce Marchiæ versaris, ut majorem propemodum ad illam afferas, quam ab illa capias : tanta æquitate Astrææ sacra obis, ut justitium tuum judicium esse videatur, et, quod olim de Bruto dictum, quamvis nihil ad gratiam facias, omnia tamen grata videantur, quæ facis. Ea vero eruditio tua est, quam tot ingenii monumenta et quotidianæ vitæ documenta loquuntur, ut non solum his in vera laude et gloria, illis apud posteros, dum res erit literaria, ætatem sis laturus, sed et tibi ipsi superstes tuæque æternitati et vitæ post vitam jam tum interesse vidcaris. Ut enim plurimarum es litera-

rum, literis plurimum delectaris, bonasque artes, per quas ingenia crescunt, cum ingeniis crescere facis, nec ipsas solum, sed et ipsarum amas amasios : ut jam sine omni adulationis offa vere dici possit:

Ipsus amat Musas, Musas amat ipsus amantes.

Quamvis autem tot curis et Electoralibus consiliis quotidie animum et corpus fatiges, tamen, quod summi quique viri olim fecerunt, te tibi subtrahis, et ut illi, qui angustiis urbium includuntur, in agros et prædia, ita ex legum et fori cancellis, ad omnis sapientiæ et elegantiae latifundia digrederis, facturus id procul dubio sæpius, si per tot ardua negotia sæpius liceret. Exemplum habes magni illius et πολυμαθέστατου Jcti Domitii Ulpiani Syrophœnicis, qui licet Imperatoris Alexandri Severi negotiis immersus princeps scriniorum, ut tum loquebantur, et deinde Præfectus prætorio esset, qui maximus honor et onus, tamen Philosophorum, Oratorum, Poëtarum, Philologorum non tantum lector, sed et amator et congerro erat assiduus : qui nihil appositorum comedebat, nisi prius interrogaret κείται, ἢ οὐ κείται, καὶ ποῦ κείται, an hoc vel illud legeretur, ubi, et in quo auctore inveniretur? Adco ut ex rei frequentia κειτούκειτος^a nominatus sit, et inter magnos illos πολυίστορας et τραπεζορήτορας sive Dipnosophistas a doctissimo illo Navoratita cum æterna sæculorum memoria relatus sit. Eundem maximus ille Imperator, ut rebus gravissimis adiutorem, ita convivii frequentissimum adhibebat socium :^b ut haberet fabulas literas, quibus se recreari dicebat et pasci.^c Quid vero jucundius et præstantius, quam beneficio tot lectissimorum ingeniorum prioribus sæculis interesse, cum illis eruditionis commercia instituere, cum illis legendo, cum posteris scribendo loqui? Habeant alii delectas suas delicias, suas cum vitiis divitias, sit illis muscerda, piper, saperda, acipenser, villum, nectar, fœnum, ambrosia : qui literis et bonæ menti litat, quid betis et blitis illis fiat, cicum, ut Comicus ait, non interdicit : illi nihil dulcius est,

^a Suidas et Athenæi præfatio.

^c Lampridius in Alexand. 350.

^b Athenæus 1.

Bene quam munita tenere

Edita doctrina sapientum templa serena. *Lucret.*

vel, ut Varro dicebat, legendo et scribendo vitam producere : revera illi magna voluptas est, bonos auctores novisse, major possedisse, maxima legisse et pervolvisse, quid dicam in usum vertisse ? Sed ne extra oleas, et, quod dicitur, ommissa hypera pedem sectari videar, accipe, vir magnifice, Iscanum Poëtam elegantissimum, in re vulgari non vulgariter versatum, cujus nomen tot viri docti anxie desiderarunt, cujus sententiis auro contra caris non Philologi tantum, sed et JCTi usi sunt. Videat lucem sub luce tui nominis, qui tam diu in tenebris nullo suo merito delituit : tua Mag. ad novam lucem caliganti, χειρουργίας adjumentum et favorem indulgeat : ea tua humanitas est, ut velit, ea auctoritas et dignitas, ut possit. Ut in illuni nocte stella oriens gratissima est ; sic in media barbarie quasi renatæ placeant stricturæ elegantioris poëticæ : jure enim merito illud Menelai de se neget,

Βεβαρβάρωμαι, χρόνιος ὦν ἐν βαρβάροις. Eurip. Orest.

Ad me quod attinet, pignus hoc devoti animi apud tuam Mag. depono, quæ si illud acceperit tanquam meum, sed ipsi debitum, et defenderit tanquam suum, sed a me profectum, acceptum illud et vere acceptum gaudebo : sic Josephus noster, ἐπὶ δυσὶ ἀγκύραις σαλεύων, commodius habebit,

Cum melius duo defendant retinacula navim.

Deus tuam Magnif. reipublicæ florenti florentem, mihique faventem diu conservet et sospitet.

Tua Magnif.

qui colit et æstimat

SAMUEL DRESEMIUS.

AD LECTOREM.

UT apud veteres statuas bene meritorum, quas Plinius^a humanissimam vocat ambitionem, capite demto in alterius formam, surdo, ut idem ait, figurarum discrimine, solebant μεταρρυθμίζειν, et transfigurare; vel titulo inducto eandem pessimo exemplo μεταγράφειν, eamque laudem alteri transcribere; sic in statuis ingeniorum, quæ rempublicam fecerunt literariam, libris dico, alieni laboris fucos, peregrinæ gloriæ choragos reperiri, qui pessimo publico, alterius industriam suæ supponant ignaviæ, alienum quid in armum tollant, μάζαν γε μεμαχότες τὴν ὑπ' ἄλλου μεμιγμένην, καὶ ἄλλοτριῖς, ut Isidorus ait Pelusiotæ, ἀνακλαζόμενοι πόνους, jamdudum est, cum bonarum literarum conquesti sunt amasii.^b Clemens Alexandrinus felles ejusmodi literarias, Vitruvius Pollio et Herodotus^c enumerant multas: de quibus vere Synesius, ἡγοῦμαι δ' ἀσεβέστερον ἀποθανόντων λόγους κλέπτειν, ἢ θοιμάτια, ὃ καλεῖται τυμβωρυχεῖν: et Plinius: obnoxii profecto est animi infelicisque ingenii, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere, cum præsertim sors fiat ex usura. Hinc multi jure postliminii, et interdicto unde vi, in librorum istas lamias et ingeniorum αἰγοθήλας recte atque ordine usi fuerunt: neque abs re foret, si ut olim adversus capsarios, ita a senatu Critico in illos, qui aliena compilant, Præfectus Vigilum daretur: manes τῶν φιλοκάλων id unice probarent, cum quilibet instar Thaletis et Mamurii

^a XXXIV. 4. Vide ea de re Suetonium III. et Dionis Prusæi in signem Rhodiacam.

^b Strom. VI. 452. In præmio VII.

^c In vita Homeri. Vide etiam P. Fabrum Agonist. II. 35. Epist. 142. Fenestella 24. Arist. Eth. IV. I.

inventa sua eslicitim amet: Poëtæ inprimis, ut et Philosophus testatur, πάντες ἀγαπῶσι μᾶλλον τὰ αὐτῶν ἔργα, ὥσπερ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ποιηταί. Fortunam hanc Poëta noster, quem nunc tibi damus, benevole Lector, hominum injuria nescio an incuria passus sit: nominalia illius mutata, debita laus oblivione tenuata, et ut earundem Musarum symmista, fortasse etiam σύγχρονος Guntherus, quia Ligurinum scripserat, factus est Ligurinus: sic Noster, qui erat Josephus Iscanus, Cornelius Nepos factus est, quia Nepotem, qui, ut opinio quorundam est, Daretem Latina veste induerat, in Poësi sua secutus erat. Suboluit quibusdam οὐ χθές καὶ πρώην non esse hunc Nepotem illum, qui ausus erat

Unus Italorum

Omne ævum tribus explicare chartis.

Alios tamen novi, qui illud assertum ibant: quippe ni? cum sua C. Sallustio inscribat, cum Athenis Daren reperisse, vertisse, sua asserat epistola. ὃ βοιωτοί, ὡς σφόδρα ἐστὲ βοιωτοί! credant illi et fruantur suo errore, mihi talia campæ Solis et Nævii Buttubatta. Contradicunt stylus, imitatio, et αὐτεπάγγελτος ipse, qui de Nerone, de Christiana fide, de ματαιοτεχνία oraculorum, de Arthuro inspergit. In rem quidem ista satis, nomen tamen in quæstione erat, quod nec Soli quærendum dare, nec manes, ut ille Homeri, interrogare, nec a nostri sæculi πολυμαθέσι discere potui. Ὁ ἐν ἀγίοις Caselius, rem mihi expeditam promittebat: sed impeditam reliquit. Decurrenti mihi paginas aliquot, οἴκοθεν, quod aiunt, ὁ μάρτυς, sub umbra se visus est ostendere: ait enim II.

Non nostra Britannia Rhenum.

Quod ergo pensius æstimanti unicum supererat, Britannorum rudera, scruta, et quicquid illorum nactus eram, oculis decurrebam, aliquem sperans illius honori et nomini assurrecturum, nam ut Philostratus ad Areum: σοφοὶ σοφοῦς σώζουσιν, ἀν' ὧσιν σοφοί. Sed nisi plane luscitiosis et Homericis oculis usus sum, frustra ibi fui. A veteranis itaque ad luculentam illam Cambdeni Britanniam diverti: exinde mentis meæ habitum, ut ille ait, gaudio splenduisse

non diffiteor, illius auxilio Poëtæ patriam, nomen et ingenium restitui.

Josephus itaque Iscanus, post tot sæcula et ingenia, ausus ob Trojam, ut Plautus loquitur, exercitum ducere, juventutis illas minas, ut quidem mea opinio est, splendide exeruit: viamque illis ad famam quæsit. Opus suum Thomæ Cantuariensi Episcopo et Henrico II. inscripsit. Thomas vero Episcopem illam adiit Anno CIO CLXII. interfectus anno CIO CLXX. vel sequenti, ut Sylvester Gyraldus 20. scribit: ex quo liquet, istius octennii anno aliquo, libros hos publicatos. Antiocheida etiam adornasse dicitur, ex qua versus habes in Notis ad finem II. Cambdenus ait ad Hubertum Archiepiscopum Cantuariensem, quædam illum misisse, et floruisse Anno CIO CCXXIII. quæ si fide veridicta, forsan septuagenario major excessit: sed hæc ἀπόρρητα ἀμείνω. Non dubito autem plurimos futuros, quibus laurcolam in mustaceo quæsisisse videbitur: qui ferula hypercritica omnino illum abjicient: jam tum enim aures meas ista personant. Orationem illius instar attritæ et decotis togæ proletariam, δοθήσι φλεγμαίνουσαν, stribiliginem meliori sæculo descobinandam sapere: verba maculantia, quibus versus conforivit, Nævii tolutiloquentiam sonticam, in re Latinitatis instabilem, Minervamque ranciorem, cui spongia deletili opus, qua phrasis distenditur hydrops, ἔξω περιρραντηρίων arcendam. Alius legirupam esse, syllabarum tempora διῖππεύειν, statera auraria, ut Varro monebat, nihil ponderare, non ἀποσμιλεύειν stylum, illiusque nasum condere: saturos itaque se ambrosia, quam fœnum esse malle. At paulo aliter judicabunt, quos nec φιλαυτία cæcos, nec carpendi studium strabos reddidit: ὅστέραν Simonidis fortasse non coluit, ἀθυρογλωττεῖ γὰρ καὶ ἀνηρογραφεῖ, et, quod Photius de Basilio Seleuciense, κόρος ἀμβλύνει χάριν. Sed quis nescit, mundi non unam plagam, nec styli unam faciem et ætatem esse, imo nec uno sæculo aut anno eundem orationis ductum usurpatum, ut juventutis spiritus omittam? Ipso Augusteo ævo, alios pressa, castigata et matronæ similis,^d alios

^d Vide Senecam Epist. 114. Sueton. II. 2.

diducta, affluens instar virginis κομψωτῆς afficiebat oratio : nec Mæcenas, nec Tiberius, nec prior illis Antonius pro sæculo loquebantur : stylus illorum erat κομπώδης, φρυαγματίας καὶ κενοῦ γαυριάματος καὶ φιλοτιμίας ἀνωμάλου μεστός.^e Quis Pindarum non æstimat? Nonnum non amat? et tamen, si ferreas illius metaphoras, hujus tumores et περισσειάν ad Hesiodi et Æschyli modestiam frugalemque parsimoniam contendas, illos alatos equos, navemque vento plenam, quod iudicii exactissimi vir, Cæsar Scaliger, de Papinio et Lucono dixit; hos oculum verecundiæ, et mare tranquillum, quod idem de Thucydide et Livio, jure merito dicas. Accedit, quod juvenis scripsit, calidus autem ille sanguis, ὅσα πόντος αἰδῶν, grande locuturus nebulas Helicone legebat : illiusque ætatis minæ altera orientem, quod de Alexandro ille, altera occidentem tenebant : stylus igitur non χαμαὶ σύρει, sed ῥεμβόμενος καὶ βροντώμενος ἀεροβατεῖ. Medicorum filii cum venas de valetudine interrogant, melius sperant, si fortius micant, et de stylo major expectatio, si in juventute masculæ dictionis brachia : ἄκρον namque λαβῶν μέσον ἔξει. Malo denique poëtam stare, quam jacere : surgere, quam repere : volare, quam volutari : conferat, qui volet, Coluthi et Tryphiodori reptiles et aqueos conatus, tantum Noster superabit, ‘Obruit Idæam quantum tuba martia buxum.’ *Val. Flac.*

Vixit porro sæculo, quo bonæ artes et linguæ adverso amne nitebantur, imo, quo literas scire, barbaries erat : quo mera foria gargarizare, ut Varro loquitur, sæculum erat. Quid ergo mirum, si quid de sæculo trahit? si non omnia Augusteo candore perfundere potuit? imo mirum, quod supra sæculum aliquid præstitit, quod cum Gunthero (quo ipso tamen venustior et comitior est) instar geminorum in illunem barbariei noctem prospexit. Ut rosæ alienis mensibus natæ ex raritate sumunt pretium, sic illi favorem et æstimium : qui, ut cum Pelusiotâ^f loquar, ἀρρώστιας λειψάνων ἔτι κόσμον κατασφενδονῶντων τὴν λύραν ἀραχνιῶσαν μεταχειρίζεσθαι ἐτόλμησαν. Denique non dico omnia optima, sed meli-

^e Plutarch, in Antonio.^f Epist. III. 154.

ora, quam pessima : multa egregie, multa concinne, suaviter, ornate dixit, quæ a nullo melius dici possunt : anquire quatuor illas Poëtæ virtutes, nervum, numerum, candorem et venustatem, invenies τὸ ἔμμελές, καὶ ὑγρὸν, καὶ μεμουςωμένον.⁵ Ovidius dicere solitus est, decentiorem esse faciem, in qua aliquis nævus : de Nostro verum puto, qui non omnia linea alba signavit : sed poëta tuetur se iudicio, cuilibet sui placet Idea ingenii, et quis Cæcilius nunquam cæcutit ? Quidam bene apud Athenæum, xv. 671. οὐ γὰρ ἐγὼ τὰς ἐκ τῶν βιβλίων ἀκάνθας, ὡσπερ σὺ, ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια. De mea ut dicam opera, facile assuaderi mihi passus sum, ut senectutem et tenebras Auctori amolirer, et priorum editionum errata februem, sæpiusque Nostro sæpius aliis cereum allucendo, miscella hæc, ut palium Babylonicum texerem. Agathonis illud cogitavi mecum :

Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα,

Τὸ δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα. Athen. v. 185.

Neque tamen ignoro εἰκαισιφύγοντας aliquos, ut suos errores aliorum reprehensione tegant, locum scalpuriendi sua scabie quæsituros, πανοσπρίαν τοῦ λόγου ἐξοστρακίζειν ausuros, maxime illos, qui tam apti sunt ad hæc studia, quam sus ad sacra Veneris. Sed illorum λογοδιάρροια Claudianum mihi erit tonitru, et folia farferi : cum Catone itaque istos Vitiligatores præterfluere sinam, illisque Cypriæ bovis merendam delicias suas relinquam. Calumnia vel invidia si quid per ægrimoniam consomniaverit,

Οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων : illis enim immorari, est Claudianum istud morari.

Fructum laboris quæsivi, ut placerem melioribus : ἀναμάρτητα mea nunquam putavi : primum scientiæ vestibulum statuo, scire quod nescias. Reliquaturum interim me spondeo, et plura, si DEUS votum meum juverit, daturum. Bene vale, et conatibus fave.

SAMUEL DRESEMIUS.

⁵ Seneca II. controv. 10.

Guilhelmus Cambdenus in Britannia sua 133.

Quo sæculo floruit, qui hinc oriundus et cognominatus Josephus Iscanus, splendidissimo ingenio Poëta, cujus scripta ita probabantur, ut ad veterum scriptorum laudem pervenerint : ejus etenim de bello Trojano poëma Germani semel atque iterum sub Cornelii Nepotis nomine divulgantur.

Idem 33.

Quod vero Britannos una cum Hercule in Hesiones raptu affuisse colligatur, ex his Cornelii, ut existimant, Nepotis versibus, dum nuptias Telemonis et Hesiones describit II. 87.

et in aurea pocula fusi

Invitant sese pateris plebs mixta, Britanni, &c.

Plane poëticum est : et illius auctorem non fuisse Cornelium Nepotem, ut Germani volunt, sed Josephum Iscanum sive Exoniensem, dilucide et quasi obsignatis tabulis probare possum. Utique qui Henrici nostri secundi et Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi meminerit.

Idem 160.

Nec abs re erit, si quæ Josephus noster Iscanus non de populo Poëta olim in sua Antiocheide, in Arthurum cecinit, hic adjungam. [Versus habes in fine Notarum III.]

Idem 261.

Hic ille est Scæva, cujus virtus in bello civili Dyrrachii clarissime emicuit, quemque natione Britannum fuisse Poëta noster Josephus in Antiocheide prodit, his de Britannia versibus :

Hinc et Scæva satus, pars non obscura tumultus

Civilis, Magnum solus qui mole soluta

Obsedit, meliorque stetit pro Cæsare murus.

Idem 457.

Latinis Vigornia, quo nomine primus, quod sciam, usus est Josephus Iscanus, qui Cornelii Nepotis nomine circumfertur, in his ad Hubertum Cantuariensem Archipræsulem versibus :

In numerum jam crescit honor: te tertia poscit
 Insula,^a jam meminit Vigornia, Cantia discit,
 Romanus meditatatur apex, et naufraga Petri
 Ductorum in mediis expectat cymba procellis.

Raphael Volaterranus in Anthropologia.

Dares Phrygius historicus scripsit bellum Trojanum Græce, in quo ipse militavit, ut ait Isidorus, primus fere historicorum, qui tandem capto Ilio cum Antenoris factione remansit, scribit Cornelius Nepos, qui opus ejus sex libris^b e Græco convertit, dicavitque Crispo Sallustio.

Possevinus Bibliothecæ XVII. 29.

Daretis Phrygii de bello Trojano libri feruntur a Cornelio Nepote Latino carmine Heroico donati, sed quisquis ille fuerit, versus non videntur inepti.

Claudius Dasquius ad orationem Basilii Seleuciensis de Elia, commentario ad ista verba: *μανθανέτωσαν τῶν ὄμβρων τὸν χορηγὸν ἀβροχίᾳ πλεητόμενοι*: Elatum, inquit, ad exemplum perquam ingeniosi Poëtæ: Nimborum pincerna Notus: quæ sunt verba Josephi Iscani IV. 294.

Conradus Rittershusius in commentario ad Guntheri I. 4.

In hac sententia delicias facit ille, quisquis est, qui de bello Trojano scripsit poëma, sub nomine Cornelii Nepotis falso se venditans, cum sit longe posterior. ‘Canescant alii mento,’ &c. Versus habes initio libri primi.

^a Legend. Infula.^b Sex libros Josephi nostri videtur iuuere.

Eadem recantat Taubmannus ad Plauti Trinumnum 1118. J. Weitzius in Notis ad Prudentium 697. et ad Terentium 330. aliique.

Alexander Carolus Trognesi^{us} in præfatione editionis suæ.

Nihilo tamen minoris erit æquo rerum æstimatori (de Cornelio Nepote *ψευδεπιγράφων* loquitur) imo hoc etiam pluris esse debet, quod tantum hic auctor in altissima barbarie præstiterit, quantum non nisi optimus quisque aureo Augusti sæculo fuisset assecutus.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIBER I.

ARGUMENTUM.

*Protinus in Colchos primus liber expedit arma
Argonautarum, rapiunt qui velleris aurum:
Et parat Æsonidi redeunti prandia lauta.
Excidium Trojæ sub Laomedonte videbis,
Inde statum et formam graphice depingier urbis.*

NOTÆ

Trecenti præter propter auctores pugnam Marathoniam, ut Plutarchus notat, literis mandarunt; plures fortasse, bellum Trojanum, quos maximam partem temporum injuria subduxit. Ante patrem ingeniorum Homerum id egerunt Palamedes, Phemius, Demodocus, Polemo Ilicensis, Acatus Argivus, Corinna, Syagrus, quorum Athenæus, Ælianus, Pausanias, Suidas meminere. Homerum secuti sunt Lesches, Pigres, Idæus Rhodius, Timoleon Larissæus, Cephalo Gargithius, Hellanicus, Tzetzes, Cointus, Manasses. Segmentum quoddam et partem illius Æschylus, Sophocles, Euripides, Coluthus, Tryphiodorus; ex Latinis Ennius, Virgilius, Ovidius, Papinius, Seneca Tragicus delibarent. Taceo Petronii et Neronis Troica. Cui non Troja labor? Proverbium inde natum puto, *Τροϊαν ἔλεϊν*. Daretem Phrygium et Dictyn Cretensem sunt qui illis annuerant.

‘ Joannes Tzetzes,’ inquit Nicolaus Loënsis VII. 24. ‘ Dictys Cretensis testimonio utitur, illumque sua ætate Græce circumlatum scribit:’ Merceus ejusdem interpretem probæ et veteris notæ putat. Volaterranus, Aldus Manutius, Bodinus, Marcellus Donatus utrumque agnoscunt. Hercules Ciofanus ad Ovid. *Metam.* XIII. Daretis ista abjudicat: recte *σύνκινον* illius *ἐνθύμημα ἄσκοπα ταξέει*: quia, inquit, multa in iis leguntur, quæ repugnant veritati: nec itaque Homerus Iliados et Odysseæ auctor, siquidem ita colligimus. Joh. Maria Catanæus, ista quæ Daretis nomine circumferuntur, Nepotem illum Cornelium, qui vitam Attici descripsit, Latio donasse putat: verum jure merito illustris Josephus Scaliger *ἁποβολιμαία* isthæc censet, qui subscriptorem habet Possevinum *Biblioth.* II. 4. 16.

ILIIADUM lacrymas, concessaque Pergama fatis,
Prælia bina ducum, bis adactam cladibus urbem
In cineres, querimur: flemusque quod Hærculis ira,
Hesiones raptus, Helenæ fuga fregerit arcem,

NOTE

1 *Iliadum lacrymas*] Juven. Sat. x. 'inter Iliadum lacrymas.' Ovid. Fast. iv. 'Hoc pater Iliades.' Euripides πόλιον Ἰλιάδα dixit in Hecuba, ut Theocritus Ἰλιάδας μάχας in Dioscuris. Noluît autem libros suos Ἰλιάδα inscribere, neque, ut alii, Ἰλιόπερσιν (quamvis ὁ πάνυ Josephus Scaliger Ἰλιόπερσιν ita malit) nec ἄλωσιν Trojæ, sed σαφῶς de Bello Trojano, quo κακόλιον, ut Homerus nominat, periiit.

Concessaque Pergama fatis] Erat enim in fatis, Trojam perituram. Alii fuerunt Trojæ fata specialia, quibus salvæ urbs salva: Palladium, Laomedontis sepulchrum, Troilus: de quibus Comicus in Bacchidibus. Vide infra v. 536. Servio Troja est regio: Ilium urbs: Pergama arx. Hesychius: Πέργαμα: ἀκρόπολις Ἰλίου. Suidæ Pergamus, Ionum lingua, est quævis ἀκρόπολις.

2 *Prælia bina ducum*] Laomedontis cum Hercule, Priami cum Agamemnone et reliquis.

Bis adactam cladibus urbem] Bis vero? Theocritus, sive is Simmias Rhodius, τρίπορθον: in βωμῶν ἐν τευκρίδι ἄγοι γε τρίπορθον: imo sæpius vastata: primo ab Hercule; secundo ab Æacidis; tertio a Charidemo, qua de re Polyænus iii. Strateg. in fine; quarto a C. Fimbria, de qua Strabo iii. 409. Appianus in Mithridatico. Aurel. Victor in Fimbria. Augustinus iii. de Civit. Dei, 5. Antecessit omnes quinta ἄλωσις, ut quidam putant, Amazonum, quæ minorem Asiam occuparunt: nisi id de incursatione tantum intelligas. Amazonum expeditionis meminit etiam Homerus. Orosius i. 15. et 16. centum annis

urbes evertisse scribit, Asiæ imperium tenuisse, Europam maxima ex parte domuisse, Atticam vero ab iisdem infestatam, Areopagum conditum: vide infra v. 50. et pluribus iii. 566. Canterus et Brodæus propter Amazonas et Græcos τρίπορθον a Theocrito dictam putant. Vide Stephanum in Ἀμαζόνιον. Clem. Alexand. i. Strom. p. 246. Strabo xiii. ex Hægesianacte scribit, a Gallis etiam occupatam fuisse: quæ sexta fuerit.

Bis adactam cladibus urbem] Papinium identidem presso pede sequitur, qui i. Theb. 'bis adactum legibus Istrum.'

3 *Flemusque quod Hærculis ira, Hesiones raptus, Helenæ fuga fregerit arcem*] Causam aliam Apollod. iii. 179. allegat. Ilium contra oraculi jussum ad Ates collem Ilium extruxisse. Gemina ex Isaacio Tzetze adfert Canterus i. 1. Stephanus Byzantius, Ἰλιον πόλις Τρωάδος, ἣν οἱ Τρῶες Ἀτὴν (ita enim recte emendavit doctissimus Meursius) ἐκάλουν, καὶ αὐτῆς λόφοι δύο. Eustathio non sine causa istud de Ate, commentum sapere videtur. Euripides in Oreste ait, Deos id bellum excitasse, ut hominum improborum, qui pondera terræ inutilia, sentinam exhaurirent: Θανάτους τ' ἔθηκαν ὡς ἀπαντλοῖεν χθονὸς Ἰβρισμα θνητῶν ἀφθόδου πληρώματος. Vel, ut Stasimus in Cypriis loquitur, σύνθετο κουφίσαι ἀνθρώπων παμβώτερα γαῖαν. Eadem Eustathius ad Iliad. A. p. 15. Hinc Tertullianus, luem, famem, et bella, tonsuram insolescentis generis humani nominat lib. de anima. Vide Loënsium iv. 3.

Impulerit Phrygios, Danaas exciverit urbes.

5

Ut quid ab antiquo vatū proscrip̄ta tumultu

Veri sacra fides, longum sylvescis in ævum?

An quia sp̄reta lates? mundoque infensa priori

Nos etiam noscenda fugis? metum inelyta, mecum

Exorere, et vultum ruga leviōre resumens,

10

NOTE

5 *Impulerit Phrygios*] Seneca de Clementia i. 5. 'Elephantes Leonesque transeunt, quæ impulerunt.' Grætius: 'meo sine munere sylvas Impulerit.'

6 *Ut quid ab antiquo*] Livius: 'Ut quid aliquis Tribunnus plebis ruat cæcus in certamina?' Virgil. in Ciri: 'Ut quid ego amens.'

7 *Veri sacra fides*] Claudianus de Bello Getico: 'et noxia vatibus ipsis Veri sacra fides!' Symmachus ix. 131. 'fidem veri occultare non debui.' De veritate viribus suis se emergente, Polybius insignite in Eclogis xiv.

Longum sylvescis in ævum] 'Ἰλομανεῖς, χερσομανεῖς, χορτομανεῖς: Festo id est obherbescere. Isidori notæ: 'Ager ingraminat.' Augustin. de Civit. Dei, ii. 18. 'Unde talia vitia sylvescerent.' Arnob. iii. 'qui capillos imminunt sylvescentium crinium, τριχοφούντων.' Ita Juvenalis ix. 'sed fruticante pilo;' et 'horrida sylva comæ.' Nazianz. 19. χερσομανούσα ἐκκλησία. Chrysost. Orat. i. de fato: πάθη Ἰλομανούτα. Synesius de Insomniis 150. Ἰλομανεῖν καὶ φλεγμάνειν ὀνομάτων καινότητι. Ad istam λέξιν et faciem Varro dixit 'aurescere;' unde Anrora, 'puellascere, commacescere.' Festus: adlivescere, imbarbescere, inlucescere, vallescere. 'Vetustesco, Nigidius apud Nonium. Lucretius: 'uvescere, serescere, grandescere, alescere, valescere, tenerascere.' Cato: 'tigna dishascunt.' Attius: 'Agri vastescunt.' Furius: 'Virescere,' a vitibus. Auctor Culicis,

'succescunt.' Silius: 'Solem infervescere fronti.' Valerius Cato, 'sterilescent gaudia nobis.' Cornelius Celsus, 'sanescere.' Seneca, 'radicescere.' Tertullianus, 'longisco.' Hilarius, 'planescunt' campi. Alcinius Avitus, 'flamescunt.' Prudentius: 'augesco, pudesco, vivisco, lassesco, frugesco.' Ausonius, 'minniscunt.' Cassiodorus, 'pennescere.' Sidonius vero etiam 'familiarresco' et 'phthisisco' dixit, quæ partim veterum elegantiam, partim recentiorum redolent audaciam.

10 *Et vultum ruga leviōre resumens*] 'Ἀδελφὰ καὶ δίδυμα sunt 'diffundere vultum,' Ovid. 'Explicare frontem:' 'Deme supercilio nubem,' Hor. 'Exporrigare frontem,' Terent. 'vultum relaxare,' Plant. quod Philoni est Ἰλεων βλέμμα, in lib. de vita Mosis. Contraria sunt 'nubem frontis amabat,' Sil. viii. Papin. 'nubemque hanc frontis opacæ.' Pacuvio, 'frons caligans.' Senecæ, 'attracta, adducta.' Martiali, 'astrieta.' Petroonio, 'constricta.' Horatio, 'obducta.' Apuleio, 'striata, sulcis rugarum inarata:' et nescio cui, 'fimbriata.' Hinc ista 'consulcare frontem,' Plant. 'Rugas cogere,' Ovid. 'Rugare frontem,' Hier. Plautus, 'frons caperata severitudine.' Seneca, 'colligit rugas, attrahit frontem.' Tristitiam id nominabant de qua multis Heraldus ad Martialem, 1. Nec Græci copia inferiores: Vultuosi enim illis sunt στρυφνοὶ Arist. συννεφεῖς, εἰδεχθεῖς σκυθρωποὶ Euripidi. σοβαροὶ τὴν ὄφρυν Aristæneto. νεφέλη ὄφρυν dixit

Phœbeam dignare tubam : sterilisque vetustas
 Erubeat, dum culta venis, dum libera frontem
 Exeris : en aures blandas, en pectus amicum
 Mulces, vulgarem levius passura cachinnum.

Si nostris nil dulce novum, nil utile visum, 15
 Quod teneri pariunt anni, si sæcula tantum
 Aurea Saturni memorant, et nulla recentis
 Gratia virtutis : aude tamen ardua, pubes :
 Mento canescant alii ; nos mente : capillo ;

NOTE

Sophocles. πρόσωπον συνεσπασμένον
 Laërt. συνεφεῖς πρόσωπον Sophocl. συν-
 ηγμένον Chrysostomus. Idem ὄφρῦς
 φοβερά καὶ φρίκης γέμουσα. Clem. Alex.
 ὄψις δριμυτέρα. Nicetas Choniates,
 στρυγνὸς τὴν ὄψιν, συνεφεῖς τὴν ὄφρῦν καὶ
 ἀεικῶς ἀποσκυζόμενος. Talia sunt : ταυ-
 ρωπὸν ἀποβλέπεσθαι, Philo. ταυρηδὸν
 ὄρῶν, Aristoph. Idem venuste in Ly-
 sistrate τοξοποιεῖν τὰς ὄφρῦς ; quod
 Hesy chius exponit συστρέφειν. Idem :
 κατέβλεψεν ἡδὺν, καὶ τὰ μέτωπα ἀνέσπα-
 σε. μανικὸν καὶ τραγυδικὸν βλέπειν,
 Aristoph. τιτανῶδες βλέπειν, Lucia-
 nus in Timone. Sacræ etiam literæ
 Genes. 4. Cain συνέστησε προσώπῳ
 et deinde, ἵνα τι συνέπεσε τὸ πρόσω-
 πόν σου. Amphius eleganter apud
 Laërt. Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρω-
 πάξειν μόνον, Ὡσπερ, κοχλίας σεμνῶς,
 ἐπηρκῶς τὰς ὄφρῦς. Elegans et illud
 Demetrii Phalerei apud Diogen.
 Laërt. v. ἔλεγε μὴ μικρὸν εἶναι μέρος
 τὰς ὄφρῦς. ὄλω γούν ἐπισκοτῆσαι δύνασ-
 θαι τῷ βίῳ.

15 *Si nostris nil dulce novum, &c.*
 Arist. vii. Ethic. cap. ult. ἡδὺν νεότης.
 Juvenis vero hæc scripsit ; quod se-
 quentia arguunt. Pindarus, αἰνεῖ
 παλαιὸν μὲν οἶνον, ἀνθεα δ' ἕμνων νεωτέ-
 ρων. Homeri gemina γνώμη Odyss.
 A. nota est. Eleganter de novitate
 Cassiodorus Variarum iii. 21. Mihi
 in sæculi sui barbarie ad renovatam
 Poëticam respicere videtur : ut et

Guntherus σύγχρονος, ni fallor, illius
 lib. x. ' quod jam per multa latentes
 Sæcula, nec clausis aperire penatibus
 ausas Pieridas vulgare paro : pris-
 enimque nitorem Reddere carmini-
 bus.'

19 *Mento canescant alii ; nos mente,*
&c.] Versus sunt a multis laudati,
 quibus tamen Josephi nomen non in-
 notuerat. De sententia vide Casau-
 bonum ad illud Persii iv. ' ante pilos
 sapientia ;' Rittershusium ad illa
 Guntheri, 'Mente senex, ætate puer :'
 a quo sumsit Taubmannus noster. Mi-
 hi præter ista etiam hæc notata sunt
 gemina et germana. Menander : Οὐχ
 αἱ τρίχες ποιοῦσιν αἱ λευκαὶ φρονεῖν, ἄλλ'
 ὁ τρόπος ἐνίων ἐστὶ τῇ φύσει γέρων.
 Pind. Pyth. iv. ἐν παισὶ νέος, ἐν βου-
 λαῖς πρέσβυς. Nazianz. Orat. xx. 332.
 de Basilio : τίς οὕτω πολιὸς τὴν μὲν
 σύνεσιν, καὶ πρὸ τῆς πολιᾶς ; Idem
 Orat. x. 161. σώματα χρόνῳ κέκμηκεν,
 αἱ ψυχὰι δὲ θεῶν νεάζουσι. Idem ait
 Ep. 77. Hieronimus Ep. 13. ' Nec
 sapientiam canos reputes, sed canos
 sapientiam.' Plut. in παιδαγ. μόνος ὁ
 νοῦς παλαιούμενος ἀνηβῶ. Basilius Se-
 leuciensis Orat. i. de Davide, ὀλι-
 γος τὸν χρόνον, πολὺς δὲ διάνοιαν.
 Chrysostomi aureum os de eodem :
 νέος μὲν ἦν ἡλικία, παλαιούμενος δὲ τῇ
 διανοίᾳ. Psal. 50. postea : οὕτε γὰρ ἡ
 πολιὰ ἀρετῆ, οὕτε ἡ νεότης κακία· πολιὰ
 γὰρ οὐ τρίχες λευκαὶ, ἀλλὰ ψυχῆς ἀμετρία.

Nos animo : facie ; nos pectore. Tempora certe
 Virtutem non prima negant, non ultima donant.
 Quod duplex ætas varios contendat in usus,
 Hæc viget ; illa jacet : hæc pullulat ; illa fatiscit.
 Mira quidem dictu, sed vera, advertite, pandam :

NOTE

De eodem : μικρὸς τῷ εἶδει, μέγας τῷ φρονήματι. Item : ὁ ἐν νεότητι πεπολιωμένος, ὁ μικρὸς τῷ σώματι, καὶ ὑψηλὸς τῷ πνεύματι. Idem in Orat. cum presbyter factus, t. III. καὶ ταῦτα νέος ὢν, εἰ δῆποτε καὶ ἐγένετο νέος· οὐ γὰρ πείθομαι. οὕτως ἐξ αὐτῶν αὐτῶ τῶν σπαργάνων πολὺν φρόνημα ἦν. Tali apud eundem in Esaiæ 3. p. 657. in Genesiu Hom. 41. et 7. in Epist. ad Heb. Item in fine libri secundi de Sacerdotio, 52. edit. Hæschel. Sic juvenis ille apud Josephum de Maccabæis, ἐγὼ μὲν τὴν ἡλικίαν τῶν ἀδελφῶν νέωτερος, τὴν δὲ διάνοιαν ἡλικιωτής. Idem innuit Clem. Alexand. t. v. Strom. p. 365. νέος ἅμα καὶ παλαιός. Vide etiam Isidorum Pelusiotam, ὁ τρόπος εὐθύτητα οὐκ ἔτι μαρτυρεῖ : ut quidem Billius legebat. Vide et Ep. 1. 314. et Papin. v. Syl. ‘mentem sua non capit ætas.’ Prudentius de Eulalia : ‘Moribus et nimium teneris Canitium meditata senum.’ Claudianus et ‘Canitium’ nominat ‘animi.’ Idem Prud. ‘Certamen una matre quod septem editi Gessere pueri, sed factis viri.’ Petrus Ravennas Ser. v. ‘Seniorem illum non tempora fecerunt, sed sensus.’ Item : ‘Sicut sapientia dat canos, ita quicquid viri est, tollit insipientia.’ De vera senectute egregie Philo libro ἐξένηψε Νωῆς, 214. 215. et in libro de hærede rerum divinarum, 407. Simile quid redolet illud Anacreontis, Τρίχας γέρον μὲν ἔστι, τὰς δὲ φρένας νεάζει. Philonis et illud II. Allegor. 70. οὐχ οἱ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλ’ οἱ χρόνῳ πολλοί. Gemina habes libro de Plantat. Noe, 185.

Archilochus apud Dionem Prusæum Tarsica priori tale quid innuit : φιλέω στρατηγὸν ἐπὶ νοήμασι δασύν. Eadem ratio ἀντιθέσεως in illo Aristophanis : Μικκὸς γὰρ μῆκος οὗτος, ἀλλ’ ἅπαν κακόν. Ausonius : ‘meritis anus est, ætate puella.’ Aristoteles itaque recte Ethic. 1. 3. διαφέρει οὐδὲν, νέος τὴν ἡλικίαν, ἢ τὸ ἦθος νεαρός. Ægyptiorum de Græcis φθορερὸν tale est, quod toties iteratum a Chrysostomo, illius verbis ponam : ‘Ἐλληνας αἰεὶ παῖδες, γέρον δὲ Ἕλληνας οὐδεὶς· οὐ γὰρ ἔχετε μάθημα χρόνῳ πολλῶν, quod est apud Platonem in Timæo. Clem. Alex. Strom. 1. Justinum Martyrem, Orat. ad Gentes 16.

20 Tempora certe Virtutem non prima negant, non ultima donant] Job. 32. οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσιν σοφοί. Philemon : χρόνος οὐ διδάσκει φρόνησιν. Chrysost. Hom. 7. in Ep. ad Hebr. τῇ πολιᾷ αἰσχύνῃ ἔξωθεν κυσμεῖται, ἔνδοθεν δὲ φρόνημα παιδὸς ἔχων. Ambrosius contra Symmachum : ‘Non annorum canities laudanda, sed morum :’ quod ex Menandro sumtum, et a Chrysostomo allatum ex eodem, vide supra. Gregorius etiam egregie 30. Moral. ‘Senes non eos sacra Scriptura vocare consuevit, qui sola temporum quantitate, sed qui morum gravitate maturi sunt.’ Cum his pugnare videtur Homeri illud Odys. II. αἰεὶ τε νεώτεροι ἀφραδέουσι : et Philonis alterum, de rerum divinar. hærede 409. ἢ ἀρετὴ ὑψίγονον, καὶ μὲν, ὡς ἔφασάν τινες, πρὸς αὐταῖς ταῖς τοῦ βίου δυσμαῖς βεβαιούμενον.

22 Quod duplex ætas] Διτιλογεῖ.

Nam vati Phrygio Martem certissimus index 25
 Explicuit præsens oculus, quem fabula nescit.
 Hunc ubi combiberit avidæ spes ardua mentis,
 Quos Superos in vota vocem? mens conscia veri
 Proscripsit longe ludentem ficta poëtam :
 Quin te Cecropii mentita licentia pagi, 30

28 *Æmula Ms. marg.*

NOTÆ

24 *Mira quidem dictu, sed vera, advertite, pandam*] Sic lib. II. 'Mira quidem, sed vera duces, advertite, pandam.' Utrumque ex fornace Ovidiana III. Fast. 'Credite dicenti, mira, sed acta, loquar.' Fast. VI. 'mira quidem, sed tamen acta, canam.'

25 *Nam vati Phrygio*] Dareti. Cur vero vati? an quia versu scripsit? reclamant quæ Nepotis nomine versa: affirmare videtur Ælianus, XI. 2. Var. Hist. καὶ τὸν Φρύγῃ Δάρητα, οὗ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν ἀποσωζομένην οἶδα· πρὸ Ὁμήρου καὶ τοῦτον γενέσθαι λέγουσι. Ilias poëticum quid innuit. Idem Syagrum Troica primum tractasse scribit, XIV. 21.

Certissimus index Explicuit præsens oculus] Quia Dares non clausis, vel in totum Homericis oculis, ut Tertull. ait, ista usurpavit; adeo ὀπτικὸς μάρτυς, ut proverbium est apud Diogenianum, erit. Oculorum vero testimonia aurium antistare indicium, in vulgus notum est: ἔδρακον, οὐ πυθόμην, ait Oppianus, ad quem vide ἀνθηρολογούντα Rittershusium III. Cyneg. et v. ad Guntherum. Græcis hinc dicta βλέποντα μαρτύρια: de quibus ὁ πάνυ Scaliger in suis ad Ætnam. Clem. Alex. in fragmentis, vel, Theodotus 566. ὧτα τυγχάνει ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν. Philo libro de temulentia: πιστότερα ὄψις ὤτων, 195. de confusiling. 266. ὄψιν ἀπλανῆ πρὸ ἀπάτης ἀπατεῶνος ἄξιον μάρτυρι τίθεσθαι, de Delph. et Var. Clas. Dict. Cret. §c.

profugis 37. ἀκοή δράσεως δευτερεῖα φέρεται. Idem ait I. De vita Mosis, 498. 499. et De Abrahamo, 290.

27 *Hunc ubi combiberit*] Horat. Ep. I. 2. 'nunc adhibe puro Pectore verba, puer.' Prud. 'Postquam combiberit Deum medullis,' Hymno IV. Aristænetus, I. καταπίνειν φιλήματα.

29 *Proscripsit longe ludentem ficta poëtam*] Homerum, qui, ut Arist. ait, libro de poët. 24. δεδίδαχε μάλιστα καὶ τοὺς ἄλλους ψευδῆ λέγειν, ὡς δεῖ. Varro scribit, Sibyllam Erythræam Graiis Ilium petentibus vaticinatam, perituram Trojam, et Homerum mendacia scripturum. Noster respexisse videtur ad illam Platonis ἐξορίαν, qua ex republica ejicitur, quæ nunquam fuit.

Ludentem ficta poëtam] Τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, (quotannis bello Trojano Homerus posterior,) πετόμενα ἂν εἴη διάκειν, ut loquitur Philosophus. Videtis Herodotum, Plutarchum, Archilochum, Solinum. Prolixe ea de re agit Clem. Alex. I. Strom. 239. Agellius XVII. 21. Lipsius ad Velleium I. 245. Josephus Scaliger prima Olympiade non multo antiquiore putat: Ilium autem captum annis 408. ante primam Olymp. de Emend. I. 205. 206. ad Eusebium 66. et in Canon. Isag. 159. item præfat. in Manilium.

30 *Quin te Cecropii mentita licentia*

Et lædant figmenta, pater, quo præside floret
Pontia, et in priscas respirat libera leges.

Felices quos non trahit ambitus! ardua nactus
Non in se descendit honos, non cæca potestas.

//////////

32 *Tantia. Cantia.* Ms. marg. Vide not.

NOTE

pagi] Athenas innuit, quas Athenæus, v. 187. Ἑλλάδος μουσεῖον, Thucydidēs, πρυτανεῖον Ἑλλήνων vocant, καὶ Ἑλλάδος Ἑλλάδα, cujus elegantem descriptionem habes apud Dicæarchum 169. Cur autem pagum? quia locus antea πάγος dicitur; cum autem Mars causam ibi dixisset, Ἄρεος πάγος. Paus. in Atticis, Hesych. in πάγος, et auctor Etymol. Magni. Vide etiam Isidorum Pelusiotam II. Ep. 91. et 92. in qua ista de Marte prolixè. Juvenali IX. est 'Curia Martis.' Aliter Æschylus in Eumenid. 685. Πάγον δ' Ἄρειον τόνδ' Ἀμαζόνων ἔδραν Σκημάς θ' ὕτ' ἦλθον Θησέως κατὰ φθόνον Στρατηλατοῦσαι, καὶ πόλιν νεόπολιν Τήνδ' ὑψίπυργον ἀντεπύργωσαν τότε. Ἄρει δ' ἔθουον, ἔνθεν ἔστ' ἐπάνυμος Πέτρα, πάγος τ' Ἄρειος, quod Scholiastes notare jubet: notavitque Auctor Etymol. et magnus Scaliger ad Ensebium. Si eo respexit auctor noster, tempus prioris syllabæ in πάγος migravit. Sed ad Latinum vocabulum oculos intendit et produxit: 'Pagi' enim, ut Festus ait, 'Dorica lingua παγαί, a fontibus, quod eadem aqua uterentur.'

31 *Quo præside floret Pontia*] In ora libri erat *Tantia*. Neutrum probo: legendum enim *Cantia*, cum Thomæ Cantuariensi Episcopo, Cambdeno auctore, ista dedicarit, quem ludicris fabularum incestari non concedit. Probant etiam quæ sequuntur. Julius Cæsar *Cantium* nominat v. de Bell. Gall. et illius Græcus interpres

Κάντιον. Walsinghamus in Anglica historia 77. et Salisberiensis *Cantiam*; et ita semper Owenus, quem animam epigrammatis jure merito nominat. Vide etiam Cambdenum de illo Thoma 252.

32 *Et in priscas respirat libera leges*] Episcopus enim ille prædia Ecclesiastica recuperavit, et libertatem Ecclesiæ magna severitate defendit, ut scribit Franciscus Gudwinus, de Episcop. Angliæ, 1100.

33 *Felices quos non trahit ambitus*] Hæc ideo, quia Thomas Henrici secundi Cancellarius (ita loquuntur) fuit, homo splendidus et pompæ serviens: mutato vero vitæ genere adeo mutavit animum, ut ad cilicium etiam properarit. Idem Gudwinus.

Ardua nactus Non in se descendit honos] Verissime, nec ab uno dictum. Dionysius Halicarnas. v. οὐχ ὁμοίη διάνοια τῶν ἀνθρώπων δεομένων, καὶ ἀπυπληρωθέντων, ὅταν δεηθῶσιν. Chrysostomus Ep. 79. οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἡνίκα ἐν μείζονος ἀρχῆς ἐπιλάβονται, καὶ ἐν ὄγκῳ φρονήματος γίνονται μείζονοι. Gemina habet in Orat. antequam in exilium iret. Hinc Enripides in Iphig. in A. 334. ἀνδρα δ' οὐ χρεῶν τὸν ἀγαθόν, πρᾶσσοντα μεγάλα, τοὺς τρόπους μετιστάναι. Maximus Tyrius eo digitum intendisse videtur, cum ait Dissert. XI. χρυσὸς πάντων γαυρότατος. Refer huc elegantem Isidori Pelusiotæ Epistolam, II. 105. Sext. Anrel. Victor: 'Compertum habeo, humillimos quosque maxime, ubi alta accesserunt,

Quid possit fortuna videt : non perfida sentit 35
 Prosperitas, flevisse humilem, qui ridet in altis.
 Parcite, venales quisquis venatur honores,
 Unde ruat tabulatâ struit. Fremit ultio noxas
 Tunc gravior, cum tarda venit : tunc plena timoris,
 Cum terrore caret : blanda nil sævius ira, 40
 Cum floret miseri felix injuria voti.

At tu dissimilis longe, cui fronte serena
 Sanguinis egregii lucrum, pacemque litata
 Emtam anima pater ille pius, summumque cacumen
 In curam venisse velit, cui cederet ipse 45
 Prorsus, vel proprias lætus sociaret habenas.

Hactenus hæc ; tuque, oro, tuo da, maxime, vati
 Ire iter inceptum, Trojamque aperire jacentem :
 Te sacræ assument acies, divinaque bella ;

NOTÆ

superbia atque ambitione immodicos esse.' Salvianus Epist. ad Encherium, 246. 'Pedissequa novi honoris plerumque est arrogantia.' Aristophanes id alludit : *πλουτῶν οὐκ ἔτ' ἤδετα φακῆ*. Andocides Orat. II. 20. *πάντες ἀνθρώποι ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν γίνονται κακοί*. Eandem sententiam habes ex Solone, Theognide, Philisto, apud Clem. Alex. Strom. VI. 248. Isocratem in Panathenais, Stobæum Sermone 149. Basil. Seleuc. Orat. 35. Agapetum Parænesi 33. Victorium Var. Lect. XXV. 25. 3. qui Thucydidem, Demosthenem, Livium paria locutos ostendit. Exempla habes apud Sabellicum multa VIII. 8.

38 *Unde ruat tabulata struit*] Alludit illud Claudiani : ' tolluntur in altum,' &c. Seneca recte Controv. I. proœmio : ' Horæ momentum inter solium et aliena genua.' Tales sunt *πεφυσιωμένοι* illi, *ἔλκοντες ἐφ' αὐτοὺς συμφορὰς*, ὡς περ *καικίας νέφος*, ut est, proverb. apud Arist. II. Meteor. 6. Imitatur autem Juvenal. X. 'numerosa parabat Excelsæ turris tabulata,

unde altior esset Casus, et impulsæ præceps immane ruinæ.' Utitur illo simili etiam Isidorus Pelusiota I. 112.

41 *Cum floret miseri felix injuria voti*] Claudianus de IV. Consulatu Honorii, 168. 'promissi felix injuria voti.'

43 *Pacemque litata Emtam anima*] Per 'pacem litata anima emtam,' crucem et mortem *θανθρώπου* Salvatoris intelligo : per summum cacumen, Pontificium Alexandri Παπᾶ dignitatem. Ille enim Thomam exulem contra Henricum secundum acerrime defendit, cui tanquam *δευτεραγωγιστήν* illum adjungit. Vide Gudwinum, et supra vs. 33.

Pacemque litata Emtam anima] Imitatur Papinium III. Theb. 'Hi fibris animaque litant.' Ita III. 11. Noster : 'Mente litat pura.'

45 *In curam venisse velit*] Ita Lucretius : 'in partemque operis veniam.' Valer. Flaccus : 'in pacem dextramque reverti.' VII.

49 *Te sacræ assument acies*] Hæc

Tunc dignum majore tuba, tunc pectore toto 50
Nitar, et immensum mecum spargere per orbem.

Luserat omnificæ quondam solertia curæ,
Ignotas molita rates, aurique cupido,
Audendi transgressa modum, trans æquora misit,
Qui caperent thalamos, spoliarent templa metallis. 55
Siccine mortalis finem metitur hiatus ?

Egestæ sic Ditis opes, quas ambitus audax,
Quas prædo pallens Stygiis extorquet ab antris,
Sufficiunt ? cui jam satis est, quod regna, quod urbes,
Ipsaque quod pateant rapiendis Tartara gazis ? 60
Itur in ignotos fluctus, ultroque procellis
Insultare juvat, et soli vivere fato.

Æsonides primus undas assumsit in usus,

NOTÆ

ad Henricum secundum, Cambdeni monitu, referenda : innuit autem expeditionem Syriacam, quam aut Henricus moliebatur, aut Fridericum Barbarossam ad illam stimulabat, et juvabat: huic enim cum Henrico fœdera : cujus legationem ad Fridericum habes apud Guntherum lib. VI. 168. Sed nihil in illa ad expeditionem Syriacam. Præstitit autem Josephus noster, quod promisit : illius enim Antiocheida citat Cambdenus : versus aliquot *γέφυρος χάρις* in fine III. posui : utinam totam legere, et cum Petri Angeli Bargæi Syriade (si tamen eadem tractant) contendere liceret.

52 *Luserat omnificæ quondam solertia curæ*] De navium inventore primo alii aliter. Clem. Alex. Strom. I. 225. Atlantem primum agnoscit naupegi : Æschylus, inventorem Prometheus : Plinius et Apollodorus, Danaum : Catullus et Apollonius Rhodius, Argum Aristoriden, Ἀθηναίης ὑποθημοσύνησιν. Athenæus, Janum : Thucydides aliique, Minoëm. Argo

autem istam citiremem, ut Varro nominat, primam navium agnoscunt Ovidius, Catullus, Propertius, Lucanus, Apollonius Rhodius, Plinius, Democritus, qui animalium nos dicebat discipulos, nautilum piscem ansam dedisse cum Oppiano censet. Maximus Tyrius, vel aviculam in aquam delapsam, vel hominem natantem, vel lignum in aquam projectum, artis imaginem monstrasse putat. Damoxenus recte apud Athenæum, ἡ φύσις πάσης τέχνης ἀρχιγονόν ἐστι, III. 102. Vide et Themistium de primo inventore, Orat. XVI. 381. et graphicam navis ὑποθύπωσιν apud Nonnum Dionys. 40.

57 *Egestæ sic Ditis opes*] Papin. ‘ubi Dite viso Pallidus fossor redit, erutoque Concolor auro :’ ex quo Silius, ut doctiss. notat Heinsius : ‘Et redit infelix effosso concolor auro.’ De re eadem Latinus Pacatus, insignis Panegyrici auctor, 24.

63 *Æsonides*] Convenit id Iasonis ὀρέξει, qui Aristotelis verbis, ἔφη πεινήν ὅτι μὴ τυραννεῖ, Polit. III. 3.

Phryxeam rapturus ovem : cui laudis alumnus

Alcides socias indulsit in ardua vires.

65

His Peleus Telamonque duces, his cetera pubes

Æmathiæ casus pelagi conjurat in omnes :

Pars invita ratem, pars famæ prona petendæ,

Pars mundum visura novum, gentesque remotas.

Ergo, sequi docilis quas nondum noverat undas,

70

Tethyos in gremium migrat prærepta Dianæ

Pinus, et e ramis remos habet : inque profundum,

//////////

68 *Munita* Ms. marg.

NOTÆ

64 *Phryxeam rapturus ovem*] 'Furtivæ pelliculæ aurum' nominat Juvenal. i. Orphens, *χρύσειον κῶας*. Varias de isto ariete, sive, ut alii, homine, fabulas proluxe enarrat Had. Jun. Animadvers. v. 12. Apollonius fontes quatuor adjungit, *ἀέναοι κρήναι πύσιν-ρες βέον*. Vide Diod. Sicul. v. Pausaniam in Bœoticis, Hyginum 181. Lycophronem Cassandra. Vide etiam Plutarchum libello de fluminibus, quem nuper nobis dedit Mauslacus, titulo Tanais 48. et Aristophanis Interpretem ad Nubes.

Cui laudis alumnus] Ita infra : 'multetur alumns Fatorum,' *ἀντὶ τοῦ τροφίμου*, ut ambitiosissime contendit Castalio Variorum cap. ultimo : aliter censet Taubmannus notis in Culicem, 283. sed non lectis istis, Crunquii opinioni adhærescit. Hercules vero, juxta Pherecydem, in Aphetis derelictus est, quod Argo illius *βάρος* ferre non posset. Apollod. i. 45.

68 *Pars famæ prona petendæ*] Claud. 2. de Stil. laud. 'mens aliorum prona favori.'

72 *E ramis remos habet*] Hinc naves *λοισπέξους* Lycophron nominat : quia *λοισλον* animal illud multiples remorum similitudine exscribit navis. Hesych. *λοισλος, ζῶον πολύπουν, ὅπερ ἡμεῖς λέ-*

γομεν ὄρον. Valer. Flaccus eodem modo, ait doctiss. Meursius ad Lycophron. 'Phrygios Iulos' dixit, de navibus Trojanis loquens. Error maximus. Flaccus enim Vespasiano Britannicæ domitæ laudem tribuit ; cum Oceanus Julium Cæsarem illiusque progeniem Phrygiibus oriundam ante indignatus sit : quod præcedentia arguunt : 'Tuque o pelagi cui major aperti Fama, Caledonius postquam tua carbasa vexit Oceanus, Phrygios prius indignatus Iulos.' Ita Tacitus : 'Divus Claudius auctor operis, transvectis legionibus auxiliisque, et assumto in partem rerum Vespasiano, quod initium venturæ mox fortunæ fuit, domitæ gentes, capti reges, et monstratus fatis Vespasianus.' Agric. 354. Quod ergo ait, 'Phrygios prius indignatus Iulos,' de classe Julii Cæsaris, 'vi tempestatis,' ut Suet. ait, 'prope absumta,' intelligendum. Tacitus etiam, in vita Agricolaë, Britanniam 'ostendisse,' non tradidisse, Cæsarem ait. Augustum etiam, et reliquos usque ad Claudium, Britanniam non tentasse ex eodem scimus. Vide etiam Dionem lib. xxxix. 114. lx. 685. Et quid *ἀτοπώτερον*, quam Oceanum indignatum naves Phrygiæ, quibus nihil cum Oceano Britannico;

Ornatu contenta rudi, plus robore, cultu
 Fisa minus, paucis exul peregrinat in armis.
 Nondum sæva Deos ponto objectare natantes
 Religio, non fluxa sinu tumuere secundo
 Carbasa : delicias dat fastiditior usus,
 Exornatque suum novitas operosa periculum.
 Prima inopem pinus cultum quo stabat in Hæmo

75

76 *Recurro* Ms. marg.

NOTÆ

nisi ad Brali illius fabulosam navigationem divertamus? quam nec ipsam indignatus est, si vel commento ponamus. Vide etiam Cambdenum in Britannia 187.

74 *Paucis exul peregrinat in armis*] Peregrinum et hoc videtur a lingua Latina: ita infra 238. 'blandos peregrinat in usus,' 526. 'alio peregrinat ab orbe:' ἀρχαίξει, ut multa apud veteres. Varro, 'discedimus,' pro discessimus, 'contemplare,' 'imitare,' 'mirare.' Tibullus, 'atteruisse,' pro attrivisse. Sallust. 'Occannere,' ab Oceano. Plautus ita 'lactat,' 'amplector' παθητικῶς, ut et Petronius. Lucret. 'minat.' Ovidius, 'funera non potuit comitare, nec ungere corpus, Te nihil exacto.' Idem, 'et qui comitavit Oresten.' Ita Propert. item 'ominat:' Virg. 'nutritor olivam.' 'fontes avertitur.' Arnob. 'ex acuminibus auspiciatis.' Verrins Flaccus: 'Abominor,' pass. Propert. 'sic juveni grata,' quod Scalig. est, grate. Ita 'cremant,' 'mutant,' 'vertunt,' 'mare turbat,' 'excitat,' pro passivis, et sexcenta alia, quorum sylvam videbis apud Priscianum VIII. de communibus, Nonium de contrariis generibus verborum, proluxe: item Giffanum in Lucret. Indice passim. In primis Scalig. ad Triumviros Amorum, et Heraldum ad Martialis IV. 90.

75 *Nondum sæva Deos ponto objectare natantes Religio*] Morem tutelarium Deorum, sive ἐπισημασίας, nondum invaluisse ait, de quo III. 174. plura.

77 *Delicias dat fastiditior usus*] Vid. III. 167. Copia solvit in nauseam, et frequentia sentiendi tollit admirationem, ut raritas auget precium. Claud. de Eutrop. I. 'cum fastiditus abiret.' Sen. de brev. vitæ, 'post fastiditos honores.' Ovid. II. de Remed. 'Et fastidita non libet esse domo.' 'Fastidito jure potiri.' Manil. IV. Anson. 'fastidita Phaonis,' quod Vinetus contra legem pedariam in 'fastidiata vertit.' Varro etiam 'fastidiliter,' in Satyra, Cras credo. Ad illam faciem 'fastiditius' flexum, ut Seneca 'causatus,' 'enratus,' ut Plinius in Epist. IX. 545. 'custoditius.'

79 *Inopem pinus cultum, quo stabat in Hæmo*] Pinum cum omnibus veteribus navi assignat. Virg. 'utile lignum Navigiis pinos.' Malum etiam pinum fuisse Taubmannus in Culice contendit; frustra, cum omnes fere quercum Chaoniam nominent. Apoll. I. 'fagum Dodonæam.' Philostratus. Lycophron, Apollonius Claudius, 'rursusque locntæ In te Chaoniæ moverunt carmina quercus.' Unde Orpheus, ἐβλαλον Ἀργῶ. Palmulæ, ut Catul. vult, 'abiegnæ.' Facta autem in Magnesia navis, juxta Pindarum;

Detulit in fures: auctor ratis Argus, et Argo 80
 Navis erat, sed uterque rudis: nil illa superbe,
 Non auro Superos læsit, non rupibus aurum.

Stat dubius novus hospes aqua: reditumque fugamque
 Ludentis pelagi miratur, et æquora visu
 Metitur, patriæque pium consultat amorem: 85
 Virtuti nutu facili cessurus et undis.

Sed rapit aura ratem. Quonam, quo naufraga tendis?
 Quo populos in fata trahis? te ne angue, vel armis
 Patrandum fastidit opus? scio tædia tollis,
 Delicias lethi quæris: nunc utere saxo 90
 Terra potens, atque injectæ Symplegadis ictu

NOTE

unde Magnetida Argo vocant. Ovid. in Pagasa portu. Vid. Hyg. II. Argo nominata ab auctore, ut et Noster et Apollod. I. 42. vel propter celeritatem. Hæmum vero cur nominet? cum Pelium omnes fere velint: Ennius, item Hieron. 16. 'Utinam ne in nemore Pelio,' quod toties Cicero iterat, et Varro, desumptum ex Eurip. Medea: Quintil. v. de causis longe petitis. Vide eandem rem eleganti *σάπηλα* apud Clem. Alex. Strom. lib. VIII. Forsitan hoc fecit, quia Hæmus Thraciam a Thessalia distinguit, ut Servius ait; Argo vero 'Thessala pinus' sæpius Poëtis dicta. Ovid. Fast. v. 'Pelion Hæmoniaë mons est obversus in Austrum.' De Hæmo vide Livium XL.

80 *Detulit in fures*] Ita Virg. Æn. IX. 'Detulit in terras.' Cur vero fures? an quia dixerat, 'qui caperent thalamos, spoliarent regna metallis:' vel quia fures aurei velleris? furto enim, quod est fraude, Medææ illud obtinent: sic infra 'prædonem' vocat Jasonem.

87 *Sed rapit aura ratem*] Papin. III. Sylv. 'Audimur, vocat ipse ratem: paulo post, 'fugit ecce vagas ratis

acta per undas.'

88 *Te ne angue, vel armis Patrandum fastidit opus*] Nescio an omnia satis sana. Plaut. 'fastidit mei:' 'fastidimur bonorum,' Lucilius: 'Meri fastiditis' Plaut. in Stichio: 'pabuli fastidire,' auctor Dirarum. Usurpatur hic pro, fastidio afficit: ut infra v. 198. 'fastidita anris.' et v. 219. 'quorum fastidit usus regnare negantem.' Phædrus IV. 64. 'qui stultitiam nau-seant.'

90 *Delicias lethi quæris*] Sic infra: 'ratis Atropon auxit.' Multa in hunc sensum apud plures auctores. Prop. 'Terra parum fuerat: fatis adjecimus undas: Naturæ miseris auximus arte vias.' Phædrus IV. 'professæ mortis viam,' nominat, *ἀθανάτων θάνατον*. Plin. XIX. 'provocamus velis et navigatione mortem.' Lucan. III. 'fatisque per illam Accessit mors una ratem.' Hinc Papin. II. Syl. 'puppem temerariam Minervæ:' alius quis, 'Fatalem properant necessitatem.' Val. Fl. I. 'vias cernunt sibi crescere Parcæ.' Horatii *διέξοδος* lib. I. Carm. et Papin. Sylv. III. in Propemp. nota est. Vide Stobæum de navigat.

Nulla prius consumpta refer : ferat ipse eruentum
 Quod peperit fatum, primaque superbiat ira.
 Fata obstant, hominum prædatrix Atropos arcet.
 Plus Superi, quam fata queunt: trabs Thessala Divos 95
 Præsentes, quos fecit, habet: contemptus in antris
 Hippotades, in aquis Triton, in carcere Corus,
 Hac rate prærepta summos senuisset in annos.
 Quippe Deum genitore metu, mens cæca creavit
 Ditem umbris, cælo Superos, et numina ponto. 100

Vix pelagi sensere minas, jamque, Æole, clamant,
 Æole, tuque dato mulces qui cœrula sceptro,
 Undarum Neptune potens, date numen ituris.
 Si reduces, meritis nomen sacrabitur aris.

92 *Cecidisse* Ms. marg. Vide not.

NOTÆ

92 *Nulla prius consumpta refer*] In ora libri, *cecidisse*. Utrouque significari puto : Symplegadam ictu, vel concursu, primam navem factam esse, æque mirum novumque fore, ac istam navem primam fuisse.

95 *Plus Superi, quam fatu queunt*] II. 575. 'Fatis nulla fides,' alio respectu, et alia lingua. Sumtum vero a Papin. Theb. I. 'et vocem fata sequuntur.' Μοῦνοι δὲ θεοὶ βία πάντα δύνανται. Oppian. Cyneget. IV. Μοῦνοι δὲ θεοὶ βία πάνθ' ὀρώσιν. Augustinus : 'Factum est vox divinæ mentis : nullo itaque causarum ordine in ordinem redigitur.'

96 *Præsentes, quos fecit, habet*] Μίμησις Virgiliana. Repræsentrare, id est, sine mora exigere. Suet. Claud. 34. ubi vide Casaub.

Contemptus in antris Hippotades, &c.] Ita festive Vitalis Blesensis in sua Anulularia : 'si sapient homines, mendicet turba Deorum,' &c.

98 *Hac rate prærepta summos senuisset in annos*] Papin. Sylv. III. in

Propemp. Metii Celeris : 'Ante rates solito torpebant æquora somno,' &c.

99 *Quippe Deum genitore metu*] Θεοῦ ἐτίμα. Multa habes apud Etymologici auctorem : vide Festum in *Deus*. Plato a θέω. Clem. Alex. θεοὺς ἐκ τοῦ θέειν ὀνομάσαντες τοὺς ἀστέρας. Vide et Nazianz. Orat. 35. p. 589. Phornutus : Δείος ἀπὸ τῆς θέσεως, q. θετήρας. Petronius, 'Primus in orbe Deos fecit timor : ' quæ totidem verbis apud Papin. III. Thebaid. Petronio tribuit Fulgent. Placiades I. Mythol. p. 129. Juvenal. Sat. XIII. 'Est alius metuens ne crimen pœna sequatur : Hic putat esse Deos.' Clem. Alex. II. 276. δείος δὲ ἐστὶ φόβος θέλου.

103 *Undarum Neptune potens*] Frequenter ita poëta. 'Diva potens nemorum,' Papin. 'Umbrarum potens,' Claud. 'Tubarum armorumque potens,' Val. Flac. 'Pietate potens,' Plant. 'Dive tridentipotens,' Silius. 'Diva potens Cypri,' Horat.

Mox ierant in vota Dei, gaudentque vocari : 105
 Hic faciles proclinat aquas, hic evocat antro
 Qui vela imprægnat Zephyrum, qui purget abacta
 Nube diem : cursu tandem producta sereno,
 Labitur in portus Phrygios ratis : improba pubes
 Emicat, et vetita certant tellure potiri. 110

Fama nocens subitum Sigea in regna tumultum
 Spargit, et insidias populo regique minatur,
 Dardana si coëant peregrinæ ad littora classes.
 Plebs excita furit : nec abest, qui Laomedontem
 Intentet Danais, ultro ni littore cedant. 115

O Superis invisâ manus ! sic pignora cœli,
 Crescentesque Deos in Syrtes cogis ? an unam
 Extimeas gens tanta ratem ? sed, cœca, quid horres ?
 Huc hospes, non hostis adest, cui monstra potenti
 Debentur frangenda manu : reverere tonantem, 120
 Vel saltem cognosce hominem. Si pendimus æquum,

105 *Vocati* Ms. marg.

NOTE

105 *Mox ierant in vota Dei*] Alludit Romanorum morem, qui pedibus in sententiam ibant. Ovid. id dicitur : 'Vota suos habnere Deos ;' Cicer. 'in alia omnia ire ;' nihil vero aliud ait, quam quod Græci ἐξ οὐρίας φέρεται ναῦς.

107 *Qui vela imprægnat Zephyrum*] Sinus effusum, plenum nominant Tibul. El. 1. Propert. III. Varr. De Re Rustica 'poma prægnantia.' Plaut. 'prægnantes plagæ.' Juvenal. 'prægnantem stamine fusum,' ut et Sidon. Apoll. Virgil. Cyri : 'gravidos fusos,' ut Manil. 'gravidas nubes.' Sil. Ital. XIII. 494. 'At gravida arcanis Cymes annis.' Plinius, 'thuriferam arborem prægnantem,' XII. 14. Immo Cicer. 'terra seminibus gravida.' Noster infra 514. 'aristas prægnantes.' Virgilius ita 'loca' dixit 'fœta.' Tertul.

'ignis fœtu.' Ita frequenter Græci ἐγκύμονα, Nonnus maxime. Xenophon, ψυχὴ κούσα θόρην ἐγκύμονος ἵππου. Tryphiodorus, λόγος θείων φώτων ἐγκύμων. Philo Alleg. II. 61.

109 *Improba pubes Emicat*] 'Ακάματος, νεανικὸν φρονοῦσα, Demosthenes. Virgilius, 'juvenum manus emicat ardens Littus in Hesperium.' Oppian. ῥίμφ' ἔθορεν, emicat. De voce *improbus* vide plura apud Clem. Musambertinum ad Ramiresii putidas nugas I. 22.

115 *Intentet Danais*] Ita III. 195. 'si reddere raptam Velle negent, bellum intentet.' Horat. vero, 'quibus Intentata nites.'

117 *Crescentesque Deos*] Festivum ex Gentilium ἀποθεώσαι : 'quorum carminibus nihil est nisi fabula cælum.' Manilius.

Si rerum justis metimur partibus usum,
 Omne homini commune solum, sed jura perosus
 Publica sacrilegis naturam barbarus ausis
 Contrahit, et proprios Phrygiam phariscat in usus. 125

O Asiæ pollentis opes! O Pergama nulli
 Tranquillo cessura Deo! nil dura sororum
 Licia, nihil Superi peccant; gens incola fatum
 Ipsa facit, cœlo Phrygius parcente meretur
 Exilium, gladios, incendia. Pellitur Argo, 130
 Armatumque Jovem mediis exorat in undis.
 At Danaï flagrant animis poscentibus arma
 Quo rapit ira sequi, gladioque ultore pudendam
 Excusare fugam: contra, prudentia, turbæ

NOTÆ

123 *Omne homini commune solum*] Ex illo Papin. Theb. VIII. 'Omne homini natale solum.' Κοσμοπολίται ἐσμεν, ὄφελον δὲ οὐρανοπολίται. Sen. Epist. 18. 'Nou sum uni angulo natus: patria mea totus hic est mundus.' Horat. 'Nam propriæ telluris herum natura neque illum, Nec me, nec quenquam statuit.' Plutar. prolixè de Exilio 1069. Euripidis et Ovidii dicta nota sunt. Coint. Smyrn. I. Παραλείπ. Ξυδὸν δ' αὖ πάντεσσι φῶς καὶ νήχυτος ἀήρ. Vide Philonem in fine lib. de Cherubim. 99. item lib. de agricultura 153.

125 *Proprios Phrygiam phariscat in usus*] Adesdum Hercules, 'cui monstra potenti Debentur frangenda manu!' quid illud *phariscat*? lego *confiscat*, verbo quod Suetonio et Floro usurpatum: quid vero *fiscus* proprie, vide Nonium Marcellum, et Ascon. Peditannum in 2. Ver. Ant. August. in Festum, *Suffiscus*. Isidorus, 'Fiscus est saccus publicus.' Sen. Epist. 119. 'Ego paraveram fiscos,' de scorteo privo. Glossarium, *confisco*, ταμιεύω δημέω, ταμίεισις *fiscatio*, *proscriptio*, ταμιούχος *confiscator*. Erit hic *confiscat*, ἰδιοποιεῖται, vel, ut Plato et

Xenophon loquuntur, σφετερίζει, communia in suum usum vertit, qui Arist. v. de Polit. est σφετεριστής. Taleni describit Prudentius in ψύχου. 'juvat infercire crumenis Turpe lucrum, et gravidos furcis distendere fiscos.' Quid si legat quis *variscat*? *Varum* enim est curvum; inde *varices*, *varica*: *Vibia varum sequitur*, de quo proverbio Scaliger ad Ansonium. Varro II. De re rustica: 'cruribus rectis et potius varis, quam valgis.' Idem 'varico' I. IV. L. L. Ennius: 'consiliis obvarant, quibus tamen concedit hic ordo.' Sed tum analogia posceret *variscit*, vel *varascit*. Inchoativa enim omnia tertii ordinis, ut statunt Priscianus, Diomodes, et Sosipater.

128 *Gens incola fatum Ipsa facit*] Adversæ fortunæ sibi faber est. Ovid. Halient. 'Suo properat sibi robore fatum.'

134 *Prudentia, turbæ rara comes*] Adductum Papin. Theb. x. 384. 'Et fors ingentibus ausis Rara comes.' Jul. Cæs. v. de Bell. Gall. 'Plebs propter imprudentiam plerumque labitur.' 'Mens vulgi rationis inops,' Prud. Eadem Pindari sententia, Nem. 7. Cicer. pro Cluent. Seneca, 'Argumentum

Rara comes, raro Phrygiam cum milite pendit. 135
 Excipit ancipites docti tuba Nestoris aures,
 Suspensosque regit, irataque pectora mulcet:
 O qui magnanimo domuistis remige fluctus,
 Qui freta, qui ventos primi libastis, et astra,
 Iratum didicistis iter, non nota secuti, 140
 Discite dura pati; sola est quæ conterit hostem,
 Virtutesque regit patientia: sola triumphis
 Militat innocuis, et honestæ consulit iræ.
 Est tempus, quando, locus est, ubi lædimur omnes,

NOTE

pessimi turba est.' Scaliger in censura Horat. 'mare est seipsum movens.' Cleanthis egregium illud apud Clem. Alex. v. 405. οὐ γὰρ πλῆθος ἔχει συνετήν κρίσιν, οὔτε δικαίαν, οὔτε καλήν, ὀλίγοις δὲ περ ἀνδράσι τοῦτο κεν εὐροίς. Et paulo post ex Comico, αἰσχρὸν δὲ κρίκειν τὰ καλὰ τῶ πολλῶ ψόφῳ. Nazianz. Epist. 67. vulgus de piis ait iudicare, ut graculi de aquilis. Vide etiam Maximum Tyrium Deelamat. ultima. Phocylides, λαὸς καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ ἀκατάσχετα πάντα. Egrege et Nicetas Choniates in Alex. Comm. 257. Plura vide apud Phalaridem Epist. 77. Chrysost. Hom. 41. in Mat. ὅταν λαὸν ἔπης, οὐδὲν ἄλλο λέγεις ἢ προβόλους, καὶ σκοπέλους, καὶ ὑφάλους, καὶ σπιλάδας, &c. 385. Vietorius Var. Lect. xxxi. 7. Eadem de vulgo sunt apud Guntheram 689.

135 *Raro Phrygiam cum milite pendit*] Sic iv. 'Dux Ithacus prudens consultum pendere.' vi. 'si lumina pendas.' Frequens in istis est loco *συνθέτων* ponendis; ut 'limat pulmo loquax,' iv.

136 *Tuba Nestoris*] Facundia, vel tuba Nestoris, pro Nestore. Sic v. 'Agamemnon Imperiale tonat.' Ita Virg. 'Angustam tubam.' Vide Hartungum III. Criticor. 719. Ita

Prud. de Symmacho, 'partam dicendi fulmine famam.' De Pericle notum est ἡστραπτειν, ἐβρόντα. Aristoph. Acharnensib. Idem in Equit. ὁ δ' ἄρ' ἔνδον ἐλασίβροντ' ἀναβῆρηγνύς. Inde Apocal. I. φωνὴ ὡς σάλπιγγος. Hieron. D. Paulum 'tubam Evangelii' nominat: et Athanasius audiit μεγάλη σάλπιγξ τῆς ἐκκλησίας. Sic Chrysostom. D. Paulum σάλπιγγα τῶν οὐρανῶν: et toties φωνὴν ἀστραπαίαν, βροντῆς λαμπροτέραν. Tryphiod. de Ulysse, θεῖον ἐβρόντησεν. Tertull. De veland. Virg. cxxix. 13. nihil 'debuccinennis eorum, quæ apud Denm mercedem merebantur.' Pindarus audacissime, δονέοι μάστιγι πειθοῦς. Pyth. Od. 4.

142 *Patientia: sola triumphis*] Silius optime lib. x. 'est virtus futile nomen, Ni decus adfnerit patiendi,' &c. Vide Stob. serm. de patient. et de eadem Tertul. Cyprianum Homil. de nativ. Christi. Chrysost. optime in fine Ep. 7. ὑπομονῆς ἴσον οὐδὲν, ἀλλ' αὐτὴ μάλιστα ἐστὶ ἡ βασιλεὺς τῶν ἀρετῶν, ὁ θεμέλιος τῶν κατορθωμάτων, ὁ λιμὴν ὁ ἀκύμαντος, ἡ ἐν πολέμοις εἰρήνη, ἡ ἐν λαίλαπι γαλήνη.' &c. 760.

144 *Est tempus, quando, locus est, ubi*] Nazianz. Orat. 33. ἔστιν ὅτε καὶ οἷς καὶ ἐφ' ἕσων. 530. Vide infra vi. 33. et II. 492.

Lædimur immeriti, patimurque indigna priores, Ut causa meliore frui Superisque secundis Marte dato liceat: non hic injuria nobis, Sed Danais facta est: veniet qui probra suorum Ense pio redimat. Sic fatur, et accipit omnes Delinita Thetis, gremiumque exponit ituris.	145 150
Jam fluctus emensa vagos, in Phasidis undas Declinat Pagasæa ratis; pelagoque relicto, Pauperiore sinu, sed liberiore, potita, Multa prius metuenda tulit, dum littore in alto Discordes agerent undarum prælia motus.	 155
Improbis audaci suspendit gurgite pontum Phasis, et obnitens castigat in arva ruentem, Cessuram miseratus humum: furit ille, feroxque Potandas incestat aquas, bilemque refundit In vada blanda suam, dedignaturque teneri.	 160
Ipsa etiam clausisque Notis, cœloque sereno, Continuas hyemes portus angustia volvit: Nec spatio laxum languet mare: crescit arena Consumtura rates, tellusque occulta vadosas In cumulum suspendit aquas mentita profundum.	 165

NOTÆ

150 *Gremiumque exponit ituris*] Sic infra, 'hostilis arenæ Allapsi gremio.' Silius, 'in gremio Thebes,' III. et IV. 'in gremio patriæ;' Græcorum imitatione, ut doctiss. monet Heinsius ad Silium.

156 *Suspendit gurgite pontum*] Phasis, quem Orphens, Apollonius, Val. Flaccus, Pind. Pyth. Od. 4. sub adventum Argonautarum tranquillat. Noster in simpulo, quod aīnt, fluctus movet, respiciens ad Varronem, qui ait *fretum* dictum a *fervere*, quod in fretum sæpe concurrat æstus, atque effervescat. De Phasi vide Arriani περιπλοῦν, Plinium, et illius fucum Solinum.

157 *Castigat in arva ruentem*] Ita II.

221. 'poscentes aëra frondes Castigat.' Virg. IV. Æn. 'Castigantque moras.' Silius 'Insula castigatur aquis.' 'Castigatæ mamillæ,' Q. Sereenus. Vide Gevartium ad Papin. Sylv. II. 1. 43.

159 *Potandas incestat aquas, bilemque refundit*] Limosus enim Phasis. Ovid. VI. Met. 'Contigerant rapidas limosi Phasidos undas:' sic IV. 'titulos incestat amoris:' et lib. V. 'pars alitis alas Iucestat Ganymede suo:' IV. 'incestatque fidem:' ut Virg. 'incestat funere classem.'

163 *Nec spatio laxum languet mare*] Auctor libri de plantis, ἕταν πληθονθῶσι ὕδατα καὶ στενοχωρεῖται, ἐντὸς γίνεταί ἐκ τοῦτων ἅτμῃς περιττῆ, II. 1.

Fluctuat ambiguus Tiphys, prope littora spectat ;
 Suspectam formidat humum, discitque timere,
 Quo tutum sperabat iter : timor elicit artem.
 Consultura vadum medias minor alnus in undas
 Pellitur, et conto metitur iudice pontum. 170
 Littoris insidiæ postquam patuere, coacto
 Inter utrumque solum decurrens limite puppis
 Arva petita premit, fractasque offendit arenas.
 Quid memorem Æsonidæ duras incumbere leges
 Ætæ imperio ? quid semina jacta ? quid hostes 175
 Terrigenas, Martisque boves, sævique Draconis
 Excubias ? ignis virtuti cedit et ensis,
 Eripiturque emtum summo discrimine vellus.
 Neptunum sensisse putes : fugientibus æquor
 Altius intumuit, fractique in littore fluctus 180
 Intonuere simul. Procul, o procul ite, profani !

174 *Moror* Ms. marg.

NOTÆ

177 *Ignis virtuti cedit et ensis*] “Οπλον μέγιστόν ἐστὶν ἢ ἀρετὴ βροτοῖς. Stob. serm. I. Aristotelis scilicet elegans est, ἀρετὴ πολύμοχθε, &c. Ovidius, ‘Invia virtuti nulla est via.’ Curt. ‘Nihil tam alte natura constituit, quo virtus non possit eniti.’ Unde Hesiodus virtutem in rupe cum Simonide locabat, Cointus in arbore *δυσβάτω*. Clem. Alex. iv. ἔστι τις λόγος τῶν ἀρετῶν ναεῖν *δυσάμβάτοις ἐπὶ πέτραις*, &c. ubi videsis Pindari et Æschyli dicta eleg. *μοῖραι γὰρ μείζονες μείζονας μοῖρας λαγχάνουσι*, ut inibi cum Heraclito dicit.

179 *Neptunum sensisse putes*] Poëtis nsitata *στοιχείωσις*. v. ‘Vota virum valuisse putes.’ vi. ‘sensisse putares Cornipedes.’ ‘Hostem Ingemnisse putes.’ Papin. Theb. ix. ‘Audisse, accensumque putes.’ it. viii. ‘putes sensisse repugnant Cornipedes.’ Lucan.

vii. ‘Ingemnisse putes campos.’ Petronius de Bello Civili. ‘Cælum illic cecidisse putes.’ Ovid. Canaces Ep. ‘Vagitus dedit ille miser, sensisse putares.’ Neronis quoque illud fertur, ‘sub terris tonnisse putes,’ quod Lucanum ἐν κοιλιολυσίᾳ ἀποπέδοντα iterrasse, Sueton. in ipsius vita narrat.

181 *Procul, o procul ite, profundi*] Orphei est, *θύρας ἐπίθεσθε βεβήλοις*. Callimach. H. in Apoll. *ἐκάς, ἐκάς, ὅστις ἀλιτρός*. Vide Brisson. 3. quibus adde Gratium de Venat. ‘procul hinc extorribus ire Edico præsentē Deo.’ Chrysostomus in Psal. 133. *τὸν γὰρ ἀκάθαρτον καὶ βέβηλον οὐδὲ ἐπιβῆναι τῶν ἱερῶν περιβόλων θέμις*. Clem. Alex. v. Epidaurici templi inscriptionem fuisse ait, *ἀγνὴν χρῆν ἡνοῖο θωαδέος ἐντὸς ἰόντα ἔμμεναι*. Galenus, Hortat. ad artes, homicidæ Archilochi dictum scribit : *Μουσῶων θεράποντα κατέκτανες, ἔξιθι*

Non licet in sanctum cum præda tendere pontum.

Has Notus haud passus causas instare timoris,

Præripuit voces, nec iter concessit in aures.

Navigat auricomis spoliatis vellere Colchis 185

Prædo potens: culpæ ratem quæ prima per undas

Ad facinus molita vias, atque Atropon auxit?

An causa potiore probem? sine remigis usu

Non nosset Memphis Romam, non Indus Iberum,

Non Scythæ Cecropiden, non nostra Britannia Gallum. 190

Primus ab excubiis montes præreta Pelasgos

Anticipat salvere jubens: at cetera pubes

Remorum assurgit studio, victrixque carina

Thessalicis reddit, quos in freta duxerat, arvis.

Quis varios memoret plausus, quis gaudia vulgi? 195

Si parcus meminisse velim, vel nolle fateri,

Vel seriem non posse putent; si prodigus, auris

Fastidita neget faciles ad singula nutus.

Pelea miratur reducem Larissa, Pylonque

Nestor habet, Telamone suo Salamina superbit: 200

NOTÆ

νηῶν. Juliani tempore Christianis in-
clamabant, 'lotus procul absit et unec-
tus.' 'Nam dum Diis suis immolant,
si aliquis assistat signatam frontem
gerens, sacra nullo modo litant,' ait
Lactant. iv. 27.

191 *Montes præreta Pelasgos*] Is fuit
Lynceus Aphareï filius, Hyg. fab. 14.
Plautus in Rudente, 'Si tu præreta
isti navi es, ego gubernator ero.'
Præretæ munia habes apud Turneb.
xxviii. 43. apud Ovid. iii. Metam.
ubi 'proræ tutela Melanthus' voca-
tur: item apud Xenoph. lib. v. Me-
mor. p. 840. Aristophanis illa ex Equi-
tibus huc faciunt: 'Ἐρέτην χρήναι πρῶτα
γενέσθαι, πρὶν πηδαλοῖς ἐπιχειρεῖν, καὶ τ'
ἐντεῦθεν πρῶρα τεύσαι, καὶ τοῖς ἀνέμοις
διαθρήσαι, καὶ τα κυβερνᾶν αὐτὸν ἑαυτῷ.
Vide Pollucem vii. 33. Xenophon-

temi de repub. Atheniens. Plutarchum
in Agide et Cleomene, qui ait, *πρότε-
ρον ἔστι τοῦ πρῶτως* (ita enim legen-
dum videtur) τὸ φορῆσαι. Nazianze-
nus etiam signate illius officium de-
scribit Ep. 127. qui illum *νηὸς ὀφθαλ-
μὸν* nominat.

200 *Telamone suo Salamina superbit*]
Sic II. 'Salaminae ditis alumni;' et
postea, 'in portus, Salamina, tuos.'
Metaplasma est, ut apud sequioris
sæculi Latinos, Sphingam, Gorgo-
nam, Eleusinam. Sic Orosius i. 7. 'in
Attica regnavit, et Eleusinam condi-
dit.' Ita Hieronymus sæpe, Septimius,
et Hyginus: item Justinus 44. 'Urbanomine antiquæ patriæ Salaminam
condidisse.' Messala Corvinus, 'Tel-
laroni Salaminæ regi;' paulo post,
'Teucer Salaminam condidit.'

Leda Cerauneis, et fratribus Orithyia
 Ismariis, laudatque suum Calydonia mater
 Œniden, nondum tantum soror; Orpheæ Thraces,
 Arcades Admetum, Thalaumque et Thesea et Idam
 Antæumque urbes variæ: sua mœnia quemque. 205
 At Peloponnesum cum præda divite Jason
 Occupat; insigni lascivit regia cultu:
 Victorique suo gratas plebs obvia voces
 Elicit, et vero dispensat gaudia vultu.
 Solus inexplicita Pelias sub fronte serena 210
 Invidia ægrescit, sese causatur, in omnes
 Vota Deos consumpta gemit, Martemque lacessit,
 Qui gratis domitos tulerit defervere tauros:
 Eluctata diu rapidis impulsibus ira
 In verbum singultat atrox, questusque superbos: 215

214 *Singultibus* Ms. marg.

NOTÆ

201 *Leda Cerauneis*] Castore et Polluce, qui tonantis Jovis, *κεραυνίου*, vel *κεραυνοβόλου*, vel, ut Orphens, *ἀρχικεραύνου Ζηνός*, filii, unde et *Διδσκούροι*. An vero Castor et Pollux inter Argonautas, Nestor item et Hercules, curiose satagere, est otium desperare: variant mire omnes Argonautici scriptores. Videsis Eusebium, et maximi Scaligeri Animadversiones, 44. &c. Ista vero Noster ad imitationem Ovidii scripsit VII. *Metam.* ‘Æmonia matres,’ &c. Pindarus quoque illos enumerat Pyth. IV. De gemmis vero Cerauneis videatur Plin. XXXVII. 9. Tertul. de habitu muliebri, Hieronymus ad Demetriadem. Prudent. *ψύχου*. ‘fulvis radiare cerannis.’ Claud. ‘sub antris Ignes flumineæ legere Ceraunia nymphae.’

202 *Laudatque suum Calydonia mater Œniden, nondum tantum soror*] Interpres esto Ovid. VIII. *Metam.* Hy-

gin. 244. Pausanias in Arcadicis. Apoll. I. 27. 28. Pausanias Althææ fratres Protoum et Cometen, Ovid. nominat Plexippum et Toxeum. Alludit vero Ovidiana ista, ‘Incipit esse tamen melior germana parente.’ I. *Trist. Eleg.* 6: ‘Utque cremasse suum fertur sub stipite natum Thesias, et melior matre fuisse soror.’

205 *Antæumque urbes variæ*] Quis ille? an Libycus, cui robur novum a matre terra? *λήροι*. Orpheo, Pausaniæ, Apollonio, Val. Flacco, est Antæus, qui gubernator post Tiphyn. Apollod. *τὴν γαῦν Ἀγκαῖος ὑποχαινοῦται κυβερνᾶν*. I.

206 *At Peloponnesum*] Lucret. ‘In Peloponneso, quas exitus hicc’ animai,’ &c. Fuit autem prius Ægialea vocata. Ovid. et Apoll. 55. Iolchiacos portus nominant. Pausanias in Bœoticis ait, Tiphæenses monstrare locum, ad quem Argo reversa appulerit, 306.

O superi, quo thura meant? o fata, quis error
 Imperat? o hominum casus, paucosne reservat,
 Ut multos fortuna premat? jam sentio, traxi
 Invito mea regna Deo: cape, maxime, tandem
 Quorum fastidit usus regnare negantem, 220
 Quæ longo emisti voto; tumeasque relictis,
 Non raptis: tenui certe non sponte Deorum:
 Hisque velim regnis emtum vicisse tonantem:
 Me mage (si qua fides) votorum offensa lacescit,
 Quam sceptri jactura mei. Voluine sub Arcton 225
 Proscripsisse virum? regnat. Fregisse? superbit.
 Extinxisse? viget. Titulos minuisse? triumphat.
 Ergo Deos dico ingratos: da thura tonanti,
 Cum dederis, sperata neget; donisque retentis,
 Rideat elusum: melius fortuna pianda est, 230
 Quæ pacem, quæ fulmen habet, quæ prima tyrannis
 Imperium partita tribus, concessit, abegit,
 Mutato lusit cœlo, rursusque jubebit,
 Quos fecit Reges, mecum migrare sub umbras,

NOTÆ

216 *O superi, quo thura meant*] Causam *μεψιμοιρίας* fise Apollod. 1. et Hyginus thura c. 12. exponunt. Plin. XIII. 1. negat, ante Iliaca tempora supplicatum. Ovid. 1. Metam. et ante diluvium thura facit; ut et in Jasonis reditu, VII. Sed Poëtis *προχορνοισμὸς* frequens.

217 *Paucosne reservat, ut multos fortuna premat*] Hirtius de Bell. Alexand. 'Fortuna plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorum casum reservat.' Talis sententia est in Græco Poëta, cujus versus Aristoteles II. Rhet. 13. allegat.

221 *Tumeasque relictis, Non raptis*] Ultro se abdicare simulat, nec cogi; ægrescit vero, quod votis, non quod regno exciderit. Vide Pindarum 4. Od. Pyth. ubi multa de disalceato Jasono: item Apollod. 1.

222 *Tenui non sponte Deorum*] Lucianus lib. v. 'sen sponte Deorum:?' IX. 'Nil facimus non sponte Dei.' Sospiter Charis. II. Cottæ illud affert, 'tu de tua sponte hic cum religione.'

223 *Vicisse tonantem*] De Pelia cape.

230 *Melius fortuna pianda est*] Sortilegam urnam, qua Jovi, Neptuno, et Diti, in Saturni imperio exciscundo, partes cessere, postliminio revocandam ait; ut et Jupiter de regno periclitetur, et Saturnus in integrum restituatur. Anson. Idyl. IX. 'cni cura secundæ Sortis,' &c. Virg. 1. Æn. 'Piare' vero est, piaculo se obstringere. Vide Festum. Ita Virg. Ceiri: 'nequicquam jura piasses.' Papin. Theb. IX. 'Ergo ut in amne nefas merso ter crine piavit,' pro, expiavit.

Et Jove proscripto Saturni leniet iras. 235

Sic fatur, diroque animam depascitur æstu,
Has tamen, has cordis rugas, hæc prælia mentis
Frontis oliva domat: faciesque dolosa sophistam
Mendicat vultum, et blandos peregrinat in usus.

Gaudia prima ducum, solenni mensa tumultu 240

Excipit. At cœli prædo terræque marisque
Ambitus acceptas venatur regibus escas:

Juno Iyram volucrum languescere sentit: alumnos

Æquoris emungi Tethys dolet: aspera Phœbe

Indignata sui numerum rarescere civis 245

Excubat, ultoremque humeris accommodat arcum,

Venantes venata viros, prædamque petentes

NOTÆ

237 *Has tamen, has cordis rugas*] Lucanus l. 160. &c. 'Arbiter in bello civili.' Juven. Sat. 1. 'gustus elementa per omnia quærunt.' Eadem Seneca Consol. ad Helviam, ix. 634. et Ep. 90. Manil. v. 115. et 120. Ovid. Fast. vi. 153. De Luxuria tali Drepanius Pacatus in Panegyrico. De Psittacorum linguis magno luxu comestis, vide insigne exemplum apud Hadrianum Junium Animadv. iv. 8. Contra illos γαστριμάργους divine dixit Chrysost. Orat. 6. de fato et provid. 838.

238 *Faciesque dolosa sophistam Mendicat vultum*] Virgilli illud est, 'Spem vultu simulat,' &c. Pacuvio, 'manticulari,' quasi obducta mantica dolose agere. Tertul. Proverb. est, πλάττειν πρόσωπον, vultum suere et componere. Ita Simonides Eleg. πρὸς ἀπάτην ὄρκος σοφιστῆς ἀξιόχρεως, ut illud Pacuvii: 'Jusjurandum est mantile, quo quotidianæ noxæ extergeantur: vel, ut Laberius, 'emplastrum æris alieni.' Vide Scaliger. in Festum 86. Ita σαλακωνείαν Arist. in Rhetoricis vocat solæcon hominis divitis, ἀπειροκάλως opes ostentantis, ita Tertulliano Miltiades Ecclesiarum est Sophista, lib. advers. Valentinianos, 5. quia stylo elegantiori rem quasi fucarat.

239 *Blandos peregrinat in usus*] Vide supra 74.

241 *Cœli prædo terræque marisque Ambitus*] Lib. x. 155. 'quod terra, quod ær, Quod pelagus, littusque dedit, quod luxus iuani Ambitione furens toto quæsivit in orbe.' Eadem

Lucanus l. 160. &c. 'Arbiter in bello civili.' Juven. Sat. 1. 'gustus elementa per omnia quærunt.' Eadem Seneca Consol. ad Helviam, ix. 634. et Ep. 90. Manil. v. 115. et 120. Ovid. Fast. vi. 153. De Luxuria tali Drepanius Pacatus in Panegyrico. De Psittacorum linguis magno luxu comestis, vide insigne exemplum apud Hadrianum Junium Animadv. iv. 8. Contra illos γαστριμάργους divine dixit Chrysost. Orat. 6. de fato et provid. 838.

243 *Juno Iyram volucrum*] Juno enim est ær, qua de re vide Orpheum in Hymno Junonis, quem Latinum ἀρχαίζοντα habes beneficio magni Jos. Scaliger. Juno posita est in similitudinem æris. Albricus lib. de Deorum imaginibus, Germanicus Cæsar in Phænom. Arati ait, Jovem dictum cælum; Iyram vero volucrum dixit, ut Chrysost. ὠδικῶν ὀρνίθων ὁ χορὸς μουσικῆς τὸν ἀέρα πάντα ἐπλήρου. Orat. contra Anomæos, 789.

247 *Venantes venata viros*] Ovid. ii. Metam. 'Venatrixque metu venantum territa fugit.'

In prædam petit, et lucos vigilantibus ambit.

Ergo toros conviva premit, donumque Dearum
 Interpres blandus hilarat Deus, humida siccis 250
 Mire concilians : comtos discreta clientes
 Cura agit : hi Cererem cumulant : hi fercula mutant :
 Illi hilares iterant calices : at rege superbo
 Emeritum libante merum, mensalibus hærent,
 Summissique haustum Bacchi regalis adorant. 255
 Has mensæ genialis opes, hæc otia curæ
 Dapsilis, hoc grati certatum dulce laboris
 Incolumi virtus delibat sobria gustu.
 Non ignava gravi peperere oblivia menti
 Deliciæ, non in somnos elanguit ira 260
 Amphitryoniadæ : Trojam bis terque resumens
 Se vultu reserat, animumque his asperat ægrum.
 Ergo Jovem meritis cunali Marte parentem,

NOTÆ

254 *Emeritum libante merum*] Εὐχαριστήριον, ut Virg. i. Æn. Ovid. vii. Metam. Papin. i. Thebaid. De poculo boni Dæmonis circumlato vide Victorium Var. Lect. i. 1. Lips. Antiq. Lect. iii. Libabant vero in mensam, in ignem, in aquam, in terram: exempla apud Poëtas passim.

Mensalibus hærent] Ἐπιπόδια intelligo. Suet. in Claud. 'Adhibebat cœnæ et liberos suos, cum pueris puellisque nobilibus, qui more veteri ad fulcra lectorum sedentes vescerentur.' Idem in Augusto 'inum' vocat 'lectum.'

256 *Hæc otia curæ Dapsilis*] Pollucibilem inmit cœnam, ut Macrobius loquitur Saturnal. iii. 17. Plautus, 'dapsilis dictis, dapsiles sumtus.' Lucilius: 'Scito etenim bene longinquum mortalibus morbum In vino esse, ubi qui invitavit dapsilius se.' Ita dapalis cœna, pontificalis, Terentio 'dubia' et Horat. ii. Sat. 2. Est autem δαψιλῆς largus, promptus, δαψιλῶς, ut Hesychi. et Lex. Græco-Lat. ἀφθόνως,

α δάψαι, quod est καταφαγεῖν μετὰ παραγοῦ, quod Latinis tuburcinari, λαφύσσειν. Clem. Alex. Strom. ii. δαψιλευόμενος δὲ τῇ φιλανθρωπία ὁ χρηστὸς λόγος, 293.

257 *Hoc grati certatum dulce laboris*] Certamen puto scriptum fuisse, nisi forte ἀρχαῖζει, certatum pro certatus, quo Papin. iii. Syl. utitur: 'nudosque virorum Certatus.' Ita veteres vultu ricta, item adspectum, luctum, saltum, de quibus prolixè Gifanius in Ind. Lucret. in *concurso, culto*, et alibi. Ita ambitum ambiti, incestum incesti, gelum geli: nomina enim quartæ flexionis secunda erant. Tertul. adversus gentes, 26. 'Roma ante regnavit, quam tantum ambitum Capitolii exstrueretur.' Sic forsitan Virg. 'Ante expectatum.' iii. Georg. Sententiam si spectas, gemina est illius Pindaricæ Pyth. Od. iv. Πᾶσαν ἐς εὐφροσύναν τάνυεν, Ἀθρόαις πέντε δραπεῶν Νύκτεσσιν ἐν θ' ἡμέραις Ἰερὸν εὐζωῆς ζωτον.

Cœlestes docui mēcum vagire dracones,
 Prævenique minas? pudet heu, vir, victor, adultus, 265
 Barbaricis cessi, non viso milite, jussus.
 Ergo minis frangendus eram? proh fata pudenda,
 Proh crimen superum, fatoque immanior omni
 Nescio quis famæ meritum scidit: arma tenebam,
 Nec deerant hostes; i nunc, et prisca revolvens, 270
 Privignum mirare tuum, Jovis inclyta conjux,
 Vicisti, fateor, fugi, victoria summa
 Alciden fugisse fuit: rursusne severum
 Dignere artificem nostris Eurysthea pœnis?
 Si Lernam edomui; si Cerberus ore trifauci 275
 In scopulos, Dodona, tuos aconita refudit;
 Si gravis Antæus gratam suspensus arenam
 Dedidicit, mirante Rhea; si cetera mundi
 Monstra triumphali potui consumere dextra;
 In Phrygios, dicamne viros? humanaque bella 280
 Depotuisse pudet? sed cur clare acta revolve?
 Degeneri gravius accedit gloria factō.

NOTÆ

269 *Nescio quis famæ meritum scidit*] Virg. in Ciri: 'optatæ spes est incisa salutis.' Virg. 'quam quisque secat spem.' Noster II. 'oculo censoris secanda Lis erat,' ubi vide plura.

278 *Dedidicit mirante Rhea*] Quæ Hesiodo terræ est filia; Lucretio II. terra ipsa; Orpheo, terræ mater.

281 *Depotuisse pudet*] Ita libro secundo, 'detitulat.' De enim mimuit et auget, ut in 'dejuvo.' Plant. in Trinummō. 'Depuduit' Ovidius, et 'develat' pro detegit. 'Depotior, ἀπολαβώ.' Lex. Græcol. Sic Noster II. 'defœderat,' Laberius 'depudico,' apud Agel. XVI. 7. 'Deplevinus' Papin. 'Defanare,' Cato. 'defugos,' Prud. 'Depannis' apud Nonium. 'Depreciati, ἐλαττωθέντες.' Lex. Græco-Lat. 'Defavere,' 'Defantio' Tertul. 'degerere bellum' Lucret. 'de-memorare' Val. Flaccus. 'deforma-

tio' Hygin. II. 'procemio deformare' Suet. 'degravat' Propert. 'desacrare' Papin. ita 'Depræliantes' 'delitigat' Horat. 'Decertate' Papin. 'Deparcus.' Plant. 'Devitare' valde vitare, ait Festus, 'despretus' valde spretus, idem et 'deperire.' 'Depolio' Plin. 'Denormat' Horat. 'Detrimphare,' 'deonerare,' 'demandare' pro 'deorsum mandare' Tertul. I. Talia multa apud veteres, quibus germana illa, 'incœnare' pro ἐνδειπνεῖν de domicœnio, Suet. III. 'impasci' pro ἐννέμειν. Ita item Suet. 'rectactis' pro bene tectis, ut quidem Casaub. 'impresa ubera' pro non pressa. Propert. ut magnus Scalliger cum Casanbono exponit in Suet. Vide Agel. VI. 16. Sic 'invalidus,' 'indurus,' 'exangere.' Vide Rittershusium de verbo hoc ad Guntheri I. 639.

Quin potius seris gladius quid conferat ausis
 Monstrorum domitor reminiscere : Pergama pœnas
 Pendant, et meritis perjuros perde ruinis. 285

Sic Phœbo, liquidoque Jovi ducture triumphum,
 Sic tibi, sic Danais ; docilesque instare Pelasgos,
 Non fugisse, sciant, qui cum potuere minari,
 Et potuere pati. Tacitis sic questibus iram
 Exacuens, summos animum proculdit in ausus. 290

Haud secus exilium gratæ dequestus arenæ
 Armenti princeps lunatum robur in ornos
 Asperat objectas, et se præmensus in hostem
 Otia dura gerit, et prælia pulchra figurat,
 Fronte furens, pulsasque pudet non frangere sylvas : 295
 Inde thoro meliore redit, veteremque repulsam
 Excusans, victor regnat, lauroque superbit.

Vix primos belli motus libraverat heros,
 Et jam fama loquax, rapiens ex aure potentum,
 Quod serat in vulgus, pavidas quod spargat in urbes, 300
 Prælia mota canit : illamne nocentis Averni
 Progeniem, cœline rear ? quæ murmura rerum

NOTÆ

290 *Animum proculdit in ausus*] Varro : 'legendo et scribendo vitam proculdito.' III. de Re Rustica, 'gallina excudit : quod cave in *excludit* vertas ; frequentat enim, ut 'excusi pulli.' Lucret. v. 'proculdere' 'prolem, visus proculdit agitque Aëra,' aliquoties IV. Cic. 3. de Orat. 'proculdere linguam.' Virg. G. 1. 'proculdit arator Vomeris obtusi dentem : quod γρησίδοντι loquitur.

291 *Haud secus exilium*] Elegans comparatio, quam contendesis cum illis, quas maximus Scaliger in Hypercritico censet.

298 *Primos belli motus libraverat heros*] Noster Daretis vento navigat, itaque subsequitur dat Trojæ eversionem : alii magnum ponunt temporis interstitium. Vide Illust. Scalig. in Euseb. 44. Nihil adeo frequens Is-

cano huic, quam illud *librare*. 'Libravit in arces,' II. 'Librato gressu formam juvat,' IV. 'et huc illuc gressum librans.' 'Librato culmine pectus erigit,' IV. 'Stabiles libratur in artus,' IV. 'Noctivagos librabat equos,' V. 'Tensos librant in bella lacertos.' 'In mediis se librat aquis.' Sic II. 'Siderem famæ libram,' ut Symmachus, 'libra æquissimi judicii : nutus librantis habenæ,' II. 'rerum librare vices,' III. 'Consilii librata fides,' IV. 'librantis habenæ Non vendit nutum,' V. Sic Virg. 'telum librabat ab aure,' IX. Æn. Ovid. 'jaculum quod dextra librabat.' Papin. 'formidine gaudia librat,' VIII. 'Huc se cærneleo libravit ab æthere virgo.' 'Nec librare metus.'

302 *Quæ murmura rerum extenebrat*]

Occulta extenebrat, redditque latentia luci.
 Immo quis e supera contendat pace creatam
 Turbatricem hominum? quæ sancta silentia regum 305
 In mundi præfert aures, et plebis in ora
 Dissipat, arcanum curæ furata silentis.
 Haud mora, non jussi lituis, non ære vocati,
 Conspirant ad bella viri, sed et arma tumultu
 Plebs rapit, et vibrans quos non bene noverat enses, 310
 Ingenue irasci discit, multumque minatur,
 Sed factura parum: terit hic in fræna jugales,
 Non longum mansurus eques, rapta ille superbit
 Casside, et impatiens captos decrescere visus:
 Hi suras riguisse stupent; hi pondere victi 315
 In clypeos nutant; pars barbara regna lacessit
 Litigiis audax et citra prælia fortis,
 Objecto segura freto: gemit anxia matrum
 Turba, nec infaustis solatia mœsta querelis
 Ire negant lacrymæ: lacrymis certatur, et omnem 320
 Excessisse putat flendi parcissima luctum:

NOTE

Excurret in famam exemplo Virg. et Papinii, item Ovid. XII. Metam. et Silli initio quarti: qua de re vide Parrhasium Sylloge IV. Ep. 29. Est autem *extenebrat* φωταγωγεῖ, ἀποσκοτιάζει. Ita Tertull. 'Sol tenebravit,' lib. contra Judæos, 13. Varro II. de Re Rust. 'quoad contenebravit,' ἕως συννεσκόταξεν. Idem: 'atque omnes adeo perquirat atque extenebrat artes.' Orosius libro de Arbitrio: 'Vitiū naturalia bona contenebrat et infirmat,' 676. Sic Plaut. 'exterebronides' ab exterebrare. Prud. 'Elaqueanda animis Constantia.' Fama, quæ plurima scit, ut ait Sen. Ep. 43. post cœnia illa, et vitia, quæ tenebras habent, extenebrat, non συσκοτιάζει et inlatebrat: sed λογοποιεῖ, rumiferat, ut est apud Nonium: est 'rumigerula,' quæ vox Ammiani Mar-

cellini.

311 *Ingenue irasci discit*] Ἀντροφυῶς, more militari, non desultorio et rustico.

Multumque minatur, Sed factura parum] Infra: 'Litigiis audax et citra prælia fortis.' Vide etiam VI. 604. Petronius: 'absentem votis interficit hostem.'

320 *Lacrymis certatur*] Sen. Controv. VI. 8. 'lacrymæ sunt pignora nolentium:' paulo post: 'Fletus humanarum necessitatum verecunda execratio est.'

Et omnem Excessisse putat flendi parcissima luctum] Se scilicet excessisse; sæpe enim tale quid omittit, II. 'hæcne animosa superbit, Solius meminisse viri?' v. 'reminiscere tandem Spartanos coluisse lares:' VI. 'Fingere sacra vovet, fingit se sacra vovere,

Hæc inter medios enses timet, illa Charybdin
Incurrit : pietas nunquam secunda quiescit.

Mens o prona virum, non hæc suspiria virtus
Infracta admittit, non dant complexibus artus, 325
Oscula non iterant, ne vel sic bella morentur.

Vix memores dixisse, vale : mulcetur alumnus
Fatorum Alcides, et spe meliore superbis
Assidet inceptis ; fremitu navalia fervent, 330
Ægæosque sinus ter quino remige frangit

Lecta cohors, totidemque movet per cœrula pinus :
At Notus incumbens humeris, puppique sequaci,
Ducit in offensam Simountis in ostia classem.

Puppibus emigrat primus, Telamone secundo,
Larissæ pollentis honos, cui cœrula nupsit 335
Nereis, amplexus non aspernata minores,

NOTÆ

nec enim venisse solet jure ducis, gaudet cum talia spectat Nupturam pepulisse Thetin.' Ovid. ' simulat Jove natus abire.' Papin. II. ' ipsaque tellus Miratur patuisse retro.' Tibull. ' Juravi quoties rediturum ad limina nunquam.' Catull. ' Et negat mihi vestra reddituram.' Virg. Æn. XII. ' Summasque minatur Dejecturum acies Italum excidioque daturum.' Idem VIII. ' Hoc signum cecinit misuram diva creatrix.' III. ' Ipse diem noctemque negat discernere cœlo.' Suet. ' quem ex Cæsare Cleopatra concepissem prædicabat : ' in Aug. Ut Græci, *εὐεργετῶν τὸν θεὸν νόμιζε μισέσθαι*. E contra sæpe tale quid abundat. Terent. ' qui placere se studeat bonis quam plurimis.' Vide Gifan. in *te et me*.

324 *Non hæc suspiria virtus Infracta admittit*] Infractum hic est *ἄρρηκτον*, ut Pindaro *ἄρρηκτος φυὰ*, Isthm. Od. VI. ut ' infragilis,' Pedoni Albinovano : ' Alta mane, supraque tuos exurge dolores : Infragilemque animam, quod potes, usque tene : ' ut ' inclinis,'

ἀκλινῆς, Valerio Flacco et Manilio. Veteres tamen frequentius ' infractum' in contrariam partem usurparunt, quod vel unum illud Ciceronis probet Tuscul. ' In quem cadat ægritudo, cadere in eum timorem et infractionem animi.' Verum ' in,' ' ex,' ' de,' et ' re ' aliquando intendere, aliquando minnere, ubertim probarunt duo rei literariæ optimi maximi Dictatores, Jos. Scaliger, et Isaac. Casaub. hic ad Suet. ille ad Propertium.

331 *Totidemque movet per cœrula pinus*] Apollod. 18. numerat. II. 110.

336 *Amplexus non aspernata minores*] Sic alibi : ' gaudet cum talia spectet Nupturam pepulisse Thetin.' Jupiter cur illius amplexu frui non luerit, habes apud Apollodorum Biblioth. III. 189. vide tamen diversa l. I. 9. Hyginus de eadem re agit fab. 54. Idem in Astronomico, titulo Saggitta, p. 66. Pindarus Isthm. Od. VIII. qui oraculum non Prometheus, sed Themidi tribuit, Ovid. Metam. XI. fab. 7. Proteo. Hinc Papin. Achillem ' formidatamque parenti Pro-

Mortalemque torum, quo principe gloria spirat
 Myrmidonum, quem tota suis obnoxia fatis
 Dorica castra canunt: Danais hic debet Achillem;
 Ajacem Telamon, æquale in prælia fulmen. 340
 Dividit ergo acies æqui libraminis instar
 Alcides, pars in Phrygios armata Penates,
 Jam dictos sortita duces, pars cura relictæ
 Classis disponit cum Nestore, parsque secuta
 Amphitryoniaden, sociis partitur utrisque 345
 Excubias hinc inde suas. Sic agmine trino
 Consulitur bello; patriumque armaverat orbem
 Principis edictum Phrygii: ruit omnis in arma
 Barbaries: flammisque rates consumere fisis,
 Et Danaos sparsurus aquis, ad littora Martem 350
 Dux migrare jubet: paretur: et ocyus omnes
 Fluctibus insiliunt: solitæ nil tale timere
 Nereides visa arma stupent, horrentque tumultum.
 Hi telis instant, alii face: pectora telum,
 Fax puppes injecta petit, cunabula Mavors 355
 Cypridis infestat armis, et Lemnius igne.
 Tunc primum bellis rubuit mare: sanguinis illas

339 Pergama Ms. marg. *tonant* Ms. marg.

NOTE

geniem' nominat, 1. Achilleidos.

343 *Pars cura relictæ Classis*] Non male *jura* legas, ut Manilio, 'jura capessunt:' sed et 'cura' bonum est, sic IV. 'cui cura juvare.' Ovid. Epist. Penel. 'immundæ cura fidelis haræ.' *ἐνεργητικῶς*; ut Virg. 'cura Deum effigies.' Sallust. 'Marius in extremo agmine curabat.' Papin. 'Noscere cura duces.' Sic Noster alibi: 'cura tridentis:' 'cui cura juvare:' 'tertia cura vocat.' Auson. Idyl. 9. 'cui cura secundæ Sortis et æquorei cessit tutela tridentis.' Ita Ovid. Metam. XIV. 'et abest custo-

dia regis.' Sæpe etiam *παθητικῶς*: 'tua maxima cura Tristis Aristæus,' Virg. Propert. 'Lanuvium annosi vetus est tutela Draconis.' De 'Cura Dea' vide Hygin. fab. 220. Quod sequitur, 'disponit cum Nestore,' signate dictum, ut 'diem disponere.' Vide Herald. ad Mart. lib. v. 21.

355 *Cunabula Mavors Cypridis*] Quia ex mari oriunda. Vide II. 429.

357 *Sanguinis illas Murex hausit opes*] Commiscitur purpuræ prima natalia: alia vide apud Nonnum XL. 310. Pollucem I. 4. qui Herculis canem morsu purpuræ rubentem, colo-

- Murex hausit opes, quas nondum oblitus in annos
 Præsentem meminit, regumque expendit in usum.
 Scyllæos nova præda canes ad funera mœsti 360
 Gurgitis invitat, coëunt latrantibus undis
 Monstra sinus Siculi, dehinc hausto nectare diro
 In freta sparguntur similem venantia potum.
 At fremitu accepto Nereus excussus ab antris,
 Motatis horrescit aquis: fontique relapsus 365
 Nascentem explorat lunam, visoque meatu
 Quem genitrix natura dedit, securior exit.
 Immo agite, immisso bellum consumite ponto,
 Dî si qui undarum; raptæque Atlante repulso
 Evolvantur aquæ: fatis injuria prima 370
 Excusanda fuit, an et hos impune furores
 Ferre juvat? misero completus sanguine pontus
 Spumat, et incensum fumat mare, Scylla Charybdis
 Excitat, et nostris pinguescunt monstra ruinis.
 Si neutros superesse ratum; si iudice pœna 375
 Elicitis pœnas, Phrygios perjuriam mergent,
 Exemplum sceleris Danaos, quæ jam mora? segnes:
 Pronius in facinus tardis ultoribus itur.
 Ardua jam trepidis murorum septa catervis
 Iliacæ traxere manus: stat Dardana pubes 380
 Pro jugulis armata suis: nec enim invida regni

NOTÆ

ris indicem fuisse ait. Aliter Nazianzenus, qui pastoris Tyrîi canem, non Herculis, vult fuisse Orat. III. 103. Auctor Etymologici: ἀλουργὸς, ἀλδὸς ἔργον: quod exponit de cochlea marina. Vide Plin. IX. Scalig. Exerc. 325. 514. Eodem modo corallium ex guttis occisæ Medusæ natum Orpheus scribit lib. de lapidibus. Ovid. IV. Metam. virgas capiti illius subjectas in corallium mutat. Plura de Purpura Bernart. ad Sylvas Papin. 46.

366 *Nascentem explorat lunam*] Quia pelagitratia illa Dea maria variis æstibus imprægnat: quod san-

guine effuso factum fingit: 'explorat' proprie. Claudianus, 'Et quos nascentes explorat gurgite Rhenus,' II. in Ruffinum.

376 *Phrygios perjuriam mergent Exemplum sceleris Danaos*] Laomedontis perjurium, et Græcorum scelus in rapiendo aureo vellere, quo reliqui invitati, tanquam exemplo, causas interitus justas allegat.

378 *Pronius in facinus tardis ultoribus itur*] Sic II. 'multa nocentes Emendat vetitis velox si occurreret ausis,' ubi plura. Sententia ab Ecclesiaste sumpta videtur ex VIII. 11.

Ambitio ludit pugnas, sed et ira, minæque,
 Et non extorti per vulnera cruda furores
 Bella ciert, hinc inde odiis flammata superbis.

Primus in adversos vibrata cusptide muros 385
 Torquet equum Peleus, fractaque accenditur hasta.

Hæc (ait) hospitiis aditus, et in hospita tecta
 Pulsanti reseranda manu : nos urbe fruamur,
 Portu alii, dixit : cunctique instare Pelasgi
 Ceu belli tunc causa recens nec tempore longo : 390

Ira minor, minus accendant in prælia mentes
 Jussa, tubæ, promissa, preces : asperrima cernas
 Bella geri : non præcipites telluris hiatus,
 Non undas timuere viri : sibi quisque videri
 Dux aliis, milesque sibi : pars cratibus instat 395

Continuas molita vias, vallemque profundam
 Molibus injectis vincit : pars aspera divi
 Impatiens hæsisse subit : jam copia muri,
 Jam silices laxare licet : sed desuper urgent
 Dardanidæ, incussasque trabes et saxea volvunt 400

Fragmina : pars jaculis audax, pars aspera flammis
 Flagrantes invergit aquas : septum arbore Dymus
 Affectabat iter, fixoque in mænia vultu,
 Hæserat : hunc latices decalvavere profusi,
 Fulmineique imbres, nudum spoliatur utroque 405

Crine caput ; penetratque fluens in viscera vulnus.
 At testudineo Telamon defensus amictu

402 *Immergit* Ms. marg.

NOTE

404 *Hunc latices decalvavere profusi*] Vegetius de Re Milit. iv. 8. 'exurimenta' nominat, 'bitumen, sulphur, picem liquidam, oleum incendiarium.' Talem *πολιόρκησιν* Papin. x. describit, quam imitatur presso pede item Silius I. et XIV. Decalvare, *φαλακροῦν*, ut Plautus 'denasare' in Captivis, 'decollare,' 'deartuare.' Papin. II. Theb. 'asprosqe molares Deculcare

genis.'

406 *Fluens in viscera vulnus*] Ut Papin. XI. 'obliquo descendit ab æere vulnus.' Silius XVII. 'fuit undique victor Mulciber.' Varro : 'fluunt uberius venti.' Ita Lucret. de ventis : 'Nec ratione fluunt alia.' Idem : 'flumen picis,' VI. Lucilius : 'fluutare caprones altas.'

Occultum furatur iter: silicumque tenorem
 Ære domat, jamque in præceps pendente ruina
 Cedit, et effracta tandem prior urbe potitur. 410

Interea flammis populari vela parantem
 Percellit vox dira ducem: cui, strenue ductor
 Dardaidum, cui bella geris? civisne perosus
 Monstripari pacem pelagi sancire laboras?
 An pavidis profugisque instas? et ne qua superstes 415
 Sit fuga, consumis classes? prioribus ausis
 Intendere manus hostes, huc lumina flecte,
 Atque urbem miserare tuam: vix credulus hæret
 Laomedon, cernitque tamen jam Pergama rumpi,
 Stare hostes, nutare Phryges: rapit ocyus agmen 420
 Attonitum, bellique rudis non colligit alas;
 Sed sparsis properat signis: quem præpete gaudens
 Excipit occurso Tirynthius: hisque, ait, olim
 Cum premerent portus optataque littora fessi,
 Exilem telluris opem, tenuemque, negasti, 425
 Sæve, moram, spreta pacis cum fronde Minerva.
 Sume vices, hostis rediit, qui venerat hospes.
 Sic fatur, strictoque ducem transverberat ense;

NOTE

408 *Occultum furatur iter*] Hujus generis *δμοιολόγηοντα* sunt in his libris multa. 'Lapsurum suspendit iter.' 'Nocturnum disponit iter.' 'Phœbæum maturat iter.' 'Præreptum miratur iter.' 'Æquoreum sulcabat iter.' Papii. x. 'Aërium sibi portat iter.'

412 *Percellit vox dira ducem*] 'Εκπλήττει, vulnerat animum et aures. Vide Scaligeri Festum in 'Planææ,' et inibi proverb. 'planstrum perculi:' ut et Agel. II. 23. ubi Cato ait: 'Ventus Cercius armatum hominem, planstrum oncratum percellit.' Varro in Parmenone: 'teneram abietem solus percellit.' Nævius in Tarentilla: 'alii percellit pedem;' quod Plauto in Asin. 'pedem pede premit.' Lucret. 'retroque recellit.' Est au-

tem a κέλλειν.

418 *Atque urbem miserare tuam*] Festus: 'miseratur, qui conqueritur aliena incommoda; miseretur is, qui miserum sublevat.' Vetus Grammaticus: 'Miserari, consolari tantum est intra affectum doloris.' Plautus, 'se miseratur.' Tacitus, 'facunde miserari,' loqui nempe ad misericordiam. Sed hoc discrimen sæpe migrant auctores. Virg. Æn. v. 'Æquævumque ab humo miserans attollit amicum.' Idem Georg. IV. 'et res miserabere fractas.' Et Georg. I. 'Ignarosque viæ necum miseratus agrestes.' Propert. 'Tu sola humanos nunquam miserata labores.'

428 *Strictoque ducem transverberat ense*] Apollodorus II. jaculis confac-

Thoracisque moras, clypeique umbramina raptim
 Dissipat, atque animam tot defensoribus usam 430
 Elicit, et Stygios jubet irrupisse Penates.
 Fit fuga Dardanidum mactato principe: at hostis
 Civiles prædatur opes: pars cædibus iras
 Innumeris explere sitit: vox regia tandem
 Castigat rapidos Danao grassante tumultus. 435
 Parcite, victores Danaï, compescite dextras:
 Labe pari peccat, pariter crudelis uterque
 Qui cunctis, et nulli: nobilis ira est
 Citra iram punire reos: jam copia regni,
 Urbs cecidit, cessit hostis: cæsoque tyranno, 440
 Ut miseris faciles, Graiorum exempla secuti,
 Esse Phryges discant, damus ultro rura colono,
 Castra viris, pontum nautis, et civibus urbem,
 At pereat dira si quis de stirpe superstes;
 Hanc quoniam delere juvat. Sic fatur, et ecce 445
 Amphitus, Hysiphilus, Volcontus, et inclyta vultu
 Hesione, sævis vincti post terga catenis
 Traduntur ducibus: hi dira in funera rapti;
 Hæc, Telamon, tibi præda datur, quod Pergama victor,
 Quod prior effractis facilem das hostibus urbem. 450
 Ilicet Argolici præda Hesioneque potiti
 Incumbunt pelago, laurumque insigne triumphi

438 *Parcit* Ms. marg. inserit post *Qui*.

NOTÆ

tum scribit. Cum his quæ ex Darete transumit bene convenit omnibus, quæ Messala Corvinus de progenie Augusti scripsit, quod semel dixisse satis est.

444 *At pereat dira si quis de stirpe superstes*] Festus: 'Dirus, dei ira natus,' ἀληθῶς de illa.

449 *Hæc, Telamon, tibi præda datur*] Præmium, γέρας: ut Arist. in Ethicis. Pindarus Nem. Od. iv. Apollod. ii. et iii. Τελαμῶνι ἀριστεῖον Ἑσιόνην δίδωσι.

Hesych. γερούσιον τὸ τοῖς ἐντίμοις κατὰ γέρας δίδόμενον. Vide Heinsii notas in Silium i. Græci sæpe conjungunt γέρας ἐξάιρετον. Philo i. de vita Mosis 491. γέρας ἐξάιρετον ἢ ἱερὰ ἔβδομάς εἶχεν. et alibi sæpe. Ita Latini 'exortem honorem.' Virg. Æn. iv. 'clypeum cristasque comantes Excipiam sorti.' Vide Eurip. in Troad. et Victorium Var. Lect. xxvi. i. Septimius ille, qui Dictyn Cretensem vertit, 'munus extra ordinem' nominat.

Puppibus exponunt, penetratque ad sidera plausus.

His aberat Priamus, aliam servatus in iram
 Fatorum casusque alios : cui Marte secundo 455
 Eoos populata Phryges victoria læta
 Faverat, et reduci comites plausere triumphi.
 Dura hominum Lachesis, sors perfida, luditur anceps
 Imperium : Priamus natales ampliat agros ;
 Troja ruit : sceptroque novus dum quæritur orbis, 460
 Sceptri nutat honos : faustos in regna meatus
 Fata dabunt reduci : sed dira, sed aspera donis
 Invidit fortuna suis, quæ cum ardua donet,
 Gustatos graviore favos ulciscitur ira.
 Jamque urbis trepido conspectum pectore ductor 465
 Hauserat, occurrit luctus, visumque salutat
 E muris manuum plausus lacrymabilis, horror
 Aggreditur, turbatque ducem, totamque pererrat
 Infelix planctus aciem : stant undique cives,
 Solanturque suam Priamo spirante ruinam. 470
 Ille autem, licet interno complura dolore

471 *Compluta* Dresem. Vide not.

NOTE

452 *Laurumque insigne triumphi Puppibus exponunt*] Vide Carolum Paschali-um de Coronis vii. 7.

454 *His aberat Priamus*] Negat Apollodorus ii. et Hyginus fab. 89. adduntque Podarcen ante dictum. Idem ait, Hesionem καλύπτραν Herculi pro fratre λύτρον dedisse : unde Priamus ἀπὸ τοῦ πρίασθαι. Vide et Lycophronem in Cassandra.

459 *Natales ampliat agros*] Verbum probum : Festus : 'Mænius primus ultra columnas extendit tigna, ut ampliarentur superiora.' Horat. ii. Sat. 4. 'ampliet ut rem.' Lucanus de Tanaï : 'Nunc hunc, nunc illum, qua flectitur, ampliat orbem.' Suet. in Aug. 'ampliato Apollinis templo.' Martial. viii. 66. 'Quorum pacificus

ter ampliavit Janus nomina.' Auctor Glossar. 'Ampliari, δειναυξῆσαι.'

462 *Aspera donis Invidit fortuna suis, quæ cum ardua donet, Gustatos graviore favos ulciscitur ira*] De sententia illa vide plura sub finem v. Eurip. in Hecub. γέυεσθαι κακῶν, eodem modo in re eadem locutus. Vide Epist. Sen. 8. qui alibi recte : 'Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.' Bene igitur illis, qui cum fortuna parum contrahunt, et Dioclis Carystii consilium sequuntur : μὴ ἐστὶ πρὸς τύχην ἀσφάλεια, τὸ μὴ τοσαυτάκις αὐτὴν πειρᾶσαι.

471 *Interno complura dolore*] Magis ad palatum Auctoris fuerit, 'compluta,' quo iii. utitur, 'complutaque murice vela.' et ii. 'complutaque

Corda gemant, vultu lacrymas castigat adultas :
 Ut saltem speret ducis ad solatia vulgus :
 Nam summe miser est, cui nec sperare relictum est.

Nec mora, diffusam spatiiis majoribus urbem 475
 Integrat, ac potior constructio Barbara Græcam
 Excludit Nemesin : medicati vulnera muri.

Respirant meliore manu, contemtaque moles
 In sævum patuisse aditum : et qua saxa recedunt,
 Continuant valvæ duplices : hæc cardine laxo 480
 Alternos pandit aditus, hæc robur acernum
 Pectine ferrato tacitos suspendit in usus.

Jamque arces cecidisse juvat, jam machina major,
 Et lucro jactura fuit : muralia primas

NOTE

murice multo.' Hier. Epist. 27. 'cœlesti rore complutum est.' Latinus Pacatus in Paneg. 'Fingit quidem, ut scimus, et timor gaudium, sed ita intimos mentis affectus proditor vultus enunciat, ut in speculo frontium extat imago animorum.'

472 *Vultu lacrymas castigat adultas*] Vide supra 238.

474 *Nam summe miser est, cui nec sperare relictum*] Unde Theocrito, mortui, ἀνέλπιστοι, et desperantes κικνεῖον ᾄδειν proverbio dicuntur. Diogenes apud Stob. serm. 261. ἀκρότατον κατὰ τὸν βίον ἐλπὶς. Unde Hesiod. et Homerus, ut est apud Plutarch. de Consolat. ultimam remansisse fingunt. Salvianus : 'totum inter homines spebus agit.' Antiphon Orat. xiv. 141. τὰ πλείω τοῖς ἀθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν ἐστί. Ἐλπεσθαι χρὴ πάντα, ut ex Lino recitat Iamblichus libro de vita Pythag. 131. Proverb. notum est, 'Ægroto dum anima est, spes est.' Sen. Ep. 103. 'Nec speraveris sine desperatione, nec desperaveris sine spe.' 'Dum vivis sperare decet.' Priap. auctor. Vide Scalig. Catalecta tit. 18. De spe, et Tibullum in fine II. Scn. in Medea :

'Qui nil potest sperare, desperet nihil.' Recte tamen Pindarus Nem. Od. viii. κενεῖν Δ' ἐλπίδων χάρων τέλος. Varro, 'umbram spei devorare :' quod proverbium redolet. Egrege etiam de spe Chrysost. Hom. 17. in Genesin.

477 *Medicati vulnera muri*] Sic Val. Flaccus de navi dishiascente, ut Cato loquitur, 'Vel pice vel molli concludere vulnera cera.' I. Propert. III. Elect. 1. 'Sponte sua muri membra coisse ferant.'

478 *Contemtaque moles In sævum patuisse aditum*] Ἐλλητισμός. Partem a Peleo destructam, portæ ait locum præbuisse.

481 *Robur acernum Pectine ferrato*] Catarractas pensiles περιγράφει.

483 *Jam machina major*] Virgilio ducta : 'pendent opera interrupta minæque Murorum ingentes æquatæque machina cælo.' Papin. II. Sylv. 'nec solidis prodest sua machina terris.' III. 'Dum me flammiferi portabit machina cæli.' sub foem VII. 'volventis machina cæli.' Manil. et II. 'Machina enim moles.' Etiam pro mola vide Scaliger. in Festum, 62.

481 *Et lucro jactura fuit*] Papin. 'Par jactura lucro.' Optime huc re-

Propulsura manus, pinnarum culmine denso
 Cospicuos tollunt apices, nec mœnia munit
 Rarior excubias turris factura secundas.

485

Celsior in superas contendens vertice nubes
 Ilios, æquaret gemini discrimina mundi,
 Si spatio contenta suo, miñus improba cœlo

490

Parceret, atque alium jam non præsumeret orbem.
 Si Phlegram conferre velis, si virginis arces

NOTÆ

fertur Pindari Pyth. Od. iv. 'Ράδιον
 μέν γὰρ πόλιον σεῖ-σαι, καὶ ἀφαιροστέροις·
 ἀλλ' ἐπὶ χώ-Ρας αὐθις ἔσσαι δυσπαλῆς
 Δὴ γίνεται, ἔξαπίνας εἰ μὴ θεὸς ἀγεμόνεσ-
 σι κυβερ-Νατήρ γένηται. Procopius Cæ-
 sariensis initio Histor. templum ait
 Sophiæ et Byzantii ex voto inflamma-
 tum videri, ut melius instauraretur.
 2.

Muralia primas Propulsura manus]
 Ἄντιτειχίσματα, προτειχίσματα. Plu-
 tarcho in Narrat. Amator. προμαχώ-
 νες etiam. Homerus Il. M. Κρόσσας μὲν
 πύργων ἔρπον καὶ ἔρειπον ἐπάλλξει. Hie-
 ron. advers. Jovinianum: 'contem-
 plare gloriam meam, et petrae firmis-
 simæ tegere promurali,' 1. Ita 'pro-
 cœstria' castrorum, et 'anteurbana,'
 πρόσστεια. Fest.

489 *Ilios, æquaret gemini discrimina
 mundi]* Constantinopolim, puto, in-
 nit.

492 *Si Phlegram conferre velis]*
 Phlegræos campos alii in Thessalia,
 alii in Macedonia ponunt. Videatur
 Strabo in excerptis vii. Philostratus
 in Heroicis, Παλλήνη, ἣν ποιηταὶ Φλέ-
 γραν ὀνομάζουσι: alii castra vocant
 Phlegræ, propter Gigantum bellum.
 Noster urbem Gigantum innere vi-
 detur, quia cum Troja confert, nisi
 malis ad structuram et insanas illo-
 rum molitiones, tanquam arces, re-
 ferre; qua de re Severus in Ætna
 proluxe. Papinius *Geticam* nominat
Phlegram, 11. Theb.

Si virginis arces Assyriæ] Babylo-
 nem, quam Semiramis, ut volunt,
 'cinxit coctilibus muris,' ut Ovid. lo-
 quitur. Hyg. 'latere cocto, et sul-
 phure,' fab. 223. Prop. 'Persarum sta-
 tuit regina Semiramis urbem,' 111. Jo-
 sephus tamen libro contra Appionem
 ab illa conditam negat: ut et Bero-
 sus, et Joseph. Scaliger libro Cano-
 num Isagogicorum, ad Euseb. 313.
 Vide multis agentem Herculem Ciofa-
 num ad Ovid. iv. Met. Sed cur 'virgi-
 nem' nominat uxorem Nini, et de qua
 ista Africanus in Chronographicis:
 πολλαχοῦ τῆς γῆς ἔγειρε χῶματα προφά-
 σει μὲν διὰ τοὺς κατακλυσμοὺς, τὰ δ' ἦν
 τῶν ἐρωμένων ζώντων κατορυσσομένων.
 Sed 'virginis' vocabulum non adeo
 angustis finibus circumscribendum.
 Virg. 'Amazonas' nominat 'virgi-
 nes,' cum tamen sexum propagarint.
 Ita Luna 'menstrua virgo,' quæ ta-
 men conjux Tithoni, Memnonis ma-
 ter, Endymionis deliciæ; ita Chryseis
 Homero κόρη, quod et Eustathius no-
 tat, 43. Vide ambitiose agentem de
 hac re Taubmannum olim nostrum ad
 Virg. Culicem 270. Ita 'viduæ' vo-
 cabula et 'nubere,' laxius sæpe su-
 muntur: qua de re Scipio etiam Gen-
 tilis ad Apuleii Apol. 762. Ita Silius
 Pyrenen desloratam, 'virginis' tamen
 titulo honorat, 111. 'Lugendam formæ,'
 &c. De Semiramide vero illiusque
 nomine, vita, proluxe Loënsis Tomo
 quinto Criticor. vi. 22. Herodot. 1.

Assyriæ, feret hæc potius discrimina linguæ, Tela Jovis, nulli spatiosior æthere tractus Contigit, aut tantum patiens indulisit Olympus.	495
Pene pares totam turres sparguntur in urbem, Cyclopum fassæ studium, civisque superbus Celsa petens, fastidit humum : surgentia passim Exhalant piceas incensa pyralia flammæ.	
Ingenti Ucalegon consumens aëra tecto, Arduus alta petit, Antenor mœnibus æquis Certat : at inconstans, nec major, nec minor, ægris Anchises parcit pedibus, grossumque perosus E speculis videt urbis opes, plaususque viarum.	500
Haud procul incumbens, urbi mediantibus arvis Idæus consurgit apex, vetus incola montis Sylva viret, vernat abies procera, cupressus	505

NOTÆ

Diod. Sicul. xi. Strabo iv. Curtius v. Plinius viii. 42. Solinus, bonorum auctorum fucus, 60. Hyginus de illis qui se ipsas confecerant, 243. 'Semiramis Babylonia equo amisso in pyram se conjecit.' Justinus equum ab illa *πρὸς συνοσίαν* amatum refert, in Hygino rectius 'equo admisso' legas.

493 *Feret hæc potius discrimina linguæ*] Genes. 11. Joseph. i. 6. Antiquit. Philonis etiam liber est *περὶ συγχύσεως διαλέκτων*.

499 *Exhalant piceas incensa pyralia flammæ*] *Πυρῆια* sive funalia, et *λαμπτήρας* intelligo, quibus nocturnæ stationes tenebras vincunt, ut Florus ii. 1. 'præluere funalia.' Vide prolixè doctiss. Casaub. in xv. Athenæi, 630. Latinus Pacatus in Panegy. 'accensis funalibus auctum diem,' ait.

500 *Ingenti Ucalegon consumens aëra tecto, Arduus alta petit*] Virg. ii. Æn. imitatur, *ὄκ ἀλέγων φιλοκίνδυνος* et *ῥησοκίνδυνος* esse solet: facile itaque incendium ex incuria oboritur. Juvenal. 'jam frivola transfert Ucale-

gon.' 'Arduus alta petit,' ut Virgil. 'Perfidus alta petens.'

502 *Inconstans, nec major, nec minor*] Prius ad animum, hoc ad staturam *τετράγωνον* refero. Tibull. iv. 'Nec tamen hinc aut hinc tibi laus majorve, minorve.' Inibique: 'si versus noster totusve minusve.' Propert. ii. in fine: 'Nec minor his animis, nec se minor.' Manil. ii. 'Nec deest, nec superest census.' Auson. Idyl. 9. 'Teque inter geminas species neutrumque et utrumque.'

507 *Vernat abies, &c.*] Dæmonium hominis Julius Cæsar Scaliger in Hypercritico Papinium non immerito arguit, in uno nemore tam diversas ponentem arbores: et sane videtur a natura abludere. Pœtis tamen hoc non est insolens: fecit ante, quamvis parcius, xi. Æn. 135. Virg. item vi. Æn. Effuse Ovid. x. Metam. Claudian. ii. de Raptu Pros. Callimachus in hymno Cereris. Seneca in Hercule Cæteo. Varro in Parmen. ut ex Nonio conferruminat Jos. Scalig. Conject. 119.

Flebilis, interpres laurus, vaga pinus, oliva
 Concilians, cornus venatrix, fraxinus audax,
 Stat comitis patiens ulmus, nunquamque senescens 510
 Cantatrix buxus, paulo proclivius arvom
 Ebria vitis habet, et dedignata latere
 Canicolam poscit Phœbum, vicinus aristas
 Prægnantes fœcundat ager, nec plura Falernus
 Vina bibit, non tot pascit Campania messes. 515
 Proxima rura rigant, alio peregrinat ab orbe
 Visurus Trojam Simois, longoque meatu

//////////

513 *Canoclam*. Ms. marg. *Lege, Cæli oculum; vel, Calicolam*. Drescm. Vide not.—516 *Rigans* Ms. marg.

NOTÆ

513 *Canicolam*] In ora libri *cano-*
clam, scripserat *calicolam*, vel, quod
 melius, *Cæli oculum poscit Phœbum*.
 Apud Ovid. Sol de seipso: 'Omnia
 qui video, per quem videt omnia tel-
 lus, Mundi oculus.' iv. Met. 'et vir-
 gine figis in una Quos mundo debes
 oculos.' Plinius, 'Sol cor mundi.'
 Lucret. v. 'Incis caput, radiatum in-
 signe diei.' Hesiodus Solem, Διὸς vo-
 cat ὀφθαλμόν. Clem. Alex. v. Strom.
 410. ὁ ἥλιος, ὡς περ ἡ λυχνία, μέσος τῶν
 ἄλλων πλανητῶν τεταγμένος, τοῖς θ' ὑπερ
 αὐτῶν, τοῖς θ' ὑπ' αὐτῶν κατὰ τινα θεῖαν
 μουσικὴν ἐνδίδωσι τοῦ φωτός. quæ ad
 verbum fere eadem apud Philonem
 III. de vita Mosis, 518. vide etiam
 Nazianz. Orat. 304. 559. Pisidas So-
 lem κοινὸν ὄμμα vocat. Ambros. 'Sol
 oculus est mundi, jucunditas diei,
 cæli pulchritudo, naturæ gratia, crea-
 turæ præstantia.' Orpheo est παν-
 δερκῆς. Vide plura apud Meurs. in
 Critic. II. 35. et μελιτουργοῦσαν illam
 μέλισσαν, Weitzium Comment. in
 Prudent. 737. Oculi vero vocem
 Pindar eleg. sæpe usurpat: Σικε-
 λίας ἔσαν ὀφθαλμοῦ, Olym. Od. II.
 πῦθῶ στρατιᾶς ὀφθαλμόν ἐμᾶς, Od. VI.

ὄμμα φαεννότατον ξεινοῖσι. Pyth. v. Ita
 δίκης ὀφθαλμοῦ, Diphilus apud Clem.
 Alex. VI. 42. Ita Achilles Tati-
 rosam ὀφθαλμόν ἀνθέων, quod Sapphus
 esse Stephanus existimat. Philostrat-
 us etiam 894. in epist. τὰ ῥόδα, γῆς
 ὄμματα nominat. Horat. 'Solem Asiæ,
 Brutum appellat I. Sat. 7. Demos-
 thenis illud venustum est de Athe-
 niensibus Philoxeni, præfecti Alex-
 andri conspectu perterritis: τί ποιή-
 σουσιν τὸν ἥλιον ἰδόντες, οἱ μὴ δυνάμενοι
 πρὸς λύχρον ἀντιβλέπειν. Plut. περὶ
 δυσωπίας. Athenæus x. 425. scribit
 œnoptas vocatos ὀφθαλμοῦς, tanquam
 inspectores convivii. Ita Nazianze-
 nus Orat. x:xi. 517. Constantinopoli-
 m vocat οἰκουμένης ὀφθαλμόν.

514 *Nec plura Falernus Vina bibit*]
 'Fumosos veterum proferre Faler-
 nos,' ut Tibul. loquitur. Horatio fre-
 quens, sed in laudibus vini tantum.
 Incolas eo nomine hic insignit, nisi
 forte συνεκδοχῇ agro Falerno, ut Pli-
 nius sæpe loquitur lib. XIV. 3. et 6.
 incolas comprehendit.

516 *Alio peregrinat ab orbe*] Vide
 supra v. 74.

Emeruisse velit, ut per tot regna, tot urbes,
 Exeat æquoreas tandem Trojanus in undas :
 Dumque indefesso miratur Pergama visu 520
 Lapsurum suspendit iter, fluviumque moratur
 Tardior, et totum complecti destinat urbem :
 Suspensis infensus aquis violentior instat
 Nereus, atque amnem cogens procul ire minorem,
 Proximus accedit urbi : contendere credas 525
 Quis propior : sic alterius concurritur undis,
 Sic crebras iterant voces, sic jurgia miscent.
 Undique siderei majestas conflua mundi
 Iliacum dignata solum, juga, mœnia, pontum
 Vestit, et astrifero dat respiramina collo. 530
 Idæos Cybele colles colit, ipsa superbis
 Regnatura jugis, reliquos tibi, Delia, saltus
 Donat, et Idæis pensat venatibus orbem.
 Pampineum te, Bacche, nemus, te spicea cingit
 Sylva, Ceres, Neptunus aquas, navalia Phœbus, 535
 Arces Pallas habet, et habetur Pallade fatum.

NOTÆ

519 *Exeat æquoreas tandem Trojanus in undas*] Similem fluviorum ambitionem vide in Mosella Ausonii 353. 295. Sequentia non abluunt ab illis Claudiani, de 6. Cons. Honorii, ‘Advena Nereus,’ &c.

530 *Astrifero dat respiramina collo*] Atlantis, qui tibicen et destina cœli fingitur : vide Apollon. II. Bibliothec. 105. Arnob. II. ‘Quando siderum motus, aut ratio cœpta est genethliaca sciri? Non post Thentim Ægyptium, aut post Atlantem, ut quidem ferunt, gestatorem, bajulum, tibicinem illum ac destinam cœli.’ Simile egregium hinc desumpsit Claud. De land. Stilic. I. 143. Hyg. fab. 150. ‘Atlanti, qui dux Titanum fuit, Jupiter cœli fornicem super humeros imposuit : qui adhuc dicitur cœlum sustinere.’ Hunc Clem. Alex. I. Stromat. Phryga, alterum, qui πρώτος ναῦν ἐναυπηγήσατο, Li-

Delph. et Var. Clas.

Dict. Cret. &c.

bycum facit, p. 225. Ejusdem fere sententiæ est illud Petron. Arbitri: ‘Sentit terra Dcos, mutataque sidera pondus Quæsivere sumum : namque omnis regia cœli In partes deducta fuit.’ Papinius etiam, ‘proclamante adici cervicibus Atlas.’ Vide Meurs. Critic. ad Arnob. II. 13. Philo vero vere dixit : οὐδὲν τῶν ἐν ἕλαις κραταῖν οὐτως, ὡς τὸν κόσμον ἀχθοφορεῖν ἰσχύσαι. De plant. 168.

536 *Et habetur Pallade fatum*] Palladium, de quo fuse Meurs. ad Lycophron. pag. 110. Apollod. III. Ovid. VI. Fast. Herodianus cœlo decidisse id ait, I. Inde Phrygio agro Pessinnuntis nomen. Dionys. Halic. VI. Servius III. et V. Æn. Pausanias, in Corinthiacis, Argivos illius ἀγάματος possessionem sibi arrogasse refert. 65. Alii Nautem Æneæ socium illud in Italiam asportasse volunt. Saluum

Est sacer urbe locus media, modicumque laborat
 In cumulum pygmæus apex, quem surgere plene,
 Quem plane residere neges : hic celsa superbi
 Fulgurat ara Jovis, non scepro et fulmine nudi, 540
 Non qualem Tyrius, non qualem prædicat Indus.

NOTÆ

illud et illæsum etiam post Fimbrizæ ἀλωσιῦ inventum, asserunt Appianus et Jul. Obsequens. Vide Vivem ad III. 7. Augustini de Civit. Dei. Firmicus Abarim Scytham id fecisse et consecrasse vult: quod maximus Scalliger miratur in comment. ad Euseb. 46. Meus vero liber habet *avarum Scytham*. Clem. Alex. et Arnob. ex ossibus Pelopis illud fabricatum scribunt: ille vero in Protrep. 23. duplex ex Appellæ sententia fuisse vult.

537 *Est sacer urbe locus media*] Dares: 'Regiam quoque ædificavit, ibique Jovis aram statuamque consecravit.'

Modicumque laborat In cumulum pygmæus apex] Pygmæum nominat, id est, parvum, quia tumultum modicum dixerat. Pygmæi Hesychio quasi πηχναῖοι, cubitales: nisi 'pygmæum apicem' intelligas similem manus in pugnum contractæ. Hesych. πηγμή, γρόνθος πηγτή. ἤγουν τὸ συνκεκλειῶσθαι δακτύλους. Juven. 'virginem Pygmæam,' Sat. VI. Auson. de tumulo tali, sed altiori: 'qua sublîmis apex longo super ardua tractu Vitibus assurgit,' Idyl. 9. Sic v. 264. Noster: 'juga crurum.' Haud absimile Gun-

theri illud. IV. 'Thuscique crepundia montis.'

539 *Celsa superbi Fulgurat ara Jovis*] Hercæi puto ad quam VI. Priamus occiditur. Ilio exciso, in divisione prædæ signum Hercæi Jovis Sthenelo Capanei filio κληρωτὶ obtigit. Pausan. in Arcad.

541 *Non qualem Tyrius*] Belum et Jovem Hammonium innuit Hyg. cap. 133. et II. Astron. Poët. p. 69. capite, Aries: vide Menrs. in Criticis ad Arnobinum VI. 2. Ciceronis verba sunt de Nat. Deor. III. 'Quintus Jupiter in India, qui Belus dicitur.' Ζῆνα Λίβυν Nonnus vocat. Vide Liliuū Gyraldum in Jove. In primis vero maximum Scalliger. in Canonibus Isagog. ad Euseb. III. p. 313. Lucan. IX. 'Ventum erat ad templum, Libycis quod gentibus unum Inculti Garamantes habent: stat corniger illic Jupiter, ut memorant, sed non aut fulmina vibrans, Aut similis nostro, sed tortis cornibus, Ammon. Non illic Libycæ posuerunt ditia gentes Tempia; nec Eois splendent donaria gemmis. Quamvis Æthiopum populis, Arabumque beatis Gentibus, atque Indis unus sit Jupiter Ammon,' &c.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIBER II.

ARGUMENTUM.

*Mittitur a Priamo legatio sancta secundo
Ad proceres Danaum, repetant qui pace sororem
Hesionem, magna vi nuper ab Hercule raptam.
Judicium Paridis sequitur, quo judice disces,
An Venus, an Juno, vicitve decore Minerva.*

JAM floret Priamus populoso pignore felix,
Felix conjugio, felix natalibus arvis,
Si Superi, si fata sinant, si stare beatis
Permissum: videt Alecto, quas fregerat, arces
Fortuna meliore frui: videt, ardet et hydris
Iracens circumque genas et tempora crebris. 5

Mene, inquit, reginam Erebi, mundique potentem,
Atque utinam cœli, regnum mortale lacesset
Æternum? pudet heu! lascivit terra superstes

2 *Armis* Ms. marg.—8 *Lacessit* ed. *Mori*: *lacesset* cet.

NOTÆ

3 *Si stare beatis Permissum*] *τίκτει*
γὰρ κόρος ὕβριν, ut, imitatione Solonis,
Theognis dixit; et Thucydides, et
Philistus apud Clem. Alex. vi. Strom.
249.

8 *Regnum mortale lacesset Æternum*]

Talem Virgilius Junonem i. et vii.
Claudianus Alecto inducit i. in Ru-
finum: *συμφοραὶ γὰρ ἐθνῶν εὐωχία*
φαύλων δαιμόνων, ut ait Synesius de
Provid. 97. *Δεινότητα* vero habent
illa, quæ instar ἐπιφανήματος sequen-

Post Danaos, quibus usa fuit nostrisne triumphis 10
 Contendit, vincique negat? ruat ocyus ergo
 A cunis concessa mihi. Sic quæsta, quietem
 Invidet exiguam Priamo, raptumque sororis,
 Servilemque colum, et lacrymas objectat inultas.
 O hominum Superumque pater, si numina curas, 15
 Cur hominem plectis? miseræne quod incola terræ,
 Despicitur? certe lacrymis noctique dedisti
 Proscriptas a luce animas. Pater optime tandem
 Flectere, redde polo reduces, vel funera saltem
 Exilii tutare tui: cur impia sævit 20
 Alecto in miseros? cur Pergama dia fatigat,
 Tot Superis confisa suis? tolle, inclyta, tolle,
 Virgo, moras, nec passa premi, quas incolis, arces,
 Gorgone prætenta Stygias perstringe Medusas.

10 Ed. Basil. Spondan. et Mori *Post Danaos quibus usa fui*, n. §c.

//////////

NOTE

ti versu attexuntur, ut notavit magnus Scaliger in Poët. v. Sic Virgilius sæpe: 'potuisti linqnere solam, Crudelis?' 'Aurea subnectens exertæ cingula mammæ Bellatrix, audetque viris concurrere virgo.' Ita Hom. σχέρλιε.

19 *Vel funera saltem Exilii tutare tui*] Hominum nempe exulum. Ita 'conjugium' pro conjuge, Propert. Juvenal. ii. 'cœnam' pro cœnantibus. Papinius, 'ne quo convivia migrent,' pro convivis. 'Exodium' pro exodiario, Juv. Sat. iii. Papin. ii. Theb. 'turbataque mussant Concilia,' vi. 'erecto timeant spectacula voto,' pro spectatoribus. 'Matrimonia' pro uxoribus, Liv. lib. x. Suet. ii. etiam iv. Justinus Trogius iii. 'ut severius matrimonia sua viri coërcerent.' Sic 'carcer,' qui in carcere; 'ergastulus,' Lucilio, qui in ergastulo. Vide Scalig. ad Festum, p. 36. 'Consilia' pro consiliariis, Suet. in Ang. Adde

Casamb. ad Sueton. Scalig. in Triumviro Amorum, Bernartium in ii. lib. Thebaid.

22 *Tot Superis confisa suis*] Faventibus, et συναγωνιζομένοις, ut 'populo suo facere.' Aristophan. in Equitibus: ὡς σφόδρα συ τῶν δῆμον σεαυτοῦ νερόμικας. Hor. Epod. 9. 'ventus iturnus non suis.' Ovid. Met. iv. 'Vota suos habuere Deos.' Virg. xii. Æn. 'nec Dii texere Cupencium, Ænea veniente, sui.' Ovid. 'Audiant averso non meus aure Deus.' Et, 'Protinus ipsa meos anguror esse Deos.' Virg. 'non numine nostro.' Papin. paulo aliter Theb. xii. 366. 'quem temeraria quæris nocte mea?' Theb. xii. 611. aliter Œdipus de filiis, 'crudeles nimiumque mei.' Cornel. Severus, 'hic meus est, dixere, dies;' quod solæcum Porcellus arguebat Grammat. apud Senecam Suasoria 2.

Tolle . . . quas incolis, arces] Quia in fine i. dixerat, 'Arces Pallas habet.'

En aras, en thura tibi communia poscunt 25
 Nutrices scelerum Furiæ: noctisque tyrannos
 Exorare jubent cœlum inter mœnia clausum,
 Concives habuisse Deos. Hem linquet inultum
 Tisiphone, regique suo cultore negato,
 Quam dedit invidiam Phrygius luet. Ecce profundis 30
 Curarum furiis vigilique impulsa dolore
 Mens Priamum in diversa trahit: nunc Marte reposcit
 Hesionem, nunc bella timet. Sententia tandem
 Fortior inniti precibus, tentare Pelasgos
 Blanditiis: voce hac legatum Antenora demum 35
 Instruit, et parvo claudit mandata libello.
 Hactenus, invicti gens imperiosa Pelasgi,
 Libertas Asiæ nullis concussa vigebat
 Casibus: invidit solitum fortuna favorem,
 Et rerum decrevit apex: verum Hercule vinci 40
 Turpe minus, tantoque leves auctore ruinæ.
 Nunc quia conciliat humiles favor, exuo regem,
 In miseram descendo preces: sic India Bacchum,

NOTE

25 *En aras, en thura tibi*] In ora erat 'sibi,' quod melius.

27 *Cœlum inter mœnia clausum, Concives habuisse Deos*] Refer ad τὸ 'jubent:' vel in seq. versu lege, 'an linquet inultum Tisiphone,' et conjunge cum prioribus, concives nempe Deos cœlum quasi mœnibus clausum solos inhabitare, Furiis exclusis. Eo facit vs. 7.

29 *Regique suo cultore negato*] Plutoni.

40 *Verum Hercule vinci Turpe minus, tantoque leves auctore ruinæ*] Sic Tellus apud Ovid. 'clademque auctore levare,' et II. 'pœnamque levavit honore,' IX. 'Magnaque dat nobis tantus solatia victor.' XII. 'solamen

habeto Mortis, ab Æmonio quod sis jugulatus Achille.' Sic Virg. 'Æneæ magna dextra cadis,' X. Ita et VI. 198. 'Tantoque sub hoste Nulli turpe mori.' Capanens apud Papin. Theb. IX. 'ego vulneris auctor, Lætus abi, multumque aliis jactantior umbris.' Isidoro Pelus. IV. Ep. 27. φέρει γὰρ τινα φιλοτιμίαν τοῖς κεκρατημένοις ἢ τῶν κέκρατηκότων ὑπεροχῇ.

42 *Nunc quia conciliat humiles favor*] Idem cum isto Senecæ Thebaid. 'Miseros magis fortuna conciliat snis.' Papin. IV. Theb. 'seu quos movet exul, et hæsit Tristibus aucta fides.' Ψευδεγέσιππος, I. 'Alexandro ex ipsis sex millia sese adjunxerant, more quodam humani ingenii, astipulanti-

Sic Cyrum Crœsus, Tamirim sic, Cyre, rogabas.
 At si Parca prior, qua cœperat ire, mearet, 45
 Ipse orandus eram, geminumque impensus in usum
 Aut pacem regerem judex, aut prœlia princeps.
 Proh Superi, quæ dira orbem deludit Erinny's!
 Exieram miles, tractabam prœlia ductor,
 Victor eram: sed cur Eoo blanda triumpho, 50
 Si mœstos læto reditus, Fortuna, parabas?
 Hæccine post tantos mihi debita pompa labores?
 Sic metui tibi, Troja, dari, quæ læta parabas
 Cum redii? Sæva illa dies, semperque gemenda,
 Qua reduci primum patriæ mœstissima clades 55
 Visa, audita simul: melius, quem fecimus, hostis,
 Aut cui factus eram, vitam hanc tot tristia passam
 Rupisset gladio. Scepтрone et culmine regni
 Dulce frui? Sic, sic fratrum patrisque peremti,
 Sic raptæ memor Hæsiones? miserescite magni 60

NOTE

bus ad misericordiam rebus adversis.' Philo libro de judice, ἔλεος ἐπ' ἀτυχήμασιν, p. 577. Philostratus etiam scite, ὅσοι ἐν κοινωνήσῳσι συμφορῶν, ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, τὸν ἔλεον τοῦ ἐλέου ἀντιδιδόντες, in Heroicis, p. 656. Rhetores quoque cum Fabio aiunt 'favorem naturaliter pro reo facere:' et Gains D. de reg. juris 25. 'Favorabiliores rei potius, quam actores videntur.' Causas rei habes apud principem Philosophorum, Rhet. et probl. XIII. 29. Phocionis illud de favore et misericordia est insigne: οὐτ' ἐξ ἱεροῦ βωμῶν, οὐτ' ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀφαιρετέον τὸν ἔλεον. Stob. Serm. I.

44 *Tamirim sic, Cyre, rogabas*] Tomyris est Græcis: item Tibullo IV. 'nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe.' Circa vero obitum Cyri variant: Herod. in fine Cleius, illum in acie occisum, vult: Diod. Sicul. II. vivum captum et in crucem actum:

Xenophon in lectulo suo mortuum scribit, vel fingit potius, VIII. Philostratus in Heroic. ait Cyro ex Orphi capite Lesbium oraculum esse datum, τὰ ἐμὰ, ᾧ Κῦρε, σά. Cyrus ad regionem transtulit, quod ad genus mortis referebatur. Quod vero Cyrus Tomyrin rogarit, illorum nihil Herodotus et Diodorus. Ingenti vero ἀναχρονισμῷ Cyrum bello Trojano antiquiorem facit. Sed hæc licentiam προλήψει excusant Poëtæ. Vide Scalig. III. Poët. 49. Vossium in Rhetoricis v. 3. Tale quid in Sophocle illius Græcus interpret notat initio Trachiniarum 680. Posset etiam ἐπεμβολῇ ille versus includi et cancellari, ac si Poëtæ attribueretur illa comparatio cum ἀποστροφῇ.

56 *Melius, quem fecimus, hostis, aut cui factus eram*] His Græcos, illis Eoos Phrygas signat.

Myrmidonum proceres. Cæsum lugere parentem,
 Exhaustam vidisse domum, lapsosque penates,
 Sit satis: Hesionem lacrymis solatia tantis
 Reddite. Parva quidem posco, sed muneris instar
 Majoris, vitæ pariter, pariterque saluti 65
 Exanimem dabit. Sic postquam questus et ipsi,
 Et cui charta datur, tepidus fluit humor in ora.

Antenor, Zephyris blandum spondentibus æquor,
 Haurit iter: rapiensque ducis mandata per undas,
 Magnesii fines, Sparten prætervolat altam, 70
 Fatidicamque Pylon, paucis ubi tracta diebus
 Otia dequestus cedit: non Pelea magnum,
 Tyndaridas geminos, Pyliam flexere senectam
 Verba ducis: læti tandem Telamonis ad urbem
 Flectit iter, Lachesisque fugam vestigat in omnes. 75

Regia celsa nitet, complutaque murice multo
 Purpura Sidonios dispergit in atria luxus,
 Solemnem confessa diem, qua jungit herilem
 Juno torum: læto cuncti connubia plausu
 Concelebrant, populoque suo certamina prima 80
 Ventripotens ponit genius: cœnare decorum,
 Et mensas variare juvat: nec pocula desunt

NOTÆ

70 *Magnesii fines*] Lego, ut Lucretius vi. 'Magnesi flumina saxi.'

71 *Fatidicamque Pylon*] Cur *fatidica*: et quænam? tres enim cognomines in Pelopis ista insula. Prius Apollodorus i. me docuit: habitavit ibi Melampus vates: de quo mira inibi.

72 *Otia dequestus*] Moras nempe et comprehendinationes. Vide Caroli Paschali Legatum 36. Papin. i. 'similesque Notos dequestus et imbres.' Guntherus i. 'dequesti crudelia facta tyranni.'

75 *Lachesisque fugam vestigat in omnes*] vi. 770. 'Fati fuga sola timetur: quia legatus tutum iter et admissionem quærebat: solebant id facere

ramo oleæ velato lana. Luc. iii. 'cultique insigne verendo Vittatæ laurus et supplicis arbor olivæ.' Sic apud Virg. 'pacem præfatur olivæ.' Cum ambitu vide agentem de istac re Paschali De legat. 22.

76 *Complutaque murice multo*] Vid. i. 471.

81 *Ventripotens ponit genius*] Γαστριμαργος. Ita Papinius v. Sylv. 'ventriloqui,' ἐν γαστριμύθων σωμασκίαν, vero non inscite describit.

82 *Et mensas variare juvat*] Satin' caute, pro isto quidem sæculo? nisi per mensas, ut ait Ovid. ix. Metam. 'felicia poma secundas,' τραγήματα et μελίπηκτα intelligit; quod non vi-

Fœcundam factura sitim : repetisse voluptas,
 Et vires conferre libet : civiliter ipsi
 Indulgent proceres cyathis, bibulique clientes, 85
 Heus Hymenæe ! sonant, et in aurea pocula fusi,
 Invitant sese pateris : plebs mixta Britanni
 Certatura sibi, longique potentior haustus,
 Plebeios gaudet calices et sobria vina
 Regali mutasse mero : redimitque voluptas 90
 Rara moras, nec cessat hians, dum pectore victo
 Lingua fluat, crescant lychni, vestigia nutent.

87 *Tyrannis* Dresem. Vide not.

NOTÆ

detur ; vel pro ferculis, ut Claud. 2. in Entrop. 'corruptasque dapes variasse decorum : ' de qua re Casaub. in August. Suet. 100. Ita 'mensas variare,' esset *παράθεσις* vel missus (Suet. nominat 'fercula') mutare. Mensas vero in dapsilioribus conviviis et Romani et Græci variabant : eratque etiam altera esculentorum, eaque duplex ex carnibus et fructibus : altera poculentorum : qua de re Casaub. ad Athen. xi. 2. Plutarch. in Agide et Cleomene. Ovid. 'Mensaque purpureos deserit alta viros.' Sic Cleopatra, apud Plin. ix. 35. unio-nem haustura, 'mensam secundam' inferre jubet. Vide Lips. ii. Elect. Victor. Var. Lect. i. 1. Salmuthi et Pancirol. de cibo capiendo 503. *ἐναλλάττειν τράπεζαν* etiam Chrysostomo usitatum, Homil. 4. 72. ad populum Antiochen.

87 *Invitant sese pateris : plebs mixta Britanni*] Gnil. Cambdenus, cui nomen et famam restitutam Josephus hic debet, in sua Britannia, p. 33. ita scribit : 'Quod vero Britannos una cum Hercule in Hesiones raptu affuisse colligatur ex his Cornelii, ut existimant, Nepotis, versibus, dum

nuptias Telamonis et Hesiones describit, 'et in aurea pocula fusi, Invitant sese pateris, plebs mixta Britanni,' &c. Plane poëticum est.' Hactenus ille. Dares Phrygius, eujus vento Noster navigat, nihil de Britannis, Dictys, ad quem interdum respicit, tantumdem. Quinam vero Britanni in aula Telamonis ? vel quis Brutus inibi ? (nam a Trojano quodam Bruto deducere quosdam novi) a quo Britannis concilium nominis ? *λήροι λήρων, καὶ φλήναφοι μακροί !* qui facile excluduntur, si legas et interpungas mecum, 'plebs mixta tyrannis : ' *ἀρχαϊκῶς*. Firmant id sequentia, 'Plebeios gaudet calices et sobria vina Regali mutasse mero.'

90 *Redimitque voluptas Rara moras*] Papin. Theb. vii. 'Præcipitant redimuntque moras.'

92 *Lingua fluat, crescant lychni, vestigia nutent*] Id scilicet lucrificiunt non *ἀκροώρηκες* et *ἀκρομέθυσοι*, sed Furii illi bibaculi, *κυλικῶν ἐρέται*. *Οἶνος γὰρ οὐκ ἔχει πηδάλια*, ut est apud Athenæum, *διθυρον τὸ στόμα ποιεῖ*. Et, ut scite dictum, *ἀνὴρ πῖων τὸν οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος, Σκυθιστὶ φωνεῖ, μὴδὲ κάππα γινώσκει*. Lucret. iii.

Cetera multiplici lascivit curia plausu :
 Pars syrtis, pars grata lyris, pars ore canoro
 Nativas ostentat opes, contentaque nervis 95
 Arteriæ, non artis opem, non carmina nervi
 Ad vocis mendicat opus : se quælibet ornat
 Musa libens, quæ voce placet, quæ dote superbit.
 Non tamen indulgent studiis communibus omnes :
 Ætatum parium similis concordia : narrat 100
 Cum sene canicies, ludit cum pube juventus.
 At moduli alternat libamina prima Choraules
 Prævius, et docilis hoc explicat ore choreas :

NOTE

Præpediuntur 'Crura vacillanti, tardescit lingua, madet mens, Nant oculi.' Gemina apud Senecam Epist. 83. Et Bacchylides II. apud Athenæum γραφικῶς. De Ebrietate vero vide Basilii Orationem, Philonem περὶ φυτουργίας, et lib. singulari περὶ μέθης, Clem. Alex. II. 2. Plin. XIV. 22. Stobæum de Ebriet. Chrysost. ad populum Antiochen. Homil. I. et in Epist. ad Rom. qui ὑγρὸν βίον et διακεχυμένον toties et jure merito Homillius suis auro contra differt. Vestigia nutent] Papin. Theb. IV. de eadem re, 'succiduique gradus.' Anthol. IV. μεθυσφαλὲς ἔχνος ἐλίσσει.

94 Pars syrtis, pars grata lyris] Σურτὰ refero ad tubas ductiles: ὄργανα ἐνταῦτὰ nominat Nicomachus Gerasenus Musices I. 65. Sacræ literæ frequenter, ἐν ὄργανοῖς, κερατίναις.

Pars ore canoro Nativas ostentat opes] Assam scilicet vocem, quam Arist. VIII. Polit. 5. ψιλὴν: distinguit enim pluribus inter φῶδην et ἀλλησι, ut et Fulgent. III. Mythol. de Apolline et Marsya. Longus II. Pastoralium, ἡ μὲν ἦσεν, ὅδ' ἐσύρισεν. Phrynicus, ψιλὸς αὐλητῆς, assus tibicen, p. 29. De assa voce vide Conject. Scalig. 121. Varronem in Logistorico, 291.

96 Contentaque nervis Arteriæ] Ἀρ-

τηρία. Itaque per συνέπειαν trisyllabum erit; ut Horat. 'luscinia,' et vindemiator. Ita in veteri epigrammate apud Plinium XXXV. 10. 'Marcus Ludius Elotas Ætolia oriundus.' Vide VI. 384. et infra 126.

100 Narrat Cum sene canicies] Garriri malim, λεσχηνέεται, λαρυγγίζει, quod solet fieri ἐν ἐπικυλικαῖς λόγοις, ut Græci vocant. Casaub. Athen. I. Ita Horat. 'garrire libellos.' Propertius, 'quam multa apposita narramus verba lucerna,' quod Suetonio in Aug. 'summissim fabulari.' Long. Pastoral. II. 2. καὶ οἶον δὴ γέροντες ὑποβεβρηγμένοι πρὸς ἀλλήλους πολλὰ ἔλεγον.

102 Choraules Prævius] Qui τῷ χορῷ ἀλλεῖ, ad chorum tibia canit: alius vero qui digitis chironomus et pedibus gestiens voce tibiarum et fistularum sonum imitatur. Sidonius, 'date ravulos choraulas,' &c. Vide Scalig. ad Propert. 284. Ita λυρωδὸς, qui lyra, ἀλωδὸς, qui ad tibiam. Vide eundem in Ensebianis Animad. 155. et proluxe etiam Casaub. ad Athen. XIV. 2. 562. 'Malus choraules, bonus symphoniacus.' Augustin. Arist. 8. Polit. 6. tanquam rarum notat, ἐν Λακεδαίμονί τις χορηγὸς αὐτὸς αἴλησε τῷ χορῷ, erat enim id Choraule.

Plaudite, concives, Salaminæ ditis alumni,
 Plaudite: victori nubet Priameia nostro 105
 Hesione: clamant una, feliciter, omnes;
 Congeminantque iterum, feliciter. Ille canoros
 Concilians in plectra modos, his exit in aures:
 Quid gentis Danaæ proavos, quid prisca stupemus
 Prælia? miremur potius, quem protulit ætas, 110
 Qua fruimur, rerum patrem, mundique patronum
 Amphitryoniaden, axis quem laudat uterque;
 Cujus opem sævos debellatura Gigantes
 Astra petunt, geminoque armari fulmine poscunt.
 Hunc non Juno ferox, non accusator iniquus, 115
 Non labor exhaustit: redolent cunabula prima
 Vix ortæ virtutis opus: Nemeæus adultos
 Expavit terror humeros: Erymanthus abacto
 Respiravit apro: victricis victima clavæ,
 Absolvit Creten taurus: dux flebat Hiberus, 120
 Damantis quas Cacus opes absconderat antris:
 Non angues Lernæ reduces, non Cerberus ingens,

116 *Cunabula primum* Ed. Basil. Spondan. et Mor.—121 *Clamantes, vel damntis*, Dresem. Vide not.

NOTE

107 *Congeminantque iterum, feliciter*] More veterum. Juven. Sat. II. in simili re, 'dictum, feliciter.' Phædrus v. 'Feliciter, succlamant ipsi principes.' Sen. Ep. 67. 'feliciter quod agis.' Ita in re adversa, 'Vellem quæ velles.' Horapollon in nuptiis a Græcis acclamatum scribit, ἔκκορι, κορι, κορώνην, I. 8. Vide inibi Mercerus 136. De formula vero 'feliciter' Brisson. VIII. Muret. IX. 8. Turneb. xv. 17. Guntherus IV. 'Acclamante viro faustum feliciter omen.'

116 *Redolent cunabula prima Vix ortæ virtutis opus*] Antea I. 'Cælestes docui mecum vagire Dracones.' Apollod. II. Plant. in Amphit. Hyginus in Hercule, 30.

121 *Damantis quas Cacus opes absconderat antris*] 'Clamantes' legebam 'opes,' de bobus mugientibus intelligens: rectius fortasse 'Damntis.' *Absconderat antris*] Vide VI. 870.

122 *Non angues Lernæ reduces*] Ἀναφρομένους, παλιμβλάστους, ut ait Apollod. lib. II. Ovid. 'Vulneribus fœcunda suis erat illa.' Item ex eadem fonte, 'Crescentemque malo domui,' IX. Met. Eodem libro, 'nec profuit hydræ Crescere per damnum.' Minutius Felix in Octavio, 'et hydram felicibus vulneribus renascentem.' Vide etiam Nazianz. Epist. 127. Ovid. d. I. centum illi capita dedit. Apollod. octo mortalia, unum ἀθάνατον. De ὕδρα σοφιστρία Plato in Euthydemo.

Non Lapithæ domuere virum : vigilata draconi
 Poma tulit : pestem Libycam libravit in auras ;
 Edocuitque hostem nocituris artibus astra, 125
 Qui quondam geometer erat ; Achelous in armis,
 Nessus in effugio, nimis effugisse queruntur.
 Odrysius mactavit equos, revocavit ab armis
 Hippolyten, domuitque fero Stymphalidas arcu.
 Nec solum tibi se tellus, sed sidera debent : 130
 Vector eras, et vector eris : da, maxime, felix
 Auspicium, lætum tribuas nubentibus omen,
 Et prosit cecinisse tibi. Si jusseris, ibunt
 Monstra procul, ridebit Hymen, vinoque favebit :

NOTE

124 *Pestem Libycam*] Antæum. Lucanus proluxe iv. 'Edoenit hostem astra,' quod addit, concinnum est, quia, ut Aratus auctor est, Hercules a Chirone Astronomiam didicerat. Apollod. ii. ἀράμενος ἔγκασι μετέωρον θλίψας ἀπέκτεινε. Mythologia eleganti monstra illa ad affectus applicat Heraclitus, Epist. 1. ad Hermodorum.

126 *Qui quondam Geometer erat*] Ex Geometra factus Astronomus, dum matrem nequit 'extrema contingere planta,' ut ait Papinius. Syllabæ quantitati forsitan non consuluit. Sidonius tamen, 'Tractator Geometra Musicusque.' Juvenal. 'Grammaticus, Rhetor, Geometres, pictor, Alipites.' Excusari possunt talia vel συνεκφωνήσει, de qua antea lib. hoc v. 95. vel si deducas a γέα, qua de Micyllus ii. p. 211. vel denique exemplis, ὀρέιχαλκος, πλειάδες, εἰάρινος, σολοικισμός, αἴλουρος, Φάλακες, Κιθαιρῶν, de quibus vide Joseph. Scaliger. ad Anson. i. 22. et 28. ii. 21. Casaub. ad Athen. vii. 13. Frequens præterea Latinis aliter nomina terminare, quod vel ex uno, sive is Corn. Nepos, sive Æmilius Probus, apparet : ille enim Periclus, Neoclus, Proclus, Datamus, quæ Græcis Περικλῆς, Νεοκλῆς, Προκλῆς,

Δατάμης. De Antæo et Hercule plura apud Philost. 2. εἰκόνων. Diod. Sic. iv. Biblioth. et Fulg. Mythol. iii.

127 *Nimis effugisse queruntur*] A vivis ad mortuos, quæ maxima est fuga. Vide Ov. ix. Metam. ubi Hercules inclamans Nessum, 'non tamen effugies;' et Cointus vi. in eadem re, κείνης ἐκπροφυγόντα μάχης. Sic Lucret. v. 'vita fugienti.'

130 *Nec solum tibi se tellus, sed sidera debent*] Ovid. Epist. Deianiræ, 'se tibi pars terræ' (vel, pax) 'tibi se tota æquora debent.' Innuit autem Herculis laborem, cum Atlantis supposititius vel optio in cælo fuit ferendo; de qua re in fine i. 530. Clem. Alex. 'Ἡρόδοτος δὲ τὸν Ἡρακλέα, μάντιν καὶ φυσικὸν γινόμενον, ἱστορεῖ παρὰ Ἄτλαντος τοῦ βαρβάρου τοῦ Φρυγῆς διαδέχεσθαι τοὺς τοῦ κόσμου κίονας. αἰνιττομένου τοῦ μύθου τὴν τῶν οὐρανίων ἐπιστήμην μαθήσει διαδέχεσθαι.

131 *Vector eras, et vector eris*] Respectu cæli, ejus tibicen et destina πρὸς καιρὸν fuit, fortasse tolerandum : monstra tamen omnia quæ confecit, Victor legendam, clamant. Plures Herculis labores enumerat Sidon. Apollin. car. 9.

- Jam tua sic Hebe pariat Saturnia cœlo, 135
 Et nostro nova nupta duci. Plaudentia rursus
 Tecta sonant, festoque favet plebs læta tumultu.
 Sola tamen duro turbat convivia vultu
 Hesione, spernit plausus, oditque faventes, 140
 Nil titulis permota suis, non dote superba,
 Non cultus mirata novos, sibi capta videri,
 Mœsta queri, et quoties sibi plaudit regia, nomen
 Reginæ captiva pavet, nec libera fidit,
 Sed jussa in thalamos timide ventura coactos.
 Cumque aliis modulentur aves, quæ conjuga fata 145
 Exhilarant meliore lyra, sibi credula fingit
 Noctivagas ululasse striges, bubone sinistro
 Tecta premi, Stygioque satas Acheronte sorores
 Funestas gessisse faces. Heu cæca futuri,
 Quam sævum patris paritura nepotibus hostem ! 150
 Quinetiam oblatos calices, oblata recusat
 Cymbia : nunc tacito perfundit pocula luctu,
 Et lacrymas bibit ipsa suas, segnique morantes
 Crescentesque cibos gustu jejuna fatigat.
 Tristior interea Phrygius delabitur hospes 155
 In portus, Salamina, tuos, ramoque verendus
 Palladio celsas subit arces. Cetera nosse
 Curia cunctatur, concivem sola Phrygemque

138 *Tristi* Ms. marg. *luctu* Ms. marg.—146 *Expirant* Ms. marg.

NOTÆ

140 *Nil titulis permota suis*] Regi-
 næ et sponsæ.

147 *Noctivagas ululasse striges*] Pa-
 pin. 'Nocturnæque gemunt striges
 et feralia bubo.'

150 *Quam sævum patris paritura ne-
 potibus hostem*] Ajacem Telamonium,
 quod vi. res probat, non Teucrum,
 ut Apollodori verba sunt II. 111. quæ
 glossema redolent. Hyginus etiam

fab. 89. Teucrum ex illa natum ait,
 Ajacem vero ex Peribæa, fab. 97.

151 *Oblata recusat Cymbia*] Pulchre
 ἐτυμολογεί magnus Cæsar Scaliger in
 isto vocabulo, Epist. 26. cymbium
 ὡς ἐπὶ κύμα βαῖνον, a quo non ablu-
 dit auctor Etymologici.

153 *Et lacrymas bibit ipsa suas*] Ita
 Psal. 102. τὸ πῶμα μου μετὰ κλαυθμοῦ
 ἐκίρων.

Agnoscit nova nupta virum, pudibundaque vultum
 Flectit, et orantem miratur talibus illum : 160
 Inclyta sceptrigeri proles Jovis, et minus uno
 In natum perducte gradu, reverende Pelasgis
 Justitia, belloque potens, tibi supplicat omnis
 Cum duce Troja suo, Telamon : miserescite cives,
 Tuque prior : non tot terraque marique labores 165
 In cassum fluxisse sinas. Post aspera multa
 Huc tandem huc veni : cerno quam quærere jussus
 Hesionen : cerno : non hæc commercia certe
 Juno probat : victore suo captiva fruetur ?
 Flens hilari ? famulans domino ? vel barbara Græco ? 170
 Redde magis : tot vestra nurus Europa superbas,
 Tot celebres habet illa faces : melioribus ortam
 Quære aliam fatis : hæc edita sidere diro
 In raptus damnata fuit, facilisque vel omni
 Præda venit, semperque suis rapienda minatur. 175
 Noverat Argolicas Alcides, noverat alter
 Cum Polluce error, novit cum Nestore Peleus,
 Cum levis ascensu facili tibi præda daretur
 Hesione, meque haud fines trusisset in istos
 Infelix Priamus, si quis de gente superstes 180
 Cognata patriæ pensaret damna ruinæ :
 Hanc tibi, non Superis, animam debere fatetur,
 Quam sibi servatam gaudet : sibi ? sed Telamoni,

183 Q. s. s. non g. sed T. Mor.

NOTE

161 *Minus uno In natum perducte gradu*] Silius viii. ‘Sed genus admotum Superis, summumque per altos Attingebat avos cælum.’ Papin. ii. Theb. ‘procerum manus omnis, et alto Quis propior de rege gradus.’

176 *Noverat alter Cum Polluce error*] Id est Castor, *μετωννυμία*, propter *διδύμων*, qua faciem, qua mores, similitudinem. Virg. x. ‘simillima proles Indiscreta suis, gratusque parentibus error.’ Silius iv. de eadem re, ‘elusit dubios error;’ et Lucanus iii.

606. ‘Agnorunt miseri sublato errore parentes.’ Plura habes apud Casperium Gevartium in Sylv. Papin. i. 2. 120. Qui alterius vero faciem exscribit, illum poëtæ *mentiri* dicunt, ut Silius ii. ‘fratrem mentite Lycorma :’ ad quæ plura Heinsius. ‘Mentiri minas’ idem Silius, pro simulare xiii. Prudentius, Peristephanon x. 290. ‘Lapis severa fronte mentitur minas.’ Ita Tertull. i. De cultu fœminarum, ‘sororem mentitus Saram.’

Dic potius, subicit Telamon, invitaque flentis
 Oscula prædatur, et in hos, ait, ire lacertos 185
 Emerui gladio. Sic interfatur, et illud
 Dircaëum memorat, teneo longumque tenebo.

Pulsus abit Phrygius, relegensque quod hauserat æquor,
 In patrios delatus agros, iter explicat omne
 Civibus: Hesiones thalamos, et nulla Pelasgos 190
 Jura sequi, bellumque hortatur. At æger iniqua
 Suspicionem Paris: Ne credite, ludimur, (inquit,)
 Dardanidæ! miror hilarem: sibi commodus uni.
 Non sperata refert, non quod commune decorum,
 Molitur speciale bonum. Male publica curat, 195
 Qui sua pluris habet: gelidoque hand utitur ense

195 *Molitus* ed. Basil. Spontan. et Mor.

NOTÆ

186 *Illud Dircaëum memorat, teneo longumque tenebo*] Eteoclem Statii Papinii δακτυλοδεικτεῖ, cujus hæc verba ad Tydeum Polynici regni alterna jura poscentem, Theb. II. 'Quæ sors justa mihi, quæ non indebitis annis Sceptra dicavit honos, teneo longumque tenebo.' Silius quoque III. 'tenet, longumque tenebit, Tarpeias arces sanguis tuus.' Virg. 'sedet, æternumque sedebit, infelix Theseus.' Papin. Theb. VIII. 'teneo æternumque tenebo.'

191 *Æger iniqua Suspicionem Paris*] Mensuram secundæ syllabæ migrasse videbitur, cui illud Martialis in mentem venerit, 'Oblinitur minimæ si qua est suspicio rimæ.' Syri, 'Ad tristem partem strenua est suspicio.' Vir optimus Henricus Smetius et Pincierns hoc versu tanquam tibi-cine secundam in 'suspicio' brevem probare volunt, idque nomine Cornelii Nepotis ante Christum scilicet nati errore passivo. Sed recte summus ille dictator Jnl. Cæsar Scaliger, qui brevem συγκοπῆς, longam συναιρέ-

σεως beneficio agnoscit: est enim ἀναλόγως suspicitum, suspicitio. Male itaque concludit ὁ μακαρίτης Taubmannus, ex Scaligeri sententia illam tantum produci: male etiam, immo ridicule, qui in aliis auctoribus pro 'suspicio' legunt 'suspectio.'

195 *Molitur speciale bonum*] Intus canit, σφετερίζει: nam, ut Claudianus ait, 'levius communia tangunt,' III. de Raptu Proserp. Arist. I. Cæcon. 6. οὐδεὶς ἐπιμελεῖται δμόρους τῶν ἀλλοτρίων καὶ τῶν οἰκείων. Idem Isæus: οὐδεὶς ἄλλους περὶ πλείονος ἑαυτοῦ ποιεῖται. Orat. II. 44. Isidorus Pel. IV. Epist. 67. ἐπειδὴ τὸ ἑαυτῶν εἶδον, τὸ τῶν ἄλλων παρεῖδον, quæ sequenti γνώμῃ exprimitur. Prosper Aquitan. De Provid. 'quod speciale bonum est hominis.'

Male publica curat, Qui sua pluris habet] Λόγῳ πολίτης ἐστὶ, τοῖς δ' ἔργοισιν οὐ. Eurip. Vide insignite ea de re Lycurgum Orat. contra Leocratem, 161, &c. Tales Lucilii apud Nonium ἰδιώτας nominavit, sibi tantum, non plurimis utiles.

Saucia proximitas. Mihi classem ac vela parate :
 Ibo, ibo : non me, pavidus quas objicit Hector,
 Terruerint Syrtes, non arma adversa, vel hostes,
 Non aditus in regna graves : mihi numen ab alto 200
 Indulget, dictatque vias, spemque addit ituro.
 Mira quidem, sed vera, duces, advertite, pandam.
 Desertura virum flebat Pallantias ortum
 Processisse diem, sed jam maturior æstus
 Solverat argentes lacrymas ; me dulce trahebat 205
 Certamen nemorum, populari lustra, fugaces
 Indagare feras, facilique instare molosso.
 Ocyus exciti, qui casse, vel ore, vel aure,
 Fraude, sono, sensu, ludentes prælia, casse
 Fallunt, ore cient, vestigant aure ; simulque 210
 Invadunt saltus : me nutu numinis error
 Devius in spatium seductius, in nemus altum
 Egit, venarique dedit secreta Dearum.
 Idæi regina sinus dignissima Phœbo
 Laurus inoffenso frondosum vertice crinem 215
 Explicat, et nemoris proscripta plebe minoris,

NOTÆ

203 *Desertura virum*] Sequitur περιβόητον illud bubulci iudicium, cuius immemorem Homerum dicit Macrobius v. 17. et cum illo Meursius : cum Iliad. ω. 851. diserte id exponat. Fabulæ involucrium et interius cerebrum vide apud Meursium Comment. in Lycophr. Cassandr. 125. Fulgentium II. 2. et II. de Peleo et Thetide. Cælius Rhodig. XIX. 19. Isocrates in Encom. Helenæ θεοκρίτου, ut nominatur a Sinimia Rhodio, illius meminit, et Paridis partes agit : Dio etiam Prusæus. Vide etiam Plutarchum in vita Homeri, Eurip. in Helena, Lycophronem, Clem. Alex. Protrept. 16. Hyginum fab. 92. Lucianum θεῶν κρίσει, Dialogo Panopes et Galenes, Charidemo, et convivio Lapitharum. Meminerunt etiam Herodotus, Thu-

cydides, aliique innumeri. Iudicium in Antandro factum vult Strabo, Ovidius in Ida, et Seneca initio Troadis. Describit illud ἐν παράδῳ Silius VII. prolixè Lucianus dicto loco, et Coluthus, De raptu Helenæ ; sed reptilis illius conatus nihil ad nostrum.

Flebat Pallantias] Illud propter rem, vel pruinam, unde et *argentes* addit lacrymas : ita VI. 370. super obitu Memnouiis vide Gifanium in Indice Lucret. in *flere*. Pallantias Ovid. xv. et IX. est Aurora, Pallantis soror, qui ex numero Gigantum : Hyperionis filia Hesiodo.

216 *Prospecta plebe*] Sic IV. ‘proscriptoque Noto ;’ et V. ‘Nox aperit proscripta diem.’

Sola viret, nullique suas communicat umbras :
 Cetera Cyrrhæam veneratur sylva juventam,
 Celsum summittens apicem, longèque reducta
 Majorem temere poscentes aëra frondes 220
 Castigat, metuitque sacris occurrere ramis.
 Huc Deus, aut casus, certe gratissimus error,
 Pertulit, ereptum sociis ; hac lætus in umbra
 Mirabar laurum vivacis lege juventæ
 Nil Jove mutato passam : mirabar et Eurum 225
 Murmure adulantem foliis, et frondibus auram
 Secretum spirare suum ; cum languida sensim
 Fur oculi somnus invitans otia, blandum
 Pectoris elusit studium, curasque fefellit.
 Sic caput herboso projectum cespite fultus, 230
 Delicias hausi Superum : nec frivola suctus
 In plebem lusisse sopor, sed somnia regum
 Dignatus subiit : magni mox nupta Tonantis,
 Et Venus, et Pallas sese languentibus ultro

NOTE

222 *Gratissimus error*] In libris erat 'gravissimus.' Horat. Epist. II. 'Et demtus per vim mentis gratissimus error.'

226 *Murmure adulantem foliis*] Sic 'Zephyri motantes,' apud Virg. Eclog. v. ὑπαικάλλοντες μελίσδονται Theocrito : unde et ait ὕδατος ψιθύρισμα. Aristoph. Nub. 1008. πλάτανος πτελέα ψιθυρίζη. Aus. 'Cumque suis loquitur tremulum coma pinea ventis.' Terentianus Maurus, 'Pinea brachia dum trepidant, Audio canticulam Zephyri.' καινώς, ἀλλ' οὐ κενῶς. Ita Catull. et Claud. 'nutantes Platani : 'nutant ad mutna palmæ Fædera :' ita canes apud Lucret. 'gannitu vocis adulant.' Ovid. XIV. Metam. 'perque ferarum Agmen adulantum.' Homer. Οὐρήσιν μακρῆσι περισσάινοντες ἀνέσταν. Similis ventorum lene susurrantium

descriptio est apud Chrys. in Acta, Hom. VI. 495. οὐ γὰρ ὕρνιθες φῶδικοί, &c. Synesium Ep. 114. Eodem modo Catull. de fluctibus : 'ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.' Ovid. 'et in alludentibus undis.'

228 *Furo oculi somnus*] Cicero, 'Somnus perfugium laborum,' II. Divinat. Pindarus ὕπνος γλυκὺς σύγκοιτος. Pyth. Od. 9. Coluthus, νύξ δὲ πόνων ἄμπαυμα, nox perfugium laborantium. Sil. 'Nox somni genitrix.'

232 *Somnia regum Dignatus subiit*] Vide Artemidorum Daldianum I. 3. et 7. item III. 61. apposite item Nicephorum Gregoram commentar. in Synesii librum de Insomniis 355. &c. et Rigaltium in Artemidori librum primum. Recte vero Philo De Abrahami migrat. τυφλὸς ὕπνος, δὲνωπὸς ἐγρήγορσις, p. 530.

Ingessere oculis : quarum quæ maxima fando 235
 Vix bene maturam visa est solvisse quietem :
 Venimus in saltus Phrygios, o Dardane, veni
 Magni nupta Jovis, venit Mavortia Pallas,
 Venit blanda Venus : gratare en noster alumnus,
 Quod dare Parca neget, timeat promittere votum, 240
 Sidereæ libram formæ dedit ipsa Tonantis
 Unica, quæ trini dispenso fœdera regni,
 Cui parent undæ Neptuni, Tartara Ditis,
 Astra Jovis. Non si laudor censore caduco,
 Indignor, non grata minus reditura Tonanti, 245
 Si nostro dubius hæsit mortalis in ore.
 Quod longum est, mirantis erit : neu forte putetur
 Mendax, quem debet famulatrix fama favorem,
 Quod rarum Superis, nudos en aspice vultus :
 Talis in amplexus venio Jovis. Ergo quis ausus 250
 Pallada Gorgoneam, bellatricemque Medusam,
 His conferre genis ? Non sic pudor exulat omnis,
 Ut populi terror, vulgi fuga, bajula lethi,
 Quod terret, placuisse velit : vis dira doceri,
 Diva tamen dictura fui : non hic opus ense, 255
 Angues tolle tuos, armatos exue vultus,
 Da facilem visu faciem, frontem exere, cedat
 Cassis, et inclusum sine respirare cerasten :
 Detege quod galea horrendum, quod parma pudendum

NOTÆ

237 *Venimus*] Junonis hæc oratio
ὀγκώδης : Palladis, *δεινὴ καὶ ἀνδρώδης* :
Veneris, γλαφυρὰ καὶ χαρίτων πλήρης :
 idque ex decoro personarum, qua de
 re post Arist. in Rhet. Demetrium,
 Hermogenem, multa Jul. Cæsar Scali-
 ger, III. Poët. et alibi passim.

241 *Sidereæ libram formæ*] Ita Mi-
 nutius Felix, ‘libram teneas æquissi-
 mi judicii.’

249 *Nudos en aspice vultus*] Apud
 Lucianum, *ἐν θεῶν κρίσει*, omnes se
 exaunt : apud Nostrum Venus tan-
 tum post alloquium.

Delph. et Var. Clas.

253 *Bajula lethi*] *Θανατοφόρος ἡ θά-
 νατον ἀχθοφοροῦσα*, ‘gerulus nuncio-
 rum’ et ‘fallaciam ferre,’ Plaut.
 Pseud. Sen. Epist. 123. ‘verba ges-
 tare et vitia.’

258 *Et inclusum sine respirare ce-
 rasten*] Angues ex capite Medusæ,
 quos adverso pectore gestabat, ut
 habet Ovid. in fine IV. *Metam. Apoll.*
 11. ‘*Ἀθηνᾶ δ’ ἐν μέσῃ τῇ ἄσπιδι τῆς Γορ-
 γόνος τὴν κεφαλὴν ἔνεθηκε.* Prud. *περὶ
 στεφ.* 275. ‘Et dum Minervæ pectus
 hydris asperat.’

Dict. Cret. &c.

2 D

Occulit, atque aude præconia vera mereri. 260
 Hiene nitor Chalybis, hoc aurum hostile decoris
 Extorquebit opem? Nescis, sævissima, nescis:
 In Chalybe horror inest, in casside fulgurat aurum:
 In capulo crudescit ebur: sic docta minaces
 Delicias affert, et vult placuisse Minerva. 265
 Tune Jovem mentita patrem? qua pellice nostra
 In lectos audente suos? sed matre carere
 Creditur. O Superum pudor, hæcne animosa superbit
 Solius meminisse viri? dicique virago
 Emernit? Certe Superos invisa fatigat, 270
 Mortales consumit. At est Mavortia, dicunt:
 Ergo mares vorat. At Pallas, sit: sed quia pallet,
 Vel quia Pallanti jugulum scidit: hinc color, inde
 Dextra nocens nomen alterno jure meretur.
 Tuque, sed o facinus, tune, inquam, prodiga sexus, 275
 Fœmina plus, quam jura sinunt, et mollior æquo,
 Tune ergo Venus, ausa venis in præmia formæ?
 An nescis cui jura petis communia? Sed quis
 Credet? tot Juno similes habet: unica quondam
 Et nullis æquanda fui: cum provida mundum 280
 Dirigeret Natura suum, sine conjuge conjux
 Stabat, et in florem cultu crescente severum
 Stabat adhuc, cum sic mater Natura: Quid hæres,

261 *Hic aurum* ed. Basil. Spondan. et Mor.—267 *In luctus* ed. Basil. Spondan. et Mor.—276 *Sinant* ed. Basil. Spondan. et Mor.

NOTÆ

264 *In capulo crudescit ebur*] Vide iv. 190.

267 *Sed matre carere Creditur*] Exponit in sequentibus vs. 365. Philo refert ad septenarium numerum illud de patrima virgine, Κοσμοποιίας p. 17.

273 *Vel quia Pallanti jugulum scidit*] Ante enim Tritonia dicta. Festus tamen: 'Pallas Minerva est dicta, quod Pallantem gigantem interfece-

rit, vel, sicut putabant, quod in Pallante palude nata est.' Arnob. iv. 'Nam Minervam me esse genitore ex Pallante procreatam, testis est omnis poëtarum chorus, qui Palladem me nuncupat, derivato a patre cognomine.'

276 *Fœmina plus, quam jura sinunt*] Velleins ii. 'otio ac mollitiis pæne ultra fœminam fluens.'

Cœli hæres? quod poscis habes: hæc sanguine juncta,
 Junctior amplexu: soror est, conjux erit, una 285
 E numero selecta tibi, una, sed unica, cujus
 Nec similem memoret tellus, nec sidera norint.
 Absque pari parit illa tibi. Sic fata negantem
 In fratris cupidi dedit oscula: conscius ille
 Optati sceptrum tribuit commune sorori. 290
 Ergo eat et vultus nostros Erycina lacessat:
 Nuptum ivi selecta Jovi: sed fallitur, isset
 Diva Paphi potius: quoniam ortus nacta serenos
 Concrevit spumante freto, cæsisque pudendis.
 Hæc patrem factura Jovem, tibi, bellice Mavors, 295
 Et populo pareret: hac anceps ætheris hæres
 Aurea degeneri violaret regna metallo.
 Quique nec indicio Phœbi, nec vindice textu
 Securam potuit noctemque fidemque mereri
 Lemnius, ultum iret alieni probra pudoris 300
 Lemnius, et proprios non suspiraret amores.
 Ut Phrygium sileam, quis vulgatissima nescit
 Furta Deæ? sed blanda, sed alma, sed aurea necit
 Blanda dolos, alit alma malum, petit aurea donum.
 Olim, nam memini, certandi sola potestas 305
 Cum Jove nostra fuit: ubi tunc Venus, illane venit
 Tertia? ubi Pallas? an quarta jussa veniret?

304 *Dolis Mor.*—307 Sic ed. Basil. *q. ut jussa v.* Spondan. et Mor. V. not. inf.

NOTÆ

285 *Una E numero selecta tibi, una, sed unica*] Egregia, sine exemplo priva, ἀγαπητή. Ita Catullus de Cæsare: ‘Imperator unice.’ Festus: ‘Thalassium virgo unice pulchritudinis.’ ‘Sardanapalus unice luxuriæ.’ Plant. in Bacchid. ‘unice unum plurimi pendit;’ et alibi, ‘uno magis unicus.’ Ita Noster, v. ‘ruit unicus ille, Laodamia, tuns.’ Gifan. Ind. Lucet. in *sagax*. Queroli auctor: ‘me reliquit solum atque unicum.’

294 *Concrevit spumante freto*] Infra 430.

296 *Et populo pareret*] Πάνδημος Ἀφροδίτη.

297 *Aurea degeneri violaret regna metallo*] Ipsa, ait, maris, non cœli progenies, hybridis et insitiis illis cœli et Deorum majestatem deterit.

302 *Quis vulgatissima nescit*] Πολυθρύλλητα καὶ καθημαξευμένα.

307 *An quarta jussa veniret*] Lego *injussa*, vel *et jussa*.

Tiresia certe steterat sub iudice Juno.
 Sed taceo, tu, Phryx, potior, tu disce mereri
 Junonem quæ sceptrâ ferat, quæ commodet aurum. 310
 Tot mundus miratur opes, tot regna Cometæ
 Dispensant: quæ sceptrâ velis, quas elige terras,
 Quicquid agas, quacumque fluat sententia nosti
 Junonem placuisse Jovi: Junonie iudex,
 Censorem ne sperne Jovem. Sic alta profando, 315
 Reginæ multum meminit, vultumque superbum
 Vocibus ingessit, contenta fronte precantis.
 Prodit in aspectum Pallas, fandique secundas
 Nacta vices, propriæ fidens et conscia causæ,
 Irriguo sacras haurit de pectore voces: 320
 Magna parens Superum, nec enim nego, magna Tonantis
 Nupta, nec invideo, meritum, Phryx inclyte, nostrum,
 Si quod erat, carpit. Testor freta, testor Olympum,

314 *Justissime* Ms. marg. et Mor.

NOTÆ

308 *Tiresia certe steterat sub iudice Juno*] Judex inter Jovem et Junonem datus de eleganti scilicet problemate: *πότερον τὰς γυναῖκας ἢ τοὺς ἀνδρας ἤδεσθαι μᾶλλον ἐν ταῖς συνοσῖαις συμβαίνει*. Sententiam Tiresiæ habes apud Apollodorum III. Ovid. III. *Metam.* Hyginum fab. 75. Fulgent. in Tiresia 137. propter quam excæcatum ferunt a Junone. Callimachus tamen hymno in laucarum Palladis, et Propert. Eleg. IV. 10. a Pallade factum volunt. 'Steterat sub iudice' hic est experiri, disceptare: alias stare victores, penes quos lis data est, dicuntur; Horatius, 'recto stet fabula talo:' opponiturque illi 'excidit,' vel quod Juvenalis de Papinio, 'fregit subsellia versu,' ut quidem exponit Scaliger in Ansonianis lectionibus: Casaubonus enim, ad Athenæum, illud de fractis subselliis ad plausum et

συγκροτοῦντας recte transfert. Quia vero Juno causa ceciderat, ideo ait: 'Sed taceo, tu, Phryx, potior.'

311 *Tot regna Cometæ Dispensant*] Lucanus I. 'et terris mutantem regna Cometen.' Papin. I. 'mutant quæ sceptrâ Cometæ.' Vide Marcellum Donatum in Suetonii Claudium cap. ultimo.

317 *Contenta fronte precantis*] Diocles Carystius eleganter apud Sencam cont. V. 34. *ἄπιστος ἢ ὑπεροψία πρὸς τὸ ἄρεσκον εἶδος*. Lucan. X. 'vultus adest precibus:' id negligit Juno: nam reginæ multum meminit; non autem illius, quod est apud Rhetoras, *τὴν ἀκροατὴν εὖνον ποιεῖσθαι*. Arist. III. Rhet. 14. An, quod idem ait: *ὁ πλοῦτος ἀνοήτου εὐδαίμονος ἤθους ἐστί;* 'stultitiam patiuntur opes,' Horat. qua de re, in magnis Moralibus, Arist. II. 28.

Testor humum, non armatas in prælia linguæ
 Credideram venisse Deas : hac parte loquacem 325
 Erubeo sexum, minus hic quam fœmina possum.
 Martem alium didici : victoria fœda, ubi victus
 Plus laudis victore feret, nostrisque triumphis
 Hic haud notus honos. Sed quo regina decoro
 Effatu tendit? Dea sit cedo, immo Dearum 330
 Maxima : non dextræ sortiri sceptrâ potentis,
 Partirive Jovem certatim venimus : illa,
 Illa habeat, quæ se ostentat, nos gloria saltem,
 Cum titulis opus est, ornat minor : et quia cogor
 In laudes ire, haud omni sine dote Minerva, 335
 Si gena, si generis auctor, si denique mores
 Quærendi, in curis regnat pudor : a Jove sanguis :
 Censori facies oculo patet : hæccine forma,
 Hoc genus, hic mentis cultus? Si conjuga Divæ
 Gaudia, nuptarum dotes, et pignora jactant ; 340

NOTE

325 *Hac parte loquacem Erubeo sexum*] Sic lib. vi. de Pentasile: 'at virgo loquacem Tarda sequi sexum.' Garrulitas enim est 'supellex muliebris.' Plant. Pœnulo: 'En monstrum mulieris, tantula tanta verba fundit.'

326 *Minus hic quam fœmina possum*] Sic antea: 'fœmina plus quam jura sinunt.'

327 *Victoria fœda, ubi victus Plus laudis victore feret*] Optima γνώμη in conviciorum et calumniæ strepitum, sumta a Demosthene, qui, ut est apud Stobæum serm. 71. λοιδοροῦμένον τινὸς αὐτὸν, οὐ συγκαταβαίνω, εἶπεν, εἰς ἀγῶνα ἐν ᾧ νικῶμενος τοῦ νικῶντός ἐστι κρείττων. Philo eandem sententiam recitat De agricult. 158. Plut. Nazianzenus apposite, κρείττων ἡττᾶσθαι καλῶς, ἢ νικᾶν ἐπισφαλῶς καὶ ἀθέσμως. Orat. i. 41. Plutarch. in lib. de hostium auxilio: ἡ σιγὴ πανταχοῦ μὲν ὑπεύθυνον, ἐν δὲ λοιδοροῖσι σεμνόν, &c. Vide

Stob. 92. ubi ista Philemonis habes auro contra: Ἥδιον οὐδὲν, οὐδὲ μουσικώτερον Ἔστ', ἢ δυνάσθαι λοιδορούμενον φέρειν. Καὶ γὰρ ὁ λοιδορῶν, ἐν ὁ λοιδορούμενος Μὴ προσποιῆται, λοιδορεῖθ' ὁ λοιδορῶν. Immo κακῶς ἀκούειν κρείττον, ἢ λέγειν κακῶς. Insignis super hac re est Justinii Martyris sententia in epistola ad Zenam et Serenam 2. πρὸς τὸν κεκραγόντα σιωπητέον, &c. quæ pluscula Chesippus quilibet ταχύπλουτος Σαλμονεύς ἐκ Βύρσης, et Daphitas si attenderet, nunquam foret Stratonis ille oculus, qui de se apud Athenæum, ἐξῆν ὃ βούλει τῷ μαγεῖρω αὐτῷ λέγειν. ix. p. 38. Sed bene habet, ἔστι θέμις, καὶ γλῶσσαν ἀναιδέα τίνεται ἄτη, ut ait Cointus Smyrnæus de Thersite i. 750. ἀχαλίνων στομάτων τὸ τέλος δυστυχία. Vide insignite egregia de Calumniarum fructu apud Chrys. Hom. 14. in Acta Apost. 553. et Hom. 39. p. 716. v. 319.

Virginitas me sola juvat, nil passa pudendum,
 Non læsura toros, non deprensura maritos.
 Macte, Paris, mea bella viri, mea pensa pællæ,
 Et mea laurigeri meditantur carmina vates :
 Sic populis utrisque fruor, sic grata per omnes. 345
 Sed quid ego hæc ? quid ad hæc subnectere plura laborem ?
 Moribus indignum, fateor, studiisque pudicis,
 Ostentare suum : propriæ nam venditor artis
 Detitulat titulos, quos ingerit, at quia præsens
 Viribus et vitiis armatur causa, Minervam 350
 Accipe plus tacite meritam, quam voce secutam.
 Cum vetus efflueret in regnum mobile mundus,
 Terrarumque notas ultrix detergeret unda,
 Emersit cum sole fides, mox cetera dudum
 Nacta fugam virtus terris offensa profanis 355

NOTE

347 *Moribus indignum, fateor, studiisque pudicis, Ostentare suum: propriæ nam venditor artis Detitulat titulos, quos ingerit*] ‘Suum’ hic est ἴδιον, τὰ περὶ αὐτοῦ. ‘Detitulat,’ ut i. ‘depotuit,’ 281. ubi plura de hac συνθέσει. Gaudet hic poëta καινολεξίᾳ quadam; potnisset enim levi versura: ‘imminuit,’ ‘infuscat,’ vel, ut ipse infra, ‘Virginis elidit titulum.’ Tertullian. contra Judæos ix. 100. ‘Magos quoque Samaritanorum appellatione titulavit:’ et *Judicio Domini*: ‘et vernis roseas titulabit floribus auras.’ Γνώμη sumta est ex passivo illo: ‘laus in suo cujusque ore sordescit.’ Salomon Proverb. 27. ἐγκωμιάζετω σε ὁ πέλας, καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα: ἄλλότριος, καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη. Plut. eleganter in libro de sui laude: αὐτῷ μὲν γὰρ ὁ παρ’ ἄλλων ἔπαινος ἥδιστος ἀκουσμάτων ἐστίν, ἐτέροις δὲ ὁ περὶ αὐτοῦ λυπηρότατον. Geminum est illud Themistii Euphradæ, οὐδὲν οὕτω φορτικὸν ἀκουσµα, ὡς ὁ καθ’ αὐτοῦ ἔπαινος. Orat. περὶ φιλοσοφίας. Id cogitans Æschines dicebat virorum etiam clarissimorum

laudes esse molestas, multo magis Demosthenis, ὅταν δὲ, addit, ἕνθρωπος αἰσχύνῃ τῆς πόλεως γεγωνὸς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζει, τίς ἂν τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων; Demosthenes id animadvertens obliquat exordio aureæ illius de Corona orationis: φύσει πᾶσιν ὑπάρχει τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ’ αὐτοὺς ἀχθεσθαι. Eadem est Chrysostomi χρεῖα in II. ad Corinth. Hom. 22. p. 891. οὐδὲν οὕτως προΐσταται τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκρατῶν, ὡς τὸ ἑαυτὸν τινα ἐγκωμιάζειν. Eadem habes p. 896. eadem Homil. Synes. De dono Astrol. κηρύττειν ἑαυτὸν καὶ πάντα ποιεῖν ὑπερ ἐπιδείξω, οὐ σοφίης, ἀλλὰ σοφιστείας ἐστίν, p. 307. Nilus etiam bene: φεῦγε τοὺς ἐπαινοὺς, αἰσχύνου δὲ τοὺς ψόγους, paræen. 27. Vide etiam Plinium Epist. I. 8. et Plutarchum in Cicerone.

352 *Cum vetus efflueret in regnum mobile mundus*] Regnum mobile propter κατακλυσµόν. Vide I. 406.

355 *Nacta fugam virtus*] Ovid. ‘Ultima Cælestium terras Astræa reliquit.’ Ita Chrysostomus in Matthæ-

Jam mundo meliore redit, prudentia nunquam
 Velox, indulgens pietas, patientia victrix,
 Strenua simplicitas, hilaris pudor, ardor agendi
 Sobrius, et nullo nutans constantia casu,
 Non vaga pax aderat, rerum Concordia custos, 360
 Justitiæ rectique tenor, sine judice stabant
 Visuræ populos et Deucaliona sorores,
 Poscebantque ducem: nec enim segura meandi
 Copia, nec prorsus Furiis in Tartara pulsis
 Cessavere metus: tandem genitura Minervam 365
 Contremuit frons celsa Jovis, totusque rotatu
 Intonuit majore polus, nec gratior unquam
 Lux Superis: hoc patre fluens, hoc edita partu,
 Divum pandit iter, diras et monstra relegat
 Virtutum custos, virtutum prævia Pallas. 370
 Hæc illa est, quam Juno notat, quam, Dardane, cernis,
 Marte Minerva potens, hæc cujus dextra minacem
 Exhaustit Phlegram: vidi, dicamne? sed omnes
 Novimus, Enceladi consumsit flamma Cyclopes:
 Centimanus pharetras centum, Niobesque sagittas 375
 Sprevit, anhelanti jam major Marte Typhoëus
 Cælum poscebat: ubi tunc Mavortia Juno?

NOTE

um Hom. x. p. 97. ἀπελήλαται καὶ ἐκβέ-
 βληται, καὶ τὴν γῆν ἀφείσα τὸν οὐρανὸν
 ἀπεδήμησεν: de Pace loquitur. Fu-
 gam illam Virtutis prolixè Aratus
 describit 206.

365 *Genitura Minervam Contremuit
 frons celsa Jovis*] Apollod. Rhod. iv.
 Argonaut. Callimachus hymno in la-
 vacrum Palladis, Pindarus insignite,
 Olym. 7. 'Ανίχ' 'Αφαίστου τέχνασι,
 Χαλκελάτῳ πελέκει, Πατέρος 'Αθαναία
 κορυφὰν κατ' ἄκραν 'Ανορούσασ' ἀλάλα-
 ξεν ὑπερμάκει βοᾶ. Οὐρανὸς δ' ἔφριξέ
 νιν καὶ Γαῖα μάττηρ. Securis itaque
 obstetrix fuit, et, quod addit, Jupiter
 Rhodiis aurum pluit. Vide Apollo-

dorum i. 8. qui absorpta Thetide,
 Prometheo, vel Vulcano, caput per-
 cutiente, Palladem juxta Tritonem
 amnem armatam exsiluisse scribit.
 Philo περὶ κοσμοπ. commentum de
 Minerva ad numerum septenarium
 transfert, p. 17. Item Chalcidius Com-
 ment. in Timæum Platonis p. 111.

374 *Enceladi consumsit flamma Cy-
 clopes*] Vide Apollodorum i. et illa
 quæ sequuntur de Typhoëo, qui ma-
 niuum τὴν μὲν ἐπὶ τὴν ἑσπέραν ἐκτεινό-
 μένην, τὴν δὲ ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς jactabat:
 dicuntur inibi ἑκατόνχειρες Cœli filii,
 et ἑκατόνχειρες simpliciter, Nazian-
 zeno, iv. 121.

Juvisset numero, saltem, propiorque stetit
 Pro sceptris armata suis! jam pæne supernos
 Persephone thalamos, Ditem complexa tenebat : 380
 Cum tandem exsiliens trepidis Saturnia stratis
 Exclamat : Pallas, Pallas, proh fata! moraris?
 Pellimur. Accessi, sensit valuisse Medusam,
 Gorgoneamque Deam, sensit quod fulgurat aurum
 Plus splendore potens, cum cœlum, sceptrâ, Penates 385
 Reddidimus trepidæ. Sit nunc ingrata, sit hostis :
 Nostrum est quod regnat, nostrum quod cum Jove somno
 Securo fruitur. At curam imbellis Olympi
 Cum subii, tunc Diva fui, tunc dicta virago.
 Vos, Superi, testor, quantis sudaverit ausis 390
 Hoc caput, hoc pectus nostrum, (ac ostendit utrumque,
 Cœlum suspiciens,) pudor hic, hic cassidis horror,
 Et parmæ quam Juno notat : genuitne cerastas
 Jupiter? advertat cujus convicia tractat
 Diva memor, parcatque suis : parit illa potentem 395
 Vulcanum, pariatque velim : non quod pede molli
 Militat, invideo, nectitve quod arte catenas.
 Sic fatur, Veneremque obliquo figit ocello,
 Atque iterat : Res o vatium dignissima visu,

377 *Nunc* ed. Basil. *tunc* Spondan. et Mor.—390 *Vos Superos* Spondan. et Mor. *Vos Superi* ed. Basil.

NOTÆ

384 *Sensit quod fulgurat aurum*] Refer ad Junonis illa, supra 358. 363.

391 *Hoc caput, hoc pectus nostrum, (ac ostendit utrumque)* Imitatio est Ovid. *Metam.* XIII. 'Aspicite en! vestemque manu deduxit.' Sic Virg. in Ciri: 'Aut ferro hoc: aperit ferum quod veste latebat.'

396 *Pede molli. Militat, invideo*] *Εὐφημισμὸς* et *ὑπόνοια* elegans in his et sequentibus. Sic apud Homerum Juno illum appellat *κυλλοποδίωνα*: vide et apud Cicer. II. de Nat. Deor.

illius picturam, de qua Victorius *Variarum* XXI. 20. Vide *μυθολογικά* apud Camerarium, problem. VII. 22. et Plutarch. De facie Lunæ: qui Vulcanum ideo claudum ait, quod *πῦρ ξύλου χωρὶς, ὡσπερ χωλοὶ βακτηρίας οὐ πρόεισι*, p. 932. Talis autem *εὐφημισμὸς* est in illis, quæ magnus ille Scaliger in Cerrato emendat, cum 'partes tacitas' mavult, quam pudendas. VI. Poët. cum ipse 'cunas cruentas' ponit, pro *μεμινθωμέναις*.

En generat voces, evolvit nomina, nugas 400
 Pieridum, et nostras dignatur noscere frondes :
 Sed male vel didicit, meminit vel mollius æquo,
 Vera voce fluit a polleo Pallas, et alti
 Splendorem meriti vix gloria nominis æquat.
 Macte, Paris, quid enim numerandis improba veris 405
 Effluo, et in titulos suspiro prodiga? læsi
 Forte Deos, exempla sequor, veniamque coactus
 Error habet, nosti Junonem indigna locutam.
 Sed taceo, promsi (fateor doleoque) superba,
 Vera tamen, sed molle decus, formæque triumphum 410
 Non hac mente peto, viles ut solvar in usus,
 Vulgaresque jocos : hac fronte, hoc oris honore
 Venatrix hominum vernet Venus. O fuga morum,
 Diis utinam libranda forem : nunc Cypris in omnes
 Bella ciet, victrixque placet, mundumque superbit 415
 Imperiis cessisse suis : heu rara securis

411 *Solvat* ed. Basil. Spondan. et Mor.

NOTE

402 *Meminit vel mollius æquo*] *Μνημονικὸν ἀμάρτημα.*

403 *Vera voce fluit a polleo Pallas*] *Nimis Grammaticum, nisi ad orationem Junonis referas. Etyma quatuor enumerat auctor Etymologici: quorum tria etiam Tzetzes ad Hesiodum: aliud habes apud Hesychium: aliud Clem. Alex. Orat. ad gentes, 9. Ἀθηνᾶ μὲν οὖν τὴν καρδίαν Διονύσου ὑφελομένη Παλλὰς ἐκ τοῦ πάλλειν τὴν καρδίαν προσηγροῦσθαι. Plato etiam in Cratylō ἀπὸ τοῦ πάλλειν. Vide etiam Phornutum, titulo *Minerva*, p. 160. qui illam 'intellectum Jovis' appellat, ut Papius, 'magni decus ingeniumque parentis,' II. Theb. Vide etiam Apollod. I. 15. *Minerva* unde dicatur, habes apud Festum, et qui inde sumsit, Meursium Critic. II. 5. 117.*

407 *Veniamque coactus Error habet*] *Arist. Ethic. III. 1. ἡ ἄγνοια ἢ καθ' ἕκαστα ἐν οἷς καὶ περὶ ἃ πράξις, ἐν τοῦ-*

τοῖς ἔλεος καὶ συγγνώμη. Eadem Philo in fine libri de migrat. Abrahami p. 331.

416 *Heu rara securis Aurea*] *Quid hic 'securis aurea?' an de imperio? ut Propert. 'Brutique secures:' nihil minus. An vero de aurea securi, quam Mercurius rustico pro ferrea obtulit, ut est in fabula Æsopi apud Planudem 44. quo Acron refert illud Horatii Sat. I. 7. 'fertur quo rara securis.' Ita de simplicitate intelligendum foret, cum sequatur, 'ramus amor morum,' sed non videtur. De victimis mactandis in honorem Deorum intelligo: ita III. 216. 'et larga cumulat promissa securi,' quam et 'secespitam' nominabant. Nisi forte ad Saturni falcem referendum, qua Cæli παιδογόνῃ demessuit. De securi in iudicium vocata, vide Pausaniam in Atticis p. 22. et 27.*

Aurea, rarus amor morum ! quippe ardua frangit,
 Virus dulce, piæ Syrtis, amentia supplex,
 Molle malum, morbus hilaris : sic vindicat orbem
 Exitium venale Venus, sic exit in omnes 420
 Teligerum complexa suum : exemplumque datura,
 Vulcano Martique parit. Moderantior olim
 Mortali contenta jugo, non astra coëgit
 In numen laqueumque suum : non fulmine blando
 Fulminis auctorem fregit : non Cynthius ignes 425
 Majores miratus erat : non cura tridentis
 In mediis fervebat aquis : sed nomine vero
 Bacchus liber erat. Pudet, Ægæonis alumna,
 Sera ultrix Superos vexat, cœlumque reposit
 Cum patrio projecta gelu, cumque exule mentu : 430

424 Numerum Ms. marg. et ed. Mor.—430 *Mente* Mor. V. not. inf.

NOTÆ

418 *Virus dulce, &c.*] Ὁξύμωρα. Vide IV. 221.

426 *Non cura tridentis*] Neptunus, qui Silio xv. ‘tridentipotens :’ ille ex Venere Erycis pater est, ut Sol Electryonis, quæ hic arrodit Pallas.

427 *Sed nomine vero Bacchus liber erat*] Liber enim dictus.

428 *Pudet Ægæonis alumna*] Venus ἀπόσπορος ἐστὶ θαλάσσης, ut Musæus loquitur : hinc I. Nostri, ‘Tritonis’ alumna, et ‘Ægæonis :’ ponit enim utrumque nomen pro mari, ut postea, ‘Cum Jove, cum Tritone fuit, cum dite Dione.’ Sic ‘Ægæon’ pro mari apud Lycophronem : Αἰγαίωνος ἀγνίτην πάγον. Ovidio est Dens marinus, ut et Papin. v. Theb. ‘Diis pelagi, ventisque, et Cycladas Ægæoni Amplexo :’ ille II. Metam. ‘balænarumque prementem Ægæona suis immania terga lacertis.’ Ægæon etiam est Briareus. Hom. II. A. ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ τε πάντες Αἰγαίων. Ita Papin. Achill. I. ‘duros laxantem Ægæona nodos.’ De illo vide plura apud Turneb. Advers. XI, 2. De

hoc, Apollod. I. De tempore syllabæ penultimæ vide Hartungum II. Thes. Crit. c. 8. p. 736.

430 *Cum patrio projecta gelu, cumque exule mentu*] Ita in omnibus editionibus : legendum autem verbo nupto, *mentula* : quod satis arguunt illa : ‘Erubeo ulteriora loqui :’ unde etiam syllaba coaluit cum sequenti. Eandem rem Juno tetigit supra : ‘quoniam ortus nacta serenos Concrevit spumante salo, cæsisque pudendis. Sed taceo.’ Venerem mari esse oriundam, cum αἰδοῖα Cœli Saturnia desecuit falx, ut Ausonius ait, nimis notum ex Hesiodi Theogonia, Apollodoro I. 2. Arnobio IV. Macrobio Saturnal. I. 8. et 12. et Poëtis omnibus. Eandem e mari emergentem habes apud Pausaniam, in Corinthiacis, Heliacis prioribus, et apud Plin. xxxv. 10. Anthol. Græcor. Epigrammat. IV. Involucrum fabulæ est apud Varron. IV. de causis ling. Lat. Fulgentium II. 135. Clem. Alex. Pædag. I. 6. ex Diogenis Apolloniatae sententia : item apud Arist. de Ge-

Erubeo ulteriora loqui : me strenua certe
 Omnipotensque Venus tentabat flectere ; cessit ;
 Sensi etenim, mecumque utinam deprenderet orbis,
 Cum fallax et blanda venit. Nihil hoste polito
 Sævius : omnifico vultu mentita favorem 435
 Amplexum in luctus solvit, defœderat urbes,
 Arces frangit, et in subitum rapit omnia Martem :
 Cùm ventum in cædes, cedit : cum prælia fervent,
 Frigescit : tunc arma juvant, tunc Pallas in usu,
 Et Venus in probris. Commercia turpia, molles 440
 Exacuit, duros emasculat, et rapit orbem
 In prædam, cui præda venit : sic mutuus error
 Invenit alterni solatia digna pudoris.
 Non cogo in certos numerosum Protea vultus,
 Non Venerem semper variam, moresque pererro 445
 Implicitos ; satis est aliquo si cognita casu
 Non trahat incautum prorsus : sed voce monentis,
 Exemplum cui mundus erit, quis dicat egere ?

436. 437. Sic ed. Basil. sed *A. i. l. s. Marte omniu miscens. Quum ventum,* &c. Spondan. et Mor.

NOTE

nerat. Animal. II. 2. Hinc vulgo ἀφρογένεια dicta. Didymus vero dictam putavit Ἀφροδίτην παρὰ τὸ ἀβρὸν τῆς διαίτης, ut habet auctor Etymologici magni. Plato, in Cratylo, etymo Hesiodi adversari nefas putat : quod Hesiodi tamen Scholiastes cum Euripide insuper habuit : qua de re etiam apud Aristot. II. Rhet. 23. καὶ τοῦνομα ὁρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεά. τὰ μωρὰ γὰρ πάντ' ἐστὶ Ἀφροδίτη θεοῖς. Euripid. in Troadibus ita μυθολογεῖ : etiam Heracles ad Homerum, cur Diomedes hortatu Palladis vulneret Venerem.

Cumque exule mentu] Sic VI. 'exule bello:' item 'extorres artus.' Ita Synesius in hymno quinto, φύξηλις γαίας μόχθων : cui opponitur Nonno toties usurpatum ξυνών. Prudent. in Hamartig. 'fugit exul Sanguinis et carnis penetrabilia.' 'Avis exul hyemis,'

Laberius, 'Altorumque exul nemo- rum,' inde de fera II. in Ruf. Claudianus. 'Exul spei,' Hegesippus. Tertullian. de Baptism. III. 5. 'viduis aquis sibi mentiuntur, a quibus scilicet Spiritus Sanctus gratia exulat.' Ita 'viduus soli,' Silius II. 'viduus pharetra,' Horat. Isidorus, ἀληθείας χηρεύειν, II. 213.

431 *Me strenua certe, &c.*] Vide ea de re Dialogum Luciani, et Homerum in hymno Palladis.

434 *Nihil hoste polito Sævius*] Hostis politus, ὀξύμωρον, qui familiariter amicitias exercet, ut Cicero loquitur, λυκοφιλίαν. Proverb. 27. ἀξιοπιστότερα ἐστὶ τραύματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.

439 *Tunc Pallas in usu, Et Venus in probris*] Ita Terent. in Phormione : 'sin patefit, in probro siem.'

Maxime Priamidum, nostra est si gloria quicquid
 Mars audet, quod Clio docet, quod certat Arachne, 450
 Si tibi mixta manus, et partitura Minervam,
 Si tutoris egent arces, et in arce triumphat
 Palladium, formæ titulum si virgo meretur,
 Annue, et Iliacum judex ne despice fatum.

Desierat, vultuque animum vocemque secuto 455
 In gyrum flectens aciem sedet: emicat axe
 Idalio provecta Venus, tandemque profatur
 Mœsta parum, sed blanda oculis, et fronte serena:

Heu quibus exilium populis positura relinquitur,
 Libera Saturni proles? Cui grata, vel æqua, 460
 Si Superis invisā vagor, si transfuga cœli
 Fata sequor? Vos o spirat quibus orbe secundo
 Indefessa fides, quos non livescere certum est,
 Si pia, si facilis, si nulli dura Dione,

Pendite quis causam casus premat, unde tumultus, 465
 Unde minæ: cum prima meos lux extulit ortus,
 Fovi hominem duros tenere solata labores,
 Et casus miserata graves: sic publica grati
 Tempa mihi struxere viri: sic thura merebar.

Hinc iræ, hinc odii causæ. Miserescite saltem 470
 Vos quibus exul agor; cœli rea deprecor orbem,
 Quem colui, vestram populi defendite civem.
 Flos juvenum, spes nostra, Paris, non vexo locutas
 Non incuso Deas: quis enim vel carpere possit,

NOTÆ

451 *Si tibi mixta manus, et partitura Minervam*] Consilii et auxilii promam se promittit: 'partiri curas et rerum arcana solebat,' ut Papin. loquitur.

454 *Iliacum judex ne despice fatum*] Palladium, quo salvo, urbs salva. Vide Apollod. III. 180.

459 *Heu quibus exilium populis positura relinquitur*] Ita Æschines Demostheni ista assuit: περιγράφατέ με ἐκ τῆς πολιτείας, οὐκ ἔστιν ὅπη ἀναπτήσομαι. Orat. contra Coronam, vel Ctesiphontem.

462 *Spirat quibus orbe secundo Indefessa fides*] Ἐφεσιν a Diis ad hominum iudicium adornat, cum a Jnnone et Pallade quasi cœlo excludatur: quo spectant illa, 'si transfuga cœli Fata sequor: 'cœli rea deprecor orbem.'

463 *Quos non livescere certum est*] Livescunt certe homines, sed Diis sua non invident: nam, ut Aristoteles ait Rhet. II. 19. φθονήσουσι οἷς εἰσὶν ὅμοιοι ἢ φαίνονται: et paulo post, οὐδ' ὦν πολλὸν οἴονται παρ' αὐτοῖς ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις λείπεσθαι.

Vel sacros æquare modos? at si qua fatendi
 Libertas veri, nosti, puer inclyte, nosti,
 Quæ rerum series, steterit quo cardine causa,
 Quam bene rem sermo digesserit: indice vultu,
 Eloquio frontis, oculo censore, secanda
 Lis erat: unde igitur armata licentia fandi
 Infremuit, si dura minus reverensque pudoris,
 Et Jove progenita, et virgo Tritonia credi
 Posset? At emeruit Musarum maxima dici,
 Non nego, fingit enim, nullique hac parte secunda
 Falsigraphos commenta docet: docet auribus uti
 Mollibus, et cæcos per frivola ducere sensus.
 Cumque per ambages nugis pomposa venustis
 Phyllidas, Hysiphilas, et prælia nostra retractet,
 Lucratur sacram venalis fabula laurum.
 At si militiam fingendi fœda facultas
 Hanc habitura fuit, saltem discrimen habendum
 In quam, quid, quare; nec enim si nata cerebro

NOTE

479 *Oculo censore, secanda Lis erat*] In rem præsentem ait veniendum; ut enim Pindarus, *εὐώνυμον ἐς δίκην τρία ἔτια διαρκέσει. Litem secare* est honorarii arbitri, quod Ciceroni in libro de Fato est, *medium ferire*, ut quidem Victorius legit l. 18. ut et Græci *μέσον τέμνειν*: ita apud Athenæum xiv. *τὴν μέσαν νέων*: vide Erasm. ‘medium secare.’ Jul. Cæsar Scaliger in farragine poematum: ‘Dicebant veteres, medium secat: iste sed harpax Extremum, medium, principiumque secat.’ Plutarch. l. Sympos. *ἐγὼ δαιτητῆς ἐρημένος, οὐ κριτῆς, βαδιόμαι διὰ μέσου.* Horat. ‘ridiculum acri Fortius et melius magnas plerumque secat res.’ Virg. ‘quam quisque secat spem.’ Lucret. l. 11. ‘Si subito medium celeri præciderit ictu Vis aliqua.’

485 *Falsigraphos commenta docet*] Poëtas quibus maxima de nibilo nascitur historia: ‘quorum carminibus nihil est nisi fabula cælum.’ Mani-

lius. ‘*Ἰλομανεῖ τὸ μυθῶδες*, ait Isid. Pelus. l. 278. *Ὀὐκ ὀλίως ψευδηγόρευσεν.* Oppianus. Qua de re illustris in utramque partem apud Pindarum locus Nem. Od. vii. 281. *Falsigraphus* formavit, ut Attius, Plautus, Ausonius, *falsidicus*: ut antiquus poëta ‘Legicrepi tundunt, latrant fora.’ Vide Catalecta Scaligeri p. 332.

Docet auribus uti Mollibus, et cæcos per frivola ducere sensus] Illi ut plurimum Veneris sunt satellites, *ἐξ ὀνομάτων*, ut Æschines dicebat, *συγκείμενοι*, contra Ctesiphont. qui *καταγλυκαίνουσι τὸ λόγιον*, et, ut Pindarus Olymp. Od. l. *βροτῶν φρένας Ἰπὲρ τὸν ἀληθῆ λόγον Δεδαίδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις Ἐξαπατῶντι μῦθοι*: quo spectant sequentia *Phyllidas, Hysiphylas*, ut mavult Casaubonus legere in Persio, unde hæc sumta.

492 *In quam, quid, quare*] Vide l. 145. vi. 33.

Nostri plena Jovis, gelidæ nil improba fando
 Virginis elidit titulum doctissima virgo.

Illa virum titulos raptis mendicet ab armis; 495

Sit sese contenta Venus, tumide illa minetur;

Nos humiles facilesque pati : rorantia tabo

Signa ferat victrix ; nostri sine cæde triumphii.

An quia naturæ non obluclata, fatigor ?

Anchisæ si blanda fui, sexumne refelli ? 500

Si peperit, cui facta nocens ? meus astra Cupido,

Æneas Phrygiam vester colit : hæccine culpa ?

Hoc Venus exitium Superis molitur et orbi ?

His homines, his dono deos : ergo innuba Pallas

Sic meritæ mores Veneris notet ? illane grata, 505

Grata viris, quos Marte vorat ? placanda puellis

Quarum fastidit sexum ? Diis digna serenis,

Quos resides timidosque vocat ? sic exit in omnes,

Sic telis placitura suis, sic omnibus æqua !

At virgo est ; negat Aglauros, negat anguis opertus : 510

//////////

508 *Residos* ed. Basil. Spondan. et Mor.

NOTE

493 *Gelidæ nil improba fando Virginis elidit titulum*] Verba nupta, ait quæ vs. 459. *περὶ παιδογόνων* proferebat Pallas, illam devirginant, ut Apuleius, vel depudicant, ut Laberius apud Agel. xvii. 7. 'Gelidam virginem' nominat, quod amore non incalcescat; *ἀειπάρθετος* scilicet, et *γάμων ἀδιδακτος* εὐδοσα. 'Elidere titulum,' ut Cicer. 3. Tuscul. 'elidere agridudines.' Quid proprie 'elidere' vide Junium in Apologet. Tertul. 23.

499 *An quia naturæ non obluclata, fatigor*] Rea peragor, quia non *fugio a sexu?* ut Juven. loquitur. Est autem verbum *fatigor* multæ significationis: sapissime Nostro est *κακοποιούμαι, καταπονούμαι*, ut supra, 'Superos invisa fatigat,' iv. 'ut non sensura fatigant Membra,' lib. vi. 'mille licet mortes line inde fatigent : ' duplicique fatigat Morte animam.'

'Phrygios umbone fatigans.' Sic Virg. *Æn.* iv. 'Corripit e stratis corpus sociosque fatigat : ' excitat: iii. ' Martemque fatigant,' ix. 'Sylvas,' 'terga fatigare : ' curasque fatigat,' Papin. v. Sylv. Propert. 'sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges,' iv. Silius v. 'tertia bella fatigat.' xiiii. 'campos fatigare : ' 'quos spes grata fatiget,' xvi. Tacit. xv. 'dextram osculis fatigare.' Trebel. Pollio: 'res secundæ sapientum mentes fatigant.' Sidonio Apollinari 'fatigare' est cavillis et locis incessere, iii. Epist. 13. 'si fatiget in contumelias ; ' 'si fatigetur in furias.' Vide Wolberium ad Epist. 8.

510 *At virgo est ; negat Aglauros*] Fabulam exponit Ovid. *Metam.* ii. Hyginus *Fab.* 166. Fulgentius, tit. de Vulcano et Minerva, p. 139. Apollodorus iii. p. 195. Pausanias in *Atticis*, nullo tamen, quod mendacii *ἐξάλπε-*

At taceo. At facie pollet: consulta reclamat
 Unda, tumorque genæ: gladiis at strenua sumtis;
 Non proprium quod fingat habet: mentita potestas
 Læta brevi, probrosa diu: post pauca serena,
 Spuria perpetuo sordescit gloria luctu. 515
 Quondam certa fides, bella imperiosa Deorum
 Non una confecta manu, laurusque per omnes
 Dicta dari: at victrix Perseæ Gorgonis umbra
 Extorsit titulos, palmamque imbellis Olympi.
 Sic de se meminit Pallas, sic credere oportet: 520
 Crede, Paris, res digna fide, tradendaque fastis,
 Plus Jove, plus Phœbo potuit, plus fœmina Marte:

NOTÆ

των, consensu. Venus, ut verbo rem signem, Minervam negat virginem, quia Erichthonium Aglauri fidei commisit, quem ex Vulcano natum volunt, qui, ut ait Apoll. ἀπεισπέμνη-
 ρεν εἰς τὸ σκέλος τῆς θεᾶς. Nazianz. Orat. II. in Julian. 128. Ἀθηνᾶ παρθένος ἔστί, καὶ τίκτει δράκοντα.

Negat anguis opertus] Hæc vel ad Erichthonium cistæ inclusum referenda: quo faciunt verba Apollodori, θεῶνται τῷ βρέφει παρασπειράμενον δράκοντα: vel ad Æsculapium, quod ad verba auctoris propius accedit; atque ita 'anguis opertus' erit Æsculapius, quamvis non nesciam, Draconem tutelam vel famulum Æsculapii rectius dici. Serenus de illo: 'Qui quondam placida tectus sub pelle Draconis.' De eodem Sext. Aurel. Victor: 'se in Ogulni tabernaculo conspiravit.' Palladis vero et Æsculapii filia dicitur Ὑγία, quod solus, quantum scio, Pausanias, quod sibi in Atticis: τοῦ δὲ Διῖτρεφούς πλησίον . . . θεῶν ἄγαλμα ἔστιν Ὑγίας τε, ἣν Ἀσκληπιοῦ παιδα εἶναι λέγουσι, καὶ Ἀθηνᾶς ἐπὶ κλησιν καὶ ταύτης Ὑγίας: deinde etiam apud eundem in quarta parte Aræ Amphiarai tribuitur Veneri Panaceæ locus; item Ja-

soni Hygiæ, et Minervæ Pæoniæ: cujus rei Mythologiam habes apud eundem in Achaicis 230. et disceptationem Pausaniæ cum quodam Sidonio. Vide et Plinium xxxv. 11. ubi Iaso et Ægle filia nominantur Æsculapii: Dalecampius ista de Iaso ad Iasonem Chironis alumnium manifesto errore transfert. Quamvis autem Theocrito, Luciano, Homero, aliisque, Diana, Musæ, et Minerva, ἀειπαρθένοι, alii filios tamen et filias illis assignant: de Diana, si eadem est cum Luna et Ilithya, λυσιζώνη res clara: de Musis est apud Pausaniam in Bæoticis p. 303. Apollodor. I. p. 8. Causam affert Bion Idyll. 4. Paschalins de Coronis III. 4.

515 Spuria perpetuo sordescit gloria luctu] Si spurii ἀπὸ τῆς σπορᾶς, ut vult Modestinus D. de statu Hom. xxiii. dicti, rectius Ausonius: 'quique notam spurii versibus addiderat.' De vocabulo vide Crinitum II. 5. Scaliger in Festum p. 112. ubi de σκοτίοις, παρθένοις, Favoniis; et Meursium ad Lycophronem p. 206. Casaub. ad Apuleium, p. 148. De vitio filii Scaliger ad Varronem p. 224. de iisdem Imbris vel Umbris dictis apud eundem p. 201.

Marte utinamque meo : nec enim tibi, Juno, nepotes
 Invideo, si digna tamen : nec turpe Minervam
 Ut socium numerare genus : tot freta Dione 525
 Vindicibus potuit saltem, si fata tulissent,
 Serpentum non esse parens, miserique per urbem
 Exulis explicito raperet vestigia gyro
 Harmonie Martis ; vidi, vidi ipsa nefande
 Cæsum, quem peperit populum. Sic fata madentem 530
 Inclinat vultum, rursusque accensa profatur :
 De facie nil læsa queror, metuenda Deorum
 Invidia est : blando Semele conceperat astro,
 Plena Deo, paritura Deum : denusque tumbat
 Mensis, cum Juno vultum mentita severum 535
 Accedit, persuadet, abit : quid, credula, simplex,
 Inscia, jurato premitur Jove ? Sic tua longis,
 Cadme, fides perfecta viis, sic annuus error
 Emeruit ? cum rapta soror, viduamque parares
 Junonem sancire Jovi, te luctibus ecce 540
 Munerat : inque tuos flammis armatur alumnos.
 Gaudeat, en quali deitas rugosa triumpho
 Molitur titulos, tremula dum militat hasta,
 Altricis mentita fidem : nam cetera nullus

529 *Hermione* in prioribus edd. Vide not.

NOTÆ

527 *Serpentum non esse parens*] Harmonie cum Cadmo in serpentem mutata est, quæ filia Martis et Venèris : Apollod. III. p. 143. Ovid. IV. Met. Papin. I. Theb. Hyginus Fab. 6. 176.

529 *Harmonie*] Ex prioribus liquet *Harmonie* legendum, non *Hermione*, ut in aliis editionibus retinuerant ἀσκήτως.

530 *Cæsum, quem peperit populum*] Quis ille ex Palladis partu? Loquitur de dentibus Draconis, quibus Cadmus sementim fecit, unde armati, quos Spartos nominabant, enati, 'quis ævi mensura dies,' ut ait 'Pa-

pin. IV. Thebaid. Plura Apollod. III. p. 137. Hyg. Fab. 178.

Sic fata madentem Inclinat vultum] Ovidium imitatur: 'Mannque simul lacrymantia tersit Lumina.' Metam. XIII.

532 *De facie*] *De fatis* legendum, monent quæ sequuntur: nisi ad Junonis faciem et Beroën referas.

540 *Junonem sancire Jovi*] Junone relicta Europæ adhærebat Jupiter: Cadmus autem sororem quærens, illam Jovi ereptum ibat: ut cum Junone Jupiter in gratiam rediret.

Confinxisse labor ; faciles ad tempora cani,	545
Ad faciem rugæ veniunt : fallenda senectus,	
Non fingenda fuit : o si ad certamina formæ	
Illa potens Beroë staret socianda Dionæ,	
Incuteret celebrem simulatrix simia risum.	
Stulte, quid Europem genero Jove quæris, Agenor ?	550
Illa rapi meruit, raptorem excusat egestas,	
Et thalami potioris amor ; sibi maxima debet,	
Quod toties vidua est conjux Jovis : alite fausto	
Nupsisset, stabiliq[ue] toro, si prima tulissent	
Fœdera plus formæ, linguæ minus : improba, turpis,	555
Garrula, legitimi mores incestat amantis.	
At soror est conjuxque Jovis ; bene cessit, in uno	
Conjugis offensam redimit soror : ardua regnat ;	
At patris in solio ; fruiturque jugalibus astris,	
Stirpis, non thalami, merito : fuit aureus olim	560
Ille senex, quo nata feror, fuit unicus hæres,	
Nec dum sortilegam mundus nutabat in urnam,	
Cum pia Saturni proles, æquanda Minervæ,	
Vel saltem non exul erat, regnoque tyrannis	
Concedente tribus, triplicem processit in orbem	565

NOTÆ

548 *Illa potens Beroë*] Ovid. *Metam.* III. ' Ipsaque erat Beroë Semeles Epidauria nutrix.' Hyginus *fab.* 179. 167.

551 *Illa rapi meruit, raptorem excusat egestas*] In prioribus εἰρωτεύει : in reliquis deformitatem Junonis carpit : Jovem excusat. Ingenium poëtæ.

553 *Quod toties vidua est conjux Jovis*] Plauti imitatione. *Cistellar.* ' nunquam ego hanc viduam esse cūbare sivi.' Apul. ' An contentus fuit vidua pudicaque nocte?' Vide *Gruterum* ad *Plauti Stichum* r. 1.

562 *Nec dum sortilegam mundus nutabat in urnam*] Jovis, Neptuni, et Plutonis imperia, quæ sorte vene-

Delph. et Var. Clas.

runt, habes apud *Apollod.* r. 4. *Virg. Æn.* r. *Papin.* VIII. 28. *Claud. de Rapt. Proserp.* r. De sorte et urna vide *Varron.* v. de *ling.* Lat. 59. *Hadrianum Junium, Animadv.* II. 5.

564 *Regnoque tyrannis Concedente tribus*] Cedere, de sorte, κυριολέκτως ; de rebus eriscundis *Auson.* ' cui cura secundæ Sortis et æquorei cessit tutela tridentis' *Idyl.* 9. *Papin.* II. *Theb.* ' cessit victoria vati,' *Lucret.* IV. ' humanis concedere rebus ;' quod illi est amor assensum dare. *Corn. Sev.* in *Ætna*, ' sacris secedere rebus :' ut quidem *Scalig.* legit. *Sulpitia* in carmine, ' Si tibi secessi :' quæ respicit ad illa *Ovidii*, ' Carmina secessum,' &c.

Dict. Cret. &c.

2 E

Communis regina Venus : quod cum Jove Juno,
 Cum Jove, cum Titone fuit, cum Dite Dione.
 Non mea sideribus famulis contenta potestas,
 Tartara solatur, mulcet freta : vos, pia ponti
 Turba Dei, vestræ scelus excusate sororis, 570
 Si scelus hinc traxisse genus : tuque, optima vindex,
 Imperiosa Thetis, cœlum, Junone fugata,
 Posce tuum, raptasque faces : jam pellice pulsa,
 Jam non sollicito venies paritura Tonanti.
 Fatis nulla fides, pretium Saturnia formæ 575
 Perdet opes, perdet : non hunc emtura decorem
 Venisset, si pulchra domi : male, Dardane, mores
 Consuluit dare promta tuos : non flectitur auro,
 Qui titulum paritatis habet : victricibus olim
 Armentis impensa fides, librantis habenæ 580
 Non vendit nutum, veteris non immemor æqui.
 Illane, blande Paris, vultu victore fruetur,
 Cui gemit Hesione, sanguis cui fluxit a vitus,
 Alcidæ quæ tela sui libravit in arces,
 Bellica virgo, tuas ? ubi tunc quæ prælia jactas ? 585
 Fatum ubi ? plus actum est raptò Phryge, pocula natæ
 Eripuit, thalamumque Deæ : sic molliter ultus,

567 Tritone Dresem.

NOTE

567 *Cum Jove, cum Titone*] Legendum *Tritone*. Id enim nomen pro Neptuno crebro usurpat; licet Triton Apollodoro sit Neptuni filius. Vide supra 428. ubi Venerem 'Ægæonis alumnam' nuncupat: eodem sensu, III. 25. 'nostri Tritonis alumna,' item I. 'in aquis Triton,' III. 'in me, sævissime Triton, Has intende minas.' Est autem a *Τριτών*, quod est fluctus. Nonnius Syll. 5. Miscell.

574 *Jam non sollicito venies paritura Tonanti*] Fabulam tangit, qua Prometheus sive Themis Jovem monuis-

se dicitur, ne cum Thetide esset; filium enim ex ea nasciturum patre majorem. Vide I. 336. Ovid. *Metam.* XI. fab. 8.

575 *Fatis nulla fides*] Respectum habet ad illa, quæ Pallas de regno, Juno de opibus, promiserat. Ita Juvenal. 'Fronti nulla fides,' v. 586. in sequentibus, eodem spectat, 'Fatum ubi?' Palladii.

580 *Librantis habenæ Non vendit nutum*] Librans habena est judicii arbitrium: vide I. 298. sic antea dictum, 'Diis utinam libranda forem.'

Aspera miscet adhuc Superis dotatus Olympo
 Flos Asiæ, veneranda Deum regumque propago.
 Non meus instabilis labor est, aut gloria, versus 590
 Texere, non trepidas pensis urgere puellas :
 Non mecum Phœbus, mecum certabit Arachne :
 Hos Pallas tibi pacta pedes, hæc stamina nectat
 Plurima. Dii (fateor) faciles et summa pacisci
 Et dare : sed quid opes, quid regna, quid arma potenti 595
 Adjiciunt ? Cujus sceptrum pars amplior orbis,
 Cujus opes Phrygiæ, cujus gens Dardana vires.
 At si solanda est thalami regalis egestas,
 Si vires, si scepra nihil sine conjugis usu,
 Munus habe Veneris ; munus quo Sparta superbit, 600
 Munus quod dici Juno velit, esse Minerva.
 Quid moror ? internam propius rimare Dionem :
 Res agitur tractanda palam, jam pectora nuda
 Pandimus : hac facie Phœbo duce metior astra,
 Hoc vultu produco diem : formose, merenti 605
 Gratare, et similem judex ne despice vultum.
 Sic effata, genas raptò depromit amictu :
 Nuda humeros, exerta sinus, totoque diescit
 Ore : pudet divas Veneri cecidisse triumphum.

NOTE

588 *Aspera miscet adhuc Superis*] *Καταγλυκαίνει*, vel *κιρνᾷ*. Catul. ‘ Qui dulcem curis miscet amaritiam.’

589 *Flos Asiæ*] Ganymedes, qui pocula Hebræ Junonis filiæ, et quia *παιδεραστής* Jupiter, Junoni usum thalami eripuit. Talia sunt Deorum gentilium, quibus, Augustini verbis, ‘ aërii sunt, sanguinem non habent, itaque nec erubescunt.’ ‘ Flos Asiæ ante ipsum.’ Juv. Sat. v.

599 *Scepra nihil sine conjugis usu*] *Videsis Asterii* Homil. v. 65. &c. ubi *χρήσιν* illam egregie exprimit.

600 *Munus quo Sparta superbit*] *Helena πάσης Ἑλλάδος ἄστρον*, maximam illam ad motum *ροπήν*, oratorum monitu, reservarat : Fulgentius scite 11.

Mythol. tit. de Hercule et Omphale : ‘ Mulieris illecebra major est mundo,’ p. 136. Neque obstat quod Helenam nondum viderat, nam et ignotarum magnum fuisse amorem ex Charete Mitylenæo, Arist. aliisque prolixè probat Athenæus 111. 575.

604 *Hac facie Phæbo duce metior astra*] Ad Stellam Veneris hæc referenda, cum solem anteit et sequitur.

608 *Totoque diescit Ore*] Apud Lucianum in *θεῶν κρίσει* se omnes ab initio actionis nudant : apud Columthum prius vestes exuit, inde loquitur, Venus : ‘ Ἡδ’ ἐὰνδρ βαθύκολπον ἐς ἀέρα γυμνώσασα Κόλπον ἀνηχώρησε, καὶ οὐκ ἠδέσσατο Κύπρις. Deinde Στῆθος

Consulite, ultores Phrygii, Venus excitat ægros : 610
 Hæc constant mihi visa fide : vel somnia certe
 Pondus habent, hic fata sequor. Parete Dionæ,
 Quæ civi lacrymas, risus quæ terminat hosti.

611 *Hæc* Mor. et Spondan.

NOTÆ

ἅπαν γύμνωσε, καὶ οὐκ ἀμνήσατο μαζῶν.
 Hæc est muta illa commendatio pul-
 chritudinis, ut Syrus dicebat, reg-
 numque sine satellitio ut Carneades :
 quia formosi sine vi impetrant quic-
 quid volunt. Anacreon, Νικᾶ δὲ καὶ
 σίδηρον Καὶ πῦρ καλή τις οὔσα. Vide
 Athenæum XIII. 566. proluxe de pul-
 chritudine agentem. 'Diescit' dixit,
 ut 'noctescit,' 'lucescit,' sic v. 'et
 pulchra genarum Rapta dies,' Papin.

VI. 'membrorumque omnis aperta
 est Lætitia.' Silius VII. in judicio
 Paridis de Veneris forma: 'Nec ju-
 dex sedisse valet: fessique nitoris
 Luce cadunt oculi: metuit dubitasse
 videri.' Secundum Venerem itaque
 lis tanta datur, ut Lucanus ait VIII.
 Paris enim præsentibus ambabus (ut
 in 12. tab. ista imiter) Veneri litem
 addixit.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIBER III.

ARGUMENTUM.

*Tertius extremum Trojæ divinat ; et inde
Ad raptus Helenæ Paridem transmittit in Argos,
Qui prius Hesionen captivam reddere nollent.
Agmina Græcorum conspirant ilico ad arma,
Et duo nimboso merguntur in æquore fratres
Tyndaridæ, tumido extendunt in gurgite palmas.*

SOLVUNTUR vario consulta silentia plausu :
Idalium Pæana canunt, plebs, aula, senatus :
Hic fatis vovet, ille Deis, una omnibus, una
Voce animoque frequens plaudit Venus ; altus ubique
Sanguis obit, sacris ultro cessantia cedunt 5
Arva, coronato luget spoliata marito
Inachis, et raptos gemebunda reposcit alumnos.

3 *Dies Ms.*

NOTE

3 *Hic fatis vovet, ille Deis]* ‘ Dies ’ male legebatur. Helenns, Cassandra, alii, fato nitebantur ; Paris et Priamus, propter κρίσιν superiorem, Deos secundos sperabant.

6 *Coronato luget spoliata marito Inachis]* Inachis est Io : hic pro vacca posuit, ut Philomelam pro luscinia, Daphnen pro lauro, Tiresian pro cæco ponimus. ‘ Coronatus maritus ’

Illustres superis epulas molita potestas
 Sacrificis bibulos lictoribus instruit ignes,
 Totaque thuricremis Panchaia spirat in aris,
 Venales emtura Deos: at pauper acerra

10

NOTE

est taurus, quia moris erat victimas coronare, et cornua inanrare, qua de re prolixè agit doctiss. Paschalius de Coron. iv. 16. &c. Papin. etiam inferias coronat: 'Tum fera cœruleis inferias coronat: 'Tum fera cœruleis intertextit cornua sertis.' Et quia de corona et illius doctissimo laudatore diximus, non abs re erit illius errorem notare: 1. I. ait: 'Quo sensu dicimus κορωνὶς τοῦ βίου. Hoc exemplo Proteus ille, qui apud Lucianum per ignem petiit gloriam, dicit se aureæ vitæ auream coronidem imponere. Quam vocem nostris complacitam video. Ovidius: 'Unde Coronidem circumflua Tybridis alti Insula Romuleæ sacris adjeceriturbis.' At Coronides Ovid. est Æsculapius, Apollinis et Coronidis filius, ut scribunt Apollodorus iii. 171. et Hyg. fab. 202. Repugnat et syllabæ mensuræ. Mart. x. 'Si nimis videor, seraque coronide longus.' Talis est emendatio illius in loco Papinii, qui vii. Theb. 'et brachia planctu Nigra ferens,' pro 'brachia' legit 'lumina,' male; in luctu enim non tantum oculos fatigare, sed et genas, et brachia lassare radereque moris erat. Vide Papinium in sylvis Epicediis, Theb. v. et vi. et prolixè Desid. Heral. ad ii. Mart. Ep. 40. Sed hæ guttulæ aquæ non infuscant vinum illud Paschali.

9 Sacrificis bibulos lictoribus instruit ignes] Lictor hic est Victimarius, Popa cultrarius, ἱερονόμος, pœtits etiam minister, ut Dion. Halicarn. ἑπηρέτης. Festus: 'Flaminius lictor est, qui Flamini Diali sacrorum causa præsto est.' Sic Noster iv. 'ambit lictoribus aras,' 241. et hoc lib. x.

216. 'et larga cumulat promissa securi.' Dictys, quem Noster sequi solet, ii. 62. 'His actis Agamemnon afferre hostiam lictores jubet.' Macabant autem securi vel cultro. Val. Flaccus i. vocat bipennem. Ovid. Fast. iii. 84. 'ex adamante securim.' Ovid. Metam. ii. fab. 12. 'lactentis vituli Tempora discussit claro cava malleus ictu.' Festus 'acierin' nominat. 'Acieris,' ait, 'securis ærea, qua in sacrificiis utebantur sacerdotes.' Snet. Tiber. 'secespitam,' Pollux, κοπίδα, σφαγίδα, Etymolog. Stephani acceres, ἀξίνη ἱεροφάντου, lege acieris, ex Festo. Nominant et πέλεκυν. Apoll. Rhod. ῥόπαλον. Plura de victimariis vide apud Magium ii. 4. p. 1405. Fabrum in Agonist. ii. 15. Polit. Miscel. 60. Casaub. ad Athenæum lib. xiv. 22. Tanta vero superstitio gentilium erat, ut non tantum egregias, sive toto grege selectas, (quas Snet. 'excogitatisimas' nominat, Philo βλοκλήρους καὶ παντελεῖς, et qui eas inspectabat, μωμοσκόπον, lib. de Agricultura p. 160.) offerrent; sed et nomina victimas ducentium prospere legerent, ut Plin. 28. loquitur: qua de re Jos. Scaliger in Conjectan. 83.

10 Totaque thuricremis Panchaia spirat in aris] Virg. ii. Georg. 'Totaque thuriferis Panchaia dives arenis.'

11 Venales emtura Deos] Scite Chrys. Hom. 17. in Matth. p. 178. τὸ κνίσθη θεραπεύεσθαι σφόδρα ἀνάξιον θεοῦ, ὡσπερ καὶ τὸ ψελλίζειν ἀνάξιον φιλοσόφου. Clem. Alex. Strom. vii. 515. ex Phercrate in hunc sensum multa adducit, et sua superaddit.

Principe digna Deo, nostro placitura Tonanti,
Mente litat pura, votis exorat honestis.

Celsior explicitas rapturus in ardua flammæ
Regius exstruitur comestis floribus ignis, 15
Perstringitque aciem; procul his expirat ab aris
Hostia dira cruor, Veneri quod dulce propinat
Ductor, Aristæos latices, melibœa fluenta,
Icarios haustus, fracti Phœnicis odores.

//////////

15 *Congestis* Dresem.

NOTÆ

At pauper acerra . . . Mente litat pura] Quid *acerra*, Festus satis explicat, *θολή*. Ovid. XIII. *Metam.* 703. ‘custodem thuris *acerram*’ nominat. De vasis in sacris prolixè agit Junius *Animad.* II. 10.

13 *Mente litat pura*] Ita I. I. ‘pacemque litata Emtam anima,’ *καλλιέρησις*: ita a Papinio etiam II. *Theb.* est: ‘Hi fibris animaque litant, hi cespite nudo: Nec minus auditi, si mens accepta meretur.’ Arist. *Eudemior.* VII. 10. ὁ θεὸς ἀνέχεται κατὰ δύναμιν λαμβάνων τὰς θυσίας. Gemina scribit Porphyrius libro de sacrificiis: Isidorus *Pelusiota* III. *epist.* 75. Ita Seneca ad Lucil. ‘Colitur autem non tauro-rum opimis corporibus contrucidatis, vel auro argentoque suspenso, nec in thesauro stipe infusa, sed pia et recta voluntate.’ Sic Dracontius de Deo: ‘Quem mens pura iuvat hominum, non victima supplex.’ Ita Prudent. II. contra Symmach. ‘Justitiamque litant et templum pectoris ornant.’ Ita Clem. Alex. *Strom.* VII. 515. βωμὸν ἀληθῶς ἄγιον, τὴν δικαίαν ψυχὴν, καὶ τὸ ἀπ’ αὐτῆς θυμίαμα, τὴν δόξαν εὐχὴν λέγουσιν ἡμῖν ἀπιστήσουσιν. Chrysost. in *Gen. Homil.* 18. de sacrificio Caini Deum loquentem facit: οὐκ ἤδεις ὅτι οὐχὶ τῶν προσαγομένων ἐδεύμεν, ἀλλὰ τῆς τῶν προσαγόντων ὑγιῶς γνώμης;

Idem in *Ep. ad Philip. Hom.* 15. p. 1310. οὐ γὰρ ἡ κρίσις, οὐδ’ ὁ καπνὸς δεκτὰ ἐποίει, ἀλλ’ ἡ προαίρεσις ἢ προσφέρουσα. Lact. de vero cultu VI. 2. ‘Hic verus est cultus, in quo meus colentis seipsam Deo immaculatam victimam sistit,’ &c. item 24. in fine. Tertull. *gemina* in *Apologet.* xxx. 60. Philo etiam De *agricult.* 160. et libro de *plantat. Noe*, 185. *plura lib.* III. de *vita Mosis*, 518. et in libro de *victimis* 649. Et graphice Philemon de eadem re apud Clem. Alex. v. quos versus etiam Justinus Martyr libro de *Monarchia* allegat, 168. Vide etiam *Plautum Prologo Rudentis*, *Minutium* in *Octavio* 74. Eadem sententia est in sacris precibus trium puerorum.

15 *Comestis floribus ignis*] Sic IV. 338. ‘comestis spoliis;’ utrobique ‘congestis’ legendum.

17 *Hostia dira cruor*] Fuisse ea de re Clem. Alex. VII.

18 *Aristæos latices*] Mel.

Melibœa fluenta] Aquam fontanam intelligo, quæ cum lacte et vino, vel oleo, ad χοῖον pertinet: de qua *plura Heinsius doctiss. ad Silium VII. et XIII.*

19 *Icarios haustus*] *Vinn.* *Papin.* IV. ‘et *Icaria Rhodopen* assueverat umbra:’ ad quæ *Lactantius*: ‘*Icarum*

Fronde comas nexæ, sanctoque astare parenti 20
 Iliades jussæ, spumantia lacte serenis
 Cymbia devolvunt flammis: rex ipse ministrans
 Idaliam delibat avem, sic ante precatus:
 Diva potens hominum, divum imperiosa voluptas,
 Vera Deum soboles, nostri Tritonis alumna, 25
 Alma Venus, seu te convivam Tethyos urna
 Poscit, seu nectar superum, seu forte papaver
 Elysium, flecte hæc teneros ad dona jugales,
 Hos dignare favos: nec enim mactante securi
 Grata minus pia sacra tibi: si digna litamus, 30
 Exorata veni, partemque haustura recumbe:
 Celsa licet caleant centeno thure Cithæra;
 Idalios modulos nectat nemus; ardua Cypri

20 *Sanctous Ms.*—33 *Idalium Mor. et Spondan. vectat Mor. et mox crescut.*

NOTÆ

Bacchi comitem vini usu invento a se, pastoribus id propinasse, qui ebrioli, veneno se tentatos dum putant, Icarum interimunt.' Rem omnem Apollodorus III. 197. exponit. Hæc vero olent Papinii imitationem, qui IV. Theb. 'Inclinat Bacchi latices, et munera verni Lactis, et Actæos imbres sudumque cruorem.'

Fracti Phœnicis odores] Thura et cinnama, et quæ plura habes apud Ovid. *Metam.* xv. fab. 39. Vide Claudianum, et Lactantium in Poëm. de Phœnice. 'Fracti Phœnicis' est, senio confecti. Lucret. II. 'Inde minutatim vires et robur adultum Frangit, et in partem pejorem liquitur ætas.'

20 *Sanctoque astare parenti*] Sic apud Papin. Adrasto adsunt filiæ: 'oculique Ad sanctum rediere patrem:' quod Tertulliano in pudore, est 'deducere oculos.'

23 *Idaliam delibat avem*] Aristoph. in Avib. *προσνείμασθαι δὲ πρεπόντως*

Τοῖσι θεοῖσιν τῶν ὀρνίθων, ὃς ἂν ἀρμόζη καθ' ἕκαστον. Vide seq.

25 *Nostri Tritonis alumna*] Vide II. 428.

27 *Seu forte papaver Elysium*] Cur 'Elysium?' quia Virg. 'Lethæum' nominarat. IV. G. Item I. 'Lethæo perfusa papavera somno;' Dioscor. IV. *κοινή μηκώνων δύναμις ψυκτική*, et paulo post, *πλείων ποθὲς βλάπτει ποιῶν ληθαργκοὺς καὶ ἀναιρεῖ*: et Proserpina, quia papaver apud Inferos gustarat, matri restitui non potuit. De papavere Paschal. III. 17. Virg. 'Cereale papaver' nominat, quia in tutela Cereris. Omen quod captabant amantes *ἀποτῆλε φίλου papaverum foliis*, exponit Cælius Rhod. XVII. 4. Erasinus in proverb. 'crepitu probabis,' et Hartung. in Thes. Crit. 728. 8. Sc. 13. De vocabulo 'papaveris' Meursius ad Plautum.

28 *Teneros ad dona jugales*] Columbas.

In flores crescant varios : incensa Cythæra
 Idalias volucres, Cypri thyma, Pergama vincent : 35
 His mentis, his (si qua tamen), veneranda Dione,
 Adde fidem visis, sponsi memor, adde favorem,
 Solatam solare domum : non improbus oro,
 Ut tuus Inachias prædo prædetur alumnas
 Hesione contentus eat : Tritonia certe 40
 Non neget, hosque velit melior Saturnia raptus.
 Olim Asiæ (sed quid vulgata ac flenda revolvo ?)
 Claruit imperium : formidandusque Pelasgis
 Phryx erat ; inversa est vetus alea : respice, Diva,
 Æneadas miserare tuos : sic fatus in ignes 45
 Hyblæas inclinat opes, jejunaque spirans
 Nidor odorifero solatur sidera fumo.

Jam votis sacrisque modus, jam fessa reclinat
 Flamma apices : alios Helenus prorumpit in æstus,
 Bacchantemque Deum flagranti pectore nactus, 50
 Vocales tripodum furias augustat in usus,

NOTÆ

36 *His mentis, his (si qua tamen), &c.*] 'Visa mentis' referenda ad Paridis judicium, nisi legas *meritis*, et ad libamina referas.

37 *Sponsi memor*] Promissi de Helena : vel 'sponsus' est Anchises.

38 *Solatam solare domum*] Ita Papius, in fine III. 'Tu solare virum,' pro consolare. Festus : 'solari sine præpositione dixisse antiquos, testis est Pacuvius, cum ait, Solatur, auxiliatur, hortaturque me.' Sic v. 149. Papius : 'Idem animus solare domos, juvenumque senumque Præcipitare colos,' pro desolare, ut Virg. 'quos desolavimus agros.' Solatum morbi genus apud eundem, a quo Plinio *solati* XXIX. 6. qui ex Solis calore *ἐφηλidas* inde dictas in facie habent. Pollux et Hesych, in *ἐφηλιδας*. Nicander in Therapeut. ἡ καὶ ἐφηλιν Θηλυτέρης ἐχθρὴν χροίης ἀπεμόρξατο λευκὴν.

44 *Inversa est vetus alea*] Proverbium redolet. Ita Virg. 'fortuna fuit,' VII. Æneid. Tac. v. Ann. 'versa est fortuna.' Πάλαι πότ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, Aristophanes Pluto. Lucan. VI. initio 'placet alea fati : ' et Petronius, 'Judice fortuna cadat alea.' Ita Julius Cæsar apud Plutarch. ἐν ἐρρίφθω κύβος.

47 *Nidor odorifero solatur sidera fumo*] Vide supra v. 13. Lactantium in primis et Clem. Alex. dictis locis. 'Narinosos appellarunt Deos,' ait Lact. v. 12. 'quod odoribus thuris colantur.' Orpheus hinc fortasse hymnos suos *θυμιάματα*, suffimina, inscripsit.

51 *Tripodum furias augustat in usus*] De Tripode et Cortina vide Scaliger. conject. Bernart. ad Statium. 'Augustat' *ἀναλόγως*, ut angusto, quo Lucretius utitur : *καινοφωλίαν* tamen, ut multa alia, redolet : idem est quod

Orsus ita. Heu Phrygii, gens non præmensa futuri!
 Quo noster spoliator abit? quænam illa carina,
 Quæ Trojam mensura venit? jam littora tangit:
 Ite, duces, contra: sic interrupta profatus, 55
 Plus dubios urit, pleno tamen arguit ore
 Deiphobum, cui summa fides, et sola medendi
 Copia, jussa sequi Veneris, raptum ire Lacænas,
 Auctores sperare Deos. Quænam ista nefanda
 Spes? inquit. Superumne fides, cœlique potestas 60
 Incestum dispensat iter? prædantibus adsit?
 Macte, Paris, sceleris, alios molite ministros,
 Et somnum tibi finge novum: non fallere norunt
 Qui falli nequeunt. Orantem haud sustinet ultra
 Troilus, utque animo præceps, bellique sititor 65
 Et gladio consultor erat: Timidissime fratrum,
 Vade, (ait,) o tenebris antri damnate loquacis,
 Vade, inquam, et quoties visum tibi fallere plebem,
 Finge Deum: nobis alius jam constat Apollo.
 Ibit Alexander: non si Cumana senectus, 70
 Aut aries Libycus, aut Chaonis obstrepat ales,
 Jussum flectet iter: ibit, miseramque reducet,
 Quod nolles tamen, Hesionen. Conclamat herilem
 Præceps ad nutum plebes, excire tumultus,
 Quos nequeat sopire, potens: nec mensa futurum, 75
 Audet, cum præsens metuat nihil: omnibus arma,

NOTÆ

ait, iv. 273. 'Ut tripodum vulgata fides: Statio id est, 'Deos pandere.'

54 *Quæ Trojam mensura venit*] *Lego mensura.* Horatii Od. i. 15. nisi quis referat ad illā vi. 854. 'Trojæque jacentis Metiri jam fata licet.'

63 *Non fallere norunt Qui falli nequeunt*] Vere et scite dictum. Pindarus de Apolline Pyth. Od. 3. *Ψευδέων οὐχ' ἄπτεται, κλέπτει τέ μιν Οὐ θεὸς, οὐ βροτὸς, ἔργοις οὔτε βουλαῖς.* Scalig. Epidorp. i. 'quid turpius est, fallier, an fallere, justo? falli nequit, at noluerit

fallere prudens.'

64 *Orantem haud sustinet ultra Troilus*] Talis apud Papinium, quem sequitur, Capaneus Amphiarao insultans, iii. 600. &c.

70 *Ibit Alexander*] Illud nominis consilium Paris obtinuit *λυστὰς ἀλεξήσας*, ut ait Apollod. iii. 182. Ovid. Epist. Parisidis.

Cumana senectus, &c.] Sibyllinum, Ammonis Jovis, et Doidonæum, oracula περιφράζει.

Arma animis, mentique frequens illabitur Argo,
 Laomedonque jacens, et inultæ dedecus urbis.
 Conclamantque iterum. Quonam usque, o libera pubes
 Dardanio cognata Jovi, patiemur inultum 80
 Tot jugulos rubuisse senum? tot colla parentum
 Argiva nutasse manu? non impia sanxit
 Atropos, hoc etiam nostris incumbere fatis,
 Ultorem non posse dari. Si numinis iram
 Troja merens sensit, pœnam quoque iudice Phœbo 85
 Dira Mycenæ debent convivium mensæ.
 Ite duces, Venus hæc, hæc certior augur Apollo
 Bella jubet, fratrumque exhausta funditus urbe
 Pœscit inoffensus Phrygio ductore meatus,
 Unde metus, metus unde, viri? concessit in ignes 90
 Indutus Nessum Tirynthius, ecce timoris
 Causa prior cessit; spirat par Herculis Hector:
 Ecce animos gens nostra dabit. Si prima Pelasgis
 Laurea, fas Phrygibus palmam sperare secundam,
 Et nostros rediisse Deos: vos incluta saltem 95
 Pignora, cæsorum jugulos lugete parentum:
 Vos, quibus uberius lacrymas injuria nectit,
 Vos pietas armata vocat. Sic voce precantur,
 Intenduntque manus: ægras cum Panthus in aures
 Priscos fatorum monitus serit, et quod ab ipsis 100
 Extorsit genitor adytis Euphorbius index,
 In medium pandit proles: Lapsura sub armis
 Pergama, si Phrygias Helene conscendat in urbes.
 His jam facta fides ducibus, vulgique tumultus
 Flectitur: o quanto priscis nova mollius urgent! 105
 Plus Superi constant Pantho memorante futura,
 Quam dicente Heleno: Priami tamen ægra lacessit

NOTÆ

- 88 *Fratrumque exhausta funditus ur-* densque manus?
be] Atridarum, Mycenis. 102 *Lapsura sub armis]* Melius, *Ar-*
 99 *Intenduntque manus]* Ovid. de *gis, quod ora libri habuit.*
 Ajaceirato, XIII. *Metamorph.* 'Inten-

Consilia Hesione, Superos premit : audit et audet
 Dux falli : fatisque favet, cum fata recuset.
 Atque ita, dic, inquit, alio die ordine fata, 110
 Antenor, memora jam facta ; necesse peractum
 Constat : venturum, mutabile transit : habemus
 Jam cunctis graviora minis, perfusa cruore
 Pergama, nuptarum lacrymas, planctusque parentum.
 Tu quoque visa refer Phrygiæ repetitor alumnae : 115
 Atque ita, quæ passus, obiter tot cladibus adde.
 His saltem cedat bacchantis fabula fani,
 Et moneat potiora fides : prius esse negabit
 Unda fluens, ignis urens, spirabilis aër,
 Quam dictet facienda furor : sic fatur, at ille, 120
 Ergo (ait) o cives, rerum testanda priorum
 Historia ? an lapsa est nondum vetus ? indice questu
 Non opus est, ubi regna dolos et bella loquuntur.
 Vidimus emeritis fœcundam civibus urbem,
 Atque alium regnare ducem : nondum Ilion Argis 125
 Cesserat : hasne vices velox oblivio transit

108 *Concilia Ms.*

NOTÆ

109 *Fatisque favet, cum fata recuset*] Prius est de raptu Helenæ ; postorius fatum de ἀλώσει Trojæ. Hic Papin. vii. ‘ lucemque timent, lucemque precantur,’ ix. ‘ credi lethum suadetque velatque,’ et xi. ‘ vicinaque funera sentit, Et sentire timet.’

111 *Necesse peractum Constat: venturum, mutabile*] Necesse, ut Græci ἐπάναγκες : Euripides in Oreste, ἀνάγκης ζυγόν. Ita vi. 257. ‘ cum nequeat fatale necesse refelli.’ Necessis, necessum, et necesse. Sententia est, præterita reprehendi non posse, ideoque necessaria, futura ἐνδεχόμενα ἔλλως ἔχειν. Seneca contr. iv. 4. ‘ Necessitas est lex temporis.’ Epictetus graviter de malis præteritis, ideoque

necessariis. “Ὅστις δ’ ἀνάγκη συγκεχώρηκεν καλῶς, σοφὸς παρ’ ἡμῖν, καὶ τὰ θεῶν ἐπίσταται.” Sosipater ii.

121 *Rerum testanda priorum Historia*] Ovid. ii. Amor. ‘ Omnibus historiis se meus aptat amor.’ Ita Pedo Albinov. ‘ Pars erit historia, totoque legetur in orbe.’ Quæ adducta, ut Poëtica suis finibus cœrceantur : aliud est enim καταλογάδην, καὶ χύδην, vel περὶ λόγῳ scribere, aliud ἐμμέτρως καὶ ἐπὶ λόγῳ καὶ μεμελισμένῳ, ut Eustathius ad Homerum loquitur : quod toties divina sua κρίσει magnus ille ingerit Scaliger : nec immerito Aristoteles alicubi monet, Poëtas aliena quasi lingua locutos esse.

Immemor, et longi præcidit tædia luctus
 Impatiens languere diu? quin, inclyta pubes,
 Si juvat invisio mentes absolvere questu,
 Armata de curru diu fortuna sequenda est, 130
 Dum præclarum aliquid dolor indecoctus anhelat:
 Nil grande et longum: segnem timor obruit iram:
 Hæretis, quia fata vetant? hæc scilicet angit
 Cura Deos, ævi tacitos vexare recessus,
 Et rerum librare vices: stant fata tenore 135
 Fixa suo: certam miseris si Parca ruinam
 Indixit Phrygibus, moriendum Marte: triumphum
 Si pepigit; meritum minuit victoria segnis.
 O falli facilis: si fas depromere verum,
 Deprendi insidias superum. Lernæus Apollo 140
 Nostras vexat aves, et quæ metuenda minatur,
 Dardanidis timet ipse suis: sic ficta locutus

130 *Armata decurre duce* Dresem. Vide not.—133 *Fana* Ms. marg.

NOTE

130 *Armata de curru diu*] Ita in editione Basil. unde sequentes libri, *Armata decurre diu*: inepte, quid enim *decurre diu?* cum ad raptum Helenes hortetur, non autem de præludio prælii loquatur: nec syllabam post primum pedem propter cæsuram (nulla enim hic cæsura) producit unquam. Legerim, *Armato decurre duce*; sed nec in hephemimeri syllabam in brevem vocalem desinentem producit: legendum forsan: *Armatis decurre Deis*: *Armatum decerne ducem*: *Arma tuo decerne duci*: *Arma tuo det cura duci*: *Decurras armata diu*. Ehodum, lector, promisi crines, incepti hariolari! sed Sabini, quod volunt, somniant: mihi nihil illorum placet.

131 *Dum præclarum aliquid dolor indecoctus anhelat*] Persius Sat. 1. 'si forte aliquid decoctius audis:' ad

quem locum vide doctiss. Casaubonum. Infra III. 435. 'Et nil decoctius audens Ira recens.' Virg. *Æn.* VII. 'Fœminæ ardentem curæque iræque coquebant.' Silius IV. 'Cui consul, namque ira coquit.' Ita Græci πέσαι ὀργήν. Arist. ἐν αὐτῷ γὰρ πέσαι ὀργήν χρόνου δεῖται. Homer. *Iliad.* Δ. χόλον θυμαλγέα πέσσει. Vide Acidalium ad Militem Plauti. Chrysost. in Acta Apost. Hom. 31. p. 669. ὀργή ἀδιαμάσητα πάντα φθέγγεται. Pind. *Olymp.* Od. 1. καταπέσαι μέγαν ἄλβον οὐκ ἐδυνάσθη. Quintil. γλυκεῖ σχήματι II. cap. 4. 'Multum decoquent anni, multum ratio limabit, aliquid velut usu ipso deteretur.' 'Incocti corpora Mauri,' Sil. in fin. lib. XVII. Lucret. 'nigra virum percoctaque sæcla calore.' De mulieribus incoctis vide Festum, et Scaliger. Conject. p. 139. Junium in *Animad.* III. 5. de 'recoctis.'

Accinctos ad bella Phryges prævertere tentat.
 Vos contra cunctis potiora eventa futuris
 Pendite : donatos Tyrynthius induit ignes : 145
 Æacidæ senuere duo : nullique timendus
 Aut puer, aut virgo, quem fata minantur, Achilles.
 Ipse, viri, vidi ipse viros et mœnia, vidi
 Urbes, sed gelidos nil excitat : ite potentes,
 Et jugulos aptate neci, spretoque triumpho 150
 Reddite fatidicis victores ensibus enses.
 His virtus accensa viris, procul omnis abacta
 Religio, cedit Helenus, vittasque minaces
 Abjicit, et lacrymis incusat fata secutis.
 Dux cœpti legitur pastor Paris, advena quondam 155
 Regni, nunc Regis hæres : nec proficit urbi
 Fatalem damuare facem, cum læderet ardens
 Prægnantem somnus Cisseida : pullulat alte
 Flamma vetus, revchuntque fidem præsagia plena.
 It fati imperio Danaum rapturus alumnam 160
 Dardanus, et blande debellaturus Achivos

150 Al. *Aptate jugo.*

NOTÆ

147 *Aut puer, aut virgo, quem fata minantur, Achilles*] Virgo, quia in aula Lycomedis mentiebatur sexum. Pappin. Achilleide. Achillis nomen ἐτυμολογεῖ Tertullianus De pallio 4. 'Naturam itaque concussit Larissæus heros, in virginem mutando, ille ferarum medullis educatus, (unde et nominis consilium, quandoquidem labris vacnerat ab uberum gustu,' &c.) ad quæ Junius Euphronionis illa, *Εἰς Φθίην χιλοῖο κατ'ἤε πάμπαν ἄπαστος, Τοῦνεκα Μυρμιδόνες μιν Ἀχιλλέα φημίξαντο.* Quæ sunt apud Eustath. II. A. p. 12. *Ἀπολλ. III. καὶ ὠνόμασεν (Chiron) Ἀχιλλέα. πρότερον μὲν ἦν ὄνομα αὐτῷ Διγύρων, ὅτι τὰ χεῖλη μαστοῖς οὐ προσή-*

νεγκε. Enstathius ad Iliad. A. quasi ἔχος ἰλεοῖσιν dictum vult, vel ab *a* et *χ*ιλός, p. 11. Aliter Agamestor in Epithalamio Thetidis, de quo vide Beauart. ad Achilleidem Statii I. 134. Cum autem in Lycomedis aula sexum mentiretur, Pyrrha fuit illi nomen, ut quidem Hyginus vult; vel, ut alii, Issa, Cercosyra, quod Claudius Imp. apud Suet. quærebat.

156 *Nunc Regis hæres*] Παρρησιάζει in cæsuris Noster, cum levi traiectione aliter posset. Manasses in Troicis regionem, ubi expositus fuerat Paris, Pariam inde nominatam scribit.

Prævelat fraudes : cæsas non induit alnos,	
Pinnarum suspecta strues : numerosa vagatur	
Tranquillo classis cultu : regalis olivam	
Prætendit pinus : tandemque erepta furori	165
Semimaris Galli, non adversante Cybele,	
Miratur similes bacchari ad littora voces.	
Hanc decor insignit, qualem progressior usus	
Post longum lucratur opus, tabulata superbis	
Præradiant inscripta notis, vestitur herili	170
Prora Tyro, puppisque Tago, nitor erigit Indus	
Antennam, spargitque in transtra cupressus odorem	
Vela regens : certant venti, quis lintea tendat	
Purpureos discincta sinus : at lene fluentes	
Arcessit Zephyros puppi præscripta Dione.	175

NOTE

162 *Cæsas non induit alnos, Pinnarum suspecta strues*] Quod est, ornamenta navis non fuerunt bellicæ pinnæ: fastigia murorum. Vegetius: 'super quem ad similitudinem muri et pinnæ et propugnacula componuntur.' Papin. vii. Theb. 'Fortuito ductæ quater aggere pinnæ.' x. Theb. 'Inde per abruptas castrorum ex aggere pinnas.'

166 *Semimaris Galli*] Ovid. rem totam describit iv. Fast. 100. Catull. in Galliambo. Minut. Felix in Octavio. Arnobius v. Stephanus Byzantius in γάλλος. Fenestell. i. 12. Galli dicti a fluvio. Vide Jos. Scaliger. ad Enseb. p. 114. Seneca Ep. 109. Brodæus ii. Crit. 13. p. 537. Phornutus de Rhea, 152. Varro in fragment. Ambitu cum maximo de Gallis agit Marcellus Donat. Dilucid. ad Suet. c. 68. Varro p. 94. μυθολογεί de singulis, et Lucret. ii. 614.

168 *Qualem progressior usus*] Ita iv. 479. 'Progressos testata dies,' lib. vi. 778. 'productior usus.' Festus in Proculam: 'quia patribus senibus, quasi procul progressis ætate, nati

sunt,' προβεβηκόσι εἰς γῆρας, προεληλυθόσι, ut Dio Cocceius loquitur, προβεβηκώς ἡμερῶν. Genes. 24. προϊούσης τῆς ἡλικίας. Arist. Hist. Anim. vii. 12. 'provectis ætate.' Sueton. Tib. 54. et initio lib. v. in Claud. 2. 'ne progressa eidem ætate.' Sic Hegeſippus: 'edita ætas.' 'Declinata ætas.' Quintil. Lucret. ii. 'Paulatimque gradus ætatis scandere adultæ.' Virgil. iii. Georg. 'Sin in progressu cœpit crudescere morbus.' Oppone huic apparatus alterum i. 77. Aristotelis illud ad sensum hujus loci facit: πλείστα τῶν ἀρχαίων ἤττον διήρθρωται. Polit. ii. 10.

170 *Vestitur herili Prora Tyro, puppisque Tago*] Tagns et Tyrus pro auro et purpura. Ita Tertull. 'aliquid Arabiæ,' id est thuris, lib. de corona militis x. 183. Sil. lib. xvi. 'Aurifero profusa Tago villosa leonis Terga feri.' Lucianus: ὕλην τὴν Ἀραβίαν σχεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέουσα.

173 *Quis lintea tendat Purpureos discincta sinus*] De velis purpureis vide Bernartium ad sylvas Papin. i. 46.

175 *Puppi præscripta Dione*] Tutela

Instabat jam dicta dies, qua classis in altas
 Propulsum poscebat aquas, cum lecta juvenus
 Priamidem sortita ducem per littora ferri
 Discursu rapido, qualisque abeuntibus ardor,
 Certatim fremere, et varios miscere tumultus. 180

Haud mora, succinctos Nabathæos agmine ducens
 Hector in arma Phryges, comites per cœrula fratri
 Ire jubet, certantque rates stipare secuti
 Pœonidæ duce Deiphobo: quin ipse Diones
 Spes Anchisiades cum Polydamante secundo 185
 Jungit opes: jamque efractas rapiebat arenas
 In pelagus classis, humerosque manusque secuta,
 Cum tandem exclamans adytis Cassandra relictis,
 Fata aperit, turbatque Phryges: at sæva morantes

NOTÆ

navis erat Venus. Silius: 'Trojanam ostentat trepidis de puppe Minervam.' In prora *σημασία* sive *πάρσημον*, Tacito vi. Ann. 'Insigne' ponebatur, unde navi nomen. Vide prolixè doctiss. Heinsium ad Silium xiv. p. 484. et lib. II. p. 455. et ante illum maximum Scalig. ad Eusebium p. 39. 41. Villiomarus quoque (forsan et ille Scaliger) Animad. in Controvers. Titii lib. vii. p. 139. toto capite. Justus Lipsius tutelam, et insigne sive *πάρσημον*, male confundit, in Comment. ad Senecæ 76. Ep. A nominibus illis *παρασήμων*, quod jamdudum subodorati sunt, fabulas deduxere *μυθόπλασται* Poëtæ. Hinc Jupiter Taurus, quamvis Palæphatus ad prædonem Cretensem transferat, tit. Europa. Hinc aries cum aureo velere: qua de re Fulgent. in Mythol. I. titulo Ganymedis, et passim. Vide Meursium ad Cassandram Lycophronis p. 320. &c.

Puppi præscripta Dione] Gemina sunt apud Ovid. in Epist. Paridis, qui eundem exponit apparatus.

177 *Propulsum poscebat aquas*] Ne-

ωλκίαν, qualem Apollonius Rhod. I. describit; item Orpheus et Valer. Flaccus in Argonauticis I. Silius lib. VI. talia qui ligna lib. XII. 'substramina,' Isidorus 'pulvinos,' Pollux *φέλαγγας* vocat. Varr. 'Pænos homines captos pro phalangis carinæ subjecerat;' in fragm. pag. 216. de quibus Perottus ad Epigram. Martial. 115. Pollux lib. X. cap. 31. *Νεωλκοῦ δὲ σκευὴ φάλαγγες, φάλαιγγια, δλκοί, οὔροί.* Apollonii interpres *θανμαστὸν* illud addit, ex talibus pulvinis unum geminasse sua ætate visum. *Propulsum poscebat aquas*] Ita Val. Flaccus: 'Ut pariter propulsa ratis.' Sil. xvii. 'Nec mora, propulsa sulcant vada salsa carina.' Ibidem: 'Abscondit late propulsis puppibus æquor.'

181 *Succinctos Nabuthæos*] Nominantur 'Eoi Phryges' I. 456. Dares 'Phrygas superiores' nominat.

184 *Pœonidæ*] Priamus in Pœoniam miserat Deiphobum milites lectum.

177 *Humerosque manusque secuta*] Succollantium, ut IV. 289. describit.

Impellit Lachesis pinus, uncosque tenaces 190
Rumpit, et intento percellit flamine vela.

Ultimus in socias fatalis prædo carinas
Provehitur : multum Priamo frustra que rogatus
Ne quidquam temere : victori supplicet hosti ;
Hesione contentus eat : sin reddere raptam 195
Velle negent, bellum intentet : sic format iturum,
Venturosque Phryges, accepto interprete, spondet.

Vix in conspectu Paridi patuere Cythæra,
Cum patrias permensus aquas, ad Nestora casu
Atrides molitus iter, Simountide pinu 200
Aspecta, secum volvit cur, quo, unde : stupentque
Alternis Reges figentes lumina velis.

En qua fata fide rerum discrimina nectant :
Hostis adest, Menelaus abest, geminosque Lacones
Hermione sibi nacta duces Agamemnonis urbem 205
Visum ierat, matrem cupide visura secundam.
Plebs quoque Junoni celebrem confluxerat Argos
Ludificum ductura diem, pontusque vocabat,
Et tellus exuta viris. Sic omnia casus
Expediit ventura potens, victrixque Dione. 210

Prodit in abruptum prætentis insula saxis
Myrtigeræ sacrata Deæ, pars una recessu
Abditiore latens refugos falcatur in artus
Deprensos furata sinus : huc littore blando
Freta Phrygum pubes, puppes agit : ipse propinquas 215
Sanguine sacrificio Latoidos irrigat aras

208 *Vacabat Ms.*—213 *Arcus Dresem.* Vide not.

NOTE

206 *Matrem cupide visura secundam*] *cus* legendum. Ovid. in *Metam.*
Clytæmnestram μητραδέλφην. Est enim matertera, ait Festus, quasi mater altera.

209 *Sic omnia casus Expediit*] *Papin.* ‘Sic omnia casum Fecimus, et vires auxit fortuna nocendi.’

213 *Refugos falcatur in artus*] *Ar-*
Delph. et Var. Clas.

216 *Latoidos irrigat aras*] *Dianæ,*
cum qua conjungit *Dares Venerem.*

Dict. Cret. &c.

Princeps, et larga cumulat promissa securi.

Ergo Cytheriacas præceps it fama per urbes,
Priamidem venisse Parim : plebs undique portus
Decursu complet : ac pollens ore Lacæna 220
Ignotos visura viros ad littora gressus
Dirigit, acclivemque freto defertur Helæam.

Postquam Helenes Paridi patuit præsentia, classem
Deserit : ac formæ fidens, et conscius oris,
Huc illuc gressum librans, qua Tyndaris ibat, 225
Indefessa vagis incessibus otia texit :

Certantesque offert vultus, incendia nutrit
Mutua, captatumque brevi lucratur amorem.
Quippe nec ad cursum præceps, nec segnior æquo
Librato gestu formam juvat, actus in armos, 230

In caput erectus, tenero delibat arenam
Incessu, figitque oculo mirante Lacænam.
Oblitosque gradus sistit : suspectus haberi
Mox metuens, transfert celeres ad cetera visus,
Ceu stupeat quicquid spectet : moderantius illa 235

Obliquos vultus, et non ridentia plene
Ora gerit, totasque velit cum pectore nudo
Ostentare genas : sed castigator adultos
Comprimit excessus animi pudor, ægraque mixtus
Pulsat corda metus : sentit Paris, ardet et audet : 240
Promissorque ingens, facilis præsagia prædæ
Ducit amor, dum signa juvant, dum nutus oberrat

NOTE

222 *Acclivemque freto defertur Helæam*] In Darete, 'ad oppidum, quod est Helena,' male legitur, cum sit *Helæa*.

224 *Formæ fidens, et conscius oris*] Dares : 'consciis formæ suæ.' Lucan. lib. x. 'Quem formæ confisa suæ Cleopatra sine ullis Tristis adit lacrymis.'

231 *Tenero delibat arenam Incessu*] Coluthus de eadem re : Ὠχετο φειδομένοισιν ἐπ' ἔχρεσιν ἔχνη' ἐρείσας. . Reli-

qua Coluthi longe inferiora, quam ut æquilibrium præsent. Latini *suspensum gressum* vocant. Cornel. Gallus vel Maximinus : 'Fallere sollicitos, suspensos ponere gressus.' Apul. III. Metam. 'ad superius cubiculum suspensio et insono vestigio me perducit.' Musæus : ἡρέμα ποσσῶν ἔβαινε. De superbia illa multa Herald. ad Mart. II. Epigr. 57.

242 *Nutus oberrat Interpres*] Musæus : Νεύμασι λαθριδίοισι παραπλάζων

Interpres, cordisque vagi præsentior index
Leno oculus taciti garrit præludia voti.

Ut vero explicitas peregrini Tyndaris auri
Blanditias hausit, complutaque murice vela
Conspectit, quid agat hæret, præbere rogatas
Promta manus, cogique volens: at turba precandi
Stipatrix, juveni fas invidet, inclyte prædo,

245

NOTÆ

φρένα κούρης. Huc spectat vers. quem Hieronymus allegat, Epist. II. 'Risu et arguto quiddam promisit ocello.'

243 *Cordisque vagi præsentior index Leno oculus taciti garrit præludia voti*] Έκ τοῦ ὄρα̃ν τὸ ἔρα̃ν, ut inter reliquos etiam Isidorus Pelusiota affert III. Ep. 254. Aristænet. epist. I. ex Homero eleganter: ἔρωσ ἐπαίδενσε τὴν ποθυμένην εὐστόχως ἐπιτοξεύειν τῶν ὀφθαλμῶν βολαῖς. Philostratus in Epistola Græcis, οἱ ὀφθαλμοὶ ξύμβουλοι τοῦ ἔρα̃ν: et in alia pag. 913. cuius initium, πόθεν μου τὴν ψυχὴν κατέλαβες, de eadem re multis. Musæus: Ὀφθαλμὸς δ' ὁδὸς ἔστι, &c. 'Oculi sunt animi fores,' ut dicebat Polemo. Vide Arist. I. Hist. Anim. 10. et Plinium II. 37. Nonnus Dionys. v. Ὀφθαλμὸς προκέλευθος ἐγίνετο πομπὸς ἐρώτων. Eadem est sententia Philonis I. περὶ τῶν ἐν εἴδει νόμων. Isidorus ita explicat illud Jerem. IX. 2. 'mors per fenestras ascendit,' Ep. I. 89. Idem de re eadem III. Ep. 11. ἀκρατέσιν ὀφθαλμοῖς ἔστιῶν τὸ πάθος, et III. Ep. 66. Philonis et ista sunt De Cherubim p. 95. αἱ δὲ μαστροπεύουσαι καὶ προξενούσαι τὰς ἡδονὰς γαστρὶ ῥηγορεύουσι. Dio Prusæus Tarsica II. p. 408. ἡ ἀσέλγεια δι' ὠτων καὶ δι' ὀφθαλμῶν πανταχόθεν εἰσδύεται. Insignis est hac de re Clem. Alex. γνάμη: Pædag. III. p. 184. c. 11. Plura de illa Ovid. sent. 'oculi sunt in amore duces' vide apud Hæschel. in Horapol. p. 184. Barthium in Cirin 68. Chrys. Homil. 3. de verbis Esaiaë, 'vidi Dominum,' p. 862. Quintil. de-

clamatione I. 'Vitiis nostris in animum per oculos via est.' Nilus insignite παρᾶν. 67. ἀσφαλίξου τὴν ἀκοήν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, δι' αὐτῶν γὰρ πάντα τὰ βέλη τῆς κακίας εἰσέρχεται. Hieron. adversus Iovinianum II. 'per oculorum fenestras animæ libertas capitur.'

244 *Leno oculus*] Προαγωγός. Prudent. Hamartig. v. 261. 'solvendi leno pudoris,' de auro loquitur. Ita in Catalectis Scaligeri: 'Se Narcissus amat captus lenonibus undis.' *Garrit præludia voti*] Ἀκροβολισμὸς nominat Achill. Tatius. Macedonius Anth. Græcor. Epigram. χρεμέτισμα προκέλευθον præludia garrire vult. Euripidis Interpres in Oreste: τῆς ψυχῆς παθῶν εἰκόνες οἱ ὀφθαλμοί, p. 142.

245 *Peregrini Tyndaris auri Blanditias hausit*] Lucilius scite, ut quidem illustris Scaliger concinnat: 'nequaquam est aurum aureis cuius vehementius ambit.' Vide Dousam ad Lucilii fragmenta.

246 *Complutaque murice vela*] Vide I. 471.

249 *Juveni fas invidet*] Ἐξόν, καὶ θεμιτόν: ita nefas ἀδύνατον. Hor. 'Quicquid corrigere est nefas.' Plut. in Paulo: θεμιτόν οὐκ ἔστι μὴ βάλλοντα κατευσχεῖν. Virg. 'Mortaline manu factæ immortale carinæ Fas habeant?' IX. Æn. Ovid. II. Metam. fab. 16. 'neque enim succedere tectis Fas habet.' Prud. Ἀποθεώσει 976. 'Dum transgressa Dei positum fas improba calcat.'

- Ne propera, dabit illa manus, manus aurea vincet : 250
 Plus opibus, minus ore potes : Ciccone secundo
 Non opus est, ubi fantur opes : quin ipsa rapinis
 Blanditur fortuna tuis, urbs, aura, Lacæna
 Nuda, favens, facilis, cœptum juvat, urbis Helæa
 Nomen, in hanc pelagus undis declivibus actum, 255
 Proxima littoreis delambit tecta procellis,
 Et medias impingit aquas, clauditque profundo.
 Hic Latonigenis cognatas struxerat aras
 Prisca fides : jubet hic noctem regina propinquam
 Excubiis hilarare sacris : templum ipsa superbum 260
 Prima petit, solitoque Deos implorat honore.
 Res cupido perlata Phrygi, temeraria sancit
 Consilia, indulgetque aditus in vota secundos
 Pollicito majore Venus : rapere (haud mora) nuptam
 Victor, et imbelles populari destinat aras. 265
 Tantaque præcipitem pulsat lascivia mentem,

NOTÆ

250 *Ne propera, dabit illa manus*] Ovid. *ματαιοτεχνίας* III. 'Sæpe dabit, dederit quas semel ille, manus.' Claud. 'Quicquid amas, dabit illa manus, communiter omni Fungitur officio,' in *Entropium*.

Manus aurca vincet] Notum est Philippo datum oraculum. Aristoph. in *Ranis*: *Φεύ, ὡς μέγα δύνασθον πανταχοῦ τῷ δὲ ὕβω!* Plaut. *Aul.* 'Di immortales, aurum quid valet!' *Philemon* *Amalthææ* cornu divitias nominabat, apud *Stob.* *serm.* 228. quem vide, et oppone illis *Isidori Pelusiotæ* auream *Epist.* II. p. 146. *Xenophon*: τὰ πονηρὰ ἀνθρώπια οὐκ ἂν ἕλλως ἔλοις, ἢ εἰ διδοίης τι. *Manus cava* avaritiæ signum, de qua *Casaub.* ad *Suetonii Augustum*.

251 *Ciccone secundo Non opus est, ubi fantur opes*] Vulgo aiunt: 'Nummus ubi loquitur, *Tullius* ipse tacet.' τὰν ἀρετὰν καὶ σοφίαν νικᾶντι χελῶναι, *Proverb.* *vetus* apud *Pollucem* IX. 6.

χελῶναι, addit, *Πελοποννήσιον νόμισμα.* *Contrarium* affirmat *Claud. Epigram.* ad *Olyb.* 'Cedere divitiis animi, fortuna fatetur, et tantas oris copia vincit opes,' quod contra facit.

254 *Urbis Helæa Nomen*] 'Ὀσεὶ Ἐλαία, quod esset ἐλετή. *Homer.* II. I. 'Ἄνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λείσση, ὄθθ' ἐλετή. *Papin.* I. *Achill.* *Amyclis* ait surreptam, 'incautas blande populatus *Amyclas.*' *Ovidius* *Sparta.*

266 *Tantaque præcipitem pulsat lascivia mentem*] *Juvenal.* 'quem sextus et octogesimus annus Pulsat.' *Ovid.* VI. *Fast.* 'Et fert suspensos corde micante gradus:' cor enim micat, σφύζει, in improba spe, quod hic 'pulsat:' inde *ἐπιθυμιῶν ἐλεπόλεις* eleganter dixit *Isidorus Pelus.* I. *Ep.* 87. *Προπέτειαν* vero scite tribuit *Paridi*: *Amor* siquidem alatus est, vel ipsi amantes potius, ut vult *Alexis* apud *Athenæum* XIII. λέγεται γὰρ λόγος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν, μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν τῶν

Vix noctem expectat, suspenso vespere credens
Zelotypum Titana suis livere secundis.

Fregerat Hesperias radiis languentibus undas
Phœbus, et astrorum medio posebat in alto 270
Nauta diem : tellus, aër, mare, celsa remenso
Consopita Deo, strepitu defuncta silebant
Undique, et in teneros nutabant otia somnos.
At Paris obsequio noctis præsentius audet
Impatiens differre, Deos Veneremque secutus : 275
Primus ad imbelles thyasos, et debile vulgus
Armatum maturat iter, ludentia turbat
Fana ferox, non hospes Hymen, non conjuga sacra,
Hospitii non obstat honos, non ultor iniqui
Asperior tutela Deus : temere omnia præceps 280
Aspernata Venus, nil respectura decorum,
In facinus, votumque ruit. Rapit ergo Lacænam
Tendentemque manus et læta fronte vocantem
Dardanus : aut rapitur potius. Gratate trophæis,
Prædo, tuis, agnosce Deos : post aspera multa 285
Excidium luctatus abis, revehisque parenti,

286 *Lucratus* Dresem. Vide not.

NOTE

ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρώωντας. Nazianz. vere Orat. iii. p. 67. ὄντως ἀσυλλόγιστόν τι πρᾶγμα ἢ πονηρία.

268 *Zelotypum Titana suis livere secundis*] Juvenal. 'Zelotypum Hyarbam.' 'Secunda' vero pro rebus secundis. Ita v. 'Unde nihil melius, quam nihil habuisse secundum.' Ita infra, 'Solatur blandis.' Sic Claud. Honorium moræ impatientem fingit : 'Incusat spes ægra moras ; longique videntur Stare dies, segnemque rotam non volvere Phœbe.'

279 *Hospitii non obstat honos*] Contradicere Dareti, et sua vineta incidere videtur, nisi forte ad Ovidium et aliorum figmenta de hospitio re-

spexit : de quo etiam Manasses in Troicis.

282 *Rapit ergo Lacænam*] Euvipidis Scholiastes ex Stesichoro scribit, Tyn-darum cum Diis omnibus faceret, Veneris oblitum fuisse ; illam filias illius διγάμους, τριγάμους, καὶ λειπάνδρους fecisse, p. 142.

283 *Tendentemque manus, et læta fronte vocantem*] Virg. 'Pudentemque sinns et tota veste vocantem.'

285 *Post aspera multa, Excidium luctatus abis*] Absurda lectio ; quid enim luctari excidium ? an ut 'electari offensam ?' quomodo Symmachus loquitur : at sensu nullo Trojæ siquidem sibi que post diurnam obsidionem

Quas nollet peperisse, faces: heu, perditæ, nescis
 Quas tecum clades, quantos fugiente tumultus
 Classe refers! tuque Herculeæ corruptior unda,
 Bellerophonteo flagrantior igne, sereno 290
 Certa minus, thalamos linquis, Lædæa, jugales:
 Et spreto toties iterum quærenda marito,
 Nunquam rapta fugis: nunc non Lilybæa vorago,
 Latratus Siculi, Libycus tenor, et quod in omni
 Sævitur triste mari, mixtis huc confluat undis, 295
 Has infestet aquas, primosque ultrice procella
 Amplexus medium solvat mare: multa nocentes
 Mutat, si vetitis velox occurrerit ausis.

293 Pro non Ms. o.

NOTÆ

exitio fuit: lego, literæ mutatione, *lucrat*; quod Paris, ait, in lucro ponit, id vertit in exitium; 'perfidus enim alteri fraudem infert, damnum sibi,' ut ait auctor Queroli. Injuriaque, juxta Lucret. v. 'unde exorta est, ad eum plerumque revertit.' Sic Papin. 'fati moram lucrari,' ix. et x. 'mortisque feræ lucrata dolores.' Proverb. l. θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακόν. Philo vocat lib. de Josepho p. 431. καρποῦσθαι: τῆς ἀνθαδείας καὶ ἀσεβείας ἐπίχειρα κερδανούμεθα ἐπιτίμια, p. 397. Hesiod. Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἴσ' ἄτησιν. Ita D. Petrus Epist. ii. 2. κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας δανείζειν τὰς τιμωρίας. Philo p. 585. Fulgentius bene in Mythologico 96. 'omnis libido rerum patitur naufragia: Noster v. 271. 'Cognatum lucrata nefas.'

289 *Herculeæ corruptior unda*] Cum Lerna et Chimæra Helenem confert, ut et infra Syrtis, Scyllam et Charybdin, περιφραστικῶς in illam movet.

297 *Multa nocentes Mutat, si vetitis velox occurrerit ausis*] Sic lib. i. 378. 'Pronus in facinus tardis ultoribus itur.' Talis sententia Prosperi Aquilani: 'Crescit enim occulte cum longo pœna reatu, Ansibus illicitis si nihil obstiterit.' Cato in Orat. pro Rhodiis apud Agel. vii. 3. 'Summa professio stultitiæ est, non ire obviam sceleribus cogitatis, sed manere, operiri que, ut cum admessa et perpetrata fuerint, tum denique, ubi quæ facta sunt, infecta fieri non possunt, puniantur.' Gemina in Orat. Dinarchi ii. p. 105. Similis fere in Juliani epistola ad Alexandrinos p. 171. Seneca Epist. ii. 'Magna pars peccatorum tollitur, si peccatoris testis assistat.' Cassiodorus iii. Ep. 14. 'Malum cum perseverat, augetur; et remediabile bonum est in peccatum, accelerata correctio.' Chrysost. in i. ad Corinth. Hom. xv. p. 452. ὅταν ὁ πρῶτος ἁμαρτῶν μὴ δῶ δίκην, ταχέως καὶ ἕτεροι ταῦτα πλημμελήσουσι. Gemina est Philonis γνώμη, De specialibus legibus p. 604. Nostri Ποῦτæ γνώμη opponatur illa Leonis: 'dum justitiæ sententia suspenditur, pœnitentiæ medicina quæritur,' et Nili altera: μὴ μέμφου τὴν τοῦ θεοῦ μακροθυμίαν, κοινὸν γὰρ ἔστι φάρμακον, 37. Chrys. in

tanici: 'Crescit enim occulte cum longo pœna reatu, Ansibus illicitis si nihil obstiterit.' Cato in Orat. pro Rhodiis apud Agel. vii. 3. 'Summa professio stultitiæ est, non ire obviam sceleribus cogitatis, sed manere, operiri que, ut cum admessa et perpetrata fuerint, tum denique, ubi quæ facta sunt, infecta fieri non possunt, puniantur.' Gemina in Orat. Dinarchi ii. p. 105. Similis fere in Juliani epistola ad Alexandrinos p. 171. Seneca Epist. ii. 'Magna pars peccatorum tollitur, si peccatoris testis assistat.' Cassiodorus iii. Ep. 14. 'Malum cum perseverat, augetur; et remediabile bonum est in peccatum, accelerata correctio.' Chrysost. in i. ad Corinth. Hom. xv. p. 452. ὅταν ὁ πρῶτος ἁμαρτῶν μὴ δῶ δίκην, ταχέως καὶ ἕτεροι ταῦτα πλημμελήσουσι. Gemina est Philonis γνώμη, De specialibus legibus p. 604. Nostri Ποῦτæ γνώμη opponatur illa Leonis: 'dum justitiæ sententia suspenditur, pœnitentiæ medicina quæritur,' et Nili altera: μὴ μέμφου τὴν τοῦ θεοῦ μακροθυμίαν, κοινὸν γὰρ ἔστι φάρμακον, 37. Chrys. in

Postquam exempta quies, et mœsto pulsa fragore Inscia turbatas hausere silentia voces,	300
Aure prius mensi fremitus, ubi et unde tumultus, Armati cognata petunt oracula cives. Hic tritas stridere lyras, hic pocula cernunt Effuso calcata Deo, funalia lucem Ponere, et effracto lacrymari lampada vitro.	305
Mirati qua clade nova jucunda sileret Religio, quæ causa pios inopina tumultus Flexerit, advertunt alias ad littora lites, Et toto sonuisse mari. Quo, perfide leno, Hospitii temerator, abis? sic digna rependis,	310
Regales prædate toros? his mobile vulgus Excitum, arma fremit, raptaque superstite turba Invadunt Phrygios: illi nec pandere vela, Molirique fugam cessant, nec jungere bello Dignantur dextras, contenta paupere pugna:	315
Sola tamentumidos pertentat gloria captis Injectare manus, proprium cum quisque trophæum Ostentare paret, aut cive, aut virgine rapta. Ecce redit Paphiæ meritis virgulta coronæ Victrices vinctura comas, Tenedoque potitus	320
Jam minus audentem solatur prædo Lacænam Jam tandem patriæ memorem, sed gnarus adulter Pollicitis fluxis mœchæ sancire favorem, Et fictos lenire metus, ebur aggerat Indum, Thura Sabæa, Midæ fluvios, et vellera Serum	325

308 *Voces ora* Ed. Basil.—311 *Nobile Ms.*

NOTÆ

Psal. IX. 139. ἐπειδὴ πολλὰ περὶ τῆς ἄνω δίκης διελέχθη, καὶ περὶ τῆς τοῦ θεοῦ ῥοπῆς. αὕτη δ' οὐ κατὰ πόδας ἔπαιον, ἀλλὰ μέλλει πολλάκις καὶ ἀναβάλλεται, καὶ τοῦτο πολλοὺς ῥαθυμοτέρους ποιεῖ, δείκνυσιν ἐπὶ θύραις τὴν τιμωρίαν οὐσαν, &c. Vide etiam Nazianz. initio in- vectivæ posterioris in Julian. 110.

item 124. Macarium Hom. 4.

301 *Aure prius mensi*] Silius IX. 'quantumque vicissim Auderet mensi.'

315 *Contenta paupere pugna*] *Lego contemta*, ut in vs. 311. *mobile vulgus* pro 'nobile.'

Ac mundi majoris opes, quodque educat aër
 Jucundum, pontus clarum, vel fertile tellus :
 Hæc faciles emere toros, domuere rebelles
 Amplexus, pepigere fidem : non jam oscula reddit,
 Non reddenda negat Helene, sed pectore toto 330
 Incumbens, gremium solvit, premit ore, latentem
 Furatur Venerem : jamque expirante Dione,
 Conscia secretos testatur purpura rores.

Proh scelus, an tantis potuisti, pessima, votis
 Indulsisse moras? expectabatque voluptas 335
 Emtorem? o teneri miranda potentia sexus,
 Præcipitem in lucrum suspendit fœmina luxum,
 Nec nisi conducto dignatur gaudia risu.

Res hilarat vulgata Phryges, Priamoque sereni
 Claescunt vultus, rugas rarescere sentit 340
 Infelix animi morbus, dolor : improba paulum
 Cedit hyems mentis, voto dura angere sperat,

342 *Durum angere* Edit. Basil. Vide not.

NOTÆ

329 *Non jam oscula reddit, &c.*] Longus Pastoralium III. *πρός τε τὰ φιλήματα ἄεργα, καὶ πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκυβάλιζε.*

Non jam oscula reddit] Nimis graphice, nimis Latine loquitur, *ὡς ἄμαθης καὶ ἄγροικος, σκάφην σικάφην λέγων.* Juventutem vero arguit, quod *αἰσχροβήμονεϊ ἐν τῷ θορονθορῶ,* exemplo Lucretii, Apollonii, Euripidis, Ausonii, aliorum. Hieronymus adversus Helvid. 'Apud Christianos solæcismus est magnus, et vitium, turpe quid narrare vel facere.' Arist. VII. Pol. *ὄλως μὲν τὴν αἰσχρολογίαν ἐκ τῆς πόλεως δεῖ τὸν νομοθέτην ἐξορῖζειν.* Parthenius ille Maro cautior, alii que, de qua re vide Loënsen tom. v. Crit. Miscell. II. 16. Homerus II. Γ. Paridem in Cragæ Insula cum Hele-

na, quod Noster hic describit, fuisse vult.

341 *Improba paulum Cedit hyems mentis*] Ita v. 'nec sola maritos Urit hyems.' Curas illas *θυμαλγείς* notat. Ovid. 'Illa dies miseræ fatum mihi dixit : ab illa Pessima mutati cœpit amoris hyems.' Claud. de Laud. Stilich. I. 'Latiumque alternis ictibus princeps Imperium pulsaret hyems.' In Eutrop. I. 'lapidum hyemes.' Papin. 'flammea hyems,' III. Syl. Val. Flaccus IV. 'igneæ montem Torsit hyems.' Vide plura apud Scipionem Gentilem ad Apul. 700. Chrysostomo et Philoni nihil frequentius, quam *ψυχῆς χειμῶνας* affectus nominare. Ita I. 'rugas cordis.' Hyemi vero animi opponit 'liquidum' Plautus.

342 *Dura angere sperat*] In Edit.

Reddendam Hesionen, Helenam si reddat Achivis.

Nondum Sigæas portu digressus arenas

Dardanus attigerat, meritos mentita triumphos 345

Obvia pompa subit, pars curru vecta superbo

Ærium suspendit iter, pars cetera casum

Haud metuens, gressu vestigia paupere rexit,

Obsequio contenta pedum: et, quæ cura novorum!

Inachiam visura nurum plebs currit anhela 350

Contemtrix operæ nutricis, et immemor artis,

Nec lucri meminit, prædam dum spectat amœnam.

At cui sublimes humeros proceraque colla

Invidit natura brevis, vel desuper altis

Incumbit tectis, vel recto calce fatigat 355

Articulos, humilesque gradus suspendit in altum.

346 *Turba* Ms. marg.

NOTÆ

Basil. erat 'durum angere,' inde Spond. et Carol. 'dux angere,' male. Priamus dura angere sperat, vix *δυνατὰ* extorquere: quæ? reddendam Hesionem, quod sequitur, eamque fortasse jam matrem, vel *ἐν γαστρὶ ἔχουσαν*. Demosthenes *λαβεῖν ἐξ οὐρανῶ* diceret. *Angere*, *ἄγγειν*, *σπρέφειν*, proprie sunt luctatorum, ut Pollux III. retulit. Virg. VIII. *Æn.* 'Corripit in nodum complexus, et angit inhærens Elisos oculos,' &c. Horat. Ep. I. 18. 'Munere te parvo beet aut incommodus angat.' Ovid. 'hunc filia nubilus angat.' Papin. I. Theb. 'sceptra petentem Fœdere præcipiti semper novus angeret hæres.' Silius initio VIII. 'majoribus ægrum Angebat curis.' Imitatur Noster Papin. IV. Theb. 837. &c. vide infra v. 22.

349 *Quæ cura novorum*] Aliud agens vulgi *φιλοκαινίαν* notat, quam etiam Demosthenes sæpe arguit, *ἔστι τι καινόν*; Lucret. scite IV. 'Humanum

genus est avidum nimis auricularum.'

355 *Recto calce fatigat Articulos, humilesque gradus suspendit in altum*] Græci *ἐπ' ἄκρων ὀνόχων βαδίξεν*. Seneca Ep. III. 'Non exurgit in plantas, nec summis ambulat digitis, eorum more, qui mendacio staturam adjuvant, longioresque quam sunt, videri volunt.' Mart. XIII. 'stans summus resupinus usque in ungues.' Juvenal. 'erecta consurgit ad oscula planta.' Lucil. 'Gallinacens cum victor se gallus honeste Sustulit in digitos, primoresque erigit ungues.' Quod Philostrato est *ἄνω βαίνειν*, de Apollonio I. 10. Tales dicuntur 'Attæ,' 'qui (verbis Festi) propter vitium crurum, aut pedum, primis plantis insistent, et attingunt magis terram, quam ambulant: ' *ἄπτοντες, οὐχ ὕλῳ ποδὶ βαδίζοντες*: quibus opponuntur *πτεροβάται*, quos Latini *talipedantes*. Vide Casaub. in Suet. initio III. Sca-

Hoc populo dederat vulgati fama decoris
 Certamen mirandi Helenam : subit illa pudice
 Ora gerens, oculis nusquam vaga, voce faventi
 Spectantum, pudibunda parum, mixtoque nitore 360
 Sidereas neutrata genas. At regia vates
 Ut venisse Parim certo Cassandra relatu
 Audit, et adductam monstrum fatale Lacænam,
 Ad tripodas questura fugit, ramosque loquaces
 Ore premit, poscensque Deum non irrita longum 365
 Fatis plena redit : claret interprete vultu
 Extorti vindicta Dei, furiosa potestas
 Imbelles vexat artus, cervice rotata,
 Crine umbrante humeros, oculis spargentibus ignem,
 Et facula prodente fidem, nunc livida vitrum, 370
 Nunc flammata facem superat, nunc pallida buxum.
 Tali se mediis procerum tot millibus infert
 Ore ferens, tremulosque gradus vix ebria figit,
 Atque ita Tyndariden cernens : Tune illa juvenca

370 *Facie* Ms. marg. Vide not.

NOTE

liger. in Conject. x. 139.

361 *Sidereas neutrata genas*] Non redolet castam Latinitatem, licet ἀναλογία permittat. Ita Varro apud Non. ‘facies mæandrata, et vermiculata.’ Lucret. III. ‘stat cernendi vivata potestas.’ Ibid. ‘corporis atque animi vivata potestas.’ Moreti auctor : ‘sub juga parentes cogit lorata juvencos.’ Ovid. III. Fast. ‘Mollis erat tellus rorata mane pruina.’ Ita Seneca controv. I. 6. ‘absinthiatum poculum.’ Martial. ‘leucophæatum.’ Genæ autem ‘neutrata’ sunt, quod priora interpretis vice præmissa docent, ‘rubicunde albentes.’ Ennius : ‘etsi Mulier erubuit, ceu lacte et purpura mista :’ quod simile Virgilius et multi alii retinuerunt.

Sic Horat. II. Sat. 2. de illo, qui nec mundus nimis, nec sordidus, in neutram partem cultus miser.

370 *Et facula prodente fidem*] Malo, quod in ora libri erat, *facie* ; sequitur enim ‘Nunc flammata facem superat.’ Similes Phæbadum descriptiones sunt apud Papin. x. Lucan. v. Apuleium VIII. Miles. Ruffin. Eccles. Hist. II. 4. Dionem Chrysost. in Orat. I. de regno.

374 *Tune illa juvenca*] Lycophron Helenam vocat πρόρις ; causam ex fabula veteri adducit Meursius in Lycophron. p. 123. Ovid. Epist. CEnones ad Pariden : ‘Graia juvenca venit, quæ te patriamque domumque Perdet, Io prohibe, Graia juvenca venit.’

Quæ saltus ingressa novos, præsepe paternum 375
 Incesta liquisse fuga taurumque jugalem
 Diceris, et nostros petis importuna penates?
 Ite, viri, Deus ire jubet, pontoque vel igne
 Maternas abolete faces, ne dura sequatur,
 Quam cecini, clades. Sic paucis questa quiescit : 380
 Expediuntque Deum suspiria longa relictum.
 His hilares hærent animi, totusque faventum
 Sopitur strepitus : favissent agmina vatis
 Imperio, motas reverentia principis iras
 Obruit, indignisque datur Cassandra catenis. 385
 Rex Helenam lenit, inopinaque probra gementis
 Solatur blandis : suspiria vatis, anhelas
 Excusat furias, celeresque ad jurgia voces,
 Et vitio capitis solitos sævire tumultus.
 Nec mora, lascivit solenni regia cultu 390
 Imperiis ornata ducis, tædasque pudendas
 Tollit adulter Hymen. Melius caligo profunda
 Pollutum mersisset opus : quid nomine sacro
 Incestum phalerare juvat ? prætendit operta

387 *Blandus* Ed. Mor. et Spondan.

NOTÆ

389 *Et vitio capitis solitos sævire tumultus* Εὐφημισμὸς τῆς ἱερᾶς νόσου, comitialis morbi: de quo multa ad Apuleium Scipio Gentilis.

393 *Quid nomine sacro Incestum phalerare juvat*] IV. 101. 'mixta virum phalerant.' Glossarium: 'Faleræ, ἱπποκόσμη,' inventum Tarquinii Prisci, ut Florus I. 5. monet. De phaleris prolixè Manutius in Quæsitis per Epist. c. 10. Marcellus Donatus in Suet. c. 30. Lipsius de re militari, Dial. 5. Varro Hecatombe: 'Ubi illa phalerata gemmeaque ephippia.' Petron. 'mulieres phaleris ornatas' ait: quod de margaritis e pelago Junius explicat. Aristoph. in Acharn. Τίς ἀμφὶ χαλκοφάλαρα δῶματα κτυπεῖ; Prudent. contra Synmachum, 'Vit-

tarum insignis phaleris,' II. Noster Terentium sequitur, qui 'phalerata dicta,' fucata et ἵπουλα vocat. 'Incestum' igitur 'phalerare nomine sacro,' est conjugii titulo palliare: ut Dido apud Virgil. 'Conjugium vocat, hoc celabat nomine culpam:' quod est πηλῶ πηλὸν καθαίρειν, ut ait Nazianz. p. 420.

394 *Prætendit operta Bracteolam caries*] Hoc est, quod Dracontius dicebat, 'Quærit opem sceleri, per quam fallatur honestas,' Hec. 345. Sumtum a statuis verminantibus et cariosis, quibus bracteas superinducebant. Juvenal. Sat. XIII. 'bracteolam de Castore ducunt.' Hinc 'bracteata felicitas' apud Sen. Ep. 301. Ansonius vero 'bracteatum dictum' in Pane-

Bracteolam caries, agnum lupus, ulcera byssum :	395
Sed famam fraus nulla latet : non una duorum	
Esse potest : nam prima fidem dum fœdera servant,	
Alterius non uxor erit, sed præda cubilis.	
Interea Graium præceps perlabitur orbem	
Luctus, et Europæ dotatas nomine terras	400
Armato rumore quatit : læduntur in uno	
Una omnes, seu quod populos injuria regum	
Acrius incendit : seu regnis prælia livor	
Inducit, seu quisque suas præsumit in iras	
Quod fieri sibi triste potest : quod flere peractum	405
Quodque pati potuere, gemunt : hinc omnibus idem,	
Idem animus, similes scelerum præcidere motus,	
Et thalamos sancire metu : ruit ocyus ergo,	
Non jussa expectat populus, belli ardor inertis	
Nascitur, augetur forti : sic prælia vulgus	410
Præcipit : at viduos it solatura penates	
Clara ducum series, Maleæ quos erigit umbo,	

NOTÆ

gyr. vocat, de auro, quo statuæ inducebantur. Talis vero fucus eleganter exprimitur a Prudentio in Psychom. 551. ubi Avaritia se in parsimoniā transfigurat : ‘ Opertam cariem’ dixit apposite, ut Nazarius, ‘ operta mentium ;’ Virgil. ‘ telluris operta,’ vi. Æn. Papin. ‘ operta prælia,’ x. Valer. Flaccus i. ‘ sacra operta.’ Ita Symmachus in Orat. ‘ dum ratio eis in operto sit :’ ut Ovid. iii. Fast. ‘ non est rationis opertæ.’ Prud. ‘ arcano naturæ tectus operto,’ contra Symm. ii. Psychom. v. 461. ‘ laterisque sinistri Velat opermento.’ Item, ‘ boni mendacis opertum,’ 336. Ut Demades in Orat. sua p. 180. πρόβλημα σωτηρίας.

396 *Seil famam fraus nulla latet*] Claud. ‘ Cœlicolas fraus nulla latet.’ Xenophon : θεοὺς μὴ ἐστι διαλαθεῖν. Musæus eleg. Γλώσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος ἐν δὲ σωπῇ, Ἔργον ὕπερ τελέει τις ἐν τριόδοισιν ἀκούει. Nazianz. Epist.

xvii. 779. προθυμότερον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις φιλοσοφοῦσιν ἄνθρωποι. Pindarus vere i. Olymp. εἰ δὲ θεὸν Ἄνῆρ τις ἔλπετα τι λασέ-Μεν ἔρδων, ἀμαρτάνει. Nicetas Choniates i. ἀφθεγκτον τῇ φήμῃ μηδὲν, ἀνεξερεύνητόν τε καὶ ἀνεξέλεγκτον, et i. De Andronico : ἡ φήμη καὶ τὰ ὑπὸ γῆν κρυπτόμενα διορᾷ, p. 302. Claud. 4. Consul. Honor. ‘ nam lux altissima fati Occultum nihil esse sinit, latebrasque per omnes Intrat, et abstrusus explorat fama recessus.’ Nazianz. orat. i. 18. τάχιστα ἂν ἐκ μικροῦ σπινθήρος ὁ τῆς ἀληθείας πόρρω ἐκλάμψειεν.

410 *Sic præliu vulgus Præcipit*] Προῦλαβε, anticipat, vel occupat.

412 *Maleæ quos erigit umbo*] Papin. Achil. ii. ‘ nudisonæ quod circuit umbo Maleæ.’ Virg. ‘ Maleæque sequacibus undis.’ Strabo viii. illius meminit : Μαλέαν δὲ κάμψας ἐπιλάβου τῶν οἴκαδε. Proverbium est apud Nicetam Choniatem lib. ii. de Manuele

Quos Larissa fovet, quas Græcia cetera nutrit.
 Enumerem? facilesque fide dictante meatus
 Victrices Danaum certo sequar ordine vires? 415
 Quæ loca, qui reges, pelagus quod quisque fatiget
 Classibus? ac celebres hac novi parte Camœnas
 Fraudari titulis, auresque offendere molles.
 Pauca tamen studio non ægrescente faventum
 Succincte dixisse velim, numerique sigillo 420
 Juratas signasse rates: Fert bella bis una,
 Bis centum et decies centum, quas undique raptas
 Cecropii vocat unda sinus, et Apollinis æquor:
 Huc acies, huc arma meant: hinc bellica classis
 Ordiri disponit iter, sic culmen herile 425
 Imperii jussit, statuit consulta potestas.
 Ast ubi gesta Phrygum geminos vulgata Lacones
 Concussere, fremunt ambo, dolor excitat ambos,
 Ambos ira quatit, non sic orbata leones

417 At Dresem.

NOTÆ

p. 82. Vide Erasmus. Symmaclus epist. 61. lib. VIII. 'Vulgati proverbii est, Enavigato Maleo oblimari eorum memoriam, quos domi reliqueris.' Plinius Cæcilius Epist. 10. ὑπὲρ Μαλέων. Vide Brodæum 1. 35. Umbo autem est quod prominet, πρῶν. Vocabulum Papinio frequens.

421 Fert bella bis una, Bis centum et decies centum] Dares, cujus Noster funalis equus, variat in numero: etiam Dictys. Catalogum navium habes apud Homerum, et Papinium in Achilleide. Plantus, Ovidius, Virgilius, Propertius, Juvenalis, Seneca Tragicus, Euripides, etiam Livius v. 5. mille naves, Thucydides 1. mille ducentas. Homerus plures numerat. Apud Nostrum v. Palamedes huic numero 30. addit. Hyginus fab. 97. ab omnibus dissentit. Manasses etiam

στόλον χιλιόστολον vocat. Pausanias in Laconicis Hellenium vocat locum, ubi Græci consultum venerint: alios vero ad Xerxis expeditionem hunc locum transferre ait.

423 Cecropii vocat unda sinus] Alii in Aulide juratum id bellum volunt, Virg. IV. Æn. Papio. II. Achilleid. Philostratus in Heroicis variat, interdum bellum ait jurasse. Noster a Darete ῥυὸς ἀγόμενος, Athenis classem convenisse scribit, inibi consulto oraculo, tempestate impeditam et retrogressam, ex Aulide solvisse.

Apollinis æquor] Cur? an quia Apollo ὡς πατρῴος ἐστὶ τῆ πόλει, quæ sunt verba Demosthenis in Orat. pro Ctesiphone. Plura Scholiastes Aristophanis ad Nubes.

- Lustra indignati lugent, non fulminis ales 430
 Sic gemit elinguis inopina silentia nidi.
 Haud mora conscendunt classem, Lesboque relicta,
 Dum præceps animus, et nil decoctius audet
 Ira recens, nullos expectatura sequentes,
 Haurit iter fluidum pietas memor: alta tenebat 435
 Castor, et Iliacas jamjam posecebat arenas
 Excidium latura ratis: nox obviat atra
 Defensura Phryges, armatique aëris ira
 Instrepit, et geminis expugnat vela procellis.
 O pietas, qua nulla Deum præsentior ambit 440
 Virtus! o mitis fraterni candor amoris!
 Sola hæc in geminos cessit discordia fratres,
 Discordes habuisse metus: hic illius, ille
 Hujus fata timet: quotiesque illabitur æquor,
 Invergitque latus puppis subitura profundum, 445
 Æquoris occursum certatim vertice prono
 Anticipare parant: et sic proclamant uterque:
 In me, dira Thetis, in me, sævissime Triton,
 Has intende minas, tantos molire tumultus,
 Hunc serves, huic parce, precor: tandem acrius acto 450
 Incumbente Noto, nil jam sperante carina,
 Ledæi juvenes, nexis per colla lacertis,
 Nata simul simili deponunt corpora fato.

NOTE

433 *Et nil decoctius audet Ira recens*] Persius I. 'si forte aliquid decoctius audis.' Vide supra, 131.

440 *O pietas, qua nulla Deum præsentior ambit Virtus*] Philo de Decalogo 580. ἀρχὴ ἀρίστη πάντων μὲν ὁ θεός, ἀρετῶν δὲ εὐσέβεια. Quæ γνώμη Aristoteli a Stobæo ascribitur, serm. 286. Sophocles in fine Philoctetæ: οὐ γὰρ εὐσέβεια συνθνήσκει βροτοῖς, κἄν ζῶσι, κἄν θάνωσι, οὐκ ἀπόλλυται. Hermes: μία φυλακὴ εὐσέβεια. Ex quo Corn. Severus in Ætæa: 'Et merito est pietas homini tutissima virtus.' Nazianz. x. p. 161. ἐν μέγιστον ἀπάντων, καὶ ὡσπερ

ἄλλο τι ἐπίσημόν ἐστιν ἢ εὐσέβεια. Hierocles: πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμών ἐστιν ἢ εὐσέβεια. Insignite etiam Isid. Pylus. III. 268.

443 *Hic illius, ille Hujus fata timet*] Ita Manilius II. de Pylade et Oreste: 'lis una fuit per sæcula mortis, Alter quod raperet fatum, non cederet alter,' &c.

445 *Invergitque*] *Immergitque* vel *invertitque*, malim legere.

453 *Nata simul simili deponunt corpora fato*] Homerus, quod Lactantius de falsa religione I. 10. observat, ambos tantum mortuos testatur: non in

Desine, Cecropii funesta licentia pagi,
 Incestos generare Deos : non fabula cœlum, 455
 Sed virtus non ficta, dabit : quos cæcus ab alto
 Mersit in ima furor, in summos erigis axes,
 Et similes Jovis esse jubes : quos ignis in auras,
 In scopulos sparsit fluctus, mentiris adeptos
 Sidera, gentilisque preces deludis acerræ : 460
 Tyndaridis, quos hausit hyems, dans Attica cœlum
 Fabula, Castoreos casus Pollucis in ortum
 Fingit, et alterni redimit dispendia fati.
 Ac neutrum testata Deum, feralis utrique
 Atropos injecit laqueum, quo fortibus ægros, 465
 Quo sontes placidis, inopes quo regibus æquat.
 Sola tamen fatis Ledæum Lesbos amorem
 Concessisse negat, captosque secuta Lacones,
 Quos nec apud Phrygios, mediis nec reperit undis,

NOTÆ

Deos relatos. Lactant. inibi, dnm alienas sponsas rapiunt, alterum ab Ida transverberatum ait. Vide Theocrit. in Dioscuris, Pindarum Nemeor. Od. 10. Lycophronem in Cassand. Tzetzeti Chiliad. 1. 48. Genus vero loquendi ad illud Ovidii 11. Fast. accedit: 'Nata simul, moritura simul, simul ite sub undas, Corpora.' Valer. Flacc. v. 'nec separe conteget urna, Sed simul, ut junctis venistis in æquora fatis.'

455 *Nonfabula cœlum*] Manil. 'Quorum carminibus nihil est nisi fabula cœlum.'

458 *Quos ignis in auras, In scopulos sparsit fluctus*] Eodem modo εἰρωνεύει Juvenal. 'Alter aquis, alter flammis ad sidera missus.' Omnem vero acrimoniam superat ille Juvenalis *μυκτηρισμὸς* in Claudium: 'tremulumque caput descendere jussit In cœlum:' quod pessimo conatu sollicitavit Gros-lotius in sua ad Lectium proluxa epistola, quod 'descendere' substituit.

462 *Castoreos casus Pollucis in ortum Fingit*] Ponit *casum* pro *occasu*: vide auctores supra allegatos, 453. et Apollod. 111. p. 178. Ζεὺς ἀμφοτέροις παρ' ἡμέραν καὶ ἐν θεοῖς εἶναι, καὶ ἐν ἀνθρώποις ἔδωκε. Eadem Pindarus: μεταμειβόμενον δ' ἐναλλάξ, &c. Homerus ἐτερομέρους vocat hoc sensu, Odyss. Δ. hinc Virgil. vi. Æneid. 'alternam mortem' nominat: et Silius 1X. 'Alternusque animæ mutato Castore Pollux.' Scitum est illud Alcibiadis, qui apud Athenienses Διοσκοῦρων vitam vivere se dicebat: nam et gratia pol-lens Diis æqualis, et ea excidens, parum sibi a mortuis differre videbatur. Ælianus Var. Hist. XIII. 38. Philo de Decalogo p. 580. de mundi gemino interpretatur hemisphærio.

469 *Quos nec apud Phrygios, mediis nec reperit undis, Credidit esse Deos*] Isocrates id Helenæ assignat: πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφούς ἤδη κατεχομένους ὑπὸ τῆς πεπωμένης εἰς θεοὺς ἀνήγαγε.

Credidit esse Deos : sterilique reversa favore,
Diis urbes auxit, thure aras, marmore templa.

470

Sic Britonum ridenda fides, et credulus error
Arturum expectat, expectabitque perenne.

NOTÆ

472 *Sic Britonum ridenda fides et credulus error, Arturum expectat*] Arturus, ille Britannorum fabulis πολυθρόλλητος, in acie non cecidisse, sed subduxisse se putabatur, jam jamque reversurus. Hic est ille, de quo incredibilia fingunt, quod Malfredo Monæmuntensi ascribitur: quod et Guil. Neubrigensis concedit. Joh. Lelandus tamen contra Guil. Parvum, veri fidem illis astruit. Vide Annales Anglicos. Polydor. Virg. xv. Buchananus hæc de Arturo: 'Concursum est ingentibus animis, sed Modredo et confœderatis (Scotis et Pictis) duo fuere auxilio, locus in medio paluster, Britannis transitu difficilis, et in ipso pugnae ardore subornatus, qui Britones moneret, ut Arturo cæso, rebus perditis, suæ quisque saluti consuleret. Ea vox in fugam illos vertit: magna tamen cædes utriusque partis facta: victoria neutris læta fuit: cæso ab altera parte Modredo, ab altera fratre ejus Galvino; atque Arturo lethaliter vulnerato. Non ignoro, quæ de vita et morte Arturi a multis fabulose tradantur, sed indigna relatu sunt, et viri clarissimi rebus gestis tenebras offundunt. Nam dum tam asseveranter mendacia affirmantur, sæpe veritas in dubium vocatur. Fuit certe vir magnus, et singulari fortitudine et caritate in patriam, vel dum suos a servitute liberat, vel cultum Dei sincerum revocat, vel vitium restituit. Hæc nos de genere,

vita et morte ejus, pluribus quam instituti ratio poscebat, sumus prosecuti, ut quibus non universas Britannorum res gestas complecti, sed partim ab oblivionis injuria, partim a fabulosis male feriatorum hominum commentis, res gestas nostræ gentis liberare fuit propositum. In Arturi vero rebus longiuscule sumus immorati, quod plerique eas, partim per invidiam nimis parce, partim per vanitatem nimis verbose persequantur. Hæc Buchananus. Vide etiam Hectorem Boëthium ix. in primis Cambdenum in sua Anglia 123. et 160. ubi Auctoris nostri versus recitat: 'Nec abs re erit, si quæ Josephus noster Iscanus' (verba sunt Cambdeni) 'non de populo Poëta olim in sua Antiocheide, in Arturum cecinit, hic adjungam: 'Hinc celebri fato, felici claruit ortu, Flos regum, Arturus, cujus cum^a facta stupori Non micuere minus: totus quid^b in aure voluptas, Et populo plaudente favus.^c Quæcunque piorum^d Inspice, Pellæum^e commendat fama tyrannum; Pagina Cæsareos loquitur Romana triumphos; Alcidem domitis attollit gloria monstria: Sed nec pinetum corili, nec sidera Solem Æquant; annales Latios Graiosque revolve, Prisca patrem nescit, æqualem postera nullum Exhibitura, dies. Reges supereminet omnes Solus, præteritis melior, majorque futuris.'

^a Tum l.^b Deest aliquid, vel legendum quod.^c Favor.^d Lego, quemcumque priorum.^e Pellæum.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIBER IV.

ARGUMENTUM.

*Argolicos Phrygiosque duces locat ordine quartus :
Dira canunt iri destructum oracula Trojam.
Barbarica cum gente manus mox Græcia pugna
Conserit, et Teuthras expirat vulnere tactus,
Mandat ad Elysios campos quem pompa celebris, &c.*

POSTQUAM Mygdonias bellatrix fama per urbes
Armorum vulgavit opus, concussa minaci
Barbaricus motu, trepidis conjurat in arma
Viribus, et totos Priamo Mars excitat ortus.

Primus opes Phrygibus Celia tradente sequaces 5

5 *Zelia* Edd. Basil. Mor. Spondan.

NOTÆ

1 *Postquam Mygdonias*] Philostratus *Φρύγας κατὰ Μυγδόνα* vocat in Heroic. p. 725. Mart. Capella in Satyrico vi. 'Phrygia Troadi imminet: ab Aquilone Galatia est; a Meridie Lycaoniæ, et Pisiidæ Mygdoniæ confinis est; ab Oriente Lyciæ; a Septentrione Mysiæ, et Cariæ.' Vide Strab. xii. Horat. ii. Od. 12. 'Aut pinguis Phrygiæ Mygdonias opes.' Ovid. initio vi. Metam. per 'Mygdonidas nurns,' Lydas intelligit. Vide Stephanum in *Μυγδονία*.

Bellatrix fama per urbes Armorum vulgavit opus] *Φθάνουσι γὰρ αἱ φῆμαι πανταχόθεν κατὰ πολλὸν*, Philo libro de Josepho p. 437. Fama in bello maximum momentum; imo 'fama bella constant,' ut ait Alexander apud Curtium viii. et v.

5 *Primus opes Phrygibus Celia*] Sequitur Daretis ductum, et ex parte Dictyn: nomina tamen variant, quod manifestum erit si inter se contendas, *Ζέλειαν* etiam Homerus in Catalogo nominat.

Commodat Amphion, socium cui Pandarus arcum,
 Consortem Adrastus gladium rapit: hospes iturum
 Instruit Amphimachum Colophonia: ducit alumna
 In bellum Lyciam socio Sarpedone Glaucus.
 Marticolæ Thraces Xantippum, Memnona Mauri, 10
 Pæonidæ Phorcum, sequitur Zizonia Remum.
 Ephemus et Capesus, et quorum nomina longum
 Æquato sermone sequi, stipare cohortes
 Certant, et sese numero, vel robore vincunt:
 Dat Ganges Arabem, Syrium largitur Orontes, 15
 Dat Scythicos Tanais: geminoque obnoxia mundo
 Ripa duplex, bellis populum partitur utrumque,
 Nacta ducem geminum: migratque in prælia quicquid
 Prima dies, orbis oriens, cunabula Phœbi,
 Gentis alunt; quicquid Asiæ dispendia, quicquid 20
 Hermus aquis, Taurusque jugis includit, et omnis
 Iliacos legio tendit munire penates.
 Hos inter fremitus certantumque ardua regum
 Robora, pugnaces jactantius armat alumnos
 Troja potens: nulloque locum sperante priorem, 25
 Indigenæ vires, cognataque celsius arma
 Consurgunt: toto sed Troilus agmine princeps,
 Fulmineusque Hector, par bellis impetus, æqua
 Vulgi tempestas titulis præcellere certant,
 Et dubia alterno contendit fama favore. 30

NOTÆ

8 *Ducit alumna In bellum Lyciam*] *Lego alumnam.* Sarpedon enim et Glaucus e Lycia.

10 *Memnona Mauri*] Dares: 'Memnon ex Æthiopia:' vi. 'Eoum regem' et socios ipsius Persas vocat, 344. 'Fit fuga Persarum.'

13 *Æquato sermone sequi*] Versu in pedes commensurato.

16 *Geminoque obnoxia mundo Ripa duplex*] Tanais fluvii. *Εὐρώπην δ' Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὀρίζει*, Dionys. Alexand. Vibius Sequester, 'Tanais Scy-

thiæ Asiam ab Europa dividit,' De flum. p. 113. Æschylus Phasin, ut Aræus allegat, limitem statuit: qua de re Loënsis tom. v. Crit. Epiphyl. II. 22.

28 *Æqua Vulgi tempestas*] De favore populi intelligo, in quo, Ciceronis sensu, crebrior animorum, quam tempestatum mutatio: unde Scaliger ille *θαυμάσιος* vulgus mare seipsum raovens nominabat. Vide Phalaridem Ep. 77. *συρίττεσθαι μᾶλλον ὑπὸ πλήθους ἀκρίτου βουλομένην ἢ τιμᾶσθαι*, &c.

Cetera fraterni Martis numerosa potestas
 Ductu quemque suo discretis fulminat ausis :
 Ut quot Priamidas, tot jurent Hectoras esse :
 Quot Troës, tot Marte pares tibi, Troile, dicant.
 Nunc utinam, quo quisque animo, quo fulserit ore, 35
 Quis membris inscriptus honos, quis pectora motus
 Extulerit, meminisse queam, vultusque peremptos
 Suscitet eloquii virtus, oculisque sepulti
 Pectoribus vivant, scripto præcone, tyranni.

Sic olim positos populis mirantibus offert 40
 Elinguis pictura viros : sic culta profatur
 Charta duces, oculis hæc blandior, auribus illa.

Celsa duci Priamo late surgentibus armis
 Effulcit roseum cervix caput, ardua scribunt
 Membra virum, blandoque genas terrore minaces 45
 Regius ornat honos : placidæ vox nuntia mentis
 Nil tumidum, nil triste sonat, propiorque precanti
 Mollibus imperiis famulantes instruit aures.

NOTÆ

39 *Vivant, scripto præcone, tyranni*] Eo pertinet Pindari sententia Nemeor. 7. qui tenebras illustrium factorum hymnis pellendas ait, qui sint speculum virtutis : et Sappho apud Plutarchum egregie, *καθαροῦσα κέλσαι, οὐδὲ τις μαρμαρύνα σέθεν ἔσεται. οὐ γὰρ μετέχεις ῥόδων τῶν ἐκ Πιερίας.* Horatii illud notum est de his qui 'sacro vate caruerunt,' *carm. iv. 9.* Et M. Antonii Flamini ea de re carmen insigne est l. iii. Maxime excellit in ista *γνώμη* Anna Alexii Comneni filia, initio Alexiadis suæ, quam bono publico de literatura Græca præclare meritis luci restituit Hæschelius.

40 *Sic olim positos*] *Positi* vel *siti* sunt mortui, *οἱ κείμενοι.* Virg. 'positum affati discedite corpus.' Papin. Theb. ix. 'positusque beata Morte pater.' Ægroti, 'depositi.' Virgil. lib. xii. 'Ille ut depositi proferret fata parentis.' Cicero, 'deposita respublica.' Ita Euripidi in *Alceste*.

Ἡδὴ προναπῆς ἐστὶ καὶ ψυχὸρραγεί, de morituro, et in limine collocando.

Sic olim positos, &c.] Plutarchus Simonidi tribuit illud *ἄνδρα ἄνδρα* et *ἀνάλογον* Poëseos et Picturæ, libro de Atheniensibus, utrum bello, vel pace meliores : ὁ Σιμωνίδης τὴν μὲν ζωγραφίαν ποίησιν σιωπῶσαν προσαγορεύει, τὴν δὲ ποίησιν ζωγραφίαν λαλοῦσαν. Repetit illud libro de audiendis Poëtis ; item in libello de Adulatore cognoscendo. Philostratus initio *εἰκόνων* idem ponit, et agnoscit Arist. c. 6. Poëtices : item Auctor ad Herennium. Prudentius libro post. contra Symmachum, 40. &c. Alludere videtur Clem. Alex. Strom. vi. 463. οἱ φιλόσοφοι ζωγραφίας δίκην ἀπομιμῶνται τὴν ἀλήθειαν.

43 *Celsa duci Priamo*] Picturam nou sublestam vel *ὑπόκλιπον* heronum illorum habes apud Pausaniam in Phocicis p. 348. Philostratum in Heroicis et Iconibus.

Hector magnanimum librato culmine pectus
 Erigit, intorto candet coma crispa capillo, 50
 Succinctum complexa caput, blandeque recisos
 Furatur vox blæsa sonos; pernicia membra,
 Mens placida in cives, faciem lanugo serenam
 Induit, ac visus acies obliqua cadentes
 In geminas spargit partes, semperque supina 55
 Occiduo stabilem contristat lumine vultum.
 Ore pares, patremque genis, matremque secuti,
 Priamidæ gemini studio certante Minervam
 Partiti, colit hic artes, hic arma fatigat:
 Deiphobum, Mavors, Helenum demulcet Apollo. 60
 Troilus in spatium surgentes explicat artus,
 Mente Gigas, ætate puer, nullique secundus
 Audendo virtutis opus, mixtoque vigore
 Grator illustres insignit gloria vultus.
 Imperii cupidus, habiles prolatus in armos, 65
 Siderea vernat acie Paris, ore serenus,
 Eloquio lenis, pede præceps, strenuus armis,
 Vertice flavescens, frontemque auctura superbam
 Præserat tonsura genas, in summa recurrens

57 Pro matremque Ms. marg. vultuque.

NOTÆ

50 *Candet coma crispa capillo*] Οὐλότριχος, οὐλοκάρηνος fuit: vide Hadrianum Junium de *στραβαλοκομῶσιν* istis, De coma c. 8. Vide statnam Hectoris apud Philostratum in Heroicis p. 655.

56 *Occiduo stabilem contristat lumine vultum*] Strabus fuit. Plinius xi. 37. 'Uni homini oculi depravantur, unde Straborum et Pætorum nomina.' Philostratus ait, illum solitum ἐκπληκτικὸν βλέψαι, καὶ φθέγγασθαι μέγα. Imitatur vero Virg. iii. Æn. 'et lævo contristat lumine cælum.' Stabilis autem vultus, ut Græci καθεστηκὸς βλέμμα, τὸ γὰρ σεμνὸν αὐστηρὸν, ait Philo libro de Principe p. 561. Ita Papin. Epithal. Stellæ,

'stantiapectora.' Maximianus, 'stantesque papillæ.' Lucilius, 'stat sentibus pectus,' quod Nonius 'plenum est,' exponit. De nomine Hectoris Plato agit in Cratylo, p. 271.

62 *Mente Gigas, ætate puer*] Ita Gunthers de Friderico Imperatore: 'Mente senex, ætate puer;' ad quæ vide Rittersh. Noster vi. non ablu dit: 'Ore leo, sed corde lepus.' Vide i. 19.

64 *Grator illustres insignit gloria vultus*] Παρφοῦεῖ Virgilii illud Æneid. v. 'Grator et pulchro veniens in corpore virtus.' Quod frustra rodit Seneca; Ποῦτæ enim sensuum non asperrantur judicium.

69 *Præserat tonsura genas*] Cæsa-

Tempora : neve vagans formæ furetur honorem 70
Cæsaries, utramque comam sua detinet auris.

Crine minax, vultu placidus, sermone serenus,
Afflatu facilis, oculo nigrante venustus,
Consiliisque pius, stabiles libratur in artus
Æneas, fuis humeris, et lumine grandis. 75

Antenor tenui productus corpore, sura
Succincta, motu facilis, quo nemo suorum
Insidias vel nosse prior, vel nectere major.

Regius incendit Hecubam decor, ardua pingi
Gloria, nec partu species effœta frequenti 80
Marcida vectoris uteri dispendia sentit.
Mens victrix nil molle movet nil debile dictat,
Sonti difficilis, at miti blanda, rigorem
Exuit, afflictis clemens, et civibus æqua.

Forma, modus, pietas, sensus, pudor, auctius ornant 85
Andromachen erectam humeris, visuque serenam.

Non membris egressa modum, non cæca futuri,
Fulta gena tereti, suspecto crine cruorem
Mentitur, flagratque acie Cassandra micanti.

Iliadum populo victore Polyxena vultu 90
Præradiat, solique decus speciale meretur
Lactea membrorum series, ridentis ocelli
Blandities, pede fulta brevi, procera venustas
Poplitis, erecto librans vestigia gressu.
Articulos non æquat ebur, non lilia colli 95

//////////

77 *Facili* Edd. Mor. et Spondan.—93 *Blanditiæ* eædem.

NOTÆ

ries non palliavit genarum lætitiã: sed quia aures comas detinebant, vultum magis aperuit. Vide Junium de Coma. Casaub. ad Suetonii Augustum p. 85. et Tiberium, p. 151. Dixit autem 'præsererat,' ut Ovid. VI. Metam. 'præcontractat,' lib. XIV. 'prævitiat,' et 'præcorrumpit.' Ita Festus 'Præsiderat,' προχειμάζει.

71 *Utramque comam sua detinet auris*] Talis comã ἀμφιλαφής Græcis, si

Suidam sequimur, qui exponit τὸ ἐκατέρωθεν ληπτὸν: quamvis comam 'densam' apud Philostratum notet.

91 *Solique decus speciale meretur*] Ἐξάλπερον. Sedulius, 'Et speciale bonum, cum sit generale, revolvam.' 'Speciale bellum,' Julius Capitolinus in vita Antonini p. 302.

95 *Articulos non æquat ebur*] Vide Anacreontem in pictura Bathylli; et infra, 177.

Ardua, non rutilum pavonis fimbria crinem :
 Ipsa humilis, simplex, facilis, nil turget herile,
 Nil varium fingens, nunquam frustrata petentes.

Martius ornat honos Agamemnona ; fusa vigorem
 Celsaque membra fovent, vultu præcone potestas 100
 Enitet, et regem species armata profatur :
 Mixta virum phalerant cirro candente decora
 Virtus, nobilitas dives, facundia prudens.

Gratior æquato Menelaum forma venustat 105
 Fulta statu, virusque comæ geniale rubentis
 Mens domat : ipse actu mentitos iudice crines
 Arguit, acceptus noto, gratusque merenti.

Audax, magnificus, hilaris, pius æquat Achilles
 Vultu Phœbum, animo Gradivum, Pelea membris :
 In pectus laterum laxatur culmen, in arctos 110

//////////

108 Plus Edd. Mor. et Spondan.

NOTÆ

96 *Non rutilum pavonis fimbria crinem*] Limbum sive fasciam extremitatem caudæ ambientem vocat 'fimbriam,' ut Græci κράσπεδον αἰγιαλοῦ, κρασπέδων ἐπαιωρήσεις κροσσωτῶν, Homerus et θύσανοι. Vide Pollucem vii. 14. Cicero in Pisone 'cinciunorum fimbrias' arguit. Apul. viii. Milesiar. 'flagrum contortis tæniis lanosi velleris proluxe fimbriatum.' Suet. i. 'latus clavus ad manus fimbriatus.' Plinius, 'urticæ folia fimbriata.' Vide de fimbriis et tæniis Paschalium iv. 8. De Pavonis vero fimbria graphice agit Dio Prusæns Orat. xii. p. 194. Philo tit. xv. p. 15. Nazianz. Orat. xxxiv. p. 554.

102 *Mixta virum phalerant*] Vide iii. 395. De Agamemnonis regia specie Homerus: Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν ὀψῶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Οὐδ' οὕτω γερᾶρον, βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν. Athenæus etiam xiii. p. 566.

104 *Æquato... Fulta statu*] 'Status,' ait Donatus ad Terent. Eun. v. 3. 'refertur ad habitum; statura ad corpus.' Noster differentiam illam

negligit; ut et infra 'In medium librata statum.' Plautus in Rudente 'statum' procerum nominat. Usurpat autem pro statura, ut Columella, qui 'scrofas longissimi' dixit 'status,' vii. 9. et 'canem pecunarium status longiorem et productiorem.' Κυρίως vero 'statura' est solius hominis ἐξάλπερον: reliqua animalia in ventrem procumbunt: quod Galenus iii. de usu partium, Aristotel. ii. de partibus, 7. 10. 11. 14. et iv. 10. quater asserit. Macrobius etiam in Somn. Scip. c. 14. Ambrosius Hexaëm. vi. 3. Philo libro de plantatione.

105 *Virusque comæ geniale rubentis*] Aristoteles etiam in Physiogn. θυμώδη hominem ἐπιπυρρόν vocat, et Noster infra: 'mentis anhelas Incensant furias flammati incendia crinis.' Vide Jo. Baptistam Portam in Physiognom. et Bodinum de repub. Homerus Menelaum ξανθόν, ut et alios Heroas, facit: Philostrato etiam commendatur ἡλιώσα et πυρσὴ coma, quæ Solis radios mentitur. Vide de colore illo Junium comment. de Coma, p. 542. &c.

Crispatur cirros coma myrtea ; crinis in armos
Deprimitur, poplesque gradus consurgit in altos.

Actorides acie grandi, vernansque decoris
Artubus, eloquio leni, cui cura juvare
Muneribus, constare sibi, disponere cunctis. 115

Vox e neris discincta jocos, mens ardua, fusi
Arctus, Locrensis titulos Ajacis opimant.

Ajacem Telamone satum coma pulla venustat
In torquem collecta levem, modulata serenis
Lingua sonis, mens fraudis hebes, sed strenua bellis. 120

Ore hilaris, modiceque humiles collectus in armos,
Dux Ithacus, prudens consultum pendere, gnarus
Obliquare dolos, doctus captare loquendo.

Voce ferox, animo præceps, fervente cerebro,
Audentique ira, validos quadratur in artus 125
Tydides, plenisque meretur Tydea factis,
Sic animo, sic ore fero, sic fulminat armis.

NOTÆ

111 *Coma myrtea*] Dares, 'flava.' Philostratus p. 708. τὴν μὴν δὴ κομὴν ἀμφιλαφῆ αὐτῷ φησιν εἶναι καὶ χρυσοῦ ἡδίω. Videsis Libanium in Achillis, Ulyssis, et Diomedis encomio.

113 *Actorides acie grandi, vernansque decoris Artubus*] *Facie* legendum in quibusdam libris, sed *acie* melius. 'Vernare artubus,' ut Ennodius sæpe, 'vernare stylo, dictione.'

117 *Titulos Ajacis opimant*] Ausonius, 'reflui maris æstus opimat : ' quæ eodem sensu Phalaris Epist. 62. πλημμυρὶς διαψυχθεῖσα ἐνεργὸν ἀντὶ ἀργοῦ ποιεῖ τὸ πείδιον.

121 *Modiceque humiles collectus in armos, Dux Ithacus*] Protesilanus apud Philostratum in Heroic. Ulysses Homeri nominat παίγιον : item ὑπόσιμον, οὐ μέγαν, πεπλατυμμένον τοὺς ὀφθαλμούς.

125 *Validos quadratur in artus Tydides*] Statura est hæc Plauto 'commoda ;' quam Noster antea innuit, 'æquato Fulva statu : ' et ' In medium

librata statum.' Corn. Celsus II. 1. 'Corpus habilissimum quadratum est, neque gracile, neque obesum.' Vide Aristot. in Physiognom. et de partibus Animal. IV. 10. Columella etiam 'porcos quadratos' VII. 9. 'gallinas' VIII. 2. 'canes' VIII. 14. item τετράγωνα ἰμάτια apud Appianum V. ἐμφυλ. et Athenæum V. sed κυριολογία non semper attenditur : quemadmodum 'quadratum' nominant etiam illum, qui, ut cum Ausonio loquar, 'Vir bonus est, mundi instar habens, teres atque rotundus ;' quod Plato in Protag. pag. 235. ad Simonidem refert : ὅτι ἀνδρα ἀγαθὸν μὲν ἀληθέως γένεσθαι χαλεπὸν, χερσὶ τε ποσὶ τε καὶ νόῳ τετράγωνον, ἀνευ ψόγου τετυγμένον : quo respexit Aristot. I. Ethic. 11. De Statura vide Casanbonum III. ad Suet.

127 *Sic animo, sic ore fero, sic fulminat armis*] Virg. 'Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat : ' quod ex Homero.

- Nestora magnificat morum prudentia, custos
 Consilii librata fides, et sobria dandi
 Gloria: porrectoque humeris, senioque nitenti 130
 Nasi grata minus brevitās incurva sedentis.
- Phyllacides vernante gena, candente capillo,
 Alite mobilior, Scythica torrentior aura,
 Ardua nulla timens, animum non viribus æquans,
 Nil grave, nil durum censet, nil linquit inausum. 135
 Ore virum fassus, indignarique minaces
 Suspendens cervice genas, livore superbo
 Obliquat socios Pyrrhus, scribuntque ferocem
 Ardua membra, teres oculus, projectior alvus,
 Texendis vox ægra sonis, teneroque laborans 140
 Eloquio lingua blæsos frustratur hiatus.
- Naupliaden tenui progressum corpore, lenem,
 Magnanimum, prudens animi moderatur honestas.
- Arduus in fastum, pingues demensus in artus,
 Crispanti vestit humeros Podalirius umbra. 145
 Cæsaries ceu ruffa jacens, patientia supplex,
 Vis temere ausa nihil, pietasque Machaona pingunt.
- Impia præcipitem natura Meriona mergit
 Invidiæ cinctum stimulis, curæque tenacis

NOTE

128 *Nestora magnificat*] Sic alibi
 ‘pennificat.’

131 *Nasi grata minus brevitās incurva sedentis*] Philostr. in Heroic. p. 671. de Nestore: εἶναι δὲ μελανόφθαλμον, καὶ μὴ ἀποκρεμώμενον τὴν ῥίνα, &c.

132 *Phyllacides vernante gena, candente capillo*] Philostr. κόμης ξανθῆς ἔχει τὸν μέτριον.

136 *Indignarique minaces*] ‘Ἑλληνομός.

140 *Texendis vox ægra sonis*] Μογιλάλον, quem Glossarium ‘attubum’ interpretatur, περιφράζει.

142 *Naupliaden tenui progressum corpore*] Dares, ‘Palameden gracilem, longum.’ Sic III. ‘qualem progressior

usus.’ VI. 552. ‘In noctem progressa dies.’ Vide III. 167.

148 *Impia præcipitem natura Meriona mergit*] Merion apud Homerum in laude, Daretem in probro est: male natum arguit, cum ‘naturam impiam’ vocat. Per Erinnyem iram intelligit, quæ ebullit, ἐκπαφλάζει, ἐκβράσσει in caput. Cicero III. Tusc. Quæst. ‘si virtutes ebullire volent et sapientiam.’ Vide insignem irati descriptionem apud Chrys. Homilia in Joh. III. p. 31. Senecam II. 35. de Ira. Isæus scite, ἐν τοῖς μετ’ ὀργῆς πραχθεῖσιν ἅπαντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν, I. p. 36.

Defessum excubiis, teretes cumulatur in artus	150
Carnea massa tumens, animique ebullit Erinny	
In caput, in corpus reliquum : livescit inustum	
Sanguineis pectus maculis, gena disputat hydri,	
Indicio pejore virens, et mentis anhelas	
Accusant furias flammati incendia crinis.	155
In medium librata statum Briseis heriles	
Promit in affectum vultus, nodatur in æquos	
Planities criuita sinus, umbraeque minoris	
Delicias oculus junctos suspendit in artus ;	
Divitiis formæ certant insignia morum,	160
Sobria simplicitas, comis pudor, arida nunquam	
Poscenti pietas, et fandi gratia lenis.	
Tyndaridis geminis geminum nihil, unicus ambos	
Oris honos ambit : similis flavescit utrique	
Crinis : par hilares augescit visus in orbes :	165

155 *Incusant* Ms. marg.—159 *Arcus* Dresem.—165 *Risus* Edd. Basil. Mor. et Spontan.

NOTE

153 *Gena disputat hydri*] Ad colorem refero varium et contrarium, quo respiciunt illa, 'Indicio pejore virens.' Plaut. in Menæchis : 'Viden' oculos illi virere?' Item : 'ut viridis exoritur color!' de illo, qui insaniam simulabat. Ita Græci *χλωρον* subpallidum, *χλωροσαύρα*, quod Virg. 'viridis lacerta.' Vide Turneb. xviii. 15. Ovid. II. Metam. 'Pectora felle vident, mens est infecta veneno.' Expono de invidia, per quam optimi quoque ab improbis quasi exprobrantes aspiciuntur, ut ait Sulpitius Severus II. Silius IX. de eadem re : 'Agnovit juvenem, sciutillavitque cruentis Ira genis.' 'Disputare,' ut ait Varro, 'dicitur sermo, in quo pura disponuntur verba, ne sit confusus, atque ut diluceat,' v. de lingua Latina. Noster verbum illud ad pugnam applicat, ut v. 'nudo Troilus

ense Disputat.'

156 *Briseis heriles Promit in affectum vultus*] Briseis, ut Cornutus vult, dicitur quasi Briteis: *βριτὴν* enim Cretensis est dulce, nude Britomartis, ait Solinus, sermone nostro sonat virginem dulcem. Vide Casaubonum ad Strabonis lib. x. 'Vultum in affectum promere' est ad *πάθος* prolicere : unde *κόρας κορών ἀλγηδόνας* dicebat Alexander Macedo.

163 *Tyndaridis geminis geminum, &c.*] Adeo similes hos fuisse putat Vitellios, ut non duplex, non similis, sed una et eadem duobus fuerit facies, ut illi apud Papin. v. Theb. 437. 'qui ambiguo visus errore lacessunt.' Virg. etiam de tanta similitudine, 'gratusque parentibus error.' Claud. de iisdem : 'juvat ipse Tonantem Error,' IV. Constant. Honorii, vs. 210. Noster II. 176. 'noverat alter Cum

Æquus membra modus, concordēs pectora motus
 Conciliant, spirantque unum gena, lumina, mores.
 Sola pares variis præsumunt nomina formas
 Distinxisse notis, ac victor vindice vultu
 Eludit dubios error, vocumque repugnans 170
 Dissidio, alterno confundit nomine nomen.

Inclyta cognatos æquat Spartana Lacones
 Vultu, crine, genis; sociæ cunabula stirpis
 Pars oris festatur honos; at plenius haurit
 Sidereum Ledeæ Jovem, totosque per artus 175
 Lactea materni spirant mendacia cygni.

Nativum frons fundit ebur: caput exerit aurum
 Æquatis crinale comis, gena candida byssum
 Æquat, dextra nivem, dens lilia, colla ligustrum.
 Auris inexplēto crispata volumine, visus 180
 Excubitor, nasusque vagi venator odoris,
 Poscunt alternum titulo certante triumphum.
 Productum modice mentum candescit, et alta

174 *Par Dresem.*

NOTE

Polluce error.' Castor nempe. Græci ἀδελφὰ καὶ δίδυμα, ut Latini 'gemina' vocant.

172 *Inclyta cognatos æquat Spartana Lacones*] De Helenæ matre quomodo ex ovo nata, vide Junium Animad. 1. 15. Athenæum 11. De forma Helenæ videndus Isocrates; Theocritus Idyll. 18. et Manasses in Troicis, versibus undecim id agens: et pulchritudinis eximie descriptio apud Aristænetum Epist. 1. Anacreon in Bathylli pictura. Chrysost. in Psalm. XLIV. p. 792. τί ἐστι κάλλος σώματος; ὀφρὺς ἐκτεταγμένη, ὀφθαλμοὺς μειδιῶν, παρειὰ ἐρυθραῖομένη, χεῖλη φοινικίζοντα, τράχηλος ἀνεστηκώς, κομὴ κραδαῖομένη, δάκτυλοι εὐμήκεις, ἡλικία ἀνεστηκυῖα, λευκότης ἐπανθοῦσα. Opponit illi pulchritudinem animi. Vide etiam in

Psalmum L. p. 980.

178 *Gena candida byssum Æquat, dextra nivem, dens lilia, colla ligustrum*] Martial. 'Toto candidior puella cygno, Argento, nive, lilio, ligustro.' Claud. de nuptiis Honorii: 'non labra rosæ, non colla pruinæ, Non crines æquant violæ, non lumina flammæ.' Venantius de B. Maria: 'Nix premitur candore tuo, Sol crivis honore.'

180 *Visus Excubitor*] Sunt enim sensus exteriores vice satellitum. Philo Alleg. 11. p. 63. δορυφόροι αἱ αἰσθήσεις περὶ κεφαλὴν οὖσαι, ὥστε καὶ ὁ βασιλεὺς ὡσπερ ἔκραν ἐν πόλει λαχῶν οἰκεῖν. Eadem libro de Confus. Ling. p. 252. et 1. de Monarchia p. 627. Minut. Felix in Octavio.

Lenius ut pressis insidant basia labris,
 Parcius in roseum consurgunt ora tumorem. 185
 Fundit apex humeros, pressum tegit ubera pectus,
 Iliā succingit levitas, tractusque lacertos :
 Pes brevis incessu terram libante supino
 Lascivum suspendit iter, crurumque decora
 Mobilitas comto libramine ponderat artus. 190
 Sola superciliis labes interflua raris
 Audaci macula tenues discriminat artus.
 At nimis insignes latebras secretius ornat,
 Vitalesque colit thalamos, et digerit urbem
 Interior natura suam : cor principe motu 195
 Libratum disponit opus : modulamina linguæ

NOTÆ

186 *Fundit apex humeros*] Caput diffundit humeros, descendit enim ab arce ad inferiora.

187 *Iliā succingit levitas*] Ovid. 'Et castigatus suberat sub pectore venter.' 'Succingit,' ut Papin. de Luna: 'atque iterum mundo succincta latenti.'

188 *Pes brevis incessu terram libante supino Lascivum suspendit iter*] Talipedantem sive supinum incessum argumentum vult lasciviæ, alii fastus, unde Persius: 'Italo quod honore supinus.' Prudent. 'quod vultuosus, quod supinus, quod rigens.' II. Macc. 15. *μετὰ πάσης ἀλαζονείας ὑψαυχενῶν.* Seneca: 'quid tantopere te supinet?' II. de Benef. Græcis supini *ὑψαύχενες, ἐξηπτιάζοντες.* Vide Casaubonum ad Tert. pag. 163. Si quis ad Lascivum, quod sequitur, respectum habet, de casabunda comitali (ut quidem Dousa et Gulelmus exponunt Plauti verba nupta in Persa) *χαμαιτύπη, χαμαικλίνει, et χαμαιῤῥέπει* intelliget: eo referet illud Alexis in Isostasio apud Athenæum XIII. p. 568. *τὴν τε κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ὤμῶν καταβάλλων ἐξέρχεται.* Videsis Isid. Pelus.

III. Epist. 224.

191 *Sola superciliis, &c.*] Seneca Epist. 33. 'Non est formosa mulier, cujus crus laudatur et brachium, sed illa, cujus universa facies admiratio-nem singulis partibus abstulit.' Dares describit Helenam inter duo supercilia notam habentem. Ovidius apud Senecam II. contr. 10. aiebat, 'decentiorem faciem esse, in qua aliquis nævus.' Lucilius XVII. 'Helenam ipsam denique nolo Dicere, tute vide, atque disyllabon elige quodvis Τὴν εἰ πείραν aliquam rem insignem habuisse, Verrucam, nævum pictum, dentem eminulum unum.'

194 *Vitalesque colit thalamos, et digerit urbem Interior natura suam*] Interiori hominem describens corpus 'urbem' nominat, ut Prudent. *ψυχου.* 818. 'purgati corporis urbem.' Philo, τὴ τῆς ψυχῆς *συνέδριον*, libro de Confus. Ling. p. 261. ut Manilius caput arcem: 'stetit unus in arcem Erectus capitis:' et Prud. 'animumque levans rationis ad arcem.' Claud. de IV. Cons. Hon. 'hanc alti capitis fundarit in arce Mandatricem οὐρε-rum.'

Limat pulmo loquax, modico dispensat hiatu
 Splen risum, facili sei castigatius ira
 Uritur, ac teneri scintillat mollius æquo
 Pruritus jecoris, meritæque insignia famæ 200
 Mergens, nativi titulos incestat amoris.
 Hoc monstrum non ales edax, non labile saxum,
 Non axis torquens, non mendax vicerit unda.
 Cum bene fracta tepet, moriturque sepulta libido,
 Respirant plenis incendia pristina fibris; 205
 Sic Helenen totam pars unica mergit, et ipsum
 Excitat in cladem, regnis certantibus, orbem.
 Jam Pandionios collato robore portus
 Argivæ tenuere rates, spatiumque negabat
 Terra viris, velis aër, et puppibus æquor, 210
 Cum tandem licitos poscebant bella meatus,

NOTÆ

197 *Limat pulmo loquax*] Pro elimat: Ovid. 'tenuemque elimat ad unguem,' iv. de Ponto, 6. 'Quæ tibi tam tenui cura limantur.' Limare etiam apud Cicer. iii. Epist. ad Appium, et Horatium, alio sensu, Epist. i. 14. 'Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam Limat.' Prudent. 'Limat capillos et corymbos Liberi.' Item: 'Quod limat ægram pectorum rubiginem.' Martial. vi. 64. 'tibi cor limante Minerva.' Dracontius sæpe 'limari in artus,' pro deartuari; 'limare per membra; 'Limare dentes,' &c. Sæpe autem Noster simplicia prævertit: synthesis, ut 'Solatam,' pro desolatam: 'seque obijce morbi Tentum,' pro detentum. Ita 'pendit,' pro perpendit. Sic Silius x. 'flammat,' pro inflammat. Papin. in Sylvis, ii. 'condere divitias,' pro abscondere.

199 *Scintillat mollius æquo Pruritus jecoris*] Isidorus Pelsiota i. Epist. 385. ὀρμαί τε ἄγριαι καὶ ἐπιθυμῖαι φλεγμαίνουσαι ἀνακαλούνται. Clem. Alex. Pædag. ii. 10. p. 146. βοηθεῖ δὲ καὶ ἡ

ἐνδεῖα τοῦ κόρον, δι' οὗ φλεγμαίνουσαι αἱ ἐπιθυμῖαι σκιρτῶσι περὶ τὰς ἡδονάς.

202 *Hoc monstrum*] Insultat pruritui, aquilæ Tityi vel Promethei, saxo Sisyphi, rotæ Ixionis, dolio Belidum, vel potius pœnæ Tantalii, ita vi. 'tibi Tantalus undas, Ixion radios, saxum remeabile reddet Sisyphus, ac Tityus volucres.' Affectus vero θηρία frequentissime Græci nominant. Chrysost. in ii. ad Corinth. Hom. 23. p. 909. 910. in Epist. ii. ad Tim. Hom. 9. p. 1683. μὴ τρέφε θηρία, τὰ πάθη λέγω, θηρίων γὰρ ἐκεῖνα χαλεπώτερα. Matreas apud Athenæum: θηρίων τρέφεις δ' αὐτὸ ἐαυτὸ κατεσθίει. Vide plura apud Casaubon. ad Athen. i. 17.

204 *Cum bene fracta tepet*] Vide Claudiannum, qui ἐπιθυμητικὸν illud graphice descripsit de iv. Cons. Honor. 229. quem Noster presso pede sequitur. Item Hieronym. Ep. ii. qui iisdem fere verbis utitur.

208 *Jam Pandionios*] Molem totius hujus belli, cum variis calamitatum procellis, insignite delineat Clem. Alex. Pæd. ii. 2.

Et jussas libare vias, ad Delphica missum
 Fata explorabant, refugasque evolvere Parcas
 Actoride socio Phœbum prælibat Achilles.

Mira fides, quos præcipites in prælia traxit 215
 Impetus, atque omnis nocuit mora, sponte quietis
 Pigrescunt votis, placideque oracula poscunt.

Ægra dolor differt suspiria, gloria palmam,
 Ira minas, hærent suspensis agmina bellis :
 Expectat antri veniam Mars ipse loquacis. 220

O variis delusa modis gens credula curæ
 Gentilis ! risu, an lacrymis, an flente cachinno

//////////

212 Pro ad Edd. Basil. Mor. Spontan. habent ac.

NOTÆ

212 Ad Delphica missum] Philostratus in Heroicis p. 677. Lesbium illos navigasse scribit, ut anspicato καὶ μὴ δυσσιωνίστως proficiscerentur, inibi-que Orphei oraculum scitatos.

216 Sponte quietis Pigrescunt votis] Fulgentius Mytholog. i. 'Cœrula rorigenis pigrescere jusserat alis.' Attius apud Nonium: 'Melius pigrasse, namque properasse est nefas.'

219 Hærent suspensis agmina bellis] Papin. ii. Achill. 'Te tua suspensis expectat Græcia signis.'

222 Risu an lacrymis, an flente cachinno] Ut ille in Græco epigram. i. 13. dubitat, an cum Democrito rideat, vel Heraclito fleat: sic κλαυσιγέλωτι gentilium vanitatem μυκτηρίζει Amphilocheus p. 105. Ἡ δακρύων τε καὶ στεναγμῶν ἄξια. Flens cachinnus ὀξύμωρον est, quo optimi auctores frequenter usi, atque en tibi ad illa, quæ dudum ab aliis collecta, auctarium Hom. Od. ἰμερόεις γόος: ut 'lacrymosa gaudia' Guntherus, ἰλαροτραγῳδία. Casaub. viii. ad Athenæum iii. 9. ληρόσοφος. Chrys. de Libanio, νεκρὸς ἔμψυχος, γέρον νεάζων, quod παιδιογέρον Nicetæ Choniatae de Isaaco iii. p. 477. ἀθάνατος τετελεύτηκεν, ψυχὴ ἔμψυχος, Chry-

sost. Synesius, νόμφη ἀνύμφευτος. σοφὸν ἡλίθιον, Demosth. 'pie contumax,' 'castum lupanar,' 'crimen pietatis,' 'probrosus honor,' Prudentius. 'dormiens excubat,' Suet. 'inordinatus ordo,' Apul. τάξις ἐν ἀταξίᾳ, Basil. et Philo p. 567. 'ades celeberrimus absens,' Ovid. 'hostis amans,' Idem. 'gratus horror,' Silius. 'dixitque tacendo Pythagoras,' Claudian. 'Formosus rigor,' idem. ἄτιμος τιμῆ, Asterius Hom. 3. 'secretum in publico,' Pacatus. 'docta ignorantia,' Scalig. 'monstrum sine vitio,' idem de Virgilio. 'ignorantiæ scientiæ,' Fulgentius Mythol. 'Flebile gavisæ,' Papin. 'gaudent lamenta, novæque Exultant iacrynæ,' idem. δακρύνειν γελάσασσα, Hom. II. Z. quod Philo repetit libro de migrat. Abrah. p. 323. Nazianz. Or. xxii. p. 404. δύο παθῶν μεταίχιον nominat. 'silentium clamorosi,' Cassiod. 'Incetque latetque Calculus,' Ausonius. 'mundus latet orbe patetque,' Manilius. 'In vitio bonus,' idem. τέλειον ἀτελές, ἔλαβες τῷ μὴ λαβεῖν, ἐπέτυχες τῷ μὴ ἐπιτυχεῖν, Chrysost. 'dives dum omnia desint,' Catul. 'Apparuit olim Non ardens ardere rubus,' Prud. 'quis gloria summa Dedecori est,' idem. οὐδὲν ἀμαθίας ταύτης σο-

Ægypti potentia querar? Memphitica sulcos

Religio vestit, in cortice marcet, in hortis

Crescit, nunc terra serpens, nunc aëra sulcans.

225

Plus errant responsa tamen, plus spiritus ille,

Quem miseræ poscunt animæ, quem nomine pulchro

Præsumunt censere Deum. At non mugit in antro,

223 *Portenta Dresem.*

NOTÆ

φώτερον, Chrys. 'Insaniebam salubriter, et moriebar vitaliter,' Augustin. *πρωθέντες ἐν τῷ βλέπειν* Καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν Ἰσαὰκ μάρτυρα ζῶντα καὶ οὐ ζῶντα, ἀποθανόντα καὶ οὐκ ἀποθανόντα. Item: οὐ γὰρ τὸ πλουτεῖν, ἀλλὰ μὴ βούλεσθαι πλουτεῖν, τοῦτό ἐστι πλοῦτος. Item: εἰ θέλεις γενέσθαι μέγας, μὴ ζητεῖ γενέσθαι μέγας, καὶ τότε ἔση μέγας. Chrysost. quod Scalig. vi. Epidorpidum, 'crescere diminuendo.' Nazianz. xxxviii. 621. ἀρίστη ὁδὸς ὑψώσεως ἢ ταπεινώσεως. Idem Chrys. οὕτως ἐστὶ μηδὲν ἔχοντα, τὰ πάντων κατέχειν οὕτως ἐστὶ τὰ πάντων κεκτῆσθαι, ἐν δὲ κτησόμεθα τὰ πάντων, τῶν πάντων ἀπεστερήμεθα, et addit: τὰχ' ἀνίγμα τὸ εἰρημένον εἶναι δοκεῖ. Ita Noster ii. 418. 'Virns dulce, pia Syrtis, amentia supplex, Molle malum, morbus hilaris.' Ita μέθη νηφάλιος, Philo de orificio mundi, p. 21. ἀγνεία ἀναγνος, ἀλήθεια κατεψευσμένη, libro de Cherbim, p. 96. ἀσύμφωνος συμφωνία, Philo de Confus. Ling. p. 267. κληρος ἔκκληρος, p. 396. ὑψηλοτάπεινον, μεγαλόμικρον, p. 426. ἀνέορτος ἐορτή, Nazianz. Or. ii. p. 46. quo et Philo utitur, p. 614. ἀπάνθρωπος φιланθρωπία, Orat. iii. 63. στάσιμον κινεῖσθαι, Nazianz. Orat. iii. p. 109. Idem xii. p. 191. talia multa coacervat, eaque insignia, ἀσάφως σοφοί, xv. p. 227. δι' εὐχημοσύνην ἀσχημονες, καὶ δι' αἰσχος αἰσχροτέραί, Or. xix. p. 300. σιγῶντα κηρύγματα, Or. xx. p. 319. πλοῦτός ἐστι τὸ μηδὲν ἔχειν, p. 357. item: εὐπορίαν τὴν ἀπορίαν ποι-

ούμενος p. 359. et τοκογλύφων εὐπορος ἀπορία, p. 542. ἀχόρευτος χορὸς, p. 614. ποιότης ἕποιος, μορφή ἕμορφος, p. 631. πίστις ἄπιστος, p. 861. τιμησόμεθα τοῖς ἀτίμοις, κερδανούμεθα ἐπιζήμια, p. 397. Item, p. 478. 613. 675. 773. ἀνευλαβῆς εὐλάβεια, p. 647. item 799. 804. 'Istud etiam non possumus, possumus.' Queroli auctor. Hieronym. de fucata: 'quanto fœdior, tanto pulchrior,' Ep. 10. 'sermo silens et silentium loquens, cultus sine cultu,' Ep. 15.

223 *Memphitica sulcos Religio vestit*] 'Terra Memphitide,' Juvenal. 'Memphites,' Tibull. Refer huc Satyram xv. Juvenalis. 'Vilia cur magnos æquant animalia Divos.' Papin. iii. Sylvarum. De Diis illis Ægyptiis Herod. in Enterpe. Strabo xvii. Diod. Sicul. i. Minut. Felix in Octavio, Philo de vita contemplat. p. 599. et de Decalogo p. 583. Hieron. contra Jovin. l. ii. Prudent. Hymn. 14. Virg. viii. Æn. qui 'omnigenum Deum' vocat 'monstra.' Casaub. ad Augustum Suet. Chrysost. Hom. viii. in Mat. p. 79. Franc. Florid. Sabinus Subeis. Lect. iii. l. qui ex Luciano causas querit.

225 *Nunc terra serpens, nunc aëra sulcans*] Cic. v. Tusc. 'Ægyptiorum mores quis ignorat, quorum mentes erroribus imbutæ quamvis carnifician prius imbierint, quam Ibin, aut aspidem, aut felem, aut canem, aut crocodilum violent?' Chrysost. d. l. Ægyptum αἰλούρων δούλην nominat.

Quem suus auctorem mundus sonat : ista priorum
 Noxia simplicitas in nostros defluit annos, 230
 Incestatque fidem : nam ceu Balearicus augur
 Gentiles distinguit aves, vel voce, vel alis,
 Vel gestu vario, venturis omina ducens,
 Ridentem sic odit anus præsağa soporem,
 Sic oris vacui casum timet, augure plausu 235
 Pieriæ volucris aut indice nuntiat aure,
 Hospitibus numerum, discessurisve recessum.
 Multa quidem captata diu fortuna secuta
 Expedit, insidiansque hosti male credula fallit

NOTE

231 *Incestatque fidem*] Vide I. 159.

Nam ceu Balearicus augur] Augurio nunquam Baleares egregii fuere. Nec Strab. III. p. 116. nec Ptolemæus, nec Dionysius Afer, aut Plinius, aut Marcianus Heracleotes, quicquam augurii Balearici meminere; malim itaque *Babylonius* legere, ut Claud. de IV. Cons. Honorii, quamvis astrispices illi, non augures; sed *πλατύτερον* vocabulum *augurii* sumamus, ut Silius, 'Augurium mentis.' Nisi me conjectura fallit, in Papinio, quem crebro imitatur, *augur* legit, isto versu: 'et tortæ Balearicus auctor habena.'

232 *Gentiles distinguit aves, vel voce, vel alis, Vel gestu vario*] De Auguriis, auspiciis, et tripudiis pullorum, Cicero de Divin. Pencerus; Artemidorus; Valer. Maxim. libro de religione; Fenestella proluxe de ritu augurandi; Statius Papin. III. Theb. graphice; Ammianus Marcellinus XXI. Salisberiensis de nugis Curialium II. I. Alex. ab Alex. et Tiraquel. v. 19. Scalig. Auson. Lect. I. 16.

234 *Ridentem sic odit anus præsağa soporem*] Astrampsyclus Onirocrit. Γελῶν καθ' ὕπνου, δυσφόρους ξείεις τρόπους. Nicephorus Constant. γελῶν ἐν ὕπνῳ, δυσφορήσεις ἐξ ὕπνου. Artemido-

rus II. 65. καὶ τὸ χαίρειν εἰς τὸ ἐναντίον τρεπόμενον, λύπην προαγορεύει. Eadem *ὄνειροπολοῦσι* Achmetis conjecturæ c. 254.

235 *Sic oris vacui casum timet*] Intelligerem de diductione oris, in *χασμῆ*, quæ *τυχόντως* fieri solet: sed aliud innunt illa, v. 435. 'nudos videt oris hiatus Sanguineos fœdare sinus.'

236 *Pieriæ volucris*] *Picæ*. Pieri enim Macedonis filias in picas transfiguravit Ovid. v. Metam. Ad sequentia refer Adagium Græcum: *Εἰρήνη μὲν φίλον ἀγγέλλει, ξείνων δὲ μέλισσα*. de quo Erasmus, Suidas.

Aut indice nuntiat aure] *Κληδονιστικῆς* species, *πταρμῆς*, *παλμῆς*, et tinnitus vel *ἐναυλον* aurium: de anima loquitur. Vide Plinium XXVIII. 2. Scalig. ad Auson. I. 16. et 25. Gevaritium ad 4. Sylv. Papin. Sappho apud Dionys. Longinum: *βομβοῦ-Σιν δ' ἀκοαί μοι*.

238 *Multa quidem captata diu fortuna secuta Expedit*] Est quod Papin. ait, 'Casus agit virtutis opus.' Fortuna votis captantium subscribit.

239 *Male credula fallit Pectora*] *Δεισιδαιμονία ταχνηπίστους φρεναπατᾶ*: quæ de re περιπαθῶν illud *μουσεῖον* Plutarchus, ea de re lib.

Pectora, ut in fatuum declinent pronius usum.	240
At melius, ne labe levi mens casta labaret, Augurium nescisse fuit, veterumque sepulti Cessissent ritus : quorum decreta secuti Grajugenæ summis oracula Delphica votis Implorant, prior Æacides lictoribus aras	245
Ambit, et has donis tandem solennibus emtas Inachidis voces pandit venalis Apollo : Vincitis, ultores Danaï, grave Marte bilustri Hæret opus, decimum sequitur victoria bellum.	250
Talibus Æacides fatis excitus, in omnes Secretum tripodum socios partitur, et ecce Thestorides Calchas mediis congressus in antris, Concordesque Deos et consona fata revolvit. Hic patriæ et propriis scitatum oracula regnis Venerat, hosque adytis monitus effudit eisdem	255
Numen idem : Non, o Superis gratissime vates, Vana petis, dabitur patriis clementior aër Sulcis, jejuni populator Sirius anni Occidet, et plenis pinguescent messibus agri.	260
Tolle moras, te bella vocant, pete Cæcropis urbem, Ultrices dispone acies : tibi bellica cedit Turba manu, Mopsus oculis, et pectore Nestor. Sera quidem, sævisque virum mercanda ruinis Inachidas lustrò ditabit palma secundo.	265
Ergo hilares socias jungunt in fœdera dextras	265

246 *Imbuit* Dresem.

NOTÆ

- 245 *Lictoribus aras Ambit*] Dixi 111. trum a fluo) ‘hoc est, solvendo, quod quinto quoque anno vectigalia, et ultro tributa per censores persolvebantur.’ Josephus Scaliger lustrum *κν- plous* de quadriennio et initio quinti accipit, quam sententiam Jos. quidem Castalio plane plumbeo pugione jugulare frustra conatur.
- 9.
- 254 *Propriis scitatum oracula regnis*] Virgil. ‘Scitatum oracula Phæbi Mitimus.’
- 264 *Inachidas lustrò ditabit palma secundo*] ‘Lustrum,’ ut Varro ait lib. v. de Ling. Latin. ‘nominatum tempus quinquennale a luendo’ (ut flus-

Æacides Calchasque pares : quippe altus utrique
Gentis honos, regni æquus apex : at major Achilli
Spirat amor belli, Calchas tranquillior extis
Evolvise Deos, et cœli nosse meatus.

Tres unit jurata fides, consortia prima 270
Tertius auget amor, nec jam partitus amicum
Invidet Actorides, sed pontum lenior haurit
Et reducem torquet socio Calchante carinam.

Ut tripodum vulgata fides per castra, per urbem,
Per puppes, certo jam claruit indice, cunctos 275
Bella juvant, cunctis jam pulchrum vincere ; tardum
Marte frui : munit eques armis, nauta ceruchis,

Civis messe rates : pauci, quos debile pectus
Mens plebeia, jacens animus, nescire triumphos
Jussit, et abjecti mersit caligine fati, 280

Aut acies metuunt, aut lente vincere damnant
Longa decennalis mensi dispēdia belli :
Cum casus cedant varii, cum prælia nulli,
Sanguine cum multo paucorum gloria vincat.

272 *Latior* Ms. marg.

NOTE

277 *Nauta ceruchis*] Antennis. Lucanus: 'instabit summis minor ursa ceruchis,' lib. viii. et x. 'Transtraque nautarum summique arsere ceruchi.' Val. Flacc. i. 'Temperet ut tremulos Zethes fraterque ceruchos.' Grotius de cavea in summitate mali apud Lucanum intelligit; ego, cornua antennarum, quod nominis probat concilium. Virg. 'Cornua velatarum obvertimus antennarum.' Glossarium: 'κέρας πλοίου, antenna.'

283 *Cum casus cedant varii, cum prælia nulli*] Prius Æschylus probat in Trag. septem contra Theb. ἔργον δ' ἐν κύβοις Ἄρης κριεῖ. 'O varia atque incerta, velut quædam bellorum alea,' &c. Hægesip. v. 30. In posteriori præmia malim: nisi cedant pro suc-

cedant, quod Nostro frequens, sumatur.

284 *Sanguine cum multo paucorum gloria vincat*] Verissimum dictum. Hoc est quod Clitus apud Curtium lib. viii. 'Male instituisse Græcos, quod tropæis regum duntaxat nomina inscriberent, alieno enim sanguine partam gloriam intercipi: quæ ex Euripide non ad verbum sunt desumpta, sed ad personæ conditionem et rem commode transumpta; ita ut frustra Loënsis Curtium lancinet Miscel. v. 17. Vide Plutarchum in vita Alex. Victorium xxviii. 22. Horatii in adversam partem illud notum est: 'Quicquid delirant,' &c. De Agrippa simile quid in prærogativa gloriæ enarrat Xiphilinus ex Dione xlix.

Hos tamen, hos etiam regum reverentia flectit, 285
Et passura pares consors vicinia motus.

Ergo animos hebetes mendax audacia frontis
Dissimulat; clamorque minax despumat in ausus :
Haud mora, corripunt classes, his pendula pandit
Dextra sinus; cervix alios defixa fatigat 290

In fluctus latura rates; hi robore textas
Ædificant in transtra vias; mordacis habenæ
Nexibus indulgent alii, laxantque carinas :
Cum subito egressos inopino turbine turbat
Nimborum pincerna Notus, noxque imbris haustus 295

NOTÆ

Opponi autem potest illud Hegesippi: 'in milite unius sors est: in duce universorum periculum,' v. 30. Si vero omnium periculum, etiam gloria re bene gesta.

285 *Et passura pares consors vicinia motus*] Symmachus: 'Adversa quæ cum pluribus pertulisti, more humani ingenii habent aliquod de societate solatium,' viii. Ep. 27. Multa de vulgi ista opinione apud Senecam in Troade. Lucanus eo respexit, eum ait, 'quærent Cum qua gente cadant.'

288 *Clamorque minax despumat in ausus*] Seneca Ep. 68. 'Hæc ætas optime facit ad hæc studia, jam despumavit, jam vitia primo fervore adolescentiæ indomita lassavit.' Lucanus vi. 'Donec suppositas propior despumat in herbas.' Tertull. libro de anima c. 27. 'Toto homine concusso despumat in semen totius hominis.' Hieronymus Ep. 'Quarum fervor despumat coctum,' ἀφροδισιάζει. Adversus Jovinian. i. 'post despumatas corporis voluptates.' Item Epist. 49. 'habet enim ad despumandas libidines solatia nuptiarum.' Alibi idem: 'Venter mero æstuans cito despumat in libidinem.'

290 *Cervix alios defixa fatigat In fluctus latura rates*] Vide iii. 176. et

ii. 185. *succollare* dicuntur Plinio, Suetonio et Varroni, qui onus tale ἐπιζῶμων φέρονσι, vel, ut Philo loquitur, κατὰ τῶν ζῶμων ἐπηχθεσμένοι, i. de vita Mosis, p. 491. Varro de apibus scite ii. de re rustica: 'Regem sum sequuntur quoquo it, et fessum sblevant, et si nequit volare, succollant, quod enim servare volunt.'

295 *Nimborum pincerna Notus*] Basil. Selenciensis Oratio de Elia; μανθανέτωσαν τῶν ὑμβρων τὸν χορηγὸν ἀβροχία πληττόμενοι: ad quæ in notis suis Clem. Dausqueis: 'Elatum ad exemplum perquam ingeniosi Poëtæ: Nimborum pincerna notus.' Septuaginta Interpret. Job. 9. 9. ταμίαν νότου. Sic Chrysost. Eliam τῶν ὑδάτων ταμίαν nominat, p. 858. Nazianzen. Deum ψυχῶν ἡμετέρων ταμίαν, orat. 10. p. 176. ἀρετῶν ταμίαν, Isid. Pels. i. Ep. 374. Idem iii. Ep. 273. λόγων κρατήρα dixit, non absimili translatione. Plato in Timæo: ταμίαις πνευμάτων τῷ σώματι ὁ πνεύμων. Hom. Od. K. Æolum, ἀνέμων ταμίαν. Cares sunt Critiæ apud Athen. i. ἄλδς ταμίαι. Vulcanus πῦρὸς ταμίαν. Libanio apud Chrysost. Orat. contra Gentiles, p. 774. et inibi p. 777. Jupiter ὑμβρων ἡγίας ἔχων. Cælius Rhod. xv. 7. scribit August. nominasse Austrum 'pincernam pluvia-

Ebria tela, viros, puppes, humentibus umbris
Involvit, cogitque ipsos dubitare magistros.

NOTÆ

rum,' ut Hieronymus Aquilonem 'scopam viarum.' Varro in Marci-
pore 'pnbes' dixit 'aquam vomere
inferam mortalibus:' inibique 'phre-
neticos septentrionnm filios,' ventos
appellat. Dracontius Hex. 528. 'Qui
de thesauris ventorum flamina mit-
tit:' ex Psalm 134. Val. Flacc. 1.
'Nimborum cum prole Notus:' ad
quem Noster respexit. Latinis etiam
Auster est 'imbricus Imbricator:' ut
Notus a νοτίζειν, quod est humectare.
Vide Arist. III. Meteorol. Senecam
Nat. Quæst. v. Theophrastum de
ventis, Comment. Scaligeri. Tales
vero υπογραφαί κατά μεταφοράν Poëtis
et oratoribus frequentissimæ et ju-
cundissimæ sunt. In gustum quasdam
dabimus. Homo est Mercurio, ἐν
κλειδὶ θεὸς θνητὸς, quo respexit Silius:
'tribuit namque ipsa minores Hos
terris natura Deos,' xv. Pindarus
vinum ἀμπέλου παῖδα, Nem. 9. Δάκρυα
Διὸς, pluviam, Pythagoræi; ut mare
Κρόνου δάκρυον, Clem. Alex. Strom. v.
referente. Insulas 'nævulos maris'
Apuleius libro de mûndo nominat.
Appion Grammaticus Tiberio 'mun-
di cymbalum.' Plutarchus est Euna-
rio ἀπάσης φιλοσοφίας Ἀφροδίτη καὶ
λύρα: quod Junius falso de Porphyrio
dictum putat, cum hunc Βιβλιοθήκη
τινὰ ξμψυχον, καὶ περιπαθῶν nomine
μουσεῖον. Philostratus ex Euripide
Palameden οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα
μουσῶν, Ajacem ἔγαλμα πολέμου, Hec-
torem Græcorum χεῖρα, Æneam νοῦν.
Prudentius: 'Dæmonas noctis satel-
lites.' Hieronymus, Basilium Seleuci-
ensis, et Chrysostomus D. Paulum
σάλπιγγα μεγάλην εὐαγγελίου, tubam
mundi et Evangelii. Ita Athanasius dic-
tus μεγάλη σάλπιγξ τῆς ἀληθείας, Na-
zianz. Or. XXI. p. 381. Ep. 10. Pisidas

Hesperum Κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην
ἡμέρας. Columbam 'pacis divinæ
præconem,' Tertullianus. David Chry-
sostomo ad Psal. 100. κινάρα ξμψυχος
καὶ λογική. Luna Plinio 'mundi spi-
ritus.' Gaudium D. Basilio σκίρτημα
τῆς ψυχῆς. Lactuca 'requies cibo-
rum,' in Moreto. Mæcenas 'dextra
Cæsaris,' in Elegia de obitu Mæce-
natis. Flores 'stipendia Veneris,' in
Diris. Scarus 'cerebrum Jovis,' En-
nio. Homeri Ilias ἀναδυόμενος ἥλιος,
Odyssea καταδυόμενος ἥλιος, ut quidem
innuit Dionysius Longinus περὶ ὕψους
libro. Tale est illud Dionysii de eo-
dem, cum illum vocat κορυφήν ἀπάν-
των, καὶ σκοπόν, ἐξ οὐπερ πάντες πότα-
μοι, καὶ πᾶσα θάλασσα καὶ κρήναι. Sic
νῆες ἀλὸς ἵπποι, Odys. Δ. ἄνθρωπος
βραχὺς οὐρανὸς, Philo περὶ κοσμοσ.
λόγος ἀπαραχαι διανοίας, et λόγος ἀδελφὸς
διανοίας, libro de insidiis pejorum, p.
126. ἄνθρωπος βραχὺς κόσμος, de plan-
tar. Noë p. 170. πάσχα βασίλισσα τῶν
ἡμερῶν ἡμέρα, Nazianz. or. XIX. p. 304.
Basilium Athenas κειρὴν μακαριάν, nomi-
nabat, ut est apud Nazianz. orat. xx.
pag. 329. 'Ingeniorum pater Home-
rus,' Velleio Paterculo. Ἀκρατον ἀφρο-
σύνης φάρμακον, Philo libro de tumul.
p. 201. Ita libro de Abrahamo: ἐλπὶς
est τῶν ἀρετῶν πυλωρὸς, p. 277. ὁ νοῦς
ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ, 334. ἐλπὶς χωρὰ
πρὸ χαρᾶς, 724. φόβος λύπη πρὸ λύ-
πης, 728. ἔκστασις ὕπνος τοῦ νοῦ, 845.
vita privata, est περὶ φιλοσοφία καὶ
κάτω μένουσα, Epist. 776. Ita Alex-
ander M. Athenas nominabat θεάτρον
τῆς αὐτοῦ βασιλείας, Nazianz. epist.
111. Sic rosa Symposio 'purpura ter-
ræ,' Ænig. 45. 'Disputationes fa-
mulæ veritatis,' Damasceno Log. 1.
Historia ξμψυχος καὶ διαπύσιος κῆρυξ,
Nicephoro Gregoræ I. recta ratio

Errat cæca freti classis, solitosque procella
Egressus objecta negat, fluitantia pinum
Percellunt mediam repetito verberare vela.

300

Primus ut a prora surgentes conspicit imbres
Thestorides, frustra que duces contendere, Divos
Præsago jubet ore sequi, nolentibus Austris
Cedere, et armatos ordiri ex Aulide cursus.

Parent Æolios nutus vatemque secuti
Grajugenæ, et flexis repetentes Aulida velis
Montivagæ Phœbes pacem implorantibus aris
Conciliant, largoque exorant thure meatum.

305

Hicet irato bibulæ Thaumandidos arcu

306 *Proris Ms. marg.*

NOTE

ἐνοικος θεός, Hierocli p. 118. Ita Decalogum 'rupices paginas et saxeam volumen' elegantis. Salvianus I. p. 31. de Gubernat. Dei, nominavit. Manus, Aristoteli est ὄργανον πρὸς ὀργάνων, III. ad quem ductum Galems mentem, τέχνην πρὸς τεχνῶν, vocat. Isid. Pelus. somnum, τῆς φύσεως λιμένα.

Nox imbribus haustis Ebria] Vide Mureti Var. lect. v. 6. Junium Animad. III. 6. Rittersh. ad Oppianum aliquot locis. Ita μεθύων, et Chrysost. Hom. 23. in Mat. τῇ ὕβρει πάρονος, p. 230. ὑπὸς μεθύσει τὴν γῆν, Esaiæ 55.

298 *Errat cæca freti classis]* Ut Virgil. 'cæco carpitur igni.' Ita Tertull. libro de Patient. 'cæca vivere;' de Corona militis, 'cæco bono suo,' 'cæcus somnus,' libro de Anima, 'qui sine visionibus.' Sic 'vada cæca,' Virgil. 'cæca fata,' Horat. 'cæca nocte,' Lucan. x. 'cæca futuri Mens hominum fati,' II. 'Aurium cæci,' Tertullianus libro de anima. Sic Varro dixit, 'viricasta,' 'madidus Minervæ.' Mart. 'infelix studiorum.' Virg. 'effæta veri,' 'vana veri,' 'ingratus salutis,' 'fortunatus laborum.' Statius: 'blandus precum.' Auson. 'perte-

nuis meriti.' Tacitus: 'vetus militiæ.' 'ager amissi,' Silius. Et quia plenus est Hellenismi Silius Italicus, age, nisi σκντρωπάζης, et hæc addamus, quæ certe καινόν τι et γλυκὸν redolent: 'vitæ laudandus opacæ' 'opum levior' 'doctus virgæ sonipes' 'hyemisque astusque famisque invictus' 'fati melior' 'novus doloris' 'impavidus somni, pravus togæ' 'crudelis belli' 'pulcherrimus iræ' 'ævi floridior' 'damnatus doli' 'falsus cupiti' 'pigerrimus undæ,' 'anelus laboris;' et plura alia apud Silium. Sic Apuleius, 'largiter aquæ superest,' et Laberius apud Charisium, 'largiter lucri fecit.'

299 *Fluitantia pinum Percellunt mediam repetito verberare vela]* Papin. v. Thebaid. 'puppemque insana flagellat Arbor.' Sidonius in Narbone: 'inquieta duratum pede stipitem flagellant.' Reprehendit magnus Scaliger, quod arborem 'insano' epitheto appellarit. Insanum vero dicitur, quicquid ultro citroque lymphatorum et cerritorum more in gyrum vertitur, quod κυβιστῆ, ita 'aquas insanas' nominant, quas ἄνεμοι δονοῦσιν καὶ παρασαλεύουσι.

Cœruleum mirante jubar, ventoque sereno, 310

In risum redeunte polo, detersa meretur
Juno Jovem, atque hilari solatur flentia vultu
Nubila, proscripitoque Noto, lenique susurro
Dante vias majora petit suspiria classis.

Ergo Deum nutu libratis flatibus usa 315

Euboicas numerosa ratis descendit in undas,
Consumtura fretum, totum sub puppibus æquor
Ire stupet, certat perplexis navita remis
Quis prior, et junctis conflagunt ictibus æra.

Sic geminas miratus Athos Xerxeius umbras, 320

Ignotum velis texit mare : sic tua sylvæ,
Voce potens Orpheu, modulantia plectra secutæ,
Bistonios longis clausere amplexibus agros.

Dum mediis spatiantur aquis, securaque fandi

310 *Mutante Dresem.*

NOTE

311 *In risum redeunte polo*] Lib. v. 'astra Sidereum pepigere diem : ' quod est ' liquidissima cœli Tempestas ' Lucretio lib. iv. ' cum innubilus æther Integit, et large diffusolumine ridet, ' ut ait III. Ridere vero, ut Græci *θάλασσα μειδίαι, ξαρος γελάσωσιν ὄψωπα*, Oppian. Claud. ' riserunt floribus amnes. ' Vide Lucret. Ind. in ' ridere. ' Risui huic cœli opponitur VI. 376. ' saucia cœli forma, cum subtexunt nubila cœlum, ' ut Lucret. ait, et ' Fuscant nube diem, ' ut Valer. Flaccus de apibus, I. Lucanus, ' cœli fuscator Eoi Impulerat Corus, ' IV.

Detersa meretur Juno Jovem] Vide lib. I. 243. ut et illa : ' Proscriptoque noto, ' II. 216.

314 *Majora petit suspiria classis*] Quia Poëtæ ventos ' animas ' vocant, ut Lucret. Horat. ideo et ' suspiria ' illis addit. Claudian. de Raptu Proserp. ' nec talibus unquam Spiravere notis animæ, ' de ventis loquitur. Inde

' expirare ' venti dicuntur. Virg. VII. Æn. ' Aspirant auræ in noctem. '

317 *Totum sub puppibus æquor Ire stupet*] Hoc est, quod Lucretius ait, ' florebat navibus pontus. ' Cato apud Charisium et Servium, ' mare velis florere videres. '

320 *Sic geminus miratus Athos Xerxeius umbras*] Quare ' geminas ? ' an propter duas fossæ ripas ? an mons ille duplicat umbram. Suidas in proverbium : ' *Ἄθως καλύπτει πλευρὰ Λημνίας βόδς*, vel *γῶτα Λημνίας ἁλός*. Stephanus de Urbibus : *βάλλει δὲ ἡ σκιά τοῦ ὄρους ἐπὶ σταδίου τριακοσίου· οὐδὲν πρὸς Διδύσου* ' intelligo de umbra velorum et arborum. De monte vide Herod. VI. et VII. Lucan. lib. II. Diod. Siculum XI. p. 2. et Lysiam Orat. funebri.

324 *Dum mediis spatiantur aquis*] Spatiari Scaliger in Catalect. p. 272. ad stadium *κυριολογίᾳ* transfert : est enim *σπάδιον* Æolum *στάδιον*. Sallustius apud Agell. naves ait ' progressas '

Otia sopitus pelagi non invidet æstus, 325
 Jasonium relegens Philoctetes prævius æquor,
 Has, inquit, passi Syrtes, his hæsimus undis
 Hos Cyanes tulimus scopulos, Phryxea secuti
 Vellera, Lemniacis domus hæc, Thracensibus illa,
 Hæc Paros, hæc Naxos : sic cuncta rogantibus heros 330
 Explicat, agnoscens veteris vestigia cursus,
 Æsoniasque vias: sic quæ subeunda, magistrat:
 Quæ vitanda, docet: cum tandem hostilis arenæ
 Allapsi gremio, sævis clangoribus urunt
 Aëra, et iratis impingunt littora contis. 335

NOTÆ

x. 26. ut Noster 'spatiari.' Virg. 'Progre-
 dimur portu,' et II. Georg. 'spati-
 us confecimus æquor.' Plautus sæpe,
 'Sol abit,' 'it dies,' 'lien ambulat.'
 Florus II. I. 'in Africam navigat bel-
 lum.' Ita Plautus, 'admigrant infam-
 iæ,' 'naves ambulant,' Cato apud
 Agell. x. 26. Dracontius: 'Et pe-
 lago spatiente fretis et littoris æstu.'
 Minutius Felix: 'Fluvios iutuere,
 eunt semper exercitis lapsibus.' Prop-
 ertius: 'Et modo tam celeres mi-
 reris currere litres.' Cato de re
 rust. I. 'prope siet mare, aut amnis,
 qua naves ambulent.' Seneca de Ira
 III. 10. 'Proderit morbum suum nos-
 se, et vires ejus, antequam spatientur,
 opprimere.' Propertius II. 'Nec
 mea tam longa spatietur imagine
 pompa.'

326 *Jasonium relegens Philoctetes
 navibus æquor*] Jasonium, ut Papin. II.
 in fine: 'Japeton aut fixam supera
 ad convexa levati Inarimen.' Vide
 Baptistam Pium III. Sylloge 155. p.
 540. Secundam vero in 'Philoctetes'
 abbreviat, ut Oppianus in *ἀσκαρδα-
 μύκτοισιν ὄπωπαις*, ut Propertius: 'Te
 scelus accepto Thracis Polymnestoris
 auro.' Vide Gifanii indicem Lucret.
 in vocab. 'omnium.'

329 *Thracensibus illa*] Thracius et

Threicius *ποιητικώτερα* sunt: et for-
 tasse magis Latina, usque frequen-
 tiora. Seneca III. Controv. I. 'Qui-
 dam cum Hoplomachis, quidam cum
 Thracibus optime pugnant.' Papin.
 v. 'spectant trans æquora Thracem.'
 Ut Latini 'Ambraciensis' et 'Am-
 braciota,' Ἀμπρακίεως et Ἀμπρακιάτης
 (vide doctiss. Casaub. ad Apuleium),
 ita 'Thracensis' formavit. Julius Ca-
 pitolinus, 'Threciscens,' Ἰθρηκίσκος.

332 *Sic quæ subeunda magistrat*]
 Paulus ex Festo: 'Magisterare, re-
 gere, et temperare est: unde magis-
 tri non solum doctores artium, sed
 etiam pagorum, societatum, virorum,
 collegiorum, equitum dicuntur.' Glos-
 sarium: 'magister navis, ὁ κυβερνή-
 τής.' Tib. Ovid. 'vos me celebrate
 magistrum, Cum mea ridebunt vana
 magisteria:' 'culpa potare magistra,'
 Horat. Quod vero Philoctetes in
ἐξουρίᾳ hic 'magistrat,' id Val. Flacc.
 III. paulo aliter: 'ipse ratem vento
 stellisque ministrat.'

334 *Sævis clangoribus urunt Aëra*]
 Sic VI. 'Postquam Helenem trepi-
 das exurens nuntius aures Perculit:'
 hic de Tyrrieno clangore tubarum
 intelligendum, *προλήψει* ποῆtica. 'Ure-
 re' vero, *δάκνειν*, non tantum ad dicta
 et scommata, sed famam et nivem

Protinus effuso per castra, per arma, tumultu,
Littoreas populantur opes, et proxima ponto
Mœnia Dardanii titulo male tuta tyranni.
Tandem comestis spoliis, et divite præda,
Consumunt inopes flamma victrice Penates, 340
Ac classes repetunt, et quas fecere favillas
Illabi mediis gaudent per cœrula velis.

Prima tulit Tenedos graviores militis iras,
Non solas dequesta faces, non rapta metalli
Pondera, sed prorsus gladii consumta furore 345
Expirasse gemit, jugulum puer ensibus affert
Imberbem, tremulumque senex, et tyro comantem :
Hic ducibus strepitu sedet expectare sepulto
Iliaci responsa ducis. Calydonius heros
Decreto procerum socio legatus Ulysse 350
Deligitur : qui dicta ferat, qui pace sequestra
Res Danaum, Spartæ spoliium, raptamque reposcat.

Interea Æaciden stimulantibus excitat ausis
Impatiens languere animus, furor intima pulsat
Martius, et residem mens arguit offera dextram. 355
Consorti studio similis præconia famæ
Telephus affectans, it cuncto robore Mœsos

339 *Congestis* Dresem.

NOTÆ

referunt poëtæ. 'Urebant montana nives,' Lucan. iv. 'et canis urebat Luna pruinis,' Val. Flaccus II. Vide Dausqueium ad Basilium Seleuciensem; Jungermannum ad Longi Pastoralia, p. 223.

344 *Non rapta metalli Pondera*] Æs Tenedium: 'scaptensulæ' enim inibi plurimæ, ut Lucretius loquitur.

351 *Qui pace sequestra*] Vide Festum in 'Sequester.' Palmerium Spicil. p. 617. Agel. xx. 11. Plautus, 'sequestre tergum:' Prudent. 'carne sequestra.'

352 *Spartæ spoliium*] Videntur ista

contradicere lib. III. descriptioni, ubi 'Helæa' nomen urbis, vs. 221.

356 *Præconia famæ Telephus affectans*] Auges et Herculis proles cervino lacte enutrita, θηλή et ἔλαφος Apollod. II. et III. Hygin. in Telepho fab. 99. De clypeo Telephi apud Philostratum multa p. 663. γελοιότατον illud quod VI. cap. ultimo ait, Telephi Mysii animam in rabiosum puerum migrasse. Vide etiam de Telepho proluxe Alcidasantem Oratorem in accusatione Palamedis p. 184. et Strabonem XIII. p. 423.

Prædaturus agros : venientia bella Caicus
 Horret, et in voces cantu stridente remissas
 Plangit alumnus olor : peregrinum Naiades hostem 360
 Non ausæ vidisse, timent, tutasque sub undis
 Venantur lacrymas : pecudum lascivia cessat,
 Jam studiosa minus et floris, et amnis et umbræ :
 Quippe ferox urbes, fluvios, et pabula turbat
 Æacides : rapitur quicquid vel dulce, vel usu 365
 Egregium, vel Marte juvans, vel pace decorum.
 Cultores juga questa boves, fugiente colono
 Decisum mirantur opus, mirantur abactum
 Septa gregem : quacumque vagum fert impetus hostem,
 Castra, casæ, sulci, sylvæ testantur Achillem. 370

At Teuthras, postquam bella increbrescere sentit,
 Civiles miseratus opes, et numina ruris
 In prædam cecidisse novam, parat arma, cohortes
 Excitat, et totis occurrit viribus hosti.
 Æacides oblata novæ præconia palmæ 375
 Lætatus, variis intentas raptibus alas
 Colligit, hostilemque addens in verba cachinnum,
 Sistite, ait, defensor adest : nec plura, feroxque
 Fertur in objectum nimbis torrentior hostem,

NOTÆ

357 *It cunoto robore Mæsos prædaturus agros*] Melius, *juncto robore*. Mysorum Homer. II. Ω. meminit. Philostratus Protesilaum addit Achilli; Telephumque ab Achille vulneratum; et quæ multa in fabulis. Idem Mysos, Lycios, et Pæonas ἀριθμοῦ ἕνεκα ad Trojam venisse dicit. Noster Daretis vento navigat : neque fluviorum et regionum enumeratione illi cum Ptolomæo v. Geogr. 2. convenit. Vibius Sequester cum Nostro Caicum Mysiæ facit fluvium, libro de flumin. p. 105.

359 *Et in voces cantu stridente remissas Plangit alumnus olor*] Eadem fere loquitur Nazianzenus de cantu oloris,

Orat. xxxiv. p. 554. qui fidicen funeris ipse sui a poetis fingitur, et cui non dictus Hylas ? soli, quod scio, Ælianus, Jul. Cæsar Scaliger, et Bodinus isti nœnia, non sine causa, occentarunt. 'Voces' vero 'remissas,' ait propter morituri κενεῖον μέλος.

367 *Juga questa boves*] Queruntur agri de cultu intermisso, quod cum essent restibiles, fiant vervacta. Sequentia declarantur per Philostratum in Heroicis, p. 660.

371 *At Theutras*] De Theutrante vide Hyginum fab. 100. Apollod. III. p. 166. inprimis Strabonem XIII. p. 423. et Plutarchum libello de fluminibus in 'Caicus' p. 72.

Ense metens medios, prostratamque impete primo	380
Calcat equo victore aciem : res plena stupore,	
Turba fugit, solusque fugat: sic igne trisulco	
Tota pavet percussa domus, pars ætheris iram	
Sentit, at in cunctos spargit sua fulmina terror.	
Haud aliter diræ furiis exterrita dextræ	385
Barbaries, dat terga viro ; fugientia primus	
Indice deprendit curru vestigia regis	
Æacides, quippe æris apex radiantis inertes	
Accusat latebras : o noxia gloria rerum !	
Tuta inopes fatis adimit fuga, notus in auro	390
Dux timet, et vitæ discrimina ditia gestans,	
Cum vellet latuisse, perit : jam sæva cruores	
Hasta alios haustura fluit, primusque tepebat	
Mucro, cum parma repetitum Telephus ictum	
Depulit objecta, dextramque elusit inanem	395
Missilis innocui : mixta pudor asperat ira	
Æacidem, frendet, atque ignescentia torquens	
Lumina, Tune meos (ait) ausus fallere nisus,	
Et steriles quassare minas ? sic fatus, in ipsum	
Vibrasset jaculum, timido cum Telephus ore,	400
Heu parce, exclamat : procul hæc, fortissime gentis	
Myrmidonum, avertant Superi probra : tune bis ullum	
Percuties hostem ? quisquis vel sensit Achillem,	
Sufficiat cecidisse semel : tua fulmina passus,	
Alterius non mortis eget : cur torva minaris ?	405
Non tegimus, meruitque tamen : scis ipse tumultus	

NOTE

382 *Turba fugit, solusque fugat*] Sic vi. 'Cum manus una fugat, fugiatque exercitus omnis.'

384 *In cunctos spargit sua fulmina terror*] Sic Papin. ἐπιφωνήματος vicem tempestatis descriptioni subnectit venuste : 'Et tamen oppressos miserantur in æquore nautas.'

392 *Jam sæva cruores Hasta alios haustura*] Ἀποσώπησις Poëtica, pri-

mum ictum omittens, celeritatis significandæ ergo. Virg. de Mercur. 'Lybiæ citus astitit oris.' Vide Scaligerum Poët. III. 77.

399 *Et steriles quassare minas*] III. 'Et steriles rediisse preces.' Papin. III. Sylv. de Hyacintho : 'quemque irrita fontis imago, Et sterilis consumsit amor.'

Et Diomedei furias gregis : atra nefandi
 Septa ducis, longis hominum satiata ruinis,
 Herculea cecidere manu : stratoque tyranno
 Tutior in patriam reducem Teuthranta regressus 410
 Post crebras acies et equorum bella recepit.
 Ipse triumphanti satus Hercule, Mœsa subisse
 Regna, ducisque hospes blandos coluisse Penates
 Gratulor, ac memini gratus : sed dicere longum,
 Quæ mecum gessit, patris memor : hinc mihi lapsum 415
 Erigere, et gladios tutari cura timentem,
 Et tardum venisse pudet : quin Martia magnum
 Si manus Æaciden, ut non sensura fatiget
 Membra, trahit, faciliq; animo nova suadet Erinnyis,
 Ultra velle nihil, nil citra posse, ferendum est : 420
 Cedimus, hosque artus gelidos, hæc reddimus exta
 Ultrici calcanda rotæ. Sic fatus, in altum
 Sublato clypeo, pavide tamen, ultima questum
 Fata ducem monstrat, friget cruor, ora que pallent
 Eluctante anima : tandem miseratur Achilles, 425
 Agnoscitque manum. Sic mulcta sero furorem
 Temperat, et pœnis tandem satiata supremis
 Illaudata feros differt clementia motus.

421 *Credimus* Ms. marg.

NOTÆ

407 *Et Diomedei furias gregis*] Thrax ille Diomedes ; qui hospites equabus laniandos objiciebat. Hyginfab. 30. nomina illarum recenset. Videatur Philostratus in Achille p. 705. Apollodorus II. p. 96. Ovidius in Ibin. Parrhas. Sylv. IV. p. 846. Papin. VI. Palæphatus de fabulosis narrat. I. p. 112. qui *μυθολογίαν* adducit, Diomedem suas opes ‘ præsepibus donasse,’ ut Juvenalis ait, quemadmodum Actæon canibus.

417 *Quin Martia magnum, &c.*] *Διάχυσαι* obscurat sensum, qui est : Si ardor trahit Æaciden in mortuum savire.

426 *Agnoscitque manum*] Vim roburque suum. Sic Tydeus, Melanippo occiso, apud Papin. lib. VIII. ‘ seque agnovit in illo.’

428 *Illaudata feros differt clementia motus*] Crudelem Homerus et implacabilem fingit Achillem, eoque nomine ab Apolline II. Ω. accusatur, contra vero ἀγαθῶν στρεπταὶ φρένες ἄνδρων, ut ait Homerus : item, ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν. De crudelitate illius multa Libanius in Progym. p. 101. unde Phrynichus apud Pollucem VII. 9. p. 372. σὺ δὲ τιμώπολις, ὡς Ἀχιλλεύς οὐδὲ εἶς.

At Teuthras ubi dura ægris insidere fibris
 Altius, et certam minitancia vulnera mortem 430
 Sentit. Habe Mœsos, inquit, te, Telephe, noster
 Poscit honos, quis enim propior, quis dignior hæres?
 Me tuus Alcides, Thracensi urgente tyranno,
 Edomitis absolvit equis, sceptrique quietem
 Sanxit, et armatos in pacem reddidit annos. 435
 His meritis tibi regna damus, quæ perfida fati
 Ira negat prædata mihi: te lenius astrum
 In senium serosque dies et summa reservet
 Tempora, regno hilarem: vix hæc, et frigida fessis
 Atropos inserpit labris, turbata rigescunt 440
 Lumina, hebet sensus, vivoque exuta calore
 Membra gelu lethale subit: mens libera tandem
 Evolat, et socios redit inspectura Triones.
 Telephus, ut vacuos spiranti sanguine vultus
 Conspicit, effuso miseranda in vulnera fletu, 445
 Funus herile struit: quicquid vel mulcet odore,
 Vel virtute ligat nervos, artusque fluentes
 Continet, aggeritur busto: compescit hiantem
 Dextra premens ictum, fluxum domat arcta cruorem
 Fascia, et obtrusos frustra negat ire meatus. 450
 Regia conspicuis moles inscripta figuris,

NOTÆ

434 *Sceptrique quietem Sanxit*] Papin. 'et pacem fulmine sanxit.'

443 *Socios redit inspectura Triones*] Papin. II. 'et summis apicem sibi poscit in astris,' et 'præreptaque noscit Sidera principiumque suum.' Sic VI. de metalli fossore: 'Indignantem animam propriis non reddidit astris.' Stoici, Pythagorei animam ex astris derivabant. Lucret. II. 'quod missum ex ætheris oris, Id rursum cæli relatum templa recipient.' Epicharmus apud Plutarchum in consolat. ad Apoll. *συνεκρίθη καὶ διεκρίθη, καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθε, πάλιν γὰρ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δὲ ἄνω· τί τῶν δὲ χαλεπόν;*

Gemina ex Tragico citat Philo de Mundi incorrupt. p. 734. Ennii Epicharmus terra corpus est, at mentis ignis est. Vide Jos. Scaliger. Conject. p. 27. 28. Triones vero quasi teriones: Festus in 'Septentriones.' Varro VI. de lingua Latina. Scaliger in Conject. p. 144. a stria derivat; et p. 83. Triones vero hic *συνεκροχή* pro astris sumuntur.

451 *Regia conspicuis*] Quæ Noster de Teuthrante, veteres ex parte de Telepho fingeant. Pausanias in Arcadicis p. 356. pugnam Achillis et Telephi etiam sua ætate pictura memorabilem fuisse dicit.

- Exceptura ducem, senis effulta columnis
 Tollitur, electro vernat basis, arduus auro
 Ardet apex, radioque stylus candescit eburno. 455
 His excepta silex artus clausura verendos
 Jaspide vestitur: gemmæ, quas littoris Indi
 Dives arena gerit, aurum, quod parturit Hermus,
 In varias vivunt species, ditique decorum
 Materiæ contendit opus: quod nobile ductor
 Quod clarum gessit, ars explicat, ardua pandit 460
 Moles, et totum reserat sculptura tyrannum.
 Prima ducis facies nascenti vagit in ære,
 Sidoniis variata togis, cunalis in altum
 Surgit honos, trepidæ circum nutrixque, parensque
 Alterno teneros demulcent ubere fletus. 465
 Proxima lascivis inhians discursibus ætas
 Nunc labente pila, nunc se volvente fatigat
 Buxo, nunc arcu: credas curvata coire
 Cornua, et excussam nervo stridere sagittam.
 Tertia magnanimi loquitur primordia regis 470
 Accingens pictura virum: regale verendas
 Accendit diadema comas, sublime sedentem
 Fulcit ebur, sceptroque manus radiante superbit,
 Ipse nova vultum pictus lanugine, regni
 Maturum dispensat opus: belloque togaque 475
 Alternus, rerum vario poscente meatu,

NOTÆ

- 454 *Radioque stylus candescit eburno*] Columnæ intermedium, stylum nominat, quæ ad suam applicat ætatem: neque enim stylum hic pro cippo, qui erat λίθος κυβοειδής, qualem in Achilles sepulcro vel monumento Alexander injunxit, Plutarchus in Alexand. accipio: neque proprie pro pila, quali Augustus, eaque duplici, res a se gestas incidit. Vide Casaubonum ad Suetonium II. p. 127. Tale monumentum vide apud Stat. Papin. VI. Vide Meursium de Romanorum sepulcris ad Lycophronem, p. 192. et 227. Josephi Scaligeri Animad. ad Euseb. p. 146. Conject. p. 14.
- 468 *Credas curvata coire Cornua*] Virg. VI. Æn. 'credas innare revulsas Cycladas.' Item XI. 859. Prudent. 'credas moveri fluctibus Lacunar.' Cicero hoc volebat in Hortensio, quando dixit: 'cum omnis solertia miranda est, tum ea quæ efficit, ut inanima quæ sunt, vivere et spirare videantur.'
- 476 *Rerum vario poscente meatu*] Plaut. 'ut res eunt, ut sæculi mos possidet.'

Commodat aut fremitus armis, aut otia paci.

In serum perducta senem, pars ultima canos

Colligit, et raris sulcantur tempora rugis,

Progressos testata dies: procul exitus ævi, 480

Mors longe, et Lachesi stamen vitale ministrat

Nondum fessa soror: at fato major Erinnys

Præcipitat festina ducem: tres ære propinquo

Hærent, irata Pelides fronte, precanti

Telephus, exanimi Teuthras: pallere videres 485

Ora, genas, aurumque mori: cruor altus in auras

Exilit, et minio rorant tabulata fluenti.

Hæc super exiguo breviter collecta sigillo

Fata viri, quis regis honos, quis funeris auctor,

Quod fatum, quæ causa, patentque hoc singula scripto: 490

Dux Teuthras, Mœsis decus arvis, passus Achillem,

Ense necem sensit, sceptri defensor aviti.

Postquam busta ducis nigro deplanxit honore

Fida manus, mœstaque ululatum voce quievit

Supremo jam fine Vale, redeuntia ducit 495

Agmina Pelides, urbes invitus amicas

Telephus et socios recturus linquitur agros.

Ipsè quidem plus pace acies, minus otia bellis

Poscat, et armatæ malit discrimina vitæ

Spe palmæ: at populi dilecto principe nudi 500

Mœrentes vicere preces, ut regis iniret

Excubias, molemque datam: monet ipse futuri

NOTÆ

480 *Procul exitus ævi, Mors longe*] Virg. IV. Æn. 'Tum quia nec fato, merita nec morte peribat, Sed misera ante diem,' &c. Aut enim 'fato,' aut natura, aut casu moriuntur: qua de re Servius ad illa Virgillii, et Nannius Syllog. v. Miscel. 17. Casaubon, ad Suet. I. Dicit itaque poëta tale quid: sua morte, ut Seneca loquitur, vel naturali, ut Plinius, non est mortuus, sed violenta, καὶ οὐκ ἰδίῳ θανάτῳ, ἢ πεπρωμένῳ.

492 *Sceptri defensor aviti*] Καλὸν ἐπιτάφιον ἢ τυραννίς.

495 *Supremo jam fine Vale*] Servius ad versum Virg. 'Sic, o sic positum affati discedite corpus,' Æn. II. 'affamini, ut dici mortuis solet, Vale, Vale, Vale.' Ita Æneas XI. 'Salve æternum mihi, maxime Palla, Æternumque vale.' Vide de funeribus Kirchmannum III. 9. qui illa ex Brissonii VIII. de formulis p. 747. Itranscripsit.

Providus Æacides cultis insidere regnis :
 In sulcos laxare solum, producere fruges,
 Et missa socias solari messe cohortes. 505
 Sic paribus vincet titulis, cum ad prælia donet
 Ille dies, ipsique manus. Hæc fatus Achilles,
 Ad Danaos maturat iter, sed venerat ante
 Dux Ithacus bellum referens, pacemque negatam
 Nuntiat; ægrescunt, indignanturque Pelasgi : 510
 Bella petunt, hæsisse dolent, et frondibus hostes
 Palladiis tentasse pudet : jam libera major
 Laxat fræna furor : stimulat Bellona volentes :
 Mars cogit dubios : lugens per castra furentis
 Interpretis animi clamor tonat : arma capessunt, 515
 Arma fremunt, augent lituique tubæque tumultum,
 Et responsuris invitant vocibus Echo.
 Isset in Iliacos classis Pelopeia portus
 Non expectata venia ducis : at nocituras
 Nox nectit vicina moras, humilemque soporat 520
 Decrepitus Titana dies, et anhela sub undas
 Admittunt radios Atlantia littora fessos.

NOTÆ

504 *In sulcos laxare solum*] Virg. Eel. iv. 'telluri infindere sulcos.'

507 *Ille dies, ipsique manus*] Μεταλήψει *Diem* pro comœatu sumo, cujus beneficio dies, tempus nempe decem annorum, ad Trojam manere possint : vel indeterminate *diem* pro tempore sumit, Trojanæ obsidioni debito. Ut Virg. 'Multa dies longusque labor.' Et Juvenalis, 'Longa dies igitur quid contulit?'

513 *Stimulat Bellona volentes*] Pappin. Achill. 'stimulatque Agamemno volentes.'

517 *Et responsuris invitant vocibus Echo*] Paulinus : 'Et responsuris ferit æra vocibus Amen.'

520 *Humilemque soporat Decrepitus Titana dies*] Dies nascitur poëtis ; itaque et tyro, et veteranus sive de-

crepitus est. Dracontius : 'sub vere novo, sub tempore primo, Sub tyrone die veterana in sæcla paratus.' Festus : 'decrepitus est desperatus, crepera jam vita : ut crepusculum, extremum diei tempus.' Scaliger κρέφας in 'crepus' et 'crepusculum,' ut κνίσπος in 'crispum' mutatum putat, comment. in Catalecta p. 190. Ita 'solem adultum' Petronius Arbitrarius dixit, ut Tacitus 'æstatem adultam.' Ita Plauto, 'dies oculata,' 'diei umbilicus,' 'dies abit,' 'dies tabescit,' quasi senex, et Lucret. 'Crescere itemque dies licet et tabescere noctes.' Ita 'laecrare diem,' 'exerneiare,' 'conterere,' 'comburare,' 'sumere,' 'sepelire,' 'condere.' Vide Taub. ad Plautum, et Palmer. XIII. p. 844. &c.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIBER V.

ARGUMENTUM.

*Prælia sub Priamo, sub rege Agamemnone Quintus
Convocat, et primo cadit audax Protesilaus,
Patroclusque armis mendax, et Merion acer.
Tum Paris aggreditur Sparta cum rege duellum,
Et latus Hectoreum Pelides perforat hasta.*

ARDUA jam medium pulsans Latonia cœlum
Noctivagos librabat equos, somnoque profundo
Exarmata quies facilem spondebat ituris
Portum, suadebatque dolos: dux ipse Pelasgis
Nocturnum disponit iter: non verbere pontus 5
Erigitur, non voce sonat, jussosque silere
Sulcat inoffensos tacito sub remige fluctus
Incessum furata ratis. Sic cæde suorum
Exigua innocuum lucrari forte triumphum
Grajugenis, fortuna, dabas: at Martia Naupli 10
Proles erubuit fraudes, et furta negavit.

NOTÆ

9 *Innocuum lucrari forte triumphum]*
Impulveream victoriam, ἀκοντι, ἀναι-
ματι. 'Salmacida spolia, sine san-
guine et sudore,' ut Ennius apud
Festum loquitur, ἄδακρυν πόλεμον πο-

minat Zenobius et Diogenianus, ἀναι-
μακτι καὶ ἀπονητι τὰ τροπαια, Isid.
Pelusiot. III. Ep. 22.

11 *Erubuit fraudes, et furta negavit]*
Clandestina et per insidias gesta,

Ultimus hic Danaum ter dena classe secutus
 Signa ducum, longaque exustus febre, moratas
 Inachidis excusat opes, seque objice morbi
 Tentum, quam primum licuit, venisse fatetur. 15
 Hanc ipsa ad vocem facies facit, aspera passo
 Conjurat pallor, et vultu teste merentur
 Verba fidem: at sospes animus, nulloque dolore
 Fractor, imbelles artus, nervosque negantes
 Exigit, et Martem manifestum suadet Achivis. 20
 Ocyus audentem virtus animatur in iram,
 Jamque dolis vicisse negant: sua quælibet angit
 Gloria, qui jaculis longe, qui cominus ense,
 Qui pede, qui curru fudit, vel classe mereri

22 *Quemlibet* Dresem. Vide not.—24 *Ut* Mss. pro *vel*.

NOTÆ

'furta' nominant Latini. Virg. 'nec ego hanc abscondere furto Speravi, ne finge, fugam.' Papin. 'Ausus erat furto dextram insertare Leonteus,' ix. Theb. Sic Noster vi. 750. 'vincere furto.' 714. 'Furta negat Pyrrhus.' v. 8. 'Incessum furata ratis.'

13 *Languaque exustus febre*] Πυρετῶ, φλογισμῶ, ἢ καύματι. Hinc febrientes, καυματιζόμενοι, Plutarchus de sanitate: dicta etiam febris a fervore; ut Scaliger in conjectan.

14 *Seque objice morbi Tentum*] Τῆς νόσου ἐμποδῶν. Obex ab ob et jacio: producturi ergo tempus syllabæ geminant: breviaturi alterum, abjiciunt. Vide Scaliger. ad Tibul. i. 'Tentum,' antem pro detentum, de quo III. 38.

18 *Nulloque dolore Factor*] Fractor, pro infraactor, κεκλασμένος· οὐδὲ γὰρ νοσεῖ ἢ ἀρετῇ, Clem. Alexandrinus: 'Ingenium fregere meum mala,' Ovid. iv. Trist.

19 *Nervosque negantes Exigit*] Male substituere conati, erigit. Virg. 'Ex-

egit cæcos rabies.' Lucan. 'cladesque omnes exegit in uno Sæva die,' lib. viii. et xiv. 'Exegere enses,' lib. vii. 'paucas victoria dextras Exegit,' lib. x. 'et pingues exige somnos.' Ovid. 'Jamque opus exegi,' et i. Metam. 'spatiis exegit quatuor annum.' Manil. 'Ut socias vires et amicos exegat ortus.' Item: 'viresque exegimus omnes:' ubi vides simile genus loquendi. Seneca initio de brevitate vitæ paulo aliter: 'Inde Aristoteli cum rerum natura exigenti, minime conveniens sapienti viro lis est,' &c. Cicero, 'exigere viam,' Ver. III. quod Pedianus explicat p. 113.

22 *Sua quælibet angit Gloria*] Malim, quemlibet. Vide III. 342. Si 'quælibet' retinetur, sensus est: de sua laude cujusvis animum sollicitum fuisse. Vide Papin. vii. ubi similis apparatus.

23 *Qui jaculis longe*] Πόρρωθεν, eminus.

24 *Vel Classe mereri Promptior*] Erat in libris, ut classe.

Promptior, agnosci petit, expectatque videntem	25
Percussura manus, et si quid nobile possit,	
In tenebris sepelire pudet. Sic Martia pubes	
Mutatis hæret animis, longique soporis	
Impatiens, noctem vigiles expendit in usus,	
In somnum non fracta levem, seseque vicissim	30
Excitat: hi tensos librant in bella lacertos,	
Intenduntque gradus, pugiles pars plurima vultus	
Exertat, partem vestis furatur athena	
In summos perducta pedes, ac denique jussi	
Armantur pariter galea caput, ægide pectus,	35
Ense latus, pharetris humeros, et stipite dextras.	
His instructa fremit in lucem turba, morantem	
Vix passura diem; noctis dispendia damnant,	
Et Venerem, Tithone, tuam: cum prævia Phœbi	
Amplexu gelido et sterili tardetur amore.	40
Vota virum valuisse putes, intensior orbem	
Spiritus astriferum torquet, semperque negatis	
Elidens modulis stupidas novus impetus aures	

NOTÆ

25 *Expectatque videntem Percussura manus*] Testem scilicet et præconem fortitudinis.

32 *Pugiles pars plurima vultus Exertat*] Pugil a pugnando, Varro. 'Pugiles vultus,' ut VII. 'pugiles vir surgat in annos:' et eodem lib. 492. 'et gladii pugiles,' pro pugnaces. Aliquando ἀκμήν torosum et compactum corporis robur ea voce signare videtur. Vide Proverbium 'pugilice valere.'

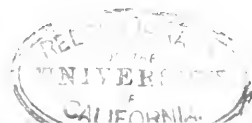
33 *Partem vestis furatur athena*] Arma. Sic postea, 'ægide,' pro parma, vel scuto.

37 *Morantem Vix passura diem, noctis dispendia damnant, &c.*] Pacatus in Paneg. p. 28. 'Adeo quidem, ut castris ad castra collatis, quod præcipiti die manum conserere non poterat, spe victoriæ cum luce ventura, pervigil ageret: tardum solem, desertorem

diem, annum noctis æstivæ tempus criminaretur.' Claud. de Nuptiis Honorii: 'Incusat spes ægra moras, longique videntur Stare dies, segnisque rotam non volvere Phœbe.'

41 *Vota virum valuisse putes*] Vide I. 178.

42 *Semperque negatis Elidens modulis stupidas novus impetus aures, &c.*] Pythagoræ illud φιλοσόφημα de Harmonia siderum tangit: de quo Cicero in Somn. Scipionis: et Macrob. I. 6. Arist. VIII. Polit. Plato in Timæo, et Ficinus in comment. c. 28. et præfatione in Ionem. Plutarchus libro de animæ procreatione. Varro Attacinnus in fragm. Chorographiæ: 'Et septem æternis sonitum dare vocibus orbes.' Athenæus XIV. Basilii III. in Hexaëm. Censorinus de die Natali c. 13. Fracastorius in Siphilide. Martianus Capella VIII. de Nupt. Phi-

Phœbeum maturat iter. Sensere Pelasgi, Sensit et ipse ducum princeps Ægæus Atrides Adventare diem : mox nectens ordine puppes, In mediis alnosque breves et vela minora Claudit aquis : at turrigeras pelagique potentes Et bellare avidas primos disponit in ictus.	45
Cumque metu prædone animi perculsa labarent Agmina, et horrorem præsens instantia Martis Incuteret, dux orsa movet, quis integrat iras, Spem sancit, firmat animos, et roborat ausus.	50
Ultores Danai, non nectere verba necesse, Et longas cumulare preces : sese excitat ultro Virtus ; at quisquis pavidus timor obstruit aures, Et precibus mens tarda negat, quin aspera rerum Ni longum meminisse foret, sibi publica bellum	55

//////////

45 *Argæus* Edd. Mor. et Spondan.

NOTÆ

lol. Claud. de iv. Honorii Consulatu. Philo de officio mundi p. 8. Ocellus Lucanus apud Stobæumc. 16. Proluxe Nicomachus Gerasenus i. Musices p. 66. Avienus ' numerum celsi modulaminis ' i. vocat. Gerasenus Plutarchi ductum sequi videtur p. 1029. libro de Animæ procreat. Recte vero addit, ' semperque negatis ; ' quia dudum id a summo Philosopho factum de Cælo II. 9. κομψῶς, inquit, μὲν εἴρηται καὶ περιτῶς ὑπὸ τῶν εἰπόντων, οὐ μὲν οὕτω γ' ἔχει τὸ ἀληθές. Basilus videatur etiam d. I. Solent Græci Patres, Chrysostomus sæpe, χορείας ἀστρωων, ut Latini ' choreas astricas, ' nominare : sed nihil hoc ad illam Musicam. Irenæus i. adversus Hæreses scripsit, Marcum quendam statuisse, primum cælum sonare α, proximum ε, et sic ordine, indeque coalescere Pythagoræ concentum. Sed φληνάφους μακροὺς καὶ γραῶν ἕθλους texuit : vide Vossium ea de re in Rhetoricis. Illud non æque vulgo notum, quod

eadem fide veri ex Xenocrate p. 944. Plutarchus scribit in libro de facie Lunæ ; piorum animas suavissimam illam Harmoniam non exaudire, quamdiu in umbra Lunæ sunt : hinc æra pulsabant auxiliaria, ut ait Papinius, cum Luna delinquit. Id quoque huc facit, quod Cleanthes solem πλῆκτρον vocavit : quia ἐν ταῖς ἀνατολαῖς ἐρείδει τὰς ἀγὰς, οἷον πλήσσω τὸν κόσμον εἰς τὴν ἐναρμόνιον πορείαν τὸ φῶς ἔχει. ' Elidit modulis : ' quasi attritu fiat. Ovid. ' elisi nubibus ignis. ' vi. Metam. Petron. ' elisæ vulnera pacis. '

50 *Cumque metu prædone animi*] Cointus viii. δέος δὲ βίην ἀμαθύνει καὶ νόον. Τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πῶς ἀπόλων' ἀρετῇ, Tyrtæus.

54 *Ultores Danai, &c.*] Ad hanc faciem Cæsar apud Lucanum, vii. suos animat. Virg. x. Lesbonactis in eo genere elegans est hortatoria inter Oratorum Græcorum Orationes p. 170. Refer huc Tyrtæi bellicas προτροπὰς, et Frontini i. 2.

Causa daret: patimur cuncti, nec sola maritos
 Urit hyems: taceo veniales hospitis ausus, 60
 Et castum prædonis opus, nec numina læsa
 Conqueror: at solus in nostras sufficit iras
 Laomedontæ pacis rigor: hæccine regum
 Et pietas, et clara fides? o barbara vere
 Sævitia, exemploque carens, et cognita nulli 65
 Asperitas! quisnam nudæ clausisset arenæ
 Hospitium miseris, quos obvia Scylla, secuta
 Tellus, et socio fregit Thetis hospita fluctu?
 At Peleus Telamonque illic, genitusque Tonante
 Amphitryoniades, et quos habuisse superstes 70
 Græcia gaudet avos: minus haud tamen ausa profana
 Barbaries, sprevitque Deos, generosque Deorum.
 Dii melius, nec se lenta Tirynthius ira

NOTÆ

59 *Nec sola maritos Urit hyems*] Sic Virgillii in eadem re, 'nec solos tangit Atridas Iste dolor.' Vide lib. III. 341.

61 *Et castum prædonis opus*] Εἰρω-
 νεύει.

66 *Quisnam nudæ clausisset arenæ Hospitium miseris*] Ex Virg. 'hospitio prohibemur arenæ: quem et alibi imitatur, 'Cum tandem hostilis arenæ Allapsi gremio.'

67 *Obvia Scylla, secuta Tellus, et socio fregit Thetis hospita fluctu*] 'Tellus secuta,' Symplegadam notat scopulos, qui nave ad ductum columbæ transeunte, demum coierunt, et ex eo immobiles fuerunt. Vide Apollod. I. p. 49. Quod vero sequitur 'socio fregit Thetis hospita fluctu;' nihil aliud notat, quam illam maritimis moribus, ut Comicus ait, cum Argonautis non esse expertam, sed novas advenas instar hospitis placide excepisse. 'Frangere,' ut Horat. 'incurvare querela.' Silius, II. 'Pieria liquefacta lyra.' *Socio fregit Thetis hospita fluctu*] Frangere aliter hic

exponendum, quam infra, 'et quos ter quina fregit Tirynthius alno:' hic enim est emolliit, demulsit; ut apud Silium II. 'durata virorum Pectora Castalio frangebat carmine Teuthras.' Sic Lucret. IV. 'Sed leviter pœnas frangit Venns inter amorem,' et V. 'Blanditiis facile ingenium frangere superbum,' Prop. II. 'Frangitur in tacito fœmina sæpe viro.' Inde Papin. Sylv. II. 'verba refringere,' et III. 'frangere sexum: ut Noster paulo ante hoc libro: 'In somnum non fracta levem.' Ovid. 'Victaque mutati frangitur ira maris,' I. Trist. Ita Quintilianus in Seneca lancinat, quod 'rerum pondera minutissimis sententiis fregisset.' Varro II. de Re Rust. 'calores aut frigora se fregerunt.' Claud. in lande Serenæ; 'tu sola frementem Frangere, tu blando poteras sermone mederi.' Eodem modo Græci mollia, effœminata, κλασμένα, καταγάστα vocant. Ita Coelius I. θυμὸν ἐλαγώς. τίς οὐ κατακλάται ὄδῳ μοῖς; Nazianz. Orat. XVI. p. 246.

Et Superos ultus, paucis in bella secutis
 Accessit, vicit, rediit: bellum Hercule nullo 75
 Nunc erit, et nullum sensit prior hostis Achillem.
 Quod si gentiles animos cognoscere certum,
 Certantesque ausus, dignetur nemo priorem,
 Erubeat sibi quisque parem: quare, inclyta pubes,
 Tende per imbellem gladiis ultoribus hostem, 80
 Tende, age, juro Deos, facilem sine Marte triumphum,
 Ignavumque queror: quid virtus alta, quid arma
 Bellica? Terga dabunt omnes, et pectora nullus.
 Perjurumne, viri, pœnas solvisse tyrannum
 Sufficiat? cecidit non exorabilis hostis, 85
 Infestus superest hospes: violentior ille,
 Hic pejor: gladios igitur nec tela recondat
 Debita, terrarum quisquis commercia, quisquis
 Integrare toros, castasque impune sorores
 Jungere securus curat. Quid plura? voluntas 90
 Omnis in effectum causas habet. Ite volentes,
 Ite, duces, arces nullæ, nulla arma morentur:
 Et quos ter quina fregit Tiryntius alno,
 Innumera calcate manu. Sic fatur, et ortum

89 *Castosque impune sopores* Ms. marg. Vide not.

NOTE

75 *Accessit, vicit, rediit*] Ad imitationem Cæsaris: 'Veni, vidi, vici,' quod puto formatum ad ductum veteris illius ab Aristotele allegati III. Rhet. 12. ἦλθον, ἀπήντησα, ἔδεόμην. Dio: πρὸς πόλεμον ἦλθε, καὶ εἶδεν αὐτὸν, καὶ ἐνίκησε. Florus de eadem re: 'More fulminis, quod uno eodemque momento, venit, percussit, abscessit.' Ausonius simili ἀσυνδέτω: 'Profectus, victus, vinctus, regi deditus.' Ita Maccabæorum II. 13. in fine, et cap. seq. ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκένωσε βίου.

78 *Dignetur nemo priorem, Erubescit sibi quisque parem*] Ex illo Flori: 'nec hic ferebat parem, nec ille superiorem;' quod Lucanus: 'Nec

quemquam jam ferre potest Cæsare priorem, Pompeiusve parem.'

89 *Castasque impune sorores*] Al. *Castosque impune sopores*: utrumque probum.

90 *Voluntas Omnis in effectum causas habet*] Passivum illud innuit, promissum cadere in debitum, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον, κατέλαβε τοὺς λόγους τὸ ἔργον, ut Chrysostomus loquitur, Homil. 32. in Matthæum p. 302. Dio Cocceius: μιμῆσθαι τῷ ἔργῳ τοὺς λόγους. XLIII. p. 217. Ita Æschines ad Demosthenem: ἄψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον ἡμῖν ὅ,τι λέγεις. Nazianz. Orat. 36. p. 581. ἔργον ἀπόδειξις διαθέσεως. Vide etiam Isidorum Pelusiot. I. Ep. 342. et III. 158.

Nox aperit proscripta diem, perjuraque labi 95
 Pergama visuros vigiles properantior axes
 Sol rapit, ipsi etiam lentas causantur habenas
 Quadrijugi, volvique rogant intensius orbem.
 Mira fides, ortus velox, et vespera nulla,
 Luciferique sui Solis rota prævenit ignes. 100

Utque hilaris grato lux omine firmet Achivos,
 Non oriens Titana rubor, non pallor Eous
 Inficit: at puro, qualique in luce superbit,
 Cum sine nube dies, et se confractor umbra
 Colligit in conum, tali pater ore serenos 105
 Orditur cursus: miratur Achæa juvenus,
 Duxque iterum: Superisne manus et tela negemus,
 Inachidæ? vocat ecce Deus; Sol lætus anhelis
 Instat equis, Neptunus aquas ac pervia mollit
 Cœrula: credo equidem vires a gentibus istis: 110
 Laomedonteo poscunt ex hoste triumphum:
 Sed moror. Exclamant Danai, totoque resultat
 Vox animosa freto. Non sic insibilat Auster
 Frondibus hybernis, non tanto verna fragore
 Flumina præcipitant montes, non flumina cautes. 115

Senserat Iliacæ custos Tritonidis Astur
 Adventare rates, celerique incerta per urbem
 Discursu rapiens vestigia, nuntiat arma,
 Arma iterat. Quonam usque, viri, torpēbitis? inquit,

104 *Contractior Dresem.*

NOTÆ

99 *Ortus velox, et vespera nulla]* Sine crepusculo, quod *ποιητικώτατον* cum sequentibus.

104 *Et se confractor umbra Colligit in conum]* Male: lege *contractior*. Ovid. *iii. μεταιοτεχνίας*: 'Jamque dies medius tenues contraxerat umbras.' *iv.* 'donec decresceret umbra In medium surgente die.'

110 *Credo equidem vires a gentibus istis]* *Εἰρωνεύει.*

113 *Non sic insibilat Auster]* Ovid. *xv. Metam.* 'ubi trux insibilat Eurus, Murmura pinetis fiunt.' Papin. *vi. Theb.* 'densusque insibilat aër Vulneribus.' *lib. v.* 'dominis assibilat aris.' Silius *xii.* 'jaectæ in turmas per nubila flammæ Stridorem servant, membris insibilat ignis,' *xix. de Vulturno*: 'patuloque insibilat ore.'

Ecce hostes, vidi ratibus tectum mare, jamque 120
Littus habent. Querulas tollit plebs credula voces,
Ac pueri lacrymis matres et voce secuti
Contendant, gemitusque æquant, acuuntque tumultum.

Hector, ut Europam totis adnare carinis
Audiit, extimuit paulum: mox mente reducta 125
Colligit in vires animum, seseque, quod ardens
Ausa fugam virtus, peregrino pulsa timore
Cesserit, incusat; rapit ilicet arma, nec agmen
Expectat, solusque effracto cardine, solus
Evolat: exiliunt pariter, longeque secuti 130
Stipantur Phrygii, sævos diffibulat urbem
Murus in egressus. At vix iter unda meantum
Expedit angustum: tot millibus arva secundis

NOTE

125 *Extimuit paulum: mox mente reducta Colligit in vires animum*] Seneca II. 3. De ira: 'Itaque et fortissimus plerumque vir, dum armatur, expalluit: et signo pugnae dato, ferocissimo militi paululum genna tremuerunt: et magno imperatori, antequam inter se acies arietarent, cor exiuit: et oratori eloquentissimo, dum ad dicendum componitur, summa rignerunt.' Ita de Leone Lucanus I. 'Æstiferæ Libyes viso Leo cominus hoste, Subsedit dubius, totam dum colligit iram: Mox ubi se sævæ stimulavit verbere candæ,' &c. Aristot. tamen Histor. Animal. IX. 44. οὐδέποτε φεύγει, οὔτε πτήσσει. Papin. VI. de pugnatibus: 'Nil fixum cordi, pugnant exire, paventque, Concurrit summus animosum frigus in artus.'

129 *Solus Evolat*] Ita Corn. Manilius in Iliade apud Priscianum VII. 'celerissimus advolat Hector.'

130 *Longeque secuti Stipantur Phrygii*] Ut Papin. XIX. 'fugit omnis in imos Turba lacus, viridesque metu stipantur in algas.'

131 *Diffibulat urbem*] Papin. VI. 'Emicat, et torto chlamydem diffibulat auro.' Prudent. Psychom. 'avulsis exfibulat ilia zonis.' Sidon. Apollin. III. 3. 'laminarum vincula diffibulant.' Alcimus Avitus IV. 'Pallia blattarum spreto diffibulat auro.' Vide 'infibulare' apud Festum: et de fibula Marcellum Donatum in Dilucidat. ad Livium p. 81.

132 *At vix iter unda meantum Expedit angustum*] Virgil. 'Unda salutantum:' ut Nazianz. XX. 321. τοῦ λαοῦ πέλαιος. Papin. 'foribus immissa superbis Unda fremit vulgi.' Affluentem illum numerum, ut Suetonius vocat, varie Latini et Græci efferunt. 'Gregem ancillarum,' Terent. 'nubes,' 'nimbus,' 'globus,' 'gens,' 'manus,' 'examen,' 'mons,' 'agmen,' 'turbo,' passim Poëtae. 'Imber rosarum,' Claudiæ: 'vulgus stellarum,' Manilius: 'tempestas,' Silius: 'spiræ,' Ennius, ut exponit Festus in Spira. 'Scaturigo formicarum,' Apuleius: 'aërii populi,' aves, Manilio. Sidonius 'scelerum populus.' Florus, 'populus virorum.' 'Populus piscium,'

Troilus anticipat spatiis, hos tertius acer
 Æquat Alexander, reliquos fert impetus idem, 135
 Sed minor aut pedibus virtus, aut curribus ardor.

Primus ut Argolicos tonsis certantibus Hector
 Densius allabi cernit, quonam impetus? inquit,
 Sistite, Tantalidæ, mediis concurrimus undis:
 Tutores habet unda suos: sic fatus, anhelos 140
 In fluctus admittit equos, propiusque minantem
 Phyllacidæ puppim torta transverberat hasta,
 Affigitque Lycum clavo, paucisque cachinnum
 Asperat: I pelago tutus, non te æquor et Eurus
 Excutient, stabili pinum moderabere dextra, 145
 Phasiacas dum quæris opes. Turbantur Achivi;
 Intendunt animos Phrygii; ferit astra tumultus
 Dissonus: ast Echo dedignans barbara Græcum,
 Frangit inexpletas iterato murmure voces.

Ocyus Hysiphides vacuas rectoris habenas 150
 Intuitus, subit ipse, et toto robore pinum
 Præcipitat: volat illa, et sese infringit arenis
 Iratæ similis, ac sicco naufraga portu
 Explicat Hæmonidas. Mox cum perjura teneret
 Littora, et invisas primus calcaret arenas, 155

NOTÆ

‘plebs annium et astrorum’ Ennodius. Græci eodem modo κύματα λαών. Nonnus: ποταμοὶ πυρός. πηγαί, κρουνοὶ Pindarus. Ita passim νέφος, νιφάδες, χύμα, χύσις, στόλος, ἔσμυς, φύλα, φάλαγγες. θίασος, στίφος, συρφετός Chrysost. ut et πλημμύρα, δροῦγγος, et quæ illius generis in ditissima lingua, prope infinita.

135 *Reliquos fert impetus idem*] Familiare Ovidio loquendi genus: ‘Est mihi per sævas impetus ire feras:’ alii etiam usitatum. Sic ‘illam fert impetus ipse volantem,’ καθ’ ὁρμήν, Nazianz. Orat. xvii. p. 266. ὁρμητικῶς ἔχει ῥόμβον, vocat Pindarus: μαιμάσσειν, ut exponit Nazianzenus.

148 *Echo dedignans barbara Græcum*]

Festus: ‘Barbaricum appellatur clamor exercitus: videlicet, quod eo genere barbari utantur.’ Barbari autem proprie Phryges dicti, ut monuit Josephus Scaliger, in conjectan. Meursius ad Lycophronem, p. 137. quod ex Horatio manifestum, ‘Græcia barbariæ lento collisa duello.’ Sic infra, cum ait de effuso sanguine: ‘Phrygio Græcus sociare superbit:’ πολέμιον et ἄσπονδον exprimere voluit.

152 *Et sese infringit arenis*] 1. ‘fractasque offendit arenas.’ Virg. x. Æn. ‘sulcumque sibi premat ipsa carina.’ et postea: ‘Namque inflicta vadis.’ Papinius de Achille 1. ‘digitosque sonantes Infringit citharæ.’

Protesilaus, ait, iter hac, hac ibimus (inquit)
 O socii, non tota Phrygum quam poscimus Ide,
 Communes partimur agros. Hæc fatus, in enses
 Irruit, et qua acies instat densissima, durum
 Extorquet violentus iter, tres littoris Indi, 160
 Quinque Arabes, septem Nabathææ gentis alumnos
 Consumit victrice manu. Dabat obvia Phorbas
 Pectora, et intenta veniebat turbidus hasta.
 At ferus Hysiphides præciso stipite ferrum
 Decutit, ac maculis ruptis, et casside fracta, 165
 Pectore dividuo perducit in ilia telum.
 Stabat in occurso pelagi Chaldæus Orontes
 Dumque rates inhibere parat, suspensus in ictum,
 Fallit arena pedes, et inanes excipit ausus
 Præcipientem mersura Thetis: premit Inacha pubes 170
 Desuper, ille parens in gyros brachia spargit,
 In mediis se librat aquis, nunc exerit ultro,

171 *Pares Dresem.*

NOTE

156 *Iter hac, hac ibimus, inquit*] Sic Hippomedon apud Papin. vii. et Capanens x. 'Hac, ait, in Thebas, hac me jubet ardua virtus, Ire;' et apud Silium i. Murrus: 'Hac iter est, inquit, vobis ad mœnia Romæ.'

162 *Dabat obvia Phorbas Pectora*] Nomina militum maximam partem a Papinio sumpsit: pauca a Virgilio et Homero; pauciora ab Hygino et Diety.

165 *Ac maculis ruptis, et casside fracta*] Per 'maculas' reticulum intelligo coriaceum, quo galea astringitur. Homer. Il. K. Meriones ibi dat Ulyssi κινέην, quæ πολέσιω ἐντοσθεν ἰμάσιω Ἐντέατο στερεῶς, vel loriceæ annulos sive circulos ferreos aut coriaceos, quibus summum pectus tegebant. De lorica vide Lipsium de Militia Romana iii. 6. Sunt autem

annuli isti instar macularum et plangularum in reti, de quibus Josephus Scaliger in conject. p. 67. Manilius ad talia πλέγματα respiciens ait: 'Incautosque trahunt macularum vimine thynnos.'

166 *Pectore dividuo*] Horatii et Ovidii verbum: 'Et mihi dividuo findetur munere quadra.' 'Insula, dividua quam premit annis aqua.'

171 *Ille parens in gyros brachia spargit*] Male parens substituit Carolus, cum *pares* legendum sit, loquitur enim de natante. Sic Seneca: 'Spargenda est manns,' epist. 29. Silius ix. 'Scindunt se turmæ, prædicat spargere bellum,' et vii. 'spargentem in vulnera sævos Fraude luge calamos,' i. 'Qua sparsit ferrum, latus rubet æquore limes.'

Nunc caput immergit pelago, varioque timore
 Aut longos haustus, aut tela prementia vitat.
 Tandem dum fluctus gravior rimatur opacos, 175
 Incidit in puppes, frontemque infigitur uncis.

Acrius incumbunt Phrygii, contra ira furentes
 Et pudor Argolicos armat, nunc littora perdunt,
 Nunc dubiam lucrantur humum : bibit unda cruorem
 Alternum : at Phrygio Græcus sociare superbit. 180
 Emicat immodicus animi, metuensque priorem
 Solus in extremum jamjam proruperat agmen
 Turbidus Hysiphides : populum vaga turba secutum
 Non unam sævire manum creditque pavetque :
 Ceu Mars ipse premit : acies prævectus utrasque 185
 Liquerat, ardebatque arces calcare, relict
 Contemptor belli, sed anhelō fervidus Hector
 Objicitur : Quonam usque ? hic terminus, inquit, et ense
 Nudat atrox, conumque nihil tutante pyropo

184 *Pavetque, Ceu M. i. premat* Edd. Mor. et Spondan.

NOTÆ

176 *Frontemque infigitur uncis*] Ad imaginem Phoecei apud Lucanum III. 704. ‘Puppibus occurrit :’ Noster, ‘Incidit in puppes.’ Uncum vero pro hamo adunco et incurvo sumit, ut inibi Lucanus : ‘Et nimis affixos unci convellere morsus.’ Juven. Sat. x. ‘impacto Sejanus ducitur unco.’

177 *Acrius incumbunt Phrygii*] Papius : ‘Fortius incursant Tyrri,’ unde Silius affirmavit secum xv. ‘Acrius hoc Italum pubes incurrit :’ ut multa alia ex illo deducta ; quibus æstimium magni illius Poëtæ augetur, cujus nomen nequaquam tam frivolis recessibus obscurari debuit, cum et vir doctus et Consularis, et aliquamdiu forte σύγχρονος tanti post unicum Virgilium illam fecerit.

180 *Phrygio Græcus sociare superbit*] Vide supra versu 148. ubi idem in Echo, sive, ut Varro lib. III. de re

rustica, loquitur, ‘resonante imagine fingit :’ Forsan ad imitationem rogi Thebani, de quo Lucanus et Papius. Vide similia etiam in avibus odia, quæ in Barbaros incurrunt. Græcis blandiuntur, apud Aristotelem in mirabilibus : quibus conjunge, quæ Meursius ad Lycophronem notat, p. 233.

183 *Turbidus Hysiphides*] Protesilaus. ‘Protesilaë, tibi nomen sic facta dederunt, Victima quod Trojæ prima futurus erat,’ Ausonius. Πρώτος λαοῦ, vel πρώτος ἰλάσατο τὸν θεόν : Græcorum enim classis solvit Iphigeniæ sanguine, appulit Protesilai cæde, quo Manilius respectum habere videtur, cum ait : ‘classemque solutam Sanguine, et appulsam terris.’ Vide Scaliger. ad Manil. p. 387. et in conjectaneis p. 146.

189 *Conumque nihil tutante pyropo*]

In pectus consedit ebur: mox intonat orsis,
 Quisquis es, i felix, reliquisque superbiore umbris,
 Hectorea mactate manu. Ruit unicus ille,
 Laodamia, tuus, fidæque oblitus amantis
 Non timidas in bella preces, non mollia jussa
 Pertulerat: primos teneri respectus amoris
 Cessit ad armorum fremitus: at nescia fati
 Hæmonis absentem suspirat mœsta maritum,
 Et non sensuros vultus premit, oscula figens

190

195

NOTÆ

Virgilius: 'Et conum insignis galeæ, cristasque comantes.' Silius: 'conos implumes,' vi. lib. II. 399. 'vibrant cui vertice coni Albentes niveæ tremulo nutamine pennæ.' Sumunt autem poëtæ conum vel pro ornamentis galeæ, vel apice cui pennas insecebant. Papin. viii. 'stant vertice coni,' eodem lib. 'nusquam ardua coni Gloria,' xii. 'nutantis vertice coni.' Conus vero Heroibus triplex erat. Interpres Euripidis in Oreste: ἥρωες τριλόφοις ἐχρῶντο. Sed Poëtæ etiam, Τετράφαλος φοίνικι λόφῳ ἐπελάμπετο πῆλλης, cum Apollonio canunt. Vide Polybium vi. 424. et Paschaliū cum ambitu de cono galeæ agentem x. de coronis 19. De pyropo, an gemmam, quod Noster innuere videtur, an æs Cyprium notet, quod aliis placet, vide Pancirollum, et illius ampliatorem Salmuthum capite de pyropo.

190 *In pectus consedit ebur*] Philostratus in Heroicis aliter, καὶ τὴν οὐλὴν ἐντετυπῶσθαι τῷ μηρῷ, τὸ γὰρ τραῦμα συναπορρήψασθαι φασὶ τῷ σώματι. Ebur autem vel in capulo gladii erat, vel vaginæ erant eburneæ. Hinc Noster pro gladio alibi usurpat, vi. 'cur stringis eburnos, Diis invise, Deos?' Hic de capulo intelligas. Philippo Macedoni oraculum datum Trophonium, φυλάττεσθαι δεῖν τὸ ἔρμα: quod alii ad currum capulo gladii Pausani-

ci insculptum, alii ad paludem Thebanam referunt: Ælianus III. 45. Var. Hist. Alcæus apud Hephæstionem: ἐλεφαντίναν λαβάν τοῦ ξίφους χρυσοδέταν ἔχων. Spartianus de Hadriano p. 290. 'capulo vix eburneo spatham clauderet.' Hinc Virgil. xi. Æneid. 'ensem collo suspendit eburnum,' et ix. 'vaginam eburnam:' unde proverbium: 'Plumbeus gladius in vagina eburnea.' Diog. Laërtius in Diog. vi. p. 406. Prudent. ψυχρομ. 'ebur infelix decorisque pudendi signa abiecit.' De capulo sunt illa Nostri, vi. 'In clypeo consedit ebur,' ii. 'In capulo crudescit ebur.' 'Non madidum mucronis ebur.' Συνεκδοχῇ varias respicit, pro luxuria veterum, materias. Sic apud Claudian. de laudibus Stil. 'dextræque tegendum Diva simul porrexit ebur.' Seneca Epist. 76. 'navis, cujus tutela ebore cælata est.' Lucanus lib. x. 'ebur atria vestit.' Ovid. Eleg. v. 4. de Ponto: 'Censpicuum signis cum premet altus ebur.' 'Pharetra: ex ebore,' viii. Met. 'mensæ' apud Juvenalem.

191 *Felix, reliquisque superbiore umbris*] Ita Capaneus x. Theb. 'multumque aliis jactantior umbris.' Et illud Virgil. 'Æneæ magni dextra cadis.' Ita Silius viii. 'hand alia decuit te occumbere dextra.'

198 *Et non sensuros vultus premit, oscula figens Cereæ*] Ita Lucretius, iv.

Cerea, difficilesque Deos in vota fatigat
 Nequicquam ; jacet ille quidem, lapsusque jugales 200
 Impedit, et curru non agnoscente fatiscit.

Hunc ubi præcipitem volvi videre Pelasgi,
 Pennificat formido gradus, stimulatque volucres
 Ire pedes : cunctis iter est ad littora longum
 Et tardum repetisse rates. At fulminis instar 205
 Prosilit Æacides, et formidabile frendens,

Proh pudor ! Inachidæ, vix dum præsensimus hostes,
 Et jam terga damus, inquit : sylvæque trabalis
 Robur, in obliquas quæ carbasa porrigit auras,
 Corripit, atque iterat, Nunc o, nunc nemo sequatur, 210
 Solus eam, vincam solus. Fugit ilicet omnis

Turba Phrygum : non arva modo non littora nudant ;
 Sed quicquid pontum Phrygiasque interjacet arces
 Accessu vacuo Danais patet : ultimus Hector
 Tanquam instans cedit, indignatusque moranti 215
 Arva legit gressu : cogit moderantius ipse
 Æacides, flectitque gradum, et quia neuter in armis

NOTÆ

‘ cerea persona ; ’ quamvis libri variant. Ovidius in Laodamiæ epistola : ‘ Quæ vultus referat est mihi cera tuos. ’ De Remedio Am. 11. ‘ Si potes, et ceras remove : quid imagine muta Carperis ? hoc periiit Laodamia modo. ’ Vide Pierii Valeriani epistolam Protesilai responsoriam, et totam rem apud Hyginum fab. 104. ubi simulacrum ‘ ærenni ’ pro cereum male, ut multa alia, in illo auctore legitur. Hygino et illud contrarium, quod viso marito expirasse fingitur, vel, ut alii, Protesilaum reditum impetrasse. Propert. 1. ‘ Non ego nunc, ’ &c. Ita Livius Andronicus Laodamiam introduxit reditum exorantem conjugis. Hieronymus illam occiso marito noluisse supervivere scribit, adversus Jo-
 vinian. 1. p. 134. Vide Papinium v. Sylvaram, ubi tamen Politianus politissimus per Phylacida Alcestim in-

telligit.

199 *Difficilesque Deos in vota fatigat*] Papin. v. Sylv. ‘ Superosque in vota fatigat. ’ Vide lib. 11. 499.

200 *Lapsusque jugales Impedit, et curru non agnoscente fatiscit*] Prius de equis Protesilai implicatis capio ; alterum de curru non agnoscente refero ad illud Virgilli Georg. 1. fin. ‘ Fertur equis auriga, neque audit currus habenas. ’

203 *Pennificat formido gradus*] Ad Virgilium illa respicit, ‘ pedibus timor addidit alas, ’ πῶδες ὕπλα λαγῶων. ‘ Pennificat ’ vero format, ut Val. Flaccus 1. ‘ terrificat, ’ ut Plinius ‘ clarificat ’ xx. 23.

206 *Et formidabile frendens*] Homerus II. H. Μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώ-
 πασι : unde Virgilius deduxit, ‘ risit mixta Mezentius ira. ’ Papin. viii. de Tydeo : ‘ et formidabile ridens. ’

Dissimilem sperat, hærent, audentque paventque,
 Alternoque truces obliquant lumine vultus.

Ilicet in patulos acies diffunditur agros 220

Argolica, et quo castra situ, quo milite tuta,

Qui teneant portus, belli moderator Atrides

Digerit: ille iterum raptis ad classica turmis

Orditur pugnas, jamque æmula prodit in arva

Bellatura cohors: contra (sic impetus urget) 225

Non defensuri properant Phryges, atque ope spreta

Quam turres muri que dabant, sese hostibus ultro

Dardanidum pubes æquat, bellumque lacessit

Ipsa prior, nulli jam responsura vocanti.

Ut sibi distitiis acies vicina propinquis 230

Et campo propiore stetit, non ignibus Ætna

Ruptis, non geminis Isthmos lacerata procellis,

Non sic Hippotades antris fremit. Omnibus ausus

Auget, et accendit iram fragor: improba nullum

Frustratur belli virtus. Auriga jugales, 235

Seque pedes stimulat: jam dextras undique miscent,

Et quærit sibi quisque parem: sæpe impare pugna

Aut uni plures, aut pluribus obviat unus.

Aspera jam cunctis calet ira, bipennibus enses

Contendunt, hastæ jaculis, glandesque sagittis. 240

Ecce Menœtiades Chironis cura secunda,

NOTÆ

230 *Ut sibi distitiis*] Ut interstitium, ita distitium format. Lucretius: 'Tantaque in his rebus distantia differitasque est.'

231 *Et campo propiore stetit*] Sic vi. 'Et medius decrescit ager.' Papin. viii. 'mediumque vident decrescere campum.' Claudianus Ruffin. ii. 'decrescere campus Incipit.'

232 *Non geminis Isthmos lacerata procellis*] Papin. i. Thieb. 'et in mediis audit duo littora campis.'

238 *Aut uni plures, aut pluribus obviat unus*] 'Αναστροφάδην, ut Ovidii illud: 'Cedere jussit aquam, jussa re-

cessit aqua.' Papinius: 'Cultor Ion Pisæ, cultorem Daphnea Cyrrhæ.' Uterque versus magno Scaligero laudatus. Tales multi fornacis Ovidianæ, in quibus rotunda συμπλοκή. Metam. iv. 'Umbra viri visa est, visam fera sævit in umbram.' Metam. ix. 'Somnia pondus habent? an habent et somnia pondus?' in Fastis: 'Una dies Fabios ad bellum miserat omnes. Ad bellum missos perdidit una dies.' 'Instat amans hostis pretio, precibusque, minisque: Nec prece, nec pretio, nec movet ille minis.'

Alter amor, similemque animis indutus Achillem,
 Prosilit in medios: stabant tres pectore juncto,
 Aptabantque manus in vulnera: prævenit ausus
 Impactis Patroclus equis, umbone Diarcen, 245
 Hysiphilum curru proturbans, Hyphiton ense.
 Hector, in obliquas revocato lumine turmas,
 Indignans cecidisse Phryges, ruit impiger hastam
 Fulmineam quatiens: juvenemque . . .
 Vectori collidit equo, consueta regenti 250
 Membra refert sonipes: at festinantior instat
 Priamides, prenoque jugo violentus in auras
 Contorquet plenum galea caput. Ipsa supremis
 Vox nondum defuncta sonis, exile susurrat,
 Ultor ubi Æacides? tandem super agmina longe 255
 Labitur in Dorylam cassis, reliquoque potitus
 Corpore Priamides, spoliis auroque superbus
 Isset, at audentem contra ire Meriona præceps
 Persequitur: tuque et vita spoliabere et armis,
 Quisquis es, exclamat: sed cum post vulnera multa 260
 Incubisset ovans rapturus opima, Menestes

249 *Per arma ruentem* supplet Mor.—260 *Cumque* Ms.

NOTÆ

249 *Fulmineam quatiens, juvenemque*] Supplendum fortasse: *in terga ruentem*. Ita Papin. in simili casu: ‘*Labentemque affigit equo,*’ VII.

251 *Festinantior instat*] Tacit. xv. ‘*occultius quam festinantius agerent.*’ Utitur illo etiam Suetonius. Ovidius carmine de nuce, si tamen illius: ‘*Ictu Præfestinati munus inane petunt.*’

252 *In auras Contorquet plenum galea caput*] Papin. IX. de Tydeo: ‘*Interdum galeasque rotat per nubila plenas.*’

261 *Incubisset ovans rapturus opima*] *Opima* absolute pro spoliis opi-

mis. Apud Festum. ‘*Larte ferox cæso Cossus opima tulit.*’ ‘*Et opima victi regis ad Superos refert.*’ Sen. Herc. Fur. ‘*Ismenus raptis tumet Hippomedontis opimis.*’ Stat. x. ‘*Tertia qui tulerit sublimis opima Tonanti.*’ Silius I. ‘*Gratusque mihi Marcellus opimis.*’ Idem III. et XII. ‘*His humeris tibi opima feram.*’ lib. xv. et xvii. ‘*Scilicet egregiis ornabere victor opimis.*’ Claud. ‘*Ipsius Enceladi spumantia gestat opima.*’ Idem. De spoliis illis vide Festum. Dio Cocceius XLIV. σκῦλά τέ τινα ὄπιμα εἰς τὸν τοῦ Διὸς τοῦ φερετρίου νεῶν ἀναθεῖναι, &c. Guntherus alio sensu, ‘*ter-*

Advolat, et socias animo indignante ruinas
 Hectoreum ferit ense femur : fremit inscius ille,
 Nec dolor in sensum vires habet : ac juga spectans
 Crurum tincta notis, dubius tamen unde, suisne 265
 Fluxerit, an cædis Danaæ cruor, emicat axe
 Infensus, poscitque faces, atque hoste repulso
 Igne rates populante premit. Subit obvius Ajax
 Jam tandem erumpens, et apertis Hectora campis
 Irato mucrone petit : trux ridet Erinnys, 270
 Cognatum lucrata nefas : at concita cæcos
 Errores aperit pietas, nec passa furentes
 Communes declarat avos : illi arma facesque
 Sponte relicturi, galeas ad mutua laxant
 Oscula, mutatisque petunt tentoria parmis. 275
 Interea stragis sociæ concessa sepulcris
 Pax erat. Æacides cæsum lugere sodalem,
 Hæmonii Hysiphiden, te Creta paterna, Merion,
 Quisque suos. Jamque in geminos procusserat annos
 Fœdus : at in tanta populus quam sanxit uterque 280
 Pace, alia Inachios turbat discordia reges,
 Et regni dubium culmen quatit : altera semper
 Jura premens livor, et nil insigne cupido
 In socios cessisse ferens, coguntque premuntque

279 *Processerat* Dresem.

NOTÆ

ræ melioris opima' vocavit IX. fœcundas ad com meatum regiones.

261 *Ac juga spectans Crurum tincta notis*] Juga crurum sunt prominentiæ, tuber, πῶν, ut 'juga montis' Virgil. Sic 'montium scapulæ' Tertullianus libro de pallio. Ovidius : 'genuumque tumebat Orbis, et immodico prodibant tubere tali.' Ita 'fastigia surarum' dixit Lucret. IV. quod laudat Gifanius.

273 *Communes declarat avos*] Laomedontis sunt Hesione et Priamus :

horum Ajax et Hector. Vide II. 150.

275 *Mutatisque petunt tentoria parmis*] Homerus aliter II. K. Ajacis enim ἀντίδωρον ζωστήρα, et Hectoris ξίφος nominat : de utroque Græcum epigramma notum est.

279 *In geminos procusserat annos*] Lego, 'processerat.'

283 *Et nil insigne cupido In socios cessisse volens*] Petita isthæc ex verbis Dictys, II. more ingenii humani, quod imbecillum adversus dolores

Naupliadam : ille queri, cæcis quod nutet habenis 285
 Imperium, quod non tantis inscitia curis
 Plisthenia accedat, quod bellis segnior usus,
 Quodque alio miles egeat duce : singula texens
 Obliquat proprium meriti decus, arma, paratus,
 Excubias, consulta, fidem. Sic anxius ambit 290
 Imperium, cæcus nimium, cui sola jubendi
 Gloria, et innumeræ veniant cum principe pestes.

Dissensu vario certat favor : his nova semper
 Grata magis, veterisque jugi fastigia tolli
 Clamant : ast aliis notos mutasse molestum, 295
 Et longum didicisse novos : sententia nondum
 Certa ducum, redeunt enses, et pace sepulta
 Arma iterum rapiunt : coniectis undique signis
 Collidit Bellona viros : hinc Troilus audax,
 Fulmineusque Hector, et formidandus in armis 300
 Æneas : proles contra suspecta Tonanti
 Æacides, gemini Atridæ, Calydonis alumnus,
 Certantes acuunt iras. Sic Auster in Arcton
 Irruit, in Zephyros Euris, sic Æolus armat
 Hybernas acies, Ætnæaque fulmina vincit. 305

Hector continuo tres fundit Marte, Boëten
 Saxis, Archilochum gladio, Prothenora telo.
 Indignata ducum virtus coit omnis in unum,
 Unum omnes contisque premunt, gladiisque lacesunt,

NOTÆ

animi, et invidiæ plenum, antequam se a meliore haud facile patitur. Arist. II. Rhet. 10. φθόνος ἐστὶ λύπη ἐπ' εὐπραγία φαινόμενη περὶ τοὺς ὁμοίους. Vide plura inibi.

289 *Obliquat meriti decus*] Est oblique ingerit. Sic IV. de Ulyse, 'doctus Obliquare dolos.' Papin. III. Theb. 'Obliquatque preces,' v. Theb. 'Obliquumque a patre genus;' νόθον, γοθεῖον. Vide plura apud Gasper. Gevartium Papin. lectt. ad Sylv. I. 2.

291 *Cui sola jubendi Gloria, et innumeræ veniant cum principe pestes*]

Vide VI. 28. Sed ista animis eventulant illi φανητιῶντες, καὶ αὐτοχειροτόνητοι, καὶ σπουδαρχίδαί, ut nominantur ab Isidoro Pelusiotâ.

293 *His nova semper Grata magis*] Graphice animorum illas tempestates depingit, secutus Papinium III. Theb. 'Et qui mox populis venturus amatur,' &c.

301 *Proles suspecta Tonanti Æacides*] Dixi I. 336. II. 574.

308 *Coit omnis in unum, Unum omnes, &c.*] Ita Papin. de Tydeo, IX. 'Unum acies circum consumitur,

Et quicquid cupidis Mars usu, Mulciber arte, 310
 Ingessit fatis, cumulant; tortoris Iberi
 Jactus, insidias Parthi, libramina Daci.
 Ille, velut Siculis insurgens umbo procellis,
 Instantesque premit, atque iras ridet inanes.
 Parte alia Paridem Phrygios in bella vocantem 315
 Infestat Menelaus agens, paucisque profatus
 Increpat: Agnoscisne, hospes? reminiscere tandem
 Spartanos coluisse Lares: ad mutua veni
 Hospitia, heus age, redde vices, duc Pergama tecum
 Si qua domi rapienda tibi: quonam usque moraris? 320
 Junge manus: num terga paras? ille arte Cydonum
 Fretus, Icirea delibat cuspide frontem
 Principis, atque addit, I nunc, accedo petitis:
 Sic Helenam visure, veni. Crudescit in iram

322 *Iturea* Dresem. Vide not.

NOTÆ

unum Omnia tela vovent,' &c. quæ inibi multa.

311 *Ingessit fatis*] Declarantur per illa, quæ lib. I. de inventa navigatione multis dicta: 'ferat ipsa eruentum Quod peperit fatum,' I. 92. et III. 155. &c. inprimis I. 126. 'gens incola fatum Ipsa facit.'

312 *Libramina Daci*] Vide I. 298. Manutium II. Crit. Thes. p. 304. Alexand. ab Alexand. VII. 22. inibi Tiraquellum, et Luctatium ad Papin. IV. Theb.

313 *Ille, velut Siculis insurgens umbo procellis*] Similitudo frequens maximis Poëtis, Homero, Virgilio, Papinio: quod et magnus notavit Scaliger VI. Papin. breviter sed efficaciter: 'veluti salit unda minantes In scopulos, et fracta redit.' Cicero prius dixerat in Epist. IX. 16. 'fortunam levem et imbecillam ab animo firmo et gravi, tanquam fluctum a saxo, frangi

oportere.' Umbo autem est πρῶν: ut Papin. in Hercule Surrent. 'contra riget umbo maligni Montis;' ἔμβωβων. Varroni IV. de ling. Lat. usurpatur pro omni quod eminent: Papinio pro clypeo, toga, brachio, ut et Bernartius ad I. Thebaid. notavit. Vide magnum Scaliger. in conjectaneis ad Varronem p. 50.

321 *Ille arte Cydonum Fretus Icirea*] Legendum *Iturea*: ut Virg. Georg. II. 'Itureos taxi torquentur in arcus.' Lucanus VII. 'Illuc et Libye Numidas, et Creta Cydonas Misit: Itureis cursus fuit inde sagittis.' eodem libro: 'Tunc et Iturei, Medique, Arabesque, soluto Arcu turba minax.' Iturei populi, ait Probus ad Virgilium, Scythiæ, vel Syriæ rectius, ut Scaliger legit in suis ad Varronem conjectaneis. 'Ithyræi,' vel 'Ithaaræi,' ait Vibius Sequester, libello de Gentibus, 'Syrii usu sagittæ periti.'

Plistinides : non sic frendent rapta ubera tigres 325
 Hyrcanæ, Scythicique sucs, Maurique leones.

Astiterat socias Ajax Locrensis in iras,
 Hortaturque ducem : Jovis igne citatius ambo
 Objectam rumpunt turbam, mediosque per enses
 Accelerant : prior alipedes Menelaus ituros 330
 Anticipat, prensisque jubis, simul ibimus, inquit,
 Sed jam Troja procul : dixitque, et stare negantes
 Infrænos impingit equos : pallere videres

329 *Spargunt* Dresem.—325 *Frendunt* ed. Basil. Spondan. et Mor.

NOTÆ

325 *Non sic frendent rapta ubera tigres Hyrcanæ*] Papin. II. Sylv. 'citi-
 tius me Tigris abactis fœtibus, orba-
 tique velint audire Leones : 'qua
 imitatione dixit in seq. versu, 'Mau-
 rique leones,' non leænæ. Sic idem
 x. Theb. 'sic aspera tigris Fœtibus
 abreptis,' et qua sequuntur, 'quibus
 ubera pascat : ' ubi per ubera, *μετωνυ-
 μικῶς* prolem intellexit Noster ; ut
 Græci *σπλάγχνα* filium, quod et in
 somniis ita exponit Artemidorus O-
 niro. LVIII. 262. Dracontius alia figu-
 ra, 'ubera dulcia musti,' dixit in
 Hexaëni.

328 *Jovis igne citatius ambo*] Cele-
 ritatem variis collationibus Poëtæ
 præsentant. Claudianus : 'quantum
 non jaculum Parthi, non impetus Au-
 stri, Non leve sollicitæ discurrit men-
 tis acumen.' Gratius : 'Ocyor affec-
 tu mentis pinnaque cucurrit.' Virg.
 x. Æneid. 'Ocyor et jaculo, et ven-
 tos æquante sagitta.' v. Æneid. 'et
 ventis et fulminis ocyor alis.' 'Ocyor
 et cœli flammis et tigride fœta.' Lu-
 can. v. Papin. quem noster amat, I.
 Theb. 'Ilicet igne Jovis lapsisque
 citator astris.' Silius x. 'velocius
 inde Hæmonio Borea pennaque cita-
 tius ibat.' Homerus *Odyss.* H. τῶν νέες

ῶκεῖται, ὡσεὶ πτερόν, ἢ ἐ νόημα. Silius
 xv. 'Ut torrens, ut tempestas, ut
 flamma corusci Fulminis, ut Boream
 pontus fugit, ut cava currunt Nu-
 bila.' Prudentius omnesque fere poë-
 tæ multi in celeritate illa signanda,
 præsertim mentis. Pisides : *νοῦς τα-
 χύδρομος φύσει*, 1613. Thales : *τί τὸ
 τάχιστον νοῦς, διὰ παντὸς γὰρ τρέχει.*
 Amphiloehus *ἀκύτερον νοῦν* vocat
 48. Vide Oppian. v. Halient. 660,
 adque illum Rittershusium : ut et I.
 Hal. 565. Vide etiam Lipsium in
 Stoicorum *Physica* III. 19. Themis-
 tium *Orat.* VI. p. 258. Chrysost. in XI.
 ad Hebræos Hom. 27. p. 1899. Græci
 celeritatem illam exprimunt etiam,
 cum aiunt, *ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, στιγμῇ
 χρόνου.* 'In puncto temporis.' Cicero.
 'Ἐν ἀκαρεῖ ῥοπῇ.' Chrysost. in Matt.
 Hom. 27. 'Ἐν ἀκαριαίᾳ καιροῦ ῥοπῇ, in I.
 ad Galatas. 'Ἐν ἀτομῷ, πρὶν καταμῦσαι.
 Philostratus in *Heroicis* p. 647.

332 *Stare negantes Infrænos impin-
 git equos*] Ita legendum, non *infrænos*,
 ut male conjunxerant. Infrænis enim
 equus est Virgilio, qui Claudiano 'so-
 nipes ignarus habenæ,' Silio 'doctus
 virgæ : ' quales Numidarum. Dona-
 tus vero male exposuit indomitos.
 Servius 'asperrimos' vocat.

Priamiden cum jam celeres moderatus habenas
 Hector adest, parmanque comes Cythereius heros 335
 Objicit, ereptumque hosti Trojamque reductum
 Restituit thalamis, et bellis mollibus aptat.

Macte, Paris, sic terga paras? sic praelia linquis,
 Atque hostes, ignave, tuos? at Martius Hector
 Fraternas acies, et bella vicaria tractans, 340
 Vulnerat, interimit, fugat, indefessaque mutat
 Spicula, ubique potens et ad omnes integer ictus.
 Labitur Horcomenes jaculo, sude Schedius, ense
 Helpenor, Dorius conto, Polyxenus arcu,
 His addens saxo Palamenem, Opistriphon axe 345
 Protritum, septem mortes manus explicat una.

Hausisset Phimachus Phegiæ latus, at ferienti
 Successisse timens, victor dat terga: fugacem
 Æneas oculis, et arundinis arte secutus,
 Trajicit, et fixæ, Moriere, immurmurat auri. 350
 Haud minus Æacides dextra stomachante Sileum
 Hippolytumque metit, fatis Eufenius iisdem
 Asteriusque ruunt, teque, o Xanthippe, metenti
 Tydides socium letho dedit, atque ita cædes

//////////

345 *His addens socium* Ms.

NOTÆ

337 *Restituit thalamis, et bellis mollibus aptat*] Hæc Homerus Veneri assignat: Propert. 'Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit, Dum pugnant Danaï, dum restat barbarus Hector.' Talem *φυγοπτόλεμον* Cointus Smyrnæus depingit 1. p. 176.

338 *Macte, Paris*] Ironia. Vide Brisson, de formulis 1v. p. 349.

340 *Bella vicaria tractans*] Sic Dictys, 'Admetus vicariam mortem conjugis, fata propria pertulerat.' Hygin. fab. 51. 'Uxor se Alcestis obtulit, et pro eo vicaria morte interiit.'

347 *Hausisset Phimachus Phegiæ*

latus] 'Hærenti latus hausit Abas.' Ovid. v. Metamorph. Inde, 'per alterius latus petere:' 'tangere latus ferro.' Catalecta. 'Latus fodere' Plauto et Horatio. Ita 'tegere latus,' de quo Lips. Saturnal. 11. 21.

350 *Moriere, immurmurat auri*] Ita Silius lib. v. 'admorsæ immurmurat hastæ.'

351 *Haud minus Æacides dextra stomachante*] Horat. 'Pelidæ stomachum cedere nescium.' Et alibi: 'Quem si dissolvas, quivis stomachetur eodem.'

Alternant hinc inde pares, et funera librant.	355
Rarior Argolicas ferro populante catervas	
Agmina laxabat miles, sociosque superstes	
Quærebat jam turba suos, cum tempore raptō	
Imperiale tonans, acies Agamemno labantes	
Increpat, hortatur, jubet, instruit, atque obit omnes	360
Œbalio sublimis equo, citiusque futuras	
Spondet opes: nec enim Mœsas armare cohortes	
Telephus, et plenas Danais dare differet alnos.	
Haud mora, præcipitem faciles repetisse tumultum	
Ictibus indulgent omnes: jam quærere longum	365
Quæ feriant, tardumque dari: manus omnis in hostem	
Fulminat, et nulli furit irrita; gaudia Martis	
Horrida, deliciasque truces, effervere passim	
Aspiceres: fluit huic in vultus pulchra genarum	
Rapta dies, mento hic linguaque et nare recisa	370
Informes aperit rictus, his auris adempta,	

NOTÆ

355 *Et funera librant*] Vide I. 98.

358 *Cum tempore raptō*] Εἰδικαίρως καὶ ταχέως, ‘dum ferrum in igne est,’ ait Seneca, ἕως ἔτι ὁ σίδηρος ἐν ἀκμῇ, Nicetas Choniat. III. Manuel. 133. Silius I. ‘tempore Martis utendum est raptō, et grassandum ad clara pericla,’ VII. ‘rape, miles, tempora pugnae.’ Sic Noster VI. 40. ‘raptō Palamedes Marte superbus.’ Et mox: ‘rapit agmina juncta.’

359 *Imperiale tonans*] Ita VII. 338. ‘furiabilibus intonat orsis.’ Florus: ‘in subjectos suo more detonuit.’ I. 17. III. 21. ‘Tertius ille turbo civilis insaniam toto furore detonuit.’ Martialis: ‘minas tonare;’ ut Plinius, ‘tonare laudes.’ Papinius de Lucano: ‘Et Pharsalica bella detonabis.’

Acies Agamemno labantes Increpat] Papin. Achilleid. I. ‘stimulatque Aga-

memno volentes.’ Quintil. I. 5. ‘Et ut Palæmo, ac Telamo, et Plato, (nam sic eum Cicero quoque appellat) dicerentur, retinuerunt: quia Latinum, quod o et n literis finiretur, non reperiebant.’ Manil. I. ‘Ætheriusque Platon.’

366 *Manus omnis in hostem Fulminat*] Virg. Georg. IV. ‘ad altum Fulminat Euphraten,’ XI. Æneid. ‘Fulminat Æneas armis.’ Ovidius: ‘non stricto fulminat ense manus.’ II. Amor. Propert. IV. ‘Fulminat illa oculis.’ Silius V. ‘diffulminat omnem Astantem turbam.’ Ita Pedo Albinovanus ad Liviam: ‘Quaque ruit, furibunda ruit, totumque per orbem Fulminat.’ Sic Noster VI. ‘longo fraxinus ictu Fulminat.’

369 *Fluit huic in vultus pulchra genarum Rapta dies*] Oculi. Vide II. 608.

His manus, his nutat humerus, pars viscera lapsa
 Labitur, ac manibus nitens sese eripit hosti.
 Hinc capitum largus stagnat cruor, inde relict
 In cumulum surgunt trunci, currusque retardant. 375
 Ipse nec hybernis nivibus, nec grandine verna,
 Nec riguo pastus Simois Thaumantidos arcu
 Majores miratur aquas, et sanguine rapt
 Dissimilis redit in pelagus: venientia Triton
 Funera, et expallens horret Thetis, omnia lustrat, 380
 Omnibus incumbit, centenaque millia volvit,
 Et non inventum toties lucratur Achillem.

Presserat occiduum Phœbus jubar, astra vicissim
 Aëre deterso, lucemque stupentibus umbris
 Sidereum pepigere diem: consulta vocati 385
 Argolidæ tenere duces, jamque ibat Ulysses
 Tydide sociante gradus, Priamoque ferebat
 Vota ducum, vulgique preces: videt Inacha longe
 Arma Dolon, creditque dolos: mox acer ab ipsis
 Desilit excubiis, et, Quo properabitis? inquit. 390
 State, viri, contra: pacemne huc fertis, an arma?
 Illi Palladia legatos arbore pandunt,
 Exorantque aditus: jam regis copia, jam res
 Edita, jam redeunt, tres suspenduntur in annos

372 *Viscere* Dresem. Vide not.

NOTÆ

372 *Pars viscera lapsa Labitur*] Lego, *viscere*. Ovidius: 'Donec Agenorides conjectum in viscere ferrum,' ut lego cum Giphanio, ad Lucret. 359. Vide Nonium in 'Viscus.'

380 *Expallens horret Thetis*] Sciebat enim filium ad Trojam periturum. Vide Papin. 1. Achill. eaque gratia furtim surreptum Lycomedi commiserat.

381 *Centenaque millia volvit*] Rotundus, vel potius innumerabilis nu-

merus; ψαμμοκόσμοι, ut Græci aiunt. Vide supra iv. 310.

391 *State, viri, contra: pacemne huc fertis, an arma*] Virg. ix. Æn. 'State, viri, quæ causa viæ? quive estis in armis?' Papin. 'prohibete gradum, quicumque; sed hostes Esse patet.'

394 *Tres suspenduntur in annos Dextris bella datus*] Prius suos auctores habet, ἀξιολόστους scilicet Daren et Dictyn. Posterius antiqui moris est. Homerus abundans hic auctor. Varro

Dextris bella datis : at fœdera Martius Hector 395
 Incusat, pacisque moras, fractisque novandas
 Inachidis tanto conjectat tempore vires.

Incutiunt alias cunctis belli otia curas :

Hi muris, illi castris, utrique sepulcris
 Invigilant : vix flore solum laxaverat æstas 400

Tertia : desueti rabida in discrimina campi
 Prosiliunt hinc inde duces : rotat efferus ensem
 Hector, et ingentes animos fortuna ministrat,
 Supremos speculata dies, obitusque decoros
 Factis illustrat insignibus. Antiphus ante, 405

Post Philibus clausere virum : libratur utrique
 Fraxinus, et medium suspendunt Hectora : at ille
 Obliquam revocans hastam, sic excipit ambos,
 Lugeat ut primus oculos, cerebrumque secundus.

Euphorbum premit Æacides, dumque ille recedens 410

Hastile incussum dextra obnitente retardat,
 In turbam offendit, sociumque Lycaona præceps
 Obruit : insequitur victor, prolapsaque transit
 Pectora, consortes mittens ad Tartara manes.

Troilus Ideam rapiens per prælia clavam 415

Myrmidonas septem solo consumit in ictu,
 Atque alios septem, si septem forte fuissent,
 Proturbasset agens, ipsumque ardebat Achillem
 Ferre manus contra : sed tot centena cadentum

NOTÆ

ait, 'omnem majorem honorem dexterarum constitisse virtute, ob quam rem se in salutationibus hac venerabantur corporis parte.' Vide Rittershusium ad Guntherum VIII. 53. et prolixè de hoc more Meursium Exercitat. Critic. II. 14. p. 57.

402 *Rotat efferus ensem Hector*] Virgil. x. 'strictum rotat acer Lucagus ensem,' IX. 'instat non segnius et rotat ensem Fulmineum.' Lucan. VIII. 'nondum artis erat caput ense rotare.' Silius IV. 'adversumque viro rotat obvius ensem.'

404 *Supremos speculata dies, obitus*] Plane illud ex arte Poëtarum : exempla apud Homerum, Virgilium, et Papinium manifesta : observavit id magnus Scaliger in divina sua Poëtica.

416 *Myrmidonas septem solo consumit in ictu, Atque alios septem, si septem forte fuissent*] Ὡς μύρμηκας. Juvenalis est imitatio : 'Tunc duos una, sævissima vipera, cœna ? Tunc duos ? septem, si septem forte fuissent.'

419 *Sed tot centena cadentum Milia*] Vide 381.

Millia, tam varios gemitus, tam dissona fata 420
 Indoluit Phœbus, celeresque immersit habenas
 Mæstior, et subitis conterruit agmina bellis.

Nox erat, et longo defessum Marte jacebat
 Andromache complexa virum, cumque aspera belli
 Quæsisset, gens utra prior, quæ nomina regum, 425

Qui vultus, quid Dardanidæ, quid gesserit ipse
 Egregium, passusne metus, sopita marito
 Incubat, et primi nebula cessante soporis

In veras matura quies purgata figuras
 Dira monet. Stabat thalamis junctissima laurus, 430
 Secretos amplexa lares: inimica securis

Hanc a stirpe metit, rorantes sanguine rami
 In stratum geniale cadunt: plura ingerit horrens
 Monstra sopor: jacet interdum sine conjuge, toto

Fusa toro, nudos rursus videt oris hiatus 435
 Sanguineos fœdare sinus. Tandem ægra soporem
 Rumpit, et horrendis iterat clamoribus, Hector,

Hector ubi? timidaque manu scrutata cubile,
 Ingeminat, Meus, hicne meus? lenire pavores
 Ille, et adhuc segnes paulatim demere somnos 440

Cœperat: illa fidem visis nunc credula donat,
 Nunc negat, amissumque putans complexa maritum,
 Omnia certa timet, et nil tamen ausa fateri

NOTÆ

130 *Stabat thalamo junctissima laurus*] Veterum illud studium, nemora ut Propertius et Papinius loquuntur, in domibus. Rutilius: 'quid loquar inclusas intra laquearia sylvas? Vernula quæ vario carmine ludit avis.' De superstitione illa arborum vide Philippum Rubenium Electorum II. 34. De arboribus in compluvio, vide ad Silium Heinsium xv. Senecæ controversia id satis probat II. 9. 'Quinetiam montis sylvæque in domibus marcidis, et umbra fumoque viridibus;' et v. 5. 'Alunt in summis culminibus mentita nemora, et navi-

gabilium piscinarum freta.' Noster Virgilium imitatur et Papinium: illum II. hunc IX. Theb. 'Quercus erat,' &c. Artemidori *ὄνειρόκρισις* de arboribus habes lib. II. 12. *δένδρα δὲ τὰ μὲν παρὰ τῆς οἰκίας πεφυκότα, δεσποτῶν,* &c. Vide etiam Achmetem c. 151.

432 *Rorantes sanguine rami In stratum geniale cadunt*] Papinius lib. IX. 'rorantes sanguine ramos Expirasse solo.'

435 *Nudos videt oris hiatus*] Vide IV. 234.

443 *Omnia certa timet*] Virgil. 'omnia tuta timens.'

Armatum prohibere parat: muliebribus ille
 Nil monitis motus, timidi præsagia sexus 445
 Spernit, et impatiens bellantibus acer abesse
 Poscit equos: tunc vero amens, tunc anxia vocem
 Tollit, et occursus omnes rogat, exit et intrat
 Incerta, ac parvum matris lamenta stupentem
 Astyanacta trahens, calcandum in limine patri 450
 Objicit. Induerat galeam, curruque sedebat
 Celsior: Andromache Priamo prænuntia clamat,
 Heu morimur, succurre, pater. Vix principe jussus
 Tandem hæret, patiturque moras, moderante catervas
 Memnone: sed nusquam Phrygia sub casside viso 455
 Hectore, mens Danais major, fiducia major,
 Major in arma manus, majorque licentia campi
 Audaces proferre gradus: jam Pergama juxta
 Effugiunt Phryges, exclamant matresque senesque,
 Quis pulchrum, vel triste fuit de mœnibus arma 460
 Conspicere, et miseris quatiunt ululatibus urbem.
 Hector in Andromachen oculorum fulmina torquens,

NOTÆ

449 *Ac parvum matris lamenta stupentem Astyanacta trahens*] Stupentem dicit, jam tum attribuens heroïci animi *τεκμήρια*: melius quam Homerus, qui illum *ἰάχοντα, ἀτυχθέντα, ταρβήσαντα* depingit Il. Z. quod licet puerilibus annis conveniens, aliter tamen judicabit Poëtas respiciens, qui *ἐκ τοῦ κρείττονος* dicunt: pueri enim regii 'ante annos animumque gerunt, curamque virilem.' Vide Sophoclem in Ajace. Claudianum de iv. Cons. Honorii: 'Ille coruscanti clypeo te sæpe volentem Sustulit arridens, et pectore pressit anhelò Intrepidum ferri, galeæ nec triste timentem Fulgur, et ad summas tendentem brachia cristas.' Subscribit judicio meo summus ille Criticus Cæsar Scaliger in divina illa Oratione super obitu Audecti filioli. Verba sunt: 'Jam

ad armorum fulgorem, quæ exhilaratio, quæ lætitia, quæ exultatio? Juro vobis, cives, per miseras meas, cum clangentes tubas ad explorandam animi firmitatem semel atque iterum admoveri jussissem, ultro in earum sinum ac fauces manusculas inseruisse; tantum abfuit, ut deterretur. Si quis esset, uti fit, subortus fletus, non crepundiis, non cibo, non munusculis aliis potius quam venaticorum canum interventu sanabatur.' Sed Homerum excusabit, quod carmina sua Græcorum auribus *φιλέλλην* occentarit in conviviiis *τροφῆς χάριν*: quid igitur mirum, si et hic *μισόφρυγα* se ostendit? Ex eodem fonte est, quod Penelopen, *βασσάρων κασσωρεύουσιν*, ut illam Lycophron nominat, pudicam fugit. Vide vi. 948.

Ergo iterum prohibebis? ait: stimulisque jugales
 Præcipitat: non sic Ossæa per ardua Mavors
 Armigero terrore ruit, mucrone Gelonos 465
 Fractus, vel falce Getas, vel cuspidè Thraces.
 Illum ubi fraxineum rapientem in prælia telum
 Agnovere duces, dant illico terga retroque
 Suadet iter custos animæ timor: at ferus Hector
 Anticipat celeri fugientia pectora cursu, 470
 In terga irasci spernens, teloque trabali
 Hydomenæa petit, cui strage Leontius æqua
 Concidit: at Sthelenus fugiens, atque Hyfidus instans,
 Spiranti certam referunt in vulnere mortem.
 Ultimus Hectoreum Polybetes senserat ensem 475
 Altius impressum jugulo, non defuit augens
 Supremam Fortuna manum, transegerat armos
 Armaque, et in geminos discreto corpore truncos
 Solus inoffensus clypeus restabat, et illum
 Dum victor mutare parat, lævamque superbus 480
 Argolica Junone onerat, fremit acrius illa
 Marte suo, facibusque Jovis: sic pronus in iram
 Sexus, sic priscus suadet dolor: excitat ergo
 Æaciden: non ille quidem certamine tanto
 Tentasset conferre viro, sed Juno negantem 485

NOTÆ

468 *Retroque Suadet iter custos animæ timor*] Οὐ γὰρ τι ψυχῆς πέλει ἀνδράσι φίλτερον ἄλλο, ut Cointus ait XIII. et tunc Aristoteles recte, φοβερῶτατον ὁ θάνατος: quod Lucanus exprimere voluit I. 'quos ille timorum Maximus haut urget leti metus.' Alias, 'pessimus in dubiis angur metus.' Silius lib. v. 'Non æquus in arctis Nimirum rebus suasor metus.' 'Terror hominibus mentem animumque eripit, et membra debilitat.' Hirt. de Bell. Alex. Est autem talis ὑπογραφή, metus est custos animæ, ut II. 'fur oculi somnus.' 'Cumque metu prædone animi.' v. 50. Vide IV,

'Suadet iter retro,' εἰς τοῦπισθεν. Ita Latini retro eleganter pro τὸ πάλαι, πρὸ τοῦδε usurpant. Plin. IV. 10. 'ne cuiusque retro habeatur ratio.' 'Præmissaque retro Nobilitas.' Papinius. 'Retro dignitates.' Tertullianus, libro de cultu feminarum. 'Retro duces.' Claudianus, in Eutrop. I. Pacatus in Panegyrico: 'retro principes.' 'Persis ipsa, reipublicæ nostræ retro æmula.' Senecæ eleganter retro vivere dicuntur Iychnobii et Lucifugæ, et omnes quibus vitæ ratio distorta, Epist. 122.

484 *Non ille quidem certamine, tanto Tentasset conferre viro*] Vide I. 320.

Solicitat, stimulat Pallas, pariterque precantes
Præbent hæc animos, hæc iras, utraque vires.

Postquam perventum propius, fisusque Dearum
Robore, fulmineum præceps nudaverat ensem
Æacides, trepidi coëunt hinc inde manipuli, 490
Ipsaque sponte hærent retro data prælia regum
In campi majoris opus: mox sævus utrimque
Clamor, utrimque metus: cupiunt vidisse furentes
Et vidisse timent: facibus conflare jactis
Fulmina bina putes. Prior occupat Hector Achillem, 495
Fraxineamque trabem vibrat: volat illa, femurque,
Heus humili nimis acta manu, nimis invida coëptis
Lethiferis, hostile ferit: pudor aggerat iram
Frustratæque manus: at stricto dedecus hastæ
Purgasset gladio, cum vulneris acrior ira 500
Æacides ensem librat, Divumque suaque
Proturbat virtute virum: vix Martia tandem,
Indignante anima, gelidos mens deserit artus.
Extemplo turbata Phrygum laxatur inertis
Turba fuga: trepidis violentior instat Achilles, 505
Ac dextra majore furit: mactantur in ipsis
Millia bellantum portis. Tithonius heros
Obliquum pectus et respectantia terga
Objicit Æacidæ: læditque, ac læditur ipse,
Seraque vix tenebris dirimit nox bella secutis. 510
Heu heu quam tenui nutant mortalia filo!

498 *Aggerit* Mor.—511 *Eheu*.

NOTE

501 *Divumque suaque Proturbat virtute virum*] Virg. x. 'proturbant enim hostem Missilibus.' Corn. Severus: 'proturbat fulmine montes.' Septimius, qui Dictyn scilicet interpretatur, ad quem Noster sæpe respicit, III. 'jamque eripere cadaver occipientem proturbat hasta.'

502 *Vix Martia tandem, Indignante anima, gelidos mens deserit artus*] Ut

Virg. XII. Æn. 'Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras:' vel respicit ad illa Tydei apud Papin. Theb. IX. 'Odi artus fragilemque hunc corporis usum, Desertorem animi.'

511 *Heu heu quam tenui nutant mortalia filo*] Ad ductum illius: 'Eheu quam levibus pereunt ingentia causis!' Pindarus recte Pyth. Od. 8. 'Ἐπήμεροι τί δέ τις; τί δ' οὐ τις; Σκίως ὄναρ ἄνθρωποι,

Nil homini fixum : Fortunæ munera blandæ,
 Insidias, non dona reor : semperque timebis
 Sirenium turbæ similes, sub sole sereno
 Nubem, sub risu lacrymas, sub melle venenum. 515
 Si tibi res, fallit casus : si forma, senectus :
 Si vires, morbus : si nomen grande, litura
 Postera : et in nullis fati constantia donis.
 Ipse etiam has inter tenui virtute procellas
 Fretus homo, aut languet moriens, aut mortuus aret. 520
 Horum si neutrum, certe mortalis, et imos
 Fraudatura dies, medios metit Atropos annos.

NOTÆ

&c. 'Amant mortalia casum,' recte
 Catullus : τὰνθρῶπινα κύκλος, Arist. iv.
 Physic. 14. μίμος ὁ βίος, et quæ du-
 dum ante Homerus Odys. Σ. οὐδὲν
 ἀκιδνότερον, &c. Nazianz. insignite
 orat. x. 171. ὄναρ ἔσμεν οὐχ' ἰστάμενον,
 φάσματι μὴ κρατούμενον, πτῆσις ὀρνέου
 παρερχομένου, ναῦς ἐπὶ θαλάσσης ἴχνος
 οὐκ ἔχουσα, κόνις ἀτμῆς, ἑωθινή δρόσος,
 ἄνθος καιρῷ φύμενον, καὶ καιρῷ λυόμε-
 νον, &c. Nec male Galeomyomachias
 auctor : ἅπανθ' ἅπαντα τοῦ βίου τέφρα,
 κόνις, Ἄπαξ ἅπαντα τοῦ βίου σκιὰ μόνον.
 438. Vide insuper Isidorum Pelusio-
 tam II. Ep. 165. et insignia apud M.
 Antoninum II. de vita sua.

512 *Fortunæ munera blandæ, Insi-
 dias, non dona reor*] Imitatur sapien-
 tissimum Romanorum Senecam, Ep.
 8. 'Munera ista fortunæ putatis?
 insidiæ sunt,' &c. Recte illud de
 fortuna dicitur, quod apud Nonium :
 'Quanto blandior est, tanto vehe-
 mentius mordet.' De illa impotentia
 Fortunæ insignite Galenus initio
 Protreptici ad artes, Cebes ἐν πίνακι,
 Chalcidius Comment. in Timæum
 Platonis p. 2450.

516 *Si tibi res*] Οὐσία. 'Cum re ex-
 igua.' Plautus. 'Quamquam res nostræ
 pauperculæ.' Idem.

518 *Et in nullis fati constantia donis*]
 Heliodorus VI. exclamat eadem : ὦ

πάσης τροπῆς ἀνάμενον καὶ ἀσταθμητό-
 τατον τύχης ἀνθρωπίνης κίνημα. Na-
 zianz. eadem ait orat. XVII. 269. quæ
 ita concludit : ὡς αἰραῖς εἶναι μᾶλλον
 πιστεύειν, καὶ γράμμασι τοῖς καθ' ἕδατος,
 ἢ ἀνθρώπων εὐημερίᾳ, quæ totidem ver-
 bis Epist. 18. Et Simonides bene
 apud Plutarch. in consolat. ad Apol-
 lonium : ἀνθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος,
 ἄπρακτοι δὲ μεληδόνες, αἰῶνι δὲ παύρῳ
 πόνος ἀμφὶ πόνῳ, ὃ δ' ἄφυκτος ὕμῳς ἐπι-
 κρέμαται θάνατος, κείνου γὰρ ἴσον λαχόν
 μέρος ὅτ' ἀγαθὸ ὅστις τε κακός. Eu-
 ripidis illa nota sunt : μοχθεῖν ἀναγκή,
 &c. Sed reponendum his, quod Se-
 neca recte monet : 'Maximus est
 animus, qui se Deo permisit;' et quod
 Græci aiunt : ἀεὶ εὐπίπτουσιν οἱ Διὸς
 κύβοι. 'Cum natura litigat, qui mori
 grave fert,' ex Varrone dicebat Vin-
 centius in Speculo Historiali.

520 *Aut languet moriens*] In morbo
 puta. *Aut mortuus aret.* In arido et
 exsucco democ, ut non immerito ex-
 clamet Senec. apud Stob. γῆρας ὀλο-
 κληρὸς ἐστὶ πῆρωσις, πάντα ἔχει, καὶ πάν-
 των ἐνδεῖ. Et Euripid. εἰ ζῶμεν ἡμεῖς,
 ὦν ὁ βίος τέθνηκεν. Hippocrates Epis-
 tola ad Damagetum : ὄλος ἄνθρωπος ἐκ
 γενετῆς νοσός ἐστὶ. Vide quæ se-
 quuntur, gemina illis quæ Josephus
 miseratur. Nilus : πάντα σκιὰ, καὶ
 καπνὸς, καὶ πομφόλυγες, p. 211.

Occidit heu spes una Phrygum, Mavortius Hector
 Occidit, æternos cui si natura dedisset
 Artus, ipse suos jaculandos Jupiter ignes 525
 Otia tracturus ultro mandasset. At illum
 Imperiis sensere suis obsistere Parcæ,
 Sensere, et viridis crescentia fila juventæ
 Collata rapuere manu, tutore peremto
 Facturæ Phrygiam licito majore ruinam. 530

NOTÆ

529 *Tutore peremto Facturæ Phrygiam licito majore ruinam*] Fuerat enim, ut cum Virgilio loquar, nodus et mora belli: inde Caius Silo apud Senecam 1. *Controvers.* 2. ‘Ite, agite, o Danai, magnum Pæana canentes: Ite triumphantes, belli mora concidit Hector.’ Dixit vero illa ad imitationem Horatii: ‘et ademptus Hector Tradidit fessis leviora tolli Pergama Graiis.’ Manil. ‘facili victamque sub Hectore Trojam.’ Ita Demades Oratione sua p. 180. τῷ

Ἐπαμινωνδου σώματι συνέθαψε τὴν δύναμιν τῶν Θηβαίων ὁ καιρός. Prudentii non est absimile in ἀμαρτ. ‘Ostatatque suos licito jactantius ignes.’ Hyginus scribit, cum Hectorem raptaret, exclamasse Achillem, Expugnavi Trojam. C. Fimbriæ, cum undecim diebus expugnasset Ilium, quod Græci decem annis, idque jactaret, quidam scite respondit: οὐ γὰρ ἦν Ἐκτωρ ὑπερμαχῶν τῆς πόλεως. Strabo XIII. 409.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIBER VI.

ARGUMENTUM.

*Anxia Sextus habet dubio certamina Marte,
Cædunturque duces Sarpedon Deiphobusque,
Troilus et sequitur Palameden, Memnona Achilles,
Et Paris. Urbs capitur, Priamus rex mittitur umbris :
Fletque Hecuba ; ac Danaum reditum complectitur idem.*

SEGNIOR explicitis mœrentia signa catervis
Troja movet, rorant clypei, cristæque gravantur
Luctibus, angustum crebris singultibus aurum
Rumpitur, arma nocent, toto nil agmine lætum,
Dulce nihil : signa ipsa minus pugnancia vento
Mentitas laxant animas, morituraque tardis
Flatibus inclinant faciles languere dracones.

5

NOTÆ

1 *Segnior explicitis, &c.*] Imitatur Papinium Theb. viii. 21. Gemina fere scribit Tryphiodorus initio ἀλώσεως συæ.

7 *Faciles languere dracones*] Dracones fuerunt inter signa militaria. Claudianus de iii. Cons. Honorii : 'Hi volucres tollunt aquilas, hi picta draconum Colla levant, multusque tumet per nubila serpens Iratus stimulante Noto : vivitque receptis

Flatibus, et vario mentitur sibila tractu :' ad quæ Noster respexit. Vide de Draconibus his Lipsium de Milit. Rom. iv. Dial. 5. Alexand. ab Alex. iv. 2. Heinsium ad ii. Silli, Beroald. ad Snet. pp. 105. 109. Inde signiferi Draconarii Ammiano Marcellino dicti xx. Vide descriptionem talis vexilli apud Nazianzenum σπηλιτευτικῶν, i. p. 75. Julianus enim Draconum ista signa revocarat, vexillo

At sonipes animi non argumenta superbi
 Iratas iterat voces, non pulvere capto
 Multiplicat suspensa levi vestigia gyro, 10
 Non fremit incertum, sed tota immergitur arvis
 Ungula, summittitque equitem, aurigamque perosus
 Avertit collo venientia fræna reflexo.
 Stridentem litui gemitum, stridentia reddunt
 Jussa tubæ, nullique sonant non triste tumultus. 15
 Talis in adversas trahitur duce Memnone turmas
 Mœsta Phrygum pubes, poscunt remeare, negantque,
 Venturusque Hector semper post terga videtur.
 Qualiter Hyblæi mellita pericula reges
 Si signis iniere datis, labente tyranno 20
 Alterutro, viduos dant agmina stridula questus,
 Et subitum vix nacta ducem metuentia vibrant
 Spicula, et imbelli remeant in prælia rostro.
 Jamque Argiva phalanx, lætis jactantior armis
 Prodierat, tollitque animos, celeremque triumphum 25
 Hectore dejecto sperat, dux digerit arma
 Naupliades voti compos, curasque timendas
 Induit, et duro fruitur miserandus honore.

NOTÆ

crucis insuper habito. Item apud
 Sidonium Apoll. Paneg. II. p. 301.
 Amnianum XVI.

27 *Dux dirigit arma Naupliades*]
 ‘Palamedes,’ ait Plinius VII. 56. ‘or-
 dinem exercitus, signi dationem, tes-
 seras, vigiliis invenit Trojano bello.’
 Longe plura Gorgias in Oratione pro
 Palamede p. 191. De eadem re Euri-
 pides in Iphigenia, in Palamede. Tes-
 serarum ludum eidem inventori tri-
 buit Philostratus in Heroicis, Nazi-
 anzenus invectiva, III. p. 991. Pau-
 sanias in Argolicis. Vide Scaliger. in
 Manil. p. 69. 319. Inprimis insignem
 Gorgiæ Orationem pro Palamede:
 quem Alcidas contraria accusat, et
 inventorum novitatem in alios deri-
 vat, p. 184. &c.

28 *Et duro fruitur miserandus honore*]
 Ita Papinius de Adrasto VIII. ‘cogit
 miseranda potestas Invigilare malis.’
 Vide Chrysostomum insigni Homilia
 in Matthæum, XLI. 385. Tiberius
 apud Sueton. increpat amicos ignaros
 quan tabellua esset imperium: unde
 idem, ἀκκίζων, onerosam servitntem
 nominavit. Antigoni illud de diade-
 mate huc spectat, quod est apud Se-
 necam, tanquam vili panno et non tol-
 lendo. Vopiscus Saturnino tyranno
 hæc assignat: ‘Nescitis, amici, quid
 mali sit imperare. Gladii et tela nos-
 tris cervicibus impendent: imminent
 hastæ undique, undique spicula, ipsi
 custodes timentur, ipsi comites formi-
 dantur, non cibus pro voluptate, non
 iter pro auctoritate, non bella pro ju-

Atrides regis insignia ponit, et ultro
 Exiit imperium: nec enim venisse fatetur 30
 Jure ducis, fierique satis, si principe quovis
 Freta cohors redeat post diruta Pergama victrix.
 Nil refert, quis, ubi, quando, sed qualiter, et quid
 Factum: durabunt actus, et transiet auctor.
 His addit, se jure frui potiore Mycenis, 35
 Et stabilem regnare domi: nec signa priora
 Sic ambire cupit, ut fesso pectore malit
 Et vigiles Lunas et duros ducere Soles.
 Martius Æacides mutatas solus habenas
 Arguit, at raptò Palamedes Marte superbus 40
 Vincere contendit titulis, regemque mereri.
 Ergo iterum coëunt acies, properatur utrimque,
 Et medius decrescit ager, rapit agmina juncta
 Sarpedon, Lyciosque enses, et turbine primo
 Hostibus invehitur: qualis vexilla Gigantum 45
 Centimanus Briareus Phlegræo in vertice tollens,
 Imbelles risit Jovis ignes, tela Dianæ,
 Martis equos, Phœbi pharetras, et Palladis angues.

NOTÆ

dicio, non arma pro studio. Adde quod omnis ætas in imperio reprehenditur.' Recte III. cap. ultim. De Benef. Seneca: 'Hoc est regnum, nolle regnare, cum possis.' Vide illam magnanimitatem, ejusque exempla apud Jovianum Pontanum II. de Magnanim.

30 *Nec enim venisse fatetur Jure ducis*] De genere loquendi vide I. 320. Philostratus in Heroicis p. 679. paria fere loquentem facit Agamemnonem: ἐγὼ δὲ καὶ πάσης τῆς ἀρχῆς παραχωρεῖν ἔτοιμος, εἰ βελτίων ἐμοῦ. Habes exemplum geminum Marci Antonini, illiusque epistolam apud Vulcatium Gallicanum in Avidio Cassio, p. 307.

33 *Nil refert, quis, ubi, quando*] Ἀσύνδετα talia alibi congerit, ut II. 492. ita I. 145. 'Est tempus quando, locus est

ubi.' Græci ἔστιν ὅτε, ἔστιν ὡς. Clemens Alex. II. Strom. p. 531. καὶ ὅτε ἄν τις μάλιστα, καὶ ὁπόσον, καὶ ὁπότε, καὶ ὅπως. Seneca. De Benef. II. 16. 'Refert quid, eni, quando, quare, ubi, et cetera, sine quibus facti ratio non constabit.' Ad quæ sine dubio respexit.

34 *Durabunt actus, et transiet auctor*] Tibul. I. 4. 'Ah si tardus eris, errabis, transiet ætas.' Ad quæ magnus Scaliger, 'ἀρχαϊκῶς pro transibit. Tertullianus adversus Judæos, Ex te enim exiet dux, qui pascet populum meum Israël.'

40 *Rapto Palamedes Marte superbus*] Vide v. 358.

43 *Et medius decrescit ager*] Vide II. 131.

Haud minor insurgens heros Jove patre superbus
 Junonem Argolicam congressaque signa Deorum 50
 Spernit atrox : quacumque vagos raptatur in hostes,
 Millia multa manu proturbat, millia multa
 Axe superjecto, fulmen sævire paternum
 Credas, et tonitrus curru stridente minores.

Occidit infelix Gobius, nec lætior illo 55
 Triptolemus, suetusque feras incessere telis
 Mœnalius Cormas, quartus tot funera Perses
 Ultus obit : lævos misso Sarpedonis armos
 Transierat jaculo : sed vix tamen ille coactus
 Tandem vertit iter, vultuque in terga rejecto, 60
 Ad cunctos hæret gressus, semperque redire
 Ardet, non posse indignans, pulsatque vetantes.
 At jam caligat acies, sparsoque cruore
 Deficiunt quamvis victuro vulnere vires.

Interea Mœsas properat laturus aristas 65
 Demophoon, Garamas, et te, Thesida, volentem
 Tertia cura vocat. Danaas hebetaverat iras
 Belligeræ messis vini que audacis egestas,
 Et vires depasta fames : pax arma soporat,
 Inque annum jurata fides : utrique cohorti 70

//////////

60 *Reflexo* Dresem. Vide not.

NOTÆ

52 *Millia multa*] Vide v. 381.

55 *Nec lætior illo Triptolemus*] Dares Tlepolemum vocat Rhodium, et Diodorus Siculus iv. 241. qui vult Herculis filium fuisse, ad Trojam profectum, inibique occisum, p. 330.

60 *Vultuque in terga rejecto*] Non credo adeo proterve temporis legem migrasse Nostrum, quamvis Papinius dixerit, 'proclamatque adici cervicibus Atlas,' 'rejjicitque canes in vulnus hiantes.' Lego igitur 'in terga relato,' vel 'reflexo,' quod et Nostro usurpatum, et aliis. Supra 13. 'Avertit collo venientia terga reflexo.' Manil. 1.

'cervice reflexa.' Virgil. Æn. x. 'galeam læva tenet, atque reflexa Cervice orantis capulo tenuis abdidit enses.'

66 *Demophoon, Garamas, et te, Thesida, volentem Tertia cura vocat*] Dares ad *σιτοπομπειαν* profectos vult Agamemnonem, Demophoonta, et Acamantem. Tryphiodorus etiam Acamantem Thesiden nominat.

67 *Danaas hebetaverat iras*] Plinius Panegyrico : 'gladios incuria hebetari retundique gaudebant.' Claudianus 11. in Eutrop. 'ipsos ignavia fluxit in enses.'

Utraque castra patent, fas civi Graia videre
Carbasa, fas hosti Phrygios lustrare penates.

Dum sic alternos aditus, alterna pererrant
Mœnia, natarum sacra comitante caterva
Hectoreos Manes Thymbrææ in limine portæ 75
Placat uterque parens: cinis annuus, umbra laborans
Solantes epulas lamentaque festa reposcit,
Et tumuli lugubre decus. Stant crine soluto
Iliades, hæc quæsta virum, natum altera, fratrem
Multæ, nunc pariter lugent, nunc singula plangunt. 80
Cumque aliis in pallorem candore sepulto
Febricitent vultus, sola ore Polyxena floret
Sospite, et in faciem nil audent nubila mentis.
Hanc videt, hanc optat, et acuto Cypridis arcu
Saucius Æacides subitos suspirat amores. 85
Utque usu majore Venus producta tenellos
Spondæo stabilit animos pede, sic nova voti
Causa pares stimulos, similesque immobilis ignes
Haurit, et in thalamos periturum emollit Achillem.
Ergo nec armorum meminit, nec prælia curat, 90
Jamque redire velit, patriosque reducere cœtus,
Et totam turbare aciem, si regia detur
Virgo sibi, consorsque tori, pretiumque recessus.

NOTÆ

75 *Hectoreos Manes Thymbrææ in limine portæ*] Papin. 'Trojanaque Thymbra tacebit.' Diety's lucum nominat Thymbræum. Quod addit, 'cinis annuus,' de parentalibus et libationibus intelligit, ut infra: 'Anna Memnonio pactæ solennia busto:' de quibus ex Heraldò Kirchmannus lib. iv. 2. vide etiam Heinsium de his agentem ad Silium XIII. 471. Loënsium Miscell. iv. 19.

82 *Febricitent vultus*] Ut Plautus, 'ægotant artes.' Lucretius: 'ægotat fama.' Vide Taubmannum, qui ex Victorio notat talia ad Bacchides et Triumnum Plauti, Giphanium in

Indice Lucret. Secundam vero in *febricitant* Catullus et Martialis producunt.

85 *Saucius Æacides subitos suspirat amores*] Aristænetus Epist. 24. τὰ καὶ τὸ ἐπαφρόδιτον. Et Græcus poëta, ut Epiphanius allegat in Nicolaitarum hæresi, p. 30. τὸ κάλλος προόνικον.

86 *Tenellos Spondæo stabilit animos pede*] 'Figit animum,' ait Dares. Respexit ad Horatium, qui Spondæos 'stabiles' vocat: ita Persius, 'Heroos sensus;' et Papin. 'Heroos gressu truncare tenores.' Propert. 'Heroas manus.'

Instruit his Phryga Sergestum, cui proxima in omne
 Arcanum regale fides, pacemque futuram 95
 Asserit, et totum cogendum in fœdera Martem,
 Si réduces sua Myrmidones prærepta sequantur.

Audierat Priamus, remeat Sergestus Achilli.

Pacta placent, sed bella nocent, facillique repulsa
 Crescit amor. Lex hæc : virgo, si publica cessent 100
 Arma, viro patrias nuptum tradetur in oras.

Haud mora, communes reditus monet, et grave frustra
 Discrimen passos queritur, nec judicat æquum,
 Unius in thalamum et muliebria prælia tantos
 Conjurasse duces ; Spartanaque damna medendo 105
 Et populum et reges longis consumere bellis.

Grata quies vulgo, Martisque remissius ardens
 Dignatur consulta furor : sibi crastina quisque
 Vela parat, sed mox accepto tempore, partæ
 Maurant cum messe rates, quas donat Achivis 110

Telephus, infensusque tamen, quod signa sequantur
 Altera, ductoresque novos, Agamemnone pulso.
 Vix dum contigerant portus, mutata tumultu
 Agmina crudescunt alio, gladiosque reposcunt.

Torserat astrivagum pacta in vestigia Phœbum 115

97 *Præcepta* Dresem.

NOTÆ

94 *Instruit his Phryga Sergestum*] Dares, 'Phrygium servum.'

99 *Facillique repulsa Crescit amor*] *Ματαιοτεχνίαν* Ovidii imitatur. Philo 1. de vita Mosis, ὁ γὰρ ἀκκισμὸς ὑποκνί-
 ζων τὰς ὁρμὰς ἐπεγερεῖ μᾶλλον, καὶ τοὺς
 ἔρωτας ἀναφλέξει, p. 501. et libro de spe-
 cial. legibus : ἀποτυγχανόμενος ἔρωτος οὐ
 μετρίως ἐπιτείνεται, p. 605. Vide in hoc
 argumento suavissimam Heinsii doc-
 tissimi Elegiam, III. 10.

115 *Torserat astrivagum pacta in ves-
 tigia Phœbum*] Sic alibi : 'Sidereum
 pepigere diem.' 'Fatorum promissa
 dies.' ἐκ προθεσμίας scilicet, ut Mani-

lius de sole ; 'referens operum vadi-
 monia terris,' 1. Papin. v. 'in terga
 revolvitur annus,' II. Achill. 'donec
 sol annus omnes Conficeret metas.'
 Ovid. Met. III. 'Et sol ex æquo meta
 distabat utraque.' Lucret. 'metas
 solstitiales,' v. et 'flexus brumales,' in
 Astronomico veteri : 'metam sol emi-
 nus exit,' Catalect. 241. Vide infra
 663. Noster 'bissenos labores' vo-
 cat, alio sensu, quam Virgil. 'Lunæ
 solisque labores :' et Papin. 'labo-
 ranti succurrere Lunæ.' Ita Naso de
 ἐγκυούση : 'Et quos sustinui bis men-
 sum quinque labores.'

Delph. et Var. Clus.

Dict. Cret. &c.

2 L

Annua mobilitas bisseuos passa labores,
 Et jam mixtæ acies : solus non prodit in arma
 Æacides, solus non militat, objice belli
 Vota hæere dolens : alios in prælia cogit
 Naupliades, faustumque suis comitantibus omen, 120
 Impete Deiphobum primo petit, utraque jacto
 Tempora transadigit jaculo, finusque secundum
 Dat Phrygio lugere duci. Rotat obvia tela
 Sarpedon, quantaque cruor virtute relictus
 Sufficit in vulnus, vires expendit in ictus, 125
 Prodigus instandi, nec juncta potentia fati
 Prorsus abest, clypeum transit, lævumque cruentat
 Obliquo mucrone latus : felicior ensis
 Naupliadæ, casuque manum meliore secutus
 Iratis flendum Superis Sarpedona fundit. 130
 His hilaris, multoque aliis jactantior, ecce,
 Ecce, iterat, quantos dextra victrice negantes
 Ense palam sterno ! quid plus testabitur ausum
 Phlegra Jovem ? Libycus Alciden ? Thesea Minos ?
 Talis erat Danaum princeps : vix ista, nec ista 135
 Fas plenis jactasse sonis, venit ecce sagitta

132 *Gigantes* Dresem. Vide not.

NOTÆ

118 *Objice belli*] Πολέμου ἐμποδών. iv. ' seque objice morbi Tentum.'

120 *Faustumque suis comitantibus omen*] Papin. II. Theb. ' infaustum nubentibus omen.'

132 *Quantos dextra victrice negantes*] Quid hic ' negantes ?' legendum *gigantes*. Supra enim de Sarpedone 45. ' qualis vexilla gigantum Centimanus Briareus.' Virg. Æn. I. ' ubi ingens Sarpedon,' et IX. ' Sarpedonis alti ;' quod de nobilitate exponit Servius. Homer. II. Π. Probant etiam sequentia : ' Phlegra Jovem ? Libycus Alciden ? Thesea Minos ?' Sidorius VIII. ' tot tantique petunt si-

mul gigantes.' Gigantes enim dicuntur διὰ ὑπερβολὴν σωμάτων εἶτε μεγέθεσι καὶ βώμασι, ut ait Philo De Gigantibus. Vide etiam doctissimum Hæschelium ad Syraciden, p. 377. Quod vero ante dixit, ' Iratis flendum Superis Sarpedona mittit,' illis respicit ad Homerum, apud quem II. Π. Jupiter Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε Παιδα φίλον τιμών, &c. De quibus Clemens Alexand. in Protreptico p. 28.

135 *Vix ista, nec ista*] Elegans ἐπαυρόθωσις. Καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαίρησμαι. D. Paulus ad Philip. I. 18. ad Galatas, III. 4. τοσαῦτα ἐπάθετε

In jugulum stridens : Paris hanc excussit in auras
Assyriis melior, æquaturusque Gclonos.

Dux ruit, et tenues jactatrix gloria fructus
Cum luctu lucrata perit : cunctique jacentem 140

Mixtis confodiunt hastis : at rege peremto
Non se turba regit : cæso duce tota sequentum
Debilis ægrescit virtus, arma ipsa videntur
Posse minus. Sic si ruptis moderator habenis
Deciderit, turbantur equi, leviora stupentes 145

Imperia, et subita jam libertate potiti,
Ceu timeant, incerta vago vestigia cursu
Præcipitant : lege hac fugiunt, hoc ordine fusi
Grajugenæ : jam castra procul, jam littora longe,
Seque terunt vicibus, et qui prior, esse supremus 150

Atque hosti propior metuit : mox pectore nudo
Terga tegunt, armantque fugam ; sed nulla tueri
Tela queunt, classes nullæ, munimina nulla :
Incendunt, sternunt, perimunt, face carbasa, contis
Arces, ense viros : strages vulgatur, Achilles 155

NOTE

εἰκῆ, εἴγε καὶ εἰκῆ. Virg. iv. Æn. ' moriemur inultæ, Sed moriemur, ait.' Chrysostom. in Matth. Hom. xi. p. 103. ἀλλὰ μὴ φοβηθῆς, μάλλον δὲ φοβήθητι μὲν, μὴ ἀπογνῶς δέ.

139 *Tenues jactatrix gloria fructus Cum luctu lucrata perit*] Artabanus graviter apud Herodotum in Polymnia : ὄρᾱς ὡς τὰ ὑπερέχοντα ζῶα κεραυνοῖ ὁ θεὸς, οὐδὲ ἐὰ φαντάζεσθαι, et paulo post : φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. Chrysost. vere in Psalm. 127. p. 459. οὐδὲν οὕτω σφαλέρῳν, ὡς τὸ ἐν ἀνθρώποις κομᾶν, et Homilia iv. in Matt. p. 24. οὐκ οἶδας, ὅτι ἐὰν ἐπαινέσεις σαυτὸν, οὐκ ἔτι σε ὁ θεὸς ἐπαιώσειται, &c. Recte itaque Pontius Paulinus : ' Virtus mea non mihi virtus, Si caream virtute Dei.' Vide Crinitum xiiii. 12. De Palamede vide plura apud Philostratum iv. de vita

Apollonii, ubi nominatur ἀγαθὸς ἀνὴρ, δι' ὃν σοφία πάσα.

141 *Rege peremto Non se turba regit*] Est enim βᾶσις τοῦ λεῶ, et Sapient. 6. βασιλεὺς φρόνιμος εὐσταθία δῆμου. Seneca apposite lib. i. 4. de Clem. ' Ille est vinculum, per quod respublica cohæret: ille spiritus vitalis, quem hæc tot millia trahunt: nihil ipsa per se futura, nisi onus et præda, si mens illa imperii subtrahatur.' ' rege incolumi mens omnibus una, Amisso, rupere fidem.' Virg. iv. Georg. Vide doctiss. Gruterum in Discursu ad Tacitum i.

143 *Arma ipsa videntur Posse minus*] Eadem initio hujus libri. Papi- ninus : ' Tiphys mortuo non ferre videtur Remus aquas, ipsique minus jam ducere venti.'

Dissimulat: sed tot tædas, tot tela secundus
 Sustinet Æacides, et defensore laborat
 Jam fessus clypeo: tandem miseretur anhelum
 Altius attollens pontum Thetis, et venienti
 Occurrit Phœbo, radios mersura morantes. 160
 Postera vix umbras lux solverat, undique in iras
 Surgunt, armatoque acclivia tela cubili
 Corripiunt: pars in clypeos cervice recepta,
 Non madidum mucronis ebur, non cassidis umbram
 Solverat, ast ipsis audax sopor incidit armis. 165
 It tuba præceptrix Phrygiis, it tibia Graiis,
 Et litis litui testes: at prompta vocantes
 Anticipat virtus modulos, crudescit utrimque
 Pugna ferox: instant, cedunt, minitantur, et horrent.
 Alternansque vices fortuna ferensque triumphos 170
 Exiguasque fugas populis permutat utrisque.
 Urget eques pedites, ille inclinatur in ictum
 Arduus, hi tollunt humiles in vulnera dextras.
 Ibat Abas, cumque aurigam turbare Melampum
 Sublato mucrone parat, sensisse putares 175
 Cornipedes, suspensa truces in pectora surgunt,
 Implicitumque terunt pedibus, stratisque relinquunt.
 Lætior eventu, fesusque Melampus equorum
 Auxilio, per et arma virum, perque ora superbo
 Fervidus axe volat, calcandaque corpora quærens 180
 Non vacuam dignatur humum: tandem Anxuris hasta
 Dictæi ruit incurvus, propriisque fatiscit

174 *Jamque, vel dumque* Dresem.

NOTÆ

156 *Tot tela secundus sustinet Æacides*] Ajax Telamoniui, cui Æacus avus. Hinc in armorum judicio apud Ovid. 'Frater erat, fraterna peto:' et, 'Inseris Æacidis alienæ nomina gentis.'

167 *Et litis litui testes*] Festus: 'Lituus appellatus est, quod litis sit

testis.' Eadem verba. Quod prius ponit, 'madidum mucronis ebur,' explicatur iv.

174 *Ibat Abas, cumque*] Lego *dumque*.

175 *Sensisse putares Cornipedes*] Vide i. 178.

Interceptus equis, clamantemque ore supino
Parcite, nil miserans surdi rota præterit axis.

Anceps pugna ducum, palmæque incerta fluebant 185

Bella diu, donec medios prorumpit in hostes

Troilus, horrificisque comes victoria signis.

Qualis Pellæus, qualis Calydonius exul

Fulmineas habuere manus, prior ille, secutus

Alter : at hic superat utroque potentior ambos, 190

Utque omnes claudam titulos brevis, Hectore major.

Mirati cedunt Danai, graviore procella

Concorda pavent, secura prius : pluresque renasci

Hectoras attoniti censent, sic Troilus ardens

Fraternas renovat cædes : insignia dextræ 195

Victricis sensisse, dolor, spectasse, voluptas.

Eminus Alcestem, Nisæum, cominus Idam,

Hunc jaculis, hunc ense metit, tantoque sub hoste

Nulli turpe mori : pars tanquam occumbere certet,

Inflictis gaudet jaculis, et morte superbit. 200

Exierant Ithacus, Tydides, Nestor, Achillem

Flectere : is in tantis unus te, Troile, dignus :

Sed steriles rediere preces, stat linquere fixum

Bella duci, validaque ipsos ratione rogantes

Arguit : ac bellum pendit, quod causa pudori, 205

Congressus damnis, et commoda nulla triumphis.

Facta fides ducibus : hortantur foedus, at obstat

Cui thalami propior spirat dolor, obstat Erinnys,

Obstat Parca tenax, fatoque potentior omni,

Bella refert Danais scrutatus numina Calchas. 210

Haud mora, prosiliunt ductore Agamemnone læti

NOTÆ

198 *Tantoque sub hoste Nulli turpe mori*] Vide n. 40.

199 *Pars tanquam occumbere certet, Inflictis gaudet jaculis, et morte superbit*] Nimis poeticum hoc. Juvenal. salse de Rhombo : 'Ipse capi voluit,' IV. et Claud. de feris : 'Ipsæ ultro voluere capi.' Sed alia hominum, præsertim hic Græcorum, ratio. Pa-

pinus recte : 'mente novissimus exit Lucis amor.' De conflictus et fictus vocabulis vide Villiom. ad Titii locos controv. VI. p. 130.

203 *Sed steriles rediere preces*] Ita Mart. I. Juvenal. VII. 'steriles' vocant 'cathedras.'

207 *Obstat Cui thalami propior spirat dolor*] Menelaus.

- Œbalidæ: contra non segnus æquor anhelis
 Priamides transmittit equis, vectore superbus
 Magnanimo sulcos suspendit in aëre currus,
 Et raro defigit agros, ut tardior anguis 215
 Triptolemi, Veneris ales, panthera Lyæi.
 Pulvere crescit ager, putrique in nube sepultam
 Prætexit caligo diem, nec civibus hostes
 Internosse datum, donec revocante serenum 220
 Cuspide, sanguineos campus consedit in imbres.
 Straverat Alcidas Teucrum Leoconta, trabalem
 Eminus intorquens hastam, missamque secutus
 Extrahere ardebat, ut teli laude madentis
 Aut formidandus Phrygiis, aut gratus Achivis 225
 Iret ovans. At glandiflua præventus habena
 Occidit, et juncto solatur funere Teucrum.
 Transigit Eurypylum jaculabilis hasta Menalcæ,
 Occiduas ingressa comas, lævumque per orbem
 Exit, et excussum defert in cuspide lumen.
 Lernæa Lycidam transfigit arundine Glaucus, 230
 Qua cervix connexa humeris: jugulo illa patenti
 Insidians, galeæ clypeiue intervenit oras
 Herculeis imbuta vadis: duplicique fatigat
 Morte animam, furit hinc virus, cruor inde secutus
 Missile, et inciso tandem de stamine certant. 235
 Thersilochum Cromius, Xerses Creteona, Nisus
 Fundit Alym: jacet hic jaculo, jacet ille bipenni,
 Tertius intento districtus palpitat arcu.

221 *Leocanta* Ed. Mor.

NOTE

218 *Prætexit caligo diem*] Verbum commodum. Lucret. v. 'subtexunt nebula cœlum.' vi. 'Et quasi densendo subtexit cœrula nimbis.' Virg. iii. *Æn.* 'cœlum subtexere fumo.' Pappin. ii. *Theb.* 'Cœperat humenti Phœbum subtexere palla Nox,' viii. 'Stygio prætexam Hyperiona cœlo.'

231 *Qua cervix connexa humeris*]

Ovid. in fine *Fast.* 'Qua cervix humeros continuata tegit.' xii. *Metam.* 'Qua juncta est humero cervix,' inibi: 'qua collo pectora subsunt.'

233 *Herculeis imbuta vadis*] Veneno Lernæo, paulo ante: 'Lernæa Lycidam,' &c. Sic iii. 'tuque Herculea corruptior unda.'

Rethica Rhesus agit, Lybidam proturbat Aconteus :
 Stemonam sternit Ion, Thessandrum vulnerat Argus, 240
 Mactat Achonta Pholus, Pholon Ebalus, Ebalon Actor,
 Actora Thyodamas, et Thyodamanta Lycæus.

Eminet asperior dextra majore lacescens
 Troilus Argolicos, et quanquam Antenoris ensem,
 Æneæ jaculum, prædonis tela tremiscant, 245
 Hic tamen, hic vincit, et lautos obruit omnes,
 Omniaque in proprios lucratur facta triumphos.
 Miratur Bellona virum, stimulatque furentem
 Parcius et docilem gaudet vicisse magistrum :
 Ipse alias discit iras majoraque Mavors 250
 Prælia, et exemplum divus mortale secutus,
 Dum Scythicis instat, vivos reminiscitur actus.

Ibat fulmineo Phrygios mucrone fatigans
 Fervidus Umbrasides, hinc nudo Troilus ense
 Disputat, et mortem, menti qua cella secunda, 255
 Attonito concludit atrox : frustra ille laborat
 Solvere, cum nequeat fatale necesse refelli.

250 *Discis* Edd. Mor. et Spondan.—252 *Visos* Edd. Mor. et Spondan. *ausus* Ms. marg.

NOTE

241 *Mactat Achonta Pholus, &c.*] Versus rotunditate et ἀναλήψει insignes : ut Virg. ix. ‘Ortygium Cæneus, victorem Cænea Turus.’ Vide infra 496.

246 *Hic lautos obruit omnes*] Quid ‘lautos?’ *laudes* lego.

249 *Docilem gaudet vicisse magistrum*] Pullum illum Martis, ipso Marte pugnaciorem : juxta diverbium, Πολλοὶ μαθηταὶ κρείττους διδασκάλων.

254 *Nudo Troilus ense Disputat*] *Legerim dissipat* ; sed *disputat* voluit ; quod iv. ‘gena disputat hydriis.’ quem vide. ‘*Ἀνάλαγον* quid est in illo Homeri, II. Θ. ὄρου μάλινεται ἐν παλάμῃσιν.

255 *Et mortem, menti qua cella se-*

cunda] Qua menti est cella secunda, in occipite : vel de ventriculo, ut ἰητρῶν παῖδες aiunt, cerebri, intelligi potest. Ita dictum foret ‘cella mentis,’ ut Lucret. ‘caulas palati,’ ‘ætheris,’ ‘corporis,’ aliquoties dixit : ut ‘*arx mentis*’ ‘*templum mentis*,’ Papin. ‘*pectus montis*,’ ut Gratius, qua de re Eustathius Snarthus Analect. II. 8. Si vero de mento intelligis, simile erit illi Hom. II. E. Αἰχμὴ δ’ ἐξεχύθη παρὰ νεῖατον ἀνθερέωνα’ et Corinth. VIII. Πηλιάς εὐρυπέλοιο διήλυθεν ἀνθερέωνος. Virg. x. ‘*ferit eminus hasta Sub mentum graviter pressa.*’

257 *Cum nequeat fatale necesse refelli*] Phanocles apud Clem. Alex. vi. Strom. ‘*Ἀλλὰ τὸ μοιράων νῆμ’ ἄλυτον*

Mox premit Ascalaphum, ruit ille in terga, nec hastam
 Expectat, fallitque manum, sed fraxinus ictum
 Sicca redire negans reperit, figitque jugalem
 Implicitum domino: trahitur retinentibus ille
 Scansilibus, potoque perit in sanguine mersus.

260

NOTÆ

οὐδέποτε ἔστιν Ἐκφυγείν ὁπόσοι γῆν ἐπι-
 φερβόμεθα. Liv. 1. 'fati necessitas
 humanis consiliis rumpi non potest.'
 Phalaris Epist. 37. εἰμαρμένη οὐχ ὑπ'
 ἀνθρώπου νομοθετεῖται. Pindarus Pyth.
 Od. xii. τόγε μὶρσιμον οὐ πάρφυκτον.
 Theophylactus Epist. 2. ἀνόητον ὄντως
 τὸ ζῆτεῖν ἀδύνατα. 'Arduum fatalia
 devertere;' ait Aurel. Victor. Hinc
 θεοῦ βία Græcis, Virgilio 'ineluctabile
 fatum.' Homerus Μοῖραν δ' οὐτινά
 φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν. Vide
 plura et alia ab H. Stephano congesta
 Sched. v. 13.

261 *Trahitur retinentibus ille Scansilibus*] Satisne caute pro illo ævo,
 cum se saltu in eqnos tollerent? πρό-
 ληψις itaque poëtica advocanda, sed et
 illa præter morem et decorum. Clem.
 quidem Alexand. 1. p. 225. Strom.
 Persas ait currum et ὑποπόδιον inve-
 nisse; sed quia addit κλίνην, quid
 velit, liquet. Quod vero Noster 'scans-
 sile,' Budæus 'subjicem pedaneum,'
 Franciscus Philelplus 'stapedem,'
 Junius 'stabium,' vulgo 'staffam,'
 'staphiam' vocant. Cælius lib. xxi.
 31. 'subsellares' ex Avicenna, quod
 Magius reprehendit. Robertus Val-
 turinus de re militari, 'ferrum scans-
 sile.' Corn. Fronto p. 258. 'Pedale,'
 ait, 'sub pedibus præstat utilitatem:'
 quod Magius (nescio an recte) ad
 fasciolas crurales transfert. Vide
 eundem de scansilibus proluxe agen-
 tem II. 14. qui inscriptionem veterem
 affert, in qua est: 'casu desiliens
 pes hæsit stapiæ tractus interii.' Idem
 Hieronymo illorum mentionem fac-
 tam vult, et nominata 'bistapiam,'

ubi Marcellus Donatus legit 'bistap-
 triam,' in Comment. ad Suet. p. 597.
 Videsis quoque Torrentium ad Cali-
 gulam Suetonii p. 1430. Chrysostomi
 locus est in 16. caput Actorum Apos-
 tol. Homil. 34. p. 687. ubi eum de do-
 mandis equis dixisset in ἀποδόσει, ait;
 τῆς δὲ ψυχῆς ἄτακτα βαδιζοίσης οὐδεὶς
 ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ καὶ πηδᾶ καὶ λακτίζει
 καὶ σύρεται χαμὰ καθάπερ παιδίον, καὶ
 ἀσχημονεῖ μυρία, καὶ οὐδεὶς αὐτῆ ψαλίδας
 περιτίθῃσιν, οὐδὲ ποδόστροφα, οὐδὲ χα-
 λινοὺς, οὐδὲ ἐπικαθίζει τὸν ἔμπειρον ἐπι-
 βήτην, τὸν Χριστὸν λέγω. Pollux et
 Hesyehus ψαλίδας exponentes nihil
 habent, quod huic loco conveniat,
 nihil de ποδοστρόφοις, nisi quis ποδοσ-
 τράβας legat, quod tamen ipsa signi-
 ficatione alienum ab hoc loco. For-
 san recte de scansilibus intelligen-
 dum erit: quorum usus non adeo no-
 vitius, ut ex Hieronymi loco, et in-
 scriptione veteri, quam citat Magius,
 evincitur. Leo Imperator in Tacti-
 cis VI. p. 57. aperte εἰς δὲ τὰς σέλλας
 δύο σκάλας σιδηρᾶς nominat. In veteri
 inscriptione apud Camerarium, 21.
 'suppedaneum' nominatur. Alii ad
 Constantini Magni ætatem sellarum
 initia referunt, idque Zonara auctore:
 qua de re Piccartus ad IV. 13. Polit.
 Arist. Erant etiam in familia qua-
 drigaria Sellarii: qua de re Jul. Cæ-
 sar Bulengerus libro de Circo, 43.
 Casanbonus doctiss. ad VI. Athenæi,
 16. simile quid in climacidibus notat,
 quibus sublevarant suos: κλίμακα κατ-
 εσκευάζοντες ἐξ ἑαυτῶν. 'Enstathius,'
 inquit Casanbonus, 'cum Athenæi
 verba de climacidibus descripsisset,

Contentus cecidisse virum, premit agmina victor
 Cetera Priamides, et terna tricuspile clava
 Funera continuat : fossos gemit Astilus armos, 265
 Pectus Itys, vacuumque excussis ilibus alvum
 Antiphates : sed sæva licet, tamen inguine nunquam
 Inferius grassata manus, tumidusque superbit
 Poplitibus cæsis humilem infamare triumphum.
 Jam magis ardentem tenues consumere pugnas 270
 In populum tædet, vulgari tela cruore
 Immensus violare pudor, nec paupere fraudat
 Plebem anima, furit in jugulos regumque ducumque
 Acrior, et qua acies stipat gemmata cohortes,
 Irruit, Atridasque ambos, sed dispare telo, 275
 Sauciat, hunc jaculis, illum sude : tertius ense
 Vulnificum passus plangit Calydonis alumnus.
 Hos quoque fudisset, sic nunquam debilis ira,
 Sic præsens semper virtus : at turba profundo
 Interjecta gravem frustratur vulnere dextram. 280

NOTE

addit : sua quoque ætate, tale quid factitatum ab iis, qui dorsum incli- nantes, consensuris in equos erant pro stapedibus, quos vocant. Erat tamen jam ante Eustathii sæculum usus eorum adminiculorum notus, quibus hodie utimur : faciunt enim illorum mentionem antiquissimi Rab- binorum, ut et alibi docemus. Hæc ille. Poëta noster 'scansilia' nomi- navit οὐκ ἀστόχως, ut Lucret. v. 'In- silia,' in textoria re : ita Plinius, 'an- nus scansilis,' κλιμακτικός. Ammianus Marcellinus xvi. 'elatos vertice scan- silis suggestus,' de coma loquitur. Ut Latini 'nexilis,' 'structilis,' 'tincti- lis,' 'textilis,' 'tactilis,' 'insensilis,' 'sessilis,' 'deletilis,' 'adapertilis,' quæ apud Lucretium et Ovidium re- perias. Perottus ad Martialis 66. Epig. 'scansile, per quod ascendi po- test.'

264 *Terna tricuspile clava*] Ovid.

'positoque tricuspile telo.'

267 *Tamen inguine nunquam Inferius grassata manus*] Respexit ad illa, quæ Dietyt : 'Nec Patrocli tantum mors gemitum illum cunctis incusserat, sed præcipue recordatio vulnere per loca corporis pudibunda, quod exem- plum pessimum per mortales tunc pri- mum proditum est, nunquam antea Græcis solitum.' Ovidius id non ob- servat v. et xii. *Metam.* Neque Vir- gilius.

272 *Immensus violare pudor*] Sic in- fra : 'Immensæ pariter nemorumque virumque ruinæ.' 'Pars clypeis im- mensa sedet,' pro innumera : συνεχές ποσόν, ἀντὶ τοῦ διαρσιμένου. Ita Lu- cret. ii. 'Et quasi longinquo fluere omnia cernimus ævo,' pro diuturno. Terent. 'sexcenta tanta,' pro tot. 'Cu- rarum peperit millia quanta mihi!' Propert. Vide plura apud Ritter- shus, ad Guntherum iv. 373.

Ipsa etiam ceu nulla dies, sic rara tyrannis
 Atropos, inque animas inopes audacia major.
 Nutabant Danaï, jamque his spes nulla triumphī,
 Nulla fugæ : fati fraudes, commenta Deorum,
 Et falsum Calchanta dolent, reditusque susurrant, 285
 Si nulli post terga metus : mox Nestor, et ipse
 Peliden Agamemno rogant : negat ille, suosque
 Myrmidonas in bella tamen concedit agendos.

Hos ubi conspexit rapido prodire tumultu
 Troilus, huc tendamus, ait, quænam hæc nova pubes? 290
 Quis novus hic pulvis? an et hos huc destinat Argos
 Nunc primum, et totas properat consumere vires?
 At Superi melius; deerant quos perdere possem,
 Et Stygio mandare Jovi, gladiusque timebat
 Otia : faxo igitur post fulmina Dardana discant 295
 Utilius latuisse domi : sic fatus Hypartum
 Ductorem cunei, qua flammeus umbo coruscat,
 Robore fraxineo figit, teloque moranti
 Præcipitem perturbat equo : celer ille receptis
 Gressibus, abjectaque hasta, clypeoque relicto, 300
 Acrius instantem fugit hostem, in castra recedens
 Argolica : illic ante ipsum mactatus Achillem
 Concidit, et fuso tentoria sanguine signat.

Frendit atrox, quantumque ingens dabat ira, lacertum
 Erigit Æacides, ac toto robore nisus 305
 Jam responsuros parat ictus : venerat ante
 Lancea Priamidæ, lævosque invaserat armos
 Hostis : at innocuum fallit Tritonia telum.

281 *Ipsa etiam ceu nulla Deis*, Carolus Trognesianus. Vide not.

NOTÆ

281] *Ipsa etiam ceu nulla dies, sic rara tyrannis Atropos*] ‘Dies’ erat in libris. Carolus ‘Deis,’ Sensus foret : Atropos ut Deis nullam, ita regibus raram fuisse : alterum vero, nullo die minus in reges sævitum.

294 *Gladiusque timebat Otia*]. Ita

Pyrgopolynices ille Plantinus de machæra sua feriata. Claudianus : ‘ip-sos ignavia fluxit in enses.’ Guntherus : ‘ferrum sanguine pascunt.’ Homerus, *Odyss.* Π. et Τ. ἀὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἀνδρὶ σιδήρεος.

Sentit, et adversos incusat Palladis astus
 Troilus : at jaculo melior fortuna secundo : 310
 Lædit enim libatque humeros, et morte petita
 Invenit indignans vulnus sine funere cuspis.
 Tertia majorem cornus potura cruorem,
 Rapta manu : venit ecce abies, et stridula certos
 Molitur jactus : celsos præsaus in armos 315
 Erigitur sonipes : dubium, defendere tentet,
 An timeat, gaudetque tamen percussus herilem
 Anticipare necem : flexo tunc poplite fusum
 Invitus proculcat herum, fatumque ruentis
 Heu juvat : ille quidem nolit, sed dum gravis urget, 320
 Occupat Æacides, et jam surgentia ferro
 Colla metit : longeque licet decurrere jussa
 Cæsa viri cervix, truncus manet, ipsaque nondum
 Exarmata manus bellum factura movetur.
 Quos casus, quæ fata querar? quos, Troile, Divos? 325
 Troile, cujus opem gemit Ilios orba sepultam,
 Troile, cui meritæ spirant præconia famæ,
 Troile, quem solum dignatur laudibus Argos,
 Macte jaces! quique ante Phrygi spes publica vitæ,
 Vix unum obsessæ tutorem Memnona mortis 330
 Stratus habes : funus lacerum spoliare parabat
 Æacides, prohibet Memnon, miseræque parenti
 Pignoris egregii lugendos destinat artus :
 Ipse aliis lacrymas, sibi bella, aliisque tumultus
 Fœmineos, sibi tela movet, raptaque superbum 335
 Cuspide victorem vindex premit : inguina telo,
 Pectora libarat gladio ; respexit Achilles,
 Atque indignatus furialibus intonat orsis :
 Et te fata vocant : Stygia prior hospes in alno

NOTÆ

- 326 *Troile, cujus opem*] Διπλώσει aliquoties Arcada et Persephonen,
 ἀναφορικῇ quater repetit 'Troile.' XII.
 Ita Dionysius Afer vs. 794. et ter 'Πή- 329 *Spes publica vitæ*] Ita Claudia-
 bas, ut Homerus, Nireus. Idem Dio- nus : 'Publica morborum requies.'
 nysius quater Iliou, 815. Papinius Epigram. de Apono.

Expectat, Stygias pariter transnabitis undas. 340

Dixit, et Eoo jamdudum viscera regi

Fraxineo perfossa stylo : niger emicat alte
Sanguis, et exutos mulcet Styx frigida manes.

Fit fuga Persarum fuso duce : sævior instat
Myrmidonum princeps, sic mens acceptaque suadent 345

Vulnera : jam trepidos longum quæsisse tyrannos,

In vulgi jugulum violens furit, impetus iram
Mutat, et ultricem cogit plebescere dextram.

Ergo fugat pavidos, audentes fundit, inertes
Proculcat, redimitque brevi longa otia bello. 350

Viderat Iliacos fremere in certamine campos

Jupiter, et quanquam tardari pulvere visus,

Arma tamen cernit Vulcania, sævit in hostes

Sævire Æacidem, gaudet cum talia spectet
Nupturam pepulisse Thetin : pallore minori 355

Phlegræos montes, Phlegræaque bella timeret.

Ipsa virum strages numerat, natoque superbit

Immemor haud fati, mater : sic gloria vincit,
Caraque suspendit mirantem prælia fluctus.

Quippe videre juvat, et fas sperare triumphum, 360

Cum manus una fuget, fugiatque exercitus omnis.

Haud aliter, cum canet ager, cum messis adulta,

351 *Certamina* Edd. Mor. et Spondan.—358 *Pro haud habent heu* Edd. Mor. et Spondan.

NOTE

341 *Eoo jamjudum viscera regi Fraxineo perfossa stylo*] Philostratus *Iconum* I. p. 741. βέβληται δὲ κατὰ τὸ στέρνον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπὸ τῆς μελίας.

344 *Fit fuga Persarum*] Cointus II. illius socios Æthiopus, Philostratus ipsum Memnonem Æthiopen, ut et Athenæus xv. p. 672. et 680. quo Noster respexit : 'niger emicat alte Sanguis, et exutos mulcet Styx frigida manes,' propter adustum sanguinem. Papi-
nius XII. 'emicuit per mille foramina sanguis.' Virg. 'nigri Memnonis

arma,' I. Æn. 'Manes exutos corpore' vocat 'viduos' Silius: v. 'nulla quos morte, nec igne Exutos, servans portabo in Tartara luctus,' VI. 'exuta spe mœnia Romæ Pulsandi.'

348 *Ultricem cogit plebescere dextram*] Papius XII. 'Cetera plebeio desævit vulnere virtus.'

355 *Nupturam pepulisse Thetin*] Vide I. 336. II. 574.

361 *Manus una fuget, fugiatque exercitus omnis*] IV. 'Turba fugit, solusque fugat.'

Cedunt æstivo fugientia jugera vento.

Ultimus, effracti tardatus vulnere currus,
Cardine jam clauso socios poscebat Iolas 365

Ingressum, periere preces, en Pelias hasta
Transactum affigit foribus, portæque maritat.
Tandem, castra licet longe, paucique sequantur,
Urbs juxta, cedit vix exorante Minerva.

Crastina luctificos mœsto thermone jugales 370

Vix Aurora movet: nunquam tam prodiga roris,
Tam large satiavit agros, stupet ebria tellus
Hos imbres non passa prius, sic ubere fletu
Natum questa parens: huic adgemit axis uterque,
Lux pallens, laceræ nubes, et saucia cœli 375

Forma, nec Idalio spirat decor integer astro.
Tithonum superesse piget, poscensque sepulcrum
Odit victuram per sæcula longa cicadam.

370 *Temone Dresem.* Vide not. *Thernone* Edd. Basil. et Spondan.

NOTÆ

367 *Portæque maritat*] Γλυκὸν σχῆμα. Catull. 'At si forte eadem est ulmo conjuncta marito.' Claud. de Magne, 'ferrumque maritat Aura tenax.' Auctor pervigilii Veneris: 'nemus Comam resolvit de maritis imbribus.' Item: 'In sinum Maritus imber fluxit almæ conjugis.' Horat. 'lege marita.' Vide Scaliger. ad Catull. p. 94. Prudentius in Apotheosi: 'Intactam thalami virtus divina puellam Sincero afflatu per viscera casta maritat.' Ita Lucret. III. 'conjugium corporis atque animæ.'

370 *Crastina luctificos mœsto Thermone*] Legendum *temone*: quod et Carolus viderat: Papin. 'et jam temone supino Languet Hyperboreæ glacialis portitor ursæ.' Claud. de Consulatu Probrini et Olybrii; 'Blandius elato surgant temone jugales.' Ennius apud Festum, 'superat te-

mo stellas.' Vide Scaligeri conjectanea.

371 *Nunquam tam prodiga roris*] Propter lacrymas: vide II. 203. Alcmān apud Plutarch. Sympos. III. rorem, 'aëris et Lunæ filiam' nominat.

375 *Saucia cœli Forma*] Lucret. III. 'species diei.' Noster in re simili: 'In risum redeunte polo: 'læsi facies reditura sereni.' Sidon. VIII. Ep. 12. 'tam clemens est facies cœli.' Lucan. v. 'Læsum nube diem.' Cointus in ejusdem luctus descriptione: 'Ἡὼς δ' ἐστὲν ἀχρησέ καλυψαμένη νεφέεσσιν, &c. qui ex cruore Memnonis fluvium natum commiscitur, II. p. 218.

378 *Odit victuram per sæcula longa cicadam*] Qui, Auroræ beneficio, in cicadam mutatus erat, mortem, propter dolorem ex obitu filii, exoptat. Hunc Tithonum Priami germanum

Legerat in tumulos Nabathææ messis odores
Ambitiosa parens, natoque suprema parabat
Funera : mox volucrum famulantibus astitit alis
Exequias factura phalanx, avis unica Phœnix,
Et Progne non una venit, cavat ardea rostro
Marmoreum fossore solum, lusciniâ planat,

380

NOTÆ

Dio Chrysostomus nominat in Orat. de Troja nunquam eversa. Pindarus inde ἀνεψίδος ζαμενῆς Ἑλένοιο Μέμνων. Nem. Od. 3. Eadem Apollod. III. p. 181. Dictys IV. Memnonem cum Indorum et Æthiopum copiis ad Trojam venisse vult. Pausanias Æthiopem fuisse ex Græca colligit pictura: non tamen ex Æthiopia, sed Susis Persicis Trojam venisse, in Phocicis, p. 348. Diodorus Sicul. IV. p. 276. Tithonum usque ad Æthiopiam exercitu venisse, indeque cunabula fabulæ de Memnone ex Aurora. Philostratus ex sententia Apollonii ait, nunquam illum ad Trojam venisse, in Æthiopia regnasse, VI. de ortu Apoll. 3. eadem in Heroicis cap. De Antilocho, p. 672. Diodor. Sic. II. p. 109. a Tentamo Trojam missum (nisi error scripturæ,) Susis profectum: hoc et Pausanias dicebat, Thessalorum vero insidiis trucidatum. Callistratus in statuis eadem, quæ Philostratus. Reliquias illius a sorore Himera in patriam translatas vult Dictys VI. Ovidius illas in Memnonidas aves conversas, XIII. Adeo nempe in fingendi licentia, cujus impetus Zephyros excessit, ut Claudianus loquitur, falsum a seipso dissidet. De statua Memnonis cui ἡ ἡχὴ ἀντηχεῖ multi scripsere. Eusebius in Chronicis. Dionysius in περιηγήσει. Strabo XVII. Plin. XXXVI. Philostratus in vita Apoll. VI. 3. in Iconibus p. 741. Lucianus in Toxari. Juv. XV. Tacitus II. Annal. ad quem vide Lipsium, qui, nescio an recte, Philostrato illud figmentum, et illius

impuro Mago imputat. Pausanias etiam in Phocicis et Atticis videatur.

381 *Volucrum famulantibus astitit alis Exequias factura phalanx*] Plinium vide X. 25. Ovidium XIII. Æliannum V. 1. de animalibus, Coitum lib. II. 225.

382 *Avis unica Phœnix*] Ovidius Amorum II. Eleg. VI. 'Et vivax Phœnix unica semper avis.' Claud. II. de laudibus Stiliconis: 'Unicus extremo Phœnix procedit ab Euro.' Vide insigne hujus poemat. de Phœnice. Lactantium de eodem in Elegia. 'Hoc nemus, hos lucos avis incolit unica Phœnix, Unica sed vivit morte refecta sua.' Vide quæ de Phœnice Marcellus Donatus in Taciti lib. V. p. 164. et Pierii Hieroglyphica XX. Symposii ænigma elegans est: 'Vita mihi mors est, morior, si cœpero nasci: Sic solus manes ipsos mihi dico sepulcrum.'

384 *Lusciniâ planat*] Tempus secundæ syllabæ vitio productum clamabunt, qui lusciniam dictam putant cum Varrone (alii tamen *lusciolem* inibi legunt) quod luctuose canere existimetur, vel Horatii illud II. Serm. 3. legerint; 'Lusciniâ soliti impenso prandere cœmtas,' et Martialis illud: 'Lusciniâ tumulum si Thelesina dedit.' Sed errabunt illi, dum clamabunt: doctiores agnoscant ibi συλξισμὸν vel συναλπεσιν, Gifanius ad Lucret. p. 340. Lambinus ad Horat. Sat. I. 7. Heinsius, 'Lusciniæque gutta:' in Anacreontico. Andreas

Psittacus inscribit apices, philomela precatur,
Plangit olor, turtur tinnit, Junonius ales
Lustrales sparsurus aquas properabat : at omni
Dura Phrygi, revocat motas Saturnia pennas.
Forte Jovi referens Telchinum tela, redibat

385

NOTÆ

Schottus vir doctus versum illum ver-
tens, Ἀηδόνες λέσχησιν ἐγκαθήμεναι.
'Luscinia loco insidentes publico.'
Sic idem Horatius 'vindemiator' qua-
tuor syllabis, 1. Sat. 7. ut 'Nasidienus'
11. Sat. 8. quamvis Acron *Vindemator*
legat. Sic Catullus 'Formianns.' Ita
'Fluviorum rex Eridanus,' ut vult
maximus Scaliger ad Catull. p. 121.
Sic Lucilius: 'Maluisti dici.' 'Græce
ergo Prætor Athenis, Id quod maluis-
ti.' Ovid. xv. Met. 'Inde legit Capreas
promontoriumque Minervæ,' 111. de
Ponto El. 4. 'Æneidos vati grande
fuisset onus.' 'Fluctnat' Lucret. 111.
bisyllabum. Prudent. 11. contra Sym.
'cum pulchrum Poësis castraverit
Atyn.' Plura exempla sunt apud
Lambinum 1. Sat. 7. Horatii. *Planat*
καταλαίβει, διομαλίζει.

385 *Philomela precatur*] Distingnit
Philomelam a luscinia; fortasse re-
spicit ad illam Varronis et Gorgiæ
sententiam, qui Philomelam in hiru-
dinem, Prognem in lusciniam muta-
tam volunt, quod et Apollodorus lib.
111. p. 199. scribit. Vide Jacobum a
Cruce Sylloge 111. p. 664. Bernartium
ad Sylvas Papinii. Ante tamen dix-
erat, 'Et Progne non una venit.'
Cantum vero Philomelæ vide gra-
phice depictum a Plinio, x. 29. cujus
imitationem ἐμμέτρως Nathan Chy-
træus in auctario Maii, et Janus Ta-
gantius 3. parte Gallicorum poëta-
rum, non invitis Mysis secuti sunt.
Plinius lusciniam etiam candidam vi-
sam memorat: Lilius Gyraldus luscini-
am in ore Stesichori concinnisse;
Pausanias easdem ad Orphei tum-

lum suaviores cantus reliquis canere
refert.

386 *Plangit olor*] Quia siticem es-
se sui funeris, ab omnibus antiquis et
novitiis scriptoribus, præter Ælia-
num, Cæsarem Scaligerum et Bodi-
num, putatur; præficæ sive funeræ
næmiam illi cum turture assignant.
Vide Nazianz. Orat. 34. p. 554.

387 *Lustrales sparsurus aquas*] Ad
morem veterum, ut et inferius illud,
'jam plena soluto Urna viro.' Vir-
gilius huc facit vi. Æn. 'Ossaque
lecta cado texit Chorinæus aheno:
Idem ter socios pura circumtulit un-
da, Sparsos rore levi et ramo felicis
olivæ.' Vide plura apud Kirchman-
num in funebribus, 111. 9. Lustra-
bant vero sulfure, igne, aqua; de
quibus multi multa: cantu etiam, ut
vult Valerius Flaccus 111. 'Atque ita
lustrifico cantu vocat;' etiam ovis:
vide Marcellum Donatum ad Sueton.
Scaligerum ad Ætnam, p. 125. Etiam
Dii lustrabantur. Sic Pallas apud
Papin. in fine viii. cum vidisset Ty-
dea 'vivo scelerantem sanguine fau-
ces, Non prius astra subit, quam mys-
tica lampas, et insons Elisos multa
purgavit lumina lymphæ.' Elisos ne-
scio an fluvius, in quem Diogenes Cy-
nicens se mortuum abjici voluit, apud
Laërtium: sed ibi Ἐλισσός legitur;
Ilissus, cujus Papinius meminit. De
equis etiam certaturis aqua veteri
superstitione lustratis vide Rubenium
Electorum 11. 18.

389 *Forte Jovi referens Telchinum
tela*] De Telchenibus Strabo x. p. 325.
pluribus agit Junius in Adagiis. Ca-

- Rex avium, ac viso cunctatur funere, fulmen
 Deponens, aliasque faces incensaque thura
 Corripit, et sacris solatur odoribus aras.
 Jam flammæ sopita fames, jam plena soluto
 Urna viro, redeunt volucres, mulcentque parentem,
 Annuæ Memnonio pactæ solennia busto. 395
- Parte alia natis flendos instaurat honores
 Infelix Hecuba, heu quantos enixa dolores!
 Jam tumulos numerare licet, jam tertia plangit
 Funera: sic Niobe, geminis orbata pharetris,
 Quem peperit, populum flevit, nec parcior ira 400
 Junonis: gravis huic Saturnia, Delius illi.
- Aruerant lacrymæ, deploratusque sepulcri
 Jam tacitus, jam siccus honos: at solus in altis
 Maternus crescit curas dolor, excitat ægrum
 Anxietas animum, fraudesque in vota ministras 405
 Ultor habet gemitus: stabant radiantia Phœbo
 Tempa suburbano, nomenque auctura tegebat
 Lanugo Thymbræa Deum, circumque supraque

NOTE

merarius problem. 2. Decur. III. Diod. Sic. v. p. 327. Nazianzenus in Ep. 61. Gyraldus de Diis gentium Syntag. 1. Vide etiam Bonav. Vulcanium Annotat. in Callimachum, p. 216. Noster cum Papinio fabros fuisse vult, de quibus in fabulis, illos falcem Saturni exendisse. Papinius monile Harmonies illorum opus facit et Cyclopus, II. Noster Jovis fulmina ab illis fabrefacta vult. Aquilæ illa vectori committit cum Papinio: 'non fulminis ardens Vector adest.' Hinc 'armiger Jovis,' et 'minister fulminis.' Hor. IV. carm. et 'famula Jovis.' Juv. XIV. quia immunis ab ictu fulminis. Vide Plin. II. 55.

395 *Annuæ Memnonio pactæ solennia busto*] Describit Ovidius XIII. Metam. Alibi: 'Sic Memnonis umbræ Annua solenni cæde parentat avis.' Vide Moschum Eidyll. 3. Mart. X. Ep. 61.

'Manibus exiguis annua justa dato:' Græcis *ἔνομα καὶ νομιζόμενα ὀσίων τὰ σάματα ὅσιον εἶναι νόμιζε*. Isid. Pelus. IV. Ep. 157. vide supra 75. et Heraldum ad Martialem d. I.

402 *Aruerant lacrymæ*] Apollonii Rhetoris erat: *οὐδὲν δακρύου θάσσον ξηραίνεται*, quod etiam apud Cicero-nem, Curtium et Quintilianum reperies.

405 *Fraudesque in vota ministras Ultor habet gemitus*] Ovid. 'grande doloris ingenium.' Nazianzenus in funere parentis: *εὐρητικὸν τὸ πάσχειν*, p. 304. item Ep. 66. Fulgentius Placiades Mythol. I. p. 129. 'Doloris angustia, quæ semper inquit necessitatis solatium,' &c.

408 *Lanugo Thymbræa*] Dictys II. 'Incum' nominat: Noster per 'lanuginem' lauretum intelligit, ut sequentia explicant. Ita 'umbram' Poëtæ pro

Umbrabat dominas foliis ornantibus aras.
 Huc Hecuba, in facinus audax, invitat Achillem, 410
 Conjugii factura fidem: venit ille, sed arma,
 Sed comites nulli; solum sibi Nestore natum
 Jungit, vix gladio cingi memor: omnia linquit,
 Dum miser optatos properat visurus amores.
 Quin vetat insidias credi fraudesque timeri 415
 Ipse locus, templique fides: at matris adulter
 Dardanus imperio, post læsa cubilia sævum
 Nil reputans, pacemque Deum delubraque turbans,
 Occulit armatas post ipsa altaria turmas.
 Vix fallunt animi præ sagia, venerat heros 420
 Martius, inque ipso trepidus ter limine gressus
 Fixit, ter rediit; atque alternante pavore
 Erectæ sedere comæ; ter præscia fati
 Effigies lacrymata Dei, stupet ipse timorem,
 Ter timuisse negat: ruit ecce invisâ juvenus 425

NOTÆ

arbore: 'Multaque cantantes umbra tegebant aves.' 'Multas nemorum consumserat umbras,' Silius XIV. Papin. 'Nusquam umbræ veteres.' De loco convenit inter Nostrum et Philostratum in Heroicis p. 712. Laurus autem aris et templis erat proxima, quia inde coronas sacrificantes sumebant. Vide Paschal. IV. 14. De Coronis.

417 *Post læsa cubilia sævum nil reputans*] Qui enim semel verecundiæ limites, &c. nota ex Cicerone. Johannes Secundus in hanc sententiam: 'Et gravius peccant, ut non peccasse putentur.' Græcum in illos proverbium: γυμνῆ κεφαλῆ, quo utitur Chrysostomus p. 724. Orat. de Babylamartire. Vide similem γυμνήν apud eundem II. p. 37. De Sacerdotio, edit. Hæschelii.

418 *Pacemque Deum delubraque turbans*] Virg. III. Æn. 'exorat pacem

Delph. et Var. Clus.

Dict. Cret. &c.

2 M

Divum,' 'precibusque jubent exposcere pacem.' Sil. I. VI. 'Scire nemus, pacemque loci explorare libebat.' Symmach. I. 48. 'Valetudinem in solido locavit pax Deorum.' Vide Brissonium de formulis I. p. 81. II. p. 207. Lucret. et Plant. 'pacem ventorum,' eadem formula dixerunt.

420 *Vix fallunt animi præ sagia*] Papin. 'vatum non irrita currunt Omnia:' hoc est, Augurium mentis, Silius XIII. Vide Artemidorum initio Onirocrit. Ita in carmine de Virgilio, Catal. Scalig. 'O sopor indicium veri.' p. 137.

421 *Ter limine gressus Fixit, ter rediit*] Claud. II. de raptu: 'ter cardine verso Præsagæ cecinere fores, ter conscia fati,' &c. Propert. II. 'Ibat et expenso planta morata gradu.' Tibul. I. 'O quoties ingressus iter mihi tristia dixi, Offensus in porta signa dedisse pedem.'

Voce minax, dextraque ferox, mediumque coronat
 Armata statione virum : prior occupat acer
 Priamides : Ne flecte gradum : sponsæne petitæ
 Amplexus habiturus abis ? venit ecce, sed illam
 Ornata studiosa parens, jussisque moratur 430
 Mollibus, et trepidam primæ docet oscula noctis.

Dixerat et gladium vibrans, et vulnera præceps
 Prima petens: Nunc, nunc, addit, nunc si qua jacentum
 Gratia, si quis amor lapsis, hoc sanguine, cives,
 Expectant Phrygii suprema piacula manes. 435

Ille quid ? unde animi ? vel quo fuga ? turpe precari,
 Et veniæ spes nulla : tamen mox veste lacertum
 Multiplici munit, ac rapta cuspide, quantum
 Nuda potest virtus et vis obsessa, repugnat ;
 Et populum manus una metit ; nec segnior ira 440
 Antilochi premit, instat, agit, laudisque supremæ
 Ambitus, et præceps dat desperatio vires.

Sic quercus geminas certat pagana bipennis
 Centena truncare manu ; vix vulnere multo
 Exhaustæ tandem nutant, lapsasque sequuntur 445

NOTÆ

426 *Mediumque coronat Armata statione virum*] Sic infra etiam, 'Nocturna statione Phryges,' 555. Lucret. iv. 'et Luna videtur In statione.' Virg. Æn. 'Frangere nec tali pppim statione recuso.' Papin. lib. iv. Sylv. 'Præfecit stationibus viarum.' Idem de Argi oculis : 'non si mihi lumina mille, Quæ sacer alterna tantum statione tenebat.' Vide multis agentem Bernartium ad r. Statii.

442 *Præceps dat desperatio vires*] Seneca de Clem. i. 12. 'Acerrima virtus est, quam ultima necessitas extundit.' Flavius Vegetius iv. de Re milit. 25. 'Necessitas quædam virtutis est desperatio.' Curtius v. 4. 'Ignaviam quoque necessitas acuit ; et sæpe desperatio spei causa est.'

Nazianz. Ep. xxxii. p. 796. αἱ χρεῖαι ποιοῦσι πολεμιστάς. Florus ii. 3. 'Necessitate aucta virtus, causa fuit victoria.' Silius x. 'Atque animos jam sola dabat fiducia mortis.' Coiutus xii. Τρωσὶν γὰρ ἐνέπνευσεν μέγ' ἀνάγκη Θάρσος, ὅπερ πρὸς Ἄρηα καὶ οὐτιδανόν περ ἐγείρει. et quæ sequuntur. Guntherus x. 'Audaces mors certa facit, pellitque timorem Desperata salus : ad quæ alia congressit ἀθηρολογῶν Rittershusius ab illis diversa. Consimilia aliquatenus sunt, 'Audendo magnus tegitur timor.' Lucan. iv. 'Et quis non fortis virtute coacta ?' Ibid. 'Est ubi dat vires nimius timor.' Papin. 'Est ubi despectus nimius juvat.' Claud.

Immensæ pariter nemorumque virumque ruinæ.
 Haud secus heroës perstant, nec vincere pronum
 Teucris, mille licet mortes hinc inde fatigent,
 Nec jam vulneribus pateat locus: improba donec
 Ipsa virum virtus fractos consumserat enses. 450
 Mox Phryges incumbunt propius, prolapsaque nondum
 Congestis clypeis casura cadavera fisi,
 Quos nequeunt armis, armorum pondere vincunt.
 Vidit, et ultorem Phœbus curvaverat arcum,
 Tela dabat Pallas, vetuit Pater igne, sagittis 455
 Obvius intentis, et pacem fulmine sanxit.
 Gaudet Alexander, faveant ceu numina factis,
 Et placeat fraus illa Deis: avibusque ferisque,
 (Proh scelus!) extorres artus et funera nuda
 Projecisset atrox: melior ni justa moneret 460
 Frater, et infandas Helenus compesceret iras.
 Heu! quas lugendi facies, quos undique vultus
 Communis Danaum dolor induit! Inde querelæ,
 Hinc lacrymæ, cum bina ducum cervice redirent

NOTÆ

448 *Mille licet mortes hinc inde fatigent*] Papin. lib. ix. 'Mille modis leti miseros mors una fatigat.' Idem vi. 'Mille cavet lapsas circum cava tempora mortes.' Prosper Aquitanicus: 'Mille modis miseros mors rapit una homines.' Silius iv. 'Mille simul leti facies.'

449 *Nec jam vulneribus patrat locus*] Sic infra 777. 'an cunctos in vulnera computet artus.' Ovid. iii. Metam. 'Jam loca vulneribus desunt,' vi. 'Nec quicquam nisi vulnus erat,' xv. 'unumque erat omnia vulnus,' in Ibin: 'Unum qui toto corpore vulnus erat.' Illud Ovidii etiam est: 'Non habet in nobis jam nova plaga locum.' Lucanus imitatur Ovidium ii. 'æquataque vulnera membris,' ix. 'totum est pro vulnere corpus,' Papinius etiam v. 'totumque in vulnere corpus:' et Silius x. 'tum toto

corpore vulnus.'

453 *Quos nequeunt armis, armorum pondere vincunt*] Lucan. iv. 'Telorum nimbo peritura et pondere ferri.'

454 *Ultorem Phæbus curvaverat arcum*] Propter loci religionem profanatum. Philostratus Achillem ab Apolline et Paride interfectum scribit; Ovidius, a Paride; Coïntus, ab Apolline; Dio Chrysost. ab Hectore. Vide etiam Libanium in Vituperio Achillis p. 101.

456 *Pacem fulmine sanxit*] Apollodori in alia re similis fictio ii. Ζεὺς ἔησι μέσον αὐτῶν κεραυνόν. Hyginus fab. 31. 'Jupiter inter eos fulmen misit atque ita eos distraxit.'

459 *Funera nuda Projecisset atrox*] Projicere proprium hac in re, ἐκρίπτεισθαι. Vide Heraldii Animad. ad Iamblichum 10.

- Funera, mortaliq[ue] rogo duo numina belli 465
 Religio permissa daret: nec separe luctu
 Myrmidones Pyliaque dolent, certamine pulchro
 Fletur, et æquanti jamjam latet agmine Nestor.
 Sic si destituat Superum pater, orba querantur
 Sidera, et ignoto contendant funera fletu. 470
 Vincendi jam nulla fides: nec fata, nec ipsi
 Spem præstant Superi: perstant tamen ire, Deosque
 Consultare libet, redeantne, an prælia firment. .
 Sed redeant potius, nec enim fiducia bellis
 Æacide fuso: Calchas it, quærit, et audit, 475
 Audit Achillea vincendum prole Pelasgis.
 Pyrrhus erat, quem fata dabant, hunc Scyrius hospes
 Servat, fœminei quondam nutritor Achillis.
 Nec mora, decreto procerum Menelaus ituras
 Disponit classes: novique et dicere pronum, 480
 Quas remo lassavit aquas, quos legerit olim

NOTÆ

465 *Duo numina belli*] Ut Virg. 'duo fulmina belli,' quod a Lucretio sumpsit. Ita Hannibal Silio xv. 'fulmen Carthaginis.'

466 *Nec separe luctu*] Papin. iv. 'tu separe coetu.' Valer. Flacc. iii. 'separe urna.' Prudentius: 'segregate, congrege.' Æmilius Prob. in Eumen. 'separatis temporibus,' pro diversis, p. 183.

469 *Sic si destituat Superum pater*] Lucanus: 'quando pietasque fidesque Destituunt,' 105. Seneca cont. ii. 9. 'sine causa sæpe fluit, et sine ratione destituit.' Propert. 'his vita magistris Destituit querna pellere glande fanem.' Juvenalis aliter quam vulgo: 'Hic ubi nocturnæ Numa constituebat amica.' Sed et 'destituat' ad sidera referri potest, et hoc resumi, quod frequentius in lingua Latina.

473 *Redeantne, an prælia firment.*

Sed redeant potius] Elegans ἐπανάρθωσις. Tibull. iii. 'Sive sibi conjux, sive futura soror: Sed potius conjux.' Propert. ii. 'Sic igitur prima moriere ætate, Properti, Sed morere.' Ovid. xi. Metam. 'natura factus, an arte, Ambiguum, magis arte tamen.' Sic in carmine Virgilii in Catal. Scalliger. 'Præterea si vera fides, sed vera probatur.' Ita Oraculum Delphicum de Lycurgo: Δίξω ἢ ἐθεὶν μαντεύσομαι, ἢ ἐκαὶ ἄνδρα, Ἄλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι. Quod est apud Galenum in hortatoria ad artes p. 4. et Themistium Euphraden Orat. v. Chrysostomus in Psalmum 44. p. 771. πάλιν εἶπω, πάλιν λαλήσω, τί ὕφελος, μᾶλλον δὲ ὕφελος, &c. Vide insignem locum.

477 *Hunc Scyrius hospes Servat*] Lycomedes. Vide Papin. in Achilleide.

Portus, quæ freta, quas urbes, Calydonia virtus
 Dulichiis adjuta dolis: cum puppe propinqua
 Te, Delos, te, celsa Samos, te, Bacchica Naxus,
 Raderet: at residem rursus Bellona fatigat, 485
 Armato modulanda stylo: produxerat ardens
 Mygdonios in bella Paris, jamque agmine toto
 Maximus innumeris fratres æquare triumphis
 Destinat, augescunt animi, majorque videtur
 Ipse sibi: laxat arcus, et tela superbit 490
 Spargere morte alia, majoribus utitur armis:
 Nunc gladii pugiles, longo nunc fraxinus ictu
 Fulminat; hi propius audent, hic eminus urget.
 Hac non arte citat contum Scytha, gesa Sycamber,
 Pila Ligur, jaculum Medus, Persesque sarissas. 495
 Ense Thoanta, Lamum telo, sude Dorcea fundit,
 Ora Thoas plangit, Lamus inguina, pectora Dorceus,
 Hunc Pylos, hunc Pleuron, illum misere Celenæ.
 Parte furens alia cognatos impiger hostes
 Turbabat Telamone satus, septena coruscans 500
 Terga boum; hasta viro quercus jaculabilis uni,

NOTÆ

484 *Te, Delos, te, celsa Samos, te, Bacchica Naxus*] Ex Papin. II. Achil. 4. &c. De Samo illud Strabonis XIV. scitum ex Menandro: *μη̄ δ̄κνοῦσιν αὐτῇ̄ ἐφαρμόττειν τὴν λέγουσαν παροιμίαν, ὅτι φέρει καὶ ὀρνίθων γάλα*, p. 438. Delus proverbio locum dedit, 'Delius natator,' quod abstrusæ eruditionis et a nemine declaratum ait magnus Scaliger III. Poët. 84. si nempe ad primam originem spectes, nam Socrates illud ut antiquum usurpavit. Vide Diogen. Laërtium et Erasmus.

494 *Hac non arte citat contum Scytha, &c.*] Tela et arma variarum gentium habes apud Papin. Achilleid. II. 427. 'quo Pæones arma rotatu,' &c. Vide Nostrum etiam v. 312. Vide Alexand. VII. 22. Tiraquelum inibi; Marcel. Donatum in dilu-

cidat. Brodeum I. 19. De Gesis Casaub. ad Strab. III. p. 58.

496 *Ense Thoanta, Lamum telo, sude Dorcea fundit, Ora Thoas plangit, Lamus inguina, pectora Dorceus, Hunc Pylos, hunc Pleuron, illum misere Celenæ*] Rotunda et ἀναλήψει venusta sunt talia, in quibus multi ingenium exercuerunt, si non ostentant. Tale est illud Cytherii Sidonii jucundissimum, quod Ansonii versibus addi solet: 'Almo, Theon Thyrsis,' &c. Tale magni et literatissimi Imperatoris Hadriani: 'Ut belli sonuere tubæ,' &c. Tale et Papinii illud IX. 764. 'non firma Lamum, non infula (ita enim, non *insula* legendum) Lygdum,' et quæ sequuntur. Vide supra 240.

Unam passa manum, non ferrea scuta superbum
 Velavere latus, sive has bellare proterva
 Non tulit ira moras, seu lato pectoris orbe
 Se totum latuisse ratus: sic sævit inermis, 505
 Sic premit armatos: maturat fata cadentum
 Terror, et ignavis mors est vidisse furentem.
 Hunc Paris intuitus paulum hæret, an ense sequatur,
 Au jaculo: tandem Gortynia tela resumens,
 Hic quia certa manus, et nunquam surda volenti, 510
 Corython viduat arcu, pharetramque sagittis;
 Arcum læva premit, intendit dextera nervum,
 Utraque suspendit telum, insidensque sagittæ
 Ductor in angustum visus coit: ibat arundo
 Hinc pennis pectus tangens, hinc cuspidè lævam: 515
 Jamque emensa fugam, lateri insidiata sinistro,
 Ipsa morte madet; sed juncti frigora leti
 Ira ardens nescit, donec, fuso hoste, furentis
 Ultrix tempestas animi satiata quiescit.
 Sic dextros in vota Deos, alternaque fata 520

NOTÆ

504 *Seu lato pectoris orbe Se totum latuisse ratus*] Mugilis hæc est ineptia et struthiocameli, qui capite operto credit latere, quæ non ipse videt, ut Claudian. II. in Entropium loquitur. Vide Oppianum Halient. IV. p. 630.

510] *Certa manus, et nunquam surda volenti*] Sic ante, 'surdi rota præterit axis.' Homeri est metaphora II. Δ. Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάγκιδος ὀπίθανοῖο. Propert. 'Ipsius tibi sit surda sine arte lyra.' IV. Papin. XV. 'et surdos expedit arcus.' 'Surdum figurarum discrimen.' Plinius de statuis in alterius honorem transfiguratis. Silius X. 'votorum hand surda meorum Arma electa dicat.' XI. 'Flagrantem ut vidit juvenem surdumque timori.'

511 *Corython viduat arcu*] Papin. IX. 'cælestibus implet Corython telia.' Luctatius: 'Corythos theca arcus,

pharetra sagittarum, sagma scuti.' Papinius id neglexit, Noster observat.

517 *Ipsa morte madet*] Ajax ἀντόχειρ multis Græcis et Latinis proclamatus, quod pueri sciunt. Quidam tamen in diversam partem abeunt; bene gnari Græcos suis laudibus et scenæ multum dedisse: id abnnde Sophoclis interpres innuit in argumento Ajacis Iorarii: primum enim ex aliorum opinione a Paride sauciatum, multumque sanguinem stillantem ad naves contendisse ait: deinde into obrutum interiisse, cum ferro invulnerabilis esset. Addit etiam quod huc spectat, tantum in latere vulnerari potuisse, corpore reliquo Herculis leonina intecto: quod etiam apud Philostratum legitur p. 691. in Heroicis.

Felices habuere manus, felicior illa

Quæ cædis scelerumque faces, bellique tyrannum

Abstulit, et mœchos dedit ire in Tartara manes.

Vade, nocens, quo noxa trahit : te sexta meretur

Tænariæ spelunca domus, si quartus amores 525

Tractus habet, quintusque viros : at adultera vitant

Funera, et incesto congressos Marte tyranos.

Te plaga sulphureas Titanum amplexa catenas

Demerso clausura sinu, nox ultima, et ima

Poscit humus : tibi Styx odium, Phlegethonque vapores,

Cocytus lacrymas, Acheron lamenta propinat. 531

Te portu procul ire Charon, et limine cogat

Cerberus : at tandem cum jam transmissus abibis,

Occurrant Erebi pestes, mors omnis in unum

Acceleret jurata caput : tibi Tantalus undas, 535

Ixion radios, saxum remeabile reddat

Sisyphus, ac Tityus volucres : hæc gaudia sumas,

Dum mare sorbet aquas, imbres dum nuntiat Iris.

Postquam Helenen trepidas exurens nuntius aures

Perculit, ingenti longum suspensa dolore 540

NOTÆ

524 *Vade, nocens, quo noxa trahit*] Cointus, Dio et Philostratus in Heroicis, item Apollodorus et Parthenius IV. p. 234. a Philoctete sauciatum volunt, eundemque mortuum, Cœnone medicinam, quam sola afferre poterat, negante : sed illam pœnitentia ductam animi dolore expirasse. Thucydidis Græcus interpres describit Philoctetem : *Διὰ τὸν Πάριδος θάνατον θήλειαν νόσον νοσήσαντα, καὶ μὴ φέροντα τὴν αἰσχύνην, &c.* I. p. 9. Id quoque advertendum, eundem, quem omnes cum Nostro conviciatum ennt, ex adverso ab Isocrate maxime laudari in encomio Helenes. Prosequitur autem illum ἀποπομπῇ ut Papin. XI. Eteoclem et Polynicem. 'Ite truces animæ,' ut Claudianus Ruffin. in fine libri.

Te sexta meretur Tænariæ spelunca domus] Aliter tractus infernales distinguit, quam aut Virgil. VI. aut Ovid. IV. Metamor. Silius etiam lib. XIII. decem regiones sive animarum stationes fugit, diversas tamen ab his : ita ut satis appareat, Poëtas finium regnandorum, præsertim in locis illis, rationes ignorasse. Totum vero hoc ad imitationem Claudiani compositum, quod facile unicus ille versus arguat : 'Dum mare sorbet aquas, imbres dum nuntiat Iris.' Claud. carmine in Ruffinum eodem modo concludit : 'Dum rotat astra polus, feriunt dum sidera venti.'

535 *Tibi Tantalus undas, &c.*] Vide IV. 201. ita Nazianz. posteriori in Julianum, pœnas has illi imprecatur, p. 132.

Vox pariter lacrymæque hærent, fugitivaque fallit
 Mens, subitam mentita necem : vix rore madenti
 Frigidus in sensum remeat dolor : ilicet ori
 Et laceris irata comis, circumspicit enses,
 Et causas jam mortis habet, taciteque volutat 545
 Cujus furetur gladium, quem tela precetur,
 Ipsa sua moritura manu : sensere furentem
 Iliades, nimiumque ausos lenire dolores
 Aggressæ vicibus : dux blandior ipse furenti,
 Quod spretis nunquam Phrygiis optasset Achivos. 550
 Finis erat lacrymis, pariterque exhausta latebat
 In noctem progressa dies: at fervidus ira
 Tydides, quamvis fractos, et in ipsa fugatos
 Mœnia, turbat Adis hostes, clausosque lacessit
 Nocturna statione Phryges : non tessera sortem 555
 Elicit excubiis, ultro violantibus instant
 Ignibus, et nullo pulsantur pectora vento.
 Vix emensa dies, redit armis impetus, urbem
 Invadunt, tormenta rotant, dat vinea vires,
 Et silices balista vomens, testudo viatrix 560
 Subdola, fossoremque aries suspensus in ictum.
 At Phryges instantes prohibent, nunc grandine saxi,
 Nunc ferri nimbo, nunc sparsæ fulmine massæ :
 Nulla tamen Paridis nudo fiducia marte
 Campestris iterare manus, seq̄ue urbe tuentur : 565

554 *Adit* vel *adhuc* Dresem. Vide not.—556 *Vigilantibus* Edd. Basil. Mor. et Spondan.—562 *Saxis* Ed. Mor.—564 *Paridis* Dresem.

NOTÆ

552 *In noctem progressa dies*] Vide III. 167. IV. 141.

551 *Mœnia, turbat Adis hostes*] Quis spurius ille Adis? Legendum *adhuc*, vel *adit*, quemadmodum alibi loquitur.

558 *Vix emensa dies*] Legendum *emersa*, nisi vult diem intercessisse, quod Dares scribit, Paridi humano.

559 *Dat vinea vires*] Quod Plauto frequens, ad suum omnia accommodat sæculum. Vide Vegetium de *πολιρκία* tali; Lipsium in proprio huic rei libro, Manutium in Quæsitis; Magium in Miscel. lib. I. 1. Talem oppugnationem Papinius I. describit, et Cointus in Paralip. simili apparatu Trojam oppugnat XI. p. 578.

Virgineas donec Priamo peltata bipennes
 Penthesilea movet, hæc integrat arma, cohortes
 Firmat, bellatrixque viris dat fœmina vires.
 Panduntur portæ, refugosque in castra Pelasgos
 Pellit agens, jugulis gladios, incendia velis 570
 Destinât: exentiens Tydides unus utrumque,
 Clarius in nullis expressit Tydea bellis.

Ecce Neoptolemus dena subit hospita pinu
 Ægæas permensus aquas: quis prælia fatis
 Fortunam miscere neget? dant fata Pelasgis 575
 Pyrrhum, dat Scythicas Phrygiis fortuna catervas.
 Prodierant in bella pares, stetit inde Pelasgum
 In cuneos collecta acies, hinc virgine mixta
 Troja frequens, utrimque Dei: sua quisque coruscat

573 *Hostia* Edd. Mor. et Spondan.

NOTÆ

566 *Peltata bipennes Penthesilea movet*] Amazonas, ait Justinus ex Trogo III. 'majore parte Europæ subacta, Asiæ quoque nonnullas partes occupavere.' Cæsar apud Suetonium 22. ait, illas 'magnam Asiæ partem tenuisse,' quod Casaubonus de Asia minore intelligit. 'Libyam etiam tenuisse,' Diodorus et Dionysius Halicarn. auctores sunt; quæ inde Libycæ, ut illæ Ponticæ dictæ. Priamo antea bellum intulerunt, ut ex Homero illiusque interprete Jos. Scaliger ad Eusebium p. 49. colligit; inde suppetias tulerunt. Atheniensibus etiam, si non toti Græciæ infesti, quod ex Panegyrico Isocratis apparet, et Lysias Oratione funeb. Senecæ etiam Hippolyto p. 117. item Stephano De urbibus in 'Ἀμαζόνιον et Ἀμαζόνες. Imo Athenæ ab ipsis occupatæ, Arcopagus in honorem Martis, auctoris nempe generis, quod Lycophron vult, et Valerius Flaccus, conditus ab illis viragibus: id vero Æschyli versi-

bus colligitur I. 30. a nobis citatis. Eadem Ephesum, Smyrnam, Cnema, pluresque civitates condidere. Vide Strabonem I. p. 348, &c. XII. p. 380. qui tamen negat illas Priamo auxilium tulisse: quod et Philostratus facit in Heroic. p. 725. et Palæphatus. Causam quare Penthesilea accesserit, Cointus Smyrnæus affert, quia Hippolyten sororem inscia jaculo in venatione confecerat, quod expiare cædem cædibus voluerit, I. p. 130. Duodecim vero viragines illi adjungit principes, totidem Hyginus, sed aliis nominibus, fab. 173. Vide Curtium etiam de Amazon. VII. Apollodorum II. p. 96. Parthasium sylloge IV. p. 873. Manasses scribit, Priamum Davidis auxilia frustra exambiisse.

568 *Bellatrixque viris dat fœmina vires*] Hinc Cointus vel Quintus Smyrnæus παραλειπόμενα sua orditur.

573 *Ecce Neoptolemus*] Manasses Καίνοπολέμοιο ex etymo vocat.

Numina, Palladiæ pacem mentitur olivæ	580
Cecropidum clypeus; gentili Marte minatur	
Bistonidum cassis: Mars undique, et undique Juno	
Plurima, fraxineo nunc verberat aëra peplo,	
Nunc sedet in parmis, capitum nunc surgit in arces.	
At Phryx Idæa Cybele, Idaliaque superbit	585
Cypride, fulminei Tyrias pars alitis alas	
Incestat Ganymede suo: sic ire decorum	
Certantes, sic dulce viris configere Divos.	
Eminet horrificas rapiens post terga secures	
Virginei regina chori, non provida cultus	590
Cura trahit, non forma juvat, frons aspera, vestis	
Discolor, insertumque armis irascitur aurum.	

NOTÆ

583 *Fraxineo nunc verberat aëra peplo*] Vexillum fraxino astrictum ‘peplum’ vocat. De peplo Deorum vide Scaliger. in *Catal.* p. 40. et 292. Loënsen *Miscel.* viii. 23. Marcel. Donat. *Dilucid.* in Trebel. Pollionem p. 999. &c. Peplum apud Athenienses navis Panathenæicæ velum erat, ut Aristophanis Græcus interpretes explicat, in *Equit.* p. 322. quod ad vexillum proxime accedit. *Astronomico veteri*: ‘Sol eminus exit, Intorquetque peplum noctis:’ in *Catalect.* p. 241.

584 *Nunc sedet in parmis, capitum nunc surgit in arces*] Martis insigne, auctoris nempe generis, in scutis, et galeis ferebant. ‘Arcem capitis’ dixit, ut Lucret. ‘templa mentis;’ et Papin. *Sylv.* ii. ‘celsa tu mentis ab arce Despicias errantes.’ Manilius de homine: ‘stetit unus in arcem Erectus capitis.’ Philo libro de somniis, caput etiam ἀκρόπολιν vocat, p. 441. Apul. *Apol.* ‘verticem hominis velut arcem et regiam insedit.’ Theophylactus etiam *Ep.* 2. τὸ πύργον τῆς διαβολῆς nominat: et ἀκρόπολιν νοῦ Isidorus *Pelusiota* i. *Ep.* 479.

587 *Incestat Ganymede suo*] Quia catamitus fuit exoletusque Jovis, quem Martialis Iliacum vocat cinadum. Nomen catamiti vero deduxerunt, vel detorserunt Latini ex Ganymede: ut Cocles, Alimento, Melo, Polluces, ex Cyclope, Laomedonte, Nilo, Polydeuces. Vide Festum et Jos. Scaliger. ad Varronem in *conjectan.* p. 175. De Ganymede vide Baptistam Pium *Sylloge* iii. 98. Jos. Scaligerum ad Eusebium p. 40. Fulgentium in *Ganymede.*

588 *Sic dulce viris configere Divos*] Ac si in militiam descendant adjutum bellatores, etiam picti vel intexti. Ita Papin. de *σημασίῳ* et tutela Dei in nave: ‘solaque Deus qui navigat alno Pervigil.’

589 *Horrificas rapiens post terga secures*] Decore, nam securis Penthesileæ inventum. *Plin.* vii. 56.

592 *Insertumque armis irascitur aurum*] Κακόζηλον καὶ ὀγκώδες, ut alterum *iv.* ‘pallere videres Ora, genas, aurumque mori.’ Qua de re illud Papinii de maris malacia: ‘Imbelli recubant ubi littora somno.’

Si visum, si verba notes, si lumina pendas,
Nil leve, nil fractum, latet omni fœmina facto.

Obvius ultrices accendit in arma cohortes 595

Myrmidonasque suos curru prævectus anhelò
Pyrrhus, non ducibus miles, non ultor Atridis,
Sed sibi bella gerit, meritosque offensus in hostes

Arma patris nunc ultor habet, sed tanta recusant
Pondera crescentes humeri, majoraque cassis 600

Colla petit, breviorque manus vix colligit hastam.

Prima Mycenæum dextra flagrante Menetum
Penthesilea petit : dabat hic convicia cunctis,
Ore leo, sed corde lepus, frendensque stupebat,

599 Πιο nunc Ms. marg. patris.

NOTE

594 *Latet omni fœmina facto*] Vetus Poëta, cujus versus Casaub. ad Sueton. citat, de effæminatis κεκλασμένοις et virum quærentibus quod dixit, Οὐδὲ γυναικες ἔασιν, ἐπεὶ φύσιν ἔλλαχον ἀνδρῶν, id jure merito de Amazone isthic et sociis. Lysias scite Orat. funeb. πλέον ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν, ἢ ταῖς ἰδέαις ἐλλείπειν, p. 491. Velleins de Fulvia II. ‘nihil muliebri præter corpus gerens.’ M. Antonius Casanova, cujus Epigrammata acumen insigne habent, de eadem : ‘Penthesilea, tuæ si vera est fama cæteræ, Optarent tales sæcula nostra viros,’ quod ex illo Silii haustum, ‘quales optaret habere Olim Roma viros.’ De Hersilia, Carmente, Clælia, et Lucretia loquitur. Cæsaris etiam Scaligeri elegans est : ‘Audiat invisi caput exitiabile belli, Quæ petitur thalami nomine, quique petit. Proque viro, nec forte viro, cessante, puellam Cædere, proque mala pellice, mole virum.’ Ita enim interpungendum, vel ‘Marte virum’ forte legendum, quia tanti viri divina poemata

mendis et interpunctionibus pessime laborant.

601 *Breviorque manus vix colligit hastam*] Papii. II. Achill. 205. ‘breviorque manu consumitur hasta.’ I. 41. ‘Patria sese metitur in hasta.’

604 *Ore leo, sed corde lepus*] Talis Thrasyleon (ut Turpillii nomen usurpem) μυριάμοφορα λαρυγγίζων, qui κομποσφακελορρήμων Græcis, et κομπολάκυθος, a Synesio, Ep. 104. usque ad risum festive describitur, Ἄλλοις κολοῖς, αἰετὸς δ’ αὐτῷ πέλων, ut ait Babbrias, et a Plauto graphice fingitur et pingitur in Milite. Huc accedit Nonni proxime versus : Νόσφι μύθοιο λέοντες, ἐνὶ πολέμοισι λαγωί, ‘Extra bella leo, lepus in discrimine pugnae.’ Plato in Theage : νεβρὸς κατέναντι λέοντος, Aristophanes in Pace 1189. Ὅντες οἴκοι μὲν λέοντες, Ἐν μάχῃ δ’ ἀλώπεκες : ubi Græcus interpres addit, paræmiam illam in Lacedæmonios dictam, neque strenne neque feliciter in Asia rem gerentes : quæ verba in Ep. I. Lamia, Thesaurò Græcarum Epist. p. 375. invenies. Aliter vero

Cum pavidæ et nullis usæ Pelopeides armis,
Fœmineas audire tubas: at frigore nescit
Nativo geminum crudescere vulgus, et axem
Sarmaticum generare animis gentilibus iram.

605

Tunc sic increpitans, Pudeat, Mars inclyte, dixit :

En tua signa gerit, et nostra effœminat arma
Staminibus vix apta manus : nunc stabitis hercle,
Perjuræ turres, calathos et pensa puellæ
Plena rotant, sparguntque colos : hoc milite Troja,

610

NOTE

scribit, οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ Λάκωνες: quod recte in ἀλώπεκες mutat Florens Christianus. Ælianus id Lamiæ scortillo tribuit, quæ Lysandro insultabat, x111. 9. οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ γεγόνασιν ἀλώπεκες. Idem vult adagium apud Junium, ' Briareus, alias lepus,' sumtum ex Posidippo Comico; Ἐφάνη Βριάρεως, ἂν τύχη δ', ἐστὶν λαγῶς. Tertull. libro de Corona militis 1. ' In pace leones, in prælio cervi.' Heraclitus, Ep. 2. ad Hermodotum: ἐν ταῖς γλώτταις ἔχετε τὰ θπλα. Sidonius Apol. v. Ep. 7. ' In prætorii leones, in castris lepores.' Eo spectant Sophoclis illa in Philoctete 1337. Ἄλλ' οὖν τοσοῦτόν γ' ἴσθι τοὺς πρώτους στρατοῦ, τοὺς τῶν Ἀχαιῶν ψευδοκῆρυκας, κακοὺς ὄντας πρὸς αἰχμὴν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς. Antisthenes: ὁ πόλεμος οὐ λόγῳ κρίνεται, ἀλλὰ ἔργῳ. Orat. pro Ajace p. 181. Æmilii Probi, vel Corn. Nepotis, ut aliis visum est, non dissimile est illud, ' Fortius pro libertate loquebantur, quam pugnabant.' p. 71. in Thrasubulo. Ita Claudianus de Leone congrege Eutropii 11. ' Hinc nomen fertur meruisse Leonis, Acer in absentes, lingua jactator, abundans Corporis, exiguusque animi.' Demosthenes eo respexit, cum dixit, λαγωῦ βίον ζῆν. Cornificius hinc ignavos milites ' galeatos lepores ' vocat, qui ἄσκαφ φλαυρίζουσι, ut proverbium est

apud Diogenianum, ὧν ἂν ἀνδρία ἐστὶν ἄχρι τοῦ λέγειν, ut Sophoclis ait Interpres. Petronii miles talis, ' qui absentem votis interficit hostem.' Inde Noster 1. ' multumque minatur, Sed factura parum.' Item: ' Litigiis audax, et citra prælia fortis.' Nazianz. scite Σαλμωνεὺς ἐκ βύρσης βροντῶν. Orat. 11. in Julianum p. 115. Philo recte De somniis p. 888. ὁ μὲν τοῦ σπουδαίου βίος, ἐν ἔργοις, ἐν λόγοις δὲ ὁ τοῦ φαύλου θεωρεῖται.

606 *At frigore nescit Nativo geminum crudescere vulgus*] Versus Boream omnia vegetiora et magis mascula, quod Philo etiam monuit ex Aristotelis problematis, et Bodinus toties iteravit. Lucanus VIII. ' Omnis in Arctoïis populus quicumque pruinis Nascitur, indomitus bellis, et Martis amator. Quicquid ad Eoos tractus, mundique teporem Labitur, emollit gentes elementia cæli,' &c. Ita Ovidius VI. Metam. ἀντιολογεῖ: ' sed et hunc innata libido Exstimulat, prunumque genus regionibus illis In Venerem, flagrat vitio gentisque, suoque.' De regionum *ἐξαιρέτοις* vide Themistium Orat. VI. et ad illum talia tractantem Georg. Remum p. 217.

610 *Et nostra effœminat arma*] Claud. de Eutropio: ' titulumque effœminat anni.' Talis apud Virgilium Numanus, IX.

His fidit telis : at non patiemur Achivi :
 Et si turpe viris timidas calcare puellas, 615
 Ibo tamen contra. Sic ille, at virgo loquacem
 Tarda sequi sexum, velox ad prælia, solo
 Respondet jaculo : fatum miserabile ! lapsum
 Hasta solo figit : pendent vestigia, præceps
 Ire laborat equus, cuspis vetat, atque ita carptim 620
 Infelix diro lacerant certamine corpus.

Haud minus Adrastum Pyrrhus premit, ille Dcorum
 Proles, mortali vitam sed reddidit hosti.
 Mox alias utrimque manus, dextrasque minores
 Accedunt exempla ducum : quis singula pandat ? 625
 Si fluctus Siculos, Libycæ si messis aristas,
 Hyblæas si secter apes, tot vulnera, tantas
 Haud tamen expediam cædes : nunquam ante Machaon
 Pluribus, aut tantis eguit Podalirius herbis.

Jamque humiles populata manus concurrere binos 630
 Molitur fortuna duces, nec longa morati
 Arma parant : parentque alacres : audentibus olim
 Accessum nunc turba dabat : nunc largior usus
 Camporum, numerusque minor : prior improba Pyrrhum
 Penthesilea premit ; Mars hunc, hanc implet Enyo 635
 Ad sexum non tarda suum : Tritonia neutri,
 Neutri Juno favet, Pyrrhum nec vincere malint :
 In spatium jam crescit ager, porrectus uterque
 Contus, uterque ensis, admissos calce fatigant
 Cornipedes : primas perdit sed fraxinus iras, 640
 Pars clypeis immensa sedet, pars spargitur arvis :
 Partem dextra tenet, mox certior ense propinquo

NOTE

625 *Accedunt exempla ducum*] Fortasse 'accendunt : ' sed et prius probum.

628 *Nunquam ante Machaon*] De vulneratis ista loquuntur innumeris.

632 *Audentibus olim Accessum nunc turba dabat*] Jamdudum conferre manus audentibus, laudem facultas data,

638 *In spatium jam crescit ager*] Vide v. 231.

640 *Primas perdit sed fraxinus iras*] Papin. de simili re : ' et mutua perdunt Vulnera.'

641 *Pars clypeis immensa sedet*] Vide vi. 277.

Crudescit ferri rabies : prima erigit ictum
 Virgo, sed raptis obliquo vulnere cristis
 In clypeum descendit ebur, medioque retentum, 645
 Vix perfert umbone moras : dumque elicit ensem
 Altius impressum, lævam mucrone papillam
 Transadigit Pyrrhus : sic imperiosa virago
 Degladiata ruit : tanta est reverentia sexus,
 Sidonias in crura togas, sinuosaque texta 650
 Colligit, et multum fatis irata fatiscit.

Fit fuga Dardanidum, turbantur Amazones, æger

NOTE

645 *In clypeum descendit ebur*] Gladius. Vide v. 190.

647 *Lævam mucrone papillam Transadigit*] Recte: quod etiam Cointus facit i. p. 166. Dictæ enim Ἀμαζόνες ἡ μαζὸς, quasi μονόμαζοι, vel παρὰ τοῦ μὴ χρῆσθαι μαζοῖς, κρέασι δέ. Eustath. ad II. Γ. τοὺς γὰρ δεξιῶς μαζοὺς ἐξέλιβον, ἵνα μὴ κωλύωνται ἀκοντίζειν, τοὺς δὲ ἀριστεροῦς εἶλον, ἵνα τρέφοιεν, ait Apollodorus ii. 96. unde Titianus, Servio auctore, 'unimammas' vocavit.

648 *Animosa virago Degladiata ruit*] Καυῶς. 'Exarmata' poterat. Talis καινολογία annos Josephi nostri loquitur: formavit autem ut 'detitulo' ii. 349. ubi plura ad hanc formam: ut 'discaleatus,' 'excalceatus' apud Suetonium et Senecam Ep. 76. Carolus 'digladiata': sed pugnat id cum illis quæ antecedunt: est enim 'degladiata' gladio destituta, quem tam cito elicere non potuit.

649 *Tanta est reverentia sexus, Sidoneas in crura togas, sinuosaque texta Colligit*] Quod decore hic Penthesileæ tribuit, id Polyxenæ Euripides in Hecuba; et repetitur a Clem. Alex. Strom. ii. paullo aute finem. Imitatur Ovid. xiiii. Metam. et secundo Fast. in Lucretia. Cointus i. 620. eodem modo ad Penthesileam, ut Noster traduxit: Ἡ δ' ὄκα μὲν ἡ κοῦρη, καὶ ὀλέθρῳ, Ἐὐσταλέως ἐριποῦσα κατ'

οἴδεος, οὐδέ οἱ αἰδῶς Ἡσυχυεν δέμας ἤν, τάθη δ' ἐπὶ νηδύα μακρήν. Eadem de Cornelia Vestali scribit Plinius iv. Epist. 11. quæ duo exempla Magius ex professo ista agens et Plinium nominans omisit, ii. 1. Illud non alienum est, quod Clem. Alex. notat, ii. Pædagogii, tantum pudoris et honestatis in Æneæ conjuge repertum, ut ne tum quidem, cum Troja caperetur, se detexerit: sed et incendium fugiens cooperta manserit, c. 11. p. 188. Plura exempla illius σεμνότητος vide apud eundem iv. Strom. p. 380. Sed et viri εὐσχήμως πεσεῖν curabant, quod Suet. in Julio Cæsare, et Lucanus in Pompeio notant l. viii. Vide etiam Casaub. ad Suet. p. 121. Dictus auctor est iv. Penthesileam, omnium consensu, aut canibus dilaniandam, aut in fluvium projiciendam fuisse. Solum Achillem sepelire voluisse, a Diomede prohibitum. Ille igitur reliquorum suffragio in Scamandrum projicere jussit, quia naturæ sexusque conditionem superare esset ausa.

652 *Æger Ad sexum facilis rediit timor*] Sic Cicero de Verre: 'Redit ad se, atque ad mores suos.' Horatius Ep. ii. 2. 'Expulit helleboro morbum, bilemque meraco, Et redit ad sese.' Claudianus de iisdem Amaz. Epithal. Honorii: 'Peltaque pugnas

Ad sexum facilis rediit timor: undique terror

Palantumque metus, discors ignavia pugnat

Præceptura fugam: nulli succurrere lapsis

655

Fratribus, aut notos mens respexisse vocantes.

Pars jam nacta urbem, Danao pars præda sequenti

Linquitur: at pauci, cum certa pericula cernant,

In portus redeunt, et fata decora merentur.

Venerat extremi revoluto stamine pensi

660

Fatorum promissa dies, decimusque rotabat

Speratum Titana labor: præsagia mille,

Mille mali micuere minæ, metuenda cometæ

Sanguineis cecinere comis, ac Phæbus uterque

NOTÆ

desereret cohors Sexu recepto.' Item de iv. Cons. Honorii: 'In vultus rediere suos.' Ita Seneca: 'excalceantur (cothurnati scilicet) et ad staturam suam redeunt.' Ep. 76. Sic Virg. de Proteo: 'Victus in sese redit.' Papin. II. 'Mox redit in regem.' XII. 'bello cogendus et armis In mores hominemque Creon.' v. de fera mansuefacta, 'In mores negat ire suos.' Noster infra 865. 'In sese natura redit:' quod Varro facit 'reversionem.' Sic 'immigrare in ingenium suum,' Cicero. Guntherus: 'Ut quos Fortuna extulerat in se revocaret egestas.' Opponitur autem illi, quod dixit, 'ad sexum redire,' Juvenalis illud, 'Quæ fugis a sexu.' Ita Græci aiunt, εἰς ἑαυτοὺς ἐλθεῖν. Chrys. scite Orat. IV. de pœnitentia, p. 664. κἂν οὖν ἕτερον τῶν δικαίων ἡμᾶς καταλάβῃ ἀποβλέποντες εἰς τοὺς δικαίους τοὺς τὰ αὐτὰ παθόντας, καὶ ὑπομείναντας, ταχέως εἰς ἑαυτοὺς ἐλθεῖν δυνασόμεθα. Mimi illud ad auctoris nostri sententiam et verba facit: 'Ficta ad naturam quam cito redeant suam!' quod Nazianzenus totidem verbis Orat. XIX. p. 300. πᾶν ὁ προσποιητὸν οὐδὲ μόνιμον. et Philo De Abrahamo: φύσει

ἔργον μάχεσθαι, p. 295. Seneca recte III. De Benef. 'Neque enim ulli magis abjiciunt animos, quam qui improbe tollunt:' quod probant, quæ in auctore nostro sequuntur. Eadem Ciceronis sententia Off. II.

659 *In portus redeunt*] Legendum *portas*.

661 *Fatorum promissa dies*] Lucanus VIII. 'Auroræ promissa dies.' 'Venturi promissa fides,' Papin. in fine VI. Theb. Ita infra: 'Venturi jam clara fides.'

Decimusque rotabat Speratum Titana labor] Vide 115. 'Laborem' Solis cursum nominat, non delinquentem, vel 'defectum lumine,' ut Tibull. loquitur. Ita Papin. 'Nox quæ terrarum cælique amplexa labores.' I. Theb. Dracontius, 'Saltus Phæbi,' quos Lucret. 'flexus.' Græci χρόνου πόδα, quod Aristophanes μυκτηρίζει.

664 *Phæbus uterque*] Sol ortus et occasus, ut veteres loquebantur. Ovid. I. Metam. 'Littora voce replet sub utroque jacentia Phæbo.' Ita I. De Ponto 4. 'quem Solis ab ortu Solis ad occasus utraque terra tremit.' Petronius: 'Qua mare, qua terræ, qua sidus currit utrumque.' Quamvis

Nunc duplex, nunc nullus erat : non crebrior unquam 665
 Ira Jovis, non plura novis portenta figuris
 Visa prius, silicum lacrymis, sudore Deorum,
 Latrantum gemitu, partuque in monstra soluto,
 Venturi jam clara fides : accendit Achivos
 Thestorides, panditque Deos : illi undique muris 670
 Insultant, qua terra patet : pars nectere classes
 Destinatur, et cunctos urbis tentare recessus.

At Phrygii reditus Ledaëos pace pacisci,
 Et tandem longis hortantur fœdera bellis.
 Suadet idem Antenor; suadet facundior illo 675
 Polydamas; suadet leni mitissimus ore
 Dux Anchisiades : reges cecidisse queruntur
 Et raras superesse manus : nec sola gemiscit
 Ilios, aut Phrygii fines, at quicquid Hydaspem
 Gemmiferum, Scythicique interjaacet æquoris algas 680
 Belli damna dolet: nec par fortuna Pelasgis :
 Pugnat Achilleides, consultat Nestor, Ulysses
 Fallit, et Atridas ultrix exasperat ira.

Haud tulit Amphimachus, pacem negat, arma reposcit,
 Edicit laxare fores, Phrygibusque triumphum 685
 Destinatur, aut pulchro victuram funere famam :
 Ipse æquaturus fratres, verum Hectore major,
 Sic cedat puer, et pugiles vir surgat in annos.

688 Si Edd. Mor. et Spondan.

NOTE

de Luna et Sole aliquis intelligere possit. De Solis deliquio vide Scallig. ad III. Propert. p. 239.

666 *Plura novis portenta figuris*] Talium benigna seges apud Livium, in annorum auspiciis. Vide, si lubet, apud Lucanum I. Coitum XII. p. 622. Papin. VII. Theb. Virg. IV. Æn.

667 *Sudore Deorum*] Vide Silium I. et Heinsium p. 332. 'Et mœstum il-lacrymat templis ebur.' Virg. I.

Georg. 'Et simulaera Deum lacry-mas sudasse tepentes,' Tibull. ad quæ videsis Scallig. p. 158.

688 *Pugiles vir surgat in annos*] IV. 32. ἀκμῆν et τὸ νεανιεῦον intelligit, erat enim ἐφῆλιξ pistriculus puer, ut Cyprianns et Arnobius loqui gaudent, qui nondum ad freta ætatis, ut loquitur Lucretius, pervenerat. Eandem rem circumloquitur Papin. IV. Theb. 'Nec desunt animi, veniat modo for-

Quin Priamo licet in senium dejectior ætas,
 Algentesque negent onerari casside cani, 690
 In sene non marcet princeps, in principe vernat
 Miles, et imbelles audent certamina rugæ.

At ducis offendunt ausus, coguntque timere,
 Mobilitas suspecta Phrygum, bellum auctor agendum
 Jusserat Antenor, nunc suadet fœdera : Sparten 695
 Æneas populatum ierat, nunc reddere prædam
 Censet, et hostilem cupiat meruisse favorem.

Ergo dolis cessare dolos, et tollere fraudem
 Fraude parat, formatque artes hoc ordine ductor :
 Fingere sacra vovet, festæque ad fœdera mensæ 700
 Invitare duces, dumque una pocula tractant,
 Irruat Amphimachus, armatis acer inermes
 Occupet insidiis : sic tuti libera Martis
 Copia, et hærebit nullis victoria causis.

Interea questique diu, bellumque perosi, 705
 In fœdus coiere Phryges. Juratur in usum
 Perfidia perjura fides, Antenore dirum
 Parturiente nefas : hujus consulta secuti
 Ucalegon, atque Amphidamas, nec justior ipso

*****

694 *Nobilibus* Dresem. Vide not. *Mobilitas* ed. Basil. Spondan. et Mor.

NOTÆ

tior ætas.' 'Animus' nempe 'gladiatorius,' ut Terentius ait, aderat, et 'spiritus corpore majores,' ut ait Horatius, sed robur deerat.

689 *Dejectior ætas*] Vide III. 167. 'provector ætas,' 'progressi dies,' 'declinata ætas.' Fabius, 'propiorque abeuntibus annis.' Papin. IV. Theb. I. 'medio de limine vitæ In senium vergens.'

694 *Mobilitas suspecta Phrygum*] *Nobilitas* legendum : quod sequentia loquuntur.

698 *Ergo dolis cessare dolos, et tollere fraudem Fraude parat*] 'Circumretit enim fraus atque injuria quemque,

Delph. et Var. Clas.

Atque unde exorta est, ad eum plerumque revertit.' Lucret. v. Unde et ista : 'Fraus amat auctorem,' 'Fraus nocet auctori.' Vide Rittersh. ad Opp. p. 274.

700 *Fingere sacra vovet*] Aut Hypallage, fingit se vovere sacra : aut *monet*, vel *jubet* legendum.

703 *Occupet insidiis*] Verbum signatum et ἀναμίλληρον. Prop. IV. 'Nec mora, vocales occupat ense canes.'

706 *Juratur in usum Perfidia perjura fides*] Ovid. XIII. *ματαιοτεχνίας* : 'Ut sit in infida prodicione fides :' quæ Andocidæ est *πίστις ἀπιστοράτη* Orat. I. 9.

Dict. Cret. &c.

2 N

Polydamante Dolon, patriæque in damna ruentis 710
Impius, et tantis Æneas consonus ausis.

Nuntius Argolicis prodendas indicat arces
Polydamas, pacemque in pactum fraudis habendam
Juratis poscit, tacitumque in moenia furto
Poscit iter Dauais. Nestor timet, hæret Ulysses, 715
Furta negat Pyrrhus : illos incerta morantur
Pollicita, et falli metuunt : hic vincere certus,
Nocturnis refugit bellis foedasse triumphum.

Res turbat suspecta duces, Phrygioque retento
Traditur Inachio legati cura Sinoni. 720

Promissis addenda fides : petit ille penates
Iliacos, dubiosque Anchisa teste timores
Solvit, et acceptas jurante Antenore voces.

Ergo fidem ducibus testati numina pangunt
Inachidæ, lætique jubent, sua, seque, suosque, 725

In nullos nutare metus : dona insuper addunt,
Et firmant promissa datis : nec Pergama tantum,
Innumeras Asiæ spondent cum civibus urbes.
His hilaris Phryx certus abit, quodque hostis in urbem
Captet iter, quando veniat, quæ signa movendi 730
Militis, et cauto dispensat singula nutu.

Porta latens, tacitosque dolis furata meatus
Inscriptum Pegasi tollit caput : hac iter Argis,

//////////

729 *Quidque Edd. Mor. et Spondan.*

NOTÆ

713 *Pacemque in pactum fraudis habendam Juratis poscit]* ‘Natinantes’ illi, ut Cato loquitur, pacem et inco-lumitatem tanquam pretium proditi-onis poseunt.

716 *Furta negat Pyrrhus]* Aperto Marte, non dolis, vincere.

721 *Promissis addenda fides]* Jura-menti. In ora libri erat ‘audenda,’ quod non placet.

733 *Inscriptum Pegasi tollit caput]* Poterat aliter: ‘Pegaseum inscrip-

tum tollit caput.’ Hinc vero famosa illa historia de equo durateo, et ve-nusti epigrammatis conclusio: ‘Car-minis Iliaci libros consumsit asellus. Hoc fatum Trojæ est, aut equus, aut asinus:’ qua de re Polyænus. Qui-dam ἵππον illum δουράτειον, arietem, κριοδόκην scilicet, fuisse volunt: vide Vitruvium de Archit. x. 18. proluxe illam describentem. Plinium vii. 5. Quidam strategema Ulyssis.

Huc jussi venire duces. Sol merserat axem,
 Venturis hoc tempus erat: fax igne sereno 735
 Visa viris, hæc signa dabat: sic milite juncto
 Securi dubiique meant: Phryx indice flamma
 Pandit iter, laxatque fores. O dira nocentum
 Consilia, o cunctis incognita crimina fastis!
 Florebant Asiæ fines, florebat opimis 740
 Troja suis, et rege potens, et milite tuta;
 Nec Superos nec fata timens: victoria Graium
 Mentito Calchante brevi cessisset, at hostis
 Indigena, et, quo nil gravius, privata nocendi
 Copia Thestoriden vatem facit: invidet ipse, 745
 Ipse urbem civis aperit: non cardo susurra,
 Non clypei, non tela sonant, scit turba silere:
 Omnia clam, clarumque nihil: prior urbe potitus

NOTÆ

734 *Sol merserat axem*] Atqui 'non mergitur undis Axis inoccidius,' ut ait Lucan. viii. sed aliter vocabulum 'axis' hic usurpatur. Idem Lucan. iii. 'medio cum Phæbus in axe est.' v. 'Tum superum convexa tremunt atque arduus axis Insonnit, motaque poli compage laborant.' Juven. viii. 'Gallienus axis,' clima cæli. 'Imus in adversos axes.' Lucan. Vide Scali-ger. ad Propert. 261. ubi 'axis' etiam pro fastigio montis. Quod vero noctu Trojam ait captam, idem fere omnes: idem auctor parvæ Iliadis apud Clem. Alex. Strom. i. 236. Νῦξ μὲν ἦν μεσάτα, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελάνα: qui versus etiam apud Euseb. et Lycophronis Scholiasten. Vide etiam P. Merulam ad fragmenta Ennii i. 114.

738 *Laxatque fores*] Virg. in eadem re: 'laxat claustra Sinon.'

740 *Florebat opimis Troja*] Vide v. 261.

742 *Victoria Graium Mentito Cal-*

chante brevi cessisset] Eadem Petronius in sua ἀλώσει Trojæ: 'Vatis fides Calchantis atro dubia pende-
bat metu.'

744 *Privata nocendi Copia Thestoriden vatem facit*] Ἀσθενὲς γὰρ τὸ στασι-
άζον. Aristot. Polit. v. 5. Varro in fragmentis: 'distractione civium elanguescit bonum proprium civitatis, quo ægrotare incipit atque con-
senescere.' Unde Dinarchus Orat. contra Demosth. p. 99. graviter inculcat: τοὺς ἡγεμόνας αἰτίους πάντων γενέσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων τοῖς πολίταις. Quod bis repetit. Vide etiam Herodis insignem in hoc argumento Orationem περὶ πολιτείας, p. 175. &c. Sic Noster alibi: 'male publica curat, Qui sua pluris habet.' Hi sunt: 'qui pessimo publico,' ut idem Varro loquitur, 'intus canunt.' Sed Petronius recte, 'Peritura Troja perdidit primum Deos.' Quosque Dii punire volunt, auferre illis primum mentem solent.

Impatiens sævire dolis, et vincere furto,
 Exclamat Pyrrhus : Nunc obvia tela parate, 750
 Ite Phryges contra : quonam usque in somnia torpor ?
 Nil tuti superest, postes laxamus, et ecce
 Irruimus Danaï : si quos concurrere mecum
 Ira trahit, non egregium damnabitur umbris
 Martis opus, facient ignes spectacula vestri. 755
 Fatur, et incendit rapta face Pergama primus,
 Ipse sibi patuisse volens pars cetera ferro
 Certatim flammaque furit : populator oberrat
 Ignis, et in medios gladii venere sopores.
 Nox fera, nox vere, nox noxia, turbida, tristis, 760
 Insidiosa, ferox, tragicis ululanda cothurnis,
 Aut satira rodenda gravi, tu sola triumphas,
 Tantorum nisus steriles lucrata dierum !
 Si mihi Carpathias linguis æquare figuras
 Detur, et innumero crescant mihi pectora Phœbo, 765
 Non tamen expediam cædes, incendia, luctus,
 Quos Phrygiis nox una parit : pars ignibus enses,
 Pars gladiis vitant ignes, casuque gemendo
 Incurrit fatum, fati fuga sola timetur,
 Quæ prior in sensum mors germinat : utraque passis 770
 Funera, fas multis geminos conferre dolores.
 Dira mali facies, ævoque ignota priori.

769-770 Sic interpungitur h. l. in ed. Mor. et Spondan. *I. fatum, fati fuga : s. t. &c.*

NOTÆ

749 *Et vincere furto*] Eadem de Pyrrho habet Cointus XII. 594. De loquendi genere v. 11.

759 *In medios gladii venere sopores*] Petronius in sua ἀλώσει: 'Hic graves alius mero Obtruncat, et continuat in mortem ultimam Somnos.' Hic vere ὁ ἔπος μικρὰ τοῦ θανάτου μυστήρια, ut ille apud Plutarchum ait in Consolat. ad Apollon.

769 *Fati fuga sola timetur, Quæ prior in sensum mors germinat*] Metum

mortis, dum fugam desperant, alteram ait esse mortem. Eadem Lucretius III. 'Mille modos inter leti, mors una timori est, Quæ cæpere mori.' Item : 'multos in summa pericula misit Venturi timor ipse mali.' Vide Senecam Ep. 70. et super illo Lipsium. Hieronym. 'O multo gravior expectata quam illata mors,' in vita Malchi: et Isidorum Pelusiotam II. Ep. 147.

Hinc somnus vigil, inde odium: nulloque rebelles
 Objectante manus, ferienti copia dextræ
 Delegisse necem, jugulumne, an pectus, an ora 775
 Occupet, aut cunctos in vulnera computet artus.

At quibus in mensas noctis productior usus,
 Aut verbis vigilata quies, vulgante tumultu
 Urbe frui Danaos, aut visis ignibus, arma
 Defensura parant, sed flammis undique septi 780
 Præreptum mirantur iter: frustra que parantes
 Incensos exire lares, asperrima questi
 Funera, consumtis pariter moriuntur in armis.

Expediam cædes? et singula fata revolvam?
 Sed tenebris latuere manus, sed nocte peremti, 785
 Sed premit umbratam nocturna inscitia Musam.

Fugerat amplexus aras et templa Tonantis
 Infelix Priamus, nec enim fiducia dextræ:
 Cesserat ira metu, magno tamen arduus ore,
 Non prece, non lacrymis, non vultu supplice regem 790
 Dedecorat: cui Pyrrhus atrox: Reddisne Pelasgis
 Spartanas, reddisne nurus? an prælia mavis?
 Et nondum bellare times? cur stringis eburnos,
 Diis invise, Deos? læsisti numina sponte,
 Cogor in exemplum: cecidit pater hostia Phœbo, 795
 Tuque Jovi. Dixit, indignatusque jacentis

NOTE

776 *Aut cunctos in vulnera computet artus*] Supra 449.

777 *At quibus in mensas noctis productior usus*] Qui intempesta convivia agitabant. Sic supra 87. 'Utque usu producta Venus majore.' Prosper Aquitan. 68. 'Gratior est fructus, quem spes productior edit.'

778 *Aut verbis vigilata quies*] Qui colloquio somnum protulerant.

787 *Fugerat amplexus aras et templa Tonantis Infelix Priamus*] Aram nempe Jovis Hercæi. Festus: 'Hercæus Jupiter intra conceptum do-

mus enjusque colebatur, quem etiam Deum penetralem appellabant.' Dictys nominat 'Jovis ædificalis aram,' (ita enim legendum ibi, non 'arma Jovis,') quia in ædificii penetrali, unde Virgilius, 'penetrali in sede:' idque ἔρκος innuit. Tryphiodorus eadem quæ Noster describit, et Cointus XIII. 642. 'Ἐρκάου ποτὶ βωμόν.'

793 *Cur stringis eburnos, Diis invise, Deos*] Vide IV. 190. Deos autem nominat 'eburnos,' quia imagines Deorum vel tutela in capulo eburnea.

Cæde frui, trepidum prensis a vertice canis
 Erigit in vulnus, gladiumque in viscera condit
 Non longum cunctata manus: levis ire sub umbras
 Vita hebes: ipse tamen membrorum pondere ferrum 800
 Permissus cecidisse juvat, tandemque dierum
 Plenus obit, felix senio, lætusque juvena,
 Si stabili fortuna fide, si fixa maneret.
 Post Zephyros plus lædit hyems, post gaudia luctus,
 Unde nihil melius, quam nil habuisse secundum. 805
 Postquam Hecubæ jam certa mali vulgata recentis
 Fama, rapit gressus, et nil cunctata per enses
 Audet iter, lacerisque comis et pectore cæso
 It quærens et quæsta virum: Quisnam, inquit, Achivi,
 Lugendos misere secat artus? reddet? an illum 810
 Prædam avibus, prædamque feris sparsistis, ademtum
 Quærendumque mihi? cedunt turbata furenti
 Agmina, dantque viam; regi illa instrata reperto,
 Heu meus, ingeminat, longo post tempore muta:
 Heu, iterat, repetitque, meus: sic sæpe diuque 815
 In voces dissuta breves, vix denique questus

NOTÆ

797 *Prensis a vertice canis Erigit in vulnus*] Virgil. 11. 'Implicuitque comam læva.'

799 *Levis ire sub umbras Vita hebes*] Quia capularis senex, exsuccus et exsanguis, cito expiravit. 'Vita hebes,' ut Virgilius: 'Sanguis hebet, frigentque effæto in corpore vires.' Ita: 'Mens hebet, adversamque fugit conterrita lucem:' ut est apud Augustinum in Epist. Licentii versus, et Apuleius de Nestore: 'cui omnes sciebant corpus annis hebere,' ut hic et apud Augustinum Petrus Pithæus legit Advers. 11. 10.

805 *Unde nihil melius, quam nil habuisse secundum*] Hyginus 111. Astron. poet. titulo leporis: 'Homines meminert nihil esse tam exoptandum in vita, quin ex eo plus doloris quam

lætitiæ capere posterius cogantur.' Interea tamen, ut humana sunt, quis influentis dona fortunæ abnuat? quod Seneca ait in Thyeste: 'Sapiens esto, quod dici solet: Si dederit, lætus, si fors repetiverit, æquus.' Fulgentius bene 1. Mythologiæ 129. 'Sola medicina miseriarum oblivio,' et 11. 139. 6. 'Sapiens dolorem suum aut benignitati commendat, quæ omnium munus est, aut oblivioni.' Sed supervacuum est ἀρεταλογεῖν: unice post sacra id agit Seneca.

812 *Cedunt turbata furenti Agmina*] Ita apud Papinium milites Jocastæ viam pandunt: 'mediosque per enses Dant iter.'

816 *In voces dissuta breves*] Distracta, διεπράγη, voce singultiente præ dolore vix laxata. 'Et via vix tandem

Continuos nectit, et sic exorsa, profatur :

- Quos gemitus, quæ digna satis lamenta rependes
 In lacrymas simulate dolor ? non arguo luctus :
 Defecere genæ, fletuque exhausta profundo 820
 Lumina caligant, acies hebet, insita dudum
 Plaga, sed elingues siluere huc usque dolores.
 O cœlum, o Superi, quibus irritata pepercit,
 Fœmineis nil ausa modis, quo crimine tantis
 In pœnas damnata malis ? Si digna necari, 825
 Cur vixi ? heu, miseris longo nil tristius ævo :
 Num thalamos, partusne querar ? sævissima nupsi,
 Infelix peperi : potuit ditione serena
 Iste frui, mecum Parcæ nupsere nocentes ;
 Et pariter stetit ira Deum : quin pignore multo 830
 In partus fœcunda fui, fatoque sinistro
 Et conjux et mater eram : nunc orba creatis,
 Nuda viro, gemino didici contendere planctu,
 Claudendis lassata genis, et funere multo.
 At te, care Hector, te tuta superstitute dudum, 835

NOTÆ

magno laxata dolori est.' Papin. Ovid. ita dixit 'præsenta : ' Vatis Apollinei vocalia misit in ora, Quæ foliis prænta.' xi. Metam. Horat. 'Quorum subsuta talos tegit instita veste.' Hieron. Ep. 'dissuta habuit latere nudum caput, clausum os.' Querelas vero Hecubæ habes apud Euripidem et in fragmento ex Andromacha Ennii. Vide Conjectanea illustris Scaligeri qui Græca et Latina inter se contendit p. 163. Vide etiam apud Senecam initio Troad. *Λαλίστατος γὰρ ἄνθρωπος ἀτυχῶν.* Philo De legat. x. 789.

826 *Miseris longo nil tristius ævo*] Vide Plinium præloquio vii. 'senectus in pœnam vivax.' Eadem queritur initio aurei sui libelli de Philoso-

phiæ Consolat. Boëthius : 'Mors hominum felix, quæ se ne dulcibus annis Inserit, et mœstis sæpe vocata venit. Eheu ! quam surda miseros avertitur aure, Et flentes oculos claudere sæva negat,' &c.

834 *Claudendis lassata genis*] Veterum mos. Apud Papinium viii. 'Tunc quia nec genitrix juxta, positusque beata Morte pater, sponsæ munus miserabile tradunt Declinare genas.' Homerus Od. Δ. *Οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς αἶδαο Χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἐλλείω.* Vide Crinitum xviii. 12.

Claudendis lassata genis, et funere multo] Homerus Il. Ω. *Πεντήκοντά μοι ἦσαν,* &c. Nomina illorum sunt apud Hyginum fab. 90. Apollod. iii. 83. Boccattium, qui ex Pausania.

Troile, Troja fuit : nec enim pars impia nostri
 Fax uteri memorandus erit. Sic fatur, et ignes,
 Quos Phaëthontæ nequeant æquare favillæ,
 Quosque neget tibi, Roma, Nero, miratur, et addit,
 Hasne faces pepereri ? peperine, et fulmina cessant? 840
 Hæc uteri foetura mei, nec solvit hiatum
 Terra vorax ? peste hac tumui, parcuntque minaces
 Deucalionis aquæ ? vos o, quos impia læsi,
 Vos potius, quibus hæc pepereri lamenta, nocentem
 Certatim laniate, Phryges : sed serior ira : 845
 Tunc tempus, cum somnus erat : tuque, inclyte conjux,
 Tu thalami tumulique comes, tecum ibo sub umbras.
 Me miseram ! deeritne hostis ? ubi bella furentum ?
 Pyrrhus ubi ? date tela, viri : date tela, seniles
 Sufficient in fata manus : discamne vereri 850
 Argolicas captiva nurus ? Sic fatur, et omnes
 In luctum Danaos pietas extorta resolvit.
 Et jam rorificas noctis nudaverat umbras,
 Sed nondum detersa, dies : ultro ipse latebat
 Phœbus, et eversis, quæ struxit, mœnibus, hostem 855
 Ingemuisse putes : præda omnis in arce Minervæ
 Congeritur, noctisque lucrum : Trojæque jacentis

836 *Nec enim Paris Dresem.* Vide not.

NOTE

836 *Nec enim pars impia nostri Fax uteri memorandus erit]* Σόλοικον manifesto : si ita scribere induxisset, 'memoranda mihi' sine jactura et versura potuisset : talento in teruncium contendendo, legendum esse, 'neque enim Paris impia nostri Fax uteri.' De face illa vide Apollod. III. 182. Hyginum fab. 91. Dictyn II. Lycophonem p. 62. Ovid. Epist. Paridis, Virg. x. Æneid. item VII. Euripid. in Troadibus.

839 *Quosque neget tibi, Roma, Nero]* Sueton. 'Nero lætus flammæ pulchritudine, ἄλωσιν in illo suo scenico

habitu decantavit.' Meminit etiam Tacitus, Orosius qui Iliadem decantasse ait. Eusebius et Eutropius Nerone inflammasse urbem scribunt, ut Trojæ incendium sub imagine cerneret. Magnus Scaliger I. Poët. 18. 'Nero potuit ῥώμης ἐκπύρωσιν saltare, dignus cujus ἐκπύρωσιν saltaret mundus.'

854 *Nondum detersa, dies]* Ita v. 'detersa meretur Juno Jovem.'

856 *Ingemuisse putes]* Vide I. 179. 'Neptunum sensisse putes.'

857 *Trojæque jacentis Metiri jam fata licet]* Eandem rem prolixè de-

Metiri jam fata licet, tot ditia spectes
 Arma, Deos, cultus, gemmas, ebur, æra; nec unquam
 Pluribus intumuit victrix fortuna tropæis. 860

Postquam justa ducum suffecit copia, vulgo
 Spesque avidas tribuens vicit manus, undique lætos
 Conclamant reditus: tandemque, sed exule bello,

In sese natura redit: dat tempora vates,
 Dat lucem, qua vela parent, suntque otia Graiis 865
 Interea lustrare vago fumantia gressu

Pergama; pars odiis nondum furiisque peractis
 Rhæteos spoliat colles, latura cupressum
 Funeribus, laurum sacris, et puppibus alnum.

Jam votis tumulisque modus, classisque novata 870
 Æquoreum sulcabat iter: rotat obvius ecce
 Auster aquas, geminasque hyemes et flumina et imbres

Tempestas inopina movet: monet augur ituros
 Nondum placatis iterare piacula divis.

Jussa duces obeunt, memorique Polyxena Pyrrho, 875
 Non inventa, subit: frendet, Phrygiosque lacessit
 Efferus: hanc thalamis, Hecuba tradente, paternis

Dux Anchisiades absconderat: o scelus ingens,
 Redditur invisus infelix præda Pelasgis!

At, licet haud æquas, servata virgine, pœnas, 880

NOTE

scribit Seneca initio Troad. 'Stat avidus ira victor, et lentum Ilium Metitur oculis,' &c. 'Fatum' Ilii est hic opulentia, magnitudo, præda: explicat ipse.

863 *Tandemque, sed exule bello*] Vide II. 459.

864 *In sese natura redit*] Supra 652.

868 *Rhæteos spoliat colles*] 'Πολτειον Troadis urbs est Scylaci Caryandensi. Strab. XIII. 'Ροίτειον πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη.

872 *Geminasque hyemes et flumina et imbres*] Malim 'fulmina,' quam 'flumina' et 'flamina.'

875 *Memorique Polyxena Pyrrho,*

Non inventa, subit] Ita Curtius III. 'Sera pœnitentia subit regem.'

878 *Dux Anchisiades absconderat*] Ethnicorum illa crudelitas plurimum, ad rogum non tantum animalia reliqua, sed et homines mactare. Res nota et passim obvia, de qua Kirchmannus multa III. 4. de funeribus. Philostratus vero in Heroicis, non inferias missam Polyxenam, sed amore et desiderio Achillis ad illius tumulum ferro incubuisse scribit. 'Absconderat,' inquit, συγκόπτων: ita enim Lucanus, Seneca, Silius, et Tertullianus malunt.

Exul agi jussus Æneas pendit, et usus
 Puppe bis undena, quas prædo duxerat alnos
 Dardanus, exilii comites habet: urbe potitur
 Antenor, regnique decus rex lectus adauget,
 Astrictus sociis in fœdera læta Gabinus.

885

Hunc tamen extorto cupiens evertere sceptro
 Mœnalias mendicat opes, Dircaea pererrat
 Oppida, digressis audax bellare Pelasgis
 Æneas, sed cassa novi molimina belli

Questus, in Hadriacas exul delabitur undas.

890

Hic urbi Coreyra novæ, quam struxerat ipse,
 Nomen, et exiguo regnat contentus agello,
 Romanis olim permissus mœnibus auctor.

885 *Gabinis* Edd. Mor. et Spondan. *Gebrennis* Dresem. Vide not.—891 *Hinc* Dresem.—893 *Præmissus* Dresem.

NOTÆ

885 *Astrictus sociis in fœdera læta Gabinus*] Quisnam hic 'Gabinus?' monstrum lectionis. Ex Dicty liquet, v. quæ melior lectio sit: 'An tenor regno potitur Trojano. Fit princeps amicitiaejus' (verba Dicty) 'rex Cebrenorum Cœnidæus.' Cebrene vero est provincia minoris Asiæ, de qua multa Strabo lib. xiiii. p. 410-417. Stephannus Byzantius in *Κεβρητα*; in qua sepulcrum Paridis et Cœnones. Est etiam urbis nomen, a qua Priamus filium 'Cebriionem' denominavit, cujus etiam Homerus meminit *Iliad. A. p. 398.* et epigrammatis *Κεβρηνοὶ ἄνδρες ἔχουσι.* Apollod. iii. p. 181. 184. Cebrenis est fluvius, cujus filiam Asteropen Æsacus Priami ducit. Cœuone etiam filia 'Cebrenis' eidem, d. l. Ovid. *Æsaci nuptam Alixothoën* vocat, filiam vero illorum Eperien 'Cebrenida,' lib. xi. *Metam.* Ex quibus manifestum, legendum esse aut 'Cebrennis' aut 'Gebrennis,' ut Dicty literam mutat: nisi forte Auctor nomen emollire voluerit: 'A-

strictis sociis in fœdera læta Gebrennis.'

886 *Hunc tamen, &c.*] Nihil horum Dares; sequitur autem Dictyn.

891 *Hic urbi Coreyra novæ*] Dictys Coreqram 'Melenen' vocat; ita legendum foret, 'nigræ.' Marciannus etiam *Heracleota p. 18.* μέλαινα Κόρυκρον, ἣν Κνίδιοι κατέκτισαν. Ptolemæus insulam Dalmatiæ vocat lib. i. in fine. Strabo etiam lib. ii. et vii. Sed parum fidei Dicty et Historiæ de locis ad quæ Æneas venerit. Vide Strabonem xiiii. p. 418. Vide etiam Josephum Scaliger. ad Ensebium pag. 52. Stephanum de urbibus in Ænea: quam ab Ænea in Thracia conditam vult. Varro auctor est, Æneam Troja profectum Veneris per diem stellam semper vidisse, donec in Laurentum agrum venit, ubi non est amplius visa: quare cognovisse has terras esse fatales.

893 *Romanis olim permissus manibus auctor*] Vulgatissima res apud Romanos Historicos, de qua Dionysius,

At regina gemens, et, nunquam credita Teucris,
 Cernusium Cassandra petit, comitemque secutus 895
 Andromachen Helenus: sic Ilios unica damno
 Ubere regna, urbes populis et gentibus implet.

Jamque Phoronæi post diruta Pergama reges
 Ægæum tenuere fretum, spoliisque superbi
 Iliacis, nulla cursus turbante procella, 900

Concordes secure vias: cum carcere fracto
 Effræni fremuere Noti, cœlique tumultus
 Dispulit aut pelago puppes, aut fluctibus hausit:
 At vaga Locrorum classis, dum turbine fertur,
 In scopulos projecta perit: quin fulmine quassa 905

Regia, qua vectus Ajax, ratis, ipse profundis
 Corporis obsequio frustra libratur in undis.

Mox ubi victores audit remeare Pelagos
 Ajax Naupliades, titulos, Palamede perempto,

909 *Æax* Dresem. Vide not.

NOTÆ

Strabo, Solinus, Justinus, Livius, Velleius. Diversas opiniones habes apud Scaliger. in Festum 170. Brodeum III. 4. Loënsen IV. 20. Lollii Bassi est epigramma de Ænea Romanorum auctore: Ἐς καλὸν ὤλετο πύργος ὁ Τρώϊος· ἧ γὰρ ἐν ὕπλοις Ἡγέρθη κόσμου παντὸς ἄνασσα πόλις. Cointus Smyrnæus vaticinium illud de Imperio Romano, ut et pietatem Æneæ erga patrem, insignitis versibus describit, p. 648. Augurium de futuro imperio habes etiam apud Tryphiodorum.

895 *Cernusium Cassandra petit*] Dares ‘Cherronesum,’ ex quo liquet alio libro Josephum nostrum esse usum.

896 *Sic Ilios unica, &c.*] ‘Tum cum tristis erat, defensa est Ilios armis.’ Hom. Odys. A. ἰὼν εἰς Ἴλιον ἰρήν, quod et in Iliade frequens. Nazianzeni non absimilis est sententia Orat.

XII. p. 202. μία στήλη τούτοις τῆς συμφαρᾶς ἢ οἰκουμένη πάσα, καθ’ ἧς ἐσπάρησαν, &c.

898 *Jamque Phoronæi*] De ‘Phoronæo’ vide quæ Jos. Scaliger ad Euseb. notat p. 10. et Eurip. Scholiasten ad Oresten p. 232. Aggreditur hic reditum Græcorum, de quo multi fuerant apud veteres νόστων libri, qua de re ad Athenæum Casaubonus IV. 14. et Maussacus ad Plutarchum de fluminibus p. 311.

909 *Ajax Naupliades*] Legendum *Æax Naupliades*, qui Palamedis frater, Nauplii filius, Neptuni nepos fuit, qui cum fratre ad Trojam accesserat, ut quidem Philostratus scribit in Heroicis 690. Dictys, quem Noster sequitur διαβρόδην, *Æax Naupliades*: etiam Hyginus fab. 117. et Euripides in Oreste p. 160. Ex illis itaque corrigendus Apollodorus III. 134. Κλυμένην γαμεί Ναύπλιος, καὶ τέκνων

Fraternos obiisse dolens, livore maligno	910
Saucius, Argolicas ad bella nefanda puellas	
Provocat, et sceleris causas molitus iniqui :	
Heu miseræ ! quid sacra, inquit, quid vota tot annis	
Deplorata juvant, servataque jura maritis,	
Et nunquam temerata fides ? rediere, sed, ecce,	915
Fama nurus Phrygias simul adventare, premetque	
Barbara servitio thalamos captiva priores.	
Immo age, Lemniadum memores, audete, Pelasgæ,	
Par factum, causis paribus. Trepidatis, inertes ?	
Imperat indignis pellex regina puellis.	920
Vix hæc, et subitos vulgavit fama tumultus,	
Argolicos venisse duces. O rara Deorum	
In finem producta fides ! Sis tempore longo	
Faustus, sis quovis major, quid, stulte, superbis ?	
Ultima felices ætas facit : en habet Argos	925

NOTE

πατήρ γίνεται Οΐρακος καὶ Παλαμήδου. Lege Οΐρακος, ut habet Philostratus, Cointus, Valerius Flaccus. Philostratus vero, Seneca in Agamemnone, Propert. vii. Virg. Euripides in Helena, Ammianus Marcel. xxii. Strabo viii. p. 254. Lycophron, Hyginus fab. 116. Nauplio, non Æaci, id tri- buunt.

913 *Votu tot annis Deplorata juvant*] Ἀπεγνωσμένα ἱερά.

918 *Lemniadum memores*] Prolixè describunt Papin. Theb. v. et Valerius Flaccus ii.

923 *O rara Deorum In finem producta fides*] Lucanus : ‘ O faciles dare summa Deos, eademque tueri Difficiles.’ De Græcorum seditione vide Thucydidem i. p. 9. et inprimis illius Græcum interpretem, qui per partes enumerat p. 9.

925 *Ultima felices ætas facit*] Herodoti in Clio notissima est γνώμη, quam brevius et feliciter ipso exprimit Ovidius. Syracidæ eadem cap. xi.

3. πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνὴρ. Eandem sententiam usurpant Euripides in Troadibus, Sophocles in Œdipo tyranno, et Trachiniis, Plutarchus in Solone, Plinius vii. 40. Juven. x. Ausonius in dictis septem Sapientum, Seneca de Tranquil. c. 11. et Epist. 47. Chrysost. initio Homiliæ in Eustathium p. 643. Eusebius Præparat. xv. 4. ῥᾶον τῶν φύλλων αὐτῆ (de Aristotelis beatitudine loquitur) καὶ φύει καὶ ἀπολείπει, οὐκ ἀναμένουσα περιτελλόμενον τῶν ἐνιαυτῶν, οὐδ’ αὐτοσετεῖ, οὐδ’ αὐτομηνί, ἀλλ’ αὐτῆς ἡμέρας, αὐτῆς ὄρας, καὶ γίνεται, καὶ ἀπόλλυται. Nec infeliciter Vitalis Blesensis : ‘ Si quem felicem vis dicere, consule finem : Nemo prius felix quam morietur erit.’ Aristotelis ea super re sententia est ἠθικῶν i. 10. et ii. 1. Vide prolixè Piccolomineum Gradu ix. c. 30. &c. et Aristotelis Paraphrasten Andronicum Rhodium i. 17.

Nil bellis questus, nil æquore passus Atrides :
 Victorem jugulum conjux secat, audet adulter
 Insidiis mactare ducem : tristisque reverso
 Ægiale Diomede suo, non oscula, risus,
 Blanditias, sed bella, movet, similesque tumultus 930
 Molitæ Argolides aliæ, vel fraude maritos
 Excipiunt, vel Marte negant venientibus urbes.

Ergo ubi Grajugenæ pulsi civilibus armis
 Cessere exiliis, et devenere Corinthum,
 Singula collatis ultum convicia bellis 935
 Ire parant : prohibet Nestor, pacemque suorum
 Consultu potiore petit : prece flectere cives,
 Non armis tentare monet ; ne publica damna,
 Et regno pariat lis intestina ruinam.

Sic damnis bellum nullis civile soporat 940
 Majestas dignata preces : et Marte sepulto
 Fœmineas non passa tubas, pietasque fidesque
 In dominos antiqua redit, sua cuilibet ultro
 Regna patent ; patriamque Samon delatus Ulysses
 Sirenum modulos, Siculum mare, Monycha passus 945
 Hospitia, Antiphatis mensas, et pocula Circes,
 Dulichios tandem fines tenet, inque pudicas

927 *Æquora* Edd. Mor. et Spondan.

NOTE

927 *Victorem jugulum conjux secat*] Agamemnon est Æschyli, in qua totum negotium μάλα δεινῶς.

941 *Majestas dignata preces*] Operæ pretium ponens in precibus, summittensque modeste fortunæ vexilla snæ, ut loquitur Papinius. Ita II. Theb. ' Consilio dignata virum.'

945 *Monycha passus Hospitia*] Philostratus in Heroicis errores illos et exilia propter Palamedem, non Polyphemum, Ulyssi enaviganda ait. *Monycha* vero *hospitia* δι' ἀντρομασίας nominat illa ἄξενα immania et sangui-

nea, quæ Ulysses adiit. *Monychus* unus ex Centauris, cujus mentionem facit Ovid. XII. Metam. Lucanus VI. Juven. I. Frustra igitur fuit vir doctissimus Janus Parrhasius, qui Valerii Flacci versibus æstimium inde promittit, quod illud nomen non facile apud alium sui temporis poetam reperiatur, Sylv. IV. Ep. 2. cum etiam sibi contradicat, eodem lib. Ep. 4. Quomodo vero Poëtæ nomina ἀντρομασίας, vide prolixè apud Meursium ad Lycophron. 176.

947 *Inque pudicas Penelopes post*

Penelopes post multa redit connubia tædas.

At fati præsaga quies, horrendaque visa,

Telegoni gladios cognataque tela minantur :

950

Sic Circes despector obit, sic victima nati :

Sed senio validus, Asiæ sed victor opimæ.

Postquam Tyndariden patrias remeasse Mycenæ

Claruit, occurrit densis Europa catervis,

Plistheniam mirata nurum : flagrantque videre

955

Eversorem Asiæ vultum : quin ipsa superbit

NOTÆ

multa redit connubia tædas] Jamdudum est cum illa Penelopes ab Homero laudata fides, suspecta optimis auctoribus visa. Seneca innuit Ep. 88. Non exscribo, sed noto. Egerunt ea de re, et dubitarunt plurimi. Lycophron in Cassandra, qui βασιάρην nominat: Ulysses de illa ipse dicitur conquestus, illam ædibus eiecisse, illamque Mantineæ exilem obiisse. Vide cum ambitu agentem Fr. Floridum Sabinum, Subcis. 111. 4. et Scopam xxii. p. 919. Immo Pan ex procis illis et Penelope natus fertur, quod Pausan. in Arcad. Lucianus in Deorum Dial. Nazianzenus in vectiva priori in Julianum p. 81. καὶ τὸν σεμνὸν Πάνα, τῶν ἐκ πάντων μνηστήρων ἕνα θεόν, asserit. Eo respicit Theocritus Syringe, et illius Scholiastes Pediasimus. Alii tamen Pana ex Mercurio et Penelope natum volunt, quod Eusebius scribit de Præparat. v. 9. Hyginus fab. 224. Herod. sub exitum 11. Demetrius Penelopes probra innuisse voluit apud Athen. iv. respondens Lysimacho: ἡ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονέστερον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῆ. Virgilius id etiam subolfecit, qui, ut Homerus φιλέλλην fuit, φιλοῤῥωμαῖος et μισοκαρχηδόνιος, invertit illud drama; utque ille ex impudica pudicam, ita ex univira et castissima, φίλοιφιν commentus est: quanquam id ante

Virgilium Ennius jamdudum fecerat.

950 *Telegoni gladios*] Sequitur Dictyn, Hyginum fab. 127. Lucianus tamen podagra obiisse scribit libro τραγοποδάγρα.

957 *Eversorem Asiæ vultum*] Sic Achillem Papiu. 1. nominat 'Eversorem Asiæ,' Turnus, Æneam 'Desertorem Asiæ.' Proximum est Auctoris nostri sententiæ illud Euripidis in Hecuba: ὧς τὴν Λάκαιαν σύγγονον Διοσκόρον Ἑλένην ἴδοιμι διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων Αἰσχίστα Τροίαν εἶλε τὴν εὐδαίμονα. Helenam inter Deos relatam scribit Isocrates in Oratione de illa; idemque Euripides in cognomini Tragedia. Pausanias in Laconicis, in Rhodo insula ab arbore suspensam. Lucianus in Dialogo Menippi et Mercurii, illum ex his mirantem facit, quod Græci pro re tam cito evanida, Helenæ scilicet forma, tantum laboris exhauserint. Apud Aristophanem ipsa gloriatur, quod plurimos ad Scamandrum perdidit, Thesmophor. p. 814. Athenæus vi. initio, Helenophoria, cum Polluce, nominat: an festum in illius honorem fuerit, neuter explicat. Ste-sichorus quomodo Helenam vituperando usum oculorum amisit, et laudando receperit, Plato in Phædro exponit, p. 1219. Vide Herodotum 11.

Accendisse duces, lacerasse in prælia mundum,
Infamem famæ titulum lucrata pudendæ.

Haectenus Iliacæ questus, lamenta, ruinæ,
Confusa explicui veteris compendia veri. 960

Vive, liber, liberque vige; sed si qua nocebunt,
Disce libens livore nihil sublimius esse:

Cum tibi mordaces obliquent læva cachinnos
Murmura, cum cupiant linguis lacerare profanis,

Sis utinam invidia dignus, quæ summa lacessit, 965
Quam pascit præsens, extremaque terminat ætas.

NOTE

qui sua conjectura statuit Helenam Trojam nunquam fuisse a Paride deductam, p. 133. Euripidis interpres, ad Oresten, scribit, ex Stesichoro, Helenam lapidibus obruendam forma sua ita movisse animos, ut lapides manu exciderint, p. 235.

961 *Vive, liber, liberque vige*] Seneca Ep. 64. 'Cum legeris Sextium, dices: Vivit, viget, liber est,' &c. Modesta vero clausula operam suam commendat, idque ductu, ut solet, Papinii, qui ad hanc faciem Thebaida suam elandit. Idem σύγχρονος, ut quidem videtur, illis Guntherus in Ligurino fecit.

962 *Disce libens livore nihil sublimius esse*] Omnia enim φενακίζει. 'Summa petit livor.' Ovid. Silius, 'obtrechat malis immortalia livor.' Claud. 'rabiem livoris acerbi Nulla potest placare dies.' Lucret. v. 'Invidia quoniam, ceu fulmine, summa vaporant Plerumque, et quæ sunt aliis magis edita cumque.' Philo De rerum divin. herede, p. 411. φθόνος ἀεὶ ταῖς μεγάλας εὐπραγίας ἀντίπαλος. Claudianus quidem affirmat III. de land. Stilic. 'Est aliquod meriti spatium, quod nulla furentis Invidiæ mensura capit?' Ovid. VI. Metam. 'non illud carpere livor Possit opus:' sed σπᾶ-

μιον illud, raro aliquod ἀδιάβλητον et ἀμώμητον. Quod Pindarus omnium præstantissima sua Od. Olymp. II. conqueritur; item Nemeor. VII. Vide Stobæum 139. 140.

965 *Sis utinam invidia dignus*] Eurip. εἰς τὰπίσημα ὁ φθόνος πηδᾶν φιλεῖ. Pindarus: Κρέσσων οἰκτιρμῶν φθόνος. Nazianzen. Or. XVII. 269. φθόνος μὲν εὐπραξίαν, συμφορὰν δ' ἔλεος ἴστησι, &c. φθόνος πρὸς τὸν ἔχοντα ἔρπει, Sophocles in Ajace.

966 *Quam pascit præsens, extremaque terminat ætas*] Chrysost. recte in libro de Virginitat. p. 305. c. 27. πρὸς δὲ τοῖς τετελευτηκότας καὶ οἱ πολέμοιο σπένδονται. Mimnerm. Δεινοὶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσμὲν εὐκλεεῖ, Ζῶντι φθονῆσαι, καθανόντα δ' αἰνέσαι. A quo Horatius sumsit: 'Virtutem incolumem odimus,' &c. 'Cum mortuis enim non nisi larvæ luctantur,' ut Plancus Asinio Pollioni respondebat. Plin. in præfatione librorum. Philo II. De vita Mosis: τὰ γὰρ καλὰ, κἂν φθόνῳ πρὸς ὀλίγον ἐπισκιασθῆ χρόνον, ἐπὶ καιρὸν ἀθῆς ἀναλαμβάνει φύσεως εὐμενείας, p. 509. Vell. Patere. I. 'Quam sit assidua eminentis fortunæ comes invidia, altissimisque adhæreat, etiam hoc intelligi potest,' &c. Insignia de cadem re Chrysostomus scribit v. de Sacerd. p. 165. edit.

NOTE

Hæschel. Sallustii illud plane dignum est in quo feliciter sistamus: 'Vivos interdum fortuna, sæpe invidia fatigat; ubi anima naturæ cessit,

dentis obtrectatoribus ipsa se virtus magis magisque extollit.' Orat. de Repub. ordinanda.

NOTÆ VARIORUM

IN

DICTYOS CRETENSIS

DE BELLO TROJANO LIBROS.

EX EDITIONE AMSTELODAMENSI
AN. 1701.

NOTÆ VARIORUM

IN

DICTYOS CRETENSIS

DE BELLO TROJANO LIBROS.

JOSIÆ MERCERI NOTÆ.

CONSILIUM hujus auctoris fuit historiam belli Trojani ab ipso initio usque ad Græcorum ducum reditum scribere, omissis et resecatis iis quæ de deorum pugnis fabulose vulgabantur, et quæ alia *τερατεύματα* poëtæ addiderant, quæ fidem elevabant antiquissimæ et maxime memorandæ Græcorum expeditionis, quam recte Plutarchus vocat *κάλλιστον καὶ μέγιστον τῆς Ἑλλάδος ἔργον*. Quod sane hic scriptor, quisquis ille fuit, magna eruditione, ingenio, ac judicio præstitit; nam quæcumque ab antiquis historicis ac poëtis *ἐν τῇ Τρωϊκῇ ὑποθέσει* et *ἐν τοῖς νόστοις* celebrata sunt, ea singula diligenter executus est, ita ut fieri potuerunt sine miraculo: in præcipuis Homerum secutus, ut nominatim in recensione navium quæ Græcos duces vixerunt, et copiarum quæ Trojanis subsidio venire: in iis quæ Homero prætermissa, aliis auctoribus insistens, ita tamen ut in diversis sententiis consensum fere majoris partis referat. Conciones addit illustres, et alia ornamenta historię lucidissima; elocutionem vero,

ut ejus sæculi quo scripsit trahentem quasdam sordes, ita distinctam elegantissimis floribus ex optimis et antiquissimis scriptoribus. De auctore ipso nihil certi dici potest: quisquis is fuit, adsevit faciendæ fidei nomen illustre Dictys Cretici Idomenei comitis, ut et alter libellus qui sub nomine Daretis Phrygii et Cornelii Nepotis interpretis circumfertur, quem ego longe inferiorem censeo judicio, eruditione, et ipso eloquio. Idem nomen Dictys ementitus fuerat alius scriptor qui Græce eandem historiam texerat, cujus mentio apud Suidam et Joannem Tzetzem: sed is, credo, alius a nostro: nam apud illum Cænone audita morte Paridis suspensio seipsam tollit, quæ apud nostrum per mœrorem deficiente animo concidit. Et multa indicia sunt Latine scripsisse nostrum, non ex Græco vertisse, et habere a Græcis *τὴν ἕλλην*, a Latinis multas dictiones expressas, præcipue a Sallustio. Septimii nomen præfert epistola Arcadio scripta, sed eam non inveni in Mss. nec videtur antiqua. Tempus quo scripsit cre-

diderim fuisse post Constantinum, ex illa narratiuncula quæ libro præfixa codicem in sepulcro repertum Rutilio Ruffo Cretæ Consulari oblatum refert; ita enim recte in utroque Ms. At Consulares quamvis quidam ab Adriano, tamen plerique a Constantino instituti, cum translata sede imperii, provinciarum omnium administrationis et jurisdictionis ordinem mutavit, et in occidente viginti provincias magistratibus consularium nomine parere iussit; in Oriente quindecim, in iis Cretam: quod ignoratum officinarum correctoribus eos impulerat ut pro Consulari substituerent Præsides: sicut iidem maximam partem elegantissimarum locutionum et antiquarum dictionum mira inscitia corruperant, quas nos restitimus ope duorum Mss. codicum, eorumque non saue antiquorum, sed tamen scriptorum ante vulgatam artem typographicam. Unus fuit optimi et antiquitatis curiosissimi Petri Danielis, quem nos anno C13. 13. LXXXIII. contulimus: alter C. V. Pauli Petavii Curiaë Parisiensis consiliarii, quo usi sumus anno C13. 13. XCV. sed eo longo deteriori. Horum ope freti infinitas mendas ex eleganti scriptore detersimus, quarum omnium non sumus rationem reddituri in his notis, ne opus in immensum crescat: satis erit in præsentiarum insigniora quædam notare, dum aliud tempus detur quo de iudicio adhibito a nostro auctore in explicanda tota hac historia sigillatim dicamus; et nunc semel monere lectorem, cetera quæ in hac editione mutavimus auctoribus iis libris esse mutata.

Dictys Cretensis genere] Hæc veluti præfatio in libris nostris erat sine ulla inscriptione; at sequens epistola, quæ vulgata sub nomine Q. Septimii Romani, nulla est in antiquis exemplaribus. Itaque non dubitamus quin hæc sit ab ipso scriptore operis,

qui apposite finxit hæc de Punicis literis, de arcula stannea, de sepulcro terræmotu patefacto, de Eupraxide, Rutilio Cretæ Consulari, et Nerone cuius jussu liber in Græcum sit conversus. A recenti manu est illa Septimii, quæ nihil novi addit, nisi versionem e Græco in Latinum, quam novicinus hic sarcinator videbat deesse superiori narrationi, et contractio τῶν νόστων in unum librum, quod eo addidit, quia apud Suidam legerat Dictytm scripsisse libros novem: sed is fuit Dictys Græcus alius a nostro, ut monuimus. At nostrum sex libris absolutum ipsa hæc præfatio retulit.

In Achaïam] Quo nomine dicta quæ olim Græcia, post victos Achæos; et mansit id nomen Achaïæ provinciæ sub Imperatoribus Romanis, et in nova divisione Constantini.

Consulari] Ita libri scripti, non 'præsidi,' quod imperiti correctores vulgaverant. Consulares voluit in quibusdam provinciis institutos ab Adriano Imperatore: hoc certum, plures magistratus hoc nomine præfectos a Constantino parvis et pacatis provinciis; in iis Cretæ. Notitia Imperii.

Quorum seriem] Et hæc indicant sequentem epistolam Septimii nomine editam esse a mala manu, quæ nec extat in libris manuscriptis, et seriem hanc turbat, neque quicquam novi nos docet, sed interpolat tantum quæ in superiori; et Quinto Arcadio inscripta in Ruffinum desinit, et Ephemeridem nominat hunc librum minus proprie, et, ut semel dicam, omnino est nuperi et imperiti grammaticuli scriptum. Addebant superiores editiones appendicem quandam genealogicam, imperitius etiam scriptam, quam jure merito expunximus.

LIB. I.

§ 1 *Ad dividendas inter se Cretæ opes*] Insigne mendam incederat ip-

sum initium libri; erat enim in omnibus editis et scriptis exemplaribus, 'Atræi opes:' et mox, 'Atræus namque ex Minoë:' et hinc vulgatus error Grammaticorum, de duobus Atræis. Rescripsi, 'Cretei:' poterat et 'Cratei:' nam Creteus sive Crateus unus e Minois filiis, maximus natus, et regni successor: quem alii per θ Crethenm malunt, sed errant. Κρηθεύς Æoli filius, Salmonei frater. At Κρητεύς Minois filius, nomine imposito ab insula in qua regnavit pater, a qua et Creta Asterii filia, quam Asclepiades apud Apollodorum facit Minois uxorem, et Creta filia Deucalionis, Idomenei soror: Apollodorus Bibliothecæ II. Κρατέως δὲ τοῦ Μίνως Ἀερῶπη καὶ Κλυμένη, καὶ Ἀπημοσύνη, καὶ Ἀλθμμένης υἱοὶ γίνονται. Χρωμένω δὲ Κρητεῖ περὶ καταστροφῆς τοῦ βίου, &c. Sed hoc insignis Regis nomen nescio quo fato fere ubique insigniter corruptum, apud ipsum Apollodorum pluribus locis, apud Lycophronis interpretem, et alios Tragicorum scholiastes.

Deucalionis Idomeneus, alter Moli] Et hæc pessime edebantur antea, et inde fingebant duos Idomeneos, unum Deucalionis, alterum Molium. Verum est Minoi filios fuisse Creteum, Deucalionem, Glancum, Androgeum. Apollodorus: Μίνως δὲ Κρήτην κατοικῶν ἔγραψε νόμους, καὶ γήμας Πασιφάνη τὴν Ἥλιου καὶ Περσηίδος, ἧ, ὡς Ἀσκληπιάδης φησὶ, Κρήτην τὴν Ἀστερίου θυγατέρα, παῖδας μὲν ἐτέκνωσε Καστρέα, Δευκαλίωνα, Γλαῦκον, Ἀνδρόγεων. Scribe Κρατέα, vel Κρητέα, ut in sequentibus; quamvis idem mendum apud Isacium et alios, ut modo diximus. Apollodorus suo more progeniem quatuor filiorum Minois ordine enumerat, incipiens a Creteo, dein pergens ad Deucalionem, inde ad Glancum: Δευκαλίωρι δ' ἐγένοντο Ἰδομενεὺς τε καὶ Κρήτη, καὶ νόθος ὁ Μῶλος. Γλαῦκος δὲ ὁ Μίνως, &c. ubi insignis defectus in omnibus exemplaribus: nam quæcun-

que de Idomeneo, Creta, Molo, et ejus filio Merione suo more scripserat, interciderat. Molus videtur nothus fuisse Deucalionis, et scribendum καὶ νόθος ὁ Μῶλος, ut male noster eum participem regni faciat Idomeneo, scilicet quia in Homeri catalogo ducem eum Cretesium legitur cum patre Idomeneo. 'Moli,' non 'Molius,' recte libri nostri. Homer. II. K. Ἀμφιδάμας δὲ Μόλω δῶκε ξεινήϊον εἶναι, Αὐτὰρ ὁ Μηρίονη δῶκεν ᾧ παῖδι φορῆναι.

Clymenæ et Nauplii Palamedes et Cæax] Pessime edebatur, 'Clymenæ et Nauplii filius Palamedes et Æas.' Libri scripti, 'Clymenæ et Nauplii filius Palamedes et Ajax:' e quo feci, *Cæax*. Apollodorus: Κλυμένην γαμεί Ναύπλιος, καὶ τέκνων πατὴρ γίνεται Οἶακος καὶ Παλαμῆδους. Ubi male edunt, Ὅρακος. At recte infra initio VI. 'Cæax Nauplii filius Palamedis frater:' idem ubique occurrit in Mycenensi historia. Vide Euripidem Oreste.

Dicti Creteidæ] Librorum scriptorum unus 'dictus ex Creteida:' alter, 'Dictys ex Creteida:' vulgo edebatur, 'Dictys ex Creteida:' quo quid potuit ineptius fingi? quæ enim pars Dicty in hac divisione, et quorsum hæc, 'ex Creteida?' Scripsi, 'dicti Creteidæ:' quippe cum mox Agamemnonem et Menelaum referat dictos Atridas, qui erant Plisthenis, ad tegendam obscuritatem paterni nominis; verisimile est eadem ratione addidisse, Palamedem et Cæacem Nauplii dictos Creteidas ab avo materno Creteo, cum origo paterna esset multo ignobilior. Nauplius enim mercaturæ lande potius censendus quam ulla alia arte: eoque illi traditæ a Creteo, oraclorum præfata verito, filia quas venundaret. Apollodorus: Ἀερῶπη δὲ καὶ Κλυμένην Κρητεὺς Ναυπλίω δίδωσιν εἰς ἀλλοτρίας ἡπίερος ἀπεμπωλῆσαι. Idem: Αὔγην δ' ἔδωκε Ναυπλίω τῷ Ποσειδῶνος ὑπερβόριον ἀπεμ-

παλῆσαι. Idem: Ἀμμώνη δ' ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Ναύπλιον. οὗτος μακρόβιος γενόμενος πλέων τὴν θάλασσαν τοῖς ἐμίπτουσι ἐπὶ θανάτῳ ἔδυσφόρει. Et πiox: ἔγημε Κλυμένην τὴν Κρητέως, (ita legendum,) καὶ ἐγέννησε Παλαμήδην, Οἶακα, Ναυσιμέδοντα.

Anaxibia] Ita recte libri nostri, non, ut edebatur, 'Anaxibæa.' Pausanias Corinthiacis. Apollodorus primo Bibl. Νέστωρ γῆρας Ἀναξιβίαν τὴν Κρατέως.

§ 2 *Ex Sidone a Phœnice patre*] Ita libri nostri: mutaverant qui Europam Agenoris non Phœnicis audierant: at id juris ambigui fuit. Apollodorus initio III. τινὲς δ' Εὐρώπην οὐκ Ἀγήρορος, ἀλλὰ Φοίνικος λέγουσιν. Hom. II. Ξ. Οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῦ, ἥ τέκε μοι Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυ. Hæc autem addita a nostro auctore, ut fabulam de transvectione Europæ in Cretam vectore tauro dissimulet, ut consilium suum sequatur, redigendi omnia τερατεύματα ad ea quæ fieri humanitus potuere.

§ 3 *Aliisque ex consanguinitate*] In vulgatis, 'cum Æneæ aliisque:' quæ duo verba absunt a scriptis: et sane vix convenit cum historia sequenti hic Æneæ comitatus, quem Dares et alii auctores minus verisimiliter commenti sunt. Certe non alius hic nominatus quam Glaucus Antenoris, quem infra expeditionis ejus comitem refert, et pœnas huic morte: isque ex consanguineis Alexandri, cum nepos dicatur Æsytæ et Cleomestræ, quæ amita Laomedontis: infra fine I. v.

Sicut in tali re fieri amat] Ita diserte libri nostri; eleganter: non addo exempla quæ notarunt docti ex Græcis et Latiniis scriptoribus. At boni correctores ediderant, 'solet.'

§ 5 *Ad ostentationem regie magnificentiæ*] Hom. II. Z. Ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποῖκιλοι, ἔργα γυναικῶν Σιδονίων, τὰς αὐτὰς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς Ἦγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὰς εὐρέα πόντον, Τὴν

ὄδδον ἦν Ἐλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.

§ 7 *Nihil pensi aut consulti facientes*] Libri, 'patientes.' Scribe, 'habentes.' Sallustius in Catilina: 'Nihil pensi neque moderati habere,' et in Jugurthino, 'nihil pensi neque sancti habere.'

§ 9 *Danaum enim atque Agenorem*] Nescio quos secutus auctores hæc consanguinitatem attexit: neque enim Danaï et Agenoris cognationem exequitur, quæ ponenda fuit, ut ratio constaret, ponendumque Danaum filium Beli qui frater Agenoris. Simplicius finisset dicere, Electram et Taygetam sorores, Pleionæ et Atlantis filias, et ex Electra Priamum, ex Taygeta Tyndareum, de quo veteres omnes consentiunt. At Pleionam Oceani, non Danaï, fere omnis antiquitas, et Taygetam Atlantis, non Agenoris. Sed eandem originem repetit etiam infra libro quarto.

Ex Pleione] Hæc erat vulgata scriptura; manuscriptorum unus, 'Jona;' alter 'Ona;' utrumque corrupte. Infra libro quarto, 'Hesiona:;' ut videatur etiam in hoc alios secutus auctores.

Amictum] Ita scripsi, quia in libris, 'Amictum:;' ut vulgo edebatur, 'Amictum Musculum,' corruptissime. Quod sequitur de Argalo, quamvis sectatores habeat viros doctissimos, longe aliter enarratur a veteribus, qui Amyclæ Cynortam, hujus Perierem, ejus Cēbalum fere omnes consentiunt.

Agenoris quippe filium Phœnicem] Non magis constat ratio hujus consanguinitatis quam superioris. Unus librorum, 'et Dime patris Hecubæ et Ledæ:;' alter, 'de Dime:;' ut videatur scriptum fuisse, 'Agenoris quippe Phinenum et Phœnicem, et inde patres Hecubæ et Ledæ consanguinitatis originem divisisse.' Phinenum Agenoris adserit noster etiam I. III. 'Perhibebatur ex his qui a

Phineo Agenoris originem propriam memoria repetchant.' A quo per filiam Trojanos reges noster deducit l. III. et IV. Leda Thestii filia, Hecuba Dymantis Homero et nostro; aliis Cissei: sed ii an a Phineo ac Phœnice, mihi non liquet.

An pœnurun] Vulgo addebant, ' metu,' quod abest ab utroque Ms. nec desunt exempla in veteribus scriptoribus ejus locutionis, qua diversis enuntiationibus unica particula aptatur, quamvis alteri minus proprie congruat: notus est locus B. Pauli; *καλωμάτων γαμείν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων,* &c.

§ 10 *Bonum publicum materna gratia]* Ex Sallust. Jugurth. 'ita bonum publicum, uti in plerisque negotiis solet, privata gratia devictum.'

§ 14 *Quæ ex Chirone dicebatur]* Ita diserte libri nostri. Thetidem Chironis etiam adserit l. vi. quod et plerique veterum crediderunt, et ab iis Joannes Tzetzes: *Ἄν Ἀχιλλεύς τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως γόνος, Οὐ τῆς θαλάττης Θέτιδος, ἀλλὰ τινὸς γυναικός, Ἡπερ ἦν καὶ θυγάτριον Χείρωνος φιλοσόφου.* Sed dixit, 'quæ dicebatur,' propter vulgatam famam, eam esse Nerei, ut supra de Helena, 'Tyndarei, ex qua ipsa genita videretur.'

Medicinæ artis] Ita diserte libri nostri, non 'medicæ.' Sic, terra Italia, mulier meretrix, senecta ætas, et alia ejusmodi.

Conditione prælii] Ita libri. Abutitur ubique noster vocibus belli et prælii, contra proprietates utriusque nominis et differentias vere notatas a grammaticis. Infra, 'Paucis clade belli ejus expertibus,' pro prælii. Item, 'dilato conditionibus in tempus bello.'

§ 15 *Thestoris]* Ita scribendum, non 'Nestori,' quamvis reclamantibus imperite omnibus libris. Mox recte libri veteres, *Exectum.*

§ 17 *Contraxerat]* Ita recte libri, non construxerat. Porro ut in toto

opere præcipue Homerum sequitur, adhibito judicio ea mutans quæ ferri non posse credidit, ita præcipue in catalogo navium et recensione auxiliorum Trojanorum ejus vestigiis insistit, exceptis quæ hic in fine de Thersandro, Epeo, Calchante, Mopso: nos hæc omnia antea corruptissima fidem Mss. secuti restituimus.

Elephenor ex Eubæa triginta] In libris: 'Mnestheus ex Athenis 61. Elephenor ex Eubæa, Ajax Telamoni Salamina 12.' Scribe, 'ex Athenis quinquaginta; quadraginta Elephenor ex Eubæa: Ajax T. 12.' Convenit cum Homero, ut diximus.

Prothous Magnes] Ita scribendum, non 'Manns,' quod est in omnibus editis et scriptis libris: non dicit e Magnesia, quia apud Homerum invenit Magnetes nominatos et designatos a vicinia Penei fluminis et Pelii montis, non appellatis civitatibus: *Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθηρόδονος υἱός, Ὁς περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον Ναιεσκόν.* Sed et veteribus ita solitus insigniri Prothous. Apollodorus apud Isacium: *Μάγνης ὁ Πρόθοος ἐν Εὐβοίᾳ περὶ τὸν Καφηρέα σὺν πολλοῖς ἑτέροις διασφθίρονται.*

Rhodo, aliisque circa eam insulis] Immo e Rhodo sola: nam ex insulis vicinis Antiphus et Phidippus Heraclicidæ delectos milites duxere. Sed quia Homerus Lindum, Ialysum, et Camirum nominavit, quæ tres Rhodi tribus sive civitates, credidit Noster alias insulas recenseri. Mox pro octo, volui editum, novem, ut in Homero, et in utroque Ms.

Euryppylus Ormenius] Ita scripsi ex Homero. 'Orchomenius' erat in omnibus libris, ut et supra. Mox ex libris edidi, 'Guneus Perrhæbis.' Homerus: *Γουνεύς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δέω καὶ εἴκοσι νῆας· Τῶ δ' Ἐνιήνης ἔποντο, μινεπτὸλεμοὶ τε Περαιβοί.*

Ex insulis congregatis] Ita libri: intelligit eas quæ in Homeri Catalogo, Nisyrum, Carpathum, Casum,

Con, et Calydnas; quas frustra hic intruserant correctores.

Thessandrus Polynicis] Hic deest in Catalogo Homeri. Noster, quia auctore suo deficitur, non sibi constat: nam hic ait Thebis venisse cum supra memoratis, hoc est Bæotis Arcesilao, Prothenore, Penelco, Leite, Clonio. At paullo ante dixit venisse ex Ætolia; quod nulla ratione fulciri potest, cum Thersander per Epigonus restitutus sit in Thebarum regnum ante expeditionem Trojanam. At in Homero nulla ejus mentio, quia occisus ante τὴν Ἀχιλλέως μῆνιν. Addit etiam noster Calchantem, Mopsium, Epeum, quorum nulla mentio in Homeri Catalogo; nec verisimile Calchantem et Epeum tot naves instruxisse. Mopsi in Trojana expeditione non memini fieri alibi mentionem: contra, omnis antiquitas consentit in reditu Calchantem, cum aliis comitatus appulisset Colophona, ubi regnabat Mopsus Mantus filius, insignis vaticinandi solertia, victum a Mopso arguente ejus inscitiam, pudore an dolore confusum interiisse. ‘Acarnania,’ non ‘Arcadia,’ uterque Ms.

Necessariorum cibi] Ita liber uterque, ‘cibi,’ τοῦ σίτου. *Necessaria cibi*, ut in fine hujus libri: ‘Frumenta, vinum, aliaque cibi necessaria Anius ejusque filia præbuerunt.’ ‘Aliis necessariorum,’ τοῖς ἄλλοις τῶν ἐπιτηδείων. Ut supra; ‘interea legatorum Palamedes.’ τῶν δὲ πρέσβων ὁ Παλαμήδης. Sic ‘reliqua prædæ,’ iv. ‘aurum atque reliqua prædæ inter se dispartiant.’

§ 18 *Phalidis Sidoniorum regis*] Lectio hæc a correctoribus est, qui legerant infra lib. iv. Phalam Sidonium: sed is Sidonius quidem, at non Rex Sidonis, sed classis rector, Memnonis, ut videtur, mercenarius. Et alioqui a Phala non fit Phalidis. Librorum unus, ‘frigio,’ alter, ‘frigie;’ ut videatur, ‘Phrygis.’

Illici quivit uti] Ita scripsi, cum in-

venissem in utroque Ms. ‘in lectus qui virtutis societatem.’

§ 19 *Irane cælesti, an ob mutationem aëris*] Egregie ex utroque codice restitimus priscam lectionem; quam male corruerant vulgo, ‘ita Dianæ ob mutationem aëris.’ Inuit veram causam fuisse mutationem aëris, creditam vulgo iram cælestem. Eadem locutionis elegantia paullo post: ‘Agamemnon affectione paternæ pietatis motus, an ne tam illicito immolationis scelere interesset.’ Et l. ii. ‘Pertinacia animi, an ob amorem captivæ.’ Item, ‘tædione an recodatione suorum domuitionem cupiebant.’ Quam et ubique corruerant. L. iii. ‘in gratiamne impetrati funeris, an si quid Trojæ accideret, securus jam filia.’ L. iv. ‘Permoti querelis Rhodiorum, an cupidine diripiendarum rerum quas secum advexerant.’ Ubi rescriperant, ‘dein cupidine.’ Frequens Tacito locutio.

Promise] Ita libri veteres: in quibus etiam recte, ‘per pecora atque exercitum grassari.’

Palamedem] At eum in Catalogo ne nominavit quidem, quia non invenerat in Homero, cujus recensio post mortem Palamedis; sed noster certe debuit non omisisse vel in enumeratione, vel in conventu principum qui habitus Argis.

§ 20 *Domuitionem*] Ita scripsi, quum in vulgatis esset, ‘domum demigrationem,’ in scriptis, ‘domi mentionem.’ Idem verbum corruptum infra lib. ii. ‘tædione an recodatione suorum domuitionem cupiebant.’ Domuitio, νόστος. Pacuvius Hermiona: ‘Nam solus Danais hic domuitionem dedit.’ Philoxenus: ‘Domuitionem, ἐπάνοδον.’

An ne tam illicito] Ita recte libri.

§ 21 *Corusca, fulmina*] Ita libri, non ‘coruscationes.’ Corusca, ἀστραπαί, tonitrua, βρονταί, fulmina, κεραυνοί. Hæc tria distincta et Varroni: ‘Cognitio enim trium, fulgetræ, tonitruū,

fulguris, a fulmine orta.'

§ 23 *Aliaque cibi necessaria*] Ita libri, recte: diximus supra. Mox rescripsimus, 'quæ Cœnotropæ et divinæ religionis antistites memorabantur.' Fabulam de Anio Deli rege et sacerdote, et ejus filiiabus quæ vinum, oleum, et omne tritici genus ultro funde- rent, habes apud veteres Grammaticos, e quibus enarrator Lycophronis: "Ἄνιον Ἀπόλλων ἤνεγκεν εἰς Δῆλον, ὃς Δωρίππην γήμας γενεῶ τὰς οἰνοτρόπας, Οἰνώ, Σπερμῶ, Ἐλαΐδα, αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο ὅποτε βούλουτο οἶνον, σπέρματα, καὶ ἔλαιον λαμβάνειν κατὰ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις. Φερεκύδης δὲ φησιν ὅτι Ἄνιος ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας, παραγενο- μένους πρὸς αὐτὸν, αὐτοῦ μένειν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδῶσθαι δ' αὐτοῖς τῷ δεκάτῳ ἔτει ναυστολῆσαι ἐπὶ τὴν Ἴλιον καὶ πορθῆσαι αὐτήν' χρησμὸς γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόθη Τροίας κρατῆσαι τῷ δεκάτῳ χρόνῳ, ὑπέσ- χετο δ' αὐτοῖς καὶ ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τρέφεσθαι. Vide et quæ Gram- matici ad III. Æneidos, ubi Anius hic vetus Anchisæ amicus: et ibi Servius Danielis: 'Anius Rex Deli, Apol- linis sacerdos, cum trium filiarum es- set parens, ne unius tantum Dei esset tutus auxilio, (ita scribendum), filias numini Liberi patris devovit, qui, pa- rem ei gratiam referens, effecit ut quicquid una attigisset verteretur in fruges, altera in vinum, tertia in ole- um: id cum comperisset Agamemnon dux Argivorum, cum mille navibus oppugnatum iret Trojam, misit qui eas accerserent, ut posset alere Græ- ciæ exercitum.' Verisimile est De- lum electam a Græcis ducibus, quo annonam ex omni Græcia comporta- rent ad necessarios usus exercitus transvehendam, ejusque curam datam Anio, qui singulis filiarum eam custo- diam distribuerit.

LIB. II.

§ 1 *Ad Mæsiorem regionem*] Ita libri veteres. Scio Mysiam esse in Asia, Mæsiam in Europa Thraciæ vicinam:

sed et hoc scio, posteriores Græcos et Latinos utrumque nomen confu- disse. Itaque Mæsiam hanc Europæ- am passim videas in Constantinopoli- tana historia appellari Mysiam: Mæ- siam contra Asiaticam in Latinis pos- terioris ævi scriptoribus. Hæc Mysia ad mare fuit proxima Troadi. Plinius v. 30. Mela.

§ 3 *Instar muri*] Ita recte libri: male edebatur, 'montis.'

Teutranius] Ita libri veteres, non 'Teutratius.' Finxit nomen noster a Teutrania urbe Mysiæ: nam de hoc in veteribus altum silentium: nec ve- risimile Teuthrantem Telepho relic- tum fuisse Mysiæ regnum, si ex Auge liberos tulisset.

Ad eum convertit] Ita recte libri. Gellius 1. 26. 'Convertit ad me qui interrogaveram.' Idem 1. 8. 'Tali petulantia mulieris atque pecuniæ magnitudine ictus expavidusque Demosthenes avertit.' Tac. Ann. IV. 'cuncta tentanti promptissimum vi- sum ad uxorem ejus Liviam conver- tere.'

Aciein invadit] Ita libri, non 'Ajacem.'

Quos adversum ierat] Sallust. Ju- gurth. 'Profigatis iis quos adversum ierat, rediens a latere Mauros incur- rit.'

§ 4 *In aliquantum*] Ita libri nostri, familiari locutione nostro scriptori. Mox, 'debilitaverat,' scripsi e Petaviano: male, in altero, 'dubitaverat;' in vulgatis, 'exanimaverat.'

Mæsi ad se domum] Ita recte libri. Catullus: 'Ad se quisque vago passim pede discedebant.'

§ 7 *Ex his locis ad Trojam navigandi*] Hæc vero magna Geographiæ igno- ratio. Mysia enim, in qua regnavit Telephus, proxima Troadi, ut diximus supra: nec navigio opus, ut ex ea illam attingerent; et si navigio uti vellent, ora tantum legenda. Sed hæc ita finxit, ut novennium expedi- tionis impleret, et decennium vulga-

tum belli Trojani ad novem annos τῆς παρασκευῆς redactum in decimum ipsius belli contraheret.

Exercere discordias vacuum fuit] Ex Sallust. Hist. i. 'postquam remoto metu Punico similitates exercere vacuum fuit.'

§ 8 *Auctoribus nuntii ejus Scythis Barbaris*] Ita scribendum. Scythæ jam tum nautica et mercatura clari. Inde mox eos duces navigationis adsumunt Græci.

§ 16 *Phorbantia*] Ita recte libri scripti. Homerus. Iliad. I. τῷ δ' ἔρα παρακάλετο γυνῆ, τὴν Λεσβόθεν ἦγε, Φορβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρηος. Vitiosissime edebatur, 'Forgaritam.'

Dein Phryum] Ita libri nostri; credo, pro 'Scyrum,' quam eodem tempore captam ab Achille Homerus memorat: Σκύρον ἔλων αἰπειαν, 'Ενυῆος πτολίεθρον.

§ 17 *Eetione*] Ita recte libri, non 'factione:' item *Cilicas*. Lyrnessus et Thebæ Cilicum istorum civitates ab Achille expugnatas eodem tempore: in illa regnavit Mynes Briseidis maritus, in hac Eetion pater Andromachæ, maritus Chryseidis. Hom. II. A. 'Ὠχόμεθ' εἰς Θήβην ἱερὴν πόλιν 'Ηετίωνος, Τὴν δὲ διεπράθομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα. Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσατο μετὰ σφίσιον υἱὲς Ἀχαιῶν, 'Εκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσήϊδα καλλιπάρηον. Et in catalogo: Λυρνησσὸν διαπορθήσας, καὶ τείχεα Θήβης. Et in Z. Ἀνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος 'Ηετίωνος: 'Ηετίων, ὃς ἔβαινε Ὑποπλάκῳ ὕλησση, Θήβῃ ὑποπλάκῃ, Κιλικέσσ' ἀνδρεσσιν ἀνάσσων. Et mox, 'Εκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλικῶν εὖ ναιετάωσαν, Θήβην ὕψιπλον, κατὰ δ' ἔκτανεν 'Ηετίωνα. Ex cujus spoliis citharam et equum Pedasum abductum idem Homerus scribit, II. I. et II. Dixi, istorum Cilicum; alii enim sunt Homero Cilices prope Idam, quos etiam recenset Plinius v. 30. longe ab iis Cilicibus, quos sequens ætas agnovit ad Taurum et Amanum.

Pedasum, Lclegum urbem] Ita scri-

bendum. Hom. II. Φ. Ἄλτεω, ὃς Δελέγεσσι φιλοπολέμοισιν ἀνάσσει, Πήδασον αἰπήσσαν ἔχων ὑπὸ Σατνιόντι. Sed Homerus Pedasum regnatam facit Alteo, non Brisei, et Briseida Lyrnesso captam, non Pedaso: quod noster immutavit, ut dissimularet unde accepisset.

§ 18 *Aliuque donu cujusquemodi*] Ita scripsi, quia in libris, 'hujuscemodi.' Vox proba et antiqua, sed fere ubique corrupta. Lucret. vi. 'In terra cujusquemodi rerum esse figuras.' Cic. I. Off. 'admittenda hominum cujusquemodi multitudo.' Et II. de Orat. 'Ut ad cujusquemodi genus ridiculi vultus etiam accommodetur.' Sallust. in Jugurth. 'Eo imponit vasa cujusquemodi.' Sæpe in libris sequentibus, sed ubique in mendo. Habes sæpe in Apuleio et aliis scriptoribus.

Teuthrantem] Libri scripti, 'Teuthandrum:' is est Sophocli 'Telen-tas,' Ajace mastigophoro. Infra, ubi iterata ejus mentio, liber unus, 'Teutranti filiam,' alter, 'Tentanti.'

§ 20 *Græcorum, Menelaus*] Muta distinctionem: τῶν Ἑλλήνων ὁ Μενέλεως. Ut supra, legatorum Palamedes.

§ 21 *Ante consulta*] Vulgo, 'bene consulta.' Libri, *a me consulta*.

§ 22 *Cui virile negotium est*] Ita libri; hoc est, cui domi uxor. Virile ingenium rescripserant, quasi haberet a Sallustio, apud quem in Catilina: 'quis mortalium, cui virile ingenium est, tolerare potest illis divitias superare?' At hic virile ingenium minus quadrat, cum formido et suspicio mulierum sit potius quam virorum; et ut virorum, non certe τῆς ἀνδρίας.

Nati puucorum libidini] Ita libri vteros, elegantissime.

§ 25 *Ne quid tale commentæ finitimæ*] Ita est in Petaviano: at in altero, 'ne quid tale confinitimæ regiones:' scilicet scriptum fuit, 'ne item aliæ

confinitimæ regiones pernicioſa conſilia adverſum Trojam molirentur.’

An ſolis qui e Græcia ſunt] Imittatum ex illis Homeri notiffimis: Ἡ μούνοι φιλέουσ’ ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων Ἀτρεΐδαι; E quis et Virgilius: ‘Nec ſolos tangit Atridas Iſte dolor.’

§ 26 *Quippe Crete Europam quidem a Sidonē*] Vetus quærela Asiaticorum, relata ſive conficta ab Herodoto ipſo initio hiftoriæ, de raptu Ius, Europæ, Medææ, cuius κακοθήειαν notat Plutarchus. ‘Iolchorum’ bene libri, non, ‘Colchorum.’

Io ex Sidoniorum] Contra eſt: nam Io Argis avecta a Phœnicibus: ſed noſter cum hæc inveniffet apud Herodotum, putavit ex perſona Trojanorum mutanda, ut cauſam ſuam approbarent, quam omnes Asiatici defendebant eodem modo, quaſi Græcis χειρῶν ἀδίκων ἀρξαμένοις. Itaque et qui Daretis nomine Trojanum bellum ſcripſit, ab Argonautica expeditione injuriarum initium repetit, dein ab inſeuta Heſionæ ſervitute.

§ 27 *Botiram Cillanque*] In Danielis libro ‘Betiram:’ de quo nihil inveni. At Cilla nota ex Homero: Ὀς Χρῆσση ἀμφιβέβηκας, Κίλλαν τε ζαθέην. Ex eodem nota Arisba et Lariffa; ex Geographis, Gargara et Scepsis. Pro ‘Gergitham,’ edebatur vulgo, ‘genitem.’ Libri, ‘gentum:’ quo feci ‘Gergitham,’ quam prope Scepsim locant veteres Geographi.

§ 30 *Adigit*] Ita optime libri.

§ 31 *Pertinacia animi, an ob anōrem captivæ*] Ita recte libri. Similes elegantias notavimus ſupra. In iisdem recte, ‘cuncta extrema ratus experiri.’

§ 32 *In aliquantum*] Ita libri, et ſæpe Noſter, a cuius ſæculo non eſt exigenda Latini ſermonis puritas.

§ 35 *Tadione, an recordatione ſuorum*] Totus hic locus miſere turbatus erat tam in vulgatis quam in ſcriptis libris. Concinnavi lectionem quam editio hæc repræſentat. Corrupten-

do loco duo fuerunt; primum quod non capiebant elegantiam huius ſermonis, ‘tadione an recordatione,’ quam ubique mali editores corrupe- rant, ut diximus ſupra; alterum ignorantio antiquæ vocis, ‘domuitionem,’ quam et ſupra explicavimus. Non dubium eſt quin hæc ſit gemina auctoris ſcriptura.

Adicere] Ita liber Danielis: antiqua ſcriptio, pro ‘adjicere;’ quam in omnibus optimæ notæ libris inventam viri docti teſtantur. Poterat tamen ferri cum vulgatis et altero manuſcripto, ‘edicere.’

Primus igitur] Et hic catalogus ab Homero, ut pleraque alia.

Pandarus Lycaone genitus, ex Lycia] At Homerus Zelia oriundum dicit, ſub extremum Idæ pedem. Scilicet duplex Lycia Homero; altera proxima Cariæ, in qua Xanthus fluvius, e qua Sarpedonem et Glaucum emittit; altera ſub Ida proxima Troadi: nam et de Pandaro Hom. Il. E. Ἀπορνύμενον Λυκίηθεν. Ὅσπε τις ἐν Λυκίῃ σέο γ’ εὔχεται εἶναι ἀμείνων. Ideo quum Lyciam Sarpedonis nominat, addit τηλόθεν ἐκ Λυκίης, quia ea longinquior.

Hippotheus Pylei] Ita libri. Scilicet male legerat verſum Homeri, in quo Hippotheus et Pylæus filii Lethi Pelasgi: Τῶν ἤρχ’ Ἰππόθοός τε, Πύλαιός τ’ ἕξος Ἄρηος, γίτε δὴ Λήθιοι Πελασγοῦ Τενταμίδαο.

Acamas ameriptionem puros*] Hic Acamas Eſſorri filius Homero, diverſus ab Acamante Antenoris, et altero Acamante Aſii. Puros Imbraſi filius. Uterque Thracæ duxere.

Odius et Epistrophus] Ita libri, non *Dius*. Errant qui in Catalogo reſcribunt, ὁ Δίος: arguit ipſe Hom. Il. E. Ἀρχὸν Ἀλιζάνων Ὀδίον μέγαν ἐκβαλε δίοφρον. Mox ſcribe, ‘Alizonum reges.’

Ex Solemo] Corruptiffime hæc omnia in editis et ſcriptis. ‘Ex ſole monaſtes et Amphimachus Nomionis de Caria.’ Solemum dicit pro Soly-

mis, qui vicini Lyciæ, et quos sæpe pugnasse cum Lyciis Homerus refert. Nastes et Amphimachus Cares Homero.

Genitore Pylæmene] Ita scribendum ex Homero. Vulgo, 'Telameneo:' librorum unus, 'Talineno.'

Glaucus Hippolochi] Et hæc pessime edebantur, quæ nos secuti vestigia scripturæ veteris restitimus. Quod ait Glaucum adscitum a Sarpedone quasi inferiore, cave credas: nam Glaucus Hippolochi filius, Bellerophontis nepos, amittinus Sarpedonis, cui mater Laodamia soror Hippolochi: Hom. II. Z.

Chromis Midonis] Ita scribendum, vel 'Chromius.' Utrumque habes apud Homerum: vulgo, 'Pronius Midionis:' libri, 'Pronius Midones ex Mæsia. Purechmus Aunii pæonius:' e quo feci, 'Pyræchmes Axii.' Credidit apud Homerum ἀπ' Ἀξίου esse filium Axii.

Ex Adrestina] Ita libri: vulgo, 'Agrestina:' scribe, 'Adrestia.' Homerus: Οἱ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον.

Asius Hyrtuci Sesto] Ita scribendum, non 'Asius Hyrtacus:' libri, 'Asius Hyrtiacis esto.' Homerus: Ἄσιος Ἑρτακίδης, apud quem et alius Asius Dymantis filius, Hecubæ frater. II. Π. Ἀσίω, ὃς μήτρως ἦν Ἐκτορος ἱπποδάμοιο, Ἀπτοκασίγνητος Ἐκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος, ὃς Φρυγίην ναίεσκε βροῆς ἐπὶ Σαγαράοιο.

§ 37 *Aridus ignara noseendi*] Ita libri, recte. Sallust. Jug. 'More humanæ cupidinis ignara visendi.' Item, 'mare magnum et ignara lingua commercium prohibebant.' Item, 'plerosque velocitas et regio hostibus ignara tuta sunt.' Virgilius: 'ignarum Laurens habet ora Mimanta.'

§ 39 *Armis atque animis*] Vox 'animis' deest in manuscriptis. Et sane non iidem animi Paridi, qui coactus a fratribus redibat ad pugnam pudore potius quam ferocia. Scribe 'paratos armis æque:' hoc est, pari-

bus armis instructos; quod sane justo duello necessarium.

§ 42 *Atque audendi auctor*] Virg. Æn. XII. 'Auctor ego audendi.'

§ 43 *Glaucus Hippolochi*] Ita recte libri, ut distinguat a Glaucō Antenoris, de quo infra. Iidem recte, 'Asteropæus,' non 'Steropus.' Et hic Lycius, quem una cum Sarpedone et Glaucō Homerus præficit quintæ turmæ auxiliarium. II. A.

Pammon, Mestor] Ita scribendum. Vulgo, 'ac modo Nestor.' Libri, 'Ammon Nestorque.' Priamo filios quinquaginta assignavit antiquitas: in iis Antiphum. Hom. II. Δ. et Δ. Politem, II. B. N. et Ω. ubi et Pammonis et Mestoris mentio: Πάμμονά τ', Ἀυτόφονόν τε, βοήην ἀγαθὸν τε Πολίτην. Et mox: Μήστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρώϊλον ἱπποχάρμη.

§ 45 *Rhesus Eione genitus*] Ita scripsi, secutus Hom. II. K. Ἐν δὲ σφιν Ῥήσος βασιλεὺς, παῖς Ἥϊονῆος. At vulgo ediderant, 'Rhesus de Eioneo genitus:' libri, 'Rhesus sisione genitus.'

LIB. III.

§ 2 *Achilles ausus visere*] Vulgo, 'volens visere:' Ms. 'adveniens visere:' omnino scribendum, 'avens visere:' itaque editum volueram.

§ 4 *Pyræchmem regem Pæonum*] Pessime antea, 'Ciconum.' Libri, 'Pæanium.'

§ 5 *Diorem et Polyxenum Alios*] Id est, 'Elios.' Ita disertè optimus Daniellus codex: 'alter et alios:' vulgo, 'aliosque,' utrumque male. Alius pro Eliis Dorice: ut sæpe Captivis Plauti, quod item antea corruptum, restitutumque a viris doctis. In libris Græcis sæpe invenias πλείους corruptum pro Ἡλείους: quod notarunt et emendarunt eruditi. Mansit adhuc in Polybio lib. IV. ἔπεισαν δὲ καὶ τοὺς πλείους οἱ περὶ τὸν Μαχάταν παραπλήσια λέγοντες, ὥσπερ καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. Ubi legendum

Ἡλείους.

Pylæmenem] Ita recte libri, non 'Philemonem.' Mox ex iisdem scriptis, 'a Phineo Agenoris.' Sequitur alios auctores, ut dixi supra; nam plerique Phineum Beli dicunt, non Agenoris. In iisdem est 'Olizonem,' ut et infra iv. Apollodorus Bateam Teucris filiam jungit Dardano, e qua Erichthonius.

§ 6 *Clam atque ex occulto vulneratus*] Ita recte libri: antea edebant, 'extincti lanatique,' ineptissime.

§ 7 *Arsacum cum Deiopite*] Libri, 'Arsacum Deiopitheo.' Scribe, 'Arsacum, Deiopiten.' At horum Priami filiorum mentio nulla in Homero, præterquam Dorycli, Il. A. et Hippothoi, Il. Ω. Apollodorus nominantur *Δηϊόπτης, Ἀρχέμαχος, Φιλαίμων, Μήλιος, Δόρυκλος, Ἰππόδοος, Ἰπποδάμας.* Ut videatur scribendum: 'Arsacum, Deiopiten, Archemachum, Laodocum, et Philemonem:' item, 'Melium, Astyochem, Doryclum, Hippothoum, Hippodamanta.' *Δηϊόπτην* etiam habes in Il. A. occisum ab Ulyse: Mulium, Il. Π. occisum a Patroclo, et alium Mulium, lib. τ. ab Achille.

§ 8 *Gorgithione*] Ita recte libri, non 'Gorgathione,' ut vulgo. Gorgithion filius Priami notus. Il. Θ. Apollodorus.

Neque fortuna belli mutatur] Scripsit, 'nutat.'

§ 10 *Crissæorum*] Ita scribendum, non, ut in manuscriptis, 'tres eorum.' Schedius Phocenses ducebat, in quorum regione Crissa: *Κρίσσαν τε ζαθέην.*

Alter Echinadibus imperator] Hæc addidimus e libris.

§ 14 *Fæde et vice imbellium*] Ita libri; optime.

Et cum Hippothoo Pyleus] Totum hunc locum corruptissimum e libris restituiimus.

Isus et Evander, Priamidæ] Isus notus Priami. Il. A. Evandri memi-

nit Apollod. III.

Guneus rex Cyphius] Ita scribendum: libri, 'Cyneus rex Scyplius.' At quam male vulgo, 'Cæneus rex Scythiæ.' *Γουνεύς δ' ἐκ Κύφου ἦγε.*

§ 15 *Qua maxime visi poterat*] Recte ita in Petaviano. Danielis 'vi.' Vulgo, 'videri.' Visere antiquis idem quod videre. Lucretius: 'Visitque exortum lumina solis.' Tacit. Ann. 3. 'Sed præfulgebant Cassius atque Brutus, eo ipso quod imagines eorum non visebantur.' Apuleius Apologia: 'Cum in eo visitur imago mire relata.' Infra iv. 'Omnia circum Trojam et ultra quæ visi poterant.' Ubi etiam rescripserant, 'qua visui patebant.'

§ 21 *Non tu mihi caussa*] Ex Il. Γ. *Ὅστι μοι αἰτίη ἐσσι, θεοὶ νύ μοι αἰτιοί εἰσιν, Ὅ μοι ἐφώρησαν πόλεμον πολύδακρον Ἀχαιῶν.*

§ 24 *Consiliatum*] Non mihi fuit religio recipere hanc dictionem in utroque manuscripto inventam; non magis quam viris doctis in Cæs. 1. de B. Civ. 'multumque cum suis consiliandi causa secreto præter consuetudinem colloqueretur.' Item, 'Hæc consiliantibus eis nuntiatur aquatores ab equitatu premi nostro.' Et inde olim a consulendo consul; a consiliando 'consiliarius;' quod verbum habes apud Suetonium et alios posteriores; item consiliaris apud Paulum J. C. v. de offic. assessor.

§ 25 *Namque execrati facinus ejus*] Hom. Il. Γ. **Ἡ δὲ ὄρο μὲν ἔποντο νέεσσ' ἐνι ποντοπόροισι, Νῦν δ' αὖτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν, Ἀΐσχεα δειδιώτες καὶ ὀνειδέα πόλλ' ἅ μοι ἐστίν;*

LIB. IV.

§ 1 *Præclara pudicitia*] Ita disertim uterque Ms. Opponit pudicitiam Hectoris libidini Alexandri: quæ sane, ut in omnibus viris laudanda, ita in principibus maxime conspicua, eoque magis, quo rarior. Hectoris sane antiquitas nullos amores novit, ne-

que aliam sobolem quam ex Andromacha.

Per dies decem] Homerus, undecim: apud quem Achilles, Σχῆσω γὰρ τόσον πόλεμον χρόνον ὅσον ἔνωγας. Ut hic, 'bellandi requies.' Sed sic solet bellum pro prælio, ut diximus supra.

§ 3 *Placitumque*] Ut videatur scribendum, 'actumque,' hoc est, deliberatum; nondum enim id decretum erat, donec Diomedes rogatis ducum sententiis id fieri curavit.

§ 4 *Cunivum et Ialysum*] Edebatur perverse 'Galissam:' libri, 'Calysum.' Scripsi 'Ialysum.' Homerus: Ἀλῶν, Ἰήλυσσον τε, καὶ ἄργινόντα Κάμειρον.

An cupidine] Ita diserte libri: quod inepti et imperiti correctores mutaverant, rescripserantque 'dein cupidine.'

§ 7 *Arcius et Echemon*] 'Arcius' est in utroque Ms. non Attreus: recte: in Apollodoro ita scripserim, non Ἀρρητος: at pro vulgato 'Echion' Danielis liber habuit 'Archemmon;' Petavianus, 'Echemmon:' e quo feci, 'Echemon:' qui notus Hom. II. E. Ἐχήμενά τε Χρόμωνα τε. Et memoratus eidem Apollodoro.

Dryops, Bias, et Corythou] Vulgo editum fuit, 'Drapsis bias et Corinthia:' Mss. 'Dyraspia et Chorithon.' Dryops et Bias recensiti Apollodoro. Corythonem nusquam invenio: credoque rescribendum, 'Gorgithion:' nec me movet quod enni supra dicit occisum; nam et hic Philenorem nominat, quem necatum dixit l. III. et Antiphonem, cujus cædem retulit l. II. Ilionem etiam non inveni, nisi in Apollodoro scribendum sit Ἰλιονεύς, pro Ἰδομενεύς. Telestes in eodem est, et Glaucus, et Agathon, quem etiam Homerus agnoscit, II. Ω. ubi et Agavus. Thyestes nusquam mihi reperitus.

§ 8 *Eorum humandi veniam*] Dudum monui probam et antiquam esse hanc

lectionem, quam uterque manuscriptus agnoscit. Imperiti addiderant 'corpora,' ne solæcismum paterentur, scilicet. Plautus Captivis: 'Nominandi istorum tibi erit magis quam edundi copia.' Tullius v. Philip. 'Agitur utrum M. Antonio facultas detur opprimendæ Reip. cædis faciendæ bonorum, diripiendæ urbis, agrorum suis latronibus condonandi.' Varr. II. de re rustica: 'sive enim aliquod fuit principium generandi animalium.' Gellius XVI. 8. 'Fecisse videtur eum librum sui magis admonendi quam aliorum docendi gratia.'

§ 9 *Lycæon et Troilus Priamidæ*] Troilus satis notus. Lycæonis meminit Hom. II. Γ. et Φ.

Ætatem ejus admodum immaturam] Quia legit in Virgilio: 'Infelix puer, atque impar congressus Achilli.' At Priamus, II. Ω. ejus meminit tanquam fortissimi.

§ 12 *Nastes*] Libri, 'Rastes.' Vulgo, 'Jastes.' Homerus: Νάστης Ἀμφίμαχος τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα.

§ 18 *Helenum Priami*] Tzetzes in Lycophronem: Ἐλένου δὲ τοῦ Πριάμου παιδὸς μάντews ὕντος, καὶ ἡ μόνου αὐτομολήσαντος τοῖς Ἑλλησι, καθά φησιν Ὀρφέως τε καὶ Τρυφιδωρος, ἧ, ὡς φησι Σοφοκλῆς, ἐνεδρευθέντος καὶ κατασχεθέντος ὑπ' Ὀδυσσεώς.

§ 19 *Sinistram manum*] Tzetzes eodem loco: Φλοκτῆτης ἀντιστάνα αὐτῶ τὸν Ἀλέξανδρον πρὸς τοξείαν τοξεύσας, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν λαϊὰν χεῖρα, εἶτα τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἐκβαλὼν ὀφθαλμὸν, καὶ τρίτον τοὺς πῶδας βαλὼν ἀνεῖλεν.

§ 21 *Per mærorem deficiente animo*] Hic locus indicat alium esse nostrum Dictym ab eo quem Græci habuerunt. Tzetzes in Lycophronem: τελευτήσαντος δ' ἐκείνου καὶ ἐαυτὴν συναναίρει, ἧ, κατὰ τὸν Κδίντον, ἐαυτὴν ἐμβαλοῦσα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου πυρὰν, ἧ, κατὰ τὸν Δίκτυν, βρόχους ἀπαχθεῖσα.

§ 22 *Pleionam quippe*] Constat sibi noster, secutus eosdem auctores quos L. I. et III. Contra plerique veterum

Pleionam Oceani filiam faciunt, uxorem Dardani Batcam Teucris filiam, non Olizonam Phinei. 'Hesionam' hoc loco libri scripti habent, non Pleionam, ut dixi supra.

Olizonæ Phinei] Libri, 'obzone:' dixit supra III. Deest vero particula. 'quæ,' quæ Eriethonium ei dederit.

Cleomestra] Ita libri nostri. Apollodoro est Cleopatra, cujus seriem non exsequitur tamen.

Hicetaonem] Hom. II. Γ. Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον, ἠδὲ Θυμοίτην, Λάμπων τε, Κλύτιόν θ', Ἰκετόνδ' ἄρ' ὄζον Ἀρηος, Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήρωρ. Latet hoc nomen in mendo apud Apuleium de Deo Socratis: 'non secus etiam in Trojano exercitu quum divinatione res indigent, tacet ille sapiens senatus, nec audent aliquid pronuntiare vel Hector, vel Lampo, vel Clytius, sed omnes silentio auscultant vel ingrata auguria Heleni, vel incredita vaticinia Cassandræ.' Quid Hectori cum Senatu? qui certe manu, sed non inter τοὺς Trojæ δημογέροντας. Libri optimi quos olim contuli habent uno consensu omnes, 'vel hic etiam, vel Lampo, vel Clytius:' nec dubito quin ii quos viri docti viderunt, et ex iis infinitas mendas correxerunt, eandem lectionem habuerint, sed ab iis aut minus animadversam, aut insuper habitam. At ea indicat legendum, 'vel Hicetaon.' Lampo illi est qui Homero Lampus: et certe Apollodoro est Λάμπων.

Bucolionem] Et hunc agnoscit Apollodorus. Homerus: Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαθοῦ Λαομέδοντος, Πρεσβύτατος γενεῆ, σκότιον δὲ ἔγεινατο μήτηρ.

Et Æsyete] Locus singularis de genere Antenoris; quem certe dolendum fuit corruptissimum vulgari: 'Rursusque ex Cleomestra et Soëte se genitum.' Scripsi, 'et Æsyete:' quem sane veteres Antenoris patrem memorant. Eustathius ad illud Iliad.

B. Τύμβω ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήτῳ γέροντος· Ὁ δ' Αἰσυήτης δημογέρον ἀρχαῖος, παρώνυμος Ἰσως τῷ ἐν τοῖς ἐξῆς που αἰσυνήτῳ νεανίᾳ, Ἀντήωρος φασὶ πατὴρ καὶ Οὐκαλέγοντος.

LIB. V.

§ 2 *Eu unquam*] Ita scripsi, cum in vulgatis esset, 'quando;' in Mss. 'nunquam.' Terentius: 'Eu unquam injuriarum audisti mihi scriptam dicam?' Et alii sæpe, ut notavimus ad Nonium.

§ 5 *Corithus atque Idæus*] Ita scripsi e libris. Tzetzes in Lycophronem: 'Ἐκ δ' Ἀλεξάνδρου οἱ πλειονέες φασὶ τέσσαρας τετοκέναι, Βούνικον, Κόρθον, Ἀγαγὸν, καὶ Ἰδαῖον.

Exertius disserturum] Omnino ita scribendum: nam quod vulgo edebatur, 'exercitum deserturum,' prorsus absurdum est; nec melius in Danielis libro, 'exterius diserturum:' at in Petaviano, 'exercitus diserturum.' At paullo post diserte Danielis liber habet, 'quæ adversum eos pro patria exertius disseruisset.' Exerte, pro audacter, confidenter, cum altercatione; elegantia hujus sæculi.

§ 8 *Theano*] Ita scribendum cum libris, non 'Theanæ.' Theano sacerdos Minervæ Iliensis. Hom. II. Ζ. Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκον Ἀθηναίης ἱέρειαν. Sed eam Homerus ubique Antenoris uxorem facit. 'Precibus vi mixtis,' recte in libro Danielis.

§ 10 *Legatos viros*] Ita libri, optime; ut mulier meretrix, mulier præfica, et supra, senecta ætas.

§ 12 *Incensis omnium tabernaculis*] Ita recte libri: notus militiæ mos, incendere tabernacula discessuros milites. Homerus in eadem re, Od. Θ. Βάντες ἀπέπλειον πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες.

Multo vino atque somno] Virgilius: 'Invadunt urbem somno vinoque sepultam.'

Ad aram Jovis ante ædificiale] Sic li-

bri: 'ædificiale' pro ædificio, sive regia Priami, elegantia hujus sæculi. Aras ante fores domum Græci habere, ut notum ex Comicis. Hælladins apud Photium: τὸν Λοξίαν γὰρ προσεκύνουν, ἢ πρὸ τῶν θυρῶν ἕκαστος ἰδρύοντο, καὶ πάλιν βωμὸν παρ' αὐτῶν στρωγγύλον ποιοῦντες, καὶ μυρρίναις στέφοντες.

Atque inultos] Sic scribendum, non 'multos.' Ita sæpe veteres scriptores, qui fere semper in ea voce corrupti. Sallustius: 'Dedecores inultique terga ab hostibus cædebantur.'

Menelaus Deiphobum] Homerus Odyss. Θ. Virg. Æn. vi.

§ 15 *Clam Ismurum aufugit*] Ita recte libri. Homerus: Ἰλιόθεν με φέρων ἀνεμος Κικόνεσσι πέλασεν Ἴσ-

μάρφ.

LIB. VI.

§ 1 *Chæradibus scopulis*] Lycophron: Διπλῶν μεταξὺ Χοιράδων σαρούμενον.

§ 2 *Præterea addidere*] Scripserim, 'addere.'

Æneum multimodis afflictari] Ita scribendum: vulgo, 'eo nomine.' Æneus Tydei pater, avus Diomedis, rex Calydonis in Ætolia. *Multimodis* libri, ut supra, et sæpe in Lucretio et Apuleio.

§ 4 *Virile ac muliebre sexu*] Ita libri: habet a Sallust. ii. 'At Metellus in ulteriorem Hispaniam post annum regressus magna gloria concurrentium undique virile ac muliebre sexu.'

CASPARIS BARTHII NOTÆ.

EX ADVERSS. XIV. 13.

SEPTIMIUS ROMANUS, qui Dictyn de Bello Trojano loqui Latine fecit, Romanus sane scriptor est, nec refrager doctis, qui Q. Arcadio Rufino nuncupasse conjectant a vo Theodosiano, aut præter propter. (L. LVII. 20.) De eo scriptore ita judicare possumus: videtur vir quispiam prisca eloquentiæ; inclinantibus jam rebus Romanis cum cerneret multa diversis modis de bello illo famosissimo differri, statuisse ei confusioni medicinam facere, et omnem historiæ seriem, instar certæ narrationis, libellis complecti. Usus autem videtur titulo Dictys, ne flaccesceret autoritas. Eum autem librum postea in suam linguam Græculi videntur transduxisse, inscripti-
one ejusdem tituli et fabula addita, talem librum cum terræmotu patefacto sepulcro inventum, et Claudio Cæsari traditum, ejus jussu fuisse traductum. Eam fabulam recenset Suidas ex alio quopiam auctore. Δίκτυς ἐπὶ Κλαυδίου τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμῶ κατενεχθείσης, καὶ πολλῶν τάφων ἀνεψυχθέντων, εὐρέθη ἐν ἐνὶ τούτων τὸ σύνταγμα τῆς ἱστορίας Δίκτυος, τὸν Τρωϊκὸν περιέχον πόλεμον, ὑπὲρ λαβῶν Κλαύδιος ἐξέδωκε γράφεισθαι. Apud Græcos quidem Dictyn extitisse auctores sunt ambo Tzetzæ, Joannes et Isacius, ut notat etiam doctissimus vir Jacobus Nicolans Loënsis iv. Miscellan. 20. Daretis quidem Phrygii Iliadem ad sua tempora servatam fuisse scribit Ælianus xi. variæ Historiæ. Sed illa nihil ad Septimum, qui scriptor est Latinus, licet miris modis ab exscrip-

toribus variis seculis mutatus et interpolatus.

LIB. I.

§ 1 *Atreus namque ex Minoë postrema sua ordinans*] ‘Postrema’ ultimam voluntatem morituri jam hominis designant. Est namque talis sanctio postremum judicium hominis, ut appellatur a Dicoletiano et Maximiano Imp. Leg. 2. Cod. Justin. qui testamenta facere possunt.

Quæ eo tempore Nestori denupta erat] ‘Denupta’ pulchrius ab eodem mulier dicitur, quam cum vulgo ‘nupta.’

§ 4 *Regem ira atque indignatione stupefactum consilio excidisse*] Obstupescere homines subitis casibus atque eventibus videmus, quales pulchre mente et corpore ‘consilioque cecidisse’ et excidisse ait idem elegantissimus auctor, l. 1. ‘Ast ubi animadvertit Palamedes, regem,’ &c. iv. ‘Sed fertur CEnonem viso Alexandri cadavere adeo commotam, uti amissa mente obstupesceret, ac paulatim per mærorem deficiente animo concideret.’ v. ‘Helenus, recordatus parentem Priamum residuosque fratres, fletum edit miserabilem, consternatusque per dolorem, atque obstupescit, ruit.’ Non poterat melius vel summus scriptor, et collatione talium facile apparet Latinum auctorem esse, quem cum summa animi voluntate legimus. Advers. LVII. 20.

§ 5 *Tum namque properatione navigii inconsulte usi ventis ad Cyprum appu-*

lere] Legendum arbitrer: 'Dum namque propra itione navigii inconsulte usi ventis, Cyprum appulere.' Advers. xxiv. 10.

Sumptis aliquot navibus Alexander Phœnicem delapsus] 'Delapsus' Alexandrum navigio, hoc est, prosperis ventis devectum, elegantissime etiam dixit libro eodem primo: 'tum namque properatione navigii inconsulte usi ventis, ad Cyprum appulere. Unde sumptis aliquot navibus Alexander Phœnicem delapsus, Sidoniorum regem, qui cum amice suscepserat, noctu insidiis necat.' Quæ verba et superius prolata non carent suspitione apud nos maculæ. Quamquam scelere domus Menelæi spoliata onusta navi properasse contra ventos etiam dicat Alexandrum, ne a persecuturis apprehenderetur. Est autem τὸ 'delapsus' Poëticum. Virg. x. Æn. 'Labitur alta secans fluctuque æstuque secundo.' Tamen aliquid mendosum est iis verbis, ut memoravimus.

Eademque qua apud Lacedæmoniam cupiditate] 'Lacedæmonia' est urbs ipsa Sparta, quomodo nescio an ullus Latinus Scriptor usurparit.

Universam domum ejus in scelus proprium convertit] 'Verti in scelus' dicitur quicquid vi contra fas et æquitatem patrat.

Cum obstinate hi regis necem defenderent] 'Defendere,' est vindicare. Rex autem erat jam insidiis Alexandri interemptus.

§ 6 *Ut luciti vultu tamen admissum facinus condemnarent*] Mos est hominum, cum rem quampiam minus probant, vultum contrahere, et eo eam velut aversari. Id 'vultu condemnare' pulere dixit. Sic Auctor Moreti idem alludit: 'Sæpe viri nareis acer jaculatur apertas Spiritus, et sino damnat sua prandia vultu.' Advers. lvii. 20.

§ 7 *Cum partim exemplo facinoris execraretur*] 'Exemplum' memini ab

auctoribus dici dignam rem imitatione et laude perpetua. Claudianus de fratribus Catanæis: 'Ipse redundantem frenavit Muleiber Ætnam, Læderet exempli ne monumenta pii.' In veteri epitaphio: 'Exemplum perit, castæ lugete puellæ.' Dixi de bona, capitur autem et in malam partem. Ut 'exemplum unicum malitiæ' est apud Appuleium pag. 381. Sic 'gulæ exemplum' Apicium vocat Scholiastes priscus in Juvenalem. Ita 'exemplum facinoris' facinus ipsum pessimum Septimio l. i. de Bello Trojano. Advers. xxxv. 14.

Qui lingua moribusque barbari, nihil pensi, &c.] De Trojanis quod ait, præcipue autem de regulis, ut vocat Priami filios, longe aliter se eam rem habere persuadebitur qui Dionis Chrysostomi orationem Troicam legit. Quo sane libro mirum est nisi veritas totius belli Trojani aut nunquam gesti, aut magno Græcorum dedecore, aperitur, in pudorem omnino figmentorum levissimæ nationis. Advers. lvii. 20.

§ 14 *Hic in primis adolescentiæ annis, procerus, decora facie, studio rerum bellicarum, omnes jam tum virtute et gloria superabat*] Non audio virtum doctum hæc mendi suspicientem; potius nos Sallustianum loquendi modum agnoscimus, ut jam sententia velut plena adjiciantur tamen alia, quæ rem ipsam penitus concernant. Sic hoc loco sufficere poterat dici Achillem proceritate, venustate formæ, et studio rerum bellicarum omnes superasse; ille vero etiam virtutem et gloriam adjerit. Observare poteris apud Sallustium, nec non uno atque altero loco Thucydidem.

Neque tamen aberat ab eo vis quædam inconsulta, et effera morum impatiçtia] Ex Homero adumbravit hæc omnia Septimius; et de eodem Achille Horatius notandorum morum summus artifex: 'Aut famam sequere aut sibi convenientia finge. Scriptor honora-

tum si forte reponis Achillem, Impiger, iracundus, inexorabilis, acer, Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.' Quod ad formam Achillis attinet, eandem pulcre nobis repræsentavit Isacius Porphyrogenitus, a summo viro Jano Rutgersio editus: ὁ Ἀχιλλεύς, αἰτ, εὐσπῆθος, μέγας τὴν ὄγκον τοῦ σώματος, μακρόσκελος, πανός, ξανθός, εὐπρόσωπος, οἰνοπαής, (legam οἰνοβαρής,) γοργούς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, πολύθριξ, μακρόρριν, τοὺς πόδας ὄξυς, καὶ τοῖς ἄλλασι δόκιμος, δεινὸς πολεμιστῆς, εὐχαρής, φιλήδονος, μεγαλόψυχος, καὶ καλλιφωνος, &c. Morum autem impatientia illud 'iracundus' Horatianum designat. Sic contra 'patientes' pro probis et simplicibus quodammodo ponit lib. II. auctor idem hic noster. 'Eam seniores lamentationem immodicam cum lacrymis accipientes, ad omnia quæ ab eo dicebantur, tanquam injuria ejus patientes, annuere.' Tamen eo loco idem potius quod 'compatientes' designat hoc verbum. Advers. LVII. 7.

Vicaria morte conjugis fata propria protulerat] 'Vicariam mortem' eleganter Alcestidis vocat, quæ vice mariti occidit. 'Cujus pater Admetus quondam vicaria morte conjugis fata propria protulerat.' Ita legendum, cum inepte alioqui edatur, 'pertulerat.' Sic libro eodem, 'nec leniri, priusquam auctor tanti sceleris filiam natu maximam vicariam victimam immolasset.' Sic 'vicarium munus' l. II. 'Nec quicquam deprecari amplius, modo in locum ejus Hippodamiam, quæ cum Achille degeret vicarium munus amissi honoris, acciperet.'

Comes Hercules post discessum ejus] 'Discessum' pro morte usurpatum, cui similia ex Festo, Vitruvio, Ammiano, aliis, alibi notavimus. Advers. XXVII. 10.

§ 15 *Porcum marem in forum medium afferri jubet, &c.*] Ritum concipiendi sacramenti sive iuramenti et

conjuracionis in hostilitatem alicujus sanctum et inviolabilem indicat. Quod legenti mihi sane mirari subit hominum securitatem, qui tantum exercitum Græcorum ad muros Ilii admissum a dominatore illo Asiæ fingere sunt ausi. Tantus rex, tot populorum Imperator, tot Heronum pater, non potuit aditus regni sui munire, ne urbs imperii caput obsideretur a principibus angulum unum tenentibus Europæ, minime cum ipso omnibus unico comparandis. Porro morem istum vovendi inimicitias irrefutabiles nescio an supra etiam notarium: certe observatio est dignissima, et mentio ejus est infra apud nostrum etiam l. II. et V. Execratur autem in populo Dei eandem hanc ceremoniam Hieremias Propheta XXXIV. qua se utique addixerant gentilium superstitioni, interpositis diris adjurationibus. Verba Prophætæ sunt: 'Et dabo viros qui prævaricantur fœdus meum, et non præservaverunt verba fœderis quibus assensi sunt in conspectu meo, vitulum quem conciderunt in duas partes, et transierunt inter divisiones ejus, Principes Judæ et Principes Hiernsalem, Eunuchi et Sacerdotes, et omnis populus terræ, qui transierunt inter divisiones vituli, dabo eos in manus inimicorum suorum, et erit morticinum eorum in escam volatilibus cæli.'

Martem atque Concordiam multis immolationibus sibi adhospitalavere] Scitum est quod ait, Deos sibi Martem et Concordiam velut hospitio conjunxisse Græcos principes, quod 'adhospitasse' dixisse priscos exinde apparet. Ut videlicet cum eis manerent duo ista numina, et inter eos habitarent. Non occurrit nunc adhospitalationis hujus mentio in alio quopiam auctore. Advers. LVII. 7.

§ 16 *Ita consensu omnium secundo rumore, &c.*] 'Secundo rumore' valet auspiciato. Virg. Æn. VIII. 'Ergo iter inceptum celerant rumore se-

cuudo.' Sæpius vetus Poëta v. 'Redeunt, referunt rumore petita secundo.' Et hoc hand dubie a favore multitudinis descendit, obscuro quopiam rumore secundis rebus plaudentis et eas voventis.

Vigiliarumque vices dispartiant] 'Dispartire' sonat dividere.

§ 17 *Agamemnon ex Mycenis naves centum*] Illud observare velut aliud agentem licet, parum in catalogo navium Græcarum ad oppugnationem Ilii collectarum dissentire Septimium hunc a libello veteri qui Daretis nomine inseribitur, et multa a Græcis recensionibus universæ Trojanæ historiæ discrepat. Septimius enim noster numerum 1117. navium producit, Dares autem 1148. enumerat, ut diversissimi auctores vix triginta ipsis navibus discrepent.

§ 19 *Prorsus nullus funeri modus neque requies*] 'Funnus,' pestilentiam, contagionem sive contagium notat Auctori nostro. Velut 'Funnus' aliquod numen funestum et sæviens cadaveribus faciendis diceretur. Pariter autem 'Libitinam' pro tali aliquo dæmone accipit aliquot locis Horatius.

Mulier quædam Deo plena Dianæ iram futuram] Notandum his verbis, 'Fari' propheticum esse verbum, et edicere a numine instinctum denotare. 'Fata' enim sunt oracula. Lucan. ix. *Pharsaliæ*: 'Stabant ante fores populi quos miserat Eos, Cornigerique Jovis monitu nova fata petebant.' 'Plena Deo' instinctam notat, ut l. v. Septimius idem noster: 'inter quæ tam sollicita Cassandra Deo plena victimas ad Hectoris tumulum transferri inferrique jubet.' Calpurnius Ecl. i. 'Jam dudum velut ipso numine plenum Me quatit et mistus subit inter gaudia terror.' Quod genus loquendi irrisit olim Seneca pater in nescio quo declamatore, non facturus si ea cognoscere potuisset, quæ nos docent sacræ litte-

ræ, et ex iis Didymus l. i. de Spiritu Sancto. Pariter Arnobius v. 'ut vos plenos Dei numine ac potestate censeatis.' Et Julius Firmicus de erroribus profanarum Religionum. Vetus inscriptio: 'Templum in rupe Tagi superis et Cæsare plenum.' 'Saturum et potatum' torrente deliciarum Dei dixit Victor Uticensis sine l. i. de Persecutione Vandalica.

Ne tanta vis exercitus sine rectore effusius ac sine more militiæ vagaretur] 'Mos' idem est quod lex, effectu quidem, licet non origine; mos enim oritur ex consuetudine, lex vero ex sanctione: promiscue tamen usurpatur, ut a Septimio nostro.

Ita per æquationem numeri atque partium quadripartitur exercitus] 'Quadripartiri' est in quatuor partes dividere. Æquum autem quaternarium numerum dicit ob perfectionem cubi, de quo consule Macrobius et Favonium in somnium Scipionis, Capellam et Isidorum in Arithmeticeis Tractationibus.

§ 20 *Neque interim ullus finis vastitatis*] 'Vastitas' est pestilentia. Arnobius sine l. iv. 'Deos sæpe dicitis propter ceremonias non rite perfectas tremoribus infremnisse terrarum, et contagione pestilentiæ corrupisse aras temporum luctuosa cum populi vastitate.' Hoc est pestilentia et contagione morborum ab infecto aëre.

§ 21 *Quum ecce dies fœdari, et cælum núbilo tegi cœpit*] 'Nubilum' est tenebrosa tempestas cælo obducto nubibus. 'Præcipitatio' imbris elegantèr magnam illam ruinam cæli, ut Maro loquitur, designat. Valerius Æditus de flamma amoris in se ardentissima: 'Istam non potis est vis sæva extinguere flammam, Atque imber cælo candida præcipitans.'

Dein cœpere venti atque fulmina consenescere] Elegantissime dicit 'consenescere' vim ventorum et tempestatum, pro remittere labeficri, defi-

cere. Egesippus 1. 26. 'Excitus Herodes congregato exercitu petebat Hierosolymam, ut solveret omnem Hircani potestatem, ac pene effecerat, nisi a fratre infractus et patre, impetus ejus consenuisset.'

§ 22 *Ab inquietudine Iphigeniæ cohilcrent scse*] 'Inquietudo' est molestia. Advers. LVII. 7.

Reformatoque jam die] 'Reformatus dies' cui nubilo pulso reddita serenitas. Quomodo animum atque ornatum 'reformare' l. II. dixit. Advers. XXVII. 10.

Reseratum est cælum] 'Reseratum cælum' pulcre pro reserenato ponit. Lucret. 1. 'Et reserata viget genitabilis aura Favoni.' Advers. LVII. 7.

§ 23 *Ventorumque flatus navigandi prosperos*] 'Flatus ventorum' est commoda temperies. (Advers. LVII. 7.) Quam vocem ita elegantissime etiam ab aliis autoribus usurpari, alibi notavimus. Advers. XXVII. 10.

Eum quippe optimum consultorem suum, quem non secus, &c.] Eleganter nonnulla omittit, quod ego non minimum ornamentum Latini sermonis arbitrator. 'Quæ res pergrata atque accepta per exercitum fuit. Eum quippe optimum consultorem suum, quem non secus quam parentem miles omnis percolebat.' Deest, 'putabant,' consultorem suum scilicet. Quæ et ipsa vox non vulgi. (Advers. XXVII. 10.) Vide quæ Indice Apuleiano, voce, Omissa, constipamus. Et sic emensi sumus primum hujus scriptoris librum, cæteros pariter examinaturi, cum otium erit, aut animus. Illud dicere cogor ex re ipsa, bona quamplurima esse in hoc auctore, pauca vero sequioris sæculi indicia, quorum gratiam illi libenter facimus, præcipue cum constet nobis ab exscriptoribus miris modis interpolatum et contaminatum esse, quod se etiam usu expertum didicisse, collatione cum scriptis codicibus instituta, commemorat homo iudicii et

ingenii præstantissimus Josias Mercerus, Notis ad Nonium, qui et locum ex hoc eodem primo libello p. 25. 'nec multo post irane Dianæ ob mutationem aëris corporibus pertentatis lues invadit;' corrigit ex libris suis: 'neque multo post irane cælesti an ob mutationem aëris.' Cui equidem assentimur merito volentes. Advers. LVII. 7.

LIB. II.

§ 6 *Eumque jactatum magnis doloribus*] Crebro jactationem a pelago deducunt scriptores ad animi aut fortunæ jactationem. Septimius II. 'ad Telephum perveniunt, eumque jactatum magnis doloribus consolati,' &c. Florus 1. de populo Roman. 'tot laboribus periculisque jactatus est, ut ad constituendum ejus imperium virtus et fortuna contendisse videantur.' Propert. II. 'Scilicet alternum quoniam jactamur in unda, Nostraque non illis permanet aura locis.' Gellius 1. 5. 'maledictis appellationibusque præposteris jactatus est.' Advers. XX. 20.

§ 8 *Tempus perfectionis anteciperent*] 'Præcipere' est antecapere, primo loco priusque capere. Virgilius: 'Si lac præceperit æstas.' Ovid. Fast. IV. 'Et canis, Icarium dicunt, quo sidere moto Tosta sitit tellus, præcipiturque seges.' Livius XXXI. 'Nox, dieique insequentis pars, ad præcipiendum iter Philippo data est,' &c. Sic 'antecipere' Sallustius. 'Non sitim, neque frigus, neque lassitudinem operiri, sed omnia luxu antecipere.' Q. Septimius 1. de Bell. Troj. 'Tempus perfectionis anteciperent,' Advers. XLVI. 8.

§ 29 *In ore omnium ipsumque et Menelaum contumeliis lacerabat*] 'Lacerare contumeliis' est velut existimationem alienjus discernere. Apuleius p. 259. Q. Septimius II. 'Cæterum Achilles in ore omnium ipsumque et Menelaum contumeliis lacerabat.' Et mul-

ta sunt quibus convenient hi duo scriptores. Advers. xxxiv. 15.

LIB. III.

§ 1 *More optimo divisio ad sua officia quibusque*] ‘More optimo’ est laudabili consuetudine. Sic infra: ‘sed Barbari more pessimo nihil aliud quam turbata atque insidiosa cupientes praelium prævertere.’

Neque dubium quin inter hosjam præcelleret Philoctetes] Legendum est, ‘inter hos etiam.’ Videtur trajectum fuisse: ‘hos inter etiam.’ Unde omissio literarum.

Neque circa exercitum solliciti] *Lege, circa exercitum.* Nam Græcis exercitiis occupatis, cessante bello, opponit desidia barbarorum.

§ 2 *Polyxena et Cassandra, Minervæ atque Apollinis antistes*] Clarum est inserendam voculam ‘hæc.’ ‘Polyxena et Cassandra, Minervæ hæc atque Apollinis antistes.’

Actoque in horas desiderio] ‘Desiderium’ pro intensiore amore non inrudite dixit. Catullus: ‘Cum desiderio meo nitenti Carum nescio quid lubet jocari.’ Desiderii poculum pro philtro Horatio Epodo 17. Sic et Propertius III. Eleg. 21.

Daturum se in matrimonium sororem mandat] ‘Mandare’ est nuntio indicare. ‘Mandatus’ pro misso, ‘mandator’ pro missore apud Tertullianum III. in Marcionem c. 2. Advers. XIV. 13.

§ 3 *Animi jactatione sauciûs*] ‘Sancium animi jactatione’ hominem tristem dixit. ‘Sancium vecordia’ Apuleius, ut et fatigatione. Advers. X. 16.

Cum rege commorantur] Cum rege commoratos Ajaxes et Patroclum, ejus tuendi ab amatoris aliquo subito incursu, dicit; ne id aliquem turbet.

§ 4 *Igitur ubi utrinque instructæ acies adversum processere*] Adversum eleganter usurpat hic scriptor. Mox:

‘mox telis adversum jactis ubi uterque intactus est,’ &c.

Hector situs in parte alia] ‘Situs’ in parte alia Hectorem pro ibi degentem et rem gerentem dicit. ‘Sed ubi Hector situs in parte alia medios suorum fundi accepit, dispositis satis strenuis, ubi pugnabat, accurrit auxilio laborantibus.’ Quæ verba eo Inbentius adscripsi, ut eorum auxilio duo menda sequentibus abstergam. Legitur: ‘ita Græci, prohibiti eade reliquorum, represso gradu adversus eos qui superfuerant constitere.’ Legendum, ‘qui supervenerant.’ Nam Hectorem, Deiphobum, Glaucum, Polydamanta dicit. Continno: ‘ac mox cognito per universum exercitum praelio in ea parte reliqui duces confirmati, ubi quisque pugnaverat, undique eo conflunt.’ Ex eadem periodo reponendum aio, ‘confirmatis.’ Non enim aliter quam Hector apud Trojanos, hi apud Græcos deserturi loca, quæ primum pugnantibus ceperant, muniunt illa præclaris viris.

§ 5 *Philemonem Paphlagonum regem impedimento sibi oppositum coninus fundit, &c.*] Non habeo extra suspitionem ista. Philemon enim primo nomen Græcum quomodo Paphlagonum regi sit nescio. Deinde in illud ‘proprium’ aliquid correpsisse puto. Mirum enim ni alienæ potius quam suæ originis memoriam repetierint. Sed de nomine largior: valde enim incantæ in talibus Homericæ fabulæ; quas certe huic etiam cuicumque etiam Dictyi vel interpreti cum solo nomine originem dedisse autumo, utcunque alia affectet.

§ 7 *Ubi uterque intactus est, curru desiliunt, atque arreptis gladiis pergunt obviam*] Notandum ‘intactum,’ non tactum, valere. ‘Obviam’ etiam absolute posuit, pro sibi mutuo obviam.

Colligit in arma sese] Eleganter ‘colligere se in arma’ Patroclum, et

'in armis compositum,' dixit. Virg. x. Æn. 'Sed bellis acer Halesus Tendit in adversos, sequē in sua colligit arma.' Eiusdem alteram quoque phrasin esse puto, sed locus excidit: neque nostrum est ignavis indicibus uti.

§ 8 *Neque fortuna belli mutatur*] 'Fortuna belli' est ambiguus ejus status, sive et numen aliquod, ut alibi monimus. Infra: 'Patroclus fortunam belli vincere aggressus dum hortatur suos,' &c.

§ 9 *Circa Sarpedonis cadaver cunctis deflentibus*] 'Deflere' enixe flere est. Virg. vi. Æn. 'Tum membra toro defleta reponunt.'

§ 10 *Meges, &c.*] Legendum, 'Meges et Elpenor Arcadæ,' non 'Arcadia,' ut excusum. 'Indignatio' rei ibidem indignitatem denotat. Sic 'dignatio' sæpe dignitatem in libris ævi cadentis.

Patroclus fortunam belli vincere aggressus] 'Fortuna belli' est Bellona. Quam Fortunam belli vocat Lucan. vi. 'Te precor, ut certum liceat mihi noscere finem, Quem belli Fortuna pareat.' Et iv. 'Non eadem belli totum Fortuna per orbem Constitit.' Q. Septimius iii. 'Patroclus Fortunam belli vincere aggressus telo Enphorbi ruit.' Sic aliarum magnarum rerum Fortuna dicebatur. Ut 'Fortuna populi Romani' apud Cic. Philipp. ii. ubi de cæde Cæsaris. Cicero pro Marcello: 'Cum esset incertus exitus et Fortuna belli.' Ausonius Periocha II. xv. 'Jupiter monet pro Phrygibus belli instaurare Fortunam.' Advers. xiv. 19.

Insolentia gentis suæ illudere cupiens] Tò 'suæ' ab aliena manu est: delendum ergo protenus.

§ 11 *Ob legenda vulnera, quæ multis, &c.*] Bardos librarios! non viderunt legendum, 'quæ occultis locis impressa.' Supra dixerat: 'Patrocli vero mors non tantum gemitum illum cunctis incusserat, sed præcipue re-

cordatio vulnerum per loca corporis pudibunda.' Advers. xiv. 13.

§ 20 *Priamus lugubri veste miserabile tectus*] Ablativos in *i* pro *e* vulgato exeuntes usurpat Apuleius, et contra. Sic l. iv. 'Imo etiam paratus non fusti tantum, sed machæra percussus occumbere.' Valerius Maximus lib. vi. cap. 3. 'Fusti percussam interemit.' Ita veteres libri eo loco habent, ubi Pighius restituit 'fustim.' Contrarium in Apuleio ix. 'At dum foliis, dum irrigans, cæteroque incurvus labore deservit.' Erat enim 'labori' dicendum. Sic Septim. iii. 'Priamus lugubri veste miserabile tectus.' Venantius ii. de rebus Martini: 'Effosas trajecto missile costas, Unde crenantati parient baptis mata rivi.' Propertius: 'illa mæo caros donasset funere crines.' Lucilius: 'esuriente leoni ex ore exsculpere prædam.' Advers. xxv. 5.

§ 26 *Renovato fletu quam miserabili*] Apuleius, 'cum quam misella,' dicit de Charite, p. 311. miserrima intelligenda est. Septim. iii. 'Ad ea Priamus renovato fletu quam miserabili, non sine decreto divum hominibus adversa irruere ait.' Idem iv. 'Apud Trojanos lætitia atque gratulatio interfecto quam metuendo hoste.' Eam vim particulæ 'quam' nemo puto hactenus agnovit. Advers. xxxiii. 12.

LIB. IV.

§ 1 *Cæterum viso Hectoris funere*] 'Finnus' cadaver sonat apud Q. Septimium iv. de Bello Trojano. 'Cæterum viso Hectoris funere, cuncti cives sociique accurrentes fletum tollunt,' &c. Seneca Satyrico de morte seu potius apotheosi Claudii: 'Claudius ut vidit finnis suum, intellexit se mortuum esse,' &c. Magis autem ridiculum Senecæ dictum facit, si perpendamus 'funus' non pompam funebrem intelligere, quæ fingi a petulantibus et male feriatis hominibus poterat in ludibrium etiam tum vi-

ventis principis, ut spectator ipse videlicet suarum fieret exequiarum; sed vero tantumdem esse ac si dixisset: 'ut vidit cadaver suum,' Advers. VII. 1.

§ 17 *Maxime quod in suis indies deficientibus auxiliis*] Est abundans positum τὸ ἰν, ut apud plures scriptores. Tertullianus de Testim. Anim. v. 'Judæos, in quorum oleastro insiti sumus.' Septim. IV. 'Interim Trojani vehementer pavere, maxime quod in suis indies deficientibus auxiliis novus adversus se miles parare-

tur.' Optatus Afer v. 'Insectamini in personas hominum.' Virg. Ecl. 7. 'Hos Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis.' His locis superest ea vocula, aliis deesse potest. Vitruv. VIII. 13. 'Quod legitur Ponto et Asia est atrum.' Par est quod idem Apuleius alibi dicit, 'in verba fidere,' p. 139. Quomodo legitur apud Hieronymum ad Sabinianum: 'Angolorum strepitu desuper concinente in eadem verba testaris.' Advers. XXXIV. 15.

ULRICI OBRECHTI NOTÆ.

IN PROLOG. *Dictys Cretensis*] Prologus iste, ut in Codice Bibliothecæ Argentinensis inscribitur, Græce et ad Dictyn Græcum compositus videtur: inde nec versionis de Græco in Latinum factæ meminit, et textui, ut appellat, statim connectitur. Pleraque autem, quæ continet, apud Græcos pervulgata fuisse, plenius apparebit, cum integra Joannis Antiocheni Historia, quæ in Angliæ Bibliothecis latet, publici juris facta erit.

Tertio decimo anno Neronis] Aliqui ad Claudium Imper. referunt, adoptivo Neronis nomine decepti. Suidas: Ἐπὶ Κλαυδίου τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμῶν κατενεχθείσης, καὶ πολλῶν τάφων ἀνεφχθέντων, εὐρέθη ἐν ἐνὶ τούτων τὸ σύνταγμα τῆς ἱστορίας Δίκτυος, τὸν Τρωϊκὸν περιέχον πόλεμον, ὅπερ λαβῶν Κλαύδιος ἐξεδωκε γράφεσθαι. Factus est autem hic terræ motus anno Neronis penultimo ineunte; post Id. Octobr. scilicet, C. Suetonio Paulino, L. Pontio Telesino Coss. cum, ex dicto Apollonii Tyanei, qui eo tempore in Creta morabatur, ἡ θάλαττα γῆν ἔτεκε, nata subito inter Theram et Cretam insula. Philostratus de vit. Apollonii iv. 2. Σεισμός ἀθρόως τῇ Κρήτῃ προσέβαλε. βροντῇ δὲ οὐκ ἐκ νεφελῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ὑπήχησέν, κ. τ. λ.

Rutilio Rufo illius insulæ tunc consulari] Quocumque nomine, sive Rutilii sive Julii, Rufus hic notandus sit, eundem esse censeo, qui cum C. Fonteio Capitone itidem tertio decimo Neronis anno Consul fuit. Fasti antiqui Græci Latinique Rufum dun-

taxat, primus autem quod sciam Onuphrius Panvinus C. Julium Rufum, nominavit. Sed uterque parte tantum anni consulatum gessit, a Nerone, qui in utriusque locum solus iniit, ante tempus honore privati: atque eodem adhuc anno Capitoni Germania inferior, Rufo, ut opinor, Cyrenaica et Creta provincia obtigit. Vere is itaque, et Augustei ævi stylo, Consularis, sc. Legatus: ἀνθύπατος ἐκ τῶν ὑπατευκότων, de quibus videndus Dio LIII.

Ad Neronem transmisit] Ex Achaica peregrinatione reducem, quæ Eupraxidem sive alium quempiam Cretensium ἀεὶ ψεύστων invitasse videtur, ut e copia scriptorum, qui de Bello Trojano jam tum extabant, aliquem pro Dicty obtunderet, atque Principem eo argumento demereri contenderet, quod non æstimatum saltem illi, sed excultum magnopere constabat; scriptis quippe 'Troicis,' ac decantata subinde Ilii 'Ἀλώσει.

Muneribus et Romana civitate donatum] Msc. Arg. *muneribus e Romana civitate*: male. Ita sub idem plane tempus Judices quoque suorum certaminum remuneratus fuerat Nero. Sueton. 29. 'Decedens Achaia provinciam universam libertate donavit: simulque judices civitate Romana, et pecunia grandi.'

In Græcam Bibliothecam recepit] De hac Sueton. Aug. 29. 'Templum Apollinis in parte Palatinæ domus excitavit. Addidit porticus cum Bibliotheca Latina Græcaque.'

IN L. SEPTIMIÆ EPIST. *L. Septimius Q. Aradio*] Prima editio quæ A. C. 1477. Mediolani prodiit, et cui debetur hæc epistola, sub isthac inscriptione illam exhibet: 'Septimius Q. Aradio S. D.' ea vero quam 22. post annis Franciscus Faragonius Venetiis procuravit: 'Septimius Q. Aradio S. D.' ipse vero Faragonius in iis quæ de suo adiecit, 'virum Romanum eloquentissimum' vocat: unde in ceteras editiones labes fluxit, ut 'Septimius Romanus' diceretur. 'Lucii' prænomen ex Arg. Cod. restitimus, in quo 'Epistola' quidem deest, sed 'libro quinto' præscriptum legitur: 'L. Septimii Ephemeridos liber quartus explicit: incipit liber quintus.' Itemque vi. 'L. Septimii Ephemeridos Dictys liber quintus explicit: incipit sextus.' Q. Aradio Rufino coævum Epistola indicat, quam adolescenti et in liberalibus studiis adhuc versanti scriptam conjicio. Sed is quidem inde a Diocletiano usque ad Julianum per aliquot Imperatorum tempora vitam produxit, sicut vel ex Epigrammate Symmachi constat: 'Princeps ingenio, fortunæ munere princeps Ætatis, Rufine, tuæ, cui prospera, cnique Tristia mirandis æquavit gloria rebus: Unus amor cunctis, et præsidium trepidorum: Principibus, quorum viguisti tempore, doctus Ant calcaria ferre bonis, aut fræna tyrannis.' De eodem Libellus de præfectis urbis a Panvinio editus: 'Diocletiano ix. et Maximiano viii. Coss. prid. non. Jan. Aradius Rufinus Pr. Urb. fuit.' Itemque anno post Consulatum iv. Constantini M. 'Sabino et Rufino Coss. prid. non. Aug. Ovinus Gallicanus Pr. Urb. fuit.' Idque consentientibus Fastis. Inscripto apud Gruterum.

D. D. CRISPO. ET. CONSTANTINO.
JUNIORE
NOBILISSIMIS. CAESS. COSS. IV. KAL.
SEPT.

MUNICIPES. MUNICIPI. T. AELI. HADRIANI. AVG. CIVI
LITANI. Q. ARADIVM. RVFINVM VALERIVM. PROCVLVM
C. V. LIBEROS. POSTEROSQVE. EJVS. SIBI. LIBERIS. POSTE
RISQVE. SVIS. PATRONOS. COOPTAVERVNT. TESSERAM
QVE. HOSPITALEM. CVM. EO. FECE
RVNT, &c.

Ammianus Marcellinus xxiii. de Juliano Imp. 'Rufinum Aradium Comitem Orientis in locum avunculi sui Juliani recens defuncti provexit.'

Ephemerida belli Trojani] Mediol. edit. lectio hæc est, quam firmat Suidas: Δίctυς ἱστορικὸς, ἰουκίτ, ἐγραψεν ἐφημερίδα. ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὀμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ'. Ἱταλικά. Τρωϊκοῦ διακόσμου. οὗτος ἐγραψε τὰ περὶ τῆς ἀρπαγῆς καὶ περὶ Μενέλαου καὶ πάσης Ἱλιακῆς ὑποθέσεως. Locus male a descriptoribus, sed pejus ab interprete habitus: vertit enim: 'Dictys Historicus scripsit Ephemeridem. Novem autem libris res ab Homero prætermittas est complexus. Res Italicas. De Trojana Republica. Hic etiam scripsit de raptu Helenæ et Menelao et universa Iliaca sive Trojana Historia.' Ἱταλικά mutare debuit in Ἱλιακά, ut jam ad oram Codicis sui Hieronymus Wolffius annotavit, ac porro locum interpunctione sanatum vertere: 'Dictys Historicus scripsit commentarios rerum Trojanarum, quibus Ilias post Homerum prosa oratione in novem libros relata continetur. Dictys iste scripsit de raptu Helenæ et de Menelao et de omnibus quæ ad Trojam gesta sunt.' Non minus Authoris hæc esse, sed ex pluribus consarcinata, uti apud Suidam plurima, conjicio, et ista quidem, ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὀμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ'. Ἱταλικά. ἐν παρενθέσεως μοίρα interjecta esse. Τρωϊκὸς διάκοσμος est rerum Trojanarum digestus, si cum Papinio loqui licet, vel Digestum aut Digesta Trojana, si

cum Tertulliano et Jureconsultis. Διακοσμεῖν digerere, acta, res, tempora: quod Historici præsertim solent: etiam illi qui non nisi ἐφημερίδας dare se profitentur. Nam si huic operum titulum ad actus diurnos tantum referre velis, quid fiet Cæsaris commentariis, quos utique Ἐφημερίδας vocavit Plutarchus? Sed notum est de iis Ciceronis testimonium in Bruto. Et quanquam olim Commentarii, non diurni saltem, sed et Annales, ab Historia distinguerentur, postea tamen usus permiscuit. vid. Gellius N. A. v. 18. Est et Poëtarum διάκοσμος. Atque inter hos alius Epicorum, alius Tragicorum, qui cum res vere gestas, ut Troicas, Romanas, alias, juxta legem operis sui contexunt, quid aliud quam Historiam scribunt, poëticè digestam? Ceterum aliquos ante Homerum excoluisse τὴν ὑπόθεσιν Ἰλιακὴν satis constat, atque imprimis Daretem πρὸ Ὀμήρου τὴν Ἰλιάδα scripsisse testatur Antipater Acanthius apud Ptolemæum initio τῆς εἰς πολυμαθίαν καινῆς ἱστορίας. Sed Ephemeridem, quæ Dictys nomen præferbat, Iliadem esse post Homerum scriptam non potuit ignorare Suidas. Homero autem prætermissa, nempe τὰ περὶ τῆς ἀρπαγῆς, κ. τ. λ. multi executi sunt, atque inter Latinos etiam Macer: ad quem Ovid. de Ponto: 'Tu canis æterno quicquid restabat Homero, Ne careant summa Troica bella manu.'

LIB. I.

§ 1 Ad dividendas inter se Atrei opes] Verum Regis hujus nomen apud Cretenses 'Catreus.' Testes, Diodorus Siculus v. 59. Ἀθαίμενης ὁ Κατρέως υἱὸς τοῦ Κρητῶν βασιλέως. Pausanias in Arcadicis de Tegeatis: λέγουσιν ὡς Τεγεάτων παιδῶν ἔδει τὸν τόπον μετοικῆσαι εἰς Κρήτην Κύδωνα, Κατρέα, Ἀρχίδιον, καὶ Γόρτυνα. Καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις Κυδωνίαν, Γόρτυνα, Κατρέα. Κρήτες δὲ οὐχ ὁμολογοῦν-

τες τῶν Τεγεατῶν λόγῳ, Κύδωνα μὲν Ἀκακάλλιδος θυγατρὸς Μίνω καὶ Ἐρμού, Κατρέα δὲ φασὶν εἶναι Μίνω, τὸν δὲ Γόρτυνα Ῥαδαμάνθυος. Sed per aphæresin haud immitatam invaluit ut Atrens diceretur: a quibus haud dubie sumpsit Noster. Apollodorus Bibliothecæ II. de Nauplio: πρὶν δὲ τελευτῆσαι ἔγγυεν, ὡς μὲν οἱ τραγικοὶ λέγουσι, Κλυμένην τὴν Ἀτρέως.

Dictus ex Cretæ Ida] Ita Merceri Cod. nec multo aliter Arg. 'dictis ex Cretæ Ida.' Cretenses nimirum dialecto sua colles præruptos ἄξους vocarunt: inde Ὄαξις, et, quod idem est, Οἰαξις, χωρίον Κρητικὸν ὑψηλόν, apud Etymologum, ac κατ' ἐξοχὴν præcipuos Cretæ montes Dictam atque Idam notavit. A quorum altero Cæcis nomen derivat Septimius, sive, quod potius reor, Scholiastes quiddam Septimii. Pertinent huc Apollonii illa ex Argonauticorum lib. 1. de Dactylis Idæis: Οὓς ποτε νύμφη Ἀρχιᾶλη Δικταῖον ἀνὰ σπέος, ἀμφοτέρησιν Δραξαμένη γαίης Οἰαξίδος, ἐβλάστησε. Addatur Stephanus de Urbibus in Ὄαξος: itemque Servius in Virg. Ecl. 1. ubi versus Apollonii Latine a Varrone Atacino conversos, sed in fine mutilos, exhibet. Idem qui in Æn. III. 'Idæumque nemus,' annotat, ostendere voluisse Poëtam, 'Idæum montem, qui sit in Troja, de Cretæ Ida cognomen indeptum.'

Admodum parvis] Ita rescripsi pro eo quod est in vulgg. 'admodum parvus.' Agameinnon nimirum et Menelaus parvi admodum erant, cum Plisthenes, ipse quoque agens in primis annis virilis ætatis, vita fungeretur. Parvis, id est, κομιδῆ νέοις. Livius 1. 39. de Servio: 'Tantus illi honos habitus credere prohibet serva natum enim, parvumque servisse.' Noster infra 4. 22. de Priamo: 'qua tempestate Priamus parvulus admodum regno impositus est.' Eisdem autem cum Græcis Homeri Commentatoribus fontes hausit. Sic enim ad II. B.

249. Anonymus pariter et Eustathius annotant: ἀλλ' ἐπειδὴ Πλεισθένης Νέος τελευτᾷ, μηδὲν καταλήψας μῆ-μης ἄξιον, νέοι πάνυ ἀνατραφέντες ὑπ' Ἀτρέως, αὐτοῦ παῖδες ἐκλήθησαν.

§ 2 *Itemque insecutis diebus.* At *Reges Græciæ*] Ex corrupta Ms. Arg. lectione, pronum fuit hanc probam concinnare: habet enim, 'itemque insecutis diebus Atrei gratia.'

§ 3 *Ænea aliisque ex consanguinitate comitibus*] Sic Arg. Ms. et ed. Mediol. sed Mercerus suorum Codd. auctoritate 'Æneam' expungit, non convenire cum sequenti historia hunc Æneæ comitatum ratus: at qui orationem legerit quam Æneæ contra Menelaum tribuit Septim. II. 26. vix mirabitur raptori comitem fuisse, qui raptum tam acriter propugnat. Scriptum tamen hic forte fuerat: 'Per idem tempus Alexander Phrygius Priami, fratribus aliisque ex consanguinitate comitibus.'

Æthram etiam et Clymenam Menelai affines] Joannes Antiochenus in Excerptis Peirescianis, ex Dicty Græco: συνῆσαν δὲ Ἑλένη Αἴθρα τε καὶ Κλυμένη, ἐκ τοῦ γένους καταγόμεναι Πέλοπος καὶ Εὐρώπης. Noster VI. 2. 'Interim Mnestheus cum Æthra et Clymena filia ejus ab Atheniensibus recipitur.'

§ 5 *Properatione navigii, inconsulte usum venti ad Cyprum appulere*] Ita Mediol. et Venet. 'inconsulte usum,' subint. 'ventis:' Ovid. Met. XIII. 419. 'jubet uti navita ventis.' Porro autem, ut hic, 'venti ad Cyprum appulere, sic II. 1.' postquam ad Mæsi-orum regionem universas classes venti appulere. 'Navigium' autem pro 'navigatione...' passim. II. 10. 'At ubi instructæ omnino classes, et mare navigii patiens.' v. 16. 'Urgente navigii tempore.' VI. 9. 'Neoptolemmum in spelunca fatigatum navigio somnoque jaceca.' Ita etiam Scævola in l. 121. D. de Verb. Oblig. 'Idque creditum esse in omnes navigii dies.' et mox:

'redderet universam continuo pecuniam, quasi perfecto navigio.' Forte et Lucretii illud referri huc queat e l. v. 'Nec poterat quenquam placidi pellacia Ponti Subdola pellicere in fraudem ridentibus undis: Improbam navigii ratio tum cæca jacebat.'

Universam domum ejus in scelus proprium convertit] Sceleris sui prædam sive materiam fecit. μεταωνομικῶς. prorsus ut in illo Lucani Phars. II. 266. 'Quis nolet ab isto Ense mori, quamvis alieno vulnere labens, Et scelus esse tuum?' Itemque Ovid. Heroid. XVI. 294. 'Casta tamen tum sis cum te uera Troja tenebit: Et tua sim, quæso, crimina solus ego.' Sensus hancit ex Sallust. Jug. XIV. 'ex improviso Jugurtha, intoleranda audacia, scelere, atque superbia sese efferens, fratre meo atque eodem propinquo suo interfecto, regnum ejus sceleris sui prædam fecit.' Imitator Sallustii, Sulpitius Severus Hist. Eccles. I. 'Joas Amasiæ civile bellum intulit, victoriæque potitus, multam prædam in regnum suum convertit.' Cæterum sententia etiam in vulgus nota, opes materia scelerum. Justin. III. 2. de Lycurgo: 'Auri atque argenti usum, velut omnium scelerum materiam, sustulit.'

Reliqui prædæ] Sic Arg. vulgo 'reliquæ prædæ.'

Cum obstinate hi Regis necem defenderent] Id est, pro vindicanda Regis necis pugnarent. Noster infra VI. 2. 'Teucer prohibitus Salamina a Telamone, quod fratrem insidiis circumventum non defendisset.' Pro quo Velleius, I. 1. 'Teucer non receptus, ob segnitiam non vindicatæ fratris injuriæ.' Legionis 13. milites apud Cæs. de B. Civ. I. 7. 'Sese paratos esse, conclamant, Imperatoris sui Tribunorumque plebis injurias defendere.'

§ 6 *Interjaciens memoriam discordiarum Ili et Pelopis*] Cæptæ hæ discordiæ inter Troem et Tantalum; illum

Ili, hunc Pelopis patrem, ob raptum Ganymedis; quem Tros armis vindicare aggressus, cum decederet, bellum Ilo peragendum reliquit; a quo Tantalus Paphlagonia ejectus. Sed detrimenta patri illata, magnis invicem damnis Pelops ultus est. Præter Diodorum Siculum et Lycophronis Scholiastem, videatur Orosius 1. 12.

§ 7 *Cujus adventu in tota civitate*] Hæc est Arg. Cod. lectio: 'cujus adventum tota civitas cum partim exemplo facinoris execraretur.'

Nihil pensi aut consulti patientes] Med. 'facientes,' Sallustius subinde 'habentes,' sed Arg. Cod. lectio quam repræsentavimus, vera est. Hic enim παραδίξει, non exscribit Sallustium Septimius, ita ut vim phraseos haud parum intendat. Nam si Barbari, qui 'nihil pensi aut consulti habent,' quanto magis qui nec 'patiuntur.' Liv. xxii. 29. 'eum' inquit, 'primum esse virum, qui ipse consulat quod in rem sit: secundum eum, qui bene momenti obediat: qui nec ipse consilere, nec alteri parere scit, cum extremi esse ingenii.'

§ 8 *Ita infectis rebus, populus contemtu habitus*] Sallust. Jug. 34. 'Tamen si multitudo terrebat eum, vicit tamen impudentia. Ita populus ludibrio habitus ex concione discedit.'

§ 9 *Namque ex Hesione Danaï filia et Atlante Electram natam*] Vulg. 'ex Plejona:' Mercer. Codd. 'Jona. et Ona.' Arg. 'Sona.' Med. 'Plesione.' infra 1v. 22. 'Hesionam quippe Danaï filiam Electram genuisse.' Scholiastes Apollonii 1. 1. 'Ἡσιόνης δὲ τῆς Δαναοῦ καὶ Διὸς γίνεταί Ὀρχομενός.'

Argalium patrem Œbali, quem Tyn-darî patrem constaret] Apollodorus Biblioth. lib. iii. εἰσὶ δὲ οἱ λέγοντες Οἰβάλου καὶ Νηΐδος νύμφης Βατείας γενέσθαι παῖδα Τυνδάρεων. Pausanias in Laconicis: ἀποθανόντος δὲ Ἀμύκλα ἐς Ἀργαλιῶν, καὶ ὕστερον ἐς Κυνόρταν,

ἀφίκετο ἡ ἀρχὴ, Κυνόρτα δὲ ἐγένετο Οἰβάλος. οὗτος παῖδα ἔσχε Τυνδάρεων.

Agenoris quippe Phineum] Vulg. 'Agenoris quippe filium Phœnicem.' Sed de Phineo Mercerus jam admonuit. Septimius infra 111. 5. 'Perlibebatur quippe hic etiam ex iis qui a Phineo Agenoris originem propriam repetebant.'

Et Dymæ patris Hecubæ] Ita Med. et ex Mercerianis Codd. quidam. Arg. 'deinde patris Hecubæ.' Phineus itaque Agenoris filius, juxta Septimium, Olizonæ pater. 111. 5. Olizona uxor Dardani. ibid. et 1v. 22. Dardanus autem e Dionysii Halicarnass. recensione Antiq. 1. pater Dymæ. Porro Leda Thestio Ætolo nata juxta Strabonem, Apollodorum, alios: Thestius Agenore, Pausaniæ relatu in Laconicis. Sed Agenor iste Pleuronis, ab Agenore Neptuni, quem Septimius innuit, patria et ætate longe diversus, solo nomine scriptores induxit, ut alterum cum altero subinde permutarent.

An pœnarum quas ob desertam domum a conjuge metuebat, ita sibi consulere maluerit] Sallustiana Ellipsis. 'Pœnarum,' subint. 'causa.' Catil. 6. 'Regium imperium initio conservandæ libertatis atque augendæ Reip. fuerat.' 51. 'ne quis divitiarum magis, quam injuriæ bellum inceptum diceret.' Hist. 1. 'Omnia retinendæ dominationis honesta existimat.' Et paulo post: 'Exercitum opprimundæ libertatis habet.' De eadem Virgilius 11. Æn. 571. 'Illa sibi infestos eversa ob Pergama Tencros, Et pœnas Danaum, et deserti conjugis iras Permetuens.' Noster, v. 'iram derelictæ domus metuens.'

§ 10 *Quæ ob id in conspectu popularium venerat*] Sic Arg. pro quo vulgaræ editiones, 'in conspectum.' Cæs. de Bell. Civ. 11. 32. 'Hæc acta diebus quadraginta, quibus in conspectu adversariorum venerit.'

§ 13 *Eos Peneleus insecutus cum Clo-*

nio et Arcesilao consanguineis] Penelium, Clonium, Arcesilaum, Prothoenorem, Leitum fratres partim germanos, partim patruales fuisse disras ex Diodoro Siculo IV. 69. Βοιωτοῦ δὲ Ἰτωνος γενόμενος ἐτέκνωσεν υἱὸς τέσσαρας, Ἰππάλκιμον, Ἡλεκτρώνα, Ἀρχίλυκον, καὶ Ἀλεγήνωρα. τούτων δὲ Ἰππάλκιμος μὲν ἐγέννησε Πηνέλεον, Ἡλεκτρώων δὲ Λήϊτον, Ἀλεγήνωρ δὲ Κλόνιον, Ἀρχίλυκος δὲ Προθοήνωρα καὶ Ἀρκεσίλαον, τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαντας ἡγεμόνας τῶν ἀπάντων Βοιωτῶν. Postrema hæc firmat Septimius infra, 17. 'item ex omni Bæotia Arcesilaus, Prothenor, Penelens, Leitus, Clonius, naves quinquaginta : ac præcipue Homerus : Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον, Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλόνιός τε.

§ 14 *Vicaria morte*] Alcestis nimirum Admeto ἀντίψυχος facta. Hyginus Fab. 243. 'Alcestis Pelei filia propter Admetum conjugem vicaria morte obiit.'

Sagittas divinas industrie præmium consecutus est] Hyginus Fab. 102. 'Ob id beneficium Hercules suas sagittas divinas ei donavit.'

Ex Ætolia Thessandrus] Usus ibi hospitio Cenei : cæjus auspiciis ceptum inter Tydenum et Polynicem societatis jus, utroque ad Thebas interfecto, cum Diomede Cenei nepote colli perseveravit. infra II. 2. Nam cum conventus Græcorum Argis institueretur, Cenei utique regnum Ætolia fuit. VI. 2. Thessandri Thebæ. I. 17.

Martem atque concordiam multis immolationibus sibi adhospitare] Si Septimius ita scriptum reliquit, non immerito forte hanc locutionem inter τὰς ἀπαξ ῥηθέντας retuleris : cæjus sensum idem extulit II. 10. 'Cæterum Græci multis immolationibus Deos adjutores incepto invocantes.' Neque aliud fuerit 'Deos adhospitare sibi,' quam illos precari ut advenirent, præsentibus ac propitii sacri-

ficio, ac deinceps ceptis adsint : iis potissimum formulis quas I. I. verborum solemnium collegit Brissonius. 'Vos precor Dii, ut nobis volentes, propitii adsitis.' 'Adsis o tandem et propius tua Numina firmes.' Traditum enim veteribus, Deos hominibus piis et bonam causam foventibus ἐπιξενουῦσθαι, hospites fieri, sive ut Glossæ Græco-Latinæ interpretantur 'hospitari.' Palæphatus de Orione : Ζεὺς δὲ, καὶ Ποσειδῶν, καὶ Ἑρμῆς ἐπιξενωθέντες, αὐτῷ, κ. τ. λ. Statius in Hercule Surrentino : 'Sed felix simplexque domus, fraudumque malarum Inscia, et hospitibus Superis dignissima sedes.' Et paulo post : 'Da templum, dignasque tuis conatibus aras, Quo Pater ætherius, mensisque accitata Deorum Turba, et ab excelso veniat soror hospita templo.' Quem locum etiam Catullus excoluit de Nuptiis Pelei : 'Præsentibus namque ante domos invisere castas Sæpius, et sese mortali ostendere cætu Cælicolæ nondum sprete pietate solebant,' &c. Apud Romanos peculiari elogio gens Potitia 'hospitio Deorum immortalium sacra' habebatur, teste Livio IX. 34. Græcis autem Θεοὺς ἐπὶ ξένια καλεῖν, itemque Θεοὺς ἐλθεῖν ἐπὶ ξενίαν familiare fuit : inde Θεοξένια et Θεῶν παρουσία passim obvia. Nisi tamen hic editorum pariter atque scriptorum exemplarium obstaret auctoritas, pro 'adhospitaverunt' substituendum censerem 'adhostiaverunt.' Placare enim Deos et propitiare, sacrificulorum stylo, 'ostiare et hostiare' dicebatur, quod Servio præcipue notatum ad Æn. II. 'Hostia, victima; diæta quod Dii per illam ostentur, id est, æqui et propitii reddantur.' A significato genuino, ad novum, sed vicinum tamen, ut plura alia, deflexit Plantus, Rudent. I. sc. ult. sacerdotem Veneris inducens, ad eas quæ vacuis manibus aræ appropinquabant, dicentem : 'vos æquius erat candidatas venire hostiatisque

ad hoc fannm, ad isthunc modum non veniri solet.' Quod autem apud Servium sequitur: 'unde hostimentum æquationem;' non recte habet: 'hostimentum' enim non ab 'hostiare,' sed ab 'hostire' dictum est, quod 'ferire' significat: inde 'redhostimentum,' talio: ejus præcipue in referendo jus consistebat: juxta illud 'oculum pro oculo, dentem pro dente.'

§ 17 *Aliisque sexaginta*] Sic Arg. in quo tamen male pro 'naves,' 'navibus:' non enim nisi sexaginta navibus Agapenorem præfecit Agamemnon. Hom. II. B. τῶν ἤρχ' Ἀγκαίω παῖς κρείων Ἀγαπήνωρ Ἐξήκοντα νεῶν.

Elephenor ex Eubœa quadraginta] Arg. 'quadraginta Fleus ex Eubœa.' Med. 'Eupherus ex Eubœa 40.' vulg. 'Elephenor ex Eubœa triginta.' Hom. II. B. de Elephenore: τῶ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.

Tlepolemus Rhodo, aliisque circa eam insulis, novem] Arg. 'Propolemus Rhodo aliisque circa eam insulis IX.' Med. 'Nepolemus Rhodo aliisque insulis quæ circa eam erant, novem.' Quod iterum Homerus contra vulg. ubi 'octo,' firmat: Τληπόλεμος δ' Ἡρακλεΐδης, ἧὺς τε μέγας τε, Ἐκ Ῥόδου ἔννεα νῆας ἔγεν' Ῥοδίων ἀγεράχων. Insulas autem circa Rhodum Septimio Chelidonias intelligi puto, de quibus Dionysius in περιηγήσει: Ῥόδος ἐστὶν Ἰηλουσίων πέδον ἀνδρῶν. Τὴν δὲ μέτ', ἀντολήνδε, Χελιδόνια γεγάασι Τρεῖς νῆσοι. Nam 'Lindum, Jalysum, Camirum' non insulas circa Rhodum, sed 'opulentas Rhodi urbes' fuisse ipse inferius profitetur IV. 4. Si qui aliquando hic decepti sunt, oportet eos apud Homerum legisse, Οἱ Ῥόδον ἄμφ' ἐνέμοντο, pro Οἱ Ῥόδον ἀμφερέμοντο. Res de cætero plana est. Nimirum Lindus, Jalysus, Camirus urbes unius insulæ diversam quæque initio et peculiarem rempublicam constituerant; postea in unius civitatis corpus juris ac imperii communione coaluere; no-

mine communi insulæ in qua sitæ erant assumpto: ita ut conjunctim Rhodus, nec tres civitates, sed unius civitatis tres veluti tribus dicerentur. Homerus: Οἱ Ῥόδον ἀμφερέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες, Λίνδον, Ἰηλουσόν τε, καὶ ἀργινδέντα Κάμειρον. Et paulo post: Τριχθὰ δὲ ἄκηθεν καταφυλαδόν. Denique bello Peloponnesiaco, ut se facilius adversus Atheniensium insultus tuerentur in unam urbem commigraverunt, cui nomen Rhodi mansit. Cœnon Narrat. 47. Αἱ δὲ τρεῖς πόλεις εἰς μίαν ἀποκλεισθεῖσαι μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, ταύτων ὄνομα τῇ νήσῳ Ῥόδον ἔδωσαν καλεῖσθαι. Add. Eustathius in Homeri locum superius adductum, Thucydides, Diodorus, Strabo. Νᾶσος τρίπολις vocatur Pindaro Olymp. 7. et Scylaci Caryandensi in Periplo, ut Νῆσος τρίπολις describitur. Quod argumenta eorum augere potest, qui scriptorem hunc Darii Nothi temporibus non esse recentiorem, contendunt.

Triginta ex insulis Co, Carpatho, et aliis] Merceri Codd. 'Triginta ex insulis congregatis.' Arg. 'Triginta ex insulis congregatas.' Med. 'ex insulis Entaphrates 30.' Venet. 'ex insulis Nisyro Caprate Coo Entaphrates.' E quibus omnibus non quam genuinam præstaremus, sed quam minimum a genuina abhorrentem putabamus, lectionem exhiberi curavimus.

Thessandrus quem Polynicis supra memoravimus, Thebis navas quinquaginta] Thebas Epigoni, decem annis post patrum cladem, septem et viginti ante raptum Helenæ, ceperant mœnibusque nudaverant, atque ita Thessandro Polynicis tradiderant. Apollodorus III. Ἀργεῖοι δὲ τὸν δρασμὸν τῶν Θεβαίων μαθόντες εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ συναθροίζουσι τὴν λέλαν καὶ καθαιροῦσι τὰ τεῖχη. Pausanias in Bœoticiis: Τὰς δὲ Θήβας ἐλόντες οἱ Ἀργεῖοι παραδίδασι Θερασάνδρῳ Πολυνεῖκου παιδί. Sed Homerus in Catalogo nec

Thessandri meminit, quia in ipsa expeditione occisus antequam ad Trojam veniretur; nec Thebanæ classis, quia Veteribus Thebæ æque ac Corinthus Trojani belli exsortes habebantur. Scholiastes Lycophronis: *Λοιμοῦ κατασχόντος τὴν Ἑλλάδα, ἔχρησεν ὁ Θεὸς, τὰ τοῦ Ἑκτορος ὄσπᾶ κείμενα ἐν ὄφρυνῶ τόπῳ τῆς Τροίας μετενεγκεῖν ἐπὶ τινὰ πόλιν Ἑλληνίδα ἐν τιμῇ μὴ μετασχοῦσαν τῆς ἐπὶ Ἴλιον στρατείας. οἱ δὲ Ἕλληνες εὐρόντες τοὺς ἐν Βοιωτίας Θήβαις μὴ στρατευσάμενους ἐπὶ Ἴλιον, ἐνεγκόντες τὰ τοῦ ἥρωος λείψανα ἔθεντο περὶ τὴν Οἰδαποδείαν κρήνην.* De Cadmeis hand dubie intelligendum hoc est qui Thessandro interfecto Thebas remigrarunt. Vid. Diodorus Sicul. Bibl. iv. 68. et 69.

Neque pretio, neque gratia] Sallustius Cat. 49. ‘Sed iisdem temporibus Q. Catulus et Cn. Piso neque precibus, neque gratia, neque pretio Ciceronem impellere potuerunt,’ &c. utrumque ex L. Attio sumptum, qui apud Diomedem i. de Anomalis: ‘Nam neque pretio, Neque amicitia, neque vi impelli neque prece quitu’ sum.’

Phalidis Sidoniorum Regis] Merceriani Codd. ‘Frigio,’ et ‘Frigie,’ Arg. ‘Phrygii.’ Glossena id puto, sed quod ad veram lectionem viam monstrat. Scriptum scilicet fuerat: ‘Balidis Sidoniorum regis,’ et sive inter lineas, sive in margine annotatum: ‘Balis Rex Phrygie,’ quo scholio, Græcis certe Glossographis non incognito, Balidem Phrygia lingua regem notare significabatur. Nimirum indidem Glossæ author, unde Hesychius sumsit: *Βαλὴν βασιλεὺς. Φρυγιστί.* Plutarchi. de Fluminibus, ubi de Sagari Phrygiæ loquitur: *παράκειται δὲ αὐτῷ ὕρος Βαλληναῖον καλούμενον, ὅπερ ἐστὶ μεθερμηγνενυόμενον βασιλικόν.* Referas huc et Euphorionis testimonium, sed levī mendo expurgatum, apud Æschyli Scholiasten in Pers. 606. *βαλὴν ὁ βασιλεὺς λέγεται. Εὐφορίων δὲ φησι*

Θουρίων εἶναι τὴν διάλεκτον. pro *Θουρίων* leg. *Θυρίων.* Et apud Tyrios quidem, Sidonios, atque in universum Phœnices, itemque apud Pœnos, et Phrygas, promisseno in usu, quanquam varie inflexa, videas nomina Baal, Βαλὴν, Βαλλήν, Βάλις, unde Abibal Tyrriorum Rex, et in Sacris Ithobal Sidoniorum, Jezebelis pater. Ut autem a Βαλλήν Βαλληναῖος, sic et Βαλλώνυμος apud Diodorum xvii. 46. in Abdolonimum a Latinis scriptoribus conversus.

Magnum atque insperabile cunctis remedium excogitavit] Scipio Africanus ad Quirites apud Gellium N. A. iv. 18. ‘Pacem et victoriam vobis peperit insperabilem.’

Quæ in magno cæli motu oriri solent consensescere] Sallust. Jug. 35. ‘Avidus Consul belli gerundi, moveri quam senescere omnia malebat.’ Idem apud Priscianum x. ‘nisi cum ira belli desenuisset.’

§ 22 *Reseratum est cælum*] Arg. ‘serenatum:’ quod a Glossatoris manu est. Lucret. i. ‘Tibi rident æquora ponti, Placatumque nitet diffuso lumine cælum: Nam simulac species patefacta est verna diei, Et reserata viget genitalis aura Favoni,’ &c. Agamemnon ad Calchantem apud Senec. in Troad. hanc tempestatem spectans: ‘Tu qui Pelasgæ vincla solvisti rati, Morasque bellis, arte qui referas Polum.’

LIB. II.

§ 3 *Interim Teutranus ex Teutrante et Auge genitus*] Postquam Telephus jam a Teutrante in familiam et spem regni adoptatus fuisset. Stephanus de Urbibus in Teuthrania: *ὁ Τεύθρας δὲ τὴν Αὐγὴν ἔγημε, καὶ τὸν Τήλεφον ἐπαδοποίησατο.* Add. Strabo xiii.

Inter vineas] Pindarus Isthm. 8. de Achille: *ὁ καὶ Μύσιον ἀμπελόεν Ἀλμαξε Τηλέφου μέλαν βαλίων φόνῳ πεδίον.*

Utraque acie] Sic Arg. rectius quam vulg. ‘utraque acies.’ ‘Cum utraque

acie fatigaretur: subint. 'miles: sumtum ex Homericō illo: περι δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμῆται. Ubi Scholiastes: ἀπροσώπως. male: rectius quod sequitur: ἢ καμῆται τις, καμῆται στρατιώτης.

§ 6 *Inspecto crure*] Ita Vindingius, εὐστόχως. vulg. 'inspecta cura.' Livius I. 41. 'inspectum vulnus absterose crure.'

Metus atque mæror universos invasere] Ex Sallust. Jug. 39. 'Metus atque mæror civitatem invasere.'

In communem perniciem præcipitatum iri] Arg. 'in commune.' Apparet scriptum fuisse: 'commune in perniciem præcipitatum iri.' *Commune*, Κοινὸν, sæpe in nummis et inscriptionibus antiquis de tota populi universitate. Sed et apud Cicero-nem in Verrem: 'quomodo ille commune Miliadum vexaverit.' Ovid. Metam. XII. 'Conjuratæque sequuntur Mille rates gentisque simul Commune Pelasgæ.'

Apollinis oraculo monitus] 'Ο τρώσας ἰάσεται, quod in proverbium abiisse notat Apostolius XIII. 36. et colligas etiam ex Suetonio in Claud. 43.

Dux Telephus ob acceptam gratiam factus] Malim: 'ob accepti gratiam.' Ut Achilli sanati vulneris gratiam referret. Eodem haud dubie loci reperit Septimius, quo Apostolius ea quæ ad proverb. Μυσῶν λείαν annotavit. ubi inter cætera apposite prorsus ad hunc locum: ὁ δ' Ἀχιλλεύς μόνως ἐκ τοῦ τρωθέντος ζητῆσαι μαθεῖν τὴν πρὸς Τρώϊαν ὁδὸν, καὶ ταύτην μαθὼν ἐξ αὐτοῦ, ἠρκέσθη ταύτῃ τῇ χάριτι. Eustathius ad Il. A. τῇ τῶν νεωτέρων ἰστορίᾳ attribuit, et exinde itidem τὴν εἰς Τρώϊαν ὁδηγίαν μισθὸν τῆς υγείας Achilli abs Telepho obtigisse, refert.

§ 12 *Per latera atque cornua distribuentes*] Ἐκ παραλλήλου hic ponuntur latera atque cornua exercitus. Polux Onomast. I. 10. τὰ τῶν μαχομένων ἐκατέρωθεν ἄκρα, πλευρὰ, κέρατα, δεξιὸν

Delph. et Vur. Clas.

Dict. Cret. &c.

καὶ εὐώνυμον.

Cygnus, cujus haud procul a Troja regnum erat] Βασιλέα Τρωάδος vocat Conon Narrat. 28. Κολωνῶν Strab. XIII. nimirum Colonas intelligit τὰς ἐπὶ τῇ ἐκτὸς Ἑλλησποντίᾳ θαλάττῃ, quæ urbs non nisi 140. stadiis Ilio distabat. Unde Pausanias in Phoci-cis: αἱ δὲ φκοῦντο ἐν τῇ γῇ τῇ Τρωάδι αἱ Κολῶναι. Nepos in vit. Pausan. 3. 'Colonas, qui locus in agro Troade est, se contulerat.'

Mentorensium civitatem] Arg. '[M]ntorensium: Med. 'Mentoriensium,' Venet. 'Methoriensium.' Methone urbs passim Geographis atque Poëtarum interpretibus celebrata, sed in Thracia sita; e qua regione Cygnus oriundus. Ac pleræque insuper Thraciæ atque Troadis Urbes cognomines, ut Straboni jam observatum; ut hic non immerito 'Methonensium,' quo editionis Venetæ lectio ducit, scriptum fuisse suspiceris.

§ 15 *Cujus neque consilium unquam neque virtus frustra fuit*] Ex Sallustio sumtum Jug. 7. 'quippe cujus neque consilium, neque inceptum ullum frustra erat.'

§ 16 *Lesbum aggreditur*] Parthenius Nicæensis in Eroticis 21. λέγεται καὶ ὅτε Ἀχιλλεύς πλέων τὰς προσεχείς τῇ ἠπείρῳ νήσους ἐπρόθει, προσχεῖν αὐτὸν Λέσβῳ, κ. τ. λ. Adde eundem cap. 26.

Dein Phryum] Arg. 'Phryram.' Med. 'Pyrram.' L. 'Pyrrham.' Quo nomine inter Lesbi urbes una 'Scylaci' memoratur, et inter insulas Troadi prætentas, Plin. v. 31. Scyrus ea demum expeditione, quam in Cilicis instituit Achilles, expugnata videtur. Add. Strabo.

§ 17 *Interfecto dein Eetione qui his locis imperitabat*] Non de Lyrnesso hæc intelligenda sunt, sed in universum de Cilicibus, quibus utique imperitabat Eetion. Inde Hom. Il. 2. 397. dicitur Κίλικες ἀνδρεςσιν ἀνάσσων. Regni sedes, Thebe. Schol. Hom. in Il. A. 366. Κίλικες ἔθνος βάρβαρον τῆς

2 Q

ὑπὸ τὸ Πλάκιον ὕρος Θήβης. τούτων ἤρχε τῶν Κιλικῶν Ἡετίων, κ. τ. λ. Lyrnessi autem regulus sub Eteione Mynes Hippodamiæ maritus.

Sed eorum Rex Brises] Alten Lelegum Regem, Pedaso imperantem, refert Homerus, II. φ. 87. Sed hoc de reliquiis Lelegum et Pedasi accipiendum recte monuit. Strab. XIII. Nam qui tum Pedasi Rex fuit, cum urbs ab Achille caperetur, cladi publicæ haud dubie superstes non mansit.

§ 18 *Quem Rex recens natum clam omnes alendum ei transmiserat]* Ita Med. Al. 'quem rex recens natum alendum homini transmiserat.' Arg. 'quem rex recens natum omnis causa alendum ei transmiserat.' Mediolanensi lectioni favet Euripides in Hecuba, ubi Polydorus de Priamo: ὅς μ', ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιμ Κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ἑλληνικῶ, Δείσας, ὑπεξέπεμψε Τρωϊκῆς χθονὸς Πολυμήστορος πρὸς δῶμα. Virgilius Æneid. III. 49. 'Hunc Polydorum auri quondam cum pondere magno Infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio Regi; quem jam diffideret armis Dardaniæ, cingique urbem obsidione videret.' Ovidius Met. XIII. 2. 'Polymestoris illic Regia dives erat, cui te commisit alendum Clam, Polydore, pater.'

§ 21 *Et ut ante consulta omittam]* Ita rescribendum, ex Arg. et Mercer. ubi 'ameconsulta.' 'Præterita,' quod est in vulgatis, explicationis causa a Scholiaste adjectum. Cicero ad Attic. 9. 9. 'Oblivisci me scripsi antefacta et delicta nostri amici.' Virgil. Æn. 1. 'O socii, neque enim oblitus sumus antemalorum.'

Hoc jam licet re cognoscere] Non, ut vulgo, 'recognoscere:' quod sphalma obvium apud scriptores. Etiam apud Sallustium in illis, Cat. cap. 35. 'Egregia tua voluntas recognita grata mihi,' pro, 're cognita grata mihi.'

Ne sic quidem prælium adversum vos

inire consilium fuit] Ita solet Sallustius. Cat. IV. 1. 'non fuit consilium scordia otium conterere.'

Iterato ad vos ob eandem causam oratum venimus] Etiam hoc ex Sallustio sumptum Jug. 24. 'Non mea culpa sæpe ad vos oratum mitto, P. C.'

§ 22 *Quis enim posthac cui virile negotium est]* Sic Arg. etiam. Med. 'ingenium, cui virile negotium est,' recte Mercerus explicavit, 'cui domi uxor.' Notus Plauti jocus in Pœnulo I. 2. 'Negotii sibi qui volet vim parare, navem et mulierem Hæc duo sibi comparato, nam nullæ magis duæ Plus negotii habent.' Addi meretur Laberii illud in Necyomantia, apud Gellium N. A. XVI. 7. 'Duas uxores! hoc hercle plus negotii est.' Afranius rem uxorem pro matrimonio videtur posuisse in Emancipato: Ut abs te seorsus sentiam de uxoria re. Possis cui virile negotium est simplicius interpretari, qui vir est, sicut negotia hominum pro hominibus; et apud Ciceronem negotium Callisthenis pro Callisthene dictum Critici observant. Locus Sallustii quem respexit Septimius extat in Cat. cap. 20. 'Etenim quis mortalium, cui virile ingenium inest, tolerare potest illis divitias superare?'

§ 23 *Cunctis, ut in tali negotio fieri solet, alienam sententiam expectantibus]* Sallust. Hist. I. 'ne alius alium principem expectantes antecapiamini. Cato apud eundem Cat. cap. 52. inertia et mollitia animi alius alium expectantes cunctamini.'

Cum se quisque minus idoneum auctorem crederet] Liv. IX. 'Cum alterum quisque magis mentis compotem et consilii dicerent.'

Panthus clara voce: Apud eos, ait, Ulysse verba facis] Ita visum est interpungere hunc locum, cum vulgo ederetur: 'Panthus clara voce apud eos ait:' et pejus ab aliis: 'Panthus apud eos clara voce ait.'

§ 25 *Nam is inter regulos cum vir-*

tute, tum consilio bonus credebatur] Ad Hectorem transtulit Jugurthæ elogium, ex Sallust. Jug. 7. 'quod difficillimum in primis est, et prælio strenuus erat, et bonus consilio.'

Ne qua et aliæ conjunctæ ac finitimæ regiones] Arg. 'ne quid tale commentæ finitimæ regiones.' Noster supra II. 22. 'An vos soli ignoratis, ut affectæ sint vicinæ atque amicæ vobis civitates.' Et mox II. 27. 'Ne quid quietum finitimis Trojæ regionibus atque amicis relinqueretur.'

Neque fidei jus] Arg. 'neque fidum.' Petav. 'namque fidei jus.' Non fore procedentē obsidione fidei jus, inquit, id est, neque pactis vim suam, neque fœderibus auctoritatem constitutam esse: sed perfidiæ et defectionibus locum et jus datum iri. Sic Lucanus Pharsal. initio: 'Jusque datum sceleri.' Hoc est, scelus auctoritate juris munitus, dixit: Statius Thebaid. III. 'Incertusque animi, daret armis jura, novosque Gentibus incuteret stimulos.'

Domi quippe juventus perita belli abunde nobis est] Vera haud dubie lectio, quam ex Arg. Cod. restitimus. Antea edebatur, 'deorum quippe auxilio juventus perita belli:' itemque, 'deorum quippe ope et auxilio.' Sed in propatulo ratio est, qua domesticam juventutem externis auxiliis adjungit Septimius.

§ 27 *Gergithan*] Ex Merceri conjectura. Sed Mss. habent 'Gentum:' etiam Arg. In editis est 'Geniten.' Ortellius 'Gentinum' Stephano memoratam, inuui suspicatur. Sed illa demum ab Æneæ posteris condita est, κτίσμα τινος τοῦ Αἰνείου παίδων, quod tamen de restauratione possis accipere. Nam et de Arisba idem Stephanus: ἡς οἰκιστὰς Σκαμάνδριος καὶ Ἀσκάνιος υἱὸς Αἰνέλου.

Cujuscunquemodi pecora] Sic in Arg. et in vulgatis Sallustii editionibus Cat. 39. 'neque solum civis, sed cujuscunquemodi genus hominum soli-

citabat.' Al. 'cujusque modi:' ἀρχαίως. Nam veteres pro quicunque, quisque, dicebant ut Noster II. 14. 'quisque partium ad eum venerat.' Lex ad antiquam formulam scripta apud Ciceronem de Legg. II. 2. 'quæque quoique divo decoræ gratæque sint hostiæ providento,' &c.

§ 28 *Obsecrans uti magnificarent præsentiam dei*] Id est revererentur, suspicerent. Plautus in Menæchm. II. 3. 'Pol te unum ex omnibus Venus voluit me magnificare.' Idem Sticho I. 2. ubi uxores de maritis: 'pudicitia est, Eos magnificare qui nos socias sumpserunt sibi.' Nonius IV. 'observare, suspicere, magnificare.'

§ 33 *Cum manu auxiliari*] Arg. 'auxiliaria.' Plautus in Truc. II. 1. 'magisque Adeo ei consiliarius hic amicus est quam auxiliarius.'

Simplicis formæ aciem composuere] Arg. 'simplici forma.' Med. 'simplici fronte.' Nimirum Græci hic simplicis formæ aciem bipartito Barbarorum exercitui opposuere. Præcedit enim de Trojanis: 'ac dein per campos exercitu bipartito.' Pertinet huc Tibulli locus ex elogio Messalæ, uti a Scaligero et Lipsio emendatus legitur: 'Tunc tibi non desit faciem componere pugnæ, Seu sit opus, quadratum acies consistat in agmen, Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo.' Hæc simplicis formæ acies; sequitur de bipartita: 'Seu libeat duplicem, sejunctum cernere martem, Dexter uti lævum teneat, dextrumque sinister Miles, sitque duplex gemini victoria casus.' Sive libeat, ut acies bipartita sejunctim de alea belli decernat, ita ut duo cornua a media acie distracta hostium cornua opposita invadant, atque adeo duobus præliis velut diversis victoriis quærant. 'Cernere Martem' dixit, ut Ennius apud Cic. Off. I. et apud Nonium, 'cernere vitam.' De hac aciei forma, Veget. III. 20. 'Mediam aciem suam, qui sic dimi-

cat, nudare compellitur, et in duas partes exercitum separare.' Et mox: 'sic de dextro cornu suo illius sinistrum, et de sinistro cornu suo illius dextrum aggreditur.'

§ 35 *Dein Hippothous Pylei*] Scriptum haud dubie fuit, 'dein Hippothous et Pyleus.' Pyleum enim non patrem Hippothoi, sed socinum duntaxat in hac expeditione fuisse non ignoravit utique Septimius. Sic enim de iisdem III. 'In queis Asius Hirtaco genitus et cum Hippothoo Pyleus; hi Larissæis, Asius Sesto regnantes.'

Acamas et Piros, ex Thracia] Arg. 'Acamas Ameriplieriros.' Mercer. Acamas Ameriplepiros.' Conjicio istud Ameripleri ex marginali Glossa conflatum. Hom. II. β. (eo enim libro Acamas et Piros Homero memorantur :) *Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας καὶ Πείρωσ ἦρωσ.*

Magistro ac præceptore componendi Mnestheo] *Τῷ δ' οὐπως τις ὁμοίος ἐπιχθονίων γένητ' ἀνὴρ, Κοσμήσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.* Ex Homeri elogio II. β. 553. e quo ipsi Homero laus parva, ut veluti auctor ac parens τῆς τακτικῆς θεωρίας haberetur. Vid. Ælianus, Tact. 1.

Ordinant autem per gentes atque regiones singulas] Cæsar uno verbo reddidit 'generatim.' Bell. Gall. I. 51. 'Germani suas copias e castris eduxerunt generatimque constituerunt, paribusque intervallis, Harudes, Marcomannos, Triboccos, Vangiones, Nemetes, Sedusios, Suevos.' Græcus Cæsar's interpres: *κατὰ φυλάς τε διέταξαν ἐξ ἴσου ἀλλήλων.* Credas Nestorem disciplinæ hujus auctorem habuisse: cujus illa sunt apud Homerum II. B. 362. ad Agamemnonem: *Κρῶν' ἀνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον, ὧσ φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγη, φύλα δὲ φύλοις. Εἰ δὲ κεν ὧσ ἐρξης καί τοι πείθωνται Ἀχαιοί, Γνώση ἔπειθ' ὧσ θ' ἠγεμόνων κακὸς, ὧσ τέ νυ λαῶν, ἦδ' ὕσκ' ἐσθλὸς ἔησι, κατὰ σφέας γὰρ μαχέσονται.*

Eadem huc Germanos ratio duxit: nempe 'ut discretus labor fortes ignavosque distingueret, atque ipsa contentione decoris accenderentur,' quæ Taciti sententia est, Hist. III. 27. Testis idem Germ. 7. 'Quodque præcipuum fortitudinis incitamentum est, non casus nec fortuita conglobatio turmam aut cuneum facit, sed familiaritatis et propinquitates.'

§ 38 *Composite Græcis, ac singulis per distributionem imperia ducum exequentibus*] Ita distinguere visum, cum antea ederetur, 'confluxere acies compositæ, Græcis ac singulis.' Itemque: 'confluxere acies compositæ a Græcis, ac singulis,' &c. Græci ita confligere ut composite omnes in universa acie, et per distributionem in suis quisque turmis, imperia ducum exequerentur. Utrumque *τακτικόν*: imo *τῶν τακτικῶν* in his duobus fere summa. Vid. Xenoph. Cyrop. 8.

§ 39 *Paratos armis atque animis*] Arg. 'paratos armis.' Animi tamen Paridi etiam objurgatione fratrum redditi videntur. Noster inferius de Pyrrho IV. 15. 'Myrmidonas, gentem fortissimam et inclytam bellandi, armis atque animis confirmat.' Virgil. XII. Æn. 'Olli sublimes armis animisque relecti.' Livius VI. 24. 'Eunt insignes armis animisque,' et VI. 29. 'At tu fretus armis animisque, concitatis equis, invade mediam aciem.'

§ 41 *Utraque pars aratui insistere, severe frumenta*] Leg. ex Med. 'dein serere frumenta.'

§ 42 *Incuriosique ab armis*] Liv. XXI. 3. 'Omnibus pacis modo incuriosæ agentibus, magna clades inlata.'

§ 43 *Ac dein mole sua urgens hostem*] Etsi quicquam immutare nisi præeuntibus libris religio est, non potui tamen quin hic 'mole sua' edi curarem pro 'molestia,' ut edita manique exarata exemplaria exhibent, quæ vidi, omnia. Ut hic 'mole sua' Hecctorem Ajax urget, sic apud Virgilium

Æneid. lib. x. Mezentius contra Æneam ‘mole sua stat.’ Infra iv. 6. Noster de eodem: ‘gravis atque summis viribus ingruens.’

§ 45 *Apud peninsulam quæ anteposita civitati*] Med. editioni debetur hæc lectio. In cæteris est, ‘quæ antepositam civitatem.’ Serv. Æn. III. ‘Sicanio prætenta sinu jacet insula) Prætenta, anteposita.’

§ 46 *Raptim ac sine ullis ordinibus*] Arg. ‘rapiunt.’ Med. ‘rapiunt arma.’ Liv. xxiii. 20. ‘vicit tamen ea pars, quæ nihil raptim nec temere agendum censuit.’

§ 47 *Cum interim Trojani ex muris respectantes*] Idem Trojani apud Q. Ennium referente Macrobio Saturn. vi. 2. ‘O lux Trojæ germane Hector, Quid ita cum tuo lacerato corpore miser, Aut qui te sic respectantibus tractavere nobis?’

§ 49 *Neque cupiditate ulla aut desiderio lapsum*] Ita Med. in Arg. est ‘læsam:’ vulg. ‘læsum.’ Plaut. Cistel. 11. ‘Ita me amor lapsum animi ludificat.’

§ 52 *Interca reliquis ducibus favorem attollentibus*] Μετὰ βoῆς ἀνδρῶν ἐδ-φημοῦντων, ut recte hunc locum Casaubonus explicat ad Vopisci Aureliani 48. Inferius III. 18. ‘Quibus cum a reliquis favor attolleretur.’ Livius xxiii. 46. ‘Nolanis per clamorem favoris indicem accedentibus ad ardorem pugnæ.’ Favor itaque pro applausu sive acclamatione: quia clamor favoris index. Ovid. Metam. x. ‘Adjiciunt animos juveni clamorque favorque.’ Et xv. ‘piumque Æneadæ præstant et mente et voce favorem.’

Cum læti inter se invitarent] Forte fuit: ‘Cum læti vino se invitarent,’ ex Sallustio Histor. iv. ‘Reversi postero die, cum se cibo vinoque læti invitarent.’ Noster III. 25. ‘Ipseque et qui cum eo venerant cibo invitantur.’ Plautus suo more ad jocum transtulit in Rudent. 11. 3. de Nau-

frago: ‘Neptunus magnis poculis hac nocte cum invitavit.’ Inde invitatio vini apud Gellium xv. 2. ‘Sed hanc largiorem paulo jucundiorēque vini invitationem non improbavit Plato.’ Ellipsis tamen etiam usu firmata. Plautus eodem loco: ‘Si invitare nobis paulisper pergeret, Ibidem obdormissemus.’ Et in Amphitruone: ‘Mira sunt nisi invitavit sese in cœna plusculum.’ Liv. I. 57. ‘Victor maritus, comiter invitat regios juvenes.’ Cæs. Bell. Civ. I. 74. ‘Interim alii suos in castra, invitandi causa adducunt.’ Sueton. Aug. 77. ‘Quoties largissime se invitaret, senos sextantes non excessit.’ Invitare autem non repleti significat, ut Nonius interpretatur: sed ad edendum bibendumque provocare: quod præsertim de iis dicitur, qui erga alios hoc comitatis genere officiosi sunt, quique se invicem mutua exhortatione laessunt: habet tamen etiam in iis locum qui pro se genio suo hilariter indulgent.

LIB. III.

§ 1 *Dilato conditionibus in tempus bello*] Sallustius apud Servium: ‘Bellum quibus posset conditionibus desineret.’ Idem, Jug. ‘sibi per Dabarem ex Sulla cognitum posse conditionibus bellum poni.’

Namque facinoris exemplum] Sic Arg. et Med. at Venet. et al. ‘namque facinoris exemplo.’ mox Arg. ‘omnibus præliis Græcos victores cognito,’ ubi Med. et Venet. ‘omnibus præliis Græcos victores cognitum,’ sc. in animis hæserat. Noster paulo inferius, ‘Jamque crebris adversum se ictibus congressi, neque vulneratus quisquam, multum diei consumserant.’ Livius iv. Ante omnia refellit falsum imaginis titulum, paucis ante annis lege cautum, ne tribunis Collegam cooptare liceret.’ Idem vi. ‘tantum Camillus auditus Imperator terroris intulerat.’ Et

xxvii. 'Liberatas religione mentes turbavit rursus nuntiatum Frusinone infansem natum esse quadrimo parum.'

Rogaturæ supplicabant] Med. 'Supplicaturæque;' tolerabilius quam supplicabant, quod a Glossatoris manu esse non videt.

§ 4 *Ascito sibi quisque auriga*] Sallust. Jug. 18. 'multis sibi quisque imperium petentibus.'

§ 6 *Ac prostratos, cum alios invaderet desuper, proculcans obterere*] Ita Arg. Sallust. Jug. 94. 'Eo acrius Romani instare, fundere, ac plerosque tantummodo sanciare, dein super occisorum corpora vadere.'

§ 7 *Ingressusque, hostem complectitur, manu dextra poplitem succidens*] Gallice *coup de Jarnac* hunc ictum vocari in proverbium abiit, cui originem dedit singularis inter Vidum Cabotium Jarnacium, et Franciscum Vivonum Castaneum dimicatio, Thuanus etiam memorata Histor. lib. III. ad A. 1547. Cæterum 'ingredi' hic est sub gladium succedere, ut veteres loquebantur. 'Quadrigarius' apud Gellium IX. 13. de pugna Manlii Torquati cum Gallo, 'eique sub Gallicum gladium successit.'

§ 16 *Ut aves consternatæ vocibus alto decidisse crederentur*] Majori asseveratione de Græcis cum in Isthmico spectaculo libertas et immunitas illis promulgata esset, Valerius Maximus IV. 8. 'Iterata pronuntiatione præconis, tanta cælum clamoris alacritate compleverunt, ut certo constet, aves quæ supervolabant attonitas paventesque decidisse.' Et Romæ in concione, cum de Pompeio ad piraticum bellum imperatore eligendo tractaretur, ὁ ἕμιλος μέγα καὶ ἀπειλητικὸν ἀνέκραγεν, scribit Dio xxxvi. ὥστε κόρακά τινα ὑπερπετόμενον σφῶν ἐκπλαγῆναι, καὶ πεσεῖν ὥσπερ ἐμβρόντητον. Add. Plutarch. in Flaminio et Pompeio.

Fortior quam felicior] Hæc ex Med.

ed. addita, cui tamen detraximus Glossatoris assumptum, 'cunctis ducibus nostris.' Iterum hic Sallustium imitatur Septimius: sic enim ille de Sulla Jug. 95. 'atque felicissimo omnium ante civilem victoriam, nunquam super industriam fortuna fuit, multique dubitavere, fortior an felicior esset.'

§ 18 *Media columba sparto dependebat*] Arg. Cod. scriptura hæc est. Al. 'Media columba parte dependebat.' Scio apud Gellium XVII. 3. ex Varrone disputari, 'sparti usum in terra Græcia diu incognitum fuisse, multisque post Ilium captum tempestatibus ex terra Hispania advectum.' Sed Nostro licerit hac voce uti communi significatione, qua Græcis σπάρτα denotasse funes ex cannabe et stupa cæterisque sativis rebus, Varro fatetur. Ita certe Eustath. Hom. II. B. 135. Εὐλίκασι σπάρτων φυτοῖς χρῆσθαι οἱ παλαιοὶ εἰς πλοκὴν σχοινίων.

Cursu longo certantibus Oilei Ajax victor] Στάδιον ἀρίστευσεν εὐθύτονον.

§ 19 *Duplici campo Machaon*] Διὰ τὸν ἄλωνα ἐνίκησε. Ἀγωνιζόμενος τὸ διπλοῦν στάδιον, καὶ γυμνὸς καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος. vid. Pausanias in Corinthiacis, ubi victorias Granianni Sicyonii statuas subscriptas, itemque in Eliacis prioribus, ubi figuram τοῦ διαύλου exhibet.

Pedibus ejus circumvortitur atque ita præpedito obligatoque nexu] Arg. Cod. et Med. ed. consensum hic secuti sumus, raro quippe in vitiosam lectionem conspirantium. in al. edd. est, 'pedibus ejus circumnectitur atque ita præpedito obligatoque nexu.' Cui scripturæ firmandæ sunt quæ disserit Gronovius Diatrib. ad Statium cap. 24.

§ 20 *Quo cum Andromæcha non minor quam in Priamo miseratio*] Ovid. Metam. I. 654. 'Tu non inventa reperta Luctus eras levior.' Et IV. 603. 'Sed tamen ambobus versæ solatia formæ Magna nepos fuerat.'

§ 21 *Adsum en ultro*] Ita rescripsi Med. ed. vestigia secutus. Apparet autem, Nostro in oculis fuisse orationem Cottæ apud Sallustium: 'Atque ego cujus ætati mors propior est, non deprecor. Adsum en C. Cotta consul.' Sic Mithridates apud Tacit. Ann. XII. 18. 'Mithridates, terra marique Romanis per tot annos quæsitus, sponte adsum.'

§ 24 *Ut delutaretur*] Med. ed. debetur hæc emendatio, vulg. *delectaretur*. Præcesserat de Priamo, 'protinus in os ruit, pulverem atque alia humi purgamenta capiti aspergens.' Mox vero sequitur, 'Igitur ubi excussus comis pulvis totusque lautus est.'

§ 26 *In Idam tradidisse*] Sequitur in vulg. 'in id dextram dedisse:' quod abest ab Arg. Cod. et Med. atque ex vitiosa verborum præcedentium scriptura irrepsisse palam est.

LIB. IV.

§ 2 *Ac restantes detrudere umbonibus*] Arg. 'resistentes.' Sallustius Hist. I. 'validam urbem multos dies restantem pugnando vicit.' Liv. VI. 30. 'dum iniquo loco sola virtute militum restantes cæduntur cæduntque.' VI. 32. 'Aliquandiu æqua virtute fortunate Latinæ legiones restabant.'

§ 8 *Summæ rerum desperatio*] Ex Liv. XXIIV. 9. 'Tempus ac necessitas belli, ac discrimen summæ rerum faciebant.' In Med. est, 'summæ rei.'

§ 9 *Quo viso Ulysses, non temere est inquit*] Ita Med. non 'quos visos,' ut est in aliis. Virg. Æn. IX. 'Haud temere est visum, conclamat ab agmine Volsens.'

§ 14 *Addiderat etiam vitem quandam auro effectam*] Refer huc quæ de vite aurea, quam Pompeio Aristobulus dono misit, commentatur Seldenus de Jur. Nat. et Gent. II. 8. ubi Athenæi, Herodoti, Plinii testimoniis,

Persarum etiam cæterisque Orientis Regibus ejusmodi cimelia fuisse in usu docet.

Mæsiacis modo Ceteiisque instructus legionibus] Vulg. 'ceterisque,' at Arg. 'Citisque,' unde et dubitandi de vulgata, et ad veram lectionem perveniendi occasio nobis nata est. Hom. Od. A. 519. de Eurypylo: πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἑταῖροι Κήτειοι κτελοντο.

§ 19 *Egresso utrinque milite ad belandum*] Ope Med. restituimus hunc locum, cum vulgo ederetur, 'egresso utrinque milite, ab Alexandro cadunt ad solis partem maximam.'

§ 22 *Cunctos sanguinis sui injuriis insectari solitum*] Ita Med. pro quo al. 'cunctos sanguine et injuriis insectari solitum.' Noster paulo post in hac eadem oratione, 'Ceterum Priamum, cuncta jura affinitatis proculcantem, magis in suos superbiam atque odium exercuisse.'

Parcum in suo atque appetentem alieni] Hæc quoque Med. ed. correctio debetur. Vulg. 'pravum insuetum atque appetentem alieni:' παραφδία ad Sallustianum illud in Cat. V. 'alieni appetens, sui profusus.' Parsimonia in suo mox iterum exprobratur Priamo V. 2. 'Solas suas opes intus custodiat Priamus; solus divitias potiores civibus teneat.'

LIB. V.

§ 3 *Tendentes ad cælum manus annuere; tot adversis rebus*] Hoc quoque loco dux ad veram lectionem Med. ed. cum in cæteris sit, 'Tendentes ad cælum manus abnere tot adversis rebus Priamum.' Supra II. 20. 'Ea Seniores lamentatione immodica cum lacrymis accipientes, ad omnia quæ ab eo dicebantur, tanquam injuriæ ejus participes, annuere.'

Non solum jam se, ait, hostibus, odio] Vulg. 'odio diis.' Leg. ex Med. 'hostibus odiosum,' Cæcilius apud Nonium: 'In senectute hoc deputo

miserrimum, Sentire ea ætate, esse odiosum se alteri.'

§ 5 *Insidias tentatas solito a regulis*] Med. 'more' addit e Glossa. Supra IV. 16. 'Solito ad Agamemnonem cœnatum veniunt.' Auctor de origine gentis Rom. ex C. Fabii Pictoris Annalibus, itemque ex antiquissimo scriptore Vennonio: 'Solito institutoque egressam virginem in usum sacerorum aquam petunt.'

§ 11 *Scilicet quo attractu motus facilius foret*] Sallust. Jug. 94. 'Uti prospectus nisusque per saxa facilius foret.' Livius xxv. 11. 'munitumque iter, quo faciliora plaustra minorque moles in transitu esset.'

Nullo dilectu, civium manibus dissolvuntur] Med. 'Nullo delicto,' al. 'multo dilectu.' Inferius: 'sine ullo ætatis atque honoris delectu.' et, 'nullo dilectu virorum fortium.'

Semirutisque mœnibus] Sic Arg. Vulg. 'semirutisque.' Sallustius apud S. Hieronymum in Habacuc, de Saguntinis, 'quippe quis etiam tum semiruta mœnia.'

§ 12 *Ad aram Jovis anteædificiulis confugit*] Ita diserte Med. ed. nec longe abit Arg. Ms. in quo 'anteædificiales,' Scioppius legit 'ædificialis.' Vulg. 'ante ædificiale. Jupiter anteædificialis ἐρκείος Ζεὺς, ᾧ βωμοί, ut scribit Harpocraton, ἐντὸς ἔρκου ἐν τῇ βουλήν ἵδρυνται. τὸ γὰρ περιβόλον ἔρκος ἔλεγον. pro ἐν τῇ βουλήν legendum haud dubie ἐν τῇ αὐλήν. Pausanias in Corinthiacis: τοῦτον τὸν Δία Πριάμφ φασὶν εἶναι πατρῶον, ἐν ὑπαίθρῳ τῆς αὐλῆς ἰδρυμένον. Hesychnus, Ἐρκείου Διὸς τοῦ κατὰ τὴν οἰκίαν. et mox, ἔρκιον. κύκλος αὐλῆς. Eustathius, τοῦ ἔρκου. ὃ ἔστι τοῦ περὶ αὐλῆν τειχίου. dicitur autem anteædificialis non tantum quod in aula ante ædificium coleretur, sed etiam quod septo ædificii præpositus esset. Idem Eustathius ad Hom. Od. x. βωμὸς ἐρκείου Διὸς, ἔξω που περὶ τὴν αὐλῆν αἰθριος εἶναι δοκεῖ, ὁποῖοι πολλοὶ φαίνονται. ἐν ᾧ ἔθνον Διτ

ἐφόρω τοῦ ἔρκου. Simulacrum ejus describit Pausanias, quod duos oculos eo loco quo homines, tertium in fronte habuerit. Aram ad Alexandri M. ætatem mansisse superstitem discas ex Arriano I.

§ 16 *Hecuba quo servitium morte solveret, multa ingerere maledicta*] Plautus in Menæchm. v. 1. 'Non tu seis, mulier, Hecubam quapropter canem Graii esse prædicabant?... Quia idem faciebat Hecuba, quod tu nunc facis: Omnia mala ingerebat quemque aspexerat; Itaque adeo jure cœpta appellari est canis.'

§ 17 *Aeneas apud Trojam manet*] Scholiastes Lycophronis: Ὁ Αἰνείας μόνος φρυγῶν ἐκ τῆς ἀλώσεως, πάλιν ᾤκησεν τὴν Τροίαν.

Cum ne nos quidem unius ejusdemque insula, simili lingua, sed varia permixtaque utamur] Hom. Od. T. de Cretæ incolis: Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη. ἐν μὲν Ἀχαιοί, Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες, Δωριέες τε τριχάικες, διόι τε Πελασγοί. Adde Strabonem x.

LIB. VI.

§ 1 *Solutis anchoralibus navigant*] Liv. xxii. 19. 'Vixdum omnes conscenderant, cum alii resolutis oris in anchoras evehantur; alii ne quid tenerent anchoralia incidunt; raptimque omnia præpropere agendo, militum apparatu nautica ministeria impediuntur, trepidatione nantarum capere et aptare arma miles prohibetur.' Nimirum 'anchoralia solve' hic idem significat, quod apud Ovid. Metam. xv. 696. 'retinacula puppis Solvere.' Et apud Euripidem in Hecuba: Λῦσαι χαλινοτήρια νεῶν.

Et ob id saviente mari] Med. 'et obsæviente mari.'

Per noctem ignè elato ad ea loca deflectere tanquam ad portum cōiigerat] Seneca in Agamem. iii. 1. 'hanc arcem occupat Palamedis ille genitor,

et clarum manu Lumen nefanda vertice e summo efferens In saxa ducit perfida classem face.' Ex Euripide translata, qui de eadem re in Helena: Πολλοὺς δὲ πυρσεύσας Φλογερὸν σέλας ἀμφὶ ῥύτῳν Εὐβοίαν εἶλ' Ἀχαιῶν Μονόκωπος ἀνὴρ πέτραις Καφηρίαις ἐμβαλῶν Αἰγαίαις τ' ἐναλοῖσι ἀκταῖς Δόλιον ἀστέρα λάμψας. Sophocles integram Tragediam scripsit, cujus titulus Ναύπλιος πυρκαεὶς, indicante Hesychio in περσά. Retulit autem et Apollodorus II. facinus istud, ac simul pœnam quam talionis jure Nauplius subiit. Sed librariorum incuria locus in alium plane sensum detortus est: Οὗτος μακρόβιος γενόμενος, πλέων τὴν θάλασσαν τοῖς ἐμπύπτοις ἐπὶ θανάτῳ ἐδυσφόρει. συνέβη οὖν καὶ αὐτὸν τελευτῆσαι ἐκείνῳ τῷ θανάτῳ ᾧπερ ἄλλων τελευτησάντων ἐδυσφόρει. Utrobique pro ἐδυσφόρει legendum ἐπυρφόρει vel ἐφρυκτῶρει. Nauplius nimirum provecta jam ætate eos qui sibi in mari obviam facti essent face elata ad mortem illexerat: inde justa numinis vindicta contigit, ut ipse etiam naufragio interiret, adeoque id mortis genus subiret quo alii face ipsius illecti perierant.

§ 2 *Æneum multimodis afflictari*] Poëta vetus apud Cic. Orat. 'Multimodis sum circumventus morbo, exsilio atque inopia.' Apollodorus Biblioth. lib. I. Οἱ δὲ Ἀγρίου παῖδες ἀφελόμενοι τὴν Οἰνέως βασιλείαν τῷ πατρὶ ἔδωκαν, καὶ προσέτι ζῶντα τὸν Οἰνέα καθεύξαντες ἤκιζοντο.

§ 3 *Cujus filia in matrimonium Ægisthi denupserat*] Ovid. Metam. XII. 'Nec Cænis in ullos Denupsit thalamos.' Ἐμφατικώτερον Taciti illud Ann. VI. 27. 'Pars mæroris fuit quod Julia Drusi filia denupsit in domum Rubellii Blandi.'

§ 4 *Multi undique virile ac muliebre sexu confluant*] Veteres 'secus' scribebant, et, ut ait Sosipater, per omnes casus integra forma declinabant. Ita Sallust. Hist. 2. 'Undique virile ac

muliebre secus per vias et tecta omnium visebatur. Petronius: 'quibus si nil aliud virile secus esset quod auxiliaretur.' Livius XXVI. 47. 'Liberorum capitum virile secus ad decem millia capta.' Interdum tamen et sexus eodem modo usurpabant. Sisenna Hist. 4. apud Nonium: 'tum in muro virile ac muliebre sexus populi multitudinè omni collocata.' Plaut. Rud. I. 1. 'Filiolam ego unam habui, eamque unam perdidit, Virile sexus nunquam ullum habui.'

§ 5 *Inter Scyllam et Charybdim mare sævissimum et illuta sorbere solitum*] Ex Sallustio sumtum, cujus testimonium Servio debemus ad III. Æn. ubi de Charybdi, 'Sorbet universa quæ apprehendit, et secundum Sallustium ea circa Tauromenitanum egerit litus.' Sequitur paulo inferius ipse Sallustii locus, 'quod forte inlata (naufragia) sorbens gurgitibus occultis millia sexaginta Tauromenitana ad littora trahit.'

§ 7 *Neoptolemus apud Molossos naves quassatas tempestatibus reficit*] Utcunque longus ac difficilis a Molossis ad Magnetes fuerit περίπλους, non possunt tamen hic alii Molossi intelligi quam quos Neoptolemo ejusque posteris in Epiro paruisse scribit Strabo VII. et ad quos post mortem Neoptolemi Andromacham remissam esse inferius 13. Septimius memorat. de iisdem Virgilius Æn. III. 'Priamiden Helenum Graias regnare per urbes Conjugio Æacidæ Pyrrhi sceptrisque potitum.' Et deinceps: 'Morte Neoptolemi, regnorum reddita cessit Pars Heleno:' ibidem de erroribus Neoptolemi, Andromacha: 'Nos, patria incensa, diversa per æquora vectæ, Stirpis Achilleæ fastus juvenemque superbum Servitio enixæ tulimus.' Refer huc et ad sequentia e Pindari Nemeis Od. 4. ubi inter cætera: Θέτις δὲ κρατεῖ Φθία, Νεοπτόλεμος δ' Ἀπίρῳ. Pausanias in Atticis de eodem: τὴν μὲν ἐς Θεσσαλίαν

ὑπερεῖδεν ἀναχώρησιν, ἐς δὲ τὴν Ἑπειρον
κατάρτας... ἐν τῷ αὐθιᾷ ἄφησε.

Ab Acasto expulsus regno Pelca] Eodem regno ante Trojanum bellum Pelcus Acastum expulerat Jasonis et Tyndaridarum auxilio, teste Pherecyde in Scholiis Pindari ad Nem. Od. 3. Itemque Apollodoro Bibl. 3. et Nicolao Damasceno in Excerptis Peiresciauis.

Convivium illud deorum appellatum] Referatur huc cœna δωδεκάθεος Augusti ex Sueton. 70.

Sepiadum littus quod propter saxorum difficultatem nomen ejusmodi quæsierat] Sepia nimirum piscis, κυφόνωτος, ἣ δὲ Σηπιάς ἀκτὴ Strabonis testimonio ix. πετρῶδης. Unde ratio nominis sponte se obtulit naturam rei potius quam Poëtarum fabulas sectanti. Sic aras in quas Æneæ naves impactæ sunt Ἰππου νῶτα vocatas Servius annotavit ad illa Virgiliti 1. Æn. 'Saxa vocant Itali mediis quæ in fluctibus aræ Dorsum immane.' In Ed Veneta legitur 'Sepianum littus.' Sed Noster τὴν Σηπιάδα ἀκτὴν Sepiadum littus eadem licentia transtulisse videtur qua in aliis etiam nominibus e Græca in Latinam terminationem convertendis usus est, nisi ipsa forte saxa quibus Sepias asperatur, a Sepiarum similitudine Sepiades nuncupa-

vit. Sicut Echinades Insulas aliqui dictas tradiderunt διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ οἶον ἀκανθῶδες κατὰ τοὺς ἐχθίλους, Eustathio recensente ad Dionysium Periegetem. Præcipua autem celebritas Sepiadum littori postea demum Persicæ classis naufragio parta est, de quo videndus Herodot. in Polyim. 188. et seqq. Add. Pausan. in Arcadicis.

Ibi Pelca avum reperit occultatum spelunca abdita et tenebrosa] Ex Euripidis Andromacha, ubi Thetis ad Peleum: Παλαιᾶς χοιράδος κοῖλον μυχὸν Σηπιάδος Ἰζου.

Itaque mutata veste Iolcium simulans] Ita rescripsi ex Arg. Cod. ubi 'Iolcium,' et ed. Med. ubi 'Jocum.' Nam 'Locrum' quod est in vulgatis, locum utique hic non habet, cum ad Iolcum hæc sint gesta.

§ 10 *Nusquam repente comparuerit]* Οὐχ εὐρίσκετο, 'non apparuit,' si profanis sacra miscere, solennemque formulam, qua Henochi ad Deum excessus notatur, huc transferre fas est. Sic Serv. Æn. III. de Scamandro, 'Victor in Xantho flumine non comparuit.' Gellius I. XIX. 'Sed eam mulierem tunc a Tarquinio degressam, postea nusquam loci visam constitit.' Apollodorus, de Europa, ἀφανοῦς δὲ Εὐρώπης γενομένης.

PAULI VINDINGII NOTÆ.

LIB. I.

§ 1 *Cretam convenere*] Hoc Authori nostro familiare est, nomina regionum et insularum sine adjecta præpositione construere. Ita vi. 2. 'Cretam patrium solum remeavimus;' pro 'in Cretam.' ii. 14. 'Lemnum insulam mittitur.' i. 'patriam regredi,' &c.

Alter Moli] Merionem Moli filium cum Idomeneo hæredem constitutum indignatur vir doctus in notis ad h. l. eo quod Molus νόθος Deucalionis fuerit. Idomeneo adeo non displicuit, teste Authore i. 13. 'Idomeneus et Meriones summa inter se concordia juncti.' Neque illa ætate νόθοι eadem severitate ab successione, qua hodie, excluderentur; unde Eustathius ad hanc ipsam vocem, νόθος, Odyss. Γ. Εἰ δὲ σκοτίους τινὰς καὶ παρθενίους παῖδας ἢ ποιήσας περιφέρει σεμνὸν τε ἔχοντας, καὶ τῷ Πριάμφῳ δὲ πλείους τῶν γνησίων οἱ νόθοι, ἔχει τε καλὸν, &c. sc. natalium iniquitatem virtute corrigere licebat. Molus hic alibi apud Eustathium Κρητικὸς appellatur, ad Il. K. 722.

Sed hi non Plisthenis, ut erant] Parentis obscuritas, et res forte domi angusta, liberos in aliam familiam transmiserat, unde apud Nostrum v. 16. 'Exinde contumeliis Agamemnonem fratremque agere, eosque non Atridas, sed Plisthenidas, et ob id ignobiles appellare.' Nam nihil dignum ad memoriam nominis reliquerat Pater; et liberi in nullam sortem bonorum nati.

§ 2 *Multarum hostiarum*] Ἐκατόμβην intelligit: vid. hujus libri 15. et alibi.

Exhibitisque epulis] In ipso templo, ut puto. Scilicet in more apud antiquos fuit, peractis sacrificiorum mysteriis, in ædibus ipsis Deorum epulari, et ipsis carnibus sacrificialis vesci. De Potitiis Pinariisque apud Liv. i. res manifesta est. Et Sueton. in Claud. 33. 'Victus nidore prandii, quod in maxima Martis æde Saliis apparabatur, deserto Tribunali, ascendit ad sacerdotes, unaque discubuit.' Ita suas, peracto tremendo mysterio, Agapas Christiani habuere. Et ex i. Sam. ix. 13. et 19. institutum et celebratum fuisse convivium post sacrificia constat.

Magnifice eos habuere] Ad eundem fere modum Sallust. Cat. 14. 'Parum honeste pudicitiam habuisse.'

§ 3 *A Phœnice patre ejus*] Sic 'Conon' Europam filiam Phœnicis vocat, neptem Agenoris.

Præter cæteros] Hoc est, supra cæteras: infra 20. de Nestore: 'Præter cæteros Græciæ viros jucundus acceptusque.' Vide vi. 13.

Ætram etiam et Clymenam Menelai affines] Quæ postea Helenæ ancillabantur, ab Homero Il. Γ. ἀμφίπολοι dictæ, quod δουλίδας Eustathius interpretatur. Ætra Pitthei filia, et apud quosdam Theseos mater. Ætram vero et Clymenam, quæ Homero memorantur, nonnulli, teste Eustathio, non affines istas Menelai putant, sed alias his cognomines, δμω-

νόμους τοῖς εὐγενέσιν Ἑλληνικοῖς, ut de Ætra et Pittheo loquitur. Clymenam idem Eustathius, μόνην κατανοήσασαν, αἰτ, τὴν ἐσομένην τῆς Ἑλένης ἀρπαγῆν, ὅτι Ἀλέξανδρος ἦλθεν εἰς Λακεδαίμονα.

Sicut in tali re fieri amat] Hoc est, solet. Sallust. Jugurth. 3. 'Quæ ira fieri amat,' et 41. Quintil. ix. 3. ex Græco inquit translata Sallustii plurima, quale est, 'vulgus amat fieri.'

§ 4 *Indignatione stupefactum*] Infra iv. 'amissa mente obstupesceret.' Virgil. 'Obstupni, steteruntque comæ, vox faucibus hæsit.' Ita 'stupet' apud Senecam, si recte memini, eleganter scio sumi, ubi ita doloribus obruitur animus, ut ne lacrimæ quidem extorqueri possint.

Positis ex divisione] Ut vi. 'Impositis.'

Pro tempore] Ut paulo infra, 'pro tempore armati,' et ii. 3. 'Pro tempore cohortati suos.' Hoc est, ut res postulabat, et tempus permittebat.

Quæ in tali negotio patiebantur] Placet magis, 'Partiebantur.'

Ut conquesti injurias Helenam repererent] Liv. i. ad eundem fere sensum: 'injurias et non redditas res ex fœdere, quæ repetitæ sunt.'

Legantur prius] Eadem consilii sententia Romæ pervicit, obsessa Sagunto, mittendos prius legatos ad res sociorum inspiciendas.

§ 5 *Apud Lacedæmonam*] Ita 12. 'Lacedæmonam redeunt,' et 17. 'ex omni Lacedæmona.' Barthius in adversar. 'Lacedæmoniam:' ubi dubitare se ait, an urbs ipsa a Latino Auctore ullo ita sit usurpata. Sed observare debuit vir doctissimus, Lacedæmonam apud Anthorem, non pro urbe, quæ et Sparta, sed pro Laconia, et regione ipsa sumi, ut ex 17. evidens est: 'Ex omni Lacedæmona naves sexaginta:' quis hæc de urbe dicta crediturus est? In eo v. Homerum noster secutus est, qui H. B.

Λακεδαίμονα expresse distinguit ἀπὸ τῆς Σπάρτης: Οἱ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν, φάρην τε, Σπάρτην τε.

In scelus proprium convertit] Hoc est, contra æquitatem et jura hospitalitii; ut illud Lucani i. Pharsal. 'Jusque datum sceleri.' Cum v. hoc loco 'proprium' idem est ac 'suum,' in scelus suum convertit, licebit ne hunc sensum eruere? Universam domum Regis, ob atrocitatem facti, in scelus suum puniendum convertit: ita Florus i. 17. 'Omnium mentes in se converterat.'

Proprium] Hoc loco pro 'suo' sumitur. Ut et 14. 'Admetus vicaria morte conjugis fata propria protulerat,' ii. 4. 'propriam gloriam æquiparaverat,' et iii. 'Originem propriam memoria repetebat.' Male hic Barthius putat propriam irrepsisse. 'Mirum,' inquit, 'ni alienæ potius, quam suæ originis memoriam reperierit.' Sed eleganter satis proprium pro suo ponitur, ut et ἴδιος pro αὐτοῦ vel αὐτοῦ, ut Act. i. vs. penult. εἰς τόπον τὸν ἴδιον, quod quidam per αὐτοῦ, alii v. per αὐτοῦ exponunt.

Reliqui prædæ] Hoc est, ex præda relictis: qui prædatorum manns effugerant. Et hæc lectio convenientior, quam 'reliquæ prædæ.'

Cadunt utrinque plurimi] Cæs. Bell. Gall. i. 15. 'Pauci de nostris cadunt.'

Hi Regis necem defenderent] Hoc est, vindicarent, ulciscerentur. Ita Dares Phrygius: 'ut quam primum injurias suas defenderent.'

§ 6 *Ad Priamum adit*] Ita 9. 'ad Helenam adit,' et vi. 3. 'ad oraculum adit.'

Conductoque Consilio] Convocato concilio. Ita infra: 'Priamus senes conducit,' et ii. 'conductis militibus.' Sallust. Bell. Jugurth. 51. 'Metellus ubi videt Numidas minus instare, paulatim milites in unum conducit.' Et Tacitus Ann. iv. et xv. 'auxilia in

unum conducta.’

Consilio] Constanter hanc lectionem retinendam censeo, et non ‘Concilio.’ Exempla apud nostrum obvia.

Quantis mortalibus] Quot mortalibus, ut et alibi ‘quantis’ apud Authorem pro ‘quot’ invenies, II. 6. ‘Et quanti Pelopidæ in ea militia essent.’ Si ‘quantam’ pro ‘quantis’ legeris, nihil inde incommodi erit. Quantam scilicet indignationem tam atrox facinus incuteret.

§ 7 *Alexander cum supradictis comitibus venit*] Joannes Antiochenus Ms. in Bibliotheca Bodleiana, qui lib. v. *Χρόνων Τρωϊκῶν* multa ex Dicty recitat, alias circumstantias addit; scilicet Alexandrum, post 33. annorum in agro Amandra moram, Trojam ingressum fuisse *μηνὶ Ξανθικῷ τῷ καὶ Ἀπριλλίῳ*.

Exemplum facinoris] Egregium illud Livii est xxvi. ‘Ad plures exemplum, quam calamitas pertinet;’ et alibi, ‘diutius durant exempla, quam mores;’ et II. ‘Neque huic tam pestilenti exemplo remedia ulla ab imperatore quæsitæ sunt.’

§ 8 *Reguli repente consilium irrumperunt*] Ubique apud authorem Priamidæ sunt Reguli; ut II. 14. de Priamo: ‘ire in consilium cupiens ab regulis cohibitus est. Ipsi namque pro relicto patre conventum irrumperunt;’ et v. ‘Priamus cum residuis regulis venit; nam cæteros bello amiserat.’ Scio et regulos pro Magnatibus sive regio sanguine ortis sumi: ita vulgata versio.

§ 9 *Dardanum genuisse ex quo Tros, &c.*] Tros hic non filius Dardani est, sed ejus ex Erichthonio et Olizona nepos; unde Noster IV. ‘Electram genuisse, ex qua ortum Dardanum Olizonæ Phinei junctum, Erichthonium ei dedisse: ejus Tros.’ Et Arrianus de Dardano: *Δάρδανος ἐκ Σάμου τῆς Θρακίας ἐλθὼν τὰς τοῦ Τεύκρου βασιλείας θυγατέρας ἔγημε, Νησῶ καὶ*

Βάτειαν. καὶ ἐκ μὲν τῆς Νησοῦς ἦν αὐτῷ θυγάτηρ Σίβυλλα, &c. ἐκ Βατείας δὲ Ἐριχθόνιος καὶ Ἴλος. Sed hic omnia Apolline egent; nam Olizonam matrem Erichthonii Dictys statuit, Arrianus Batian; Num ille Erichthonii nepotem, hic fratrem. Sed hæc omnia fere sunt, ut Strabo alibi, *μύθων ἀνασκευαί.*

§ 10 *Tyndari, ex quo ipsa genita*] Unde consobrinam Penelopsis fuisse constat: Icarus quippe Penelopsis pater, Tyndari frater erat.

Traduxit] Retineo lectionem, pro ‘transduxit.’ Et ita ubique fere in Cod. Ms. Julii Cæsaris ex Bibliotheca Ampliss. Dn. Obrechtii ‘traducere’ pro ‘transducere,’ ut impressi libri habent.

Inter Regulos medius adstans] Verba scilicet facturus. Ita de Ulysse II. ‘Ulysses medius adstans hujusmodi orationem habuit.’ Et hoc honoris gratia factum, sive ut auditores, instar coronæ, perorantem attendere.

§ 13 *Eorum ego secutus comitatum*] De Dicty Joh. Antiochenus Ms. v. *Χρόνων Τρωϊκῶν* *Καθὼς ὁ σοφώτατος Δίκτυς, ὃς ἐκ τῆς Κρήτης, &c. ἦν γὰρ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως τοῦ προμάχου τῶν Δαναῶν τοῦ κατελθόντος εἰς τὸν πόλεμον ἅμα τοῖς ἄλλοις Ἀχαιοῖς, συγγραφεὺς γὰρ τοῦ αὐτοῦ τοῦ Ἰδομενέως ἐτύγχανεν ὁ αὐτὸς Δίκτυς, καὶ ἑωρακὼς ἀκριβῶς τὰ τοῦ πολέμου, καὶ συγγαφάμενος ὡς παρὼν.* Circa finem IV. Author ipse de se plenius: ‘Hæc ego Gnosius Dictys, comes Idomenei, conscripsi,’ &c.

Ab Ulysse cognita] Leg. ‘postea ab Ulysse cognita.’

Eurypylos Eremonis, Ormenius] Commata tollenda hic sunt: ex Ormenio quippe Eurypylos fuit, ut infra 17. et ex Homero constat.

§ 14 *Quæ ex Chirone dicebatur*] Ut I. ‘dictus ex Cretæ Ida.’

In primis adolescentiæ annis] IV. 9. ‘In primis pueritiæ annis.’ Sunt qui in hac periodo tota mendum sus-

picantur, indicante Barthio, qui hic Sallustianum stilum defendit.

Rector ejus] Idem II. 34. 'vocatur morum Magister.'

Vicariu morte] Sic alibi noster dixit, 'Vicariam victimam,' et 'vicarium munus' II.

Fata propria protulerat] Hoc est, vitam prolongaverat: nec assentior Barthio, qui, 'Emacula,' inquit, 'protulerat; leg. pertulerat.' Fata propria, hoc est mortem sibi destinatum: ita Justinian. Institut. tit. de pub. jud. § 'Alia deinde,' dum ait, 'lege Pompeia de parricidio cavetur, ut si quis parentis, aut filii, aut omnino affinitatis ejus quæ nuncupatione parentum continetur, fata præparaverit,' &c.

Morte Conjugis] Illa Alcestis fuit teste Homer. II. B. Πελίαιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.

Tricenses] Ex urbe Tricca sive Trica, in parte Thessaliæ Estiote sive Hestiatoti dicta, urbe celebri templo Æsculapii, et tabulis ibidem morborum expugnatorum indicibus.

Medicinæ artis] Sic mulieris ancillæ tugarium Sallust. dixit in Jugurth. et Augustin. Confess. IV. 3. 'Erat eo tempore vir sagax, medicinæ artis peritissimus, atque in ea nobilissimus.' Et Noster V. 7. 'avis aquila.'

Pæantis Philocteta, qui comes Herculis, post discessum ejus a diis] Leg. 'ad deos,' vel 'ab eo,' sc. Herculis. Discessum recte mortem interpretatur Barthius, sive ἀποθέωσις. Inclytus certe sagittandi arte fuit Philoctetes apud Homer. II. B. et Nostrum III. 1. 'Neque dubium, quin inter hos jam præcelleret Philoctetes, quippe Herculis sagittarum dominus et destinata arte ferendi mirabilis.' Ideoque sagittas divinas vocavit, quod adeo feliciter objecta transfigeret: excedetque fidem, quod Noster III. 18. Philoctetem refert sagitta excidisse vinculum, quo religata columba fuerat. Sagittas ejus Hydræ

sanguine infectas fuisse Dictys lib. IV. author est; inque Thurinorum urbe conspici Justin. XX. 1. Thurinorum urbem condidisse Philoctetem ferunt, ibique adhuc monumentum ejus visitur, et Herculis sagittæ in Apollinis templo, quæ fatum Trojæ fuere.

§ 15 *Porcum marem in forum adferri jubet*] Apud Romanos in fœderibus etiam porci usus. Liv. I. p. 15. Id ubi dixit, porcum saxo silice percussit.

Orienti occidentique dividit] Et ita Augurem apud Livium fecisse invenimus I. 'Angur Deos precatus, regiones ab oriente ad occasum determinavit.' Ortumne respexit hic sacerdos, more solito, ut Virg. XII. Æneid. 'Illi ad surgentis conversi lumina solis Dant fruges manibus salsas.' Conjecturæ hic liceat indulgere. Cum Argos convenerant Duces, mox inde Aulida petituri, iter, via publica ingredientibus, tale fuit, ut occasum medii inter et ortum pergerent; Aulis quippe Bæotia, orientalis est Argis in Argolide.

Per medium transire jubet] Similiter lib. V. 10. 'Excisis in partes duas hostiis per medium transeunt.' Notissima historia Xerxis est apud Herodotum, per medium filii Hospitis liberalissimi in duas dissecti partes exercitum traduentis. Quin graviter Judæos increpat Jeremias XXXIV. 8. quod per dissecti vituli medium transire consueverant.

Pure lauti] Hoc est decenter præparati, ut solenne istud exigebat. Infra IV. 8. 'Græci lautum bene cadaver Antilochi Nestori tradunt.'

Sibi adhospitalavere] Barth. explicat: Deos sibi velut hospitio conjunxisse. Melius, Deos sibi propitios reddidisse, vel, Deos istos pro hospitalibus Deis elegisse: erant enim Deos inter, quos veteres ξεῖλους appellabant, hospitales; ob intimiorem eorum præsentiam et familiaritatem; ut

‘ Jupiter Xcnius ’ apud Plantum, et ‘ Jupiter Hospitalis ’ apud Cic. Epist. Famil.’

§ 16 *Punicis litteris nomen Agamemnonis designant*] Mirum igitur, unde Josepho, 1. contra Apionem, in mentem venerit, quod dixerit Homeri carmina ne quidem conscripta fuisse, nec litteras tum notas. Hic quippe Punicarum literarum mentio fit, et scio me aliquo in loco apud ipsum Homerum legisse [Il. Z. 168.]: ‘ Επορεν δ’ ὄγε σήματα λυγρά, Γράψας ἐν πίνακι πτυκτῶ θυμοφθόρα πολλά.

Punicis litteris] Græcas literas Punicas vocat, utpote a Cadmo Danao-que invectas, ut ipse ait v. ‘ Conscripti literis Punicis, ab Cadmo Danao-que traditis; ’ suamque ibi vernaculam a Græca distinguit. Græci quippe, ut multa alia, ita et litteras a Phœnicibus habuere. Consule Borcharti Phaleg. et Scalig. not. ad Euseb. Chronol. Clem. Alexandr. 1. Stromat. 224. Cadmus, inquit, literas invenit. Hinc literas ‘ Phœnicias ’ vocatas esse ait Herodotus.

Propter magnam opum vim] Vulgatum illud: ‘ Cræsus Halym penetrans, magnam pervertet opum vim.’

Ad munia militiæ festinant] Deleo voculam ‘ ad,’ et ita Noster initio III. ‘ Græci cuncta, quæ in tali negotio militia exposcebat, intenti animo, summis studiis festinabant.’ Iniqua est censura Catonis apud Gell. Noct. Att. XVI. 14. ‘ Qui multa simul incipit, neque perficit, is festinat.’

§ 17 *Aulidam*] Melius ‘ Aulida.’ Sed monitum supra id Authori nostro frequens esse, ut ‘ Lacedæmoniam.’

Naves centum, aliasque sexaginta] Lege, ‘ aliisque sexaginta Agapenorem præfecit,’ adeo ut centum naves duxerit Agamemnon, sexaginta Agapenor, quas tamen ab Agamemnone acceperat; sed ipse ex Arcadia milites et remiges imposuerat, teste Hom. Il. B. Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν

ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων Νῆας ἑυσέλ-
μους, περὰν ἐπὶ αἰῶνα πάντα πόντον, Ἀτρείδης,
ἐπεὶ οὐ σφὶ θαλάσσια ἔργα μεμήλει
Inde etiam apud Daretem Phrygium est; ‘ Agamemnon ex Mycenis navibus numero centum.’ Et postea, ‘ Agapenor ex Arcadia navibus 60.’
Tlepolemus Rhodo octo] Restitui novem ex Homero et Darete.

CATALOGUS NAVIUM GRÆCARUM.

Ex Dict. Dar. Hom.

	100	100	100
Agamemn. ex Mycenis, cum aliis, quibus Agapenorem præfecit	60	60	60
Nestor	90	80	90
Menelaus	60	60	60
Mnestheus	50	50	50
Elepenor	30	—	40
Ajax Telamoniuss	12	—	12
Diomedes	80	80	80
Ascalaph. et Ialmen.	30	30	30
Oileus Ajax	40	37	40
Arcesilaus, &c.	50	50	50
Sched. et Epistroph.	40	40	40
Thalpius et Diore	40	40	40
Thoas	40	40	40
Meges	40	40	40
Idomenus	80	80	80
Ulysses	12	12	12
Prothous Magnes	40	12	40
Error librarii XI. pro XI.			
Tlepolemus	8	9	9
Eumelus	11	10	11
Achilles	50	50	50
Nireus	3	—	3
Podarces	40	40	40
Podalir. et Machaon	30	32	30
Philocteta	7	7	7
Eurypylus Ormenius	40	40	40
Leg. ex Ormenio, pro Orchomeno.			
Gunens	22	21	22
Leonteus	40	40	40
Phidippus	30	30	30
Thessandrus	50	—	—
Calchas	20	—	—
Mopsus	20	—	—
Epios	—	—	—
	1265	1090	1186

NB. In Darete vitiosissimi sunt numeri, 'qui adduxere naves numero 1202.' Deesse itaque nomina Ducum cum suis Classibus oportet, ut hi numeri sibi consentent.

§ 18 *Toto quinquennio*] Excidit hic Authori, quod supra retulerat 16. 'hæc omnia toto biennio præparantur.'

§ 19 *Irane caelesti, an ob mutationem æris*] Phrasis Authori nostro familiariter usurpata. sic II. 'Incertum alione casu, an uti omnibus videbatur,' &c.

Corporibus pertentatis] II. 30. 'Sed regum nullus ex hoc malo attentatus est.' III. 11. de luctu Achilles 'adeo reliquorum animos pertentaverat.'

Promisce] Idem ac promiscue. Gell. Noct. Att. vi. 14. 'Sed ita ut promisce dici solet,' et XIII. 9. 'de variis atque promiscis quæstionibus composuit;' et alibi.

Deo plena] v. 16. 'Cassandra Deo plena;' Justino; 'divino spiritu impleta.'

Iram futur] Justin. XLIII. 1. 'Fauo fuit uxor nomine fatua, quæ assidue divino spiritu impleta, velut per furorem futura præmoncbat: unde adhuc qui inspirari solent, fatuari dicuntur.'

Sine modo militiæ] II. 38. 'Sine modo atque ordine Barbaris ruentibus.' Hoc est: sine legibus et institutis militaribus.

Quadrupartitur exercitus] Barthius ait, 'ob perfectionem cubi de quo consulendus Macrobius et Favonius.' Sed ad cubos confugere opus non est, cum et hodie in 4. partes dividere castra, juxta 4. cardines mundi, mos sit.

§ 20 *Domitionem confirmans*] II. 35. 'Domitionem cupiebant.' Ex Pacuvio et Philoxeno vir doctus exempla attulit.

Desponsam Achilli] Æque scite ac desponsatam, ut et apud Sueton. in

Cæs.

Tum propter gratiam Helenæ] Quam reversuram sperabat: si enim Dareti Phrygio credendum, invita raptâ fuerat Helena; dum de Paride ait, 'Helenam mæstam alloquio mitigavit.'

An ne] Leg. 'Ac ne.'

§ 21 *Venti atque fulmina capere conensescere*] Florus III. 3. 'Donec iuvicta illa rabies et impetus conensesceret:' et IV. 2. 'Ut ardentissimi Ducis conensesceret impetus.'

§ 22 *Reseratum est cælum*] Barthius, quasi reserenatum. Val. Flac. I. 'Emicuit reserata dies cælumque resolvit.'

§ 23 *Ventorumque flatus navigandi prosperos*] Leg. 'navigando,' sc. faventes, neque opus hic est cum Barthio 'flatus' in 'status' mutare; illud quippe magis Latium sapit.

Eum quippe optimum] Barthius advers. p. 2692. 'Eleganter,' inquit, 'omittitur verbum, putabant, habebant, ut apud Septimium, Eum quippe optimum consultorem suum, quem non secus,' &c. At vero supervacuum fuerit pronomen 'quem' hic intrudere; cum melius impressi libri, 'Eum non secus quam parentem miles omnis percolebat.' Sic Livius II. de Bruto, 'Matronæ annum ut parentem eum luxerunt.'

Eorum, quæ præcesserant satis prudens] E contra hoc lib. XVI. 'Imprudens religionis.'

Framenta, vinum, aliaque cibi necessaria] Leg. 'oleumque, cibi necessaria: 17. 'aliis quoque necessariorum cibi replent.' Retinuissem 'alia' cum libris impressis, nisi 'Olenm' convenientius fuerat; quippe cum ex Lycophrone, Servio, aliisque constat, datam filiabus Anii facultatem convertendi, quicquid attigerant, 1. in fruges, 2. in vinum, 3. in oleum, non video rationem cur frumenta et vinum memoraret author, excluso oleo.

Ænotropæ] Licet unica saltem Æ-

notropa fuerit, reliquæ v. Spermotropæ et Eleotropæ, tamen omnes (Enotropæ audiunt, sc. quod a Libero patre hoc privilegio donatæ fuerant: αἰς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο, ὅποτε βούλωτο οἶνον, σπέρματα, καὶ ἔλαιον λαμβάνειν κατὰ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις, ut inquit Enarrator Lycophronis.

LIB. II.

§ 1 *Ad Mæсорum regionem*] Τὴν Μυσῶν ἀρχὴν vocat Strabo lib. XII. de Telepho loquens, et Homer. ἸΑ. Β. Μυσῶν δὲ Χρόμης ἦρχε, quod Noster dixit II. 'Chromis Midonis ex Mæsia.' Mæsia quippe et Mysia, ut illa Enropæ, hæc Asiæ præcipue competit, ita nomina sæpissime inter se commutantur, ut hic apud Nostrum, et alios. Ita Retaria Mysorum dicitur quæ apud Antonin. est Regio 14. in Enropa. Et Florus de populis a Crasso in Enropa devictis, IV. 12. Norici, Illyrii, Pannonii, Dalmatæ, Mysi, &c. ubi Mæsi in Europa intelliguntur.

Telephus, qui tum Mæsiæ Imperator] A Teuthrante Cilicum et Mysorum rege adoptatus, cui etiam in regnum successit.

Neque versis his atque in fuga parcere] Lege, 'Neque versis his in fugam.'

§ 2 *Ob industriam virium atque ingenii*] 'Industriam' Donatus interpretatur, 'scientiam et providentiam.' Florus II. 12. expresse industriam viribus opponit: 'Industriam,' inquit, 'Macedonum viribus Thracum, ferociam Thracum disciplina Macedonum temperaverunt.'

Societatis jus] Sic 'jus familiaritatis.' Justin. VII. cap. 3. et XVI. 5. 'Jure familiaritatis admissi.'

More patrio] Infra de more colligendi cineres quædam adnotabimus.

Sepelivit] Hanc sepulturæ curam a Majoribus Diomedes hauserat; refert quippe Justin. III. 5. de militibus Lacedæmoniorum, 'Tantum,' inquit,

Delph. et Var. Clus.

'ardorem militibus iniecit, ut non de salute, sed de sepultura solliciti, tesseras, insculptis suis et patrum nominibus, dextro brachio deligarent, ut si omnes adversum prælium consumsisset, et temporis spatio confusa corporum lineamenta essent, ex indicio titulorum tradi sepulturæ possent.'

§ 3 *Ipsi Duces Principes certaminis*] Scilicet ipsi Duces primipili quasi fuerunt, qui primi hostium aciem infringere tentabant.

Teutranus ex Teutrate et Auge genitus, frater Telephi uterinus] Uterinum apprime Noster addidit. Auge quippe patrem Aleam habuit, qui eandem ab Hercule compressam deprehendens cistæ una cum filio Telepho incluserat. Teuthras corporibus inventis Augem uxorem duxit, ex qua Teutranium suscepit, Telephum vero sibi adoptavit, Hercule genitum, ut Noster infra, 4.

Quos adversum ierat] Sic. 'Militiam Priamum adversum recusare,' pro adversus Priamum.

Ab instanti pernicie] Ita II. 33. 'Instantem pernicie.' Instans, hoc est, præsens. Sic apud optimum anthorem, (nomen mihi excidit) scio me legisse, 'Tempus præteritum, instans, et futurum.'

§ 4 *Quum utraque acie*] Totam periodum ita lego: 'cum utraque acies intenta in prælium (vel, intenta prælio, ut 'bello intentus' III.) sine ulla requie, jugi certamine, ac strennis adversum se ducibus fatigaretur.'

Multorum dierum navigio] 'Marè navigii patiens.' 'Navigium' pro 'navigatione.'

Mæsi ad se domum] Locum ex Cattullo vir doctus adscripsit: 'Ad se quisque vago passim pede discedebant.'

Multi mortales] Et hoc Sallustianum est, pro 'hominibus,' 'mortales' ponere.

§ 6 *Jactatum magnis doloribus*] Ita

Dict. Crct. &c.

Florus 1. in proem. 'Nam tot laboribus periculisque jactatus est.'

Deprecabantur] Hoc est, valde precabantur. Gell. Noct. Att. lib. vi. de versu quodam Catulli: 'Deprecor hoc in loco vir bonus ita dictum esse putabat, ut plerumque a vulgo dicitur, quod significat valde precor, et oro, et supplico, in quo 'de' præpositio ad augendum et cumulandum valet.' Justin. vii. 6. 'Adeo ut interjectis diebus pacem deprecantibus dederit:' et xii. cap. 2. 'auxilia adversus Bruttios deprecantibus.'

Ex numero navium] Hoc est, pronumero navium. Ita Sallust. fere locutus Cat. 26. 'sperans facile se ex voluntate Antonio usurum,' hoc est, pro voluntate.

Qui inspecta cura] Omnino legendum puto: 'inspecto crure:' sequitur quippe; 'propere apta dolori medicamina imponunt.' Achilles quippe femur sinistrum Regi telo transfixerat.

§ 8 *Authoribus nuntiis*] Superfluum hic est, 'Authoribus.'

Tempus profectionis antecaperent] Sall. Catil. 'omnia luxu antecapere,' et 32. 'priusquam legiones scriberentur, multa antecapere.' Vid. cap. 55. et al.

§ 12 *Tuto collocant*] Leg. 'in tuto.' *Cygnus, cujus haud procul a Troja regnum*] Hic est ille quem Strabo Κύκνον, Θράκα τὸ γένος, πατέρα τοῦ Τέννου, βασιλέα δὲ Κολωνῶν, vocat 1. p. 604. Per 'regnum Cygni' apud Nostrium intellige Colonas, Achæo contiguas; (alias Colonas coloniam Milesiorum supra Lampsacum in agri Lampsaceni mediterraneis in Phocide, et in Thessalia Strabo recenset 589.) sed Colona Cygni ad exterum Hellesponti mare fuere ab Illo distantes stadia 140.

§ 13 *Paulo post fidam sibi*] Addendum 'futuram.'

Cum pace ad Græcos conveniunt] Ita 16. 'Cum pace accurrere.'

§ 14 *Centum victimarum*] Ἐκατόμβη. *Præeunte Chryse*] Ut apud Livium, 'præeunte verba' Pontifice, vel augure.

Quisque partium ad eum venerat] Leg. 'ut quisque partium venerat.'

§ 15 *Incidia plenum, &c.*] Insita quippe mortalibus natura recentem aliorum felicitatem ægris oculis introspicere, modumque fortunæ a nullis magis exigere, quam quos in æquo vident.

Arreptis saxis obruunt] Dares Phrygius Palamedem a Paride sagitta ictum narrat.

Acceptusque in exercitu] Leg. 'acceptus exercitu,' pro exercitui, quo modo hunc casum optimi Autores veteres expresserunt: ita *magistratu* apud Cæs. Bell. Gall. 1. 6.

Veluti publicum funus] Publicis sumptibus, ut apud Romanos.

Aureo vasculo sepultum] Et v. 15. 'Reliquiasque urnæ aureæ conditas in Rheteo sepeliendas procurat.' Hom. II. Ψ. Ὅστ' ἔα Πατρόκλοιο... Καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσῇ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῶ ἑοίσομεν.

§ 16 *Phyram*] Legend. 'Pyrrham,' πύρρα Straboni, quæ tempore ipsius eversa erat.

§ 17 *Interfecto Eetione, qui his locis imperitabat*] Strabo xiiii. διήρητο εἰς δύο δυναστείας οἱ Κίλικες, καθάπερ εἶπομεν, τὴν τε ὑπὸ τῷ Ἡετίωνι, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Μύνητι.

§ 18 *Multis execrationibus*] Leg. 'multisque.'

Teuthrantem dominum locorum] Scilicet Phrygia. At Historiæ aliæ ferunt, Teuthrantem Cilicum et Mysorum regem fuisse.

§ 19 *Ranis olæ coronaverit*] Et hoc ingentis præmii: sic apud Plinium xv. 14. 'Oleæ honorem Romana Majestas magnum præbuit, turmas equitum idibus Juliis ex ea coronando.'

Ex omni præda, &c.] Totam periodum ita restituo: 'Ex omni præda, quam Achilles apportaverat, exceptam Eetionis conjugem Astynomen,

&c. Agamemnoni obtulere.' Cap. quippe 28. Noster Chrysem cognovisse ait, filiam suam Astynomencum Agamemnone degere. Voce, 'Excepta,' eodem modo Noster usus est, 13. de Glauce: 'Quam nostri Ajaci, ob fortia facta ejus, exceptam reliquæ prædæ habendam concedunt.'

Ejusdem alimonii] Ejusdem educationis et convictus.

Genibus obvolutæ] Qs. advolutæ, ut infra, 'genibus Achillis obvolvebantur.'

In medios] Leg. 'in medio.'

§ 20 *Traditumque Polydorum refert]* Dicit Ajax, cujus erat pacis tractatus, se auctore, cum Polymestore factos referre.

Ea seniores lamentatione immōdica cum lacrymis accipientes] Leg. 'Eam seniores lamentationem immōdicis cum lacrymis accipientes.'

Et ut præterita antea consulta omitam] Leg. 'Et ut præterita consulto omitam.'

§ 21 *Quod amice impetrare nequitum est]* Sallust. Jugurth. 31. 'Quod sine sanguine civium ulcisci nequitur, jure factum est.' Sext. Pomp. 'Nequitum,' inquit, 'et nequitur, pro non posse, dixerunt.' Cato Origin. 1. 'Quod termino fanum fuit, id nequitum exangurari.'

Priora male consulta corrigere] Livius: 'Præterita corrigere, emendare non licet.' Quo loco Livii putavi semper legendum 'corripere;' nam 'corrigere' et 'emendare' ejusdem fere valoris sunt.

§ 22 *Aut quis frater fratri aditum patefaciet]* Ita apud Liv. xl. 'de fratre frater, Persens de Demetrio. Aperienda nimirum nocte janua fuit,' &c.

Apud Barbaros et Græcos] Trojanos etiam Noster 'lingua moribusque Barbaros' vocat. 'Barbari' hic opponuntur 'Græcis,' ut apud Latinos aliæ nationes Romanis. Strabo xiv.

originem appellationis istius eleganter descripsit: *ἐκείνους*, inquit, *ὄν ἰδίως ἐκάλεσαν βαρβάρους, ἐν ἀρχαῖς μὲν κατὰ τὸ λοιδορῶν, ὡς ἂν παχυστόμους ἢ τραχυστόμους* εἶτα *κατεχρησάμεθα, ὡς ἐθνικῶ κοινῷ ὄνοματι, ἀντιδιαφοῦντες πρὸς τοὺς Ἕλληνας*. Hinc in Senatu Ætolorum facturus verba Macedonum orator Romanos Barbaros vocat. 'Ætolos,' inquit, 'Acarnanas, Macedonas ejusdem linguæ homines leves ad tempus ortæ causæ disjungunt, conjunguntque cum alienigenis; cum Barbaris æternum omnibus Græcis bellum est etritque.' Ubi per alienigenas et Barbaros Romani intelliguntur. Quin Plautus diserte ait: 'Marcus vertit Barbare,' hoc est, Latine.

In dies residuis] Leg. 'Residuos.'

§ 23 *Patiemur]* Leg. 'patimur.'

§ 25 *Et Helena cum gratia remissa]* Delendum omnino 'Et.'

§ 26 *Siquidem proprio spoliatus]* Leg. 'Propria scilicet conjuge.'

Juventus perita belli abunde nobis est] Ita locutus Sallust. Cat. 21. 'quibus mala abunde omnia erant;' et Jugurth. 14. 'Abunde magna præsidia vobis in vestra amicitia fore.'

Haud integrum vobis] Hoc est, 'vix licet.' Ita Cicero alicubi: 'hanc integrum mihi.'

Date igitur belli signum] Liv. xxi. 'Tum Romanus, sinu ex toga facto, 'Hic,' (leg. hoc,) inquit, 'vobis bellum et pacem portamus, utrum placet, sumite: sub hanc vocem haud minus ferociter, daret utrum vellet, succlamatum est,' &c.

Adversum legatos Æneas dixerat] Cum tamen postea Æneas reddendæ Helenæ perinax author fuit; cumque addit Author, odio regni ejus, constat Æneam in Græcos adeo acerbe invectum, saltem ut contra Trojanos majus excitaret incendium.

§ 27 *Gargarum]* Leg. 'Gargarin.' Græce enim est *Γαργάρης* in Troade.

Gergithan] Leg. 'Gergetham,' un-

de 'Gergethii' ἐν τῇ Τρώαδι, quos Attalus in pagum Gergethiam prope Caici fontes transduxit, oppido, de quo nobis hic sermo est, sublato.

§ 28 *Praferens Dei vultus*] Simulacra Apollinis.

Magnificarent] Magnificerent. Vox Latinis Patribus usurpata.

§ 30 *Sed regum omnino nullus*] Scilicet, 'Quicquid delirant Reges, plectuntur Achivi.'

Perspicere se] Aut hic addendum, 'ait,' aut delendum 'se.'

§ 33 *Tanquam sperato*] Eradatur 'tanquam.'

§ 35 *Pandarus Lycaone genitus*] Duo hujus nominis videntur fuisse, Lycius alter, alter Trojanus: Strabo quippe XIV. 665. in hunc modum ait: ὑπόκειται τῷ Κράτῳ Πίναρα ἐν μεσογαίᾳ, τῶν μεγίστων οὐσα πόλεων ἐν τῇ Λυκίᾳ· ἐνταῦθα δὲ Πάνδαρος τιμᾶται, τυχὸν ἴσως ὁμώνυμος τῷ Τρωϊκῷ, ...καὶ γὰρ τοῦτον ἐκ Λυκίας φασίν. Verum cum Strabo XIII. ex Hom. II. B. Lycios appellari Troas ait, et apud Eustathium, σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἡ μὲν κατὰ Πάνδαρον χώρα ὁμώνυμος τῇ ἐν τῷ Ξάνθῳ Λυκίᾳ καλεῖται, Pandari duo non temere statuendi sunt, cum Priamus ex Altæ Lelegum Imperatoris filia Lycaonem genuerit, patrem Pandari nostri.

Larissam Pelasgidarum] Ut ab illa quæ in Thessalia est distingueretur; quamvis et illa Pelasgidarum vocari possit, cum olim inter Æoles Thessaliæ incolas gens clarissima fuerit Pelasgi.

Pylæmenes Paphlagoniæ] Non omitenda sunt, quæ de nomine Pylæmenis Eustathius habet, ad II. B. ὁ Πυλαιμένης παράγεται κατὰ τὸν μεσαιπόλιον. ὡς γὰρ τοῦτο γίνεται ἀπὸ τοῦ μεσοπόλιος, καὶ τροπῇ τοῦ ο εἰς α, μεσαπόλιος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι μησαιπόλιος, οὕτω καὶ Πυλομένης, Πυλαμένης, Πυλαιμένης. Vide nuperam Sebastiani Fæschii dissertationem de nummo Pylæmenis Evergetæ Regis Paphlagoniæ, qui

familiale nomen Pylæmenis Regibus Paphlagoniæ fuisse asserit, et a primo illo, quem laudat Homerus, ad ultimum usque descendisse, ut apud Cappadocas nomen Ariarathis, apud Ægyptios Ptolemæi, &c.

Odius Azanorum] Leg. Alizonum, quos Strabo Allazonas vocat. Male in quibusdam libris impressis Homer. II. B. ὁ Διὸς, quasi esset Dius; nam expresse Eustathius ait: Ἀλιζῶνων ὅ τε Ὀδῖος ἤρχον καὶ ὁ Ἐπίστροφος.

Nastes et Amphimachus de Curia] Inserere 'Nomionis;' hujus enim filii teste Homero erant. II. B. Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα.

§ 38 *Densatis frontibus*] Ut supra 2. 'condensatis utrimque frontibus.'

§ 39 *Græcis ac singulis*] Leg. 'Græcorum singulis.'

At ubi procul] Leg. 'Id ubi procul.' *Ad postremum cogunt*] Melius 'Cogere.'

§ 40 *Adversum cedens*] Leg. 'Adversum vadens.' Non enim cedo, quando in aliquem infestus ruo.

§ 41 *Militem frequentem in arma habuere*] Leg. 'In armis,' hoc est, armatos. Aut 'frequentem apud arma' legere licet, ut 45.

Qui reliquus] Leg. 'quia reliquus.'

§ 45 *Rhesus*] Strabo XIII. Ῥῆσος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ, Ῥῆσος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρακῶν.

§ 49 *In utramque sacri partem*] Leg. 'Inter utramque.'

LIB. III.

§ 1 *More optimo*] Barthius exponit. 'Landabili consuetudine.'

Quin inter hos jam præcelleret] Barthius: 'Quin hos inter etiam præcelleret?' sed nihil mutandum censeo; 'Jam tum' ita ubique Author usurpat: nemo quippe dubitabat, quin jamdudum inter hos præcelleret Philoctetes, sc. ob divinas sagittas.

Suspectis] Leg. 'exemplo facinoris suspecto.'

§ 2 *Reliquæ tali obtentu*] Leg. 'alio obtentu.'

Etiā Hecubæ filie innuptæ] Barthius locum plane mutat, Polyxenam dignitate sacerdotii privans: scil. 'antistes' pro 'antistites,' 'redimita' pro 'redimitæ,' 'precabatur' pro 'precabantur:' it. 'Minervæ hæc et Apollinis antistes.' Ego nihil immutandum censeo. Ambæ antistites erant: Cassandra quidem Minervæ, Polyxena Apollinis: cum vero sacra hic facta sunt Thymbræo Apollini, Polyxena ut templi antistes apparatus Cassandræ, quæ hic Hospita fuit, suggessit, unde Noster, 'suggerente sibi' (hoc est ei, Cassandræ) 'Polyxena apparatus sacri ejus.'

Suggerente] Ulro offerente. Flor. II. 8. 'Ulro se suggerentibus causis imperium procederet.'

Mandat] Jubet Achilli nuntiandum. Ita locutus Justinus XXIV. 2. 'Itaque non credenti mandat velle se cum filiis ejus regni consortium jungere.' Et sic Gallice hodie dicitur, 'Mander.' *Vous me mandez des nouvelles.*

§ 3 *Quæ res eo habere fidem videbatur*] Leg. 'ideo.'

§ 4 *Ascensis curribus bellum ineunt*] De currum usu in præliis leg. Curtium III. 11. et Scheffer. de re vehicul. veterum.

Hector situs in parte alia] Consimiliter IV. 20. 'Multi eorum, qui primi evaserant, super muros siti.'

Reliqui duces confirmati] Leg. 'confirmatis.' Ut apud suos Hector laborantibus auxilio fuerat, ita Græci suos, ubi opus erat, confirmant, et in alteram partem exercitus transgrediuntur.

§ 5 *Alios*] Leg. 'aliosque satis impigre pugnantes vulnerat.'

At ubi eum Achilles ita in hostem promptum animadvertit] Leg. 'in hos promptum;' sc. Diorem, Polyxenam, et snorum alios, contra quos irruebat Hector.

A quo Olizonem genitam] Ut IV. 22. fusius narrat. Olizona quippe filia Phineï, neptis Agenoris, Dardani conjux, Erichtonii mater fuit: nescio unde suam Amalixam habet Fæschius de nummo Pylæmenis, quam Agenoris filiam, Dardani conjugem facit.

§ 6 *Vulneri locum ubi nactus est*] II. 40. 'Ratus locum vulneri inventurum;' hoc est, occasionem vulnerandi hostem.

§ 7 *Colligit sese in arma*] Virg. X. Æn. 'Sed bellis acer Halesus Tendit in adversos, seque in sua colligit arma.'

§ 8 *Ita præsentia ejus animi tolluntur*] Multum enim valet presentia Turni.

Dici vesper erat] Sallust. Jugurth. 52. 'Et jam diei vesper erat.'

§ 10 *Alter Echinadibus Imperator*] Leg. 'Echinadum.'

Inclinatione rerum] Barthius legit, 'Indignatione rerum.'

Fortunam belli vincere aggressus] Lucan Phars. IV. 'Non eadem belli totum fortuna per orbem Constitit.'

Insolentia gentis suæ] Barthius in Adversar. eradit pronomen, suæ.

§ 11 *Omni supplicio*] Leg. 'omnique supplicio.'

Nunquam autem a Græcis solitum] Forte 'cognitum.'

Multis modis impressa] Alii legunt, 'occulis in locis,' ut respiciatur ad antecedentia, 'recordatio vulnerum per loca corporis pudibunda.'

§ 13 *Neque multo post ex alio*] Leg. 'alia' sc. parte.

§ 14 *Isque vino sopita jam favilla relliquias in urnam collegerat*] Mos quippe Græcorum fuit, cineres vino et unguento inspergere, *ὄνφ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι*, ut ait Hom. Od. 24.

§ 15 *Et ob id ad finitimos*] Leg. 'apud finitimos.'

§ 16 *Ex incerto*] Hæc ex glossis irrepssisse videntur.

Nunquam tamen vires consilio super-

fuerant] Aut leg. 'defuerant,' aut intellige per 'superfuerant,' nunquam supra consilium vires fuerant.

§ 18 *Philocteta non columbam se]* Quæ de Philoctete hic Noster, ea Homerus II. Ψ. de Merione narrat, eumque solum eum Tenero certasse.

Destinatum] Leg. 'destinatam' se. columbam.

§ 19 *Cursu longo certantibus]* Hoc Græce ita Homerus: *Τῶσι δ' ἀπὸ νόσσης τέτατο ὁρμός, Certabant eurrendo, τὰ τῆς ταχυτήτος ἄεθλα* habitur. Homerus Ajaxem, Antilochum, et Ulysem certasse ait, hunc v. victorem, inde Antilochum ultimum abstulisse præmium.

Disco Antilochus] Homero Polyætætes.

Præmia luclandi intacta permansere] Achille litem dirimente Homer. II. Ψ. 'Ἀέθλια δ' ἴσ' ἀνελόντες.

Domum ad necessarios eorum perferrent] Leg. 'domum.'

§ 20 *Lugubri veste miserabile tectus]* 'Miserabile' pro 'miserabili' ex sententia Barth. Adversar. xxv. 25. sed perperam. 'Miserabile' hic pro 'miserabiliter' positum est, uti alibi apud optimos Latine lingue auctores.

§ 21 *Quam in Priamo miseratio]* Leg. 'quam Priamus.'

Rex genua Achilli] Leg. 'Achillis.'

An solum in Priamum circumscribitur] Supra 17. 'dolor nec metuendi hostis circumscribitur.'

§ 25 *Cibo invitantur]* II. 52. 'Inter epulas cum læti inter se invitarent.'

§ 26 *Deum quippe auctorem singulis mortalibus malique esse]* Vox Ethnico digna. Nec hic opus est adnotare quæ de fato Latini, et *περὶ τῆς πεπρωμένης* sive *εἰμαρμένης* Græci scripserunt.

Tantum se in Hecuba filiarumque recordatione] Tolle particulam 'in.'

LIB. IV.

§ 1 *Quis animo ita hæserat nulla spe impetrandi]* Leg. 'Quis animo inhæserat nulla spes impetrandi.'

Cætrum viso Hectoris funere] Hoc est, 'cadavere,' ut explicat Barthius ex loco Senecæ in Satyrico de morte Claudii Imperat. Sed et paulo supra quod Noster dixit, 'nulla spes impetrandi cadaveris,' jam viso funere interpretatur. Sic apud Danos funebris pompa et eadaver eadem voce, *ent liig*, exprimuntur. Apud Livium, locus est II. p. 63. 'Victoria egregie parva tristis tamen duobus tam claris funeribus,' et II. Noster, 'funus ejus crematum.'

Inclutus per gentes fama] Leg. 'Inclutus.'

Hinc reclamantibus Trojanis] Leg. 'Illinc.'

§ 3 *Clausisque]* Leg. 'Clausis.'

Atque amentia] Adde 'luituram,' scilicet, præcipitat Penthesileam postremæ desperationis atque amentia pœnam luituram.

§ 4 *Memnon Tithoni filius]* Is scilicet de ejus tumulo Strabo loquitur XIII. 587.

Ingentibus Indorum atque Æthiopum millibus] Æthiopus divisit Homerus in *τοὺς τοῦ δυσομένου ἥλιου*, et in *τοὺς τοῦ ἀνατέλλοντος*, Od. A. Hoc loco Orientales intelligo Æthiopas, sive Asiaticos Indis confinimos; quin ipsi Æthiopes Indi vocati sunt. Ludolph. in nupera Hist. Æthiopia II. 3. 'Duplex fuit veterum Æthiopia: Asiatica et Africana, sive Orientalis et Occidentalis.' Æthiopes Anthonis nostri prope sinum Arabicum incolerunt, ab Habassenis hodiernis, qui interiora Africa incolunt, distinguendi. Et Æthiopus etiam in Asia fuisse testis est Eustathius: *οἱ δίχα, inquit, διήρηνται φυσικῶς τῷ Ἀραβίῳ ἤτοι Ἐρυθραίῳ κόλπῳ, οἱ μὲν ἔσθεν κείμενοι τοῦ κόλπου, οἱ δὲ ἐκείθεν*. Unde et Phalax cum Asiaticis Æthiopicis facile mari Rhodum venit; in quo ex-

ercitu etiam Phœnices erant.

Camiram et Julysum] Strab. xiv. Κάμειρος, ἐστὶ Ἰάλλυος κόμη. et Diodor. Sicul. οἱ τῆν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες, καὶ Ἰάλλυον, καὶ Δίνδον, καὶ Κάμειρον. Julysum hanc non esse eandem cum Rhodo urbe apud Plinium Casaubonus in suis ad Strabon. comment. demonstravit.

Permoti querelis Rhodiorum] Leg. ‘permotine querelis Rhodiorum, an cupidine,’ &c.

§ 5 *In ordinem*] ‘Inque ordinem reformatæ.’

§ 7 *Impeditosque dissolvere*] Dele particulam ‘que.’

§ 8 *Qui peterent eorum*] Forte leg. ‘eos:’ ‘qui peterent eos, qui in bello ceciderant, humani veniam.’ Sed et alii priori modo loquendi usi sunt.

Seorsum ab cæteris cremato Mennione] Quippe apud Indos et Ægyptios mos fuit, funebres Principum tunicas ex licio quod igni non absimitur conficere, eisque defunctum induere, quo cineres cremati a reliqua favilla discriminati forent. Et ad hunc morem respexit forte Strabo x. 446. ‘Apud Caristum,’ inquit, ‘lapis nascitur, qui plectitur et textitur, atque ex eo mantilia conficiuntur, (ὀψάσματα χερσῶν μαντήρα,) quæ ubi sordem contraxerunt, in flammam injecta purgantur, perinde atque lotione linteorum maculæ elnuntur.’

Iustusque factis] Dele ‘que,’ ut et paulo infra, ‘ferre æquo animo fortunæ bellique adversa?’ omnino ibi tollenda enclitica. Sic III. 10. ‘Fortunam belli vincere aggressus.’

Non jam dolor in casu Memnonis] Leg. ‘ex casu.’

§ 9 *Indignatus nondum sibi a Priamo super his quæ secum tractaverat mandatum*] ‘Mandatum’ ejusdem hic valoris est ac mandat. III. 2. Stomachabatur quippe Achilles nullum tractatum priorum effectum productum. Hinc tandem 10. ‘Priamus tempus nactus, Idæum ad Achillem super

Polyxena cum mandatis mittit.’

§ 10 *Rumorem proditionis clementer ortum*] ‘Clementer,’ levibus iniitiis et auctoribus ortum. Ita Sallust. Jugurth. 23. ‘Legati in Africam maturantes veniunt, eo magis, quod Romæ, dum proficisci parant, de prælio facto et oppugnatione Cirtæ audiebatur. Sed is rumor clemens erat.’ Hoc est vero major. Vide Priscianum.

§ 11 *Quos visos*] Leg. ‘Queis visis Ulysses, Non temere est, inquit.’

Geminato ictu transfigit] Sunt qui a Penthesilea occisum Achillem tradunt, ut Telles; alii sagitta in ventre ictum ab Alexandro, ut Sostratus.

Exosculati postremum salutant] Catull. Epigram. 816. ‘Accipe fraterno multum manantia fletu, Atque in perpetuum frater ave atque vale.’ Virgil. xi. Æneid. ‘Salve æternum mihi maxime Palla, Æternumque vale.’ Ovid. x. Metam. ‘Supremumque vale, quod jam vix auribus ille Acciperet, dixit.’

§ 13 *Summam militiæ orbatam*] Leg. ‘orbitatem,’ ut et ‘licnisse’ pro ‘licuerit:’ ut subiungatur, ‘Dolebant.’

Per triduum continuatis vigiliis] Ita v. 16. ‘Per triduum funus Ajacis publice suscipiunt.’ Quod tempus more antiquo contractius fuit. Servius, ‘Est,’ inquit, ‘sciendum, quia apud majores, ubicunque quis fuisset extinctus, ad domum suam referebatur, et illic 7. reservabatur diebus, octavo die incendebatur, nono sepelebatur.’ Virg. Æneid. v. ‘Præterea si nona diem mortalibus almuæ Aurora extulerit.’ Etiam per dies 10. funebria durasse Noster testis est IV. 1.

Quam reliquæ coadunarentur] Hoc est, quam ossa a reliquo cinere collecta et in urnam congesta fuerant. Hoc indicat Virg. vi. Æn. ‘Ossaque lecta cado textit Choryneus aheni.’ Et Homer. II. 21. Ὅστ’ ἔα λευκὰ λέγοντο

κασίγνητοι.

Coadunare] Ita ‘adunare’ apud Justin. ‘classes adunatae,’ si recte memini. vid. ampliss. Borrich. nostrum, contra Scioppium.

§ 14 *Alexandri commentum*] Hoc est, Facinus. Ita Justin. XXI. 3. ‘Cum rapinae occasio deesset, universam civitatem callido commento circumvenit.’

Quidem] Leg. ‘Quidam.’

Inter cætera, quæ ei pulcherrima miserat] Hæc sunt illa γυναῖα δῶρα, quæ Strabo XIII. de Eurypylo et Cetejis loquens ignorare se ait, cum Hom. Od. Δ. γυναῖων ἕνεκα δῶρων, secutos ait Cetejos. γυναῖα δῶρα, forte ob oblationem Cassandræ, aliarumque nympharum.

Vitem quandam auro effectam] Et hoc splendidum inter cætera munus. Legi et alibi Aristobulum Romæ in Capitolio auream vitem dedisse. Et de vite Judæorum sub aureo celo (si hæc lectio sibi constat) apud Florum VIII. 6. et Lipsium ad eundem locum.

§ 15 *Qui in eo loco habebant*] Leg. habitabant.

Genitus Achille] Leg. ‘Achilli.’

Forti pectore patienda] Μόχθειν ἀνάγκη τὰς δὲ δαιμόνων τύχας. “Ὅστις φέρει κάλλιστ’ ἀνὴρ οὗτος σοφός.

Sibi eo leviorē dolorem esse] Mili videtur substituendum ‘graviorem.’ Indignabatur quippe Achillem, gloriosa morte privatum, honestam mortem (ut supra cap. 13.) non contigisse, nec aliter quam in obscuro loco oppetiisse.

§ 16 *Ne indignus Patris meritis existeret*] Egregia vox Scipionis apud Liv. XXVI. ‘Brevi faciam, ut quemadmodum nunc noscitis in me patris patrique similitudinem oris vultusque, et lineamenta corporis, ita ingenii, fidei, virtutisque exemplum expressam ad effigiem vobis reddam, ut revixisse aut renatum sibi quisque Scipionem Imperatorem dicat.’

Ut solitis viribus agerent] Leg. ‘Solidis.’

§ 18 *Ad naves revertere Graci] Pro reverti.* Sic Sallust. Cat. 37. ‘Id adeo malum multos post annos in civitatem reverteret.’

De cujus oraculo imminentiā] Interpone, ‘de cujus oraculo postquam imminentiā Trojanis mala cognovisset,’ &c.

Congruentiaque] Tolle voculam ‘que.’

§ 19 *Ab Alexandro cadunt ad solis partem maximam*] Hoc est, qui ab Alexandro stabant, sive milites Alexandrini. Sic ‘a silva’ pro silvestris. Florus IV. 2. ‘Ejus elephantum bellorum rudes et nuper a silva.’

Ad solis partem maximam] Ad tenebras fere: hinc 20. ‘Nisi nox jam ingruens nostros ab incepto cohibisset.’

§ 21 *Comus sepulcro deponit*] Et v. 16. ‘Cuncti reges comam apud tumulum deponunt.’ et de Achill. Hom. II. Ψ. Ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο θῆκεν. Mortuum capillis totum conspergere mos fuit, ut egregie descripsit Hom. II. Ψ. Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνουσιν, ἔς ἐπέβαλλον Κειρόμενοι. Etiam jumentis et bestiis pilos abraderi in tali luctu consueverant, ut apud Herodotum est, ὡς ἐπὶ τῷ Μασιστίῳ Μαρδόνιο καὶ ὁ στρατός ἐπένησαν σφέας τε αὐτοὺς κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ τὰ ὑποζύγια. Sed de his satis, ne adversaria scribere videamur.

Eodem funere cum Alexandro contigitur] Scilicet in Cebrenia, teste Strabone XIII.

§ 22 *Famosa perjuria*] Ἐνεκ’ ἵππων, ut apud Strabonem est, XIII.

Junctum Erichthonium ei dedit] Leg. ‘Ex qua ortum Dardanum, Olizonæ Phineii junctum, Erichthonium edidisse.’

LIB. V.

§ 1 *Inter epulas Talthybius interest*] Leg. ‘Esset’ pro ‘interesset.’

§ 2 *Admiratus*] Leg. ‘admiratur.’

Quidquam prius temeratum ab his] Leg. 'tentatum,' ant, si mavis, 'temere actum.'

§ 3 *Hac atque alia]* Leg. 'Hæc atque alia.'

Habere] Leg. 'habeat.'

§ 4 *Itaque cum quibus antea]* Forte leg. 'cum quibusdam.'

§ 5 *Palladium, quod in templo Minervæ esset]* Id hic notandum, Pherecydem dicere, omnia simulacra humana, manu non facta, et quicquid e cælo in terram devolvitur, Palladia vocari. Palladium Troja ab Ænea advectum Macro. III. 4. Apollinem et Neptunum fuisse asserit. Fuit et Athenis δικαστήριον quod teste Pausania Παλλάδιον dicebatur, ubi ἐδίκασον τοὺς ἀκουσίους φόρους. Hinc apud Aristoph. Κτενώ σε, τέκνον. ὁ δὲ ὑπεκρίνατο, ἐπὶ Παλλαδίῳ, παρ' ᾧ, πάτερ, δώσεις δίκην.

Cælo sullapsum] Vel delapsum, ut Ovid. in Fastis: 'Delapsa ancilia cælo.'

Exertius disserturum] Violentius, quasi exerta voce, ut exertis manibus, et 8. 'Exertius disseruisset.'

§ 10 *In honore Ducum]* Leg. 'in honorem.'

In quibus] Leg. 'quibus.'

Permansuros se in eo, quod sibi cum Antenore convenisset] Egerat de prodeunda patria; sed aliter Trojani actum credebant; unde Ulysses in juramento sensum verborum suorum sibi servatum habuit. Vide Grot. de jur. B. et Pac. c. de verbor. interpret.

Ita uti pars ad solem, residuum ad naves spectaret] Ad solem, hoc est, ortum. Trojæ quippe situs Orientalis erat stationi navium Græcarum.

§ 11 *Motus facilius foret]* Leg. 'facilior.'

Donum Minervæ maxime] Leg. 'maximum.'

Cum summa religione] Leg. 'Enn summa religione suscipere.'

§ 12 *Jovis ante ædificiale]* Forte

leg. 'antædificialis.'

Retinentem utraque manu ad aram jugulat] Præpositio 'ad' plane delenda. Aram enim supplices, sive postes altarium, quasi in asylo futuri, amplectebantur, nec se avelli patiebantur. Ita de Joabo in sacris legimus I. Reg. 2. 28. Cornua altaris amplexum, Regis jussu mactatum. Ita apud Molossos, Samothracas, Crotoniatas, Messenios, &c. ad Deorum aras confugisse pro asylo habitum; unde et Ithacenses Jovis aram habuere. Vide Alex. ab Alexandr. Sic apud Nostrum: 'deliberatio inita super his, qui ab Deorum aris auxilium vitæ imploraverant;' qui tamen nullo dilectu trucidati fuerunt.

§ 13 *Vice pecorum]* Hoc est, instar pecorum, ut III. 14. 'Vice imbellium.' In fragm. Sallust. 'Ruuntque pars maxima snismet aut proxumorum telis, cæteri vice pecorum obtruncabantur.' Et Tacit. lib. VI. 'Qui omnia facta dictaque vice legis observans.' 'Vice pecorum,' idem est ac apud Liv. XL. 'Modo pecorum fugientes per saltus avios.'

Et alii ob pretiosam vestem] Leg. 'ad pretiosam vestem.'

Per Neoptolemum Achilli inferias missa] Ἐδει γὰρ νεκροῖς οἰκεῖόν τι φέρεσθαι. Vid. Eustath. ad II. Ψ.

Aut ex captivis] Dele 'aut.'

§ 14 *Jamque approbantibus multis bonis]* Sic Liv. XXI. 'Pauci, ac ferme optimus quisque assentiebatur.'

§ 15 *Cum ante jam]* 'Jam' erandum est.

In Rhæteo] Strabo Ροίτειον, πόλις ἐπιλόφῳ κειμένη, καὶ τῷ Ροιτείῳ συνεχῆς ἡῶν ἀλιτενῆς Αἰάντειον, ἐφ' ᾗ μνήμα καὶ ἱερὸν Αἶαντος.

§ 16 *Appellaturque Cynossema]* Strab. XIII. de Fl. Rodio: Καθ' ὃν ἐν τῇ Χερσονήσῳ τὸ Κυνὸς σῆμά ἐστιν, ὃ φασὶν Ἐκάβης εἶναι τάφον. Et hic corrigendus Brietius Parall. Geogr. tom. 2. de Thracica Chersoneso. 'Cynossema,' inquit, 'hoc est, tumulus Hele-

næ in eanem conversæ, lapidibus obrutæ a Græcis ob convicia.' Non enim Helcæ, sed Hecubæ est.

§ 17 *Civitatem conlīt appellatam Corcyram Melenam*] Leg. 'Melaniam.' Μέλανα Κέρκυρα καλουμένη και πόλις. Strab. vii.

LIB. VI.

§ 1 *Ascendere ipsi*] Delendum 'Ipsi.'

Dispalantur] Uti apud Livium: 'Palati per agros.'

Postquam ad Eubæam devenere] Omnino dele 'postquam;' ut et supra, 'est,' ut sensus sit, postquam Ajax enisus aliique fluitantes ad Eubæam devenere, tunc Charadibus scopulis appulsi perent.

§ 2 *Muliebre ingenium*] Liv. i. 'Quæ maxime ad muliebre ingenium efficaees preces sunt.'

Et Teucer prohibitus] Vid. Justin. xlii. 3. et Horat. 'Tencer Salamina patremque Cum fugeret.'

§ 3 *Hujusmodi numine armatus*] Leg. 'animatus.'

Ægisti] Leg. 'Ægistho.'

§ 4 *Multi undique virile ac muliebre sexu confluent*] Leg. ita: 'Multi undique, virile ac muliebre sexus conflunt.' Nam et 'Sexus' in Neutro, apud Nonium legitur; et Plautum in Rudente: 'Virile sexus nullum unquam habui:' quod et notavit ex Plauto Priscianus.

Quæ ad oblivionem hujusmodi facinoris] 'Αμνηστία innot.

§ 5 *In quo exhibitis quibusdam sacris*] Illa sacra apud Hom. Od. A. talia fuere: ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ Βόθρον ὕρξα, ὅσον τε πυγούσιον, ἔνθα και ἔνθα. 'Αμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χέομεν πᾶσι νεκέσσω, Πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ ὄλωφ, τὸ τρίτον αὐθ' ἰδατι. ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλλονον.

§ 6 *Telemacho ex Nausica natum fictum Ulysses Ptoliporthum appellat*] Ipse Ulysses Epitheton τοῦ πτολιπόρθου habuit, apud Homer. Il. B. 'Ανά

δ' ὁ πτολιπόρθος Ὀδυσσεὺς Ἔστη σκῆπτρον ἔχων. Unde Eustath. in Il. A. Ὀδυσσεὺς ὁ ποιητῆς, διὰ μίας πόλεως ἄλωσιν, πτολιπόρθον πολλαχοῦ λέγει. Vid. etiam ad vs. 2. Od. A.

§ 8 *Ad Sepiadum littus quod propter saxorum difficultatem nomen ejusmodi quaesiverat*] Sed quid saxis cum Sepia? Egregia sane Etymologia. Fuit quidem Sepiadum littus saxosum, unde Strabo: ἐστι δ' αὐτῆ μὲν ἀκτῆ πετρῶδης, sed a Sepia pisce nomen obtinuit: Eustath. ἡ Σηπιάς ἄκρα διὰ τὰς αὐτόθι σηπίας. Refertque Apollonii Scholiastes ita dictum Thessaliæ promontorium a Thetide, quam dum sequitur Peleus, in Sepiam mutata est; et Strabo ix. ἡ μὲν τοι Σηπιάς ἀκτῆ και τετραγωνοῦται.

§ 9 *Ut ne*] Dele 'ut.'

§ 11 *Responso editur*] Melius, 'Responsum.'

§ 13 *Ad inquisitionem viri profectus*] Leg. 'proficisci.'

§ 15 *Cui summitas marinæ turturis osse armabatur*] Fuit forte Turtur marina in Ææa insula signum militare, ut apud Persas aquila, Athenienses noctua, &c. Et ex hoc loco Authoris nostri habuisse puto Alex. ab Alex. dier. genial. iv. 2. quæ in recensione signorum militarum inquit, 'Thebanis SphynGIS effigies: Æææ insulæ marina turtur.' Turtur marina ex Græco est, τρυγῶν θαλασσίη, unde et Plinio ix. 48. Trygon dicitur, pestiferum animal: cui radius super caudam eminent admodum execrabilis est: hinc Oppianus: 'Nascitur extrema canda impenetrabile telum Trygoni.' Sed eandem optime more suo descripsit Phile de animalibus, ejus de illa versus cum in editis exemplaribus desint, ut et in Ms. Th. Roe, quo Oxonii usus sum, adscribam ex Ms. alio Oxoniensi, quo nihil splendidius unquam oculis meis usurpavi; et meretur certe Phile lucem publicam splendidiori ornatu quam hactenus, studio Georgii Bersmanni,

enim auctario Camerarii, adorare. In enim ex utroque Ms. Bibliothecæ Bodleianæ observationes et lectiones adeo facundas collegi, ut duplo auctior et correctior, si tempus permittat, aliquando prodire possit. De turture v. ille, *περὶ τῆς θαλασσίας τρυγώνος*, post 4. versus, qui in codice impresso sunt :

Καὶ τοὺς ἀλιεῖς φασὶν ἐκτόπως τρέμειν
 Τὰ δυσχερῆ μὲν ταῦτα τοῦ ζώου βέλη·
 Ἐν γὰρ τις αὐτοῖς τοῖς κακίστοις κεν-
 τρίοις

Πληγῆ, μόλις τε τῶν ἰατρῶν ἢ τέχνη
 ῥύσαιτ' ἂν αὐτὸν τῆς φθορᾶς τοῦ κινδύ-
 νου.

Quos ita Latine reddidi :

Piscatores ferunt vehementer timere
 Exitialia hæc animalis hujus tela :
 Si enim quis pessimis istis aculeis
 Læsus fuerit, vix illum medicorum
 ars

Liberabit exitii periculo.

Ita creditum] Leg. 'ita credito.'

*Infelicissimum casum vulnere contem-
 platus*] Leg. 'Infelicissimum casum
 vulnerati (scilicet patris Ulyssis)
 contemplatus.' E vestigio enim se-
 quitur, 'At ubi ictu eo Ulysses con-
 cidit.'

FINIS NOTARUM VARIORUM.

NOTITIA LITERARIA

DE

DICTYE CRETENSI, DARETE PHRYGIO,

ET

JOSEPHO ISCANO,

EX JO. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA, A JO. AUG. ERNESTI AUCTIONE
EDITA, LIPS. 1773. LIB. I. CAP. 6. p. 111. sqq.

DARETIS PHRYGII Historia Excidii Trojæ, quæ Latine circumfertur cum Pseudo-Dictye, sive L. Septimii ¹ Romani libris VI. Ephemeridos belli Trojani, ² etsi præfixam habet sub Nepotis nomine Epistolam ad Sallustium Crispum, qua affirmat, se Daretem e Græca in Latinam linguam Athenis transtulisse, communi tamen eruditorum suffragio tam eleganti ac terso scriptore indigna existimatur. Daretis ³ librum de Bello Trojano ex perantiqua editione

¹ Alii Quintum Septimium vocant, ut Barthius LVII. 7. LVIII. 11. Vossius de Hist. Lat. p. 742. et Tho. Bartholinus de legendis libris p. 93. Notas in Septimium hunc promisit idem Barthius, quem videsis ad Gratii Cyneget. vs. 21. Prosper vero Mandosis T. II. Bibl. Romanæ a. 1692. edito, p. 26. laudat 'editionem nuperam juxta Mss. codices emendatam, quæ Lutetiæ prodiiit apud Rob. Stephanum.'

² Auctor eas inscripsit Q. Aradio Rufino, qui sub Imp. Constantino consultatum gessit A.C. 316. aitque Dictym opus sum conscripsisse primum literis Punicis, oratione Græca. Postea a nescio quo Praxi sive Eupraxide literis Atticis transcriptum, oblatumque esse Neroni Imp. atque inde a se versum Latine. Ceterum S. Ambrosio æqualem vel supparem

esse hunc scriptorem sive interpretem, verisimilis est Vossii conjectura IV. 50. de Idololatria, quanquam Scioppius et alii longe antiquiorem esse putaverint. At enim vel propter styli nævos sequiorem redolere ætatem demonstrarunt viri doctissimi Jo. Frid. Gronovius c. 25. Obs. Ecclesiast. et Jac. Perizonius in diss. de Dictye c. 38. [supra p. 53.]

³ De aliis Daretibus Reinesius ad Inscriptiones veteres p. 852. Hoc loco ille innuitur scilicet, de quo Homerus II. E. 9. Ἦν δὲ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειὸς, ἀμύμων, Ἴρεὸς Ἡφαίστοιο, κ. τ. λ. Vide lib. I. Biblioth. Gr. c. 5. ubi etiam de Dictye. Citatur Dares antiquis in scholiis ineditis ad Persii I. 51. Vide Josephi Wasse Biblioth. Literariam Anglice editam Lond. 1724. 4. num. VI. p. 5.

sine anni et loci notatione in 4. cum tribus carminibus Prudentii servat Bibl. Paulina Lipsiensis, ut me monuit clariss. Schœtgenius, qui etiam de Dictye Casp. Barthii iudicium jubet consulere ad Gratii Cynægeticum vs. 21. Antiquissima editio horum scriptorum Latina (Græca enim pridem periæ) est Mediolanensis anno 1477. Inde commemoranda venit Veneta Francisci Faragonii anno 1499. Prodiere etiam Vitebergæ 1512. apud Jo. Grunebergium sive Viridimontanum, apud Augustinianos; et cum tribus Libanii declamationibus consimilis argumenti, Lugdun. ap. Gryphium 1552. 12mo. Prætereo editionem Daretis Dictyisque Parisiensem a. 1560. 8. et Lugdunensem anno 1569. 8. nec minus versionem Gallicam Joannis de la Lande Paris. 1556. 8. et Italicam Tho. Porcacchino auctore excusam Venet. 1543. 8. Gallicæ ex versione Caroli Bourguille prodiit Dares Cadomi 1573. Dictyn Gallica veste donare molitus Burdelinus. Vide Diarium Londinense, *The History of the Works of the learned* a. 1703. p. 222. Dares Germanice ex interpretatione Marci Tatii, Augustæ Vindel. 1536. fol. cum iconibus. Novissime Parisiis vidit lucem *Mythologia sive Historia Deorum* ⁴ cum versione Gallica Daretis a Puteano (par M. Dupuy) Paris. 1731. 12. Dictys Germanice reditus a Joanne Heroldo. Basil. 1554. fol. Etiam Russicæ Dictys et Dares excusus Moscæ a. 1712. 8. Vide *Acta Erud.* 1714. p. 488. Prodiit etiam Dares cum Homero Spondani, adjuncta Pseudo-Pindari⁵ Thebani Epitoma Iliados, Latino carmine hexametro scripta, Basil. 1583. fol. Dares item Dictysque subjectus Diodoro Siculo ex Poggii versione edito Latine *ibid.* 1578. fol. Ab eo tempore Josias Mercerus, elegantissimi vir ingenii, et exquisitæ doctrinæ, Daretæ cum Dictye ad binos Mss. codices Petri Danielis et Pauli Petavii castigato, notisque illustrato, emendatius in lucem dedit Paris. 1618. 12. Mercerianam editionem secuta

⁴ *Journal des Sav.* 1732. Mars p. 291. *Lettres serieuses et badines* T. vi. p. 191.

⁵ Allegatur a Lutatio ad Statii Theb. vi. 120. ubi vide, si juvat, Lindenbrogium, itemque Barthium T. iii. p. 393. sq. qui auctorem vetustum bonique ingenii appellat LVIII. 14. et LIX. 1. et 15. Adversar. ubi integrum recenset, nec dubitat Josepho Iscano Devonio præferre. A Laurentio Valla inepte antelatus est ipsi Virgilio, ut notavit Jovianus Pon-

tanus lib. i. de Sermone cap. 18. Primus edidit Laurentius Abstemius teste Vossio. Antiquam Florentinam editionem in 4. memorat Joannes Cuius in Bibl. volante T. vii. p. 66. sub tit. 'Homerus de Bello Trojano.' In Ms. Bibl. Annæbergensis inscribitur: 'Homerus per Pindarum insignem Oratorem de Græco in Latinum traductus.' Vide Christiani Gotthold Willischii arcaana Bibl. Annæbergensis p. 18.

Amstelodamensis anno 1631. forma minore. Digni quoque hi duo scriptores habiti sunt, qui in usum Delphini illustrarentur, uti factum est haud infeliciter ab Anna Tan. Fabri filia Paris. 1680. 4. Hinc cum Josiæ Merceri, Casp. Barthii, Ulrici Obrechtii Prætoris Regii, qui vetus Ms. Argentoratense contulit, Paulique Vindingii ad Dictyn notis, Dares recensitus est a V. C. Samuele Artopœo, cujus diligentia index etiam insignis accessit, Argentorat. 1691. 8vo. Denique Amstelodamenses an. 1701. in quarta et octava forma Daretem et Dictyn, utinam satis emendate, recuderunt ex editione in usum Delphini, cui, præter notas universas ex editione Argentoratensi repetitas, adjungere nunquam prius editam Jac. Perizonii viri eruditissimi dissertationem de Dictye, [in hac ed. recusam supra p. 19. sqq.] in cujus extrema parte varia hujus scriptoris loca illustrantur; tum nummos quosdam gemmasque veteres ad illustrandum Dictyn a Ludovico Smids V. C. collectas, denique Josephi Iscani⁶ Devonii, Excestrensis, poëtæ, pro ætate illa, non inelegantis, poëma heroicum in sex libros distinctum de Bello Trojano, cum notis Samuelis Dresemii, Dithmarsii, per singulas paginas substratis. Indicem quoque Dareti et Dictyi subjunxerunt, non qualem locutionum minus obviarum, ususque vocabulorum singularis adornavit clariss. Artopœus, sed qualis in editione Delphini occurrit, Index omnium vocabulorum. Josephi quoque Iscani poëma exhiberi poterat ex emendatiore et integriore Joannis Mori editione Londinensi† a. 1675. 8. Dresemius enim, qui hoc poëma recte Josepho Iscano restituit, et eruditis notis illustravit, Francof. 1623. 4. nullis codicibus Mss. sed tantum

⁶ Josephus Iscanus poëma suum de bello Trojano dicavit Thomæ Balduino, Archiepiscopo Cantiorum sive Cantuariensi. De Iscani porro nugis amatoriiis vide Menagii anti-Bailletum, T. 11. p. 325. De Bello ejus Antiocheno, sive Antiocheide, et aliis scriptis, Jo. Lelandum de scriptoribus Britannicis editum nuper ab Antonio Hall, Oxon. 1709. 8. p. 237. Alia de eo Christianus Daumius notis ad Bernardum Geystensem p. 73. [Scripsit Iscanus: De Bello Trojano libb. 5vi.—De Bello Antiocheno lib. 1.—De Institutione Cyri lib. 1.—Panegyricum ad Henricum, lib. 1.—Nugas Amatorias, lib. 1.—Epigrammata, lib. 1.—Diversi generis

Carmina, lib. 1. In Antiocheide fortis et magnanimi Regis nostri Ricardi 1. quem, cum Balduino, in expeditione ad Terram Sanctam comitatus est, gesta celebravit.]

[† Mori editioni, nunc minus obviæ, hæc inscriptio præfixa est: 'Daretis Phrygii, Historicorum omnium primi, de Bello Trojano libri sex. Latino carmine a Josepho Exoniensi elegantissime redditi. Recogniti ac emendati cura et studio Joannis Mori, J. U. D. qui eosdem Argumentis illustravit, totumque opus vere auctori restituit, Londini. Impensis Thomæ Helder sub signo Angeli in vico vulgo dicto Little-Brittain. 1675.']

tribus editionibus anterioribus⁷ usus fuerat, quibus hi libri, majore adhuc inscitia, quam prosarius Dares, Cornelii Nepotis tanquam auctoris nomen gerunt præfixum. In omnibus vero istis editionibus omissi sunt post libri 1. vs. 32. hi versus, quibus continetur encomium Balduini, cui poëma hoc suum, pro illa temporum suorum barbarie facundum et comtum, auctor dicavit, Archiepiscopi Cantuariensis, sub finem sæculi a nato Ch. duodecimi. Versus illos primus, quod sciam, e Msto codice produxit Tan. Faber in notis ad Longinum p. 169. edit. præclaræ Tollianæ :

In numerum jam crescit honos, te tertia poscit
 Infula, jam meminit Wigornia, Cantia discit,
 Romanus meditatur apex, et naufraga Petri
 Ductorem in mediis expectat cymba procellis.
 Tu tamen occiduo degis contentus ovili,
 Tertius a Thoma, (*Cantauriensi*,) Thomasque secundus et
 alter,
 Sol oriens, rebus successor, moribus hæres.
 Felices quos non trahit ambitus, &c.†

Pseudo-Daretis duos codices Mss. unum Canonicorum Lateranensium Patavii, alterum Aloysii Corradini, laudat Jo. Rhodius in notis ad Scribonium Largum p. 60. Citatur Dares a Freulfo lib. 11. Chronici, cap. 17.

Præter novam Gallicam Daretis versionem obviam in libro edito Paris. 1731. 12. *Mythologie et l'histoire des Dieux, des demi*

⁷ Prima ed. est ab Albano Torino Basil. 1541. 8. cum Pseudo-Pindari Epitome Iliadis, Daretis prosario, et Homeri Iliade ex Latina Nicolai Valiæ et Vinc. Obsopæi versione. Tam corrupte autem vulgata est, notante Jo. Lelando p. 239. de scriptoribus Britannicis, 'ut si pater ipse in prolem redivivus oculos converteret tam informem, cognosceret plane nunquam.' Ilanc secuta est editio Henischii. Basil. 1573. 8. Altera extat ad calcem Homeri Græce et Latine editi et illustrati a Johanne Spondano, Basil. 1583. 8. et 1603. fol. Tertiam denique ab Alexandro Carolo Frogesio editam Dresemius memorat, quam non vidi. Ceterum non videtur esse dubitandum, quod Josephus Iscanus argumentum sive periocham poëmatis

sui asciverit Daretem Latinum prosarium, unde deinde factum est ut, quemadmodum liber ipse Pseudo-Daretis, ita etiam Iscani poëma Cornelio Nepoti tribueretur. Scripsit et alia iste Iscanus Devoniensis, [v. not. 6. p. 639.] sed, quod sciam, nondum edita, præter Antiocheidem, cujus in Britannia meminit Camdenus, magni eum cum viveret inter suos habitum testatus. Vide Joannem Prince in Anglico opere de illis tribus Devoniis, vel, si liber ille ad manus non sit, consulantur Acta Eruditorum anni 1702. p. 289.

[† Hos ipsos versus Morus, in præf. ad ed. Josephi Iscani de Bello Trojano librorum, ex ejusdem Antiocheide citat. Sed tamen vs. *Felices quos non trahit, &c.* est in poëmate de Bello Troj. 1. 33.]

dieux, et des plus illustres Heros de l'Antiquité payenne per M. Dupuy, où l'on fait voir que le Culte, les Mysteres, les Sacrifices, et les autres Ceremonies du Paganisme ne sont que des copies imparfaites de l'Histoire sainte, Daretem Gallica prosa verterat sæculo jam tertio decimo Gotofredus de Waterfordia, Hibernus, Ord. Prædicatorum. Vide Jac. Echardum de scriptoribus Ordinis Dominicani T. I. p. 467. Non omittendum, quod Dares Gallico etiam metro astrictus extat in codice sæculi XII. membranaceo Bibliothecæ Ambrosianæ Mediolanensis. Vide V. C. Bernhardi de Montfaucon Diarium Italicum p. 19. et Palæographiam Græcam p. 138. ubi habes versus quosdam metaphrasi illi præmissos. Conferenda itidem Historia Trojana scripta a Guidone de Columna, Messanensi, a. C. 1287. atque edita Argentinæ 1486. et 1489. fol. Utraque editio ad manus mihi est. Incipit: 'Licet cotidie vetera recentibus obruantur.' In ejus prologo hæc verba leguntur, in quibus Latinus Dictyos interpres multa Græci omisisse arguitur: 'Ea quæ per Ditem (lege *Dictyn*) Græcum et Phrygium Daretem, qui tempore Trojani Belli continue in eorum exercitibus fuere præsentis, et horum, quæ viderunt, sunt fidelissimi relatores, et in præsentem libellum per me judicem Guidonem de Columna Messana transumta legentur, prout in duobus libris eorum inscriptum quasi una vocis consonantia inventum est Athenis. Quanquam autem hos libellos quidam Romanus, Cornelius nomine, Sallustii magni nepos, in Latinum transferre curaverit, tamen dum laboraret nimium brevis esse, particularia historiæ ipsius, quæ magis possunt allicere animos auditorum, præ nimia brevitate indecenter omisit. In hac igitur serie libelli totum invenitur inscriptum, quod de tota historia universaliter et particulariter gestum fuit.' Idem scriptor ad calcem operis: 'Et ego Guido de Columna judex de Messana prædictum Ditem (Dictyn) Græcum in omnibus sum secutus, pro eo quod ipse Dites (Dictys) perfectum et completum fecit in omnibus opus suum, ad literarum videlicet solatium, ut veram notitiam habeant præsentis historiæ, et ut magis delectentur in ipsa. Et ego historiam ipsam ornassem dictamine pulchriori per ampliores metaphoras et colores, et per transgressiones occurrentes, quæ ipsius dictaminis sunt picturæ. Sed territus ex magnitudine operis,' &c. Non intermisit tamen Guido varia ex suo sæculique sui ingenio attexere, ut lectori attento facile patebit. Italice lucem vidit Venetiis 1481. fol. Germanicæ ver-

sionis Ms. in Bibl. Cæsarea, meminit Lambecius T. II. p. 948. Latinos codices Mss. laudat Mongitor T. I. Bibl. Siculæ p. 266.

HACTENUS Fabricius. Editionibus ab eo breviter memoratis manet ut recentiores, vel ab eo omissæ, addantur.

Dictys Cretensis et Dares Phrygius, ‘per Guillelmum Schonberger de Frankfordia Alamannum’ impress. Messan. 1498. 4to. Cf. Maitt. Annal. Typogr. p. 667. et Panzer. Annal. Typogr. T. II. p. 110.

Dictys Cretensis, absque ulla nota, charact. Goth. sine signaturis, custodibus, et paginarum numeris, 4to. Coloniae, ut videtur, impress. circa finem sæc. xv. Cf. Panzeri Annal. Typogr. T. I. p. 348. De Bure, Bibliographie Instructive, T. v. p. 475. 9. et T. F. Dibdini Biblioth. Spencer. T. II. p. 14-16.

Dares Phrygius, absque ulla nota, charact. Goth. 4to. ab Ulrico Zell, Colon. impress. ut putat Dibdinus in Biblioth. T. II. pp. 8. 9. Cf. Braun. Not. Hist. Lit. T. I. p. 65. et Panzer. Annal. Typogr. T. IV. p. 281. Editio Princeps, ut videtur.

Dares Phrygius, absque ulla nota, charact. Rom. 4to. Ed. antiqua, sine signaturis, custodibus, et paginarum numeris. Cf. Cat. Bibl. Pinell. T. II. p. 384. et T. IV. p. 305. Panzer. Annal. Typogr. T. IV. p. 7. et Biblioth. Spencer. T. II. pp. 9. 10.

Dares Phrygius, absque ulla nota, charact. Goth. 4to. sine signaturis, custodibus, et paginarum numeris, foll. 18. Cf. Braun. Not. Hist. Lit. T. I. p. 65. ‘ubi editio, ut videtur, diversa excitatur, Coloniensis tamen, iisdemque typis.’ Panzer. Annal. Typogr. T. I. p. 348.

Dares Phrygius, absque ulla nota, 4to. ‘charact. Lat. Gerhardi de Flandria.’ Panzer. Annal. Typogr. T. III. p. 43.

Dares Phrygius, Paris. 1520. 4to. cum figuris. ‘In officina Nicolai de Pratis, pro Petro Goudaul.’

Dictys Cretensis et Dares Phrygius, quibus adjiciuntur tres Declamationes ejusdem fere argumenti, prima Libanii sophistæ, reliquæ incerti auctoris, ab Erasmo Roterodamensi Latine redditæ, Basil. 1529. 8vo. et ibid. 1573. 8vo.

Dictys Cretensis Italice redditus, Ven. 1543. 8vo. a Battista Roscio, Veneto, cum aliis item Italice versis. 'Con Privilegio del illustrissimo Senato.'

Prologue to, and Translation of, Dares Phrygius's History of the Warres betwixte the Grecians and the Troyans. By John Lydgate. Lond. 1555. fol.

A faithful and true Story of the Destruction of Troy, by Dares Phrygius, Lond. 1555. 8vo. a T. Paynell.

In Biblioth. Hist. Diodori Siculi, 1559. fol. a Poggio Latine reddita, extant Dictys Cretensis, p. 164. et Dares Phrygius, p. 209.

Dares Phrygius, Antverp. 1608. 12mo.

Josephi Iscani, poëtæ elegantissimi, de Bello Trojano Libri sex, hactenus Cornelii Nepotis nomine aliquoties editi, nunc auctori restituti, et notis explicati, &c. Francof. 1620.

Daretis Phrygii de Excidio Trojano Historia Latino carmine reddita a Josepho Iscano. Mediol. 12mo. 1669.

Daretis Phrygii Hist. Anglice versa a Thoma Marshe. Lond. 1755. fol.

Histoire de la guerre de Troie, attribuée à Dictys de Crète, trad. du Latin, par N.-L. Achaintre, avec Notes; suivie de l'hist. de la ruine de Troie, attribuée à Dares de Phrygie, trad. par Ant. Caillot; avec les textes. Paris. 1813. 12mo. 2 voll.

RECENSUS CODICUM MSS.

DICTYOS CRETENSIS, DARETIS PHRYGII, ET JOSEPHI ISCANI,

QUI IN BIBLIOTHECIS BRITANNICIS ASSERVANTUR.

Codices in Museo Britannico.

IN *Biblioth. Reg.*: 6 C VIII. cod. membran. sæc. XIII. olim S. Mariæ Ryevallensis, continet, cum Paulo Orosio, Daretis Phrygii de Bello Trojano Hist. Cornelio Nepote (ut falso fertur) interprete.

10 A. x. 6. Est codex chartaceus sæc. XVI. complexus, cum aliis variis, Daretis Phrygii Hist. Nepotis nomen jactantem.

13 A. v. Cod. membran. sæc. XIV. complexus, inter alia multa, Daretis Phrygii Historiam.

15 A. XXII. Cod. membran. sæc. XII. continet, una cum Prophetia Sibyllarum, et aliis quibusdam, Daretis Phrygii Historiam.

IN *Biblioth. Harl.* N. 65. Daretis Phrygii Hist. Belli Trojani, cum aliis multis. Præfigitur Epistola Cornelii Nepotis. Cod. membran. caract. Goth. sæc. XIII.

N. 3114. Cod. membran. sæc. XV. Dictyos Cretensis de Bello Trojano; sine annotationibus, sed nitide scriptus caract. Italico.

IN *Biblioth. Cotton.* Claudius, B. VII. est cod. partim membran. partim chartac. complexus, cum aliis plurimis,

Hist. Daretis ex Lingua Græca versam. Similiter Vitellius A. XIII. cod. membran. Vitellius C. VIII. membran. et Vespasian. B. 25. membran. Ex his quædam sunt fragmenta tantum, sed valde antiqua.

Inter *Codices Burneianos* N. 28. est codex membran. sæc. XII. complexus, cum Historia Alexandri, Daretis Phrygii Historiam. Deficit sub finem.

Codices Oxonienses.

In *Biblioth. Bodl.* inter Kenelmi Digbii codices restant duo; quorum unus (1758. 157.) continet, inter alia, Josephi Exoniensis de Bello Trojano libros; alter (1767. 166.) Daretis Phrygii Historiam. Sed nullus hic Daretis codex Laudianus, ut in Corn. Nep. p. 746. dictum est.

Ibid. 3362. 32. cod. Seldeni complectitur, inter alia, Historiam Daretis Phrygii: (de hoc, et Epistola ad Sallustium jam supra sub Cornelio Nepote:) et inter Collectanea Lelandi de Illustribus Scriptoribus, vol. v. est, De Josepho Iscano, qui scripsit de Bello Trojano. Codex hic Seldeni est membran. fol. circiter XIII. aut XIV. sæc. In fronte Hist. scripsit vir illustris sua manu, ut in aliis suis Libris, sententiam illam quam in deliciis habuit, *Περὶ πάντων ἐλευθερία.*

Canonici Lat. N. 158. Daretis Phrygii Hist. cod. membran. cum quibusdam scholiis manuscriptis. Præfigitur Epistola Nepotis, quæ vocatur. Sexti Rufi Dictatoris Breviarium Historiæ Romanæ subjungitur. Circiter sæc. XIV.

Canonici Lat. N. 267. Dictyos Cretensis cod. membran. sæc. XV. eleganter scriptus, sine scholiis aut glossis. Sub finem legitur: ‘Antonio Ballo Genuensis Magnifico Joanni bene merenti dono dedit.’

In *Biblioth. Coll. Magd.* est cod. Daretis Phrygii Hist. una cum Julii Solini Polyhist. Subsequitur ‘Pulchra et admirabilis Historia Apollonii Tyrii (Tyanei) Uxoris et Filiae.’

Biblioth. *Coll. Omnium Animarum* tenet antiquum codicem membran. qui, cum aliis Historicis, complectitur Daretis Phrygii Historiam.

Codices Cantabrigienses.

Biblioth. Publ. nullos præbet Codices vel Dictyos Crentensis vel Daretis Phrygii.

Biblioth. Collegii Corp. Christi et B. Mariæ Virginis (S. Benedicti) duos codices manuscriptos membran. 4to. servat: unum, (ccccvi.) qui continet Frigii Daretis Iliados Lib. sæc. XIII. alium etiam, (ccccxiv.) qui cum multis aliis complectitur Daretis Phrygii de Excidio Trojæ Historiam, sæc. XIV.

Biblioth. etiam Trin. Coll. codicem antiquum servat, qui, cum aliis historicis et miscellaneis, exhibet Daretem Phrygium de Bello Trojano.

In *Biblioth. Gonv. et Caii* est codex antiquus, qui, cum aliis multis generis miscellanei, continet Historiam Daretis Phrygii de Trojano Bello, a Cornelio Nepote, ut dicitur, ex Græco in Sermonem Latinum versam. Catal. Mss. Angliæ et Hiberniæ.

Codices Dublinienses.

In *Biblioth. Coll. S. Trinitatis* duo restant codices manuscripti, quorum unus, (407. 267.) inter alia Historica, exhibet (art. 4.) Daretis Phrygii Historiam de Vastatione Trojæ a Cornelio Nepote, ut fertur, ex Græco in Latinum sermonem translata, 489. 349. alter, inter alia, eandem Historiam (art. 1.), cui præfigitur Nepotis Epistola ad Sallustium de eadem. De Hibernicis quibusdam Bibliothecis, p. 28. et p. 33. sub fin. Catal. Manuscriptorum Angliæ et Hiberniæ.

Codices Edinenses.

Bibliotheca Advocatorum apud Edinburgum duos retinet Codices Daretis Phrygii, unum membran. alterum

chartae. ambos in 4to. inter codices manuscriptos et libros olim Jacobi Balfourii, Baronis de Kinaird, qui multa historica ipse scripsit, et multos codices collegit. Memoria Balfouriana, p. 22.

Codices Eboracenses.

In Biblioth. S. Petri apud Eboracum, No. 407. codex est, qui, inter alia, Daretis Phrygii Historiam continet, ut jam dictum est sub Cornelio Nepote, cujus nomen præfert; et No. 489. alius codex est, eandem Historiam, inter alia, complexus. Catal. Mss. Angliæ et Hiberniæ.

1870

INDEX

IN

DICTYM CRETENSEM.

- ABDICANDUM iii, 26
Abdita vi, 8. 14
Abducens ii, 17. 18
Abducit ii, 16. 27. iv, 18
Abducta ii, 17. 26. 34
Abductam ii, 36
Abductas ii, 44
Abducti ii, 46
Aberat i, 14. ii, 13. vi, 3
Abesse i, 3. ii, 6
Abesset iii, 17
Abest ii, 23
Abeunt ii, 26. 41. iii, 19. iv, 16. v, 5.
6. 8. 10
Abhorrentem ii, 25
Abhorrentes ii, 23
Abibo v, 2
Abire v, 3. 16
Ablata iii, 9. iv, 22. vi, 5. 10
Ablatas iii, 16
Ablatis v, 12
Ablato v, 9
Ablatum i, 9. iv, 17. v, 8. 14
Abnuentibus iii, 13
Abnuere iv, 15
Abolito ii, 34
Abrepta i, 4. 10
Abreptis i, 12. ii, 20. 22
Abscessum v, 16. vi, 12
Absentia i, 18
Absentiam ii, 20. v, 16. vi, 2
Absit i, 6
Absolvitur vi, 4
Absolutione iii, 24
Absolutum vi, 4
- Abstinendum i, 21. ii, 34
Abstinentes iv, 3
Abstinnisse iv, 22
Abstractio i, 4
Abstrahere iii, 10
Abstraheretur ii, 33
Abstrahit v, 12
Abstulisse v, 14
Abstulisset iv, 8
Abunde ii, 26
Abydum v, 16
Acamanta iii, 4
Acamas ii, 35
Acarnania i, 17
Acasti vi, 8
Acasto vi, 7
Acastum vi, 7. 8
Acastus vi, 9
Accensura iv, 4
Accensus iv, 16
Acceperant i, 16. 17
Acceperat ii, 10
Accepere i, 12. ii, 6. 10. 28. 32. 49
Accepit i, 20. 22. ii, 23. 25. 28. iii, 3
Accepta i, 23
Acceptæ v, 10
Acceptam ii, 10
Acceptis iii, 24. v, 5. vi, 5
Accepto iv, 22
Acceptum ii, 29
Acceptus i, 20. ii, 15. iv, 9. vi, 6
Accidant v, 2
Acciderant iii, 8
Acciderat i, 16. 23
Accidere v, 15

- Accideret ii, 30. iii, 27
 Accidit ii, 31
 Acciendos ii, 6
 Accinctus iv, 11
 Acciperet ii, 33. iv, 22
 Accipiendum ii, 28
 Accipientes ii, 20
 Accipit iii, 4
 Accipiunt ii, 16. vi, 2
 Acciti vi, 7
 Accito iii, 2. iv, 22
 Accitu vi, 4
 Accitum v, 6. vi, 12
 Accitus ii, 11. v, 9. vi, 10
 Acclamatione iii, 18
 Accolis ii, 8. 14
 Accurrens ii, 14
 Accurrentes iv, 1
 Accurrentibus iii, 8
 Accurrere iv, 6
 Accurrit iii, 10
 Accurrunt ii, 11
 Acerbissimi iii, 9
 Acerbus v, 2
 Achille ii, 30. 31. 33. 36. iii, 24. iv, 2. 7. 15
 Achillem i, 16. ii, 10. 12. 33. 48. 49. iii, 9. 11. 16. 20. 22. iv, 8. 10. 11. 12. 13. v, 4
 Achilles i, 14. 17. 22. ii, 3. 6. 9. 10. 12. 16. 17. 19. 29. 30. 31. 32. 34. 37. 51. iii, 2. 3. 5. 6. 9. 15. 17. 18. 19. 23. 24. 25. 27. iv, 3. 6. 9. 10. 11. 15
 Achilli i, 20. iii, 14. v, 13
 Achillis ii, 19. 37. 41. 42. 52. iii, 6. 27. iv, 13. 15. 21. vi, 9
 Acie ii, 4. 32. 41. iii, 6. 8. iv, 7. 17
 Aciem ii, 3. 32. 36. 39. iii, 5. 7. 8. iv, 6
 Acies ii, 38. 39. iii, 4. 5. 6. 8. 11. iv, 5. 9
 Acri i, 5
 Acrior ii, 43
 Acrioribus ii, 39
 Acriter ii, 11
 Acrius ii, 3. 5. vi, 15
 Acta ii, 49
 Actis i, 11. ii, 18. 20. 49. iii, 12
 Actitata v, 1
 Actum ii, 8. 26. 47. iv, 6. vi, 15
 Addere vi, 2
 Addiderat iv, 14
 Addit ii, 49. iv, 15. v, 9
 Additis vi, 14
 Addunt vi, 14
 Adduxerant ii, 35
 Adduxerat ii, 41
 Adceant ii, 13
 Ademta iv, 9
 Ademtum iv, 13
 Adeptus iv, 1. vi, 9
 Aderant i, 6. 10. iii, 22. iv, 4. vi, 14
 Aderat i, 22. iii, 20. v, 15
 Adesse iii, 5
 Adessent iii, 17
 Adeunt i, 19. 22. ii, 7. 29. v, 10
 Adhibendam v, 3
 Adhibentes ii, 10
 Adhiberet ii, 10. 48
 Adhiberi vi, 4
 Adhibitis i, 15. v, 10
 Adhibito i, 11. iii, 4. iv, 5
 Adhospitavere i, 15
 Adhuc ii, 22. iii, 25. iv, 3. 11. v, 13
 Adigit ii, 30
 Adjicientes ii, 2
 Adit i, 6. 9. v, 17. vi, 3
 Aditu ii, 34. iv, 20. v, 17. vi, 2. 9. 15
 Aditum ii, 22. vi, 2
 Aditus ii, 37
 Adjumentum iii, 20
 Adjuncta iv, 15
 Adjunctæ ii, 3
 Adjuncti iv, 12
 Adjunctis iii, 15. iv, 17. 20. v, 13
 Adjunctum ii, 14
 Adjunctus v, 4
 Adjungit ii, 49. iv, 22
 Adjungitur ii, 45
 Adjunxisse iii, 16
 Adjutores ii, 10
 Admetus i, 14
 Adminiculo ii, 15
 Administris iv, 18
 Admiranda i, 22
 Admirantibus ii, 10. iii, 18
 Admirari ii, 49. iv, 3
 Admirati iv, 1
 Admiratione iii, 20
 Admiratus v, 1
 Admiserim iii, 23
 Admissa ii, 20
 Admissam i, 8
 Admissas i, 7
 Admissi ii, 25. iii, 23
 Admissum i, 6
 Admodum i, 1. iii, 20. iv, 9. 22
 Admonere ii, 51
 Admota ii, 11. v, 7
 Admotæ v, 10
 Admotam ii, 11
 Admovent ii, 1
 Admover v, 8
 Adnectit iii, 15
 Adolendo v, 8
 Adolescebat iv, 9

- Adolescentia i, 14. iii, 21
 Adolescentis ii, 33
 Adoleverit iii, 5
 Adolevit iv, 12
 Adornant i, 21
 Adosculari ii, 51
 Adrastus ii, 35
 Adrestina ii, 35
 Adriaticum v, 17
 Adsum iii, 21
 Advecta iii, 12. v, 9. 15
 Advectæ i, 7
 Advectam ii, 33
 Advectaverat iii, 27
 Adveheret iii, 14
 Adveniens ii, 43. vi, 13
 Advenientem v, 10. vi, 2
 Advenienti vi, 13
 Advenisse i, 4. v, 9
 Adventit i, 13
 Adventabat ii, 11. 16. 41. 45
 Adventante ii, 4. 44
 Adventarat iii, 15
 Adventare ii, 41. iv, 14. vi, 3. 15
 Adventasse ii, 20. vi, 6
 Adventu i, 7. ii, 12. 16. 44. iii, 4. 8.
 iv, 15. vi, 13
 Adventus ii, 6. 10. iii, 20
 Adversa ii, 7. 25. 33. iii, 16. 26. iv, 8.
 v, 16. vi, 5
 Adversæ iv, 5
 Adversante ii, 27. iii, 26
 Adversantibus ii, 7
 Adversis ii, 33. 47. iv, 8. v, 3. vi, 14
 Adverso vi, 8
 Adversum ii, 26. 31. iii, 4
 Adversus i, 3. 18. 22. ii, 8. 16. 34. 43.
 iv, 22. v, 6
 Advertere iv, 4
 Advexerant iv, 4
 Advexerat v, 14
 Adulta v, 15
 Adulterio vi, 2
 Adultero vi, 2
 Adultum iii, 26
 Advolans iii, 10
 Advolat iv, 17
 Adusque iv, 20
 Ædem v, 6. 10. 11. 12
 Ædificiis v, 6
 Ægæum vi, 1
 Ægiale vi, 2
 Ægiale vi, 2
 Ægisti vi, 2. 3
 Ægistho vi, 4
 Ægisthum vi, 2. 3
 Ægisthus vi, 3
 Ægritudine ii, 30
 Ægyptum vi, 4
 Ænea i, 3. iv, 18. 22. v, 4
 Æneæ ii, 11. iv, 22. v, 12. 16
 Æneam iv, 18. v, 11
 Æneas ii, 26. 38. iv, 17. v, 1. 4. 17
 Æoli vi, 5
 Æqualium i, 16
 Æquationem i, 19
 Æquiparare ii, 38
 Æquiparaverat ii, 4
 Æquissimum iii, 23
 Æquo i, 1
 Æquum iv, 15
 Æris i, 19. 21
 Æropa i, 1
 Ærumnarum v, 10
 Ærumnas ii, 51. iii, 21
 Ærumnis iii, 21. 25. v, 2. 3
 Æsculapii ii, 6. 10
 Æsculapio i, 14
 Æstivam i, 22
 Æstivi i, 22
 Æstulare iii, 3
 Æsyete iv, 22
 Ætatem ii, 20. iv, 9
 Ætatis i, 1. ii, 19. iii, 25. v, 12. vi, 15
 Æthiopus iv, 7
 Æthiopum iv, 4. 7
 Æthra vi, 2
 Æthram i, 3. v, 13
 Ætolia i, 14. vi, 2
 Affabre v, 11
 Affatim ii, 6. 18
 Affecta vi, 10
 Affectæ ii, 22
 Afectione i, 20. vi, 10
 Affectis v, 6
 Afferre ii, 49
 Afferri i, 15
 Afficiebantur i, 2
 Afficit vi, 6
 Affinem i, 9
 Affines ii, 26
 Affinitate ii, 5
 Affinitatem i, 9
 Affinitatis ii, 5. iv, 17. 22. v, 2
 Affinium i, 4. ii, 50
 Affirmare v, 14
 Affirmaretur ii, 49
 Afflictabatur ii, 5
 Afflictari vi, 2
 Afflictatus ii, 10
 Afflore ii, 45. vi, 8
 Affuisset v, 9
 Affuit i, 14
 Agamemnon i, 1. 4. 15. 17. 19. 20. 22.
 ii, 28. 31. 33. 48. 49. 50. iii, 7. iv,
 2. 6. 22. v, 15
 Agamemnone i, 17. 20. ii, 28. 30. 36.
 44. 52. iii, 3. v, 14. vi, 3

- Agamemnonem i, 19. 22. ii, 5. 6.
 15. 31. 51. iv, 16. v, 16. vi, 2. 3
 Agamemnoni i, 21. ii, 5. 7. 9. 19. 47.
 iii, 19
 Agamemnonis i, 16. 20. ii, 31. iv, 7.
 vi, 2
 Agapenor iii, 10
 Agapenorem i, 17
 Agathon iv, 7
 Agavus iv, 7
 Agebant iv, 15. vi, 9
 Agebantur i, 7
 Agebat vi, 2
 Agebatur i, 22. iii, 4
 Agendam v, 3
 Agendo ii, 48
 Agendum i, 7. 8
 Agenorem i, 9
 Agenoris i, 9. iii, 5
 Agens i, 1
 Agentes ii, 37
 Agentibus ii, 48
 Agere ii, 32. 45. iii, 9. 12. iv, 10. 18.
 v, 6. 10. 16
 Agerent iv, 16. v, 6
 Ageret iii, 3. vi, 15
 Ageretur i, 12. iv, 18
 Aggrediebatur iv, 17
 Aggrediendi vi, 8
 Aggreditur ii, 16. 17
 Aggrediuntur v, 12
 Aggressi ii, 13
 Aggressus ii, 2. 16. 51. iii, 10. iv,
 17
 Agi iv, 6. v, 3. 6. 13
 Agitabatur v, 11
 Agitare iii, 1
 Agitavere v, 11
 Agmine ii, 27. iii, 6. 8
 Agri ii, 16. vi, 15
 Agris vi, 11. 14
 Agunt v, 17
 Aguntur i, 12. 22. vi, 7
 Ajace ii, 6. iii, 10. 14. iv, 6. 7. 13. v,
 4. 14
 Ajacem i, 16. 19. ii, 3. 12. 33. 48. 50.
 iii, 3. iv, 6. 8. 17. v, 9. 15
 Ajaces ii, 14. 37. 46. iii, 7. iv, 2
 Ajaci ii, 13. 19. iii, 3. 10. iv, 21. v,
 14
 Ajacis ii, 43. 44. iii, 8. iv, 20. v, 14.
 15. 16
 Ajax i, 13. 14. 17. ii, 3. 9. 12. 18. 19.
 27. 32. 41. 43. 44. 48. 50. iii, 7. 11.
 12. 19. iv, 6. 10. 11. 12. 15. 16. 20.
 v, 10. 12. 14. 15. vi, 1
 Aiebat ii, 24
 Ais v, 6
 Ait i, 6. ii, 5. 23. 48. 50. iii, 22. 23.
 24. 26. iv, 15. 22. v, 6
 Ala iv, 18
 Alcinoi vi, 6
 Alcinoum vi, 5
 Alendum ii, 18. iii, 26
 Alexander i, 3. 5. 7. 8. ii, 14. 39. 40.
 iv, 9. 11. 19
 Alexandri i, 6. 9. ii, 8. 21. 22. 23. iii,
 26. iv, 14. 17. 18. 21. v, 4. 5. 12
 Alexandro i, 3. 11. ii, 5. 8. 25. 26. 28.
 39. iv, 2. 4. 21. v, 2. 3
 Alexandrum i, 5. 10. ii, 39. 40. iv, 19.
 20. vi, 12
 Alia i, 3. 8. 21. 23. ii, 6. 18. 20. iii, 4.
 7. iv, 11. 20. 22. v, 3. vi, 14
 Aliam iii, 6. iv, 21
 Alias i, 17. iii, 3
 Alienam ii, 23
 Alienarum iii, 23
 Alienati iv, 10
 Alieni ii, 22. iv, 22
 Alienis ii, 48
 Alieno v, 6. vi, 7
 Alienos ii, 5
 Alienum iii, 5
 Alienus ii, 45
 Alii i, 14. 16. iii, 1. 9. v, 13. vi, 1
 Aliis i, 3. 15. 17. ii, 2. 8. iv, 5. 10.
 18. 22. v, 2. vi, 11
 Alimoniae ii, 19
 Alio ii, 30. iii, 13. vi, 1
 Alioquin ii, 22
 Aliorum i, 6
 Alios iii, 4. 5. 6. vi, 3
 Aliove iii, 26
 Aliquam iv, 18
 Aliquantum ii, 4. 6. 25. 32. iii, 14.
 iv, 5
 Aliquid i, 11
 Aliquot i, 5. ii, 7. 16. 41. iii, 9. iv,
 2. 5
 Aliter i, 8. 10. ii, 48. iii, 21. iv, 13
 Aliud ii, 48. iii, 10. 27. v, 12
 Alium ii, 43. iii, 27. iv, 5
 Alius ii, 35. 43
 Alizonum ii, 35
 Allata iii, 24
 Allici i, 18
 Alter i, 1. 14. iii, 10. 12
 Alteri iv, 21
 Alterius vi, 14
 Altero ii, 43. iii, 10. iv, 2. 7
 Alterum ii, 32. 31. vi, 14. 15
 Alto iii, 16
 Amabilis iv, 9
 Amazonum iii, 15. iv, 2. 3
 Ambiendo v, 14

- Ambo ii, 19
 Amborum ii, 32. v, 14
 Amentiae iv, 3
 Amciplema ii, 35
 Amice i, 5. ii, 5. 21. 22. v, 10
 Amici ii, 26. 35. 50. v, 2
 Amicis ii, 10. 27. iv, 22
 Amicissima ii, 22
 Amicissimi ii, 13
 Amicissimis ii, 25
 Amicissimos ii, 5. v, 2
 Amicissimum iv, 13
 Amicitia ii, 25
 Amicitiae i, 14. ii, 25. 34. iv, 18. v,
 10. 14. 17
 Amicitiam ii, 18. iii, 1. 3. iv, 21. v, 1.
 11. vi, 5
 Amico ii, 20
 Amicorum ii, 34
 Amicum ii, 16
 Amicus ii, 28. v, 3
 Amiserant iv, 6. 8
 Amiserat vi, 5
 Amisere ii, 43
 Amiserint iii, 23
 Amiserit iii, 23. vi, 5
 Amisimus v, 2
 Amissa iv, 21
 Amissi ii, 33. v, 2
 Amissione v, 2
 Amissionem iv, 15
 Amissis ii, 46. v, 2
 Amisso ii, 26
 Amitterent i, 5. 7
 Amitteret ii, 33
 Amittit vi, 8
 Amor ii, 33. iii, 2. v, 17
 Amore i, 3. 9. ii, 34. vi, 5
 Amorem ii, 15. 25. 29. 31. v, 14. vi,
 5. 9
 Amphiarai i, 14
 Amphilocho i, 14
 Amphimacho i, 17
 Amphimachus ii, 35. iv, 12
 Amplexi iv, 11
 Amplexus iii, 27. iv, 11
 Amplioribus i, 18
 Amplius i, 4. 10. ii, 12. 33. 46.
 iii, 7
 Amyclam i, 9
 Anaxibia i, 1. 13
 Anchisæ iii, 26
 Anchoralibus vi, 1
 Ancipiti ii, 12. 41
 Andromone i, 13
 Andromacha iii, 20. 22. v, 13. vi, 12
 Animadverentes ii, 32
 Animadvertere ii, 3. 19. 20. 36. 45. 46.
 iii, 8. 16. iv, 9. 11. 17. 20. v, 10.
 11. 15
 Animadverterent i, 21
 Animadverteret iv, 15
 Animadvertit i, 3. 4. ii, 3. 6. 11. 17.
 31. 39. iii, 3. 5. iv, 15. vi, 9
 Animadvertunt i, 23. iii, 13. iv, 11.
 18
 Animalia vi, 11
 Animam iii, 21
 Animi i, 8. 21. ii, 15. 31. 36. iii, 2. 3.
 8. 21. iv, 7. v, 9. 15. vi, 12
 Animis ii, 22. 39. iii, 1. 26. iv, 7. 8.
 15. v, 7. vi, 5. 13
 Animo i, 23. ii, 23. 25. 33. 50. iii, 1.
 3. 14. 16. 22. iv, 1. 13. 19. 20. 21.
 22. v, 6. 14. vi, 14. 15
 Animorum ii, 42. vi, 3
 Animos ii, 18. 30. 51. iii, 5. 11. 21. 23.
 iv, 4. 5. v, 4. 10. vi, 2. 5
 Animum i, 4. 9. ii, 9. iii, 21. 22. v,
 7. 9
 Animus iii, 2. iv, 10. v, 14
 Anius i, 23
 Annectebatur iii, 18
 Anni ii, 18. 41
 Annis i, 1. 14. iv, 9. vi, 3
 Annitebatur i, 10
 Annitente v, 9
 Annitentibus v, 14
 Anniterentur i, 5
 Anno ii, 9
 Annorum v, 17
 Annos v, 6
 Annuere ii, 20. v, 3
 Antea i, 13. iii, 13. iv, 10. 13. 14. v,
 3. 4. 7. 9. vi, 13
 Anteaedificialis v, 12
 Antecedentem iv, 13
 Anteabant iii, 1
 Anteiret ii, 48
 Anteiiri ii, 15
 Antenor i, 6. 11. ii, 21. iv, 22. v, 1.
 4. 5. 6. 8. 10. 16
 Antenore i, 8. iii, 26. iv, 18. v, 1. 5.
 9. 10. 17
 Antenorem iv, 18. 22. v, 4. 5. 6. 8. 10.
 14. 17
 Antenori iv, 22. v, 3. 17
 Antenoris i, 12. iii, 26. iv, 7. 22. v,
 12
 Antilochi iv, 8
 Antilocho i, 13. ii, 32
 Antilochus iii, 19. iv, 6
 Antimachi iv, 21
 Antimacho ii, 23
 Antimachum ii, 24. v, 4
 Antimachus ii, 24. v, 2

- Antiphate vi, 5
 Antipho ii, 5
 Antiphus i, 14. ii, 35. 43. iv, 7
 Antiquissimam v, 1
 Antiquissimum v, 5
 Antistites i, 23. ii, 14. iii, 2
 Anxius ii, 13
 Anxius i, 7. ii, 31. 33. 51. vi, 9
 Aperiens ii, 9
 Aperit i, 8. 11. ii, 37. iii, 2. 3
 Aperuere ii, 15
 Aperuit i, 3
 Apollinem iv, 17. v, 8. vi, 7. 12
 Apollini ii, 14. iii, 2
 Apollinis ii, 10. 14. 28. 30. 33. 47.
     52. iii, 2. iv, 10. 11. v, 11. vi,
     11
 Apparatu i, 12. v, 7
 Apparatu i, 18
 Apparatum i, 18. ii, 6. iii, 2
 Apparuit ii, 43
 Appellabant vi, 10
 Appellans iii, 5
 Appellant iii, 20
 Appellare ii, 23. v, 16
 Appellat vi, 6
 Appellatam v, 17
 Appellatum vi, 7
 Appellatur v, 16
 Appetentem iv, 22
 Appetitum iv, 22
 Applicat i, 4
 Apportans ii, 16
 Apportata i, 9. iii, 14. iv, 13
 Apportatis v, 8
 Apportatum i, 15
 Apportatur iii, 1
 Apportaverat ii, 19
 Apprehensos ii, 43
 Approbante i, 7
 Approbantibus v, 14
 Appropinquare iii, 26
 Appropinquaret ii, 14
 Appulerant ii, 10
 Appulere i, 5
 Appulsi vi, 1. 8
 Appulsos ii, 5
 Appulsus vi, 3. 5. 8
 Aquila v, 7
 Ara ii, 14
 Aræ v, 2
 Aram i, 22. iv, 11. v, 7. 12
 Aras v, 10
 Arato vi, 7
 Aratui ii, 41
 Aratum vi, 7
 Arbitrio ii, 26. v, 6
 Arcadiae iii, 10
 Arce v, 5
 Arcesilao i, 13
 Arcesilaus i, 17. ii, 7
 Archemachum iii, 7
 Arcetissimum ii, 5
 Arctius ii, 25
 Arcto ii, 43
 Ardebat i, 16
 Ardorem iii, 2
 Areius iv, 7
 Arenen vi, 5
 Areopagitarum vi, 4
 Argalum i, 9
 Argenti i, 1. ii, 19. 28. iii, 20. 27. v,
     6. 8. 11. 13. 16
 Argento iv, 2
 Argi i, 12
 Argis i, 14. 17. v, 6
 Argivæ i, 16
 Argivorum vi, 3
 Argos i, 15. ii, 9. 10. 26. vi, 2
 Argumento i, 20
 Aris v, 7. 8. 13
 Arisbam ii, 27
 Arma i, 16. ii, 11. 21. 32. 35. 37. 41.
     42. 45. 46. iii, 7. 8. 9. iv, 17
 Armabatur vi, 15
 Armandi ii, 11
 Armare v, 12
 Armat vi, 2
 Armati i, 5. ii, 32. iii, 13. iv, 6
 Armatis i, 8. iv, 4
 Armatorum ii, 11. 14
 Armatus iv, 19
 Armis ii, 1. 11. 31. 35. 37. 38. 39. 42.
     43. 45. iii, 4. 8. 12. 13. 14. 15. 17.
     19. iv, 2. 3. 7. 9. 12. 15
 Armorum i, 14. ii, 43
 Arreptis ii, 1. 11. 15. 37. 45. iii, 7.
     iv, 12
 Arripiens iii, 19
 Arsacum iii, 7
 Arte iii, 1. 18. iv, 5
 Artifices v, 11
 Artis i, 14. 18
 Aruspices iii, 26
 Ascalaphus i, 13. 17. iv, 2
 Ascanius ii, 35
 Ascendere i, 4
 Ascendit i, 23. iii, 15. vi, 8
 Ascendunt vi, 11
 Ascensionem i, 5
 Ascensis ii, 10. iii, 4
 Ascenso iii, 27
 Asciti i, 14
 Ascito iii, 4
 Asciverat ii, 35
 Asiae iii, 1. 3
 Asium iv, 12
 Asius ii, 35. iii, 14

- Aspergens iii, 20
 Aspernaudum ii, 48
 Aspernaretur ii, 50
 Aspernari i, 21. v, 7. 8
 Assandro vi, 7
 Assandrus vi, 7
 Assaracus iv, 22
 Assenso i, 10
 Assiduam ii, 32
 Assidue vi, 8
 Assistit iv, 11
 Assolet iii, 16
 Assuefecerat iv, 5
 Assumptis ii, 43
 Astans i, 10. ii, 11. 20. 41. iv, 7
 Asteropæus iv, 7
 Astiterat iii, 11
 Astruens i, 6
 Astyanacta iii, 20
 Astynome ii, 33
 Astynomen ii, 17. 19. 28. 33. 47
 Astyochen ii, 5
 Athamas v, 13. vi, 2
 Athenas vi, 3
 Athenienses vi, 4
 Atheniensi ii, 36
 Atheniensibus vi, 2
 Athenis i, 14. 17
 Atlante i, 9
 Atrei i, 1. iii, 23
 Atreus i, 1
 Atridas v, 16
 Atroci i, 11
 Atrocitas ii, 23
 Atrocitas i, 4
 Atrox i, 6. ii, 23. 26. 33
 Attentari ii, 33
 Attentis ii, 17
 Attingere v, 2
 Attinuere v, 2
 Attollentibus ii, 52
 Attolleretur iii, 18
 Attonitis i, 22. v, 7
 Attractam iv, 3
 Attractu v, 11
 Attrahere v, 11
 Avaritia v, 6
 Aucta iv, 7
 Aucto iii, 2
 Auctor i, 19. ii, 7. 42. iii, 10
 Auctore ii, 31
 Auctorem ii, 23. iii, 14. 26. iv, 21. v,
 4. 10. vi, 12
 Auctores i, 6. 9. v, 2. 6. vi, 2
 Auctoribus ii, 8. 19
 Auctus ii, 41
 Audacia ii, 13
 Audaciam iv, 3
 Audendi ii, 42
 Audendum ii, 45. iii, 7
 Audentius iii, 8
 Auderent iv, 9
 Auderet iv, 14. 19
 Audet ii, 36
 Audieram v, 17
 Audierant iii, 3
 Audierat ii, 50. iv, 18. v, 2
 Audire iii, 25. v, 1
 Auditurum iii, 3
 Aventes vi, 4
 Aversione iv, 18
 Aversus iv, 11
 Aves iii, 16
 Auferes iii, 21
 Auferre iv, 12
 Aufert i, 3
 Aufugerant i, 5
 Aufugerat iii, 6
 Aufugeritis ii, 26
 Aufugit v, 15
 Auge ii, 3
 Augendæ ii, 37
 Auguriis vi, 14
 Avi vi, 7
 Avidi iii, 20
 Avidus ii, 37
 Avis v, 7
 Aulida i, 17. 18. ii, 10
 Aulide i, 22
 Avo i, 14. vi, 9
 Aureæ v, 15
 Aureo ii, 15
 Auri i, 1. 15. 22. ii, 19. 28. iii, 20.
 27. v, 6. 8. 11. 13. 16
 Auribus v, 12
 Auriga iii, 4
 Aurigæ iii, 6
 Aurigam ii, 34. iii, 6
 Auro iv, 2. 14. 22. v, 2
 Auroræ iv, 4
 Aurum ii, 18. iv, 4
 AUSA iv, 3
 Ausi vi, 3
 Auso ii, 42
 Ausos iii, 4
 Auspicio v, 7
 Ausum ii, 45. iii, 23
 Ausuros ii, 44
 Ausus ii, 39. iii, 6. vi, 15
 Autem i, 1. 18. ii, 36. 50. iii, 25
 Automedon iii, 3
 Automedonte iii, 2
 Automedontem ii, 34. iii, 20
 Automedonti iii, 15
 Avulsi v, 13
 Avum vi, 8
 Auxilia ii, 8. v, 6. 11
 Auxiliarem ii, 23

- Auxiliares ii, 35
 Auxiliari ii, 32
 Auxiliarius ii, 32. iii, 1
 Auxiliatum iii, 15. iv, 3
 Auxilio iii, 4. 16. iv, 22. vi, 12
 Auxiliorum ii, 26. iii, 3
 Auxilium ii, 5. 42. iii, 3. iv, 4. v, 13.
     vi, 3
 Axii ii, 35
- B.
- Barbaras v, 17
 Barbari i, 7. ii, 41. 42. 43. 47. iii, 10.
     13. 23. iv, 6. 9. 17. v, 4. 7. 10
 Barbaris ii, 8. 38. iii, 13. iv, 6. 14. v,
     12. 13
 Barbaro iii, 2. v, 6
 Barbarorum ii, 32. 38. 40. 43. iii, 13.
     14. iv, 4. 21. v, 10. 11
 Barbaros ii, 22. 45. v, 5. 10
 Beatissimum iii, 26
 Beatum iii, 26
 Bella ii, 48
 Bellandi iii, 5
 Bellandi ii, 22. 38. 41. iii, 1. 3. 6. 10.
     16. iv, 1. 5. 10. 15. 17
 Bellando ii, 11
 Bellandum iv, 9
 Bellantes ii, 3
 Bellare v, 6
 Bellatoribus iv, 2
 Bellaverant vi, 2
 Bellatrix iii, 15
 Bellatum iv, 2
 Bellaturi iv, 6
 Belli i, 6. 12. 16. ii, 2. 3. 4. 6. 9. 16.
     26. 44. iii, 3. 4. 7. 8. 10. 23. iv, 5. 8.
     15. 22. v, 4. 13
 Bellicarum i, 14. 35
 Bellici i, 18
 Bellis iii, 23
 Bello ii, 4. 9. 38. 43. 51. iii, 1. 8. 9.
     19. iv, 3. 6. 8. v, 2. 10. 15. 17. vi,
     1. 2. 15
 Bellorum ii, 34
 Bellum i, 12. 14. 15. 16. ii, 8. 22. 39.
     40. 41. iii, 3. 4. 20. iv, 5. 19. 20.
     v, 2. 6. 14. vi, 4. 5
 Bene ii, 51. iv, 8. v, 8
 Beneficiorum ii, 51. iv, 18
 Benevolentiae iv, 22. v, 2
 Benigne i, 2. 9. ii, 5. 47. 50. iii, 3. iv,
     15. 22. vi, 6. 9
 Bias iv, 7
- Biduum iv, 17
 Biennio i, 16. 17
 Bifariam ii, 49
 Bigarum iii, 17
 Bini ii, 46
 Binis v, 8
 Bipartito ii, 32
 Bipertito ii, 41
 Bœotia i, 17
 Bœotiae i, 13. 17
 Bœotiam ii, 7
 Bœotius iii, 10
 Bonæ iv, 1
 Boni i, 6. iii, 26
 Bonis v, 14
 Bono ii, 23. iii, 3
 Bonorum iv, 22
 Bonum i, 9. 10. ii, 22. v, 7. 9
 Bonus ii, 25
 Botyram ii, 27
 Brachiiisque v, 12
 Brevi i, 11. ii, 10. 33. 44. iii, 3.
     iv, 3. 12. v, 7. 8. 15. 17. vi, 2.
     9. 11
 Breviter i, 4
 Brises ii, 17
 Brisi ii, 19
 Bucolionem iv, 22
 Bunomus v, 5
 Busto iii, 12
 Bustum iii, 12. 14. iv, 13
- C.
- Cadaver iii, 9. 10. 12. 17. 21. 23. 25.
     27. iv, 8. 17. vi, 10
 Cadavera iii, 14
 Cadavere iii, 27. iv, 12. 13. 21
 Cadaveri iii, 11. iv, 12
 Cadaveribus iv, 7
 Cadaveris iii, 24. iv, 1
 Cadere iv, 7
 Cadit ii, 2. 40. iv, 7
 Cadmo v, 17
 Cadunt i, 5. ii, 32. iii, 8. iv, 5. 6.
     17. 19
 Cæde ii, 45. iii, 4. 15
 Cædem v, 16
 Cædendi iv, 13
 Cædere ii, 1. 46. iv, 2. 7. v, 12
 Cædis ii, 46. iv, 21. vi, 12
 Cædunt iv, 7
 Cærimoniæ iii, 2
 Cæsa ii, 43. iv, 20
 Cæsi ii, 42. iii, 10. iv, 9
 Cæsis ii, 2. iv, 12

- Cæsum iii, 12
 Cæteras i, 3
 Calamitatibus iii, 25. v, 2
 Calamitates v, 2
 Calchanta ii, 30
 Calchante i, 21
 Calchas i, 15. 17. ii, 30. v, 7
 Calypso vi, 5
 Camera v, 5
 Campestri i, 16
 Campi ii, 41. iv, 7. v, 10
 Campis iii, 4
 Campo ii, 38. 41. iii, 19
 Campos ii, 32. 45
 Campum ii, 36. iii, 13. iv, 7. 9
 Camirum iv, 4
 Canibus iii, 14. iv, 3
 Canitur ii, 36
 Canopi vi, 4
 Capanei i, 14
 Capere ii, 11. 21. v, 12
 Caperent ii, 42
 Capiti ii, 16. 20. 27. 39. 41. vi, 2
 Capiti iii, 18. 20
 Capitur iii, 2
 Capiunt ii, 32. iv, 17. v, 11. 13
 Capiuntur iii, 14
 Caprea i, 19
 Capream i, 19
 Capta ii, 17
 Capti iii, 14. iv, 9
 Captivæ ii, 29. 31. vi, 12. 12
 Captivam v, 12
 Captivis v, 13
 Captivitatis iii, 21
 Captivos iii, 14
 Captivus vi, 9
 Capto ii, 22. iii, 23
 Captum ii, 22. v, 14. 15
 Captus i, 3. v, 13
 Caput ii, 13. iii, 22. v, 3. vi, 15
 Capys iv, 22
 Careus iii, 23
 Caria ii, 35
 Cariæ iv, 12
 Carissimo iii, 14
 Carissimorum v, 2. 12
 Carissimum v, 10. vi, 15
 Carminum vi, 7
 Carum ii, 34
 Casibus ii, 33
 Cassandra iii, 2. v, 8. 12. 13. 16
 Cassandræ iv, 14
 Cassandram ii, 25. v, 12
 Castra iii, 9. iv, 8
 Castris ii, 46. iv, 5. 16
 Casu ii, 2. 3. 30. 40. iv, 8. v, 5. vi, 15
 Casum i, 5. ii, 24. iii, 14. iv, 9. 13.

- vi, 15
 Casus iii, 9
 Casuarii iv, 4
 Cavebit ii, 22
 Cavendum ii, 40
 Cavent vi, 2
 Caveret vi, 14
 Causa ii, 7. 37. iii, 2. 11. 21. v, 2. vi, 4. 11
 Causæ iii, 25. iv, 16
 Causam i, 1. 18. ii, 10. 20. 21. 25. 37. iii, 23. 25. vi, 4. 14
 Causas iii, 6. 20
 Causis i, 6. vi, 5
 Cautius iii, 7
 Cebrenorum v, 17
 Ceciderant ii, 4. iv, 8
 Cedentibus ii, 43. iii, 8
 Cedere ii, 38
 Celberrimi i, 20
 Celebrant iv, 8. 20
 Celebraretur iii, 17
 Celebrata i, 2
 Celebraverant vi, 7
 Celebritate i, 1
 Celebritatem vi, 6
 Celeritate ii, 9. 27
 Censuerant v, 15
 Centena v, 6
 Centum i, 17. ii, 14
 Ceperant iii, 14
 Ceperat ii, 46
 Cephalenia vi, 14
 Cepisse iii, 26
 Cepit ii, 17
 Cernebantur iii, 11
 Cerneudo ii, 19
 Cerneret iv, 7
 Cerneret iii, 26
 Cerneretis iii, 25
 Certa iii, 16. vi, 11
 Certam v, 4
 Certamen iii, 13. 17. 18. iv, 16. v, 14
 Certamine ii, 4. 18. 32. iii, 18. iv, 6. 14. 15. 17. 19. v, 14
 Certaminis ii, 3. 41. iii, 7. 18. 19. iv, 6. 19
 Certandi iii, 19
 Certandum iii, 18
 Certantes iii, 1
 Certantibus iii, 19
 Certatum iii, 13. v, 11
 Certaturi iii, 17
 Certaverat iii, 16
 Certior ii, 9
 Certo ii, 43. iv, 12. 17
 Cerva i, 22
 Cessare v, 13

- Cestibus iii, 19
 Ceteiisque iv, 14
 Cetera ii, 21. 23. v, 4. vi, 4. 7. 14
 Ceteram iii, 7
 Ceteri v, 6
 Ceteris ii, 17. iv, 6. 8. vi, 8
 Cetero iv, 10
 Ceteros i, 6. 16. 20. iv, 13. v, 10
 Cherronesum ii, 18
 Charybdim vi, 5
 Chirona vi, 7
 Chirone i, 14
 Chironis vi, 7
 Chœradibus vi, 1
 Choro vi, 7
 Chromis ii, 35
 Chryse ii, 14
 Chryses ii, 14. 28. 30. 47. iv, 18
 Chrysi ii, 17. 19
 Chrysippo vi, 7
 Chrysippum vi, 7
 Cibi i, 17. 23
 Cibo ii, 37. iv, 6
 Cibum iii, 24
 Ciconis ii, 35
 Ciconum ii, 43
 Cillam ii, 13
 Cineres iii, 26
 Circiter ii, 45
 Circe vi, 15
 Circen vi, 5
 Circum ii, 2. 13. 15. iv, 7. 17. vi, 2
 Circumcursans ii, 37
 Circumeunt iii, 9
 Circumscribitur iii, 17
 Circumspicientes ii, 15. iv, 11. v, 7
 Circumstantes ii, 51. iv, 3
 Circumstantibus ii, 24. iv, 15
 Circumstreperunt v, 14
 Circumtrahens iii, 15
 Circumvenere iv, 11
 Circumveniant i, 11
 Circumvenit iii, 15
 Circumveniunt vi, 3
 Circumventa vi, 10
 Circumventos v, 15
 Circumventum ii, 29. vi, 2. 13
 Circumventus ii, 15. iii, 10. iv, 7
 Circumvortitur iii, 19
 Cito ii, 27
 Citroque ii, 8
 Cives ii, 13. iv, 1. v, 4. vi, 2
 Civibus v, 2
 Civis v, 3
 Civitas ii, 13. 17. v, 2
 Civitate i, 7. ii, 18. iii, 16. 25. v, 2. 4. 13
 Civitatem ii, 13. iii, 15. 16. 25. 26. iv, 11. 20. 22. v, 1. 6. 12. 17. vi, 4. 6. 19
 Civitates ii, 13. 16. 22. 27. 41. 44. 51
 Civitati ii, 45. v, 5. 6
 Civitatibus i, 17. ii, 25
 Civitatis ii, 13. iii, 16. iv, 3. v, 7. 9. 11. 12. 17
 Civitatum i, 1. iii, 1
 Civium iii, 26. v, 4. 11. vi, 2
 Clade ii, 4. 13
 Cladem ii, 50. iii, 8. v, 17
 Clades ii, 22. iv, 8
 Cladis ii, 12. 32
 Clamant v, 3
 Clamare vi, 15
 Clamor ii, 37. iii, 16. v, 5
 Clamore ii, 14. 37. 40. iii, 5. 8. iv, 5
 Clamorem iii, 10
 Clara ii, 23
 Clari ii, 19
 Clarus i, 16. iv, 14
 Classe ii, 26. v, 11
 Classem i, 17. ii, 9. vi, 8
 Classes i, 17. ii, 1. 10. 44
 Classis vi, 1
 Classium i, 18. ii, 11. 12
 Clauditur iii, 16
 Clausa ii, 22
 Clausere iii, 14
 Clausi v, 15
 Clausis iv, 3. 13. v, 6
 Clementer iv, 10
 Cleomestra iv, 22
 Clonio i, 13
 Clonius i, 17
 Clymena vi, 2
 Clymenæ i, 1
 Clymenam i, 3. v, 13
 Clypeo ii, 40
 Clypeum iv, 20
 Clytæmnestra i, 20. 22. vi, 2
 Clytæmnestram i, 20. vi, 2. 3
 Clytium iv, 22
 Co i, 17
 Coacervandum v, 13
 Coacti ii, 38. v, 16
 Coactum iv, 18
 Coactus ii, 35. v, 8. 17. vi, 8. 13
 Coadunarentur iv, 13
 Coalesceret ii, 25
 Coalita v, 17
 Cobin ii, 13
 Coëgerat vi, 1
 Coëgit ii, 12
 Cœlesti i, 19
 Cœli i, 21
 Cœlo v, 5
 Cœlum i, 21. 22. ii, 48. iv, 1. 8. 14. v, 3
 Cœnam ii, 36
 Cœnatum ii, 44. iv, 16
 Cœperat iii, 4. vi, 4

- Cæpere i, 21. ii, 13. 41. iv, 5. 9
 Cæpit i, 21. vi, 3
 Cæpta iv, 6. v, 2. 13. vi, 13
 Cæptum ii, 2. 19. v, 4. 6
 Cœcut i, 4
 Cogemini ii, 22
 Cogere i, 19
 Cogetur ii, 22
 Cogit iii, 8
 Cognatione ii, 48
 Cognationis ii, 5
 Cognatum ii, 22
 Cognita i, 2. 10. 13. 20. ii, 2. 9. 11.
     12. 14. iv, 4. 10. 12. 17. v, 1. 8. 12.
     17. vi, 1. 9. 10. 12. 15
 Cognitis i, 4. 20. ii, 16. vi, 13
 Cognito ii, 5. 12. 16. 28. 37. 43. 49.
     iii, 5. iv, 15. vi, 2. 13
 Cognitum ii, 22. iii, 1. 10. v, 11. vi,
     2. 3. 6. 7. 10
 Cognominaverunt vi, 7
 Cognoscit v, 8. vi, 2. 3. 6. 8. 13
 Cognoscitur iv, 18. v, 5. 7
 Cognoscunt v, 5. vi, 7. 13
 Cognoverat ii, 47
 Cognovere ii, 32. vi, 8
 Cognoveritis iii, 25
 Cognovisset iv, 18
 Cognovit ii, 18. iv, 2. 22
 Cogor ii, 26
 Cogunt ii, 39. iv, 12
 Cohibere iii, 23
 Cohiberent i, 22
 Cohibito v, 4
 Cohibitus ii, 24. vi, 4
 Cohibuisset iii, 4. iv, 5. 20
 Cohibuit i, 20
 Cohortati ii, 3. 32. iii, 4
 Colchis ii, 26
 Colitur i, 2
 Collapsam iii, 26
 Collaudare ii, 48
 Collaudatus ii, 44
 Collecta i, 16. ii, 4. iii, 9. iv, 20
 Collectis iii, 27
 Collecto vi, 3
 Collectos iv, 8
 Collectum v, 9
 Collegerat iii, 14
 Colligi ii, 31
 Colligit iii, 7
 Collocant ii, 12
 Collocat ii, 49
 Colloquio iv, 10
 Colophona i, 17
 Columba iii, 18
 Columbam iii, 18
 Coma iv, 3
 Comam iv, 1. v, 16
 Comas iv, 21
 Comes i, 14. v, 17
 Cominus ii, 41. iii, 5. 8. iv, 17
 Comis iii, 25
 Comitati iii, 27
 Comitatu iv, 1
 Comitatum i, 13. iii, 20. 26. v, 2
 Comitem ii, 2
 Comites iv, 6
 Comitibus i, 3. 7. 14. iii, 2
 Commemorando iv, 16. v, 1
 Commemorare iii, 20
 Commemorati ii, 28. iii, 22
 Commemorationem v, 4
 Commendare v, 10
 Commendaverat i, 22
 Commendavere i, 22
 Commentum iv, 14
 Comminatus i, 22. ii, 29
 Comminutam vi, 1
 Commissa i, 3. 11. ii, 5
 Commissum iv, 17. v, 8
 Committam iii, 25. v, 2
 Committendum vi, 2
 Committere ii, 36
 Committit i, 20
 Commoda i, 6
 Commodum ii, 5
 Commotam iv, 21
 Commoti ii, 31
 Commotus ii, 31. iii, 24
 Commoveri i, 21. iv, 13
 Commune ii, 48. 51. v, 16
 Communem ii, 8
 Communi i, 15
 Communiere ii, 41
 Communis i, 6. ii, 5. 32. v, 14
 Commutantur iv, 7
 Commutare ii, 8. 26
 Compactum v, 11
 Comparatum i, 21
 Comparuerit vi, 10
 Comperit ii, 37
 Comperta vi, 10
 Compertum ii, 8. 21. vi, 15
 Compingunt ii, 9
 Compladata v, 13
 Complecti vi, 14
 Complectitur iii, 7
 Complent v, 17
 Complere ii, 37
 Compleri ii, 41
 Completa ii, 52. iii, 9. iv, 7
 Complexa i, 10
 Complexu i, 10. vi, 15
 Complexus iii, 21
 Complurimum iv, 13
 Componendi ii, 36
 Componunt iv, 22

- Composita iv, 22. v, 4. 7. 11
 Compositam v, 16
 Compositas i, 4
 Composite ii, 38
 Compositis iii, 13. iv, 11
 Composito ii, 32. iv, 22. v, 5
 Compositum iii, 10
 Compositus iii, 8
 Composuere ii, 32
 Comprhendens iv, 3
 Comprhenderat ii, 1
 Comprhendere i, 22. ii, 39. v, 17
 Comprhensi iv, 21. v, 13
 Comprhensum iii, 15
 Comprhendens ii, 37. vi, 8
 Conata ii, 37
 Conatus vi, 5.
 Concedant v, 16
 Concede iii, 21
 Concedendo iii, 23
 Concedendum ii, 14
 Concedens v, 14
 Concedentibus v, 2
 Concedentur ii, 26
 Concederent iv, 18
 Concederet ii, 40. iii, 24
 Concederetur ii, 23. iii, 22. iv, 22
 Concedit v, 16. vi, 13
 Conceditur v, 13
 Concedunt ii, 13. 19. v, 5. 14
 Concelebrant i, 23
 Concessa ii, 33. iii, 24. iv, 1
 Concessam iv, 15
 Concessere iv, 5
 Concessum ii, 34. v, 3. vi, 4
 Concidere iii, 21. v, 2
 Concideret iv, 21
 Concidit vi, 15
 Conciliandos ii, 18
 Conciliatus vi, 4
 Conciliavit ii, 30
 Concilio i, 6. ii, 31. 33
 Concione i, 10
 Concionem i, 10
 Concitaretur i, 11
 Concitatura i, 6
 Concitatus iv, 10
 Concito iii, 4. 15
 Concitus iii, 3
 Concordia i, 13. ii, 48
 Concordiam i, 15. ii, 5
 Concremari iii, 26
 Concurrentes ii, 39
 Concurrentes ii, 43
 Concurrit i, 5
 Concurritur ii, 2. iv, 15
 Concurrunt v, 1
 Concursu ii, 3
 Concursum iv, 3
 Condemnarent i, 6
 Condensatis ii, 2
 Condisse vi, 4
 Condit v, 17
 Condita iv, 15. 18
 Conditas v, 15
 Conditione i, 15. v, 4
 Conditionem i, 18. ii, 42. 47. iv, 3. 15
 Conditionibus iii, 1. v, 10
 Conditionis iii, 23
 Conduci ii, 2
 Conducit i, 8. v, 11. vi, 14
 Conducta v, 6
 Conducti ii, 23. 35
 Conductis ii, 19. v, 8
 Conducto i, 6
 Conductos ii, 10
 Confecta ii, 31
 Confectam iii, 21
 Confecto i, 20. iii, 21
 Conferti ii, 46
 Conficeret iii, 23
 Conficit iii, 25
 Conficiuntur ii, 49
 Confidendum iii, 17
 Confidens ii, 39
 Confidentius iii, 5
 Confierent iv, 15
 Configit ii, 41
 Confirmanda v, 4
 Confirmandam iii, 3
 Confirmans i, 20
 Confirmant i, 11. 12. 15. v, 4
 Confirmantibus v, 11
 Confirmare ii, 33. iii, 23. 24. iv, 4
 Confirmarent ii, 30
 Confirmat iii, 14. iv, 15. v, 10. vi, 9
 Confirmati ii, 11. iii, 5. iv, 5
 Confirmato iii, 8. 16. vi, 12
 Confirmator iv, 11
 Confirmatum iv, 11
 Confirmaverat iv, 14
 Confirmavit iii, 18
 Confiteri vi, 15
 Confixere iii, 18
 Confixum v, 11
 Conflagrationem ii, 32
 Conflagravisse iii, 26
 Conflatum ii, 40
 Confligit iv, 6
 Confligunt iii, 8
 Confluxere ii, 32. 38. iv, 2
 Confluentibus iv, 8
 Conflunt i, 2. 18. iii, 5. v, 7. 17. vi, 4
 Confluxerant i, 4
 Confodere iv, 7
 Confore ii, 22
 Confugit v, 12
 Confugiunt ii, 46

- Confusione i, 21
 Congestam iv, 20
 Conglobatos iii, 4
 Conglobaverat ii, 46
 Congredi (nos Progredi) iii, 4
 Congregata ii, 14
 Congregati ii, 6. 46
 Congressi iii, 7
 Congressis iii, 4
 Congressus ii, 2. 12
 Congruentia iv, 18
 Conjectans ii, 31
 Conjiciunt iii, 10
 Conjuge i, 9. 21
 Conjugem i, 10
 Conjuges iii, 2
 Conjugio iii, 26. vi, 3
 Conjugis i, 4. 14. ii, 20. iii, 22
 Conjuncti v, 2
 Conjunctionem i, 10. 14. vi, 14
 Coniunctum iv, 13. 22
 Coniuratione ii, 8
 Coniurationem i, 11
 Coniuraverunt iii, 25
 Connivente ii, 33
 Conqueritur i, 6. 11
 Conquesta vi, 12
 Conquesti i, 4
 Conquiescentibus ii, 39
 Consanguineis i, 13. ii, 28
 Consanguineo iii, 26
 Consanguinitate i, 3
 Consanguinitatem ii, 5
 Consanguinitatis i, 9
 Conscripsi v, 17
 Consecrat v, 15
 Consecutus i, 14. iv, 19
 Consensescere i, 21
 Consenserat vi, 7
 Consensisse ii, 21
 Consensissent iv, 11
 Consensu i, 16. ii, 23. iv, 3. v, 16
 Consentientem v, 3
 Consequens ii, 21
 Consequi iv, 22. v, 17
 Conserant ii, 22
 Conserunt ii, 41. iii, 4. iv, 17
 Consideratum v, 6
 Considero ii, 22
 Consilia ii, 25. iv, 13
 Consiliatum iii, 24
 Consilii i, 4. 20. ii, 6. 15. 21. 37. iv, 18
 Consilio i, 4. 10. 15. ii, 25. 26. 29.
 34. 35. 49. 50. iii, 16. 20. iv, 22. v,
 5. 16
 Consilium i, 6. 22. ii, 9. 15. 19. 20.
 21. 24. 37. 48. 49. iv, 6. v, 6. 14.
 vi, 8
 Consistit i, 22
 Consolati i, 23. ii, 6
 Consolationis iii, 11
 Consolatus i, 4
 Conspecti v, 4
 Conspectu ii, 19. 27. 49. v, 3. 16. vi,
 10
 Conspectum iii, 27. iv, 21
 Conspicatus ii, 39
 Conspicit i, 19
 Conspicitur i, 20
 Conspirato vi, 3
 Conspiravisset vi, 4
 Constabat i, 9
 Constaret i, 9
 Consternabatur i, 4
 Consternata iii, 16
 Consternatum ii, 43
 Consternatus ii, 23. iv, 13. v, 9
 Constitere iii, 4
 Constrictis iii, 15
 Consuerat vi, 8
 Consueta v, 7
 Consueverat vi, 15
 Consulamus v, 2
 Consulendi ii, 23
 Consulendum ii, 48. v, 2
 Consulentibus ii, 37
 Consulere i, 9. v, 6
 Consularent v, 16
 Consulimus ii, 26
 Consulit i, 7. 8
 Consulta ii, 21. iii, 21
 Consultare iii, 3
 Consulti i, 7
 Consulto v, 11
 Consultorem i, 23
 Consultoribus ii, 8
 Consulunt ii, 7
 Consumere v, 7
 Consumitur iii, 9
 Consumserant iii, 7
 Consumserat ii, 44
 Consumta ii, 5. 21
 Consumtis ii, 26. v, 13
 Consumto ii, 9
 Consumuntur v, 8
 Contagio ii, 22
 Contagione iv, 22
 Contagionem iii, 25
 Contectus iii, 7
 Contegi iii, 14
 Contegitur iv, 21
 Contemplatione iii, 25. v, 14
 Contemplatus vi, 15
 Contemtum ii, 51
 Contentui ii, 29. 36. iii, 21. vi, 11
 Contendere v, 14
 Contendit iv, 15. 19
 Contentus ii, 17. 27

- Contestandi i, 11
 Contigerat v, 13
 Continenti ii, 45
 Contingunt ii, 13
 Contingenda: iii, 18
 Contingere ii, 51
 Contingitor ii, 14
 Continuante iii, 26
 Continuatis iv, 13
 Contractam ii, 9
 Contractum i, 18
 Contradicente ii, 26
 Contrahenda ii, 8
 Contraheret ii, 50
 Contraxerat i, 17
 Contraxisse ii, 5
 Contumeliam ii, 24. 51
 Contumelias ii, 34
 Contumeliis ii, 21. 29. v, 16. vi, 12
 Convenerant iii, 17
 Convenerat vi, 4
 Convenere i, 1
 Conveniendum i, 12
 Convenire i, 10
 Convenisset v, 10
 Convenit i, 11. ii, 9
 Convenitur ii, 9
 Conveniunt i, 12. ii, 45. iii, 11. v, 10.
     vi, 2
 Conventu ii, 29. 39. v, 1
 Conventum ii, 24
 Conversam iii, 8
 Conversis ii, 12
 Converso ii, 30
 Converterat iv, 14
 Convertit i, 5. ii, 3. 27
 Convertunt iv, 19
 Conviciis i, 19
 Convivio v, 1. vi, 7
 Convivium i, 23. v, 10. vi, 7
 Convocat i, 7
 Convocatis iii, 3
 Copia ii, 33. iii, 12
 Copiæ iv, 2. 12
 Copiarum iii, 3
 Copias ii, 35. 42. iv, 2. 17
 Copiis ii, 36. 45. iii, 25. iv, 3. 1
 Corcyram v, 17
 Cordi ii, 33. 48. 49. iii, 9. 21
 Corianum ii, 13
 Corinthum vi, 2
 Cornibus iii, 7
 Cornu iv, 2
 Cornua ii, 12. 32
 Coronavere ii, 19
 Coronen ii, 13
 Corpora ii, 4. 31. 32. 33. iii, 9. iv, 8
 Corpore i, 21. ii, 3. iii, 6. 7
 Corpori iv, 19
 Corporibus i, 19. ii, 30. iv, 6
 Corporis i, 13. 22. ii, 48. iii, 11.
     iv, 9
 Corporum ii, 32
 Corpus ii, 2. 37. 41. iii, 11. 24
 Corrigere ii, 21
 Corruit ii, 23
 Corrumperentur vi, 11
 Corrumperetur vi, 2 -
 Corruptum i, 16
 Corusca i, 21
 Corython iv, 7
 Corythus v, 5
 Crapatho i, 17
 Crebra iii, 13
 Crebras ii, 13. 32
 Crebri iii, 16
 Crebris ii, 41. iii, 7. vi, 14
 Credebant i, 11
 Credebantur i, 18
 Credebat vi, 3
 Credebatur ii, 7. 25. 48. iii, 3. 9
 Credentes v, 5. 10
 Credere i, 21. iii, 16. iv, 1. 12. v, 7.
     10
 Crederentur iii, 16
 Crederet ii, 23
 Crederetur ii, 28
 Crediderat vi, 15
 Credita vi, 13
 Credito vi, 15
 Credo ii, 21
 Cremant ii, 41. iii, 9. 12. iv, 8
 Cremaretur iii, 12
 Cremat v, 15
 Cremata ii, 4. 32
 Cremati iv, 18
 Cremato ii, 22. iv, 8
 Crematum ii, 2. 15
 Crescit ii, 26
 Creta i, 17
 Crêtæ i, 1. ii, 26
 Cretan i, 1. 3. vi, 2. 3. 4. 5. 6. 11
 Crimen iii, 25
 Crimine vi, 4
 Criminose i, 6
 Crinibus iii, 2
 Crissæorum iii, 10
 Cruciani iii, 26
 Cruciatu v, 12
 Cruciatum v, 13
 Cruentum ii, 2. iii, 23
 Cui ii, 22. iii, 16. 20. 21. iv, 15. v, 3.
     11. vi, 12. 15
 Cuiquam ii, 34. iii, 21. 26. iv, 15
 Cuique i, 16
 Cujus ii, 33
 Cujuscemodi iv, 20
 Cujuscumque ii, 27

- Cujusquam iii, 26. vi, 2
 Cujusque i, 9. ii, 38
 Cujusquemodi ii, 18
 Culpa ii, 5. 21. 51
 Culpæ ii, 22
 Cuncta i, 3. 9. 11. ii, 11. 20. 25. 31.
 37. iii, 1. 21. iv, 18. 22. v, 2. 7. 8.
 9. 11. 12. 17. vi, 6. 8. 9. 10. 11
 Cunctam iii, 3. vi, 13
 Cuncti i, 1. 14. 18. ii, 12. 23. 30. ii,
 48. iii, 11. iv, 1. 22. v, 1. 3. 4. 10.
 15. 16. 17. vi, 14
 Cunctis i, 7. 19. 20. 22. ii, 4. 7. 9.
 10. 15. 16. 19. 20. 23. 24. 27. 31.
 37. iii, 6. 9. 11. 13. 15. v, 4. 6. vi,
 4. 9
 Cuncto ii, 14. 19
 Cunctorum ii, 28. 30. 33. iii, 26. vi, 13
 Cunctos i, 8. 15. ii, 31. iv, 22. v, 17
 Cupere ii, 49. iii, 23. vi, 3
 Cuperent v, 5
 Cuperet i, 6. iv, 4. vi, 9
 Cupias ii, 51
 Cupidine i, 8. iii, 15. iv, 4
 Cupidinem iii, 26
 Cupiditas ii, 23
 Cupiditate i, 5. ii, 49
 Cupiditates iii, 21
 Cupidus ii, 37
 Cupiens ii, 15. 24. 37. 40. iii, 5. 10.
 iv, 2. 3. 7. vi, 1. 7. 9. 10. 13.
 Cupientes iii, 10. iv, 20. v, 1. vi, 3. 11
 Cupienti vi, 14
 Cupientibus ii, 1. 4. iii, 8. iv, 20
 Cupierant ii, 15
 Cupierat i, 5
 Cupit ii, 37. iv, 5.
 Cupitis iii, 24
 Cupitum vi, 8
 Cur iii, 25.
 Cura i, 16. ii, 8. 33. 38. iii, 24. 26
 Curabant i, 21. ii, 32
 Curam ii, 9. 10. iv, 8
 Curantes ii, 45. iv, 8
 Curare ii, 37
 Curarent i, 21. iii, 12
 Curaretur ii, 14. iii, 12
 Curas iii, 21
 Curaverant iii, 12
 Curia ii, 24
 Curribus iii, 4
 Curru iii, 4. 6. 7. 15. iv, 5. 6
 Currui iii, 15
 Currum ii, 45
 Currus i, 18. ii, 46
 Cursu ii, 42. iii, 19
 Cursus iii, 16
 Custodem iv, 15
 Custodes ii, 1. 12. 46. iii, 12. v, 2. 9.
 vi, 15
 Custodia iii, 21
 Custodiæ ii, 37
 Custodiam v, 15
 Custodiat v, 2
 Custodibus ii, 1. 2. 27. 37. 41. 45. vi,
 14
 Custodiebat ii, 37
 Custodiendum ii, 24. v, 1
 Custodum vi, 15
 Custos i, 14
 Cycladibus i, 17
 Cyclopa v, 5
 Cygni ii, 13
 Cygnus ii, 12
 Cynossema v, 16
 Cyphius iii, 14
 Cyprum i, 5. vi, 4
- D.
- Dabitis v, 6
 Danai i, 9. iv, 22
 Danao v, 17
 Danaum i, 9
 Dant ii, 16
 Dardani iii, 5
 Dardano v, 17
 Dardanum i, 9
 Dardanus iv, 22
 Dare ii, 49. v, 3
 Darent iv, 22
 Daret ii, 35. 48. iii, 15
 Data v, 6
 Datæ v, 10
 Date ii, 26
 Dati iv, 9
 Datis ii, 6
 Dato i, 18. ii, 1. 38. 39. 41. 46. iii, 7.
 8. iv, 5. 19
 Datum i, 21. ii, 44. iv, 17. v, 12
 Datur ii, 19. v, 13
 Daturum iii, 2
 Deam i, 21. vi, 7
 Deberet iii, 21
 Debilitans iv, 5
 Debilitati iv, 6
 Debilitatum iii, 7
 Debilitaverat ii, 14
 Decedere ii, 38
 Decedentibus ii, 12
 Decedunt iv, 6
 Decem iv, 1. v, 6. 10
 Decennium iii, 23
 Decere ii, 5
 Decernebat v, 11
 Decernentibus ii, 40
 Decernerent i, 8. v, 3

- Decerneretur ii, 24
 Decernitur ii, 13. 20. 23. 27. v, 4. 16
 Decernunt i, 12. iv, 22
 Decertantes iv, 17
 Decessum iii, 8
 Decidisse iii, 16
 Decidit iii, 18
 Decidunt v, 7. 8
 Decimam ii, 49
 Declarari i, 16
 Declaratum i, 19
 Declaratur iii, 17
 Declinante ii, 40
 Decora i, 14
 Decore iii, 12
 Decori i, 2
 Decrepitus iii, 20
 Decretis ii, 21
 Decreto iii, 26
 Decretum iii, 12. 14. v, 4. 13
 Decreverat ii, 14. iv, 2
 Decreverit iii, 26
 Decrevit iii, 24
 Decuerat ii, 15
 Decuisse iii, 23
 Decursum ii, 21
 Decus ii, 33. iii, 20
 Decussa ii, 40
 Dedecore iii, 10
 Dedecus ii, 51
 Dederat ii, 46
 Deditionem ii, 18
 Deduci iii, 14. v, 10
 Deducit i, 6. 23. v, 9. 16
 Deductam iii, 5
 Deductas v, 17
 Deductis ii, 36
 Deducunt i, 2
 Deducuntur ii, 44
 Deduxit iii, 21
 Defatigatam iii, 21
 Defendere ii, 34
 Defenderent i, 5. iv, 4
 Defendi ii, 17
 Defendisset vi, 2
 Defensarent iv, 20
 Defensaretur ii, 1
 Defensas i, 5
 Defensoribus v, 12
 Ferri i, 5
 Defessi ii, 31
 Defessum iii, 23
 Deficere iii, 22
 Deficiente iv, 21
 Deficientibus iii, 25
 Deflectere vi, 1
 Desilent iv, 9
 Desilentes i, 5
 Desilentibus iii, 9. iv, 1. 13
 Deformata iii, 20
 Deformatum iii, 11
 Defuere v, 2
 Defunctorum ii, 31. vi, 5
 Degat iii, 21
 Degebant (nos Agebant) i, 3
 Degere ii, 28
 Degeret ii, 33. iv, 18
 Dehonestamenti iii, 10
 Dei ii, 28
 Deidamia iv, 15
 Dejectum iv, 17
 Dejicere iv, 20
 Dejicit ii, 43. iii, 19
 Deiopte iii, 7
 Deiphobo i, 10. ii, 39. iv, 11
 Deiphobum iii, 4. 8. v, 12
 Deiphobus iv, 11. 19. 22
 Delapsus i, 5
 Delata vi, 10
 Delectus i, 17
 Delegere ii, 10
 Deleta iii, 4
 Deleta iv, 2. 5
 Deletis ii, 47. iv, 3
 Deliberandi v, 6
 Deliberantibus i, 22
 Deliberare ii, 50
 Deliberatio v, 13
 Delicta ii, 13
 Delicti iii, 23
 Deligendum i, 16
 Deligit iv, 6
 Deligitur i, 12
 Delphis vi, 13
 Delphos vi, 11. 12. 13
 Delubra iii, 26. iv, 18. v, 2
 Delutaretur iii, 24
 Demisisse i, 9
 Demophon i, 14. v, 13. vi, 2
 Densatis ii, 38
 Densatur iii, 5
 Denubit vi, 6
 Denuntiat v, 15
 Denuntiata iii, 26
 Denupserat vi, 3
 Denupta i, 1. ii, 17. vi, 2
 Deo i, 19. v, 8. 16
 Deorum ii, 50. iii, 21. 26. iv, 18. v, 2.
 6. 12. vi, 7
 Deos ii, 10. 22. iii, 21. v, 8
 Depellendum iv, 20
 Dependebat iii, 18
 Deperibat vi, 5
 Deponendi iv, 22
 Deponere ii, 37
 Deponit iv, 21
 Deponunt ii, 15. v, 16
 Depopulatur ii, 27

- Deprædati ii, 16
 Deprecandi iii, 20
 Deprecando iii, 3
 Deprecantibus iii, 21
 Deprecantes ii, 13. v, 3
 Deprecantur ii, 6. iv, 15
 Deprecarentur ii, 50
 Deprecaretur i, 10. v, 4
 Deprecari ii, 33. 48
 Deprecati iv, 21
 Deprecatur ii, 6. 28
 Deprecatus iv, 18
 Deprecor iii, 21
 Depressa v, 2
 Depressus iii, 21
 Derelictæ v, 4
 Derelictos i, 6
 Descenderant v, 5
 Descendere ii, 1
 Descenderet ii, 15
 Descivisse iii, 1
 Deserere iv, 18
 Desertam i, 9
 Deserturos i, 15
 Deseruere ii, 29
 Deserviente v, 10
 Deseruissent ii, 34
 Deserunt iv, 17
 Desideratus v, 4
 Desiderio ii, 49. iii, 2. 3. 9. vi, 8. 14
 Desiderium i, 10. ii, 6. iii, 3. 23. v,
     13. 15
 Designant i, 16
 Desiliens iv, 17
 Desilit iv, 6
 Desiliunt iii, 7
 Desipientem iv, 22
 Desisterent ii, 5. 13
 Despectantes iii, 13. 20
 Despecti v, 6
 Despectui iii, 23
 Desperatio iv, 8
 Desperatione ii, 17
 Desperationis iv, 3
 Despondit vi, 4
 Desponsa vi, 13
 Desponsæ iv, 14
 Desponsatam i, 20
 Destinant i, 16
 Destinantur v, 13
 Destinata iii, 1
 Destinatum iii, 18
 Destinaverant i, 7. ii, 28
 Destinaverat ii, 31
 Destitit iv, 13. v, 14. vi, 4
 Destructa v, 11
 Destruendorum v, 11
 Desuper ii, 15. iii, 6. 10. 12. 16. iv, 20.
     v, 11
- Detentis iii, 12
 Deterrerent iv, 10
 Deterruit iv, 20
 Detestanda iii, 23
 Detestandam iv, 15
 Detestationibus iii, 25
 Detinerentur iv, 20
 Detrahens iv, 3
 Detrimento i, 21. ii, 3
 Detrudere iv, 2
 Detrudit ii, 43
 Deturbati v, 16
 Deturbatis iv, 17
 Deucalionis i, 1
 Devenere vi, 1. 6
 Devenerit vi, 5
 Devenisse vi, 8
 Devenisset vi, 5
 Devenit v, 17. vi, 8
 Deum ii, 29. iii, 26. v, 10
 Dextra iii, 7
 Dextræ v, 10
 Dextro iv, 2
 Dextrum ii, 32. iv, 19
 Dianæ i, 19. 20
 Dicatumque v, 11
 Dicebantur i, 1. ii, 1. 14. 20
 Dicebatur i, 14
 Dicere i, 6. v, 2. vi, 4
 Dicerent i, 10. ii, 15
 Dicerentur i, 8
 Dicta i, 12. ii, 27. vi, 4
 Dictus i, 1
 Dictys v, 17
 Die i, 6. 9. 10. 22. ii, 4. iii, 2. 6.
     13. iv, 4. 5. 16. 18. 19. 20. v, 10.
     vi, 13
 Diebus i, 2. 4. 5. 7. 20. 22. ii, 7. 9. 10.
     16. 17. 38. 42. iii, 1. 13. iv, 2. 10.
     v, 16. vi, 4
 Diei ii, 4. iii, 7. 8. 13. 19
 Diem ii, 49. iii, 1. 8. 13. 26. iv, 16.
     v, 2. 6
 Dierum ii, 4. iv, 16
 Dies i, 19. 21. ii, 7. 18. 30. 41. 51.
     iii, 2. 3. 9. 15. 25. iv, 1. 2. 5. 9. v,
     13. vi, 6. 13
 Differendos i, 10
 Differre ii, 33
 Differri i, 6. ii, 22
 Differt v, 1
 Difficultate ii, 16. iii, 13
 Difficultatem iii, 18. vi, 8
 Difficultates i, 6
 Diffidens ii, 18
 Diffidentes iv, 6
 Diffiniunt iv, 19
 Dignoscere iv, 18. v, 1
 Dignum i, 1. iv, 3. 15. 22. v, 6

- Digreditur iii, 9
 Digrediuntur ii, 4. 47
 Digressi ii, 41
 Diis iii, 26
 Dilaceraretur v, 6
 Dilanianda iv, 3
 Dilaniandos iii, 14
 Dilanians iii, 22. v, 3. vi, 15
 Dilaniatum ii, 27
 Dilato iii, 1. v, 5
 Dilatum ii, 27
 Dilectu v, 11. 12. 14
 Dilectum iv, 13. v, 10
 Diligentissime i, 13
 Diligunt ii, 12
 Diluantur i, 6
 Dimetiuntur iii, 12
 Dimicantem ii, 2. 3
 Dimicantes ii, 12
 Dimicaturi v, 6
 Dimidium iv, 22
 Dimissa v, 11
 Dimisso v, 1
 Dimitti ii, 24
 Dimittit i, 11. ii, 29
 Dimittitur iv, 22
 Dimittuntur ii, 8
 Dinoscere iii, 23. vi, 4
 Dinoscere vi, 5
 Diomede i, 16. ii, 9. 20. 32. 43. iii, 14. iv, 3. 7. 10. 18. v, 4. 14
 Diomedeas iii, 12
 Diomedeam ii, 16. 19
 Diomedem i, 19. ii, 33. 37. iv, 7. 16. v, 15. vi, 2
 Diomedes i, 15. 17. ii, 2. 9. 15. 19. 29. 41. 45. 48. 51. iii, 4. 12. 17. 19. iv, 2. 16. 22. v, 6. 7. 10. 14. vi, 2
 Diomedi iv, 21
 Diomedis i, 12. ii, 37
 Diorem iii, 5
 Diore i, 13. 17
 Diremit ii, 32
 Dirimitur i, 6. iii, 10
 Diripiendarum iv, 4
 Dirupto iii, 18
 Discedam v, 2
 Discedentes v, 15
 Discederent vi, 3
 Discedit i, 8. ii, 12. iii, 2. vi, 4. 13
 Disceditur v, 1. 4
 Discedunt i, 10. 16. ii, 7. iii, 24. v, 10. 15. 17
 Disceptaret iv, 22
 Discerni iv, 22
 Discessere iii, 19
 Discessit ii, 30
 Discessum i, 14. v, 8
 Disciplina ii, 12
 Disco iii, 19
 Discordiarum i, 6. v, 2. 4. 11
 Discordias ii, 7
 Discordiis vi, 2
 Discrimina iii, 23
 Discriminibus ii, 50
 Discriminum v, 10
 Discruciatu vi, 15
 Disjunctis vi, 14
 Dispalandur vi, 1
 Dispaes ii, 23
 Dispari ii, 35
 Dispartunt ii, 19. iv, 4
 Dispereunt iii, 14
 Dispergitur ii, 30
 Dispersi iv, 12
 Dispersos ii, 43. 46
 Dispertiant i, 16
 Dispertiens i, 15
 Disperitunt ii, 3. 37
 Displicuerat ii, 8
 Disponunt ii, 41
 Dispositis ii, 12. iii, 4
 Disseminata i, 12
 Disseminatis ii, 26
 Disseminato ii, 23
 Disseminatur vi, 13
 Dissensio vi, 3
 Dissensionem vi, 4
 Disserebant i, 3
 Disserente v, 3
 Dissererere iv, 4. v, 6
 Dissererent v, 4
 Disserturum v, 5
 Disserrisset v, 8
 Disserruit ii, 23. iii, 16. 25. v, 2
 Dissimiles iv, 4
 Dissimili ii, 40
 Dissimulantes v, 7
 Dissimulare v, 13
 Dissimulato i, 22. iii, 3
 Dissolvere ii, 46. iv, 7
 Dissolveretur v, 10
 Dissolvi iii, 22
 Dissoluto ii, 29
 Dissolutum iv, 11
 Dissolvuntur v, 11
 Dissono iv, 5
 Distribuebatur v, 13
 Distribuentes ii, 12
 Distribuerant ii, 33
 Distributa ii, 19
 Distributione v, 14
 Distributionem ii, 38. iii, 12
 Distributique iv, 4
 Distulere iii, 13
 Disturbata v, 7
 Dites v, 2

- Divellentes iv, 1
 Divelli i, 10. ii, 19. iv, 11
 Diversa ii, 19. v, 17. vi, 3
 Diversi iii, 26. iv, 5
 Diversis i, 17. 18. ii, 35. vi, 6
 Diverso v, 17. vi, 15
 Diversum iii, 16
 Diversus i, 21
 Diu ii, 10
 Dividenda ii, 19
 Dividendam i, 1
 Dividendas i, 1
 Dividit i, 15
 Divina ii, 13. vi, 11
 Divinae i, 22
 Divinarum v, 7
 Divinas i, 14
 Divinis ii, 4
 Divinitus i, 22. ii, 33. iii, 25. iv, 15.
     22. vi, 11
 Divinum i, 21. vi, 14
 Diviserat ii, 49
 Divisi iv, 4
 Divisione i, 1. 4
 Divisis ii, 19. 32. iii, 1. v, 12
 Diviso ii, 38
 Divitias v, 2
 Divitiis ii, 16. 27. iii, 23
 Diurnas i, 16
 Diutius ii, 39
 Divulgator i, 3
 Divum iii, 26
 Dixerat ii, 26. iii, 20. iv, 18
 Dixerit iv, 21
 Diximus ii, 14. 49
 Dixisse i, 10
 Docent ii, 5. 23. 45. v, 4. 8
 Docere ii, 48. v, 6
 Docerentur ii, 25
 Docet ii, 48
 Docti ii, 7. 32
 Doctus ii, 6. 27. iv, 15. 18
 Docuimus i, 19. ii, 19. 28. v, 12
 Documenta ii, 19
 Documentis ii, 28
 Dolendam ii, 22
 Dolens iii, 6. 25. vi, 13
 Dolere iv, 13
 Dolerent i, 7
 Dolet iii, 20
 Dolo ii, 29. iii, 3. iv, 11
 Dolonem ii, 37
 Dolor iii, 17. 20. iv, 8. v, 13
 Dolore ii, 5. 10. 19. iii, 9. 23. v, 15.
     vi, 4. 10. 12. 15
 Dolorem iv, 15. 19. v, 9
 Dolores ii, 15
 Dolori ii, 6. 14. iii, 22. 23. v, 2
 Doloribus ii, 6
 Doloris ii, 6. iii, 15. iv, 15
 Dolum i, 11. iii, 15. iv, 11
 Domi i, 6. ii, 20. iii, 26. v, 15. 16. vi,
     6. 15
 Domibus iii, 2
 Domini i, 5. ii, 13. iii, 26
 Dominos v, 7
 Dominum ii, 18. iii, 3
 Dominus iii, 1
 Domo i, 3. 9. ii, 48. iii, 23. vi, 12
 Domos v, 12. 13
 Domuitionem i, 20. ii, 35
 Domum i, 3. 5. 6. 8. 9. 10. 22. ii, 4.
     5. 12. 17. 20. 22. 26. 30. iv, 2. v,
     8. 12. vi, 6. 7. 9
 Domus ii, 25. iv, 22. v, 2. 4. vi, 8
 Dona ii, 18. v, 8
 Donat iii, 18. 27
 Donati ii, 6
 Donatos ii, 5
 Donatus vi, 5
 Donis i, 18. ii, 6. 16. 25. 28. 44. v,
     16. vi, 6
 Donum iii, 19. iv, 22. v, 9. 11
 Doriculum iii, 7
 Doti ii, 49
 Duabus i, 5. vi, 5
 Duarum ii, 44
 Duas i, 15. ii, 3. v, 10
 Dubitationem i, 21
 Dubitatum v, 15
 Dubium ii, 44. iii, 1. 4. 21
 Duce i, 8. ii, 31. iii, 16. iv, 4. 11. 17.
     vi, 10
 Ducem iv, 20
 Ducere vi, 2
 Duceretur iv, 22
 Duces i, 16. 18. 19. 22. ii, 1. 2. 3. 10.
     19. 22. 30. 32. 34. 37. 44. 45. 46.
     48. 52. iii, 1. 5. 10. iv, 5. 11. 12.
     16. 17. v, 4. 5. 6. 10. 15. 16
 Duci iv, 19
 Ducibus i, 19. ii, 4. 10. 13. 19. 21. 32.
     36. 38. 43. 44. 52. iii, 3. 6. 8.
     13. 19. 21. 24. iv, 2. 13. 15. 20. v,
     8. 14. 16
 Ducis ii, 13. 15. iii, 10. 16. iv, 6. 10.
     v, 13. 15
 Ducitur iv, 5
 Ductore vi, 10
 Ductu ii, 12
 Ductus iv, 18
 Ducum ii, 14. 38. iii, 12. v, 10
 Ducunt ii, 20. 45
 Dulichio i, 17
 Dum i, 12. ii, 9. 22. 37. 41. iii, 10.
     22. vi, 7

- Duo i, 6. ii, 12. 14. 22. 23. 25. 49. iii, 7. iv, 2
 Duobus ii, 40. vi, 11
 Duodecim iii, 14
 Duos ii, 37. vi, 7
 Duplicatis i, 18
 Duplici iii, 18. 19
 Durius v, 2
 Dux ii, 10. 32. 35. 42. 43. iii, 14. iv, 6. 9. 19. 20. vi, 6
 Duxerant ii, 23
 Duxit iv, 4
 Dymante ii, 35
 Dymantis iv, 12
- E.
- Ecce i, 21
 Echemon iv, 7
 Echinadibus i, 17. iii, 10. vi, 6
 Edi vi, 14
 Edicere ii, 35
 Ediceret ii, 30
 Edicto iii, 4
 Edidisse iii, 26
 Edit v, 9. vi, 2. 15
 Edita vi, 4
 Edito iii, 4. v, 11
 Editum iii, 26. v, 5. vi, 14
 Editur v, 5. vi, 11
 Editus iii, 16
 Edoctus iii, 8. vi, 8. 15
 Edocuere vi, 6
 Educaverat i, 1. vi, 15
 Educit ii, 42. 49. iv, 17
 Educto ii, 40
 Edunt v, 3
 Eetione ii, 17
 Eetionis ii, 19
 Effecere ii, 3. 12
 Effectam iv, 14
 Effectos v, 2
 Effectu iii, 13
 Effectum ii, 33. v, 3
 Effera i, 14
 Efferre iv, 16. v, 10
 Effert iv, 11
 Efficit ii, 52
 Efficiunt ii, 33
 Effœminati ii, 46
 Effugii ii, 17
 Effusi ii, 32. 43. iii, 10
 Effusus iii, 2
 Egere ii, 44. iii, 3
 Egestate i, 18
 Ego i, 13. ii, 21. iii, 25. v, 2. 17. vi, 10
- Egredederetur ii, 37. iv, 10
 Egredi ii, 1. 11. 35
 Egrediendi ii, 5
 Egreditur v, 8
 Egrediuntur iv, 6
 Egregia ii, 19
 Egregiam ii, 44
 Egregie ii, 26
 Egregii ii, 33
 Egregiis ii, 21. 33. 44. 45. v, 11. 15
 Egregio iv, 13
 Egregius ii, 43. iii, 6. iv, 20
 Egressa v, 11
 Egressi iii, 10
 Egresso iv, 19
 Egressus ii, 31. iv, 16. 20. vi, 15
 Eione ii, 45
 Ejecistis iii, 25
 Elapsi ii, 23
 Elato v, 12. vi, 1
 Elatus ii, 2. vi, 15
 Electi ii, 23
 Electos ii, 20
 Electram i, 9. iv, 22
 Electum ii, 51
 Elegisset iv, 22
 Elephenor i, 17
 Elide i, 17
 Eligi iv, 6
 Eloqui ii, 30
 Elpenoris vi, 5
 Eluendum iii, 23
 Elutum iii, 11
 Ementito i, 20
 Emersit v, 2
 Eminus iii, 4. iv, 20
 Emissa i, 21
 Emittit vi, 15
 Enisus vi, 1
 Eniteretur v, 5
 Enumerationem ii, 50
 Enumeratis vi, 9
 Eosdem iv, 2
 Epios i, 17. ii, 44. iii, 1. 12
 Epistrophus i, 13. 17. ii, 35
 Epium v, 9
 Epulas iv, 16. v, 1. vi, 7
 Epulatum v, 16
 Epulis i, 2. iv, 8. v, 5. vi, 6
 Equi i, 16. 18
 Equis iii, 4. 15. 17. iv, 4. 7
 Equitatus i, 18
 Equites iv, 2
 Equitibus iii, 4
 Equitum iv, 3
 Equo iv, 3
 Equos ii, 45. 46. iii, 4
 Equum v, 9. 11

- Equus v, 11
 Erepta ii, 25
 Ereptam ii, 42
 Ereptum i, 21. iii, 6. vi, 2
 Exexere iii, 18
 Ergo iii, 25
 Erichthonium iv, 22
 Erigit iii, 24
 Erigitur ii, 24
 Erigona vi, 4
 Erigonem vi, 2
 Erigunt iii, 11
 Eripere iii, 23. iv, 12. 20
 Eripienda vi, 10
 Eripit v, 7
 Eripiunt ii, 43
 Eripuit v, 2
 Erit v, 2
 Erroris vi, 5
 Eruendam ii, 22
 Eruissent i, 15
 Erumpit ii, 35
 Erumpunt iii, 13
 Erunt ii, 22. 26
 Eruptione ii, 43
 Eruptionem ii, 37. 42
 Eruis ii, 25
 Etiam iv, 16. v, 14
 Etiamtum iii, 10. iv, 11
 Etsi i, 4. ii, 5. 51
 Evadere vi, 1
 Evaderet v, 13
 Evadunt i, 5
 Evander iii, 14
 Evaserant ii, 2. iv, 20. v, 17. vi, 2
 Eubœa i, 17
 Eubœam vi, 1
 Euemonis i, 13
 Evenerat v, 13
 Evenere v, 17
 Evenisse ii, 20
 Evenissent ii, 9
 Eventu ii, 2. 40
 Eventum ii, 3
 Eversa iii, 25. iv, 4. 20. 22
 Eversio iii, 1
 Eversionem i, 6. iv, 22
 Eversum i, 3. ii, 16. 26
 Evitandos iii, 13
 Evitant ii, 39. vi, 7. 8
 Evitari iii, 26
 Eumedis ii, 37
 Eumelus i, 14. 17. ii, 38. iii, 17. v, 10
 Eundem ii, 24. 39. iii, 16. iv, 3. 15. 16
 Eunt ii, 12. 46. v, 10
 Evolant ii, 1. 46. iii, 13
 Euphemus ii, 35. 43
 Euphorbi iii, 10
 Euphorbus ii, 38. iii, 10
 Europæ i, 2
 Europam ii, 26
 Euryalus i, 14
 Eurypyli iv, 17
 Eurypylo ii, 5. iv, 17
 Eurypylum iv, 14
 Eurypylus i, 13. 17. ii, 5. iii, 19. iv, 14. 17
 Eurysaces v, 16
 Exactis iii, 4. iv, 2. v, 16
 Exactum v, 6
 Exacturum v, 15
 Exactus vi, 5
 Exanime iii, 24
 Exanimem iv, 11. v, 15
 Excedere iii, 8
 Excelsior iii, 17
 Exceptam ii, 13. 19
 Excepto i, 1. iv, 15
 Exceptus iv, 14. 22. vi, 6. 9
 Excesserit vi, 10
 Excidii iv, 18
 Excidisse i, 4
 Excidium v, 9
 Excipit iv, 6. v, 11
 Excipitur iii, 19
 Excisam ii, 49
 Excisis iii, 15. v, 10
 Excisurosque iii, 16
 Excisurum iii, 18
 Excitasse v, 2
 Exclamat iii, 3
 Excogitavit i, 20
 Excussus iii, 25
 Execrantur i, 7
 Execrari iii, 1
 Execrate iii, 3
 Execrati ii, 29. iii, 25
 Execratione i, 8
 Execrationibus ii, 18
 Execratus iv, 17
 Exemerat iv, 3
 Exempli ii, 22
 Exemplo ii, 22. 26. 38. 40. iv, 22
 Exemplum ii, 23. 25. iii, 1. 11. 23
 Exequendum v, 6
 Exequentibus ii, 38
 Exequi vi, 3
 Exercebantur iv, 5
 Exercere ii, 7. iii, 1
 Exercitum iii, 1
 Exercitu i, 19. ii, 8. 14. 15. 21. 29. 32. 36. 41. iii, 8. iv, 2. 4. 6. 10. 21. v, 14. 15. vi, 10
 Exercitui i, 16. v, 16
 Exercitum i, 19. 20. 22. ii, 3. 5. 12. 14. 15. 16. 18. 19. 23. 27. 30. 33. 41. 47. 51. iii, 2. 4. 5. 16. 23. iv, 10. 17. v, 14. 16

- Exercitus i, 16. 19. 22. ii, 4. 12. 13.
 14. 31. 33. 35. 38. 39. 41. 48. 50.
 52. iii, 13. iv, 4. 5. 13. v, 15
 Exercituum i, 16
 Exercuisse iv, 22
 Exertius v, 5. 8
 Exhaustos ii, 4
 Exhibebantur i, 2
 Exhibebat ii, 14
 Exhibebatur ii, 14
 Exhibente v, 10
 Exhibeo iii, 21
 Exhiberetur ii, 14
 Exhibitam ii, 28
 Exhibitis i, 2. vi, 5
 Exigerent v, 17
 Exiguo iii, 21
 Exinde v, 10. 11
 Existere iv, 15
 Existerent ii, 5
 Existeret iv, 8. 16
 Existimans vi, 15
 Existimantes v, 4. vi, 2
 Exitialem v, 16
 Exitio ii, 30. 31. iii, 25. iv, 19. v, 5
 Exitium i, 11. ii, 29. v, 6. 9
 Exitum ii, 24. iv, 15. vi, 15
 Exornat v, 8
 Exornatum iii, 12
 Exorsus i, 20. ii, 23. 51. iv, 22
 Exorta iv, 10. vi, 3. 10
 Exorto iv, 1
 Exortum v, 14
 Exosculantur v, 10
 Exosculari iv, 11
 Exosculati iv, 11
 Expectandum v, 6
 Expectantibus ii, 23. v, 1
 Expectatione iv, 6
 Expedire iii, 9
 Expedito ii, 8
 Expediunt iv, 21
 Expergefacti ii, 46
 Experiemini ii, 26
 Experiri ii, 31. iii, 6
 Expers ii, 6. 12
 Expertem ii, 15
 Experti v, 2. 14. vi, 1
 Expertibus ii, 4
 Expertus vi, 5
 Expetens ii, 3
 Expetentibus ii, 13
 Expetere i, 19. ii, 30. iii, 23
 Expirantem iv, 11
 Explendum ii, 25
 Explere iii, 21
 Expletum ii, 45
 Explicitis ii, 45
 Exploratis i, 11
 Exploratum ii, 37. 45. v, 4. vi, 7
 Exponam i, 13
 Exponens i, 6
 Exponere i, 14. ii, 51
 Exponerentur i, 6
 Exponi iii, 27
 Exponit v, 9
 Exponunt ii, 27. v, 8
 Exposcebat iii, 1. iv, 13
 Exposcentibus ii, 27
 Exposito ii, 50
 Expostulante v, 14
 Expostulare v, 14
 Exposuere ii, 19
 Exposuimus i, 18
 Expugnare ii, 17
 Expugnata ii, 18
 Expugnatam i, 3
 Expugnatis ii, 19
 Expugnare ii, 13
 Expulsi v, 16
 Expulsum vi, 4. 7
 Expulsus vi, 2
 Exsanguem iv, 11
 Exsangues ii, 42
 Excindi iv, 15
 Excindit ii, 16
 Exsectis iii, 7. v, 12
 Exsectum i, 15
 Exstructione i, 2
 Exstructum iv, 15. v, 15. vi, 4
 Exstruendum iv, 15
 Exstruens v, 5
 Exstruitur iii, 12. v, 11
 Exstruunt iv, 13
 Exurgendi iv, 8
 Externi vi, 15
 Extincta ii, 43
 Extincti iii, 6
 Extinctis ii, 46
 Extinctos v, 5
 Extitisse iii, 25
 Extollentes ii, 41
 Extollere iii, 9
 Extollunt iv, 22
 Extorquere ii, 21
 Extorta ii, 22
 Extorum v, 7
 Extrema ii, 29. 31
 Extremas iii, 16
 Extremum iv, 11
 Extra ii, 43. iii, 3. 7. 18. 25. v, 5
 Extracto iii, 6
 Extulit ii, 2
 Exturbare iv, 6
 Exulandum v, 4
 Exultatione i, 10

- F.
- Fabrefactum v, 5. 9
- Fabricæ v, 9
- Fabricatis iii, 1
- Fabricatorem v, 11
- Fabricatur i, 16
- Facem iii, 20
- Faceret v, 4
- Facie i, 14
- Faciem i, 22. ii, 46. iv, 5
- Facienda iii, 24
- Faciendo iv, 15
- Faciendum iv, 3
- Facies iii, 16
- Facile ii, 15. 40. iv, 5. vi, 2
- Facilius ii, 28. 48. v, 11
- Facinora ii, 19. iv, 16. v, 14
- Facinore i, 21. iii, 23
- Facinoribus ii, 33. 44. iii, 21. iv, 20. v, 14
- Facinoris i, 7. ii, 25. iii, 1. vi, 4
- Facinus i, 3. 6. ii, 8. 22. 27. 45. iii, 25. iv, 4. 17. vi, 13. 15
- Facis ii, 23
- Facit i, 4. 8. 15. ii, 20. 33. 50
- Faciunt iv, 3. 9
- Facta ii, 4. 13. 25. 34. 44. iii, 9. v, 6
- Factam i, 11
- Facti i, 4. ii, 32
- Factis iv, 8
- Facto i, 10. ii, 30
- Factum ii, 5. v, 6. vi, 10
- Factura iv, 4
- Facturos ii, 6. 13
- Facturum ii, 52. v, 5
- Factus ii, 9. 41. 42. iii, 14. 19. iv, 7. 13
- Facultate i, 17
- Facultatibus v, 2
- Falsas i, 20
- Falsis vi, 2
- Fama i, 3. 12. ii, 28. iii, 16. iv, 1. 4. 14. v, 17. vi, 2. 13
- Famæ iii, 20
- Famam ii, 3
- Familiariter ii, 50
- Familiarium ii, 52
- Famosa iv, 22
- Fas vi, 9
- Fastigii v, 5
- Fastus iii, 26
- Fata i, 14
- Fatale v, 9
- Fateretur v, 13
- Fatigabantur ii, 33
- Fatigabatur iii, 8
- Fatigare i, 19
- Fatigaretur i, 17. ii, 4
- Fatigatio iv, 7
- Fatigatis i, 5. ii, 30. 45
- Fatigatum iv, 19. vi, 9
- Fatigatus vi, 8
- Fatum iv, 15
- Fatur i, 19
- Favilla iii, 14
- Favor iii, 18
- Favore ii, 19. iv, 20. vi, 6
- Favorem ii, 52
- Fecerat i, 20. iii, 20
- Fecit ii, 23. 26. 48. 51. iii, 6. iv, 16. 22. vi, 6
- Felicius iii, 18
- Femur ii, 3. 40
- Feram v, 2
- Fere ii, 42. 47. iii, 1. vi, 8. 11
- Ferebatur vi, 13
- Ferendi iii, 1
- Ferire iv, 9
- Ferit iii, 8. iv, 12
- Ferme v, 4
- Ferox iii, 15
- Ferre iv, 4
- Ferret ii, 6. iv, 8
- Ferro v, 15
- Ferrum ii, 3. 49
- Fert vi, 3
- Fertur iv, 21
- Ferunt i, 10. ii, 43. iv, 1. 8. 14
- Fessi iii, 13
- Fessis v, 12
- Festinabant iii, 1
- Festinabatur ii, 8
- Festinantibus ii, 37. iv, 18. 20. v, 11
- Festinarent i, 16. ii, 9
- Festinaret i, 20. ii, 38
- Festinatione i, 19. ii, 2. 11. iv, 7
- Fidam ii, 13
- Fide ii, 25. iv, 22
- Fidebant ii, 12
- Fidei i, 12. ii, 25. iv, 22. v, 2
- Fideles ii, 13
- Fidelis ii, 28
- Fidem i, 9. 20. ii, 10. 16. 18. 20. 37. 47. iii, 3. 18. v, 1. 7. 10
- Fidens iv, 2
- Fides i, 20. iii, 3. v, 10
- Fidis iii, 15
- Fidissimis vi, 14
- Fidissimos vi, 7. 13
- Fidissimum i, 18
- Fidos v, 8
- Fiducia ii, 5. iv, 7
- Fiduciam ii, 12. iv, 1. 20
- Fidus vi, 8
- Fieret ii, 46. iii, 16. v, 1
- Fieri i, 3. 6. ii, 23. iii, 23. v, 6
- Fiet ii, 22

- Egebantur iv, 19
 Egitur ii, 40
 Filia i, 9. 20. ii, 17. 47. vi, 2. 3. 6. 7
 Filiae i, 1. 22. ii, 20. 28. iii, 2. 20. 24.
 27
 Filiam i, 19. 22. ii, 9. 16. 17. 18. 19.
 28. iv, 22. vi, 5
 Filiarum ii, 49. iii, 26
 Filii ii, 12. 23. 35. iv, 21. v, 2. 16. vi, 14
 Filiis ii, 20. 26. v, 13. vi, 5
 Filio iii, 26. v, 2. vi, 5. 12
 Filiorum i, 8. 12. ii, 13. 43. iii, 1. 2. 7.
 15. 21. 26. iv, 7. 22. vi, 12
 Filios i, 7. 9. 10. 11. ii, 6. 10. iii, 3. 14.
 20. 22. 23. 25. iv, 22. v, 1. 5. 16.
 vi, 8
 Filium ii, 37. iii, 26. 27. vi, 2. 6. 12.
 15
 Filius i, 3. 15. ii, 18. iv, 4. vi, 2. 6. 9
 Finem ii, 23. 26. 48. 51. iii, 6. 26. iv,
 16. 22. v, 2. 3. 4. 9. 10. vi, 6
 Fines ii, 26
 Finibus ii, 26
 Finire iv, 19
 Finis i, 20. ii, 22. 41. iii, 14. 19. iv, 2.
 5. 7. 13. v, 6. 8
 Finitimæ ii, 25
 Finitimas ii, 13
 Finitimi ii, 16
 Finitimis ii, 8. 27
 Finitimo iv, 2
 Finitimos iii, 15
 Finito v, 1
 Firmarent v, 10
 Firmatique v, 15
 Firmatores v, 10
 Firmavere ii, 10. 47
 Firmissimus i, 22
 Firmo ii, 47. iv, 16
 Fisi iii, 21
 Fit iv, 5. v, 17
 Fite ii, 26
 Flagitare ii, 30
 Flamma iii, 26. v, 7
 Flantibus i, 4
 Flatus i, 22
 Flectere i, 19
 Flens i, 9
 Fletu iii, 26. v, 3
 Fletum iv, 1. v, 9. vi, 15
 Fletus v, 2
 Flexum iii, 11
 Flexus ii, 52
 Fluitantes vi, 1
 Flumen iii, 15. iv, 9
 Flumine iii, 14
 Fluvium iv, 3
 Fluxa iii, 3
 Fluxere iii, 2
 Fluxerunt ii, 30
 Fodit iii, 10
 Fœda iii, 10
 Fœdam ii, 46
 Fœdandum iii, 23
 Fœdantes iv, 1
 Fœdari i, 21
 Fœdatum ii, 27. v, 12
 Fœdatur iii, 16
 Fœde iii, 14. v, 12
 Fœdere ii, 41
 Fœderis ii, 22
 Fœdus v, 10
 Fœmina v, 2. 15
 Fœminam iv, 3
 Fœminarum v, 13
 Fœminas i, 3
 Fœmineo iii, 26
 Fœminis iii, 9. iv, 1. 3. v, 11. 13. vi, 7
 Fœtu iii, 26. vi, 13
 Foras v, 5
 Foratum iv, 6
 Foris vi, 2
 Forma i, 7. 22. iv, 9. v, 9. 13
 Formæ ii, 32. iii, 26. vi, 14
 Formatis iv, 5
 Foro v, 7. 10
 Forti iv, 15
 Fortia ii, 13. 25. 34. 44. iii, 9. iv, 16
 Fortibus iv, 15
 Fortiorem iv, 15
 Fortissimam iv, 15
 Fortissimo iv, 5
 Fortium v, 14
 Fortuna ii, 41. 44. iii, 8. 14. iv, 5. 8.
 v, 2. vi, 5. 15
 Fortunæ iii, 21. iv, 8
 Fortunam iii, 10. 20. 25
 Fortunarum vi, 8
 Fortunas iii, 20. vi, 12
 Forum i, 15
 Fractas iii, 16
 Fracti ii, 47
 Fractis iii, 17
 Frater i, 1. 13. ii, 3. 22. 35. vi, 2
 Fraternæ ii, 3. 27. vi, 10
 Fratemi ii, 25
 Fratre i, 14. ii, 5. 7. iii, 8
 Fratrem ii, 6. 39. iv, 12. v, 16. vi, 2.
 4. 8
 Fratres iii, 25. v, 9. vi, 5
 Fratri ii, 22
 Fratribus i, 8. iv, 9
 Fratris vi, 10
 Frequentem ii, 41
 Frequentes ii, 45
 Frequentibus ii, 11
 Fretus ii, 28. 48
 Frontibus ii, 2. 38

Fructum v, 2
 Fructuum ii, 16. vi, 11
 Frugibus vi, 11
 Frugum vi, 11
 Frumenta i, 23. ii, 41
 Frumenti i, 17. v, 14
 Frumentum ii, 18. 19
 Frustra i, 11. ii, 15. 37. 41. iv, 4
 Fuga ii, 1. iii, 8. 16. iv, 3. 5. 9. 17
 Fugam i, 20. ii, 12. 27. 39. iv, 3. 9. 12
 Fugant iii, 13
 Fugarentur ii, 12
 Fugatis ii, 3
 Fugatus iii, 6
 Fugavere ii, 14
 Fugere ii, 12. iii, 4
 Fugientem ii, 1. iv, 18
 Fugientes ii, 3. 43. iv, 7. 20
 Fugientibus ii, 42. iii, 6
 Fuisse ii, 5. iii, 23. 26. v, 6. 9
 Fuissent i, 9. iv, 1
 Fuisset v, 15
 Fulmina i, 21
 Fulmine vi, 1. 11
 Fulminum vi, 11
 Functus i, 1
 Fundens iv, 5
 Fundere iii, 6
 Fundi iii, 4
 Fundit iii, 4. 5
 Fundunt iii, 13
 Funere iv, 1. 21
 Funeri i, 19. iv, 1. 13
 Foneris iii, 27
 Funerum iii, 25. iv, 8. v, 12
 Funestum iii, 16
 Funis ii, 15
 Funus ii, 15. iii, 12. iv, 21. v, 16
 Fusi iii, 8
 Fuis ii, 42. iv, 18
 Futura vi, 5
 Futuri iv, 6
 Futuris v, 2. 3
 Futurorum i, 15. ii, 30
 Futurum v, 2

G.

Galearum iv, 5
 Ganymedem ii, 26
 Ganymedes iv, 22
 Gargarum ii, 27
 Gaudio ii, 52
 Geminato iv, 11
 Gemitu ii, 20. iii, 9. 11. iv, 11. v, 12
 Gemitum iii, 8. 11. v, 3
 Genitus iv, 9

Delph. et Var. Clas.

Genas ii, 51
 Genera iii, 10. v, 17
 Genere i, 6. 20. ii, 9. iv, 4. 5
 Generis i, 9. ii, 5
 Genibus ii, 13. 19. 42. 50. iii, 22. 24
 Genita i, 9
 Genitam iii, 5
 Geniti i, 1. 14. ii, 35
 Genitore ii, 35
 Genitos ii, 5. iv, 22
 Genitum iv, 22
 Genitus i, 1. 13. ii, 3. 4. 5. 35. 45. iii, 14. iv, 15. v, 16. vi, 15
 Gens iii, 15. v, 2
 Gentis ii, 31. 36. iii, 1. 16. 23. iv, 1. v, 17
 Gentibus iv, 1
 Gentis iii, 10
 Gentium i, 6
 Genua iii, 21. 27
 Genuerant i, 1
 Genuisse i, 9. iv, 22
 Genus i, 21. v, 15
 Gerebantur v, 7. vi, 7
 Gerebat iii, 14
 Gerebatur ii, 20
 Gerens vi, 15
 Gerere vi, 15
 Gererent v, 7
 Gereret i, 9. v, 9
 Gergitham ii, 27
 Germanum i, 16
 Geruntur ii, 9
 Gesserat ii, 17. iii, 9. vi, 9
 Gesta i, 12. 13. ii, 27. 44. 47. 49. iii, 15. 16. iv, 1. 22. v, 2. 6. 8. 9. vi, 6
 Gestæ iv, 20
 Gestam iv, 10. v, 14
 Gestantes iv, 20
 Gestientes iv, 12
 Gestiant iii, 21. v, 2
 Gestum iii, 2. v, 12
 Gladiis i, 15. iii, 7
 Gladio ii, 40. iv, 11. 17
 Gladium ii, 49
 Glaucia v, 16
 Glaucen ii, 13
 Glaucio v, 2
 Glaucum iii, 4. 26
 Glaucus ii, 35. 38. 43. iv, 7
 Globus ii, 40
 Gloria i, 14. ii, 3. 12. 40
 Gloriæ ii, 16
 Gloriam i, 16. ii, 4. 18. 25. 38. 43
 Gloriosus ii, 35
 Gnosius v, 17
 Gorgithione iii, 8
 Gradu ii, 40. 45. iii, 4
 Graci i, 6. ii, 10. 11. 12. 13. 19.

Ind. D. Cret.

D

25. 33. 37. 41. 48. iii, 1. 4. 9. 13.
 23. iv, 5. 6. 8. 9. 12. 13. 15. 18. v,
 2. 4. 6. 8. 10. 11. 12. 16. 17
 Gracia i, 4. 16. 21. ii, 26. v, 9. vi, 2
 Graciae i, 1. 2. 3. 18. 20. ii, 8. 22.
 iii, 21. iv, 1
 Graciam i, 11. 12. 18. ii, 5. 8. 9. v, 16.
 vi, 2. 4
 Gracis ii, 2. 5. 13. 14. 15. 25. 30. 38.
 48. iii, 11. iv, 1. 4. 7. 15. 18. 22.
 v, 1. 2. 6. 10. 11. 17
 Gracorum ii, 20. 24. 25. 32. 33. 37. 41.
 iii, 14. iv, 5. 18. v, 6. 7. 8. 17
 Gracos ii, 6. 10. 11. 12. 13. 16. 18. 21.
 22. 34. 47. 51. iii, 1. 13. 16. 17. 22.
 23. iv, 7. 22. v, 1. 4. 6. 10. 16
 Graii ii, 42. 46. 47. iii, 4
 Grande i, 11. 12. 15
 Grassandi ii, 30
 Grassari i, 19
 Grata ii, 14
 Gratam iii, 3
 Gratia i, 10. 11. 16. 18. ii, 8. 10. 12.
 25. 40. iii, 17. 23. iv, 11. 22. vi, 4
 Gratiam i, 20. ii, 5. 9. 10. 13. 20. 23.
 48. iii, 27. v, 2. 15
 Gratias ii, 47
 Gratulantem ii, 5
 Gratulantes v, 10
 Gratulari iv, 11. vi, 15
 Gratulatio iv, 14
 Gratulatione vi, 2. 9
 Gratulationis ii, 6
 Gratulatum vi, 12
 Gratum ii, 29
 Gravaretur iv, 20
 Grave iii, 1. v, 2
 Gravia ii, 48
 Gravidam i, 9. ii, 26
 Graviora ii, 23
 Graviore iii, 23
 Gravis iv, 6
 Gravissimus ii, 30
 Graviter ii, 38. iv, 3. 6. vi, 15
 Gregum ii, 27
 Gremio iii, 20
 Gressu ii, 47
 Gubernaculis iii, 26
 Gubernatoris vi, 4
 Guneus i, 17. iii, 14

H.

Habe iii, 21
 Habeat iii, 27
 Habebat ii, 2. vi, 13
 Habebatur i, 16
 Habendam ii, 13. v, 3

Habens i, 7. ii, 41. iii, 4
 Habentes i, 10. ii, 20. vi, 11
 Habere ii, 21. iii, 3. 16
 Haberet iv, 15. v, 3
 Haberi ii, 20. iii, 16
 Habitam ii, 47
 Habito v, 6. 8. 16
 Habitu iii, 24
 Habitu iii, 26
 Habituram v, 8
 Habitus i, 8. ii, 36. v, 4
 Habuerat i, 1. ii, 18. 25. 31. 34. iii, 4.
 vi, 5. 10
 Habuere i, 1. 2. ii, 41. v, 13
 Habuisse i, 9
 Habuisset ii, 29
 Habuit i, 11. ii, 20. 33. 37. iv, 12
 Hac v, 2
 Hactenus ii, 26. v, 13
 Haererat iii, 1. iv, 1
 Haesitant ii, 41
 Haesitatione i, 21
 Haec iii, 21
 Hasta iii, 4. 8. 10. iv, 3. 17
 Hastam ii, 40
 Hastarum iii, 1. 12
 Hastile vi, 15
 Haud iv, 1. 4. 13. 19. 20
 Hausi (nos Ausi) ii, 43
 Hector ii, 25. 32. 39. 42. iii, 2. 3. 4. 5.
 6. 8. 10
 Hectore iii, 16. 21. v, 3
 Hectorem ii, 25. 43. 44. iii, 2. 15. 23.
 iv, 2
 Hectoris iii, 16. 17. 22. 27. iv, 1. v, 8.
 16. vi, 12
 Hecuba i, 9. 10. iii, 2. iv, 1. v, 8. 13.
 16
 Hecubae i, 9. 10. ii, 27. 35. iii, 2. 26.
 iv, 12
 Hecubam i, 9. iii, 26
 Helena i, 3. 7. 12. ii, 22. 25. iv, 22.
 v, 2. 4. 5. 12. 13. 14
 Helenae i, 10. 20. ii, 5. iii, 23. iv, 1.
 21. v, 2. 4. 12
 Helenam i, 4. 7. 9. 10. ii, 20. 21. 25.
 iii, 25. 26. iv, 22. v, 14. vi, 4
 Helenum iv, 18. 21
 Heleno v, 9. 10. 11. 16
 Helenus ii, 38. iii, 6. v, 9
 Hellespontum ii, 8
 Hemera vi, 10
 Hemeram vi, 10
 Hercule i, 14. ii, 4. 22. 26. iv, 15
 Herculem iv, 22
 Herculis i, 14. ii, 4. 5. iii, 1. iv, 19
 Hermiona vi, 12. 13
 Hermionae vi, 13
 Hermionam vi, 4. 10. 13
 Herois iv, 15

- Hesiona i, 9
 Hesiona iv, 22
 Hesionam iv, 22
 Hicetaonem iv, 22
 Hierapolim ii, 16
 Himera vi, 10
 Hippodamanta iii, 7
 Hippodamia ii, 17. 33. 34. 49. 51. iii,
 12
 Hippodamiam ii, 19. 33. 36. 49. iv, 15
 Hippolochi ii, 35. 43
 Hippothoo iii, 14
 Hippothoom iii, 7
 Hippothous ii, 35
 Hodiernum iii, 25
 Homines ii, 30. v, 2
 Hominibus iii, 26
 Hominum iv, 5. 11. 12. v, 11. vi, 10.
 13
 Honestam iv, 13
 Honesti i, 6
 Honesto ii, 23
 Honoratissimum iii, 19. v, 9
 Honoratur ii, 44
 Honore i, 19. v, 10
 Honorem i, 23. ii, 19. iii, 2. 17. v,
 13. 15
 Honori v, 14
 Honorifica ii, 47
 Honoris ii, 33. 48. v, 12
 Horas iii, 2
 Horrendam iv, 5
 Hortantibus v, 5
 Hortari ii, 25
 Hortatu i, 9. iv, 17. vi, 6
 Hortatur i, 9. ii, 9. 37. 50. iii, 5. 10.
 17. v, 7. 9. vi, 13
 Horum v, 2
 Hos ii, 35. iii, 1
 Hospitalis i, 6
 Hospite ii, 20
 Hospitem ii, 22
 Hospiti i, 6. ii, 5
 Hospitio i, 3. 15. ii, 5. 6
 Hospitium iii, 1
 Hospitum vi, 5
 Hoste ii, 40. 41. iv, 14
 Hostem ii, 22. 41. 43. 45. iii, 5. 7. 15.
 26. iv, 11. 17. 20. v, 3
 Hostes ii, 3. 11. 17. 42. 43. iii, 12. iv,
 5. 20. v, 6. 11
 Hosti ii, 40. iv, 19
 Hostiam i, 22. ii, 49
 Hostiarum i, 2
 Hostibus i, 5. ii, 11. 12. 32. 36. 37. 46.
 iii, 9. 10. 25. iv, 10. 13. 18. v, 2. 9
 Hostile ii, 12. 42. 44. iv, 11
 Hostiles v, 14
 Hostili iii, 23
 Hostilia ii, 9. 28. iii, 14. 16
 Hostilibus ii, 48
 Hostiliter ii, 5. 16. 27. 41
 Hostis ii, 42. iii, 17. iv, 5. 6. 7. 9. 11.
 22. vi, 8
 Hostium ii, 1. 2. 12. 13. 18. 26. 27.
 iii, 4. 6. 8. 16. 23. iv, 5. 7. 20. v,
 13. 15
 Humana ii, 13. vi, 14
 Humanae iii, 23
 Humanarum i, 23
 Humandi iv, 8
 Humani ii, 15
 Humanitatis iii, 23
 Humano v, 2
 Humanum vi, 14
 Humatio ii, 12
 Humeris ii, 2. iii, 20. iv, 11
 Humi ii, 40. iii, 4. 8. 11. 14. 20. iv, 11
 Humo iii, 11
 Hybernis iii, 4
 Hydræ iv, 19
 Hyematum ii, 7
 Hyemem iii, 1
 Hyemis ii, 41. 42. v, 17. vi, 8
 Hyrtaci ii, 35
 Hyrtaco iii, 14
 I.
 Jacere ii, 42. vi, 9
 Jaceretur iv, 3
 Jaci iv, 5. 9
 Jacit iii, 14
 Jaciunt iii, 13
 Jactari iii, 3
 Jactatione iii, 3
 Jactatum ii, 6
 Jactis iii, 7
 Jactum ii, 40. iii, 4. iv, 5
 Jaculatur ii, 40. vi, 15
 Jaculatus ii, 3. iii, 6
 Jaculi ii, 40. vi, 15
 Jaculis ii, 40. iii, 1. 13
 Jaculo i, 19. iii, 6
 Jaculum vi, 15
 Ialium iv, 4
 Ialmenus i, 13. 17. iii, 12
 Icti iv, 6. vi, 11
 Ictibus iii, 7
 Ictu iv, 11. vi, 11. 15
 Ictum ii, 40. 43. iii, 4. vi, 15
 Ictus ii, 2. 3. 11. 27. 40. iii, 10. 13.
 iv, 7
 Ida i, 1. iv, 13

- Idæo ii, 27. iv, 10
 Idæum iv, 10
 Idæus ii, 27. v, 6
 Idam iii, 12. 26
 Idomenei v, 17. vi, 4
 Idomeneo ii, 19. 43. iii, 19. iv, 6. 7. vi, 2. 5
 Idomeneum i, 19. iv, 6. vi, 3
 Idomeneus i, 1. 13. 17. ii, 32. iii, 4. 14. iv, 22. v, 10. vi, 6
 Idoneas vi, 2
 Idonei ii, 22
 Idoneis ii, 41
 Idoneos vi, 3
 Idoneum ii, 23
 Ierant ii, 12. 46
 Ierat ii, 3. iv, 3. vi, 13
 Iere iii, 12
 Ierit vi, 10
 Ignara ii, 37
 Ignaros ii, 37
 Ignem ii, 13. 42
 Ignes v, 8
 Igni ii, 2. 4. 15. 22. 41. 44. iii, 9. 12. iv, 8. v, 6. 8. 12. vi, 1
 Ignibus iii, 26
 Ignis ii, 44. v, 7
 Ignobiles v, 16
 Ignorare i, 6. ii, 23
 Ignoratis ii, 22. 26
 Ignoratum iv, 15
 Ignoraverant iii, 15
 Ignoraverit ii, 5
 Ignoscere ii, 31
 Ignotorum iii, 7
 Iisque i, 18
 Ili i, 6. iv, 1
 Ilienses ii, 37
 Iliensibus ii, 27
 Ilii i, 9
 Ilio ii, 22. iii, 23
 Ilioneus iv, 7
 Ilium i, 15. v, 6. 14. 15
 Illa i, 9. ii, 50. iii, 22
 Illata vi, 5
 Illatam ii, 36. vi, 5. 15
 Illaturos i, 12
 Illatus ii, 44
 Ille ii, 30
 Illecebris vi, 5
 Illecta iv, 2
 Illectum ii, 37. iv, 14
 Illi ii, 46. iii, 1. 21. 25. vi, 13
 Illicientes vi, 5
 Illicito i, 20
 Illico vi, 9
 Illinc iii, 1
 Illis ii, 2. vi, 7
 Illisa ii, 40
 Illo iv, 1. 15
 Illorum i, 9
 Illuc iii, 3
 Illud ii, 26. v, 2. vi, 7
 Illudere iii, 10. iv, 12
 Illum iii, 11
 Illustribus vi, 6
 Illum iv, 22
 Illus iv, 22. v, 5
 Ima v, 11
 Imbellibus iv, 15. v, 13
 Imbellium iii, 14
 Imbellum ii, 15
 Imbribus ii, 41
 Imbrium i, 21
 Imbutos iv, 22
 Inuitati ii, 21
 Immani ii, 43
 Imaturam iv, 9
 Immemores ii, 51
 Immensum v, 11
 Immersa vi, 11
 Imminentia iv, 18
 Imminere iv, 20
 Imminutæ v, 2
 Imminutum v, 2
 Immissum vi, 15
 Immittit v, 7
 Immodica ii, 20
 Inmodico i, 9. vi, 4
 Immolant i, 22
 Immolare i, 21
 Immolari i, 22
 Immolavisset i, 19
 Immolati v, 8
 Immolatio ii, 14
 Immolatione i, 2
 Immolationibus i, 15. ii, 10. iii, 1
 Immolationis i, 20
 Immortales ii, 22
 Impatentia i, 14
 Impedientibus ii, 11. iii, 5
 Impedimento ii, 10
 Impediret iii, 21
 Impediri v, 11
 Impedita ii, 43
 Impediri v, 11
 Impedito ii, 43
 Impeditosque iv, 7
 Impendentis iii, 21
 Impensus v, 11
 Imperabatur v, 8
 Imperarentur iii, 24
 Imperassent ii, 13
 Imperat iii, 15. 17. v, 8
 Imperator ii, 1. 35. iii, 10
 Imperatore ii, 47

- Imperatores iii, 16
 Imperatorum ii, 48
 Imperatum ii, 49
 Imperfecto i, 11. ii, 29. v, 17
 Imperfectum iv, 15
 Imperia ii, 38. 46
 Imperitabant i, 1
 Imperitabat ii, 17
 Imperitans ii, 35
 Imperitantes iv, 12
 Imperitare ii, 5
 Imperiis i, 12
 Imperio i, 1. ii, 26. v, 6. vi, 9
 Imperium ii, 15. 35. vi, 14
 Impetrandi iv, 1
 Impetrare ii, 21
 Impetrati iii, 27
 Impetraturus ii, 48
 Impetraverit iii, 3
 Impetu ii, 39. 40. 46
 Impetum i, 8. iii, 6
 Impietatis i, 6. ii, 22
 Impigre ii, 3. iii, 5. iv, 5
 Impleretur i, 20
 Implicari iv, 7
 Implicatis vi, 1
 Imploraverant v, 13
 Imponunt ii, 6
 Importandi ii, 9
 Importunum vi, 11
 Imposita v, 12
 Impositis vi, 1
 Imposito iv, 4. 13. 15
 Impositum iii, 12
 Impositus iv, 22
 Impossibilia v, 6
 Imprecari iii, 23. v, 16
 Impressa iii, 11
 Improviso i, 20. ii, 42. iii, 15. vi, 11
 Improvisus iii, 6
 Imprudens i, 19
 Impudentem v, 16
 Impugnatus v, 15
 Impugnaverant v, 15
 Impulit iv, 6. v, 8
 Incassum iii, 18. iv, 19
 Incedens ii, 40
 Incenderentur iv, 4
 Incenderetur vi, 2
 Incendiis ii, 42. v, 12. 13
 Incenditur iii, 8
 Incensa ii, 18. vi, 1
 Incensæ iv, 5
 Incensique ii, 1
 Incensis i, 5. v, 6. 12
 Incensos ii, 45
 Incepti ii, 9
 Incepto ii, 5. 9. 10. 13. iv, 20
 Incepturos ii, 37
 Incerto iii, 16
 Incertum ii, 30. iii, 15. 26
 Incesserat ii, 42. iii, 1. iv, 8. 14. v, 13. 17
 Incessit iv, 10
 Inchoando ii, 26
 Incidente ii, 45
 Incipere ii, 21
 Incipientes ii, 11
 Incipientibus ii, 10
 Inclamans i, 22
 Inclinatione iii, 10
 Inclyta iii, 15. iv, 1
 Inclytam iv, 15
 Inclytis ii, 21. iii, 8
 Inclyto iii, 16
 Inclytum v, 15. vi, 15
 Incœpta v, 11
 Incœpto iv, 5
 Incœptum i, 21
 Incogniti iv, 5
 Incognitos vi, 7
 Incolarum ii, 28
 Incolebant vi, 10
 Incolis i, 22. ii, 27
 Incolumem iii, 25
 Incolumis iv, 22. v, 2. 14
 Incolumitate v, 2
 Incolumitatem ii, 33
 Incommodam v, 16
 Incommodo ii, 32
 Incommodum ii, 6
 Incompositos iii, 10. 13
 Inconditis i, 8. ii, 35
 Incondito iii, 23
 Inconditum iii, 10
 Inconsulta i, 14. iv, 11. v, 6
 Inconsultæ ii, 44
 Inconsulto i, 5
 Inconsultum ii, 21
 Increpare ii, 50
 Increpatis iii, 8
 Increpitem vi, 9
 Incubet v, 2
 Incuria i, 16
 Incuriosi ii, 42
 Incurrisse vi, 5
 Incurrunt ii, 3. 11
 Incursantesque iii, 13
 Incursarent ii, 9
 Incursent ii, 13
 Incursione ii, 1
 Incursiones ii, 13
 Incusare ii, 5. 6. 50. iv, 4
 Incusserat iii, 11
 Incuteret i, 6
 Incuteretur ii, 28
 Indies ii, 22. 26. 28. 30. iii, 25
 Indigna ii, 33. vi, 1. 5

- Indignantibus i, 7. ii, 40
 Indignari v, 8
 Indignatio iv, 10
 Indignatione i, 4. ii, 23. 31
 Indignationem i, 4. 6
 Indignatos v, 8
 Indignatus ii, 9. 36. iv, 9. 15. v, 15.
     vi, 3
 Indigne i, 5. 8. 11. ii, 23
 Indignissimum i, 3. 11. 29. iii, 25
 Indigno ii, 15
 Indignum iv, 4. vi, 15
 Indignus iv, 16
 Indomita iii, 15
 Indorum iv, 4
 Induci (nos Duci) v, 11
 Inducias ii, 47. iv, 10
 Induciis ii, 4
 Industria ii, 19. 36. v, 14
 Industriæ i, 14. ii, 19. v, 14
 Industriam ii, 2. vi, 5
 Induxere v, 11
 Inerant v, 7
 Inermem iv, 11
 Inesset i, 6
 Incunt ii, 15. iii, 4
 Infando ii, 30
 Infausta iii, 23. v, 16
 Infausti iii, 25
 Infecta v, 2
 Infectæ iv, 19
 Infectis i, 8
 Infelicissimum iii, 21. vi, 15
 Infensus iv, 12
 Inferendam vi, 15
 Inferendi iii, 23
 Inferendis ii, 26
 Inferendo v, 2
 Inferens i, 6
 Inferias iii, 14. v, 13
 Inferiores iv, 4
 Inferioribus iii, 1
 Infestabant vi, 2
 Infestabat ii, 18
 Infesti v, 2. vi, 5
 Infestis ii, 11
 Infesto iii, 6
 Infestum ii, 30
 Infestus ii, 3. iv, 22
 Infortunia i, 22
 Infrequentes ii, 42
 Ingemiscerent v, 15
 Ingemisceret v, 3
 Ingenii ii, 2. 15
 Ingenio ii, 48
 Ingenium vi, 2
 Ingens i, 21. ii, 37. v, 5. 7. 14. 15. 17
 Ingenti i, 13. ii, 19. iv, 5. v, 9
 Ingentibus iv, 4
 Ingentis iv, 5
 Ingerere v, 16
 Ingesta iv, 22. vi, 4
 Ingravescente ii, 30
 Ingravescitibus iii, 25
 Ingravescit iii, 2
 Ingredi iii, 15
 Ingreditur ii, 52. iv, 11
 Ingressi iii, 14. iv, 11. v, 8. vi, 6
 Ingressis ii, 23. iii, 21. v, 1
 Ingresso iii, 24
 Ingressos ii, 50
 Ingressu ii, 43
 Ingressum v, 11
 Ingressus ii, 18. 27. 41. 45. iii, 7.
     iv, 22
 Ingruebat v, 17
 Ingruens ii, 40. iv, 6. 20
 Ingruentem iii, 8
 Ingruentes iv, 5
 Ingruentibus ii, 3
 Ingruentium vi, 15
 Ingruerat iv, 6
 Ingruere v, 9
 Ingrueret i, 22. iii, 9. iv, 9
 Inguina iv, 7
 Inhabitantes vi, 9
 Inhabitare ii, 14
 Inhæserat iv, 13. vi, 13
 Inhiantes iii, 23
 Injectis iv, 21
 Injecto vi, 2
 Inimica ii, 28
 Inimicis ii, 48
 Inimicissimi iii, 15
 Inimicissimos vi, 3
 Inimicissimum ii, 39. iii, 6. vi, 9
 Inimicissimus iii, 24
 Inimicitias i, 15. ii, 26. iii, 26
 Inique vi, 9
 Iniquissimos ii, 23
 Iniquitatem vi, 7
 Iniquitatis v, 2
 Iniquum i, 6
 Inire ii, 21. 35. vi, 8
 Inisse iv, 13
 Inita v, 13
 Initio ii, 7. 8. iii, 23. 26. v, 1. 4. 10
 Initium ii, 9. 26. iv, 21. v, 13. vi, 5
 Initum iv, 6
 Injuria i, 6. ii, 23. 51. vi, 12
 Injuriam i, 6. ii, 20. 34. v, 13. vi, 2
 Injuriarum i, 4. ii, 1. 23. 30. 34. 36. vi, 6
 Injuriarum ii, 39
 Injurias i, 4. 7. ii, 37. vi, 7
 Injuriis ii, 21. 26. iv, 22
 Innitebatur iii, 20
 Innocentiam v, 1
 Innoxiam ii, 13

- Innoxii ii, 22. 52
 Inquietudine i, 22
 Inquietum ii, 24
 Inquirendi v, 13
 Inquisitionem vi, 8. 13. 15
 Inquisitum vi, 9
 Inquit i, 6. iii, 21. iv, 11
 Insectari iv, 22
 Insecuta i, 13. iv, 8
 Insecutam iv, 22
 Insecuti i, 9. 14. 19. ii, 39. iv, 3
 Insecutis i, 2
 Insecutus i, 13. iii, 6. iv, 19. 20. vi, 8
 Insederant iii, 9
 Insederat ii, 33
 Insequentibus iii, 14. iv, 12
 Insequerentur ii, 3
 Insequeretur ii, 3
 Insequetur ii, 26
 Insequi iii, 20
 Insequuntur ii, 29
 Insidiandi iii, 17
 Insidiarum iii, 1
 Insidias i, 5. 11. ii, 21. v, 2. 5. 16. vi, 3. 7. 8. 13
 Insidiatum iii, 15
 Insidiatus vi, 4
 Insidiis ii, 12. 15. iv, 11. 14. 22. v, 4. 15. vi, 2. 3. 13. 14
 Insidiosa ii, 22. 25. iii, 10
 Insigne vi, 15
 Insignes i, 14
 Insigni ii, 51
 Insignibus ii, 45
 Insignium iv, 4
 Insimulari i, 6
 Insinuans ii, 9
 Insistens ii, 43
 Insistente iv, 10. 13
 Insistere ii, 41
 Insolentia iii, 10
 Insolentiae iii, 14
 Inspectantium v, 12
 Inspectatis iii, 9
 Inspecto ii, 6
 Insperabile i, 20
 Inspicientes i, 2
 Instandi iii, 14
 Instantem ii, 33
 Instantes iii, 8. 13. iv, 7
 Instanti ii, 3
 Instantibus ii, 11. 38
 Instantis vi, 12
 Instar i, 22. ii, 3
 Instaretur ii, 2
 Instat iii, 10
 Instatur iv, 19
 Instigante iii, 26
 Instructa iii, 1. v, 11
 Instructae iii, 4
 Instructam i, 17. ii, 9
 Instructas i, 17. ii, 42
 Instructi ii, 9. 32. iii, 17. iv, 5. 6. 9
 Instructis ii, 36. iv, 17
 Instructo ii, 8. 41. iv, 2
 Instructus i, 18. ii, 38. iv, 14
 Instruere v, 6
 Instruit ii, 11. iv, 2
 Instrumenta i, 16
 Instrumentis v, 17
 Instrumento i, 4
 Insula i, 2. vi, 3
 Insulae v, 17. vi, 15
 Insulam i, 3. ii, 14. iv, 4. vi, 4. 11. 15
 Insularum vi, 5
 Insulas vi, 5
 Insulis i, 17
 Insultatione iii, 16
 Intacta ii, 49. iii, 19
 Intactis iii, 26
 Intacto ii, 43
 Intactus iii, 7
 Integra ii, 22
 Integro iv, 1
 Integrum ii, 26
 Intelligi v, 8
 Intelligit iii, 5. vi, 4
 Intenta ii, 4
 Intentato ii, 37
 Intenti iii, 1. 13
 Intentus ii, 51. iii, 8
 Intercedendi ii, 26
 Intercederet ii, 5
 Intercederetur ii, 40
 Intercedi iv, 6
 Intercepisse v, 12
 Intercepta vi, 10
 Intercesserat ii, 6. 20
 Intercessu v, 14. vi, 4. 9. 10
 Intercessum ii, 40. v, 14
 Intercepit vi, 15
 Interdum iii, 3
 Interea ii, 43. 48. iii, 8. 22. iv, 1. vi, 4
 Interemti iii, 10
 Interemtis ii, 41
 Interemturum iii, 3
 Interemtus vi, 15
 Interesset i, 20. v, 1
 Intereunt vi, 11
 Interfecerit vi, 3
 Interfecit ii, 12
 Interfectam iv, 3
 Interfecti ii, 4. 17. 38. iv, 7. 17
 Interfectis ii, 2. 14. 27. iii, 10. iv, 3. 20
 Interfecto ii, 17. iii, 8. 9. 21. iv, 1. 7. 13. 14. v, 11. vi, 10
 Interfectum v, 15

- Interfectus iii, 14. iv, 15
 Interficere ii, 46. vi, 15
 Interficeret iii, 26
 Interfici v, 14
 Interficiat vi, 3
 Interficiendo ii, 15
 Interficiendos iii, 3
 Interficiendum ii, 40
 Interficit ii, 14. 16. 18. iii, 4. 6. 7. 15.
     iv, 12. 17. 19. vi, 2. 8. 15
 Interficitur ii, 2. iv, 6. 7
 Interficiunt ii, 45. iii, 7. vi, 3. 6
 Interficiuntur v, 13
 Interfuerant v, 12. vi, 7
 Interfui i, 13
 Interjacet ii, 38
 Interjaciens i, 6
 Interibat ii, 30
 Interierat vi, 4
 Interierit vi, 10
 Interiit ii, 15. 17. vi, 4. 6
 Interimendo vi, 13
 Interire v, 8
 Interirent v, 12
 Interitu i, 23. iii, 16. 21. iv, 13. v, 2.
     vi, 13
 Interitum iii, 8. 17. v, 4. 12. vi, 8
 Interitura vi, 11
 Interiturum vi, 14
 Interitus iii, 9. iv, 8. v, 2
 Interius ii, 45
 Intermisso v, 11
 Intermitteretur ii, 36
 Internecandum iii, 26
 Internecionem i, 6
 Interponendam iv, 16
 Interponi i, 15
 Interposita i, 12. ii, 25. 30. iv, 10
 Interpositis ii, 4. v, 11
 Interposito ii, 47
 Interpositum iv, 17
 Interpretandi vi, 14
 Interpretibus vi, 15
 Interrumpens i, 6
 Intersim v, 2
 Intervenerant v, 12
 Intervenerat v, 10
 Intervenire vi, 14
 Interventu i, 8. v, 10. 17. vi, 5
 Intestinis vi, 2
 Intravisse iii, 25
 Intrepida i, 22
 Introduci ii, 23
 Intueri iii, 22
 Intulere ii, 19
 Intus ii, 34. v, 2. 6. 15
 Invadendi ii, 39
 Invadere ii, 37. 42
 Invaderet iii, 6
 Invadit i, 19. ii, 3. 11. 30. iv, 5
 Invadunt ii, 13. 46
 Invalidum iii, 7
 Invalidus ii, 47. vi, 15
 Invaserat vi, 11
 Invasere ii, 8. 13
 Invasuros iii, 16
 Invectus iii, 4
 Inveniri v, 3
 Inventurum ii, 40
 Investigandum vi, 10
 Investigationem vi, 13
 Invidiæ ii, 15
 Inviolatam ii, 49
 Inviolatis iii, 26
 Inviolatos i, 11
 Inviolatum iv, 1. v, 11
 Inviolatus ii, 22
 Invisa v, 4
 Invitantur iii, 25
 Inultos v, 12
 Invocantes ii, 10
 Io ii, 26
 Joco v, 11
 Iolcium vi, 8
 Iolcorum ii, 26
 Jove i, 1. 9
 Jovem v, 10
 Jovis v, 12
 Iphicli i, 14
 Iphigeniæ i, 22
 Iphigeniam i, 20. ii, 7
 Ira i, 4. 11. ii, 1. 30. 40. 49. iii, 3
 Iracunde ii, 26
 Iracundia i, 20
 Iracundiæ ii, 21. 50
 Iracundiam iv, 18. v, 8
 Iram i, 19. ii, 30. v, 4
 Irane i, 19
 Iras ii, 48. v, 16
 Ire ii, 5. 24. 28. 37. iv, 22. vi, 1
 Irent ii, 48
 Iret iii, 2
 Iri ii, 26
 Irruentes ii, 46
 Irruere iii, 26
 Irruerent iii, 12
 Irrueret iii, 17
 Irruisse ii, 2
 Irrumpunt i, 8. ii, 24. iv, 5
 Irruunt iv, 20
 Ismarum v, 15. vi, 5
 Isus iii, 14
 Iter ii, 18
 Iterato ii, 21
 Ithaca i, 17. vi, 6
 Ithacam vi, 7. 15
 Itinere ii, 45. iii, 26. iv, 16
 Itineris iv, 21
 Itum ii, 1
 Iturum ii, 48

- Jubent ii, 6. 45. v, 11
 Juberetur i, 22
 Jubet i, 5. 6. 15. ii, 5. 23. 35. 42. 49.
     iii, 14. 27. iv, 9. 22
 Jucundum v, 2
 Judicio v, 14
 Judicium vi, 4
 Jugi ii, 4. 16
 Jugis iv, 4
 Jugulari iii, 14
 Jugulat v, 12
 Jugulum iv, 6
 Junctam ii, 5. vi, 13
 Juncti i, 13. vi, 2
 Junctis vi, 8
 Junctos ii, 5
 Junctum iii, 26
 Junctus iv, 22
 Junonis i, 16
 Jura ii, 22. iv, 22
 Jurare v, 40
 Jurat ii, 49
 Jure v, 2
 Jurisjurandi ii, 30. v, 10
 Jus ii, 2. 21. v, 16
 Jussa ii, 33
 Jusserat v, 14
 Jussu i, 1. iv, 17
 Jussus v, 2
 Justa iv, 13. v, 6. vi, 13
 Justam iii, 23
 Justis iv, 8
 Juvat v, 17
 Juvene iii, 25
 Juvenem iv, 11. vi, 13. 15
 Juveni iii, 12. iv, 10. 16
 Juvenibus vi, 8
 Juvenis iii, 24. 27. iv, 16. vi, 4. 8. 15
 Juventus i, 16
 Juventutem iii, 21
 Juxta ii, 38. 50. iii, 8. 22. iv, 15. vi, 9
 Ixæus vi, 11
- L.
- Labantis iii, 25
 Laborantibus iii, 4
 Laborantium iv, 5
 Labore iii, 13. iv, 13. v, 14
 Laboribus ii, 34
 Laborum ii, 5. 19
 Lacedæmona vi, 4
 Lacedæmonam i, 5. 12
 Lacedæmonem i, 9
 Lacedæmonia i, 17
 Lacerabat ii, 29
 Lacerare v, 15
- Lacescentes iv, 9
 Lacescentis ii, 39
 Lacescret ii, 39
 Lacescit iv, 6. 19
 Lacrymis ii, 13. 20. 25. iii, 11. 21. v, 3
 Læderetur v, 14
 Læërta vi, 6
 Læërte vi, 15
 Læsa ii, 21
 Læsis v, 3
 Læstrygona vi, 5
 Læsus iv, 4
 Læta i, 20
 Lætabatur i, 19
 Lætarentur iii, 23
 Læti i, 23. ii, 6. 44. iii, 9. v, 10
 Lætitia i, 2. ii, 52. iii, 17. iv, 14
 Lætitiæ ii, 6. iii, 26
 Lætitiã v, 12
 Lætus ii, 49. iv, 16
 Lamentabili iii, 22
 Lamentandi iii, 11
 Lamentatione i, 5. ii, 20
 Lampum iv, 22
 Lampus v, 6
 Lanceam vi, 15
 Laniatibus iv, 1
 Laodacum iii, 7
 Laodamanta iii, 20
 Laodamante vi, 12
 Laodamiæ ii, 11
 Laomedonte iv, 22
 Laomedontem iv, 22
 Laomedontis iv, 22
 Lapidibus ii, 27. iv, 4. 21. v, 16
 Lapsum iii, 49
 Laqueo ii, 17. vi, 4
 Largiter i, 2. ii, 6
 Larissa ii, 35
 Larissæis iii, 14
 Larissam ii, 27
 Lascivia v, 11
 Latera ii, 12
 Latus iv, 6. 11
 Laudantes iv, 1. 14. v, 7
 Laudibus ii, 19. iii, 9. iv, 8. 16. 20. v,
     10. vi, 7
 Laus ii, 21
 Lauti i, 15
 Lautum iv, 8
 Laxatos iv, 7
 Laxiores iii, 1
 Lecti ii, 8. v, 10
 Lectos v, 10
 Ledæ i, 9
 Legati i, 11. 12. ii, 4. 21. 27
 Legatione v, 2
 Legationis ii, 20. iv, 22

- Legatis i, 11. ii, 25
 Legatorum i, 6
 Legatos i, 6. 10. 11. 12. ii, 26. 47. iii,
 20. iv, 21
 Legatus iv, 22
 Legem iv, 15
 Legionibus iv, 14
 Leitus i, 13. 17
 Lelegum ii, 17
 Lemno ii, 47
 Lemnum ii, 14. 33
 Leniretur iv, 10. v, 16
 Leniri i, 19. ii, 33
 Lenitur iii, 2
 Leonteus i, 13. 17
 Lesbum ii, 16
 Levamine ii, 33. vi, 1
 Levamen iii, 23
 Leucatha vi, 6
 Leve v, 7
 Leviorem iv, 15
 Liberaliter ii, 47
 Liberam ii, 5
 Liberant i, 5
 Liberantur i, 8
 Liberat vi, 9
 Liberata vi, 12
 Liberatis ii, 12
 Liberatum ii, 41. vi, 4. 9
 Liberatus ii, 3. vi, 5. 8
 Liberavisset vi, 15
 Liberi v, 12
 Liberis v, 2
 Libcrius ii, 59
 Libero ii, 12
 Liberum ii, 30
 Libidine i, 7
 Libidini ii, 22
 Libido v, 15
 Librato iv, 11
 Liceret ii, 34
 Licet ii, 21
 Licitum iii, 26
 Lictores ii, 49
 Lictoribus ii, 33
 Licucrit ii, 26. iv, 13
 Ligni iii, 12. iv, 13. v, 15
 Ligno v, 5. 9
 Lingua i, 7. v, 17
 Linguae v, 16
 Linum iii, 18
 Literas i, 20. 22
 Literis i, 16. v, 17
 Littora ii, 2
 Littori ii, 1. 11
 Littus vi, 8
 Loca ii, 9. 19. 37. iii, 11. v, 12. 13.
 vi, 1. 2. 8. 9. 14
 Locat iv, 15. 17
 Locati iii, 7. iv, 20
 Locatis iii, 4
 Loci ii, 1. 14. 16
 Locis i, 12. 17. ii, 5. 7. 17. 26. 48. v,
 12. vi, 2. 6. 7. 13
 Loco i, 19. ii, 3. 36. iv, 13. 15. 17. 21.
 v, 12. vi, 14. 15
 Locorum i, 18. ii, 18
 Locos iv, 5
 Locride i, 14
 Locrorum vi, 11
 Locum ii, 33. 37. 40. 43. 45. 46. iii, 6.
 12. 16. 27. iv, 3. 15. 16. vi, 5. 6
 Locus i, 12. 17
 Locustarum vi, 11
 Locutus i, 20. iv, 18
 Longam i, 20. ii, 51. iv, 22
 Longe ii, 23. 37. 41. iii, 21. 22. iv,
 1. 22
 Longitudine iii, 12
 Longius i, 19. v, 2
 Longo iii, 19. iv, 16
 Loquebantur ii, 15
 Loquendi ii, 23. 26. 48. 50. iv, 16. 22.
 v, 17
 Lora iii, 15
 Lotophagos vi, 5
 Luce ii, 42. iii, 13. iv, 5. 15. 16. 20.
 v, 5. 12
 Lucis ii, 45. iii, 9. 12. 20. iv, 6. v, 1.
 4. 8. 10. 15
 Luco i, 20. 21. 22
 Luctandi iii, 19
 Luctibus iii, 21
 Luctu ii, 9
 Luctui iii, 11
 Luctus ii, 7. iii, 14. 16. 24
 Luctuum v, 2
 Lucum i, 19. 22. iv, 10. 11
 Ludendum iii, 23
 Ludis iii, 17
 Luere ii, 13. 41
 Lues i, 19. 22
 Lugendi iv, 1. 21
 Lugubrem iii, 16
 Lugubri iii, 20. iv, 9
 Luit ii, 27. 41. iii, 10. v, 2
 Lumen i, 21
 Lunam v, 10
 Lycaon iv, 9
 Lycaone ii, 35
 Lycia ii, 35
 Lyciam ii, 41
 Lyciorum ii, 35
 Lycius i, 18. ii, 11. 35. iii, 7
 Lycomedis iv, 15
 Lycophrou vi, 11
 Lyrnessum ii, 17

M.

- Machaon i, 14. 17. iii, 19
 Machaone ii, 10
 Machaonem ii, 6
 Machaoni iii, 19
 Machinati iii, 21
 Mæandriorum ii, 13
 Mæonii ii, 35
 Magistro ii, 36
 Magistrum ii, 34
 Magna i, 16. 17. 21. 22. ii, 2. 8. 9. 11.
 12. 16. 24. 27. 30. 33. 38. 43. iv, 2.
 4. 12. 17. 20. v, 8. 11. 15. 17. vi, 3
 Magnam i, 16. ii, 11. 12. 16. 18. 27
 Magnes i, 17
 Magni ii, 20
 Magnifica i, 2
 Magnificarent ii, 28
 Magnifice i, 1. 2
 Magnificentiae i, 5
 Magnificentiam ii, 49
 Magnifici ii, 19
 Magnificum vi, 4
 Magnis ii, 6. 19. 45. 50. vi, 7
 Magnitudine v, 9. 11
 Magno i, 2. 21. 22. ii, 3. 19. 20. 23.
 39. 40. iii, 5. 8. 11. iv, 6. 11. v, 7.
 12
 Magnum i, 20
 Magnus i, 16
 Major i, 1. 20. v, 11
 Majora ii, 2
 Majore i, 18
 Majorum i, 9
 Majus i, 3. ii, 25
 Mala ii, 49. iv, 18. v, 2
 Malam ii, 44. 52
 Male ii, 8. 43. iii, 10. 21. iv, 22
 Maleconsulta ii, 21. v, 6
 Maledicta v, 16
 Maledictis ii, 39. iii, 20. v, 15
 Mali i, 23. ii, 30. 33. iii, 26. v, 4.
 vi, 11
 Malis v, 1. 2
 Malitiæ iii, 25
 Malo i, 19. ii, 12. 30. iii, 25
 Malos iii, 18
 Malum i, 8
 Mandat iii, 2
 Mandata ii, 23. 52. iii, 24
 Mandatis iv, 10. 22
 Mandatum i, 17. iii, 19. iv, 9
 Mandatur i, 4. ii, 8
 Mandavi vi, 10
 Manens ii, 34
 Manent v, 15. vi, 2
 Manente ii, 36
 Manere v, 2
 Manerent iii, 26
 Manet iv, 17. v, 15. 17
 Manibus ii, 22. 43. iii, 6. 14. 15. 20.
 21. v, 11. 14. vi, 2. 9
 Manu ii, 1. 11. 14. 21. 32. 49. iii, 7.
 22. 24. iv, 2. 3. v, 12. vi, 3. 15
 Manum ii, 52. iii, 6. iv, 19
 Manus ii, 2. 22. 24. 32. 37. 40. 41.
 iii, 4. iv, 3. 17. v, 3. 12. vi, 5. 8. 14
 Manuum iii, 19
 Mare ii, 7. 10. v, 17. vi, 1
 Marem i, 15
 Mari iv, 4. vi, 1. 8. 11. 14
 Maria vi, 5
 Marinæ vi, 15
 Maris i, 21. 23. iv, 16
 Maritimorum ii, 1
 Maritos vi, 2
 Martem i, 15
 Materia v, 15
 Materiem v, 13
 Materies v, 9
 Materna i, 10
 Materni i, 9
 Materno vi, 10
 Matre vi, 10
 Matrem v, 10. vi, 3
 Matri ii, 27
 Matrimonii vi, 6
 Matrimonio i, 10. ii, 5. iv, 22. vi, 12
 Matrimonium ii, 26. 49. iii, 2. 5. v,
 12. vi, 3. 4. 6. 10. 13
 Matris vi, 15
 Matronæ iii, 2
 Matronis i, 2
 Mature i, 20
 Maxima i, 18. ii, 4. 15. iii, 19. 17. 18.
 iv, 11. 15. 19. v, 11
 Maximam i, 19. ii, 9. iv, 29
 Maxime i, 6. 19. 20. ii, 4. 8. 12. 33.
 36. 29. 40. 48. 49. 51. iii, 1. 11. 15.
 23. iv, 1. 22. v, 8. 9. 17. vi, 15
 Maximis v, 16
 Maximo iv, 1. v, 5
 Maximum iii, 18. 23. v, 11
 Meam iii, 21
 Meavit ii, 26
 Mecistei i, 14
 Medeam ii, 26
 Mederi ii, 6. 10. 14. 23
 Media iii, 18
 Medias ii, 39
 Medicamina ii, 6
 Medicinæ i, 14
 Medio ii, 40. 42. iii, 4. v, 10. 15.
 vi, 11
 Mediocriter ii, 3. iv, 16

- Medios ii, 19. 32. iii, 4. iv, 2. 5. 17
 Medium i, 6. 15. ii, 19. 27. 48. iii, 19.
     iv, 9. 17. v, 2
 Medius i, 10. ii, 20. 38. iii, 17
 Meges i, 13. 17. iii, 10
 Meis iii, 21
 Melenam v, 17
 Melio ii, 35
 Meliore ii, 15
 Melium iii, 7
 Melius ii, 24. iv, 14
 Membris iii, 22. iv, 16
 Meminisse ii, 51
 Meministis ii, 21
 Memnon iv, 4. 5. 6
 Memnone iv, 5. 6. 7. 8. vi, 10
 Memnonem iv, 6
 Memnoni iv, 6
 Memnonis iv, 8. vi, 10
 Memor ii, 34. iii, 5. 9
 Memorabant iv, 15
 Memorabantur i, 23
 Memorabatur ii, 13. vi, 4
 Memorabilem iv, 14
 Memorando iv, 17
 Memorare ii, 44
 Memorata ii, 23
 Memoravimus i, 4. 11. 13. 14. 17. ii, 2.
     5. 30. 35. 47. iv, 2. 21
 Memores ii, 29. iii, 14. 23. iv, 18. v, 15
 Memoria i, 2. iii, 5. 15. iv, 22
 Memoriae v, 17. vi, 10
 Memoriam i, 1. 6. v, 2
 Memoriter i, 9
 Menalippum vi, 8
 Menelai i, 3. 9. 10. ii, 5. iii, 23. vi, 10
 Menelao ii, 7. 21. 25. 32. iii, 3. 10. v,
     4. 13. 14
 Menelaum i, 4. 7. 22. ii, 5. 6. 23. 24.
     29. 39. iv, 6. 22. vi, 12. 13
 Menelaus i, 1. 4. 10. 11. 17. 21. ii, 20.
     26. 39. 40. iii, 1. 17. iv, 2. 16. v, 12.
     14. 15. vi, 3. 4. 13
 Mens ii, 21. iii, 25
 Mensura iii, 1
 Mente iv, 21
 Mentorenses ii, 13
 Mentorensium ii, 13
 Meo iii, 21
 Meorum ii, 26. iii, 21
 Mercandi ii, 8. 10
 Mercede ii, 10. 23. 35. 45. iv, 15
 Mercedem ii, 35
 Mercedes vi, 5
 Merces ii, 18
 Mereri ii, 28
 Merione i, 1. 17. iii, 12. 18
 Meriones i, 13. ii, 38. iii, 1. 18. iv, 2.
     v, 10
 Merioni vi, 6
 Merita ii, 19. v, 14
 Meritis iv, 16. v, 14
 Merito i, 16. ii, 48. iii, 19. iv, 17.
     v, 13
 Meritos vi, 6
 Meritum ii, 20
 Merope ii, 35
 Meruit iii, 17
 Mesthles ii, 35
 Mestor ii, 43. vi, 9
 Methona i, 17
 Metu i, 21. ii, 2. 52. iii, 1. iv, 5. 6. 18.
     20. vi, 2
 Metuebant v, 4
 Metuebat i, 9
 Metuendi iii, 17
 Metuendo iv, 14
 Metuens ii, 14. iv, 18. v, 4. 8
 Metuentem ii, 29. iv, 11
 Metuentibus ii, 12
 Metuere ii, 22
 Metum ii, 12
 Metus ii, 8. iii, 17. iv, 8
 Midonis ii, 35
 Miles i, 23. ii, 6. iii, 4. 8. 11. iv, 5. v,
     8. 16
 Militari ii, 12
 Militarium iv, 1
 Milite ii, 41. iv, 19
 Militem ii, 41. iii, 9. iv, 9
 Milites i, 18. iii, 16
 Militia ii, 6. iii, 1
 Militiæ i, 16. 18. 19. ii, 9. 35. 41. 44.
     iv, 13. v, 13. 15
 Militiam ii, 5. iii, 23. 25
 Militibus ii, 19. 35. 36. 51. iv, 17
 Militis i, 18. iv, 10
 Militum i, 17. 21. iv, 13. 16
 Millia i, 16. 19. ii, 2. v, 6
 Millibus iv, 4. 8
 Minas ii, 21
 Minatus i, 11
 Minervæ iii, 2. iv, 22. v, 5. 6. 8. 9. 1
     11. 12
 Minervam v, 8
 Minii ii, 35
 Minime i, 7. ii, 15. 25. 48. vi, 15
 Ministras ii, 16
 Ministro (nos Administro) v, 9
 Minitantur i, 8
 Minoë i, 1
 Minois i, 1
 Minor iii, 20
 Minorem iv, 1
 Minus i, 1. ii, 42. iii, 17
 Mirabilis iii, 1
 Miranda i, 3. vi, 4
 Mirandum iii, 15

- Miros i, 6
 Mirum v, 17
 Miserabile iii, 20
 Miserabilem v, 9. vi, 15
 Miserabili iii, 26. v, 3
 Miseranda iii, 22
 Miserandum ii, 31. 46. iii, 15. iv, 9.
     v, 12
 Miserari iii, 21
 Miserat iv, 14
 Miserati iii, 20. vi, 12
 Miseratio iii, 20
 Miseratione i, 1
 Miserationem ii, 13
 Miserationi i, 6
 Miserationis iii, 26
 Miserationi i, 6
 Miserationis iii, 26
 Misereri i, 21
 Miseriarum iii, 24. v, 3
 Miserias vi, 5
 Misericordia iii, 22
 Misericordiæ v, 2
 Misericordiam vi, 5
 Misero iii, 21
 Miserrimum iii, 22
 Missis ii, 48
 Misit iv, 4
 Missa v, 13
 Missas i, 22
 Missi iv, 3
 Missis iv, 18
 Missos ii, 45. v, 10
 Missus ii, 27
 Mittere i, 20
 Mitterentur ii, 23
 Mitteret vi, 3
 Mitti ii, 48. v, 9
 Mittit iv, 10. vi, 7. 12. 13
 Mittitur ii, 14. 27. 33 -
 Mittunt ii, 37. 47
 Mittuntur ii, 4
 Mixtas iv, 17
 Mixtis v, 8
 Mixtus ii, 52. iv, 18
 Menestheo ii, 36
 Menestheus i, 14. 17. vi, 2
 Mobile vi, 2
 Modestiam ii, 21
 Modi (nos Cujusquodam) ii, 18
 Modis iii, 11
 Modo i, 19
 Modulus vi, 7
 Modum i, 3. 8. ii, 31. 46. iii, 15. 16.
     23. iv, 5. 9. 13. 20. v, 12. vi, 10
 Modus i, 19. ii, 30. iv, 5. v, 1
 Mœnia ii, 46. 47. iii, 16. iv, 5. 12. 20.
     v, 5. 11. 12
 Mœnibus iv, 20. 22. v, 11
 Mæror ii, 8
 Mærore ii, 25
 Mæroribus iii, 20. 21
 Mæsi ii, 4
 Mæsia ii, 35. iv, 14
 Mæsiaci iv, 14
 Mæsiæ ii, 1
 Mæsiorum ii, 1
 Mæsto ii, 9
 Mole ii, 43
 Moli i, 1
 Molirentur ii, 25
 Moliretur iii, 3. iv, 22
 Molitum ii, 16
 Molitus iv, 21. vi, 4
 Molossos vi, 7. 13
 Monebat v, 4
 Monere iii, 9. v, 1
 Monet i, 6. ii, 9. 37. iii, 12
 Monitus ii, 10
 Monte ii, 27
 Montem ii, 27. iii, 12
 Montis iv, 4
 Monumenta ii, 5. v, 11
 Monumentum vi, 4
 Mopsus i, 17
 Morabantur vi, 5. 10
 Moram iv, 16. v, 17
 Morandum ii, 43
 Morari v, 2
 Moraturum v, 9
 Moratus ii, 45
 Morbi ii, 30
 Morbo ii, 30
 Morbus ii, 30
 More i, 2. 8. ii, 2. 6. 15. 23. 26. 40. 52.
     iii, 1. 10. 12. 17. 23. 26. iv, 8. 12.
     v, 6. 13. vi, 4
 Morem ii, 21. iii, 2. 23
 Moribus i, 7. 8. ii, 35. iv, 3
 Mors iii, 11
 Morsu ii, 14. iv, 4
 Mortales ii, 4. 17. 23. 35. 38. 42. iii, 6.
     11. 15. iv, 11
 Mortalibus i, 6. iii, 21. 26
 Mortalium ii, 30
 Morte i, 14. iii, 10. iv, 2. v, 16
 Mortem ii, 22. iii, 24. iv, 13. v, 2.
     vi, 15
 Mortis ii, 3. iii, 21. iv, 15. 18. v, 15.
     vi, 10
 Mortuus ii, 30
 Morum i, 11. 14. ii, 34
 Mos iii, 10. iv, 5. vi, 13
 Motis v, 7
 Motu i, 21
 Motus i, 20. 21. ii, 41. v, 11. 16
 Movent v, 11
 Moverentur i, 6

- Moveri ii, 37. v, 8
 Mucronibus i, 15
 Muliebre vi, 2. 4
 Mulier i, 19
 Muliere iii, 23
 Mulierem iii, 23. v, 14
 Mulieris ii, 29. v, 2. vi, 12
 Mulierum i, 7
 Multa i, 8. 16. 19. 20. ii, 2. 5. 16. 20.
 24. 27. 41. iii, 23. iv, 4. 13. 18. 20.
 22. v, 4. 6. 8. 9. 16. vi, 1. 4. 5. 12
 Multæ v, 2. 14
 Multam iv, 8
 Multarum i, 2. iii, 1
 Multas i, 3. v, 17
 Multi i, 18. ii, 4. 17. 30. 35. 38. 42.
 50. iii, 6. 10. 15. 16. iv, 20. v, 12.
 vi, 4. 7
 Multimodis vi, 2. 4
 Multiformi iv, 5
 Multiplici iii, 20
 Multis i, 15. 22. ii, 2. 6. 10. 13. 14.
 16. 18. 24. 28. 29. 33. 41. iii, 10. 11.
 iv, 4. 14. 20. v, 8. 9. 10. 11. 14. vi,
 6. 8. 11
 Multitudine ii, 43. iv, 20. vi, 4
 Multitudinem i, 8
 Multitudo ii, 12. iii, 1. v, 17
 Multo i, 2. 4. 11. 13. 18. 19. 21. ii, 9.
 11. 12. 13. 14. 17. 35. 46. 47. iii, 8.
 13. iv, 4. 17. v, 1. 2. 6. 8. 12. vi, 2.
 4. 6
 Multorum ii, 4. 13. v, 17
 Multos ii, 41. 48. iv, 12. 20. vi, 3. 6. 15
 Multum ii, 6. iii, 1. 7. 8. 13. vi, 8
 Munere iii, 18
 Muneribus ii, 5. 6
 Muneris i, 19
 Munia i, 16. ii, 41
 Munificentia ii, 6
 Munus ii, 33. v, 14
 Muri ii, 3. v, 9
 Muris ii, 27. 32. 47. iii, 13. 16. iv, 12.
 20. 22
 Murorum v, 11
 Muros ii, 27. 41. 43. iii, 14. 25. iv, 7.
 17. 20. v, 11
 Murum iii, 20
 Musas vi, 7
 Mutaret iii, 14
 Mutata ii, 44. vi, 8. 9
 Mutatio ii, 42. iii, 3
 Mutationem i, 19
 Mutato iii, 24
 Mutatur iii, 8
 Mycenæ i, 20. vi, 3. 4. 13
 Mycenis i, 15. 17
 Myrmidonas iv, 15. 17
 Myrmidonum ii, 36. iv, 21

N.

- Nacti ii, 10. iii, 7
 Nactus ii, 50. iii, 6. iv, 3. 10
 Naribus v, 12
 Narrant i, 12. v, 4
 Narrare iii, 9. v, 17. vi, 5
 Narraverit vi, 7
 Nastes ii, 35. iv, 12
 Natalem iii, 26
 Natam i, 9
 Natando vi, 1
 Nati ii, 22
 Nationes v, 14
 Natu i, 19. 20
 Natum i, 9. ii, 18. vi, 6
 Natura vi, 2
 Naturæ iii, 26. iv, 3
 Navem i, 4. vi, 11
 Naves i, 4. 5. 16. 17. 22. ii, 1. 4. 5. 6.
 9. 12. 17. 18. 28. 37. 38. 41. 42. 43.
 44. 45. 46. 47. iii, 2. 13. 17. iv, 4. 5.
 10. 13. 15. 17. 18. 20. 21. 22. v, 4.
 5. 7. 8. 10. 11. 17. vi, 7. 8
 Naufragium vi, 1
 Navibus i, 5. ii, 1. 5. 7. 10. 16. 37. 43.
 44. v, 12. vi, 5
 Navigandi i, 16. 19. 22. ii, 7
 Navigando v, 17
 Navigandum ii, 9. v, 8
 Navigant v, 12. 16. vi, 1
 Navigantes vi, 8
 Navigare ii, 10. vi, 3. 11
 Navigaret vi, 6
 Navigassent i, 5
 Navigat ii, 10. v, 17. vi, 4
 Navigatum i, 22. ii, 12
 Navigaverant v, 17. vi, 9
 Navigaverat vi, 9
 Navigaverit vi, 5. 10
 Naviget v, 16
 Navigii i, 5. ii, 10. v, 16
 Navigio ii, 4. v, 11. vi, 8. 9
 Navis ii, 11
 Navium i, 16. 17. ii, 6. 9. 44. vi, 5
 Nauplii i, 1. vi, 2
 Nauplius vi, 1
 Nausica vi, 6
 Nautarum vi, 1
 Nauticis v, 17
 Nautico i, 18
 Necant iv, 4
 Necarent ii, 27
 Necarentur v, 12. 13
 Necari iv, 21
 Necat i, 5. v, 12. 16
 Necavissent ii, 29
 Necdum v, 5
 Nece iii, 17

- Necem i, 5. 19. vi, 1. 5. 15
 Necessaria i, 15. 22. ii, 6
 Necessarii i, 18. iv, 21
 Necessarii i, 15. ii, 9
 Necessario i, 7
 Necessarium i, 17
 Necessarios iii, 19. iv, 8. v, 8. 15
 Necessarium i, 14
 Necesse v, 2
 Necessitate ii, 35
 Necessitatem i, 22
 Necessitudinem i, 3
 Negabatur vi, 13
 Negant vi, 13
 Negaretur ii, 10
 Negligebantur ii, 9
 Negligere ii, 1
 Negotii ii, 37
 Negotio i, 4. 7. 11. 20. ii, 8. 23. 29. 32.
 37. 48. iii, 3. iv, 1. 6. 22. v, 5. 8.
 10. 17. vi, 4. 13
 Negotium i, 21. ii, 11. 20. 22. 48. iii,
 3. iv, 20
 Neoptolemi vi, 13
 Neoptolemo iv, 16. v, 13. vi, 9. 10. 13
 Neoptolemum iv, 15. v, 13. vi, 9. 10. 13
 Neoptolemus iv, 17. 21. v, 10. 12. 15.
 16. vi, 7. 8. 9. 12
 Nepotes ii, 5
 Nepoti vi, 9
 Nepotibus i, 1
 Nepotis vi, 8. 13
 Neptuni v, 11
 Nequa v, 5
 Nequaquam ii, 30. iv, 16
 Nequeas ii, 51
 Nequicquam ii, 47
 Nequisse iv, 18
 Nequitum ii, 21
 Nequiverat v, 13
 Nerea vi, 7
 Nereida vi, 7
 Nervus iii, 7
 Nestor i, 4. 13. 20. iii, 20. v, 10. vi, 2
 Nestore ii, 19. iv, 22
 Nestori i, 1. iii, 19. iv, 8
 Nestoris iv, 6
 Neutra ii, 36
 Nihilominus ii, 51
 Nimium iii, 12
 Nirea iv, 17
 Nireus i, 14. 17. iv, 18
 Nisu iv, 16
 Nitebatur vi, 14
 Nitentes iv, 6. 12
 Nititur iii, 10
 Nixu iii, 19
 Nixus iii, 22
 Nobiles ii, 27
 Nobilibus i, 2
 Nobilium v, 13
 Nocte ii, 4. iii, 16. v, 4. 8
 Noctem iv, 6. 8. v, 12. vi, 1
 Noctes ii, 51
 Noctis ii, 45. iv, 6
 Noctu i, 5
 Nocturnam v, 17
 Nollent iii, 25
 Nomen i, 16. iv, 6. vi, 8. 15
 Nomina i, 14
 Nomine i, 13. ii, 19. 48. iii, 5. vi, 4. 8.
 10. 11
 Nominis i, 1. 20. v, 13. vi, 6
 Nonaginta i, 17
 Nondum iii, 2
 Nonne iii, 25. v, 2
 Nonnulli iii, 16. 20. vi, 10
 Nonnullis ii, 14
 Nonnullos ii, 41
 Nos ii, 21. 26. v, 2. 17. vi, 2
 Noscendi (nos Cognoscendi) ii, 37
 Noscere iii, 20
 Noscerent v, 7
 Notusque vi, 7
 Novam vi, 7
 Novis ii, 40
 Novo iii, 2
 Novum iii, 15
 Nox ii, 32. 41. iii, 9. iv, 5. 20. v, 15
 Noxa v, 16
 Nubilo i, 21
 Nudatis i, 15
 Nudatum iv, 6
 Nulla i, 18. 21. ii, 17. 23. iv, 1. v, 2.
 12. vi, 11
 Nullam ii, 43. iii, 16. iv, 3
 Nulli v, 2. 3. vi, 15
 Nullis iii, 7
 Nullo i, 7. 20. ii, 9. 10. 13. 27. 41. 42.
 43. v, 11. 14
 Nullus i, 19. ii, 46. iii, 25
 Numen i, 21
 Numerare (nos Enumerare) iv, 16
 Numero ii, 6. iii, 12. iv, 22. vi, 3
 Numerus i, 18. ii, 26
 Numine iii, 26. vi, 3
 Numini ii, 28
 Numinis ii, 28. 29
 Nunquam iii, 11. 16
 Nuntiabantur ii, 35
 Nuntiant ii, 2
 Nuntiantes ii, 5
 Nuntiaretur ii, 1
 Nuntiarum ii, 5
 Nuntiat vi, 8
 Nuntiata ii, 31. iii, 20
 Nuntiatum ii, 23. 27. iii, 15
 Nuntiatum iii, 15

Nuntiavere ii, 6
 Nuntii ii, 8. v, 7
 Nuntiis ii, 11. vi, 2
 Nuntio ii, 23. 37. iii, 16. v, 17
 Nuntium ii, 6
 Nuntius i, 3. iii, 1. iv, 14
 Nupserat iv, 21
 Nuptæ iii, 2
 Nuptam vi, 7
 Nuptiarum vi, 7
 Nuptias i, 7. ii, 50
 Nuptiis i, 20
 Nuptum ii, 25
 Nusquam iv, 12. vi, 10
 Nutaverat iii, 8
 Nutu iv, 18
 Nutum v, 6

O.

Obambulare v, 7
 Obducta iii, 16
 Oberrans iii, 3
 Objecerat v, 12
 Objecta i, 6
 Obierint ii, 22
 Obiit vi, 15
 Oblata iii, 24
 Oblatam i, 22. ii, 39
 Oblatas ii, 50
 Oblati iii, 14
 Oblatione ii, 49. iv, 14
 Oblatis ii, 28
 Oblatum i, 21
 Obligatoque iii, 19
 Oblitis i, 15
 Oblitum ii, 49
 Oblivionem vi, 4
 Obmutescere iii, 22
 Obrutam v, 16
 Obruunt ii, 15
 Obscuro iv, 13. v, 7
 Obsecrans ii, 25. 28
 Obsedissee iii, 23
 Obsequi ii, 28
 Obsequiis ii, 34
 Obsequium iii, 2
 Obsidendo ii, 17
 Obsidione ii, 25
 Obsito ii, 9
 Obstinate i, 5. 19. ii, 3
 Obstupefactus v, 9
 Obstupefieret iv, 21
 Obtentu iii, 2
 Obterere ii, 43
 Obterit iii, 4
 Obtruncat iv, 3
 Obtruncare ii, 1. iv, 2. v, 12

Obtruncat i, 8. iv, 17
 Obtruncatur iv, 12
 Obtruncaverat ii, 2
 Obtruncavere v, 12
 Obtulerat iv, 8. vi, 3
 Obtulere ii, 6. 19
 Obvenere v, 13
 Obviam i, 19. ii, 1. 2. 5. 28. 32. 46.
 iii, 7. 15. 20
 Obvios iii, 6
 Obvium i, 19. iv, 5. 12. 17
 Obvius iv, 6. vi, 9
 Obvolvebantur (nos Advolvebantur) ii,
 42
 Obvoluta iii, 24
 Obvoluti ii, 50
 Obvolutum v, 8
 Occasionem ii, 39
 Occasu iii, 13
 Occasum ii, 41. iii, 3. vi, 10
 Occidentique i, 15
 Occiderant iii, 19
 Occidere ii, 12
 Occiditur ii, 37. vi, 8
 Occipiente iii, 10. v, 12
 Occipientem iii, 10. 15
 Occipit iii, 22. vi, 5. 8. 13. 15
 Occipiunt iii, 9. v, 10
 Occæperant ii, 37
 Occæperat ii, 9. 42
 Occæpit ii, 7. 18. 50
 Occubuit ii, 3
 Occultas ii, 21
 Occultato vi, 6
 Occultatum vi, 8
 Occulto ii, 40. iii, 6. v, 16
 Occupasse ii, 2
 Occupatis ii, 12
 Occupatura ii, 22
 Occupavisse v, 5
 Occurrerat v, 10
 Occurrere ii, 16
 Occurrit iii, 4. iv, 19
 Occurrunt iv, 21
 Occursum iv, 2
 Oceanum v, 10
 Octavo ii, 9
 Octoginta i, 17
 Oculis iii, 2. 20
 Oculos ii, 25
 Oculum iv, 19
 Odii iii, 6
 Odio ii, 26. 34. v, 3
 Odium iii, 1. iv, 22. v, 16
 Odus ii, 35
 Oeas vi, 2
 Oebali i, 9
 Oeneum vi, 2
 Oeuideus vi, 17

- Enone iii, 26
 Enonem iv, 21
 Enotrophæ i, 22
 Offendere i, 5
 Offeudi ii, 30
 Offendit iv, 15. 16
 Offendunt v, 15
 Offensam ii, 14. 30
 Offensi v, 15
 Offeratur v, 2
 Offerebant iii, 3
 Offerebantur i, 22. ii, 50
 Offerrent iii, 3
 Offerri v, 11
 Offert i, 10. iii, 19. v, 8. vi, 8
 Offerunt iii, 14
 Officia ii, 9. iii, 1. 12. vi, 3
 Officiis iv, 13. vi, 1
 Officinam ii, 16
 Officio iv, 1
 Officiorum v, 2
 Officium ii, 20
 Oilei i, 14. iii, 7. 19. iv, 7. 12. v, 9
 Oileus i, 17
 Oleæ ii, 19
 Olizonæ iv, 22
 Olizonem iii, 5
 Omissis i, 22. iii, 26
 Omittam ii, 21
 Omittenda ii, 51
 Omittere iv, 11. 22
 Omitterent i, 21. v, 16
 Omittit v, 7
 Omittunt ii, 6
 Omne i, 15. ii, 8. iii, 3
 Omnem i, 3. 9. 18. 22. ii, 8. 9. 18. 51.
 iii, 26. iv, 7. 8. 21. vi, 2. 3. 4
 Omnes i, 2. 4. 10. 12. 14. 19. 22. ii, 1.
 6. 20. 22. 23. 24. 25. 31. 35. 37. 42.
 44. 45. iii, 3. 14. 15. 17. 21. 23. 25.
 iv, 4. 5. 6. 12. 14. 16. 17. v, 3. 10.
 12. 14. 15. 16. 17. vi, 2. 11
 Omni i, 4. 17. ii, 8. 11. 19. 26. iii, 11.
 12. 16. iv, 16. 19. 21. v, 2. 10.
 12. 17
 Omnia i, 5. ii, 13. 20. 22. 23. 28. 45.
 iii, 9. 16. 24. 27. iv, 4. 7. 15. v, 2.
 4. 5
 Omnibus i, 6. 11. 21. 22. ii, 9. 11. 12.
 14. 15. 16. 23. 30. 33. 36. 39. 46.
 48. iii, 1. 3. 9. 12. 22. 24. iv, 3. v,
 1. 7. 13. vi, 2. 5
 Omnino ii, 3. 30
 Omnimodo ii, 10. 13. 18
 Omnis i, 5. 8. 16. 22. ii, 1. 49. iii, 4.
 iv, 17. vi, 2. 4. 11
 Omnium i, 7. 10. 13. 15. 16. 18. 19. ii,
 11. 13. 19. 23. 25. 27. 29. 31. 33. 39.
 48. 50. 51. iii, 4. 6. 9. 14. 16. 17.
 19. 25. 26. iv, 3. 6. 13. 22. v, 4. 7
 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. vi, 3
 10. 13
 Onerarias ii, 18
 Onusti ii, 47
 Ope iv, 16. 19. vi, 11
 Opera v, 2. 5. 14. vi, 14
 Operam ii, 48
 Opere v, 11
 Operi iv, 15
 Operiri ii, 22
 Operis v, 11
 Operum i, 2. v, 7
 Opes i, 1. 3. 7. 12. 16. ii, 44. 46. iii,
 16. v, 2
 Opibus i, 5. 10. ii, 17
 Opinas v, 8
 Opinio v, 17. vi, 10. 13
 Opinor ii, 21
 Oporteat v, 2
 Oportere ii, 25. 48
 Oportet ii, 51
 Oportuerit ii, 5
 Opperiebantur iv, 4
 Opperiebatur ii, 45
 Opperiens iii, 13
 Opperientes ii, 41. iv, 10. v, 10
 Opperiri ii, 45. iv, 2. 5
 Opperiuntur v, 12
 Oppetere iv, 13
 Opponent ii, 3
 Opponentur iv, 2
 Opportuna v, 13
 Opportunitate ii, 7
 Opportunum i, 11. 22. v, 8
 Opportunus i, 12. ii, 41
 Oppositum iii, 5
 Opprimere v, 12. vi, 9
 Opprimeretur v, 4
 Opprimit iii, 10
 Opprimunt ii, 46
 Optabilem iv, 15
 Optasse iv, 15. v, 3
 Optat v, 6
 Optatissimum iii, 26
 Optime vi, 15
 Optimi iii, 10
 Optimis ii, 19
 Optimo iii, 1
 Optimum i, 23. iii, 23
 Optimus ii, 15
 Optionem i, 10. vi, 10
 Opulentas iv, 4
 Opum i, 16. 17. ii, 49
 Opus v, 11
 Ora ii, 23. 31. iii, 16. iv, 1
 Oraculi ii, 10
 Oraculo ii, 10. iv, 18
 Oraculum ii, 10. 14. v, 5. vi, 3. 11

- Orandoque v, 14
 Orans iii, 22
 Orant iv, 8. v, 4. 16
 Orare i, 9. 19. ii, 13. 48. v, 8. 10. 16
 Orat ii, 6. 10. 50. iii, 20. 27. v, 4. 6.
 17. vi, 3
 Oratione i, 6. 11. ii, 5. 24. 26. v, 17
 Orationem i, 20. ii, 20. 23. 51. iv, 22
 Orationis i, 6
 Oratum ii, 21. 28. 51
 Oraverant ii, 19
 Orbari iii, 26
 Orbatam iv, 13
 Orbem ii, 22
 Orbis vi, 4
 Orbitas ii, 26
 Orbitatem ii, 20
 Orchomenii i, 13. 17
 Ordinans i, 1
 Ordinant ii, 36. iii, 4. iv, 17
 Ordinatus iv, 9
 Ordinata iv, 17
 Ordinatis ii, 12
 Ordinato ii, 36
 Ordinatus i, 23
 Ordine ii, 8. 12. 35. 38. 43. 50. iii, 14.
 iv, 7. 12. 17. v, 9
 Ordinem i, 9. ii, 12. 23. iii, 9. 18.
 iv, 5
 Ordinibus ii, 46. iii, 8. iv, 9
 Ore ii, 29. iii, 17. v, 3. 10. 11. 12. 15.
 vi, 14
 Orestem vi, 2. 4
 Orestes vi, 3. 13
 Oresti vi, 4. 13
 Orienti i, 15
 Origine i, 2. 4. 14
 Originem i, 9. ii, 30. iii, 5. vi, 7
 Originis vi, 14
 Oriretur i, 8. v, 5
 Oriri i, 21
 Oritur ii, 26. 37. iii, 20
 Ormenius i, 13. 17
 Ornamentis ii, 52. v, 2
 Ornamentorum ii, 28
 Ornatu iii, 2
 Ornatum ii, 9
 Orta vi, 2
 Orti v, 2
 Ortoque i, 5
 Ortu iv, 1
 Ortum iv, 10
 Ortus i, 5. 7. iv, 22. v, 15. vi, 15
 Os iii, 20
 Ossa iv, 15. 18. vi, 10
 Osse vi, 15
 Ossibus iii, 20
 Ostendens iv, 22
 Ostendit vi, 15
 Ostentationem i, 5
 Otio ii, 7. 38. iii, 1
 Otiose ii, 37
- P.
- Pabuli i, 18
 Pace ii, 13. 16. iv, 1
 Pacem ii, 5. v, 11
 Pacis i, 6. ii, 16. iv, 22. v, 4. 6. 10.
 12
 Pacta ii, 45
 Pactæ v, 10
 Pacti ii, 16. 20. 47
 Pactionem v, 4
 Pacto vi, 5
 Pæantis i, 14
 Pæne iv, 13. v, 14. vi, 4
 Pæonius ii, 35
 Pæonium iii, 4
 Palam ii, 15. 33. 41. iii, 20. iv, 1. 11.
 v, 6. 7. 12. 13. 15. vi, 10. 13
 Palamede ii, 15
 Palamedem i, 19. ii, 14. v, 15
 Palamedes i, 1. 4. 6. 16
 Palamedis i, 6. ii, 29. vi, 1. 2
 Palantes ii, 43. 46. iv, 12
 Palantibus iv, 7
 Palladio v, 14
 Palladium v, 5. 8. 9. 14
 Palliochin vi, 10
 Palmam iii, 19
 Pammon ii, 43
 Pandari ii, 40
 Pandarus ii, 35. 41
 Panthus ii, 23. 25. v, 6
 Paphlagonius ii, 35
 Paphlagonum iii, 5
 Paphum vi, 10
 Par ii, 22
 Parabatur i, 15. 16. ii, 8. 49. vi, 6
 Parandas i, 16
 Parare i, 11. vi, 13
 Pararentur ii, 28
 Pararetur v, 15
 Parari iv, 22
 Parat i, 4. 20
 Paratas vi, 7
 Parati iii, 17. v, 6
 Parato ii, 21. 40
 Paratos ii, 39. iii, 13
 Paravere ii, 42
 Parcendum v, 2
 Parcentesque iv, 3
 Parcere ii, 1
 Parceret ii, 51
 Parcus i, 6
 Parcum iv, 22

- Parent i, 12
 Parentem i, 23. iv, 18. v, 9. vi, 7.
     12. 15
 Parentes iii, 25. iv, 18. v, 2. 12
 Parenti ii, 33
 Parentibus ii, 2. iii, 23
 Parentis iii, 21. 24. iv, 15. 17. vi, 5.
     15
 Pari ii, 23
 Pariter ii, 20
 Parricidii vi, 4. 15
 Pars i, 18. ii, 4. 15. 36. 41. iii, 4. 10.
     iv, 19. 22. v, 10. 11
 Partam i, 5. ii, 25
 Parte ii, 12. 13. 43. 45. iii, 4. 7. 8. 13.
     16. iv, 11. 15. 20. v, 11. 12. 15. 17
 Partem ii, 44. 47. 49. iii, 6. iv, 18. 21.
     v, 7
 Partes i, 15. ii, 3. v, 15. vi, 3
 Partibus iii, 16. v, 7
 Participe i, 20
 Participem ii, 35. iii, 23
 Participes i, 14. ii, 20
 Partim i, 7. 14. 16. iii, 2. 4
 Partiri ii, 15
 Partis ii, 32. 38. iv, 6. 19
 Partium i, 19. ii, 14. v, 10
 Partu vi, 13
 Partum iii, 26
 Partus iii, 26
 Paruissent i, 22
 Parum i, 9. ii, 25. iii, 3
 Parvis i, 1
 Parvulis iii, 21. 23
 Parvulos iii, 20. 22
 Parvulus iv, 22
 Pascentem i, 19
 Passim v, 10. 12. vi, 1
 Passum ii, 23
 Passurum i, 11
 Passuros v, 11
 Pastoribus iii, 26
 Patefacerent vi, 2
 Patefaciet ii, 22
 Patefactum i, 22
 Patefierent v, 9
 Pater i, 14. iv, 22
 Paterentur ii, 13
 Paternæ i, 20. iv, 15. 21. vi, 12
 Pati iii, 26. iv, 18
 Patiebatur i, 4. ii, 41. iii, 6
 Patiemur ii, 23
 Patienda iv, 15
 Patiens ii, 10. vi, 12
 Patientes i, 7
 Patientia ii, 34
 Patitur ii, 15
 Patre i, 2. ii, 24. 35. iv, 15
 Patrem i, 9. iii, 26
 Patri iv, 18. vi, 15
 Patria iii, 23. iv, 4. v, 2. 6. 8. vi, 4
 Patriæ iii, 25. 26. v, 2. 3. 9
 Patriam iii, 25. iv, 18. v, 3
 Patrimonio v, 17
 Patrio i, 2. ii, 2. iv, 8. vi, 4
 Patris ii, 4. iv, 16. 21. vi, 14. 15
 Patrium ii, 41. iv, 8. vi, 2. 3
 Patrocli iii, 9. 11. 14. 17. 20. 24. iv, 15
 Patroclo iii, 3. 14. iv, 13
 Patroclum ii, 34. 52. iii, 8. 9. 23
 Patroclus i, 14. ii, 49. 51. iii, 7. 8.
     10. 12
 Patrum vi, 4
 Patulos iv, 5
 Pauci iii, 2
 Paucis i, 4. 5. 7. 20. ii, 9. 14. 16. 17.
     iii, 2. 13. 15. iv, 10. vi, 1
 Paucorum ii, 8. 22
 Paucos ii, 18. 41. iv, 9. vi, 13
 Pavere iv, 17
 Paulatim ii, 2. 12. 30. 33. iii, 22. iv,
     21
 Paulisper ii, 24. 36. 43. 45. vi, 6
 Paulo ii, 48. 52. iii, 5. 14. 17. v, 5
 Paulo i, 19. ii, 13. 21. 22. 28. 44. iv,
     4. 8. v, 8. 14. vi, 8
 Pecora i, 19. ii, 27
 Pecoribus ii, 30
 Pecorum i, 1. ii, 27. v, 13
 Pectore iv, 15
 Pedasum ii, 17
 Pedem iv, 19
 Pedes iv, 6
 Pedestres i, 18
 Pedibus iii, 15. 19. iv, 3. v, 11
 Pedites iv, 2
 Peditibus iv, 2
 Pelasgico i, 17
 Pelasgidarum ii, 35
 Pelea vi, 7. 8. 9
 Pelei i, 14. vi, 7
 Peleo vi, 7
 Peleus vi, 13
 Pellicatum vi, 12
 Pelope v, 2
 Pelopidæ i, 12. ii, 6
 Pelopis i, 4. 6. 14. iii, 23
 Penatibus iii, 26
 Pendere iii, 23
 Pene iii, 19
 Peneleum iv, 17
 Peneleus i, 13. 17. iv, 18
 Penelopa vi, 6
 Penelopam vi, 6
 Peninsula v, 17
 Peninsulam ii, 45
 Pensi i, 7
 Penthesilea iii, 16. iv, 2

- Pentheseilæ iii, 15
 Pentheseileam iv, 3
 Penuria i, 17
 Peractis i, 16. 22
 Peracto i, 17
 Peragere v, 11
 Perageret vi, 13
 Peragunt iv, 13. 20
 Perceperant iii, 17
 Percitus i, 11
 Percolebat i, 23. iv, 17
 Percoluerat iv, 13
 Percontanti vi, 5
 Percontatur ii, 6
 Percontatus iv, 3
 Perculsa iv, 2
 Perculsi iv, 6
 Perculsis ii, 2. v, 7
 Perculsus ii, 3
 Percunctari vi, 15
 Percunetati iii, 9
 Perdiscere vi, 14
 Peregit iv, 20
 Pereunt vi, 1
 Perfecerat v, 14
 Perfecerit iv, 14
 Perfecta iv, 11
 Perfectis i, 15. ii, 5. 13. 33. v, 10
 Perfecto ii, 33. iv, 1. v, 8. 10. vi, 13
 Perferrent iii, 19
 Perfert i, 20
 Perfertur ii, 14. vi, 13
 Perferunt iv, 21
 Perfici iv, 15
 Perfidiam v, 2
 Perfidos iv, 22
 Perforat iv, 19
 Perfugium iv, 5
 Pergamo v, 5
 Pergabat ii, 16. 27
 Pergentibus ii, 20
 Pergeret ii, 6
 Pergeretur ii, 31
 Pergit i, 22. ii, 28. 39. iii, 15. iv, 2. 6.
     9. v, 7. vi, 9
 Pergrata i, 23
 Pergunt ii, 5. 32. 40. 45. 46. iii, 7.
     iv, 10
 Perhibebatur iii, 5. v, 11
 Periclitanti vi, 4
 Periculi vi, 12
 Perita ii, 26
 Peritia iv, 5
 Peritiam i, 18
 Peritissimos vi, 14
 Perjuria iv, 22
 Perlata i, 11
 Perlatum iv, 17
 Perlaudabilis vi, 14
 Permanere iv, 22. v, 6
 Permanserant ii, 13
 Permansere iii, 19
 Permansuros v, 10
 Permittere v, 3
 Permittit ii, 5
 Permixta i, 6. v, 17
 Permixtione ii, 41
 Permæstum i, 23
 Permoti i, 7. iv, 4
 Permotis iii, 23
 Permoverat i, 4
 Permoverent iv, 4
 Permoveri ii, 23
 Permutatione i, 21
 Pernicie ii, 3. 11. 31. iii, 25. vi, 12
 Perniciem i, 22. ii, 8. 33. iii, 21. 26
 Perniciosa ii, 25
 Perniciosum v, 7. vi, 11
 Pernoctando iii, 14
 Pernoctant iii, 12. v, 5
 Pernoctare iii, 3
 Pernoctat iv, 21
 Perpaucis ii, 4
 Perpressi v, 14
 Perpressus ii, 30. v, 17
 Perpeti ii, 50
 Perpetraverat i, 3
 Perquam vi, 8
 Perquirente ii, 30
 Perquirentes v, 15
 Perrexisse iii, 23
 Perrhæbis i, 17
 Perrogatis ii, 23
 Persciscere ii, 37
 Persenserant v, 12
 Persenserunt iii, 25
 Persensit v, 9
 Persentisceret iv, 11
 Perseverabat ii, 2
 Persoluta iii, 19
 Persolutum v, 11
 Persolvunt vi, 13
 Perspicere ii, 30
 Perstaret ii, 31
 Perstat vi, 15
 Persuadendi i, 20
 Persuadens vi, 9
 Persuadent ii, 15
 Persuadet vi, 6. 12
 Pertentatis i, 19
 Pertentaverat iii, 11
 Pertinacia ii, 31
 Pertinere i, 9
 Pertulere ii, 41
 Pertulerit ii, 51
 Pervagatus ii, 9
 Pervenerant ii, 40
 Pervenerat v, 5

- Pervenere i, 4. ii, 6. 10. vi, 1
 Pervenerit vi, 5
 Perveissent i, 6
 Perveniant (nos Conveniunt) ii, 13
 Pervicacia i, 20
 Pervolat iii, 15
 Pessima iv, 22
 Pessimii ii, 13. 23
 Pessimis ii, 8
 Pessimo ii, 26. 40. iii, 10
 Pessimum iii, 11
 Pestifera ii, 30
 Peterent ii, 27. 48. iv, 8. v, 6
 Petit iv, 3
 Petitu iv, 22
 Petitem vi, 11
 Petiverant i, 1
 Petulantiam v, 16
 Phæacum vi, 5
 Phala iv, 4
 Phalam iv, 4
 Phalidis i, 18
 Phallante vi, 10
 Phanum (nos Fanum) ii, 33
 Phææus i, 14
 Pheris i, 17
 Phidippus i, 14. ii, 5
 Philenore iv, 7
 Philenorem iii, 7
 Philocteta i, 14. 17. ii, 14. 47. iii, 1.
 18. iv, 19. 20. v, 10
 Philoctetæ ii, 33. iv, 20
 Philoctetam iii, 19
 Phineci iv, 22
 Phineo iii, 5
 Phocenses i, 13
 Phocensis vi, 3
 Phocide i, 17
 Phœnice i, 2. iv, 15. 21
 Phœnicem i, 5. 16. ii, 34. vi, 10
 Phœnices iv, 4
 Phœnici iii, 24
 Phœnicum vi, 5. 10
 Phœnix i, 14. ii, 51. iii, 22
 Phorbanta ii, 16
 Phorcys ii, 35
 Phrygas ii, 18
 Phryges ii, 35
 Phrygia ii, 35. v, 4. vi, 9
 Phrygiæ ii, 41. 44
 Phrygius i, 3
 Phylaca i, 17
 Phyleo i, 13
 Phyrum ii, 16
 Pietatem iii, 21. iv, 1
 Pietatis i, 20. ii, 22
 Pigebit ii, 21
 Pignus ii, 5. 25
 Piros ii, 35
 Placatum v, 8
 Placet ii, 9. 28. iii, 9. 12. 17. iv, 6. v,
 4. 9. vi, 4
 Placida ii, 26
 Placitum iv, 3. v, 10
 Placuerat v, 9
 Placuisse iii, 26
 Placuit i, 15. 16. iii, 21. v, 10
 Plactus iii, 16
 Plena i, 19. iii, 20. v, 8
 Pleno ii, 40. 42
 Plenum ii, 15
 Plerisque ii, 27. iii, 8
 Plisthene i, 1
 Plisthenem vi, 8
 Plisthenes i, 1
 Plisthenidas v, 16
 Plisthenis i, 1. 9. iii, 3
 Plures i, 14. ii, 30. v, 10. vi, 2
 Plurima i, 6. ii, 5. 49
 Plurimæ iii, 2
 Plurimas vi, 5. 7
 Plurimi i, 5. ii, 8. 32. 43. 50. iii, 8. 14.
 iv, 4. 5. 6. 9. 13. 17. vi, 10
 Plurimis i, 19. ii, 14. 28. iii, 10. iv, 12
 Plurimo iii, 12
 Plurimos iii, 5. 7. iv, 7. 12. v, 13. vi,
 3. 5
 Plurimum iv, 13
 Podalirio ii, 10. iii, 19
 Podalirium ii, 6
 Podalirius i, 14. 17
 Podarces i, 17
 Pœna iv, 3
 Pœnæ iii, 15. 21
 Pœnam iv, 22
 Pœnarum i, 9. 21. iii, 21. v, 6
 Pœnas i, 19. ii, 22. 27. 30. 39. 41. 44.
 iii, 10. 23. v, 2
 Pœnis iii, 23
 Polipœtes iii, 19
 Polites ii, 43
 Pollebat ii, 35
 Pollens ii, 4
 Pollicebatur iv, 11
 Pollicentibus ii, 48
 Polliceri iv, 22
 Pollicetur iii, 3. 24
 Polliciti ii, 6
 Pollicitus ii, 18. 50
 Polydamas ii, 38. iv, 7
 Polydoro ii, 23. 26
 Polydorum ii, 20. 22. 25. 27
 Polydorus ii, 18. 24
 Polymestor ii, 18
 Polymestore ii, 20
 Polynices i, 14. 17. ii, 2
 Polyphemi vi, 5
 Polyphemo vi, 5

- Polypætes i, 17
 Polyxena iii, 2. 3. 5. 24. iv, 10. v, 13
 Polyxenæ iii, 20. iv, 11
 Polyxenam ii, 25. iii, 2. 24. 27
 Polyxeno i, 17
 Polyxenum iii, 5
 Pondere i, 22. iii, 1
 Pondus i, 15. v, 11
 Ponunt vi, 3
 Ponuntur i, 16
 Poplitem iii, 7
 Populares ii, 20. v, 1. 7. 10
 Popularibus i, 8. ii, 5. iv, 9. 21. vi,
     6. 9
 Popularium i, 10. vi, 4. 12
 Populatio v, 13
 Populi ii, 16. iii, 17. 18. iv, 1. v, 2
 Populis iv, 2
 Populos iii, 1. iv, 14
 Populum ii, 26. vi, 3. 13
 Populus i, 5
 Porcum i, 15
 Porrigenti vi, 14
 Porro i, 9
 Porta ii, 42. iv, 17
 Portabantur ii, 6
 Portabatur v, 11
 Portam iv, 20
 Portas ii, 43. iii, 14. iv, 12. v, 11
 Portaverant ii, 47
 Portentum v, 7
 Portio ii, 33
 Portis ii, 32. 35. iii, 13. iv, 3. 13. v,
     6. 11
 Portum vi, 1
 Poscentibus ii, 16
 Posita iii, 26
 Positas (nos Compositas) i, 12
 Positis iv, 5. v, 12
 Positum iii, 8
 Positus v, 12
 Posse ii, 17
 Possent ii, 11
 Posset i, 10. ii, 10. v, 3. 8
 Possit i, 6. iii, 25
 Posteris ii, 22
 Postero i, 10. iv, 16. 18. 19
 Posthac ii, 22. iii, 23
 Postrema i, 1. iv, 1
 Postremæ iv, 3
 Postremam iii, 21
 Postremo i, 7. 14. ii, 24. iii, 15. 16. 19.
     v, 2
 Postulantes ii, 47
 Postulare ii, 35
 Postularent v, 6
 Postulari vi, 6
 Postulat iv, 22
 Postulaturi v, 5
 Potentissimi ii, 30
 Poterant ii, 19
 Poterat ii, 12. iii, 15. iv, 5. vi, 14
 Poterit ii, 22
 Potero i, 13
 Potest ii, 22
 Potestas ii, 11. 23
 Potestatem ii, 5. v, 3. 16
 Potior ii, 23
 Potiora v, 15
 Potiores v, 2
 Potirentur iii, 23
 Potissimum ii, 25
 Potitum v, 17
 Potiuntur ii, 23
 Potius ii, 5. 15. 21
 Potuere ii, 2
 Potuerit ii, 50
 Potui v, 17
 Potuisse iii, 26
 Potuissent v, 15
 Præbentur ii, 18
 Præbeo iii, 21
 Præbet i, 15
 Præbuerant iv, 5
 Præbure i, 23
 Præbuit iv, 3. v, 2
 Præcellentibus ii, 32
 Præcelleret iii, 1
 Præceps i, 8. vi, 10
 Præcepto iii, 16
 Præceptore ii, 36
 Præcesserant i, 23
 Præcinentibus iii, 26
 Præcinerent iii, 26
 Præcipitant iii, 14
 Præcipitentur ii, 43
 Præcipitat iv, 3
 Præcipitata i, 21
 Præcipitatum ii, 8
 Præcipites iv, 9
 Præcipua ii, 33. iii, 17
 Præclara iv, 1. 22. v, 7. 14. vi, 6
 Præclaram ii, 3
 Præclaris ii, 25
 Præcones ii, 19
 Præconibus ii, 27
 Præconium i, 12
 Prada i, 7. ii, 16. 19. 27. 41. 47. v, 17.
     vi, 5. 10
 Prædæ i, 5. ii, 13. 16. 33. iv, 4. 22
 Prædam i, 5. v, 13
 Prædantium vi, 5
 Prædas ii, 44
 Prædicantes ii, 48
 Prædicat v, 5
 Prædicta iii, 24. vi, 3
 Prædictæ v, 10. 13
 Prædictam i, 22

- Prædictis ii, 10. iii, 4
 Prædicto iv, 6. vi, 2
 Prædictum ii, 10. 14. v, 11. vi, 11. 15
 Præerant i, 17
 Præeunte ii, 14
 Præfecerat ii, 1
 Præfecit i, 17
 Præferendum v, 15
 Præferens ii, 28
 Præferentes i, 12
 Præficiunt i, 19
 Præfuere i, 22
 Præjactis ii, 24
 Prælata vi, 10
 Prælatæ vi, 12
 Prælatas vi, 2
 Prælia ii, 35
 Prælii i, 15
 Præliis iii, 1
 Prælio i, 5. ii, 10. 26. iii, 10. 13. 23.
 iv, 6
 Prælium i, 11. ii, 21. 32. iii, 5. 8. 10.
 iv, 5. 7. 17. 19. 20
 Præmia iii, 17. 19. v, 8. 10
 Præmiis ii, 37. iv, 14. v, 2
 Præmiorum v, 6
 Præmississent ii, 6
 Præmissi vi, 13
 Præmittendos ii, 5
 Præmittit ii, 40
 Præmittunt i, 17
 Præmium i, 14. ii, 28. 33. 34. v, 11
 Prænuntiat v, 16
 Prænuntiato v, 11
 Præparantur i, 16. ii, 9
 Præparatur ii, 38
 Præparatus i, 18
 Præparentur ii, 22
 Præpedicbat i, 10
 Præpedito iii, 19
 Præpeditus ii, 3
 Præreptum vi, 13
 Præripiunt ii, 46
 Præscium ii, 30
 Præscius i, 15
 Præsens v, 9
 Præsenscrant ii, 37
 Præsentī i, 6. iii, 3
 Præsentia ii, 4. 6. 52. iii, 8
 Præsentiam ii, 25. 28
 Præsentibus ii, 9. 20. iii, 7. v, 4. 6
 Præsentendum iv, 3
 Præsentis ii, 28
 Præsentium iii, 3. 24. v, 3
 Præsertim ii, 48
 Præsidii iii, 8
 Præsidio i, 11
 Præsidium iii, 9
 Præsunta vi, 13
 Præterierint ii, 51
 Præterita ii, 51. v, 2. 3
 Præteritorum v, 2
 Præteritum iv, 15
 Prætermittam ii, 26
 Prætervectus v, 17
 Prætervolet v, 8
 Prætextu v, 6
 Prætulerant iii, 16
 Prævalebant iii, 18
 Prævalebant v, 6
 Prævaluerat vi, 7
 Prævaluit iii, 19
 Prævenire ii, 40
 Præverso ii, 37. v, 17
 Prævertere iii, 10
 Præviso iii, 8
 Prævortit iii, 15
 Præustis iii, 1
 Pravitare ii, 8
 Precabatur iii, 2
 Precatores iii, 20
 Preces ii, 50
 Precibus ii, 6. 13. 19. 52. iii, 11. v, 8.
 10. vi, 6. 11
 Preciosæ iii, 13. 20
 Precum iii, 25
 Pressis ii, 45
 Presso ii, 45
 Pretio i, 18. iii, 15
 Pretiosa i, 2
 Pretiosam v, 13
 Pretiosissimis i, 23
 Pretium ii, 51
 Priame iii, 24
 Priami i, 3. 9. 12. ii, 5. 12. 18. 23. 26.
 43. 45. iii, 7. 14. 15. 16. iv, 4. 7. 18.
 21. 22. v, 5. vi, 9
 Priamidæ ii, 11. 25. 41. iii, 14. iv, 9
 Priamidarum ii, 35. iii, 3. 5. 9
 Priamidas i, 11
 Priamidis ii, 8
 Priamo i, 12. 15. ii, 11. 20. 21. 22. 45.
 iii, 1. 15. 29. 21. 24. iv, 3. 9. 14
 Priamum i, 6. 9. 10. 11. ii, 5. 20. 23.
 26. iii, 22. iv, 22. v, 3. 5. 9. 12
 Priamus i, 6. 7. 8. 10. 18. iii, 20. 26.
 27. iv, 10. 11. 22. v, 1. 2. 3. 10. 12
 Prima ii, 11
 Primam ii, 13
 Primi iv, 20. v, 16
 Primis i, 1. 14. iii, 4. iv, 9
 Primo i, 19. 21. ii, 1. v, 12. 13. vi, 3.
 7. 13
 Primos ii, 3. 11. 46. iv, 20
 Primum i, 6. 11. ii, 26. 36. 51. iii, 3. 9.
 11. 17. iv, 5. 12. v, 4
 Primus i, 13. ii, 42. iii, 4. v, 14
 Princeps v, 17

- Principalium iii, 2
 Principem i, 16
 Principes i, 13. ii, 3. 21. iv, 22. v, 2
 Principio ii, 30. 45. iii, 9. 12. 13. 20.
 iv, 6. v, 8. 15
 Priora ii, 21
 Priore vi, 3
 Probanda ii, 23
 Probaveritis ii, 22
 Probitate iv, 9
 Probitatem v, 1
 Probris ii, 24. 29
 Procedere ii, 37. 38. iii, 26
 Procedunt iii, 20
 Proceres iv, 22. v, 5
 Procerum i, 8
 Procerus i, 14. ii, 4
 Processerat ii, 4. 24
 Processere iii, 4. 7. iv, 9
 Processisse ii, 49
 Procos vi, 6
 Proculcans iii, 6
 Proculcantem iv, 22
 Proculcari iv, 7
 Proculcati iii, 14
 Procurantes iii, 12
 Procurat v, 15
 Procurrens iv, 11
 Prodendam i, 9. ii, 25
 Prodendi iv, 13
 Proderet iii, 2
 Proderetur i, 10
 Prodidisse iii, 25
 Prodidit iv, 11
 Proditam ii, 7
 Proditionem iii, 3. iv, 22
 Proditionis iv, 10. v, 4
 Proditum iii, 11
 Producere iii, 9
 Produci iv, 21
 Productæ iv, 12
 Productio ii, 38
 Productos iv, 9
 Productum iii, 4
 Productus ii, 27. iii, 13
 Producent ii, 41
 Profana v, 12
 Profano iv, 22
 Profecta vi, 10
 Profecti ii, 20. vi, 10. 13
 Profectionem i, 18. ii, 9. v, 16. 17
 Profectionis ii, 8. 10
 Profecto v, 15
 Profectos vi, 8
 Profectum iii, 15
 Profecturum i, 20
 Profectus i, 20. vi, 2. 8. 11. 13. 15
 Profert vi, 4
 Proficiscitur vi, 12
 Proficiunt iv, 21
 Profusius (nos Elfusius) i, 19
 Profuturus i, 11
 Progressi ii, 19. 36. 45. 46. iii, 23
 Progresso ii, 39
 Progressus i, 19. ii, 39. 41. 42. 48.
 iv, 6
 Prohibebimus v, 6
 Prohibendum ii, 14
 Prohibentibus vi, 8
 Prohibentur ii, 1
 Prohibere ii, 34
 Prohiberi ii, 1. 17. vi, 15
 Prohibet vi, 2
 Prohibetur i, 18. v, 17
 Prohibiti iii, 4
 Prohibitus iv, 3. vi, 2. 15
 Projecere (nos Ejecere) ii, 24
 Projici ii, 31
 Promisce i, 19
 Promissi i, 20. iii, 18
 Promissis ii, 37
 Promissum v, 8
 Promittit iii, 18
 Promotæ v, 15
 Promtior iii, 10
 Promptum iii, 5
 Promptus ii, 43
 Pronepotes i, 1
 Pronuntiant vi, 14
 Pronuntiantes ii, 24
 Pronuntiat ii, 30
 Pronuntiatum iv, 16
 Prope iii, 1. 3. v, 5
 Properabat i, 5
 Properantium ii, 43
 Properaret i, 19
 Properatione i, 5
 Propinqui v, 2
 Propinquorum iii, 7. v, 2
 Propinquus v, 3
 Propius v, 11
 Propria i, 9. 14
 Propriam ii, 4. iii, 5
 Proprio ii, 26
 Proprium i, 5
 Propuleritis iii, 25
 Propulsat iii, 7
 Proras ii, 42. 44
 Prorusus i, 19. ii, 4. 43
 Prorueret ii, 40
 Proruunt iv, 11. 12
 Prosecuti ii, 19. iii, 25. vi, 12
 Prosequerentur iii, 20
 Prosilivere iv, 11
 Prosilunt v, 5
 Prospera ii, 43
 Prosperos i, 23
 Prosternere ii, 43

Prosterneret ii, 41
 Prosternit iii, 22
 Prostratos iii, 6
 Prostratus iii, 11
 Protectus ii, 3
 Proterviam v, 16
 Protesilai ii, 12
 Protesilaus i, 14. 17. ii, 11
 Prothenor i, 13. 17
 Prothous i, 17
 Protinus ii, 42. iii, 20
 Protulerat i, 14
 Proturbat iii, 10
 Provectæ vi, 15
 Proveniant iii, 21
 Proventu vi, 11
 Providete ii, 22. v, 2
 Proxima v, 17
 Proximas ii, 16
 Proximo v, 10
 Proximum iv, 16. v, 1. 6
 Prudens i, 23
 Prudentem ii, 51
 Prudentes ii, 23
 Prudentiam v, 10
 Prudentissimum v, 15
 Prudentissimus iii, 26
 Ptoliporthum vi, 6
 Publicam iii, 8. 26
 Publice iii, 12. v, 5
 Publico ii, 34. vi, 11
 Publicum i, 10. ii, 15
 Pudibunda iii, 11
 Pudicitia iv, 1. vi, 6
 Puella vi, 5
 Pueris v, 6. 13
 Pueritiæ iv, 9. vi, 3
 Pueros ii, 13
 Pugione iv, 11
 Pugna ii, 4. 11. 32. 38. iii, 8. 14. 23.
     25. iv, 7
 Pugnabat iii, 4
 Pugnæ ii, 41
 Pugnæ ii, 44. iv, 2
 Pugnando ii, 3. 17
 Pugnantes ii, 41. iii, 5
 Pugnare iii, 5
 Pugnaretur iv, 2
 Pugnaverat iii, 5. 10
 Pugnis v, 15
 Pulcher i, 14
 Pulcherrima iv, 14
 Pulcherrimis ii, 44
 Pulchritudine i, 2. iii, 2
 Pulchritudinis iii, 26
 Pulverem iii, 20
 Pulvis iii, 25
 Punicis i, 16. v, 17
 Puppi vi, 1

Pure i, 15
 Purgamenta iii, 20
 Purgatum vi, 4
 Putarent i, 9
 Puteo ii, 15
 Putet v, 2
 Putetis iii, 25
 Pylæmene ii, 35
 Pylæmenem iii, 5
 Pylæmenes ii, 35
 Pylei ii, 35
 Pyleus iii, 14
 Pyræchmen iii, 1
 Pyræchmes ii, 35
 Pyrrho vi, 9. 13
 Pyrrhum v, 9
 Pyrrhus iv, 15. 16. v, 9
 Pythii ii, 14

Q.

Quadraginta iii, 14
 Quadrijugis iii, 17
 Quadripartitur i, 19
 Quærent iii, 25
 Quæri (nos Conqueri) ii, 20
 Quæsiit ii, 52
 Quæsitæ vi, 5
 Quæsitum iii, 6
 Quæsierant v, 17. vi, 1
 Quæsierat vi, 8
 Quæso i, 6
 Qualitate v, 5
 Quamplurimam iv, 20
 Quamvis iii, 17. v, 17
 Quandam iv, 14
 Quando ii, 51. v, 2
 Quancquam i, 4. ii, 9. 33. 36. iii, 23.
     v, 2
 Quanta ii, 22
 Quantæ i, 7
 Quantas i, 6. ii, 51
 Quanti ii, 6
 Quantis i, 6
 Quantum ii, 19. iii, 6. iv, 11. v, 13.
     16. vi, 14
 Quapropter ii, 22
 Quartum i, 19
 Quasi ii, 19. v, 10
 Quassatas vi, 7
 Quatenus iii, 3
 Quemque ii, 46. iv, 5. 12. v, 13
 Quendam iii, 15
 Quenquam ii, 23. iv, 15
 Queunt i, 19. ii, 37
 Quicquam ii, 16. 33. iii, 10. 21. v, 2
 Quicquid i, 1. iii, 27
 Quidnam i, 22. iv, 3

- Quidque i, 19. ii, 46
 Quietō iv, 6
 Quietem iii, 26
 Quietē ii, 44
 Quietis ii, 42
 Quietum ii, 27. iv, 16
 Quin ii, 12. 22. 23. 33. 43. iii, 1. 4. 21.
     v, 13
 Quinam ii, 1. 5. 6. iv, 21. vi, 9
 Quinquaginta i, 17. ii, 9. 49. iii, 26
 Quinque iii, 12. v, 6
 Quinquennio i, 18
 Quirent v, 12
 Quispiam iii, 21
 Quisquam iii, 7. v, 11
 Quisque ii, 14
 Quivit i, 18
 Quoad iv, 2. 5
 Quocirca ii, 22. v, 6
 Quodam iii, 26. vi, 15
 Quoddam vi, 14. 15
 Quondam i, 14. ii, 20. iv, 1. v, 5
 Quoniam i, 13. iii, 3. 17. 26. iv, 3. 22.
     v, 3
 Quoquam ii, 33. v, 8
 Quoquo iii, 21
- R.
- Ramis ii, 19
 Rapere ii, 26. vi, 5
 Rapiebat i, 4
 Rapiendi ii, 26
 Rapii ii, 40. iii, 8
 Rapta i, 5. v, 2
 Raptim ii, 46
 Raptu iii, 23
 Raptum ii, 5. iii, 23. iv, 21. v, 2. 7
 Raptus ii, 26
 Rati i, 22. ii, 1. 37. 43. 44. 45. iii, 8.
     13. iv, 3
 Ratione i, 10. iii, 16
 Rationem v, 3
 Ratus ii, 11. 16. 17. 31. 39. 40. iii, 7
 Re i, 2. 3. 20. ii, 2. 9. iv, 4. 10. 12.
     17. v, 1. 2. 4. 8. 12. vi, 1. 9. 12
 Rebatur ii, 25
 Rebus i, 4. 7. 19. 23. ii, 9. 18. 23. 47.
     48. iii, 16. 17. iv, 21. v, 2. 3
 Recederet ii, 29
 Recedunt ii, 39
 Recens ii, 18. 25. v, 2
 Recenseam v, 2
 Recepta i, 9. ii, 47. iv, 22. vi, 10. 13
 Receptis ii, 22
 Recepto iii, 27
 Receptos ii, 5
 Receptui ii, 36. 11
 Receptus i, 3. ii, 18. vi, 2. 5
 Reccessum iv, 8. 22
 Recipere v, 2. vi, 10
 Reciperet iii, 22
 Recipient v, 2
 Recipiendam ii, 21
 Recipit i, 15
 Recipitur vi, 2
 Recipiuntur ii, 6
 Reclamabat i, 8
 Reclamante ii, 23
 Reclamanti iv, 19
 Reclamantibus iii, 16. iv, 1
 Recognoscere (nos Cognoscere) ii, 21
 Recognoscit iv, 10
 Reconciliabimus v, 2
 Reconciliandum ii, 48
 Recordati iv, 9. 18. 21
 Recordatio iii, 11. 21
 Recordatione ii, 25. 28. 35. 52. iii,
     24. 26
 Recordationem iv, 1
 Recordatus ii, 22. iii, 3. 6. 20. 21. v,
     9. 14. vi, 15
 Recto i, 10
 Rector i, 14. ii, 35
 Rectore i, 19. iv, 4. 17
 Rectorem i, 16
 Rectoribus ii, 43
 Recuperarent ii, 20
 Recurrunt iv, 11
 Recusando iii, 24
 Recusante ii, 33
 Recusantemque i, 19
 Recusare ii, 5
 Redarmata ii, 40
 Reddebantur v, 8
 Reddendam i, 7. ii, 28
 Redderetur i, 12. ii, 24. 25
 Redeat iv, 21. v, 4
 Redemptionem ii, 28. v, 3
 Redeunt i, 12. v, 5. vi, 8
 Redigere ii, 51
 Rediit iii, 17. vi, 6
 Redimenda v, 2
 Redimendam v, 3
 Redimendum iii, 27
 Redimita iii, 2
 Rediret ii, 51
 Redit iii, 27
 Reditum iii, 25. 26. v, 17
 Reditus v, 4
 Reductam ii, 47
 Reductis iii, 8
 Reducto ii, 32. 39
 Reductus ii, 9
 Redundant iv, 7
 Redundaturam vi, 11
 Refectis iii, 13

- Refectumque v, 9
 Refectus ii, 24
 Refer iii, 25
 Referens iv, 22
 Referent iv, 10. v, 8
 Refert ii, 10. 20. 27. 37. 49. iii, 19.
 iv, 18. v, 10. vi, 4. 14
 Refertas ii, 16
 Referti ii, 16
 Referunt iv, 13
 Reficiendas v, 11
 Reficiendos iv, 16
 Reficit vi, 7
 Reformatæ iv, 5
 Reformatoque i, 22
 Reformavit ii, 9
 Refugium ii, 21
 Refulgebant iv, 4
 Refutatione i, 6
 Rege ii, 12. 44. iii, 3. v, 4. vi, 2. 5
 Regem i, 3. 5. 19. ii, 16. 33. 45. 46.
 iii, 4. 5. iv, 1. 6. v, 15. vi, 3. 5. 8
 Regendos iii, 4
 Regens iv, 17
 Reges i, 1. 2. 9. 16. 17. 29. 30. 31. ii,
 35. 41. iii, 3. 11. 17. 20. iv, 17. v,
 15. 16. vi, 2. 7
 Regi i, 22. ii, 1. 6. 7. 9. 15. 17. 19.
 20. 31. vi, 6. 15
 Regia v, 5
 Regiæ i, 5
 Regiam i, 5
 Regibus ii, 5. 28. iii, 4. 18
 Regiis ii, 27
 Regina iii, 15. iv, 3
 Reginæ iii, 2. iv, 2
 Reginam vi, 5
 Regio i, 19
 Regio omnis ii, 1. vi, 11
 Regione ii, 26. iii, 1
 Regionem ii, 1. 13. 37. vi, 10
 Regiones ii, 8. 25. 36. iii, 26
 Regionibus i, 14. 17. ii, 8. 27. 35. 48
 Regionis i, 17. 23. ii, 35. iv, 5. 18. vi,
 8. 14
 Regios i, 1. ii, 13
 Regis i, 3. 5. 6. 18. ii, 6. 16. 17. 18.
 30. 45. 49. iii, 16. 20. iv, 6. 8.
 vi, 5
 Regnum ii, 19. 33. iii, 20
 Regna i, 6. 16. ii, 7. 22. 25. iii, 26.
 vi, 2
 Regnabant i, 4
 Regnantes iii, 14
 Regni i, 14. 17. 23. ii, 13. 26. 49. iii,
 1. 26. iv, 22. v, 16. vi, 9.
 Regnis i, 18
 Regno ii, 5. iii, 21. 24. iv, 22. v, 2.
 17. vi, 2. 3. 6. 7
 Regnum i, 12. 15. ii, 12. 26. iv, 22.
 vi, 2. 3. 4
 Regredi i, 10. iv, 1. 2. 22
 Regrediebatur iv, 3
 Regrediens v, 17
 Regreditur ii, 16. 37. 47
 Regressi ii, 37. 44. iii, 9. 13. iv, 20.
 vi, 13
 Regressum iii, 9
 Regressus ii, 17
 Reguli i, 8. 10
 Regulis ii, 21. 24. iv, 17. v, 1. 5. 6
 Regulo iii, 15
 Regulos i, 10. ii, 25. iii, 14. iv, 22
 Regum i, 14. ii, 25. 30. iii, 26. vi, 7
 Rei ii, 23. 31. 41. vi, 14
 Relatum v, 1
 Relaxari ii, 33
 Relegatur vi, 14
 Relicta vi, 12
 Relicti ii, 46
 Relictis i, 8. iii, 8. 23
 Relicto ii, 24. iii, 6. 10
 Relictum iv, 15
 Religata iii, 18
 Religatum iii, 18
 Religione i, 2. 12. ii, 28. 30
 Religionem i, 15. ii, 28
 Religionibus v, 10
 Religionis i, 19. 22
 Relinquatur ii, 22
 Relinqueretur ii, 27
 Relinqui ii, 16
 Reliqua i, 13. ii, 7. 12. 19. iv, 4. 5. 12.
 v, 12
 Reliquæ ii, 13. iii, 2. 23
 Reliquam ii, 43. iv, 18
 Reliquarum v, 13
 Reliquas i, 5. iv, 8
 Reliquerat i, 1
 Reliqui i, 5. 8. 10. ii, 12. 44. 46. iii,
 5. 17. v, 5. 16
 Reliquiæ iv, 13
 Reliquias ii, 41. iv, 8. v, 15. vi, 10
 Reliquiis vi, 10
 Reliquis ii, 5. 20. 26. 36. 39. 52. iii,
 18. 19. 27. iv, 1. 2. 9. 20. v, 17.
 vi, 9
 Reliquisset i, 1
 Reliquo iii, 19
 Reliquorum iii, 4. 11. iv, 6. v, 2
 Reliquos ii, 32. 45. 52. iii, 9. iv, 3
 Reliquum ii, 45. 51. iii, 17. 21. iv, 6.
 8. vi, 15
 Reliquus ii, 6. 41. 46. v, 8. vi, 12
 Rem i, 11. 15. ii, 26. 27. 37. iii, 3.
 16. iv, 10. 21. v, 3. 8. 10. 12. 14.
 vi, 2. 6. 13. 14
 Remcantes iv, 21

- Remeare vi, 2
 Remearent ii, 8
 Remeat vi, 13
 Remeavere ii, 19
 Remeavimus vi, 2
 Remediis vi, 4
 Remedio ii, 10
 Remedium i, 20. ii, 10. 30. vi, 11
 Remigibus v, 17
 Remiserat ii, 36
 Remisere iv, 8
 Remiserit ii, 50
 Remissa ii, 25
 Remisso iv, 1
 Remissum ii, 21
 Remissurum iii, 24
 Remittebatur ii, 1
 Remittendum ii, 31
 Remittere ii, 5. 48
 Remitteret ii, 51. iii, 11
 Remitteretur ii, 33. iv, 1
 Remittit iii, 15. vi, 4
 Remittitur vi, 5
 Remittunt iv, 18. v, 8
 Remorari ii, 7
 Remotis i, 21. ii, 15
 Renovare iv, 7
 Renovatae iv, 5
 Renovato iii, 26
 Renovatum iii, 5
 Renovatus ii, 33
 Renuens ii, 18
 Renuentis ii, 42
 Renuere i, 19
 Renueret ii, 9
 Repelli vi, 15
 Repellitur vi, 15
 Repente i, 8. 21. ii, 40. 42. iii, 15.
 16. 20. iv, 11. v, 5. 7. 8. vi, 10. 14
 Repentino ii, 37
 Repererat vi, 2
 Reperiri iii, 25
 Reperit vi, 8
 Reperti iv, 12
 Repertum ii, 15
 Repetebant iii, 5
 Repetebat i, 9
 Repetens i, 9. 10
 Repetentes i, 2
 Repetere ii, 48
 Repeterent i, 4
 Replet i, 17
 Replet ii, 17. 18. v, 16
 Repleta iv, 4. v, 16. vi, 11
 Repletas i, 22
 Repletos vi, 6
 Reportant iv, 20
 Repperit vi, 10
 Reprehenditur iii, 25
 Represso iii, 1
 Repressus ii, 40
 Reprimitur vi, 9
 Republica v, 4
 Repugnare ii, 24
 Repulsæ iii, 5
 Repulsos iv, 2
 Reputans i, 22
 Reputare ii, 23
 Reputantur ii, 25
 Reputate ii, 22
 Requite i, 21. ii, 4. iv, 1
 Requies i, 19. ii, 4. 6. 32. iv, 6. 8. 10.
 v, 12
 Requiescentibus ii, 51
 Requirat i, 9
 Rerum i, 14. 22. ii, 23. 35. iii, 3. 9.
 10. 23. iv, 1. 4. 6. 8. 15. v, 4. 7. 13.
 15. vi, 10
 Res i, 6. 18. 22. ii, 8. 10. 14. 22. 25.
 33. 35. 37. iii, 3. 23. 26. iv, 4. 5.
 13. 20. 22. v, 15. vi, 5. 13
 Reseratum i, 22
 Reservatum vi, 5
 Residui v, 10. 17
 Residuus ii, 22. v, 1. vi, 5
 Residuos v, 9
 Residuum v, 10
 Resistendi iv, 12. 22
 Resistendo vi, 2
 Resistendum i, 10
 Resistente ii, 13. 26
 Resistere ii, 24. 42. 43. iii, 4. vi, 3
 Resisti ii, 1. 12
 Resistit iii, 8
 Resistitur vi, 15
 Resistunt iv, 10
 Respectantes ii, 47
 Respondebatur iii, 3
 Respondens ii, 5. iv, 15
 Respondent i, 7
 Respondetur iii, 3
 Respondit i, 9. ii, 52. iii, 27. iv, 16.
 v, 5
 Responsum vi, 3. 11. 14
 Restantes iv, 2
 Restauratis ii, 3
 Restingui v, 8
 Restituam iii, 25
 Restituenda ii, 25
 Restituere iii, 23
 Restitui ii, 22
 Restituit ii, 41. iii, 8
 Restitutione ii, 33
 Restitutionem ii, 30
 Resumptis iv, 7
 Resurgens ii, 3
 Retardaret i, 18
 Retentans ii, 52

- Retenti vi, 12
 Retentis ii, 36
 Retento ii, 20
 Retexuit i, 9. 11
 Retineant v, 2
 Retinebant v, 14
 Retinebat ii, 34
 Retinendam iii, 25
 Retinens ii, 49. iii, 20. v, 11
 Retinentem v, 12
 Retinerent ii, 49
 Retineri ii, 22. iv, 1. 5
 Retinuerat i, 18
 Retinuit ii, 19
 Retorque iii, 21
 Retuli i, 13. v, 17
 Revenere ii, 27
 Revenit ii, 41
 Revertere iv, 18
 Reverti iii, 27
 Revertissent i, 11
 Revertitur i, 20
 Revertuntur ii, 7
 Revisunt iii, 9
 Revocare ii, 51. v, 3
 Revocetur ii, 22
 Revolant iv, 17
 Rex i, 9. ii, 2. 6. 16. 17. 23. 49. 52.
 iii, 4. 14. 21. 22. 21. 27. iv, 11. v,
 17. vi, 1
 Rhesus ii, 45
 Rhodii iv, 4
 Rhodiorum iv, 1
 Rhodo i, 17
 Rhodum iv, 4
 Rhæteo v, 15
 Rogabimus v, 2
 Rogat iii, 2
 Rogatu ii, 19
 Rogaturæ iii, 2
 Rogum v, 8
 Rotis v, 11
 Ruens iii, 19
 Ruentem iii, 7
 Ruenti iii, 4
 Ruentibus ii, 38
 Ruere ii, 43. iv, 12
 Ruerent iii, 26
 Ruinae ii, 43. iii, 10. iv, 5
 Ruit ii, 3. 11. 39. iii, 10. 19. 20. v, 9
 Rumore i, 16
 Rumorem iv, 10
 Rursus i, 22. ii, 40. iii, 6. iv, 22. v,
 10
 S.
 Sacerdos v, 8
 Sacerdote ii, 14
 Sacerdotem ii, 14. 28. 47
 Sacerdoti ii, 28. 29
 Sacerdotis ii, 30
 Sacra iv, 17. v, 8. 12
 Sacri ii, 14. 49. iii, 2
 Sacrificia v, 8
 Sacrificii i, 21
 Sacrificio i, 21. 22. ii, 14. 33. 47. iv,
 10. v, 11
 Sacrificium i, 21. ii, 14
 Sacrilegii i, 19
 Sacris vi, 5
 Sacro iv, 11. 22. v, 12
 Sacrorum v, 7
 Sacrum v, 11
 Sæpe iii, 1. iv, 13
 Sæpius vi, 14
 Sæva vi, 4
 Sævians i, 19
 Sæviente vi, 1
 Sævior ii, 43. iv, 17
 Sævire ii, 7. 17. 42. iii, 6
 Sævissimum iii, 26. vi, 5
 Sævit iv, 22
 Sævitia vi, 8
 Sagitta ii, 40. iii, 6. 18
 Sagittam iv, 19
 Sagittariis iv, 2
 Sagittario iv, 19
 Sagittarios iii, 1
 Sagittarum iii, 1. 18
 Sagittas i, 14
 Sagittis ii, 41. iii, 1. iv, 2. 19. 20
 Salamina i, 17. vi, 2
 Saltem ii, 22. iii, 21. 22. v, 2
 Saltu iii, 19
 Salubribus ii, 21
 Salubritas ii, 33
 Salus v, 2
 Salutans i, 9
 Salutant iv, 11. v, 10
 Salutatos i, 2. ii, 50. iv, 16
 Salutatur ii, 52
 Salutatus iv, 22
 Salute v, 12
 Salutem iii, 21. iv, 12
 Salutis ii, 17. 43. iii, 16
 Sana ii, 21
 Sanctissimos iii, 25
 Sanctitate i, 11
 Sane ii, 40
 Sanguine i, 15. ii, 39. iii, 14. 21. 23.
 iv, 7. 13. 19. v, 2. 15. vi, 9
 Sanguinis iii, 5. v, 13. vi, 10. 14
 Sarpedon i, 18. ii, 11. 32. 35. 38. 43.
 iii, 7
 Sarpedonis iii, 8. 9. iv, 8
 Satiés iii, 25. iv, 7. v, 13

- Satisfaciemus v, 2
 Saucius iii, 3
 Sava iv, 20
 Saxis ii, 15. iii, 1
 Saxo ii, 43
 Saxorum vi, 8
 Scamandrum iii, 20. iv, 3
 Sceleratam vi, 14
 Sceleratissimæ ii, 41
 Scelere vi, 15
 Sceleri i, 20
 Sceleris i, 19. ii, 22
 Scelus ii, 5. iv, 18. v, 2. 8
 Scepsim ii, 27
 Schedius i, 13. 17. iii, 10
 Sciens v, 17
 Scientes ii, 23
 Sciunt i, 4
 Scopulis vi, 1. 5
 Scuti iv, 6
 Scuto iv, 6. 20
 Scutorum iv, 5
 Scyllam vi, 5
 Scytharum i, 22. ii, 16
 Scythas ii, 10
 Scythis ii, 8
 Secedens vi, 14
 Secedunt v, 4. 12
 Secordius iii, 1
 Secreta iv, 18
 Secreto iv, 22
 Secretorumque v, 9
 Sectors i, 6
 Secunda ii, 45
 Secundam ii, 23
 Secundante vi, 1
 Secundis ii, 48
 Secundo i, 16. ii, 2. 20. iii, 17
 Secundum ii, 20. iii, 19. 21. vi, 14
 Secundus iii, 19
 Securitatemque v, 12
 Securos iii, 16
 Securum iii, 15. v, 9
 Securus iii, 27
 Secus i, 23. iv, 2. v, 4. 11
 Secuta i, 9
 Secuti ii, 35. v, 15
 Secutos iii, 23
 Secutus i, 13. iii, 26
 Sedata i, 22. vi, 11
 Sedatam i, 23
 Sedem v, 5
 Sedere ii, 50
 Sedibus iii, 23
 Seditio v, 15
 Seditioem iv, 22. vi, 2
 Seditiosum ii, 21
 Segnius iii, 4. iv, 6. 20
 Semel i, 9
 Semermos iii, 10
 Semet ii, 3. 11
 Seminecem ii, 43. iv, 3. 11
 Semirutisque v, 11
 Semiustas v, 13
 Semotam iv, 18
 Semper ii, 21. 26. iii, 16. 21. iv, 22.
 v, 6
 Senatum v, 10
 Senatus v, 4. 8
 Senecta iii, 23
 Senectæ iii, 21. iv, 15
 Senectam iii, 21
 Senem ii, 20. iv, 18
 Senes i, 8. ii, 20. iii, 26. v, 10
 Senex vi, 8
 Senibus iv, 22
 Senioque iii, 20
 Senior vi, 15
 Seniores ii, 20
 Scniorum ii, 23
 Sententia i, 4. 12. 20. ii, 6. 19. 21. 31.
 iii, 24. iv, 17. 18. 22. v, 8
 Sententiæ i, 8
 Sententiam i, 8. ii, 23
 Sententiis ii, 23
 Sentio v, 2
 Separatim iv, 10
 Separato v, 4
 Separarentur ii, 19
 Sepeliendas v, 15
 Sepeliendis ii, 4
 Sepeliendum ii, 27
 Sepeliere iv, 6
 Sepelire iv, 3
 Sepeliretur iv, 21
 Sepelivere iv, 1. 15
 Sepelivimus v, 2
 Sepelivit ii, 2
 Sepeliunt ii, 4. 32. iii, 9. iv, 8
 Sepiadum vi, 8
 Septem i, 17
 Sepulcro iv, 21
 Sepulcrum iv, 15. v, 16
 Sepultisque vi, 10
 Sepultum ii, 15. vi, 13
 Sepultura iii, 14
 Sepulturæ iii, 23
 Sepulturam ii, 12
 Sepulturas ii, 32
 Sequebantur ii, 35. iii, 20
 Sequemur ii, 26
 Sequenti iv, 4
 Sequerentur ii, 23. 35
 Sequeretur i, 18. ii, 21
 Sequi ii, 43. iv, 7
 Sermo vi, 13
 Sermone i, 6. v, 6. 8. 17. vi, 13
 Sermonem i, 6

- Serpentem ii, 11
 Serpentis ii, 14
 Serpentiū vi, 4
 Servantes ii, 46
 Servata ii, 13
 Servatam v, 14
 Servaverit iv, 22
 Servitia v, 13
 Servitium iii, 24. v, 16
 Servis ii, 27
 Servus vi, 8
 Sese iv, 17. 18
 Sesto ii, 35. iii, 14
 Seu vi, 10
 Severissimum vi, 4
 Sexaginta i, 17
 Sexu vi, 4
 Sexui iv, 3
 Sexus iv, 3
 Sic ii, 21
 Siciliam vi, 5
 Sicut i, 3. ii, 49. iii, 16
 Sicuti ii, 14. v, 8. vi, 4
 Sidone i, 2. ii, 26. iv, 4
 Sidoniorum i, 5. 18. ii, 26
 Sigæo iv, 15
 Sigæum v, 12
 Sigillatim i, 14
 Significat iv, 18
 Signo i, 18. ii, 1. 38. 41. 46. iii, 4. 7. 8.
 iv, 5. 19
 Signum i, 21. ii, 26. 35. 39. 44. iv, 17.
 22. v, 5. 12. vi, 14
 Silentibus ii, 24
 Silentio i, 10. ii, 23. 44. 51. v, 6. 12
 Silentium iii, 16. 20. iv, 18
 Simile v, 16
 Similem iii, 21
 Simili v, 17
 Similia ii, 23
 Similibus i, 6
 Simplex iv, 5
 Simplicis ii, 32
 Simulabat ii, 14
 Simulacrum vi, 14
 Simulans vi, 8
 Simulata i, 20
 Simulato ii, 15
 Simultates i, 6
 Singula i, 2. 6. vi, 2. 8
 Singulari iii, 19
 Singularum i, 7
 Singulas ii, 36
 Singuli i, 1. 3. 6. 12. 16. ii, 1. 7. 8. 19.
 29. 37. 44. 52. iii, 21. iv, 18. v, 2.
 3. 10. 17. vi, 1
 Singulis i, 8. ii, 37. 38. iii, 26. iv, 20.
 v, 16
 Singulorum ii, 19. v, 1
 Singulos i, 15. ii, 19. 30. 46. iii, 5. v,
 14. 16
 Sinistram iv, 19
 Sinistrum ii, 3. iii, 13
 Sirenarum vi, 5
 Sisterentur ii, 44
 Sit ii, 22. 23. iii, 21. 26. iv, 4. 21.
 v, 17
 Sita ii, 21
 Siti iv, 20
 Situs iii, 4
 Sive i, 23. v, 6. vi, 10
 Sminthii ii, 14. 28. 47
 Sminthio ii, 14
 Sociam iv, 4
 Societatem i, 18. iii, 13
 Societatis ii, 2
 Socii ii, 35. 41. iv, 1. 5. v, 1. 2. 10
 Sociis ii, 47. iii, 19. v, 2. vi, 5
 Sociorum ii, 35. iv, 1. v, 11
 Solandi iii, 11
 Solem v, 10
 Solemo ii, 35
 Solenne iv, 10
 Solent i, 21
 Solere ii, 21
 Solertiam i, 14
 Solertices iii, 18
 Solet ii, 21. 23
 Soli ii, 22. 46
 Solicita ii, 8. v, 8
 Soliciti iii, 1
 Solicitis i, 19. ii, 13
 Solicitudo ii, 33
 Solis ii, 26. 41. iii, 13. iv, 1. v, 14.
 vi, 10
 Solita ii, 37. vi, 4
 Solitam ii, 21. 48
 Solitarii iii, 7
 Solitario ii, 18. 39
 Soliti ii, 14. 35. iii, 13
 Solitis iv, 16
 Solito i, 23. iii, 12. 17. iv, 12. 16. v, 5
 Solitos iii, 23
 Solitudinis iii, 23
 Solitum iii, 11. 17. iv, 22. vi, 5
 Solitus ii, 33
 Solo i, 10. ii, 23. iii, 26
 Solvendæ v, 13
 Solvendi v, 9
 Solveret v, 16
 Solum ii, 41. 51. iii, 14. 22. 23. iv, 8.
 15. v, 3. 4. 10. vi, 2
 Solus ii, 36. iv, 13. v, 2
 Solutis iv, 9. vi, 1
 Soluturum iii, 3
 Somnia vi, 14
 Somniis vi, 14
 Somniorum vi, 14. 15

- Somno ii, 45. 16. v, 12. vi, 9
 Sono ii, 35
 Sopita iii, 14
 Sopito v, 10
 Sorbero vi, 5
 Soror i, 1. vi, 10
 Sorore vi, 10
 Sororem ii, 13. iii, 2
 Sors ii, 4. 6. 52. iv, 6. v, 12. 13. vi, 1
 Sorte iv, 6. v, 13
 Sparta i, 3
 Spartam i, 4. vi, 13
 Sparto iii, 18
 Spatio vi, 11
 Spatium iv, 19
 Spe iv, 1. 12. v, 4
 Specie i, 3. 14. ii, 43. iii, 15. iv, 5
 Speciem iii, 20
 Spectaculo ii, 31. iii, 21. v, 7. 12
 Spectaculum iii, 21. 22. iv, 3
 Spectaudi iii, 17
 Spectantes v, 14
 Spectare iii, 26
 Spectaret v, 10
 Spectati iii, 3
 Speculari vi, 8
 Speculatum vi, 13
 Spei iv, 1
 Spelunca vi, 8. 9
 Speluncam vi, 9
 Spem ii, 43. iii, 16. iv, 3. 7. vi, 9
 Sperato ii, 33
 Spero ii, 22
 Spes ii, 44. iii, 9. 16. iv, 4. 5. 8. 14.
 17. 22
 Spiritu iii, 21. iv, 3
 Spiritum iii, 22. iv, 11. vi, 15
 Splendore iv, 4
 Spolia iii, 16
 Spoliata iii, 14
 Spoliatum iii, 15
 Spoliatus ii, 26
 Spoliavere i, 19
 Sponte ii, 48. iii, 21. v, 2. 6. vi, 9
 Spreus v, 14
 Spreto vi, 3
 Stabulari ii, 27
 Statim ii, 2. 23. 46. iii, 10. 16. vi, 3
 Statuant v, 10
 Statuentes ii, 19
 Statui iii, 17
 Statuit iv, 17
 Statuitur v, 16
 Statuunt ii, 33. v, 10
 Steterant ii, 46. iii, 8. iv, 2
 Steterat ii, 38. 43
 Sthenelus i, 11. iv, 12
 Stipatores iii, 1
 Stipatus i, 8
 Stirpe iv, 22
 Stragem iii, 7
 Stragis v, 12
 Stratum iv, 11
 Strenue i, 5. ii, 2
 Strenuis ii, 4. iii, 1
 Strenuissimi ii, 38
 Strepitu v, 2
 Strepitus v, 5
 Stridore v, 7
 Strophium vi, 3
 Studiis iii, 1
 Studio i, 11. 16. iii, 10. v, 11. 15
 Studium ii, 9. v, 13
 Stupefactum i, 4
 Suadens vi, 2
 Suadent v, 16
 Suadente ii, 31. v, 13
 Subducta ii, 41
 Subductas ii, 12
 Subductis ii, 7
 Subeam iii, 25
 Subeunda v, 2
 Subjecto iv, 13. v, 8
 Subjectus v, 7
 Subjicere ii, 13
 Subire ii, 22
 Subita i, 21. iii, 3
 Subito v, 7
 Subituros i, 6
 Subjungit iv, 22
 Sublapsum v, 5
 Sublata ii, 19
 Sublato ii, 14
 Sublatum iv, 11. v, 2
 Subterere (nos Obterere) iii, 6
 Subterfugerant v, 13
 Subterfugerent ii, 33
 Subterfugit iii, 6. vi, 12
 Subvenire iii, 5
 Successionem vi, 6
 Succidens iii, 7
 Sudibus iii, 1
 Sudore ii, 43
 Sueti ii, 8
 Suffusus ii, 25
 Suggestente iii, 2
 Sumeret iii, 24
 Sumit iv, 21
 Summa i, 2. 13. 16. ii, 40. 41. iii, 3.
 23. iv, 6. 14. v, 4. 9. 11. 14. 15.
 vi, 2
 Summæ ii, 23. iv, 6. 8
 Summam iv, 13. vi, 2. 9
 Summis i, 5. 10. iii, 1. iv, 6. 13. v, 10
 Sunnitas vi, 15
 Summo iv, 20. v, 11. 12. vi, 11
 Summum iv, 22
 Sumtis i, 5

- Sumtum iii, 20
 Superabat i, 14
 Superant ii, 19
 Superare iv, 3
 Superaret iv, 11
 Superaverat iv, 4
 Superbas ii, 21
 Superbiam iv, 22
 Superdlexerit vi, 3
 Supererant ii, 46
 Superesse v, 6
 Superfuerant iii, 16
 Superfuerat ii, 2. vi, 12
 Supergressum iii, 23
 Superjacens iii, 11
 Superioris iii, 21
 Superpositis v, 7
 Superpositum v, 5
 Superstitibus ii, 26
 Supervenerant iii, 4
 Superveniens iv, 15
 Supervenit i, 13. 22. ii, 43. 49. 50. iii, 2. 8. iv, 2. 4. 14. v, 7
 Supplicabant iii, 1. 2
 Supplicante iii, 2
 Supplicem ii, 25
 Supplices ii, 13. 25. v, 2
 Supplici iii, 20
 Supplicia i, 6. v, 2
 Supplicio iii, 11
 Supplicis iii, 23. vi, 6. 11
 Supposito iii, 12
 Supradictæ ii, 14
 Supradictas iv, 4
 Supradicti v, 15
 Supradictis i, 7. ii, 43. 50. iii, 24
 Supradictos iii, 8. v, 6
 Surgit iii, 24
 Susceperant ii, 9
 Susceperat i, 5. 13. v, 5. vi, 10
 Susceperint v, 11
 Suscepti ii, 37
 Susciperent ii, 48. v, 11
 Susciperetur v, 16
 Suscipiat iii, 27
 Suscipiebant (nos Accipiebant) i, 2
 Suscipit i, 16. 23
 Suspecta ii, 22
 Suspectis iii, 1
 Suspectus vi, 14
 Suspenderat v, 11
 Suspensam ii, 49
 Suspicans v, 4
 Susplicantibus ii, 42
 Suspicio iv, 10. v, 5
 Suspicione v, 11
 Sustentabantur ii, 12
 Sustentaretur v, 9
 Sustentavere iv, 5
 Sustinere ii, 39
 Sustollere iii, 22
 Sustulerat v, 12
 Sylvam iii, 12
 Syme i, 17
 T.
 Tabellis i, 16
 Tabernaculis ii, 45. v, 12
 Tabulatis v, 11
 Tabulis vi, 1
 Taciti i, 6. ii, 23
 Tacitus ii, 31
 Tædio ii, 35
 Talem i, 3. ii, 48. v, 15
 Talenta ii, 49
 Talentorum v, 8
 Tales v, 2
 Tali i, 3. 4. 7. ii, 12. 23. 44. 48. iii, 1. 2. 16. iv, 6. 22. v, 7
 Talibus ii, 26
 Talis v, 4
 Talium ii, 52
 Talthybio iv, 22. v, 1
 Talthybius v, 1. vi, 2
 Tanta i, 17. 19. ii, 3. 42. iii, 10. 25. iv, 1. 5. vi, 11
 Tantam i, 21
 Tantarum ii, 49
 Tantas vi, 5
 Tanti i, 19. ii, 28. 29. 30. iii, 14. 16. 20. 23. iv, 13. v, 13. 14
 Tantis iii, 21. v, 1. 14
 Tanto i, 21
 Tantorum v, 10
 Tantum i, 18. iii, 9. 11. 13. 25. 26. iv, 14. v, 6
 Tantummodo ii, 44
 Tantus ii, 33. iii, 16. v, 13. 17
 Tardarentur i, 16
 Tauris v, 8
 Taygetam i, 9
 Tecnessa v, 16
 Tecmessam ii, 18. 19
 Tectum ii, 43
 Tectus iii, 20
 Tegenda iii, 11
 Tegi i, 21
 Tegumen v, 5
 Tela i, 16. iii, 10. 13. iv, 5. 9
 Telamone vi, 2
 Telamonis ii, 12. vi, 5
 Telamonium i, 19. ii, 12. iv, 6
 Telamonius i, 13. 17. ii, 3. 9. 18. 27. 32. 41. iii, 7. 19. iv, 20. v, 10

- Telegonum vi, 15
 Telegonus vi, 15
 Telemacho vi, 6. 15
 Telemachum vi, 15
 Telemachus vi, 14
 Telephi ii, 2. 3. 4. iv, 14
 Telepho ii, 2. 5
 Telephum ii, 2. 5. 6. 7
 Telephus ii, 1. 2. 3. 5. 6. 10. 12
 Teli ii, 40. iii, 4. iv, 5
 Telis iv, 5
 Telo ii, 3. 11. 41. 43. iii, 4. iv, 6
 Telum ii, 3. 40. iii, 8. iv, 12
 Temeratum v, 2
 Temere ii, 21. iii, 13. iv, 11. v, 6
 Temeritas iv, 11
 Temperabunt iii, 21
 Temperaverit iii, 24
 Tempestate i, 6. ii, 14. iv, 15. 22. v,
 5. vi, 7. 10
 Tempestatem vi, 1
 Tempestatibus v, 9. 11. 14. vi, 7
 Tempestatibus i, 21
 Templa v, 12. 13
 Templi i, 2. ii, 14. 28
 Templo i, 16. iv, 18. v, 5
 Templorum v, 2
 Templum i, 2. ii, 14. iv, 10. v, 5. 8
 Tempore i, 1. 4. 5. 18. 22. ii, 3. 12.
 16. 17. 19. 35. 47. 48. iii, 3. 8. iv,
 5. v, 16. vi, 4
 Temporis i, 22. ii, 7
 Tempus i, 3. 13. 18. 23. ii, 7. 8. 9. 10.
 11. 13. 15. 18. 24. 27. 28. 35. 38.
 41. 45. 50. iii, 1. 19. iv, 6. 10. 11.
 15. 16. 18. 21. v, 2. 4. 10. 16. vi,
 2. 3. 4. 5. 6. 7. 11. 12. 14. 15
 Tendentes v, 3
 Tendentibus iii, 18
 Tendere ii, 39. 42
 Tendi iii, 6. 20. iv, 6
 Tendit iii, 5
 Tendunt iv, 12
 Teneat v, 2. 6
 Tenebrosa vi, 8
 Tentandos vi, 2
 Tentat ii, 37
 Teutatas v, 5
 Tentatus (nos Attentatus) ii, 30
 Tentoria ii, 37. 46. iii, 3. 9. 21. iv, 16.
 v, 8
 Tentoriis ii, 45
 Tenuissimum iii, 18
 Tenuit iii, 25. v, 13
 Terra i, 4. 21
 Terram ii, 1. 49. iii, 19. iv, 20. v, 7.
 10
 Terga iii, 14
 Terrarum i, 1. ii, 22
 Terreri i, 21
 Territi ii, 42
 Territos ii, 12. 43
 Territus iii, 6. vi, 14
 Terrore ii, 41. 46
 Tertio iv, 19
 Tertium iii, 19. v, 6
 Testarentur ii, 8
 Testatus i, 11
 Testimonium iv, 22
 Testis v, 2
 Tetra i, 21
 Teucer i, 13. iii, 1. vi, 2
 Teucris iv, 2
 Teucro iv, 2. v, 16
 Teucrum vi, 4
 Teuthrantem ii, 18
 Teuthrantis ii, 19
 Teutranus ii, 3
 Teutrante ii, 3
 Thalpius i, 17
 Theano v, 8
 Thebis i, 17
 Thelestes iv, 7
 Thesaurum ii, 15
 Thessaliam vi, 7
 Thessalo ii, 5
 Thessandrus i, 14. 17. ii, 2
 Thestoris i, 15
 Thetide vi, 7. 9. 13
 Thetidis i, 14
 Thetis vi, 13
 Thoas i, 13. 17. v, 10
 Thraces ii, 46
 Thracia ii, 35. v, 14
 Thracibus ii, 47
 Thracum ii, 18. 45. 46. iii, 4
 Thrasymede i, 13
 Thyestes iv, 7
 Thymbraei ii, 52. iv, 10
 Thymbraeo iii, 1
 Tibiam iii, 8
 Timore ii, 30
 Tithoni iv, 4
 Tithonum iv, 22
 Tlepolemus i, 14. 17. ii, 5. iii, 19.
 iv, 2
 Tolerare iii, 23
 Toleravi v, 2
 Tollere ii, 48
 Tolleretur v, 5
 Tolli iii, 27
 Tollit iii, 5
 Tollunt iii, 8. iv, 1. 9. v, 4. 10
 Tonitrua i, 21
 Torpentibus iv, 16
 Tot ii, 21. 26. 34. 47. iii, 16. iv, 8. v,
 3. 15
 Tota i, 7. iii, 16

- Totam ii, 5. iii, 1. 16. v, 12
 Totidem iii, 12. v, 6
 Toties v, 2
 Totius ii, 18
 Toto i, 16. 18
 Totum iii, 13. v, 2. 14
 Totus iii, 25
 Tractando v, 8
 Tractari v, 4
 Tractatum iii, 27
 Tractaverat iv, 9
 Tracto ii, 32
 Tradendam ii, 25
 Tradendum ii, 15
 Traderent ii, 20
 Traderet v, 8
 Traderetur i, 7. 20. v, 14
 Tradi iv, 21. v, 4
 Tradidere ii, 13
 Tradidisse ii, 25. iii, 26
 Tradidit iv, 18
 Tradit ii, 47. iii, 27. vi, 2. 9
 Tradita vi, 10
 Traditas ii, 41
 Traditi v, 16
 Traditis v, 17
 Tradito iv, 12. 22. vi, 6
 Traditum ii, 20
 Traditur ii, 18
 Traductam iv, 22
 Tradunt ii, 12. iv, 8. v, 14
 Traduntur ii, 5
 Trahi ii, 3
 Trahit ii, 18
 Trajicit iv, 19
 Transacti iii, 15
 Transactis iv, 10. vi, 3
 Transacto iv, 17. vi, 4
 Transactorum ii, 51
 Transactum ii, 25
 Transduxit i, 10
 Transegere i, 1
 Transeunt v, 10
 Transferri v, 8
 Transfigit i, 19. ii, 3. iii, 6. iv, 6.
 11. 19
 Transgressus ii, 49
 Transigat iii, 25
 Transigunt ii, 45. iv, 6
 Transire i, 15
 Transmiserat ii, 18
 Transmisere ii, 33
 Transmissa i, 2
 Transportaretur ii, 8
 Transvectam ii, 26
 Transversi i, 7
 Transverso iii, 18
 Transversum iii, 12
 Traxerant iv, 10
 Trepida ii, 43. iii, 6
 Trepidantes v, 13
 Trepidantium iii, 16
 Trepidarent ii, 47
 Trepidi iv, 11
 Tres i, 17
 Tribuentes iii, 2
 Triccenses i, 14
 Tridno vi, 15
 Triduum iv, 13. v, 16
 Triennio vi, 6
 Triginta i, 17. vi, 6
 Triplex vi, 10
 Tristior ii, 25
 Tristitia iv, 13
 Triti iii, 9. iv, 5
 Tritici v, 6
 Tritis ii, 7. 38
 Trito ii, 35
 Træzenius ii, 35. 43
 Troja ii, 12. iv, 22. v, 17. vi, 2. 5
 Trojæ ii, 13. 16. 25. 27. 35. iii, 27.
 iv, 22
 Trojam i, 4. 5. 6. 12. 13. 20. ii, 7. 8.
 9. 10. 12. 25. 35. 37. 38. iii, 2. 9.
 16. 20. 27. iv, 4. 8. 15. 22. v, 4. 7.
 10. 11. 17. vi, 2. 10
 Trojanæ v, 11
 Trojanam i, 21. ii, 26
 Trojanarum iii, 3. v, 9
 Trojani i, 5. ii, 21. 22. 32. 44. 47. 52.
 iii, 1. 8. 13. 14. 20. iv, 5. 6. 9. 12.
 18. 22. v, 2. 13
 Trojanis ii, 16. 32. 40. iii, 4. iv, 1. 2.
 7. 8. 14. 17. 18. v, 5. 6. 9. 10. 11
 Trojanorum ii, 9. 27. iv, 22
 Trojanos i, 18. ii, 20. 44. 45. iv, 1.
 9. 14
 Troili iv, 9
 Troilus iv, 9
 Tros i, 9
 Truncatum v, 12
 Trunco ii, 3
 Tu iii, 21
 Tua iv, 11
 Tuæ iii, 25
 Tuam iii, 21
 Tueantur ii, 26
 Tuebatur iv, 17
 Tuendam ii, 25
 Tuerentur ii, 37. iii, 23
 Tui iii, 21
 Tulerat vi, 1
 Tulere iii, 18
 Tulissent v, 6
 Tullit v, 2
 Tumulo iv, 1. v, 16
 Tumultu ii, 42
 Tumultus i, 5. 7. ii, 26. 37. v, 15

- Tuñmulum iv, 15. 21. v, 8. 15
 Tunc i, 10. ii, 36. iii, 10. iv, 6. 13.
     18. v, 11. 16
 Turbari ii, 42
 Turbata iii, 10
 Turbati iv, 11. v, 5. 7
 Turbatis ii, 11. vi, 1
 Turmas iv, 3
 Turpem iv, 15
 Turturis vi, 15
 Tutelam ii, 12. vi, 15
 Tutiores v, 15
 Tuto ii, 12. iii, 11
 Tutos ii, 48
 Tutum iii, 5
 Tyndari i, 9
 Týmactem iv, 22
 Tyranni vi, 7
- V.
- Vacui ii, 22
 Vacuum ii, 7
 Vadunt iv, 17. v, 5
 Vagabantur ii, 8
 Vagaretur i, 19
 Vagina ii, 49
 Valent iv, 22
 Vallo iii, 1
 Vallum ii, 43. iii, 13
 Varia iii, 16. v, 17
 Variis iii, 1
 Vario iv, 4
 Vasculo ii, 15
 Vastabatur i, 19
 Vastant ii, 13
 Vastarentur ii, 16
 Vastat ii, 41
 Vastatis ii, 19
 Vastatum ii, 16
 Vastitatis i, 20
 Vectus iv, 5
 Vehementer iv, 17
 Vehementes iii, 13
 Vehementius ii, 2. iii, 6. 9. iv, 19. vi,
     14. 15
 Vehicula iii, 20
 Vehiculo iii, 27. v, 8
 Vel ii, 22. 48. iii, 14. 21. 23. iv, 15.
     v, 3. vi, 10
 Vellent ii, 15. 52. v, 6
 Vellet ii, 6. iv, 22
 Velut iii, 25
 Veluti i, 18. ii, 7. 15. 16. 22. iv, 11.
     22. v, 8. vi, 7
 Venando vi, 8
 Venatum vi, 8
 Venena ii, 14
 Venerant i, 7. ii, 5. iii, 25. iv, 11. 21.
     vi, 11
 Venerari v, 10
 Venerat i, 10. ii, 2. 14. iii, 16. iv, 3.
     5. vi, 9
 Veneratio ii, 28
 Venere (nos Convenere) i, 15
 Venia v, 6
 Veniam ii, 48. iv, 8. v, 2. 4. 6. 8
 Veniant ii, 6. iii, 20
 Veniat iii, 21
 Venientes ii, 34
 Venimus ii, 21. v, 6
 Venio vi, 11
 Venire ii, 6
 Venisse ii, 20. vi, 4
 Venissent ii, 25. 51
 Venisset ii, 28
 Venit i, 7. 10. 19. ii, 2. 14. 28. 47. 49.
     iii, 20. iv, 22. v, 1. 4. 6. 8. vi, 2. 3.
     4. 9. 15
 Veniunt i, 5. ii, 2. 5. 6. 10. 20. iv, 16.
     v, 4. vi, 3. 6
 Venti i, 5. 21. ii, 1
 Ventis i, 4. ii, 7. vi, 1
 Vento vi, 1
 Ventorumque i, 22
 Ventos ii, 10
 Ventum ii, 32. iii, 4. iv, 5
 Ver iii, 4
 Vera iv, 11
 Verba ii, 20. 23. 33. v, 10
 Verbis ii, 26. 39. 48
 Verborum ii, 21
 Verecundia iv, 9
 Verecundiam v, 14
 Verendum ii, 25
 Veris ii, 7
 Verissime i, 13
 Veritatis v, 2
 Veriti iv, 4. v, 10. 15. 17
 Veritus i, 8. iii, 3. 21. v, 9
 Vero ii, 30. 32. iii, 2. 8. iv, 3. 5. 7.
     v, 7
 Versa iv, 5. 7
 Versanti vi, 14
 Versaretur ii, 5
 Versari ii, 25
 Versis ii, 1. 27. 43. 44. iii, 2. 13
 Versus ii, 46. 48
 Vertere iii, 14
 Vertitque iv, 6
 Vertunt iii, 8
 Verum iii, 18. iv, 10. 11. v, 3. 6. 8
 Vesper iii, 7. 19
 Vespera ii, 43. 45. iii, 10
 Vesperam iv, 1
 Vesperarat v, 8

- Veste iii, 11. 20. vi, 8. 9
 Vestem v, 13
 Vestigia ii, 46
 Vestis iii, 12. 20. 27
 Vestra ii, 21
 Vestræ ii, 22
 Vestram ii, 22. iii, 25. v, 6
 Vestris ii, 22
 Vexati ii, 16
 Vi i, 17. 19. ii, 1. 2. 16. 17. 24. 41. iv,
 6. 17. 20. v, 8. 14
 Vias v, 12
 Vicaria i, 14
 Vicariam i, 19
 Vicarium ii, 33
 Vice i, 1. iii, 1. 14. v, 13
 Vicem i, 21. ii, 22
 Vices i, 16
 Vicina ii, 22
 Victa vi, 4. 12
 Victi v, 2
 Victimam i, 19
 Victimarum ii, 14. 33
 Victimam v, 8
 Victor ii, 4. iii, 17. 19. iv, 3
 Victores ii, 44. 47. 48
 Victoria ii, 47. iii, 16
 Victoriam i, 21. iv, 5
 Victorias ii, 34
 Victoribus iii, 17
 Victus v, 15
 Videatque v, 2
 Videbant i, 7
 Videbantur iii, 17. 24
 Videbat i, 6
 Videbatur ii, 19. 30. 33. 38. 39. iii, 3.
 19. v, 9
 Vident i, 19. iii, 9. 13
 Videretur i, 7. 8. 9. 10. 16. ii, 5. 25.
 29. 33. 49
 Videri iv, 4
 Videt iii, 6. 20. iv, 6. vi, 8. 13. 15
 Videtis ii, 23
 Videtur i, 6. ii, 35. iii, 21
 Vigilare (nos Invigilare) v, 15
 Vigilia ii, 45
 Vigiliarum i, 16. iii, 13
 Vigiliis ii, 45. iii, 12. 21. v, 14
 Vigiliis iv, 13
 Viginti i, 17
 Vigor ii, 33
 Vim i, 16. 22. ii, 11. 12. 16. 18. 21.
 22. 27. iii, 26. iv, 5. v, 13. 15. vi,
 5. 8. 12. 14. 15
 Vincere iii, 10
 Vinculo iii, 15. 18
 Vindicandam ii, 1. vi, 6
 Vindicandum ii, 31
 Vindicasset iii, 14
 Vindicatum iv, 21. vi, 12
 Vindictam v, 15
 Vincas ii, 3
 Vino iii, 14. iv, 8. v, 12. vi, 6
 Vinum i, 22
 Violari iv, 18
 Violati ii, 5
 Violato ii, 41
 Vir i, 6. ii, 15. iii, 6. 26. v, 4
 Vires iii, 16. iv, 22. vi, 2
 Virgine i, 20
 Virginem i, 21. 22
 Virginis i, 21. ii, 30. iii, 2
 Viri ii, 14. 18. 44. 48. iii, 6. iv, 13. vi,
 3. 12. 13
 Viribus ii, 2. 3. 4. iv, 6. 16
 Virile ii, 22. vi, 4
 Virilem iv, 13
 Viriliter ii, 6
 Viris iv, 1. 4. 15. vi, 6
 Viritum ii, 19. 33
 Virium ii, 2. vi, 15
 Viro i, 20. ii, 44. iv, 13. vi, 12
 Virorum ii, 52. v, 14
 Viros i, 20. ii, 20. v, 2. 10
 Virtus ii, 15
 Virtute i, 14. ii, 12. 25. 48. iv, 11. 13.
 14. v, 14
 Virtutem ii, 18. 26. 44. iii, 4. iv, 16.
 vi, 2
 Virtutibus ii, 4
 Virtutis i, 13. ii, 3. iv, 1
 Virtutum v, 15
 Virum ii, 48. iv, 15. v, 15
 Vis i, 6. 14. 16. 17. 19. 21. ii, 30. 33.
 43. iv, 5. 12. 13. 20. v, 11. 15.
 vi, 11
 Visam iii, 26
 Visendi iii, 26
 Visentibus ii, 27
 Visere iii, 2. iv, 3
 Visi iii, 15. iv, 4. v, 8
 Visis ii, 32. 46
 Viso iii, 20. iv, 1. 6. 11. 21
 Visum i, 11. 14. ii, 27. 35. iii, 27. iv,
 3. 6. 11. 16. 22. v, 4. 10. vi, 4. 14
 Visos vi, 13
 Vita i, 1. v, 1. 2
 Vitæ v, 13. vi, 6. 15
 Vitam iv, 18
 Vitare vi, 13
 Vitem iv, 14
 Vitis ii, 3
 Vivendi iv, 15
 Vivi iii, 14
 Vivis v, 3
 Vix iii, 13. iv, 20. vi, 5. 8. 12
 Ulcisci v, 6
 Ulcisi vi, 9

- Ulla i, 19. ii, 4. 10. 16. 49. iii, 13. 16.
     v, 11
 Ullam iii, 20
 Ullis ii, 46
 Ullo ii, 12. 35. 52. iv, 12. v, 12
 Ullus i, 20
 Ulterius ii, 26. 27. 33. 41. iii, 4. 6. iv,
     22. v, 2. vi, 9
 Ultionem i, 11. ii, 3. 40
 Ultionis iii, 23
 Ultra ii, 45. iv, 4. 13
 Ultro ii, 5. 8. 25. iii, 3. 21. v, 2. vi, 3.
     10. 12
 Ultum i, 4. ii, 37. vi, 1. 7
 Ululatu iv, 1
 Ulysse i, 13. 16. ii, 9. 23. 37. 45. iv, 7.
     10. 16. 18. v, 4. 7. 13. 14. vi, 6. 15
 Ulysssem ii, 3. 6. 33. 37. 48. iii, 19. iv,
     6. vi, 6. 15
 Ulysses i, 4. 11. 17. 20. 21. ii, 14. 15.
     19. 20. 23. 26. 29. 37. 38. 50. iii, 1.
     12. 18. 20. iv, 2. 16. 19. 22. v, 8. 10.
     11. 14. 15. vi, 5. 6. 14. 15
 Ulyssi i, 20. iv, 6. v, 13. 14. vi, 15
 Ulyssis i, 22. v, 8. 14. 15. 16. vi, 6
 Umbonem iv, 6
 Umbonibus iv, 2
 Una i, 7. 18. ii, 48. iii, 13. 14. 24. iv,
     21. vi, 11
 Unam iii, 23
 Unde i, 5. vi, 7
 Undique ii, 31. 43. 46. 48. iii, 5. iv, 9.
     20. vi, 4. 7. 14
 Uni iv, 22
 Universa i, 7. ii, 49. iii, 1. 10. iv, 11.
     22. v, 11
 Universæ ii, 8. iii, 21
 Universam i, 5. 12. ii, 26. iv, 6
 Universas ii, 1. iii, 1
 Universi ii, 29
 Universis ii, 22. 28. iii, 17. v, 9
 Universo v, 16
 Universos ii, 8. 9. 23. 48. iii, 1. v,
     12. 14
 Universum ii, 33. iii, 2. 5
 Universus ii, 38
 Unius v, 17
 Uno iv, 15. 21. v, 3. 15. vi, 14
 Unquam ii, 15. iii, 25. v, 2
 Unum i, 4. 12. 16. ii, 2. 6. 19. 20. 30.
     31. iii, 15. 27. iv, 4. 8
 Unus ii, 27
 Vobis ii, 21. 22. 23. 26. iii, 25
 Vobiscum ii, 26
 Voce i, 7. 22. ii, 23. vi, 14
 Vocibus iii, 16
 Vocis ii, 35
 Volentes i, 6
 Volentibus ii, 7
 Volvere iv, 20
 Voluerant vi, 8
 Voluerat v, 4. 10. vi, 15
 Voluntas ii, 23
 Voluntate i, 10. 12. ii, 33
 Voluntatem i, 10. ii, 23. 48. iii, 3.
     v, 4
 Voluntati i, 10
 Volutare ii, 50
 Vos ii, 21. 22. v, 2. 6
 Vota iii, 21. iv, 4
 Votis iv, 6
 Vox i, 19. 21
 Urbe iii, 16
 Urbem ii, 17. iii, 16. v, 12
 Urbes ii, 16. iv, 4
 Urbs iii, 16. v, 13
 Urgens ii, 43
 Urgente iii, 26. v, 16
 Urna iv, 8. 15. 18. vi, 10
 Urnæ v, 15
 Urnam iii, 14. 20
 Usquam ii, 43. iv, 12. v, 2
 Usque i, 6. ii, 9. iv, 1
 Usui i, 20
 Usum ii, 15. 43
 Usus i, 18. vi, 5
 Utamur v, 17
 Utcumque v, 2
 Utebantur iii, 1
 Utendum iii, 3. v, 2
 Uteretur i, 1
 Uterinus ii, 3
 Uterque ii, 39. 40. 41. iii, 7. 10. vi, 4
 Utile ii, 22
 Utilitate ii, 23. 51
 Utilitatem ii, 48
 Utramque ii, 49. iv, 6. vi, 5
 Utraque ii, 4. 12. 41. iii, 8. 22. v, 12.
     vi, 15
 Utrinque i, 5. ii, 2. iii, 5. 11. iv, 2.
     17. 19
 Utrinque ii, 32. 36. 38. 41
 Utrisque iii, 8
 Utriusque ii, 4. 14. 24. 32. 38. 40. iii,
     8. 18. iv, 5. 6. 19
 Utroque iv, 10
 Utrosque v, 15
 Utrum i, 9
 Utrumque iv, 11. 19. v, 15. vi, 10. 14
 Vulcani ii, 14
 Vulgum iv, 4
 Vulnera iii, 11
 Vulnerat iii, 5
 Vulnerata iii, 10
 Vulneratam iv, 3
 Vulnerati ii, 4. 38. iii, 9
 Vulnerato v, 14
 Vulneratos vi, 15

Vulneratus ii, 40. iii, 6. 7. 14. vi, 15	
Vulnere iii, 7. 9. iv, 19	X.
Vulneri ii, 6. 10. 40. iii, 6. vi, 15	
Vulneribus ii, 43. iii, 10. iv, 11	Xanthi ii, 11
Vulneris ii, 5	Xantho ii, 35
Vulnerum iii, 11	
Vultu i, 6. 11. ii, 29. iii, 20	
Vultum ii, 51. vi, 14	Z.
Vultus ii, 28	
Uxores vi, 2	Zacyntho vi, 6

INDEX

IN

DARETEM PHRYGIUM.

ABDUCTIONE 4

Abduxerant 9

Abicit 24

Abisset 7

Abuegat 30

Absonderat 43

Absondit 41

Absonditam 43

Abstineret 31

Abstrahi 11

Abstulerant 11

Abstulerunt 2

Abstulisset 1

Abstulit 37

Ac 8. 29

Acamas 18

Accedat 9

Accederet 9

Accedit 19

Accepto 24. 36

Acceptum 1. 13. 26

Accersi 21

Accersiri 35. 43

Accersit 34

Accesserunt 3. 11

Accipere 30

Accipit 25. 36

Accipiunt 25. 34. 35

Accusat 43

Acerrimos 24

Acerrimum 13

Achaiam 5

Achille 16. 27. 30. 31

Achillem 13. 30. 31. 33. 34

Achilles 11. 14. 15. 16. 19. 20. 21.
23. 24. 25. 27. 28. 30. 31. 32. 33.
34

Achilli 27. 28. 34. 35. 42

Achillis 24. 27. 35

Achivi 20. 21

Achivos 19

Acie 19. 23. 28. 32. 35

Aciem 20. 29. 32. 36

Acre 19. 24. 29

Acriter 22. 23. 24. 26. 31. 32. 33. 36

Acta 20. 44

Actum 30

Addit 19

Adducant 15. 40. 41

Adducat 43

Adducit 43

Adducto 9

Addunt 26

Adduxere 14

Adduxisse 7

Adduxisset 7. 8

Adduxit 14. 21

Ademtum 27

Adepta 7

Aderant 18

Adhuc 16

Adiri 27

Adjutores 3. 6

Ajutricem 7

Adjuturum 16

Adjuvet 16

Admestæ 26

Administrat 25

- Admovit 2
 Adolescens 37
 Adortus 37
 Adrastus 18
 Adrestia 18
 Advectos 2
 Advenerit 18
 Adveniens 33
 Advenis 37
 Advenit 18. 19. 36. 42
 Adventare 2
 Aduncum 14
 Advocatam 27
 Adytis 15
 Æde 41
 Ædificarent 8
 Ædificaret 1
 Ædificari 1
 Ædificata 9
 Ægre 27
 Ænea 21. 23
 Æneæ 40. 41. 42. 43
 Æneam 9. 12. 18. 24. 38. 40. 43
 Æneas 20. 21. 37. 41. 43. 44
 Æquali 13
 Æqualiter 42
 Æque 31
 Æquitatem 28
 Æquo 25
 Æquum 5
 Æsculapii 14
 Æsonem 1
 Æsonis 1
 Ætas 41
 Ætate 12
 Æthiopia 18
 Ætolia 14
 Affabilem 13
 Affectum 18
 Afferri 42
 Afferunt 34
 Affinitate 27
 Agamemnon 11. 14. 15. 16. 18. 19. 20.
     21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 29. 30.
     31. 32. 33. 35. 36. 42. 43
 Agamemnone 22
 Agamemnonem 10. 11. 13. 19. 20. 23.
     26. 29. 31. 32. 33. 37. 39. 42. 43
 Agamemnoni 16. 20. 27. 30. 31. 35. 40
 Agamemnonis 17
 Agant 35
 Agapenor 14
 Agat 27
 Agit 1. 3. 25. 31. 42
 Agunt 18. 37
 Ajace 21
 Ajacem 13. 37
 Ajacis 35
 Ajax 14. 19. 24. 28. 31. 32. 35
 Ait 12. 35. 39
 Alacriores 8
 Alacris 43
 Alexander 7. 8. 9. 10. 16. 21. 28. 31.
     31. 35. 44
 Alexandri 7. 35
 Alexandro 4. 7. 9. 11. 35. 38
 Alexandrum 7. 8. 9. 10. 12. 21. 24. 31.
     35
 Albo 13
 Alii 4
 Alioqui 36
 Aliquantulum 33
 Aliquas 10
 Aliquem 39
 Aliquibus 33
 Aliquos 20
 Aliquot 26. 31. 32. 36. 42. 43
 Aliud 29
 Alium 30
 Alizonia 18
 Alloquio 10
 Alloquitur 9. 33. 35
 Alta 13
 Altam 12
 Alter 12
 Alteri 42
 Alternis 35
 Amabat 30
 Amabator 1
 Amans 34
 Amare 27
 Amazonibus 36
 Amazonum 36
 Ambo 10. 36
 Ambulare 10
 Amici 1. 19
 Amicitiam 15
 Amicos 6
 Amisit 34
 Amittere 8. 31
 Amore 27
 Amori 12
 Amphidamas 39
 Amphimachi 40
 Amphimachum 14. 21. 38
 Amphimachus 14. 18. 37. 38
 Amphion 18
 Amphius 18
 Ampliora 4
 An 19. 42
 Anchisæ 40
 Anchise 40
 Anchisem 40. 41
 Auchisen 6
 Ancipiti 27
 Audromacha 4. 24. 41. 42. 43
 Andromacham 12. 24. 44
 Animadvertunt 28

Animam 34
 Animi i, 12
 Animo i, 4. 12. 13. 15. 25. 35. 38
 Animum 24. 27
 Anium 19
 Annis 16. 44
 Anno 15
 Annuit 23
 Annus 27
 Ante 9. 11. 21. 25. 34. 36. 41
 Antequam 9. 15
 Antenor 5. 8. 37. 38. 39. 41. 42
 Antenore 9
 Antenorem 4. 5. 6. 8. 17. 37. 40. 43.
 44
 Antenori 5. 38. 40. 41. 42. 43
 Antenoriam 4
 Antenoriam 40. 44
 Antilocho 34
 Antiphum 23
 Antiphus 14. 18
 Aperiant 41
 Apollinem 15
 Apollini 15
 Apollinis 10. 31
 Appetendi 38
 Applicant 15
 Approbat 16
 Approbato 38
 Aptum 12
 Apud 3
 Aquilino 12. 13
 Aram 4. 41
 Arcadia 14
 Arcem 42
 Arcesilaus 14
 Archilochum 20
 Archilochus 18
 Architectum 1
 Arcum 35
 Argis 9. 14
 Argivi 15. 25. 28. 31. 32. 33. 36.
 41. 43
 Argivis 19. 25. 33. 35. 37. 44
 Argivorum 15. 29. 31. 36. 39
 Argivos 26. 29. 31. 32. 33. 35. 36. 38
 Argo 1
 Argonautarum 17
 Argonautas 1
 Argonautis 15
 Argos 10
 Argum 1
 Arma 36
 Armati 22
 Armis 2. 13. 38
 Ascalaphus 14
 Ascania 18
 Ascanius 18
 Ascenderunt 11

Ascendit 5
 Aspexerunt 9. 35
 Aspexit 11
 Asportare 41
 Assentiunt 15. 19. 29
 Asterium 21
 Astricto 40
 Astringunt 39
 Astyanactem 24
 At 10. 21
 Athamantem 19. 26
 Athenas 14. 15. 18
 Atheniensium 11
 Athenis 14
 Atque 1. 28. 38
 Atrocem 13
 Auctores 38
 Auctoritatem 8
 Audacem 13
 Audierat 8
 Audierunt 11
 Audiisse 12
 Audisset 7
 Audito 40
 Audivit 1. 2. 5. 8. 15. 22. 24
 Auctam 4
 Auferant 10
 Auferri 31
 Augurio 15. 30
 Avi 6. 8
 Aulidem 15
 Auream 1
 Austero 13
 Ausus 5
 Aut 37. 38
 Autem 11. 12. 21
 Avum 35
 Auxilium 18

B.

Barbarorum 2
 Barbaros 6
 Barbatum 12
 Bellandum 8
 Belli 38
 Bellicosos 6
 Bellicosum 12
 Bello 5. 13. 24
 Bellum 7. 8. 11. 17. 24. 30. 31. 33. 42
 Bene 12. 13
 Benignitate 7
 Biennium 20
 Blasum 12. 13
 Blandam 12. 13
 Blandum 13
 Boëtem 20
 Bœotia 14
 Bona 40

- Bonitatem 28
 Bonum 13
 Brachio 34
 Briscidam 13
 Bucolionem 6
- C.
- Cadere 22
 Cadit 19. 26
 Cadunt 22. 23. 28. 32. 35
 Cæde 24
 Cædes 19. 20. 21. 22. 23. 29. 31. 33
 Cædit 19. 26. 29. 31. 32. 33. 41
 Calchantem 15
 Calchas 15. 30. 43
 Calido 13
 Candidam 12. 13
 Candido 13
 Candidum 12. 13
 Capillis 12. 13. 24
 Capillo 12. 13
 Capta 12. 15
 Captivos 10
 Capturos 15
 Caput 40
 Cares 18
 Cassandra 4. 8. 11. 41. 43
 Cassandræ 42
 Cassandram 12. 42
 Castor 3. 5. 9. 11. 12
 Castorem 3. 5. 9
 Castra 17. 19. 26. 27. 28. 29. 31. 32.
 34. 35. 36. 37. 39
 Castris 28. 36
 Castrorum 20
 Cavendum 39
 Causa 3. 5. 10. 11. 27. 30. 43
 Cautum 12
 Cecidisse 21. 23
 Cedere 25
 Cedunt 28
 Centum 14
 Cerebro 13
 Certant 20. 40
 Certaverunt 24
 Certum 13. 38
 Cessant 41
 Cessat 21. 25
 Cessit 25
 Cetera 23. 26
 Ceteris 41
 Ceteros 19. 20. 27. 29. 33. 37
 Chersonesum 43
 Ciconia 18
 Circa 35. 36
 Circiter 44
 Circuitionem 20
- Circumactus 27
 Circumdat 26
 Circumdant 36
 Cito 33. 34
 Cives 4
 Civibus 12
 Civitatem 4. 21
 Clam 19. 39. 40. 42
 Clamor 24
 Clamore 19. 33. 35. 36
 Clamosum 13
 Clara 13
 Clariorem 1
 Claris 12
 Claritatem 1
 Classe 8. 14. 15
 Classem 6. 7. 8. 9. 10. 11. 15
 Classibus 11
 Classis 7. 19
 Claves 40
 Clauserunt 33
 Clausos 37
 Clausus 39
 Clementem 12. 13
 Clementiam 28
 Clypeo 16. 21
 Clytæmnestram 9
 Cœgit 22
 Cœnam 38
 Cœperunt 30
 Cœpisset 24
 Cœpit 3. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 21. 24. 27.
 30. 31. 33. 35. 36. 37. 42
 Cogente 27
 Cogit 31. 33
 Cognoscere 1
 Cognovit 19. 24
 Cohortari 7
 Colchis 1
 Colchos 1. 2. 3
 Collaudat 19. 42
 Collaudavit 3
 Colliditur 24
 Collo 12
 Collocantur 34
 Collocari 34
 Collocuturum 34
 Collum 28
 Colophonia 18
 Cominus 26. 36
 Comitibus 39
 Commeatu 16. 27
 Commeatus 19. 22. 26
 Commemorans 16. 34. 42
 Commemorat 17. 29. 30. 37. 42
 Commisso 29. 32. 33
 Committitur 35
 Commonefacit 8
 Commotus 2. 3. 21

- Commune 2. 39
 Commutationem 25
 Comparandas 26
 Comparare 11. 22
 Compararent 26
 Comparari 7
 Comparat 15
 Comparauerunt 11
 Componunt 26
 Compositis 12
 Conarentur 2
 Conati 1. 6
 Conclamat 42
 Conclamavit 8
 Concedit 23
 Concessit 35
 Concilianda 37
 Concilii 42
 Concilio 15. 39
 Concilium 15. 16. 31. 35. 37. 38. 40
 Concionem 7. 19. 25
 Concionemque 8
 Conciat 21
 Concubinis 4. 6
 Concurrent 36
 Conditione 27
 Condixerat 34
 Confidentem 13
 Confidere 7
 Confirmant 15
 Confirmaretur 40
 Confirmata 41
 Confirmato 40
 Confirmatus 40
 Confirmaverant 42
 Confodit 34
 Confugerunt 33
 Confugiunt 28. 35
 Congrederetur 19
 Conjiciunt 28. 31
 Conjugem 11
 Conjugibusque 40
 Conjurassent 40
 Conqueri 25. 31
 Conqueritur 43
 Conquesturi 11
 Consanguineis 40
 Conscenderunt 2
 Conscendit 5
 Consciens 10
 Consecravit 4
 Consenserant 37
 Conservet 16
 Considerabat 24
 Consideravit 2
 Consiarium 13
 Consilii 31. 33. 39
 Consilio 12. 18. 38
 Consilium 7. 8. 20. 21. 22. 29. 30.
 31. 35
 Consolatus 11
 Conspectu 10
 Constaret 19
 Constituantque 31
 Constituere 42
 Constituit 31
 Constitutum 31
 Consuescerent 2
 Consuetudine 36
 Consulantur 35
 Consulendum 15
 Consulere 35
 Consulit 18. 25. 30. 42
 Consulto 19. 23
 Consultu 17
 Consumere 27
 Contemplatur 27
 Contempsit 8
 Continuis 22. 23. 29. 33
 Continuo 6. 9. 33. 35
 Contra 2. 15. 19. 20. 21. 22. 23. 25. 26.
 28. 29. 31. 32. 33. 35. 36. 37
 Contritos 37
 Contulerunt 15
 Contumeliose 3. 4. 5. 6. 8. 17. 38
 Convenerunt 1. 6. 11. 14. 15
 Conveniant 11
 Conveniat 9
 Conveniret 9
 Convenissent 20
 Conveniunt 39
 Convertit 19
 Convexit 4
 Convocandos 11
 Convocat 15. 19. 21. 35. 37. 40. 42
 Convocatis 42
 Cooperto 31
 Copesus 18
 Copia 3
 Coram 20
 Cormo 18
 Corpore 12. 13
 Corpus 35
 Correpti 11
 Corruit 33
 Crassum 13
 Crata 14
 Crispatum 13
 Crispum 12
 Crudelem 13
 Crudelitatem 2
 Cruribus 12
 Cucurrit 1
 Cuncti 28
 Cupidum 12. 25
 Cupiebat 10

Cupiens 10
 Cur 5
 Curant 22. 29. 33
 Curare 22. 30
 Curat 20. 26. 31. 32. 35
 Curatione 23
 Curato 33
 Curavere 35
 Curent 19. 26
 Currit 24
 Custodibus 40
 Cypho 14
 Cythera 10
 Cytheream 9

D.

Dapsilem 12. 13
 Dardania 4
 Dardanis 12
 Dardanos 36
 Dare 25
 Dares 12. 44
 Daretis 44
 Daretur 34. 40
 Dari 22. 31
 Dat 27
 Datam 4
 Dationem 20
 Dato 10. 19. 40
 Datum 3. 20
 Datur 35
 Daturam 7
 Daturum 1. 5. 27
 Debeant 35. 42
 Debeat 30
 Debere 7. 27. 30. 31
 Decem 44
 Decentem 12
 Decimo 15
 Decreverunt 3. 11
 Dederit 27. 38
 Dederunt 10
 Dedit 3. 11. 32. 42
 Deduci 19
 Deducto 12
 Deesse 8
 Deessent 1
 Defendat 3. 15
 Defendat 3
 Defendendas 11
 Defendit 28
 Defendunt 19
 Defensores 37
 Defensurum 38
 Deferunt 10
 Deflent 29
 Degere 8
 Deinde 4. 11. 15. 19. 35. 38
 Deiphobo 4
 Deiphobum 7. 9. 12. 18. 28. 29
 Deiphobus 7. 9. 26. 28
 Delatus 5
 Delphos 15
 Demonstrare 1
 Demonstrat 5
 Demonstravit 8
 Demophoontem 19. 26
 Denique 17
 Deorum 7
 Deprædandam 16
 Deprædantur 10
 Deportaverunt 3
 Descripsit 41
 Desiderasset 35
 Desiderent 37
 Desiderium 22. 25
 Desidia 6
 Desisterent 21
 Despexisset 35
 Destinaverat 36
 Destitit 24. 35
 Devastasset 36
 Devastat 29
 Dexteram 24
 Dextro 34
 Dianæ 10. 15
 Dicant 2
 Dicendi 38
 Dicens 30. 39
 Dicere 6. 8. 22. 25. 29. 30. 31. 37.
 40. 42
 Dicit 1. 3. 4. 5. 15. 25. 26. 27. 41
 Dicto 2. 19
 Dictum 11
 Dicunt 39
 Die 5. 19. 21. 22. 24. 25. 29. 31. 33.
 34. 35. 38. 39. 41
 Diebus 9. 22. 23. 29. 33. 44
 Diei 29. 33
 Diem 42
 Dierum 23
 Dies 9. 26. 31. 32. 33. 36. 42. 43
 Differabatur 22
 Diffidere 30
 Digitis 12
 Dignam 1
 Dignum 12
 Dii 35
 Diis 42
 Dilectum 42
 Diligenter 19. 26. 35
 Dimensionem 20
 Dimicant 32
 Dimisit 8. 38
 Dimittuntur 21
 Diomede 21

- Diomedem 13. 22. 30. 31. 37
 Diomedes 11. 14. 16. 20. 21. 22. 23.
     24. 30. 31. 35
 Diorem 14
 Direptos 4
 Dirigat 9
 Dirigebat 24
 Dirimit 19. 20. 21. 24. 28. 31. 33
 Discedant 2. 15. 17
 Discedat 27
 Discedere 5
 Discesserit 27
 Discesserunt 19. 24
 Discessit 38
 Discessuros 27
 Discordia 29
 Displiceret 8
 Dispositum 7
 Disposuerat 10
 Disposuit 10
 Dissimiles 12
 Dissimulat 28
 Dissuasisse 42
 Diu 5. 10. 26
 Dividi 42
 Dividit 16
 Divinam 10. 38
 Divinas 15
 Diurna 44
 Dixere 40
 Dixerunt 22. 37
 Dixisse 42
 Dixit 4. 5. 6. 8. 20. 38. 42
 Doctum 12
 Dolon 22. 39
 Dolore 3. 21. 24. 36
 Dolorem 34
 Dolosum 13
 Domi 11. 15
 Domum 2. 3. 5. 7. 10. 27. 42. 43
 Dona 15
 Donari 42
 Donatum 5
 Dono 3. 4
 Dorium 21
 Ducant 40
 Duce 9. 15
 Ducenti 11. 24
 Ducenti 44
 Ducere 3
 Duces 14. 15. 20. 22. 23. 24. 29. 30.
     33. 40. 42
 Ducibus 20
 Ductores 18. 26
 Ductoribus 18
 Ductricem 36
 Ducuntur 34
 Duo 12. 34. 41
 Duodecim 23. 41
 Duorum 25
 Duos 29
 Dux 33
 Duximus 18
 Duxit 10

 E.

 Eas 7
 Eat 1. 3. 16
 Eatur 8
 Ediceret 8
 Educit 19. 21. 25. 26. 27. 30. 32. 36
 Educunt 21. 23. 29. 31. 32. 33
 Eduxerunt 3
 Eduxit 35. 36
 Effert 20. 29. 33. 34
 Effugere 16
 Egerat 27
 Egisset 27
 Egit 8
 Ejecturum 2
 Ejiceret 1
 Ejici 34
 Eioneum 24
 Elide 14
 Eligerent 7
 Eligit 3
 Eloquentem 13
 Elpenorem 21
 Ensem 34
 Epistrophum 21
 Epistrophus 14. 18
 Equestri 3
 Equi 40
 Equis 16
 Equo 33
 Equum (nos Æquum) 20
 Equus 33
 Eripiunt 10
 Eripuerit 38
 Eripuisset 33
 Eripuit 19
 Eruptionis 40
 Eversuros 7
 Eumelus 14
 Eundem 29
 Evocat 29
 Euphemum 21
 Euphemus 18
 Euphorbo 8
 Euphorbum 23
 Europam 6. 27
 Euryalus 11. 14
 Eurypylus 14
 Excedere 43
 Excensionem 19

- Excusatam 31
 Excusaverit 30
 Excusavit 18
 Excutit 33
 Exegisse 6
 Exeunta 35
 Exequi 6
 Exercent 26
 Exercitibus 10. 18
 Exercitu 4. 16. 20. 23. 24. 31. 36. 37
 Exercitui 3. 9. 19. 41
 Exercitum 3. 6. 8. 9. 11. 16. 19. 20. 21.
 22. 23. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 32. 33.
 35. 36. 40. 41. 42. 43
 Exercitus 15. 27. 29. 30. 31. 32. 33. 40.
 42
 Exeundum 19
 Exeunt 26
 Exierunt 2. 35
 Exigi 40
 Exire 36
 Existimabat 1
 Existimet 27
 Exitium 8
 Exortæ 42
 Expectavit 4
 Expostulat 30
 Exposuisse 22
 Expugnant 15
 Expugnationem 17
 Excensionem 20
 Exspoliavit 10
 Extruxit 4
 Exsurgit 37
 Extremum 8
 Extrinsecus 40
 Exultanti 28
- F.
- Facere 6. 10. 20. 25. 37. 38. 39
 Faceret 1
 Faciant 15. 33
 Faciat 34
 Facie 7. 12
 Faciem 31
 Faciendo 35
 Faciendum 37. 39
 Faciens 34
 Facit 15. 19. 20. 23. 25. 26. 28. 31. 32.
 33. 34. 35. 36. 41
 Faciunt 16. 28. 33
 Facta 2. 15. 19. 37. 41
 Factam 5
 Factas 4
 Factione 44
 Facto 21. 28. 36
- Factos 11
 Factum 5. 26. 27. 38
 Factura 1
 Facturos 3. 27
 Facturum 25. 31. 38
 Factus 3. 38
 Facultatem 37
 Facundum 12. 13
 Fano 10. 34
 Fanum 9. 10. 15. 34
 Fecerit 27
 Fecerunt 3. 33
 Fecissent 6. 8
 Fecit 4. 5. 8. 16. 37
 Felicem 29
 Femineo 24
 Femur 19. 21. 24
 Ferat 3
 Ferebat 27
 Ferenda 27
 Feris 16
 Ferre 26
 Ferunt 16. 26
 Fessi 35
 Fessus 35
 Festus 9
 Fiat 9. 17. 25. 27. 37
 Fidelis 38
 Fidelissimo 27
 Fidem 40
 Fides 39. 40
 Fieret 24. 34
 Fieri 8. 19. 27. 29. 30. 31. 35. 38
 Figit 24. 27. 35
 Figurati 12
 Filiam 3. 9. 27. 35
 Filii 3. 14. 34
 Filio 24. 34
 Filios 6. 8
 Filium 10. 16. 24. 34
 Filius 1. 18. 26. 35. 37
 Finem 35. 37
 Finibus 2. 5. 17
 Finis 38
 Finitimos 15
 Firmet 34
 Fit 19. 20. 21. 22. 23. 24. 26. 27. 29.
 31. 32. 33. 36
 Fiunt 26. 31
 Flavis 12
 Flavo 12. 13
 Fœderis 27
 Fœdus 34
 Foras 36
 Fore 40
 Forent 6. 40
 Foret 6. 19. 39
 Forma 10. 12
 Formæ 10

Formosam 12. 13
 Formosum 13
 Fortem 12. 13. 39. 37
 Forti 1
 Fortis 1. 7
 Fortissime 24. 28
 Fortissimi 20. 23. 34
 Fortissimos 21. 37
 Fortissimum 24
 Fortissimus 19. 37
 Fortiter 19. 28. 33. 34. 36
 Fortunis 37
 Fossas 26
 Fratrem 1. 10. 11. 14. 21. 30
 Fratres 7. 34
 Fretus 10
 Frumentum 26
 Fuerint 16. 30
 Fuerunt 12. 14. 41
 Fugabantur 19
 Fugæ 41
 Fugam 19. 24. 33
 Fugantur 29
 Fugaretur 33
 Fugat 19. 29. 31. 32. 36
 Fugato 16
 Fugavit 24
 Fugit 41
 Fuisse 25. 29. 38
 Fuissent 5. 12. 20
 Fuisset 19. 37
 Fuit 30
 Funebres 20. 25. 34
 Funerare 22. 23. 32
 Fuenerari 22
 Funerat 22
 Funere 20. 29. 33. 34
 Fusus 33
 Futura 8
 Futuram 7
 Futurorum 12
 Futuros 3. 6
 Futurum 1. 7. 8

G.

Gaudent 15
 Gaudentes 15
 Gavisus 11
 Genere 4
 Generis 5
 Genua 24
 Gerant 28
 Geri 7. 8. 30
 Geritur 17
 Gesserat 8
 Gestæ 10. 29
 Gestam 16

Glaucus 18
 Glorianti 28
 Gracilem 12. 13
 Græci 2. 5. 6. 8. 14
 Græcia 2. 7. 8. 11
 Græciæ 1. 6
 Græciam 1. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 27. 38.
 44
 Græcis 3. 44
 Græcorum 14. 17. 21. 25
 Græcos 7. 11. 15
 Græis 4. 6
 Graios 5. 7
 Grajugenæ 19. 20
 Grajugenis 42
 Gratiæ 1. 8. 10. 13. 25. 31. 42
 Gratum 13
 Graves 4
 Graviter 2. 4. 5
 Guneus 14

H.

Haebat 1
 Habentem 12
 Habere 5. 6. 30. 38. 40
 Haberent 6
 Haberet 31
 Habuit 1
 Hac 25
 Hactenus 44
 Hæc 4. 5. 20. 35. 37. 38
 Hanc 12. 40
 Harum 7
 Hector 7. 19. 20. 21. 23. 24. 27. 30. 34
 Hectore 4
 Hectorem 4. 6. 8. 12. 18. 20. 24. 25.
 30. 37
 Hectori 22
 Hectoris 19. 24
 Hecuba 4. 27. 34. 35. 41. 42. 43
 Hecubæ 30
 Hecubam 12. 27
 Helena 10. 17. 35. 37. 43
 Helenæ 9. 10. 11. 27
 Helenam 10. 11. 12. 38
 Heleni 7
 Heleno 4. 42
 Helenum 12. 24. 42. 44
 Helenus 7. 34. 42. 43
 Hercule 3. 16
 Herculem 3
 Hercules 3
 Hermionam 9
 Hesiona 4. 5. 9. 19
 Hesionæ 4. 17
 Hesionam 3. 4. 5. 6. 7. 8. 11
 Hi 6. 9. 11. 14. 18

- Hilarī 13
 Hilaribus 12
 Hinc 22. 23
 Hippothoum 21
 Hippothous 18
 His 3. 4. 5. 8. 9. 18. 20. 37. 38. 39. 42
 Historia 44
 Historiam 12
 Hoc 4. 5. 8. 16. 27. 38. 40
 Homines 6. 10
 Hominibus 3
 Hominum 23. 24. 27. 28. 31. 32. 44
 Honesto 13
 Honore 22
 Honorifice 31. 35
 Horrescerent 8
 Hortari 30
 Hortatur 15. 19. 20. 21. 26. 28. 29.
 33. 34. 35
 Hortatus 1. 5. 6. 8. 38
 Hos 12
 Hospites 1
 Hospitio 5. 15. 16
 Hospitium 16
 Hostes 15. 25. 35
 Hosti 27
 Hostias 42
 Hostibus 3. 7
 Hostili 7
 Hostium 19
 Hucusque 44
 Huic 15
 Hujus 6. 7

 I.

 Jaculo 24
 Ialmenus 14
 Jam 9. 30
 Jason 1. 2
 Jasone 1. 3
 Jasonem 1
 Jasoni 1
 Jasonis 1
 Ida 7
 Idam 8
 Idem 26. 27
 Ideo 27
 Idipsum 40
 Idomeneus 14
 Ierant 9
 Ierat 3. 15
 Ignem 19
 Ignorantiam 4
 Ilia 4
 Illico 3
 Illo 4
 Illum 3. 4. 7
 Illam 43
 Ille 18. 21. 24. 36
 Illi 9. 19. 24. 26. 37
 Illico 1
 Illis 1. 2. 5. 8. 9. 12. 15. 22. 39. 42
 Illos 3. 6
 Illum 24. 30
 Illuxit 42
 Immortales 11
 Impatientem 13
 Imperare 20
 Imperant 8
 Imperat 1. 9. 10. 19. 22. 30. 31. 35.
 38. 43
 Imperatorem 9. 11. 25. 29
 Imperatum 15
 Imperavit 5
 Imperet 20
 Imperii 12. 25
 Imperio 15. 20. 25
 Imperium 2. 20. 25. 27
 Impetrare 8
 Impetrasse 5. 6
 Impetum 34
 Implicitum 33
 Imponi 1
 Imposuit 10
 Impressionem 26. 28. 31. 32. 33. 35
 Imprudentes 3
 Impulsus 27
 Impune 3
 Impunitum 6
 Inauratam 1
 Incendi 31
 Incendisset 36
 Incendunt 28
 Incensi 10
 Includi 11
 Incolumbia 40
 Increpans 24
 Increpare 37
 Indicant 44
 Indicat 31
 Indicendum 11
 Indicit 17
 Indignum 20. 27
 Indoctum 20
 Induciæ 12. 20. 25. 26. 30. 31. 35
 Inducias 19. 22. 23. 25. 26. 29. 31. 32.
 33. 34
 Ineat 39
 Inferis 43
 Ingenium 20. 25
 Ingens 36
 Ingenti 22
 Ingerit 38
 Iniit 34
 Iniquum 27
 Inire 8

- Injurias 1. 3. 4. 6. 8. 11. 15. 17
 Inscii 9
 Insequentur 34
 Insequitur 33
 Insidias 34
 Insidiis 34
 Insinuandas 18
 Instantes 21
 Instructionem 20
 Instruere 36
 Instruit 19. 26. 27. 32. 33. 35. 36
 Insula 5. 9. 10
 Insulam 9
 Insultare 33
 Insurgit 28
 Intellexit 3
 Intelligentia 15
 Intelligeret 16
 Inter 7. 12. 15. 16. 20. 24. 29. 31. 34.
     40
 Interdiu 19
 Interca 9. 10. 15. 17. 24. 26
 Interemto 24
 Interfecit 19. 29
 Interfecti 34
 Interfectos 24. 37
 Interfectum 16
 Interficeretur 16
 Interfici 38
 Interficit 23. 28. 31. 35
 Interfuisse 12
 Interim 22. 36
 Interitum 17
 Interituros 7
 Intermissione 22. 33
 Interrogabant 9
 Interrogarentur 22
 Intrasse 2
 Intravit 3
 Introducant 41
 Introivit 34
 Invaserunt 10
 Invenisse 39
 Invenit 43
 Inventa 11
 Inventam 43
 Invicem 9. 19. 21
 Inviolatam 10
 Jovi 4
 Jovis 41
 Iphinoum 24
 Ipsa 10. 27
 Ipse 20. 27. 33. 38
 Ipsi 2
 Ipsis 1
 Ipsius 31
 Ipsum 31
 Iracundum 19
 Iratum 39
 Iratus 28. 43
 Ire 1. 10
 Irent 1
 Iret 9
 Irrisui 6
 Irruptionem 37. 38. 41
 Isse 11
 Ista 24
 Item 29
 Iter 5. 15
 Iterum 25
 Ithaca 14
 Itinere 3. 9
 Ituri 1
 Ituros 1
 Iturum 3
 Jubent 5
 Jubet 4. 5. 6. 7. 17. 24. 25. 34. 37.
     40. 42. 43
 Jubetur 27
 Jucundum 13
 Judicaret 7
 Judicasse 7
 Jugulat 43
 Junctis 13
 Jungere 27
 Junonem 7
 Junonis 9
 Jura 27
 Jurejurando 40
 Jusserunt 8
 Jussit 1. 8. 11. 19. 24
 Justam 12
 Juvenes 2

 L.

 Laborare 24. 33
 Læsi 5. 24
 Læsisse 5
 Læti 21. 29. 32
 Lætus 28. 33. 34
 Lamentantur 24. 28
 Lamentatur 36
 Lamponem 6
 Laomedon 2. 3. 4
 Laomedonte 3
 Laomedontem 5
 Laomedonti 2. 3
 Laomedontis 2. 3. 4. 6
 Largam 12
 Larissa 14. 18
 Latitudine 19
 Latum 13
 Latus 35
 Laudatque 16
 Laude 7
 Legerant 9

Legat 1
 Legati 16. 17. 22. 25. 33
 Legationem 31
 Legatos 11. 16. 17. 19. 22. 23. 26. 38
 Legatum 4. 6. 8. 9. 17. 26
 Legatus 38
 Legitimis 4
 Leguntur 16
 Lenibus 37
 Leonteum 24
 Leonteus 14
 Lesbios 11
 Lesbo 11
 Libenter 25. 35
 Liberis 4
 Liberos 6
 Libertatem 8. 27. 30. 42
 Librarum 20
 Liceat 40. 42
 Literas 3
 Literis 44
 Littora 2. 19
 Littus 10
 Loca 1
 Locos 19
 Locris 14
 Locro 21
 Locrum 37
 Locrus 24
 Longam 12
 Longis 12
 Longo 12. 31
 Longum 12. 13. 22
 Loquendi 37
 Loquitur 27
 Luce 19
 Ludos 20. 25. 34
 Lumen 40. 41
 Lycaonem 23
 Lycia 18
 Lycius 26. 28
 Lycomedem 35
 Lycomedes 35

M.

Machaon 14
 Machaonem 13
 Mæonia 18
 Magis 24. 43
 Magna 16. 19. 20. 21. 22. 23. 29.
 31. 33
 Magnæ 42
 Magnam 3. 12
 Magnas 8
 Magnesia 14
 Magnesiam 5
 Magnifice 16

Magnifico 20. 29. 33. 34
 Magnis 12. 13
 Magno 15. 19. 33. 35. 36. 38
 Magnopere 37
 Magnos 37
 Magnum 12. 13
 Major 6. 21. 24. 29. 32. 33
 Majorem 31
 Majores 8
 Mala 38
 Male 26. 30
 Malisque 37
 Mallet 39
 Mandata 5. 27
 Mandato 16
 Mandavit 44
 Mane 21
 Manu 7
 Manum 19
 Mare 3. 10
 Materiem 8
 Matrimonio 34
 Maxima 24
 Maxime 6. 20
 Maximum 13
 Mediocri 12. 13
 Media 13
 Medium 42
 Melibœa 14
 Meliorem 7
 Membris 12. 13
 Memnon 18. 24. 33
 Memnonem 18. 24. 33
 Memorans 11
 Menelai 10. 21
 Menelao 10. 30. 35. 43
 Menelaum 13. 31. 37
 Menelaus 9. 14. 20. 21. 23. 30. 31. 36
 Menses 29. 31
 Mensibus 23. 44
 Mensium 25
 Mente 12
 Mentem 43
 Mercurium 7
 Merion 19
 Merionem 13. 19. 23
 Meriones 14
 Mesthem 21
 Mesthles 18
 Metu 7
 Micantibus 12
 Militasse 12
 Milites 3. 7. 9. 15. 29. 31. 33
 Militum 4. 15
 Mille 44
 Millia 19. 21. 22. 23. 24. 27. 28. 31.
 32. 44
 Minervæ 42
 Minervam 7

- Minima 29
 Minime 4
 Minimus 7
 Minoribus 8
 Minus 8. 30. 37
 Mirabantur 9
 Mirabatur 9
 Mirandam 2
 Mirari 39
 Misericordem 13
 Miserit 17. 34
 Misisse 6. 8
 Misit 1. 3. 4. 7. 8. 10. 22. 24
 Missi 17. 33
 Missos 22
 Missum 9
 Missuram 34
 Missurum 31
 Missus 15. 27
 Mitibusque 37
 Mitigavit 10
 Mittat 35
 Mittatur 7
 Mittendi 38
 Mittendum 39
 Mittere 4. 6. 8. 9. 19
 Mitterent 15
 Mitterentur 11
 Mitteretur 7
 Mitti 8
 Mittit 2. 9. 15. 16. 23. 26. 30. 32.
     34. 39
 Mittunt 11. 19. 26. 35. 39
 Mittuntur 16
 Mnestheus 14. 19
 Modestam 12
 Modo 24. 30
 Mœnia 4. 22
 Mœsta 24. 34. 43
 Mœstam 10. 11
 Mœstus 30
 Moleste 26
 Molli 12. 13
 Monet 19
 Monstravit 8
 Mopsus 18
 Moram 4. 8
 Morati 16
 Moratus 5
 Morbo 18
 More 25
 Mori 38
 Moritur 35
 Moriuntur 23
 Mortem 8. 16
 Mortuos 22. 23. 26
 Moveat 15
 Mox 8
 Muliebre 34
 Muliebria 24
 Mulieres 10
 Mulieris 30
 Multa 19. 20. 21. 22. 23. 24. 28. 31.
     32. 34. 37. 38
 Multatus 26
 Multi 23. 33. 35
 Multis 33. 34. 38
 Multitudine 10
 Multitudinem 2. 4
 Multo 16
 Multos 3. 6. 9. 24. 26. 29. 31. 32. 34.
     35. 36. 38
 Multum 24
 Muneraverunt 19
 Muuire 36
 Munit 26
 Munionem 20
 Munitissimam 4
 Murum 26. 35. 36
 Mycenis 14
 Myrmidonas 32. 33. 36
 Myrmidones 32. 33
 Myrmidonibus 14. 27
 Myrteo 13
 Mysia 21. 26
 Mysiam 16. 19

 N.
 Nactus 28
 Nam 4. 7. 39. 44
 Narrat 16. 26
 Naso 13
 Nastes 18
 Nati 4. 6
 Natos 37
 Natu 6. 7. 8. 29
 Natura 12
 Natus 15. 19
 Navem 1. 2. 10. 11
 Naves 3. 8. 14. 19. 22. 26. 28. 31. 36
 Navi 2
 Navibus 2. 3. 10. 11. 14. 18. 19. 43
 Navigare 9
 Navigaverat 9
 Navigavit 9
 Navim 1. 2. 5. 10. 11
 Nauplii 18
 Necassent 6
 Nece 4
 Necem 6
 Necnon 31
 Negare 30. 31
 Negassent 9
 Negat 25. 31
 Negaverunt 5
 Negotii 35

- Negotium 35
 Nemini 5
 Nemo 4
 Neoptolemo 36. 43
 Neoptolemus 13. 36. 37. 41
 Neoptolemus 35. 36. 40. 41
 Nepotem 35
 Neptem 9
 Neque 11. 21. 31
 Nequicquam 34
 Nestor 3. 14. 29. 40
 Nestore 10. 31
 Nestorem 3. 9. 13. 30. 37
 Nestori 5
 Nestoris 34
 Nigris 12. 13
 Nihil 5. 6. 31
 Nil 5
 Nireum 21
 Nisi 4. 19. 24. 33. 35
 Nobilem 13
 Nocte 10. 35. 40. 41
 Noctu 3. 19. 20. 22. 24. 29. 34. 49. 41
 Noluerit 30
 Noluissent 6
 Nomen 1
 Nomina 4. 18
 Nomine 40
 Nondum 40
 Nosse 1
 Nostrum 1
 Notam 12
 Novi 39
 Novum 16
 Nox 19. 20. 21. 24. 28. 31. 33
 Nudum 35
 Nulla 2
 Numero 14. 24. 33. 44
 Nunquam 35
 Nuntiat 27
 Nuntiatum 2. 3. 4. 10. 28
 Nuntii 35
 Nuntium 9. 10. 34
 Nusquam 11
- O.
- Obediens 38
 Obedientes 19
 Obedissent 2
 Objurgare 5
 Obsidet 35
 Obstitit 32. 36
 Obstrictum 39
 Obtruncat 24. 28. 36. 41
 Obviam 19
 Obvius 3. 19. 24. 26. 27
 Obunco 13
- Occasionem 28
 Occidat 34
 Occideret 24
 Occiderit 34
 Occiderunt 21. 36
 Occidit 19. 20. 21. 23. 21. 32. 33. 34
 Occiditur 3. 26. 28
 Occidunt 15
 Occiduntur 3. 26. 33
 Occiso 28. 35
 Occisos 32
 Occisum 4
 Occisus 33
 Oculis 12. 13
 Occumbant 37
 Occurrentes 9
 Occurrit 9. 19. 22. 28. 36. 41
 Occurrunt 20. 23. 34
 Octo 44
 Octoginta 22
 Odiosam 27
 Oileum 13
 Oileus 14
 Omnem 42
 Omnes 1. 2. 6. 10. 12. 15. 19. 20. 21.
 22. 24. 29. 30. 32. 33. 38. 39. 40.
 41. 42
 Omnia 1. 3. 4. 40. 42
 Omnibus 1. 3. 7. 20. 22. 31. 40. 41.
 42. 43
 Omnis 44
 Omnium 3
 Ope 25
 Operamque 3
 Opinantem 34
 Oportere 19. 30. 31. 35
 Oppidani 10
 Oppidi 44
 Oppido 3. 24. 29. 35
 Oppidum 3. 10. 15. 21. 22. 24. 32. 33.
 35. 38. 41
 Oppressus 4
 Opprimerentur 2
 Opprimeretur 4
 Opprimuntur 36
 Oppugnant 28
 Oppugnare 3
 Oppugnari 3
 Optimam 7
 Optimis 12
 Opus 1. 35. 38
 Oraculum 15
 Orat 34
 Orco 21
 Orchomeno 14
 Orcomeneum 21
 Ordinavit 16
 Ordinem 10
 Ore 12. 13

- Ornati 11. 14
 Ornatum 26
 Orto 35
 Ostendant 41
 Ostenderunt 41
 Ostendit 20. 25
 Otio 8
- P.
- Pace 37
 Pacem 17. 27. 30. 31. 34. 37. 38. 39
 Pacifice 17
 Pacta 41
 Pacto 19. 40
 Pæonia 9
 Pæoniam 4. 7
 Palamedem 13. 27. 29
 Palamedes 18. 19. 20. 25. 26. 27. 28
 Palamedis 26. 28
 Palamenem 21
 Pandarus 18
 Panthi 8
 Panthum 6
 Panthus 8
 Paphlagonia 18
 Parabantur 18
 Pararet 8
 Parat 3. 19
 Parati 1. 2. 10. 15. 38
 Paratos 32
 Paratum 3. 26
 Paratusque 38
 Pareatur 8
 Parent 16
 Parentes 7
 Parentibus 40
 Paris 28. 34
 Pariter 11. 21. 42
 Pars 21. 29
 Parte 20. 23. 31. 32. 35
 Partem 31
 Partibus 28
 Partim 12
 Partituum 42
 Parvi 25
 Passurum 4
 Pater 3. 4. 7. 37. 43
 Patientem 13
 Patre 8. 16
 Patrem 4. 6. 10. 35. 41
 Patri 10. 12. 42
 Patria 37. 39. 43
 Patriam 38. 39. 42
 Patris 4. 6. 8. 17. 36. 43
 Patroclo 11. 14. 15. 20
 Patroclum 13. 19. 20
 Paucis 8. 20
 Pax 27. 37
 Pectorosum 13
 Pedes 24
 Pedibus 12
 Peleum 3. 5
 Peleus 3. 5
 Pelia 1
 Pelias 1
 Pellem 1. 2
 Penthesilea 36
 Penthesileam 36
 Perficere 6
 Perficiendum 1
 Pergit 15
 Periclitari 30-
 Pericula 27. 30
 Periculum 2. 8
 Perierat 43
 Periisse 27
 Perire 39
 Perituros 24
 Permanere 2
 Pernicibus 12
 Perpetua 27
 Perpetuam 30
 Perquirat 43
 Perquirit 43
 Persarum 33
 Persequantur 20
 Persequatur 5
 Persequi 11. 21. 24. 35
 Persequitur 19. 32. 35. 41
 Persequuntur 28
 Perses 18. 26
 Perseveraret 8
 Perseverasset 19
 Persuasurum 30
 Pertinacem 13
 Pertinaciam 39
 Pertinaciter 30
 Pertinere 5
 Pertulisset 4
 Perturbavit 19
 Pervenit 10. 39
 Perveniunt 15
 Petat 9
 Petere 22. 31
 Peterent 22. 23. 33
 Peti 31. 37
 Petit 4. 29. 32. 31
 Pctiturus 1
 Petunt 19. 26. 31. 43
 Pheris 14
 Phidippum 23
 Phidippus 14
 Philocteta 15
 Philoctetes 14
 Phocide 14
 Phoreys 18

- Phryges 28. 35
 Phrygia 3
 Phrygiam 2. 3. 4. 8. 15
 Phrygibus 5. 15
 Phrygio 27
 Phrygius 12. 41
 Phthia 14
 Phthiam 3
 Phylaca 14
 Piam 12. 13
 Pictum 40
 Pium 12
 Placat 15
 Placeat 15. 25. 27. 42
 Placere 7. 8. 42
 Placet 35
 Placitum 22. 31. 40
 Placuit 7. 10. 11. 42
 Plagis 33. 34
 Planctu 24
 Plangit 20
 Plebe 23. 38
 Plures 24. 26. 32. 37
 Plurimi 23
 Plurimos 10. 32
 Plus 16
 Podalirium 13
 Podalirius 14
 Podarces 14
 Pollicentur 1
 Pollicetur 1
 Pollicitam 7
 Polliciti 1
 Pollicitus 3
 Pollucem 3. 5. 9
 Pollux 3. 5. 9. 11. 12
 Polydamante 40
 Polydamantem 9. 39
 Polydamanti 40
 Polydamas 37. 39. 40. 41
 Polypættem 24
 Polypættes 14
 Polyxena 4. 27. 34. 41
 Polyxenam 12. 27. 30. 34. 41. 43
 Polyxenum 14. 21
 Ponderum 20
 Poposcit 24
 Populo 8. 15
 Populum 7. 25
 Populus 8
 Portabat 15
 Portæ 40
 Portam 24. 34. 36. 40. 41
 Portas 4. 33. 38
 Portu 3
 Portum 2. 10. 11
 Poscit 27. 43
 Posse 9. 16. 24. 27. 29. 31. 38
 Possent 6. 36
 Posset 10. 22
 Possit 9. 23. 31. 32
 Postea 11. 20. 36
 Postera 21. 22. 29. 32. 33. 34. 35. 38
 Posthæc 9
 Postulare 5
 Postulari 25
 Postulassent 22
 Postulat 17
 Postulaverunt 37. 41
 Postulent 23
 Potentibus 16
 Potius 30. 31. 37
 Potuerit 18
 Potuisse 8. 18
 Potuit 24
 Præceptis 8
 Præcipit 33
 Præda 15. 16. 17
 Prædam 3. 4. 16. 38. 41. 42
 Prædas 6
 Prædixerat 11
 Præfecerat 3. 26
 Præfecit 18
 Præficerent 25
 Præficiant 29
 Præficit 9
 Præficiunt 11. 19. 29
 Prælia 26
 Præliandum 2
 Præliari 3
 Præliatur 33
 Præliatus 33
 Prælio 12. 21. 29. 32. 33. 36
 Prælium 19. 20. 24. 26. 28. 29. 31. 33.
 35. 36
 Præparandas 8
 Præparetur 7
 Præpositum 27
 Præsciam 12
 Præsidia 40
 Præsidio 3
 Præsidium 41
 Præstans 1
 Præstari 40
 Præsto 8. 40
 Priami 10. 15. 19. 34. 37
 Priamo 4. 5. 8. 9. 18. 26. 27. 33. 34
 Priamum 5. 7. 12. 16. 17. 22. 23. 24.
 25. 37. 41
 Priamus 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 15. 17. 18.
 22. 23. 24. 25. 27. 31. 32. 33. 35. 36.
 37. 38
 Prima 23. 28. 32. 35
 Primis 19. 29
 Primo 20
 Primum 9. 15. 18. 33. 43
 Primus 3
 Principem 7
 Principes 6. 18. 37
 Principio 42

Priorem 5
 Prius 5. 15
 Procederet 21
 Procredit 25. 29
 Processit 10
 Prodat 38
 Prodeant 20
 Prodeat 30
 Prodendam 39
 Prodeunt 21. 29. 31. 32. 35
 Proderant 42
 Proderat 33
 Prodire 22. 24. 30. 31
 Prodirent 24
 Prodisse 24
 Prodit 8. 28. 33. 36
 Proditionem 41
 Proditoribus 40
 Proditurum 31
 Profecti 1. 2. 3. 15. 27
 Profectus 3. 5. 10. 43. 44
 Proferret 24
 Proficiat 39
 Proficiscantur 11. 15
 Proficiscatur 15
 Proficiscendi 3
 Proficiscens 9
 Proficisci 3. 7
 Proficiscitur 15. 27. 31. 35. 40. 43
 Proficiscuntur 15. 16. 25
 Progeniem 35
 Progenitus 16
 Prohibeat 24
 Prohibebant 30
 Prohibet 34
 Prohibuisset 3
 Projecto 24
 Projici 34
 Prolaturos 40
 Prolixis 12
 Promiserat 30
 Promiserunt 3
 Promisit 3. 34
 Promittit 38
 Promittunt 39
 Propinquus 8. 40
 Prosecula 35
 Prosecuti 25
 Prosiliit 24
 Prosiluit 33
 Prospere 29
 Prosternere 33
 Prosterneret 35
 Prosternit 26. 33
 Protendens 24
 Protesilaum 13. 20
 Protesilaus 14. 19
 Protexit 16. 21
 Prothenor 14
 Prothenorum 20

Prothous 14
 Protinus 43
 Provincias 18
 Provocare 36
 Prudentem 13
 Prudentiæ 37
 Pudicam 12
 Puellam 5
 Puer 16
 Pugna 22. 24. 31
 Pugnæ 23. 24. 31. 32. 33
 Pugnâ 21. 24. 30. 33
 Pugnando 26
 Pugnans 29
 Pugnare 30
 Pugnarent 21
 Pugnaret 24
 Pugnatum 22
 Pugnatur 22. 23. 26. 29. 31. 32. 33. 36
 Pugnatum 30
 Pugnauerunt 10. 24. 36
 Pulcherrimam 1
 Pulcherrimis 12
 Pulcherrimum 12
 Pulchram 12
 Pulchrius 8
 Pulchro 12. 13
 Pura 12
 Pusillo 12
 Pylæmenes 18
 Pyleum 21
 Pylo 10
 Pylum 3. 5. 9
 Pyrus 18

Q.

Quadraginta 14
 Quadratum 12. 13
 Quam (comp.) 8. 10. 30. 37
 Quam (nom.) 11. 16. 17. 39. 41. 43
 Quamprimum 15
 Quando 42
 Quapropter 27. 38
 Quarto 5
 Queritur 27
 Quiescere 36
 Quingenti 44
 Quinquaginta 14
 Quomodo 5. 8
 Quoniam 6. 21. 34. 35
 Quotidie 21. 22

R.

Raptam 11

Rationem 19	Renuntiatur 30
Re 15. 18. 25	Renuntiaverit 38
Recedebat 19	Reparare 22
Recedere 27	Repelli 17
Recenti 11	Repetitum 20
Recepit 5	Reportatur 43
Receptus 16	Repudiat 17
Recesserunt 2	Res 1. 15. 17. 29
Recessionis 42	Resarciunt 26
Recessit 33	Rescraturos 40
Recipere 25	Reseraverunt 41
Recipiunt 15	Resistentes 30
Rectis 12	Respexissent 10
Rectum 13	Respexit 24. 33
Recuperationis 11	Respiciens 21
Reddantur 37	Responderit 5
Reddatur 9. 17	Responderunt 9
Redderent 5. 6	Respondetur 15
Redderet 5	Respondit 5. 15. 27. 30. 43
Reddcretur 4	Responsa 15
Reddi 42	Responsum 17. 35
Reddidisse 16	Restitit 24. 33
Reddidit 5. 42	Restituere 16
Reddituros 7. 11	Restitui 42
Redegit 19	Restituit 26
Redierit 38	Retinerent 15
Rediit 26	Retineri 24
Redit 21. 33. 41	Retinet 36
Rediturum 7. 27	Retinuit 24
Referrent 10	Retulissent 35
Referret 24	Reversi 2
Refert 10. 15. 17. 22. 24. 40. 42	Reversus 5
Refertur 35	Revertantur 15
Reficere 22	Reverti 10. 27. 42
Refutat 37. 40	Revertitur 3. 16. 27
Rege 3. 9. 16. 28	Revertuntur 17. 21. 32
Regem 8. 12. 16. 20. 39	Revocare 24
Regi 1. 2. 3. 5. 17	Revocari 24
Regia 43	Revocavit 21
Regiam 4. 9. 24. 38. 40	Rex 1. 2. 9
Regii 5	Rhesus 18
Regio 4	Rhodi ^{us} 26
Regis 3. 8. 10. 15. 39	Rhodo 14
Regno 1. 16	Rogans 10
Regnum 16	Rogantque 18
Rei 6. 7. 10. 15	Rogare 5. 42
Reliquerunt 3	Rogarent 30
Reliqui 33	Rogaret 31
Rem 10. 16. 38	Rogat 3. 5. 15. 38. 42
Remanet 16	Rogaverat 3
Remanserunt 42	Rogaverit 34
Remansit 44	Rogavit 1
Removeri 19	Rotundis 13
Renovant 22	Rotundo 12. 13
Renuit 30	Ruerunt 44
Renuntiantes 17	Rufam 12
Renuntiasse 11	Rufum 12. 13
Renuntiat 40. 41	Rumor 1

- Sacra 40
 Sacrificavit 9
 Sacrificent 15
 Savire 33
 Savitur 32
 Saviunt 31, 33
 Sagitta 21, 28, 35
 Salamina 14
 Salaminam 3, 5
 Sanciantur 27
 Sanguine 19
 Sapientem 12, 13
 Sarpedon 18, 26, 28
 Sarpedone 26
 Sarpedonem 29
 Satisfacerent 5, 8
 Satisfactum 43
 Satisfacturos 7
 Sauciasset 33
 Sauciat 19, 24, 31, 32, 33, 36
 Saucios 22, 26, 31
 Saucius 19, 21, 33, 35
 Scæa 4
 Scæam 40, 41
 Schedium 21
 Schedius 14
 Scientiam 28
 Scire 42
 Scripsit 12
 Scyrum 35
 Secum 3, 9, 10, 11, 15, 21
 Secuta 44
 Secuti 11, 44
 Seditionem 20, 26
 Seditioni 25
 Semper 6, 42
 Sententia 23, 31, 33, 42
 Sentiant 38
 Sepeliant 26
 Sepeliendos 20, 29, 31, 32, 33
 Sepelire 25
 Sepelit 35
 Sepelivit 16, 25
 Sepeliunt 31
 Septem 29
 Septimo 33
 Sepulcrum 27, 31, 42
 Sepultus 27
 Servari 42
 Servetur 40
 Servitute 5
 Servitutem 17
 Servo 27
 Servus 27
 Sese 1, 2, 3
 Sex 23, 31, 33
 Sexaginta 11
 Sicuti 31
 Sigeum 3
 Signi 20
 Signo 10, 19, 40
 Signum 34, 38, 40
 Similem 12
 Similes 12
 Similis 12
 Similiter 19
 Simoënta 2
 Simplici 12, 13
 Simplicis 12
 Simul 2
 Sine 24, 33, 38
 Sinistro 31
 Sinon 40
 Sinonem 40
 Sint 10, 29, 38
 Sociique 1
 Socius 15
 Sociorum 10
 Solet 38
 Sollicitus 21
 Solvant 10, 15
 Solvere 42
 Solverunt 11
 Solvit 10
 Solvunt 15, 19
 Somnis 7, 21
 Soror 9
 Sorore 19
 Sororem 4, 5, 8, 11
 Sororis 17
 Sparta 14
 Spartam 3, 9, 10, 11
 Specie 7
 Speciem 7
 Speciosior 7
 Spectassent 20
 Sperans 11
 Sperare 7, 21
 Spoliare 19, 24
 Spoliaretur 19
 Stabilitum 4
 Stando 26
 Stare 37
 Statim 24, 35, 39
 Statori 4
 Statura 12, 13
 Sternit 32
 Stheneli 24
 Sthenelus 14
 Stomachosum 13
 Strabonem 12
 Stragem 36
 Studia 20
 Sua 2, 10, 12, 15, 20, 26, 32, 40, 42
 Suadebat 7
 Suadere 37
 Suadet 15, 16, 19, 20, 25, 29, 37, 40

Suascrant 38
 Suascrit 39
 Suavi 12
 Sub 1. 15
 Subire 40
 Subsistere 36
 Subtraxisset 33
 Succedit 26
 Succiderent 8
 Sufficere 22. 31
 Summæ 37
 Summissis 21
 Sumnum 29
 Summus 29
 Superaret 12
 Superata 21
 Superaturum 38
 Superavit 10
 Superbum 13
 Supercilia 12
 Superciliis 13
 Superciliosum 13
 Superiorem 8
 Superiores 30
 Supersit 35
 Supervenere 33
 Supervenerunt 9
 Superveniret 1. 36
 Supervenisset 31
 Supervenit 1. 9. 16. 23. 24. 31. 32. 33.
 36
 Superventurum 21
 Suppetiās 16. 19. 21
 Supportandos 19
 Supportarent 26
 Surgit 24. 37. 38
 Surrexisse 39
 Susceperunt 41
 Suspectum 22
 Suspicionē 38
 Sylva 7
 Sylvam 8

T.

Tandemque 35
 Tanta 30
 Tanto 27. 30
 Tegunt 41
 Tela 28. 34
 Telamon 3. 4. 5
 Telamonem 3. 5
 Telamonium 13
 Telamonius 14. 19. 28. 32
 Telepho 16. 26
 Telephum 16
 Telephus 16
 Temerarium 13. 34

Temerarius 34
 Temeritatem 40
 Tempestate 11
 Tempestates 15. 42
 Tempore 15. 16. 27. 30. 31
 Tempus 1. 3. 4. 9. 10. 22. 23. 24. 31.
 32. 33
 Tenderet 9
 Tenedon 10. 15. 16. 17
 Tenens 34. 35
 Terga 28
 Terra 2. 3
 Terram 2. 19. 43
 Terreni 7. 30
 Teucrum 14
 Teuthrante 16
 Teuthrantem 16
 Teuthranti 16
 Teuthras 16
 Thalpium 14
 Thesidas 19. 26
 Thestore 15
 Thoas 14
 Thracia 18
 Thymbraea 4
 Thymbraei 34
 Timebant 2
 Tlepolemus 11. 14. 26
 Tot 16. 24. 27
 Tota 11. 15. 19. 35. 41
 Totam 1. 11. 15. 27
 Toto 24
 Totum 16. 19. 22. 36
 Totus 42
 Tractari 2. 5
 Tractasse 6
 Tractata 35
 Tractatam 4
 Tractatum 3. 8. 38
 Tractatus 5. 8. 17
 Tradi 34
 Tradidit 16. 41
 Tradit 43
 Traditæ 40
 Tradunt 25
 Trahere 33
 Transfigit 21. 28
 Transiit 29
 Trica 14
 Triduo 5
 Triennium 22. 23
 Triginta 14. 18. 23. 32
 Tristem 13
 Tristis 31
 Troja 12. 15
 Trojæ 17. 37
 Trojam 3. 11. 15. 16. 19. 40. 44
 Trojana 4
 Trojani 19. 21. 22. 24. 26. 27. 28. 29.

30. 31. 32. 33. 35. 36
Trojanis 6. 8. 9. 11. 22. 26. 44
Trojanorum 2. 8. 11. 12. 24. 33. 36
Trojanos 8. 15. 21. 25. 30. 35. 37. 41
Troili 33
Troilo 4. 33
Troilum 12. 18. 24. 30. 33
Troilus 7. 20. 23. 25. 29. 31. 32. 33. 34
Trucidantur 24. 31
Tulerunt 2
Tulit 3. 4. 5
Tum 2. 16
Tumultu 8
Tumultum 24
Tumulum 36. 43
Tunc 7. 8. 24. 27. 31. 38. 40
Turpiter 28
Turribus 26

V.

Vadunt 22
Valde 30
Valentem 12. 13
Valentibus 13
Validissime 1
Validissimos 23
Vallum 26
Vastare 41
Vastasset 36
Vatem 12
Vaticinari 7. 11
Ubi 1. 2. 3. 4. 5. 7. 9. 10. 24. 40
Ucalegon 39
Ucalegoni 40
Ucalegontem 6
Vehementer 27
Velle 1. 4. 6. 24. 27
Vellent 25
Vellet 3. 7. 8. 16. 19. 27
Velocem 12. 13
Velocibus 12
Venantem 16
Venatum 7
Venerabili 12
Venerant 2. 3. 4. 30
Venerat 15
Venerem 7
Veneris 10
Venerit 3. 5
Venerunt 1
Veniat 10
Venire 5. 7. 18
Venisse 10. 16. 22
Venissent 3. 9. 22
Venisset 5. 15
Venit 2. 3. 4. 5. 9. 11. 19. 21. 26. 27.
34. 43. 44

Veniunt 15. 16. 17. 37
Ventum 15
Venturos 7
Venturum 34
Venustis 12. 13
Venusto 12. 13
Venustum 12
Verba 17. 37
Verbis 34. 37. 38
Verborum 7
Verecundam 13
Verecundum 13
Vereri 6. 30. 38. 39. 40
Veritus 1
Vero 3. 10. 18
Versatur 28. 35
Versutum 12
Vertit 24
Vertunt 28
Verum 6
Vestigia 11
Vexatus 33
Vicibus 35
Vicissim 20
Victi 37
Victis 7
Victores 15. 32
Videatur 22. 29. 30. 31. 40
Videbat 5
Videbatur 1
Videre 10. 24
Videretur 7
Videri 6
Viderit 24
Viderunt 37
Videtur 22
Vidisse 12
Vidissent 10
Vidit 1. 4. 21. 22. 23. 24. 31. 32.
33. 39
Vigiliarum 20
Vigilias 35
Viginti 44
Vincant 37
Vincere 38
Vires 1
Virili 12
Viriliter 21
Viro 27
Virosum 13
Virtute 1
Virtutem 20
Virtutis 3. 5. 12
Virum 30
Visum 4. 9. 24
Vitæ 34
Vitam 6. 8. 27
Vituperat 25
Vividis 13

Vivus 16
 Vix 36
 Ulciscatur 25. 34. 35
 Ulciscendum 34
 Ulcisceretur 8
 Ulcisci 4. 6
 Ullo 24
 Ululatu 35
 Ulyssem 13. 22. 30. 37
 Ulysses 14. 16. 17. 22. 30. 40
 Una 1. 3. 15. 40. 42
 Unde 7. 11. 19. 27
 Undique 34
 Universum 36
 Unius 27. 30
 Unquam 25
 Unus 39
 Unusquisque 5
 Vocari 1. 4. 6
 Vocat 16. 20. 25. 30
 Vocaturum 38
 Voce 12. 13
 Vocet 37
 Volebat 1
 Volucris 34
 Voluntate 26
 Voluntatem 1. 6. 8
 Voluntates 3
 Vota 42
 Urbe 19
 Urbem 35. 36

Utensilia 8
 Uterque 29. 31. 32. 33
 Uti 38
 Utque 43
 Utraque 23. 31. 32. 35
 Utrimque 19. 22. 31
 Utrique 10. 19. 25. 29. 33
 Utrisque 28
 Utuntur 15
 Vulgo 27
 Vulneratos 22
 Vulneratus 26. 33
 Vulneravit 16
 Vulnere 16. 33. 35
 Vult 1
 Vultu 12. 13
 Uxor 10. 24
 Uxore 4
 Uxorem 7. 8. 27
 Uxoribus 4

X.

Xanthippum 21

Z.

Zelia 18

FINIS DICTYOS CRETENSIS, &c.

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

AA 000 404 822 9

University Of California, Los Angeles

L 007 625 596 7

SOUTHERN REGIONAL
UNIVERSITY OF CALIFORNIA
LIBRARY
LOS ANGELES, CALIF

